

BOLU'DA EĞİTİM SORUNLARI

İNCELEME RAPORU

Şubat 2015

"Asıl sorun eğitimin bir şeyler öğrenmeye yönelik değil sınav kazanmaya yönelik olmasıdır."

12. Sınıf Öğrencisi

ÇALIŞMA GRUBU

Proje Yürütücülere:

Yrd. Doç. Dr. Adnan ALTUN (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Zekeriya ÜNALAN (Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü)

Araştırmacılar ve Rapor Yazarları:

Yrd. Doç. Dr. Adnan ALTUN (AİBÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü)
Yrd. Doç. Dr. Emine Özlem YİĞİT (AİBÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü)
Yrd. Doç. Dr. Hakan YAMAN (AİBÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü)
Yrd. Doç. Dr. Ebubekir ÇAKMAK (AİBÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü)

Araştırma Grubu:

Eşe ULAŞAN (Bolu Rehberlik ve Araştırma Merkezi)
Abdullah OKÇU (Karaköy TOKİ İlkokulu)
Belda CANTAŞ (Behiye Baysal İlkokulu)
Betül KOCA (Atatürk Ortaokulu)
Çiğdem KAYA (Gazipaşa İlkokulu)
Derya GÜNEL (Bolu Anadolu Lisesi)
Ebru AYDOĞAN (Çimento Çaydurt İlkokulu)
Elif SUR (İzzet Baysal Teknik ve E. M. Lisesi)
Emine Ece ŞEN (İzzet Baysal Anadolu Lisesi)
Erkan EREBAK (Yunus Emre Ortaokulu)
Erdem ADEM (50. Yıl İzzet Baysal İlkokulu)
Fatma ERYOL (İzzet Baysal Anaokulu)
Huriye ÇETİNTÜRK AKTAY (Bolu Fen Lisesi)
M. Sadık TÜRKER (Dörtdivan ÇokProg. Lisesi)
Mehpare YÜKSEL (Aktaş Anaokulu)
Mehtap TUNÇ (Sakarya Ortaokulu)
Melahat SOYDAN (Latife Hanım Anaokulu)

Mesude GÜRLEK (Mehmet Akif Ersoy İlkokulu)
Münir Coşkun KÜSEN (Sakarya İlkokulu)
Nevim D.DANIŞIK (M.Çizmecioğlu Anadolu Lisesi)
Nurcan AKDENİZ (Dörtdivan Ş. O. Y. Ortaokulu)
Onur Emre KAYABAŞI (Yunus Emre İlkokulu)
Süleyman SAYKI (Bolu Anadolu İmam Hatip Lisesi)
Şevket TANRISEVEN (100. Yıl İlkokulu)
Şirin TANZER (50. Yıl İzzet Baysal Ortaokulu)
Umut KERMEN (Bolu Anadolu Öğretmen Lisesi)
Yunus ALTUNDAĞ (Bolu Atatürk Anadolu Lisesi)
Zehra K. GEZİCİ (Canip Baysal Anadolu Lisesi)
Zeynep DANIŞMAN (100. Yıl Ortaokulu)
Arş. Gör. Mustafa YILMAZ (AİBÜ Eğitim Fakültesi)
Arş. Gör. Yunus ÖZYURT (AİBÜ Eğitim Fakültesi)
Arş. Gör. İ. Hakkı ÇATLAK (AİBÜ Eğitim Fakültesi)
Arş. Gör. Esra YARDIMCI (AİBÜ Eğitim Fakültesi)
Arş. Gör. Duygu METİN (AİBÜ Eğitim Fakültesi)

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın çıkış noktasını 2013-2014 eğitim öğretim yarıyılı başlangıcında Bolu'da düzenlenen "İl Milli Eğitim Danışma Komisyonu" toplantısında dile getirilen "eğitim konusundaki sorunların kişisel tecrübeler üzerinden değil, yapılacak kapsamlı bilimsel çalışmalardan hareketle tartışılması uygun olacaktır" önerisi oluşturmaktadır. Bu öneri Bolu Vali Yardımcısı Nurullah Ertaş, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektör yardımcısı ve Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Bahar ve Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü'nün desteğiyle gönüllülüğe dayalı bir proje olarak hayat bulmuştur.

Ortaya konulan bu mevcut durum raporu aslında kapsamlı bir stratejik planlama sürecinin parçasıdır. Sürecin ilk basamağını oluşturan bu çalışmada Bolu ili Merkez ilçesinde yaşanan eğitim sorunları ve bunların olası çözümlerine ilişkin mevcut durumun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Başka bir ifadeyle Bolu'da eğitim alanında yaşanmakta olan en önemli sorunların tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Sorunlar ortaya konulduktan sonra düzenlenecek bir çalıştay ile bu sorunların "uzman" grupları içerisinde tartışılması, çözüm önerileri geliştirilmesi (strateji ve eylemler) ve sonuçta da bunların proje, eğitim ve destek hizmetleriyle uygulamaya geçirilmesi öngörülmektedir. Kısa, orta ve uzun vadeli olacak bu çalışmaların Bolu Valiliği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü başta olmak üzere paydaşların desteğiyle gerçekleştirilmesi ümit edilmektedir.

Bolu ilinde yaşanmakta olan en önemli eğitim sorunlarını tespit etmeyi amaçlayan bu projede Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ni temsilen Yrd. Doç. Dr. Adnan ALTUN ve Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü'nü temsilen de eski müdür yardımcısı Zekeriya Ünalın proje yürütücüleri olarak görev almıştır. Proje sürecince veri toplama görevleri Bolu Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü Eşe Ulaşan'ın öncülüğünde 28 rehber öğretmenimizin özverisiyle tamamlanmıştır. Verilerin dijital ortama aktarılması işini de AİBÜ Eğitim Fakültesi'nde göre yapan 5 araştırma görevlisi üstlenmiştir. Raporun yazımı ise giriş bölümü ile bulgular bölümündeki öğretmen ve idareci görüşlerinin analiz edildiği kısımlar Yrd.Doç.Dr. E. Özlem Yiğit tarafından ve raporun diğer bölümleri de Yrd.Doç.Dr. Adnan Altun, Yrd.Doç.Dr. Hakan Yaman ve Yrd.Doç.Dr. Ebubekir ÇAKMAK tarafından yazılmıştır. Okumakta olduğunuz mevcut durum raporu söz konusu kişilerin ortak emeğinin bir ürünüdür.

Yrd. Doç. Dr. Adnan ALTUN

03.02.2015

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
YÖNTEM	15
Araştırma Modeli	16
Örnekleme Grubu	16
Veri Toplama Araçları	18
Verilerin Analizi	23
BULGU VE YORUMLAR	25
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	26
İlkokul Öğrencileri	27
Ortaokul Öğrencileri	32
Lise Öğrencileri	38
Genel Görüşler	44
VELİ GÖRÜŞLERİ	47
Okulöncesi Velileri	48
İlkokul Velileri	51
Ortaokul Velileri	61
Lise Velileri	68
Genel Velileri	77
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	80
Eğitimin Genel Durumu	81
Yapılması Gerekenler	89
Engeller	93
Çözüm Önerileri	100
İDARECİ GÖRÜŞLERİ	107
Eğitimin Genel Durumu	108
Yapılması Gerekenler	112
Engeller	116
Çözüm Önerileri	120
SONUÇ	124
Bolu'da En Önemli 10 Eğitim Sorunu	126
KAYNAKÇA	167
EKLER	170
EK-1: Öğrenci Görüşme Dosyaları	171
EK-1: Veli Görüşme Dosyaları	219
EK-1: Öğretmen Görüş Dosyaları	273
EK-1: İdareci Görüş Dosyaları	353

TABLO VE ŐEKİLLER

TABLolar

Tablo 1. Bolu ilinde nűfusun okuryazarlık durumu	11
Tablo 2. Bitirilen eđitim durumuna gűre Bolu ilinde nűfusun dađılımı	11
Tablo 3. Gűrűŝme Yapılan Okullar	17
Tablo 4. Gűrűŝme Katılımcı Sayıları	17
Tablo 5. Veri Toplama Sűrecine Katkı Sađlayan Rehber Őđretmenler	18
Tablo 6. Őđrencilerle Yapılan Gűrűŝmelere Dair Bilgiler	20
Tablo 7. Velilerle Yapılan Gűrűŝmelere Dair Bilgiler	21
Tablo 8. Gűrűŝ Bildiren Őđretmenlere Dair Bilgiler	22
Tablo 9. Gűrűŝ Bildiren İdarecilere Dair Bilgiler	22
Tablo 10. İlkokul Őđrencilerinin Gűrűŝleri	27
Tablo 11. Ortaokul Őđrencilerinin Gűrűŝleri	32
Tablo 12. Lise Őđrencilerinin Gűrűŝleri	38
Tablo 13. Tűm Őđrencilerin Gűrűŝleri	44
Tablo 14. Őđrenci Gűrűŝlerinin Karŝılaŝtırılması	46
Tablo 15. Okulűncesi Velilerinin Gűrűŝleri	48
Tablo 16. İlkokul Velilerinin Gűrűŝleri	51
Tablo 17. Ortaokul Velilerinin Gűrűŝleri	61
Tablo 18. Lise Velilerinin Gűrűŝleri	68
Tablo 19. Tűm Veli Gűrűŝleri	77
Tablo 20. Veli Gűrűŝlerinin Karŝılaŝtırılması	79
Tablo 21. Őđretmenlerin Eđitimin Genel Durumuna İliŝkin Gűrűŝleri	81
Tablo 22. Őđretmenlerin Yapılması Gerekenlerle İlgili Gűrűŝleri	89
Tablo 23. Őđretmenlerin Sorunların Çűzűmündeki Engeller Konusundaki Gűrűŝleri ..	92
Tablo 24. Őđretmenlerin Çűzűm Őnerileri İle İlgili Gűrűŝleri	100
Tablo 25. İdarecilerin Eđitimin Genel Durumuna İliŝkin Gűrűŝleri	108
Tablo 26. İdarecilerin Yapılması Gerekenlere İliŝkin Gűrűŝleri	113
Tablo 27. İdarecilerin Çűzűműn Őnűndeki Engellere İliŝkin Gűrűŝleri	117
Tablo 28. İdarecilerin Çűzűm Őnerilerine İliŝkin Gűrűŝleri	120
Tablo 29. Tűm Katılımcıların Gűrűŝlerinin Karŝılaŝtırılması	126
Tablo 30. Bolu'daki En Önemli Eğitim Sorunları	127

ŐEKİLLER

Őema 1. Bolu İli Eđitim Sorunlarına Dair Stratejik Planlama Sűreci	15
Őema 2. Bolu İli Eđitim Sorunlarına Dair Veri Toplama Yűntemleri”	18
Şema 3. Bolu İli Eğitim Sorunları araştırmasının bulgularının sunumu	25

RESİMLER

Resim 1. Nvivo 10 Programında Yapılan İçerik Analizi Örneği (Gruplar)	24
Resim 2. Nvivo 10 Programında Yapılan İçerik Analizi Örneği (Alt Temalar)	24

GİRİŞ

Sürdürülebilir kalkınma son yıllarda üzerinde sıklıkla durulan ve hemen hemen tüm ülkelerin hedefleri arasında dile getirilen temel kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Brundtland Raporu'na göre gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmaksızın bugünkü neslin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik bir anlayış olarak tanımlanmış olan sürdürülebilir kalkınma ekonomik, sosyal ve çevresel olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır (Çetin, 2006). 1990'ların ortalarından itibaren geleneksel sürdürülebilir kalkınma yaklaşımlarına ek olarak bölgesel sürdürülebilir kalkınma anlayışı üzerine yoğunlaşma söz konusu olmuştur. Bu noktada ise bölgenin çevresel, ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerinin dikkate alınması gerekmiştir. Eğitim ise hem genel anlamda hem de bölgesel bazda sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olarak önemli bir boyut olarak karşımıza çıkmaktadır (McKeown, 2002). Eğitimin, sürdürülebilirlik konusunda toplumu bilinçlendirmede anahtar konumda olduğu ifade edilmektedir (Hopkins ve McKeown, 2002).

UNESCO'nun "Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim" programı sürdürülebilir kalkınma ve eğitim arasındaki ilişkiyi göz önüne seren bir belgedir. Bu programının temel amacı; eğitim ve öğrenme şansına sahip her bireyin doğal kaynaklardan yararlanma ve sürdürülebilir bir yaşam biçiminin etkin kılınması konusunda bilgi sahibi olabilmesini ve bu yolla uzun dönemde bir toplumsal dönüşümün gerçekleştirilmesi sağlamak olarak ifade edilmektedir. Hedeflenen toplumsal dönüşümü gerçekleştirebilmek için önerilen ana faaliyetler şunlardır;

- İlgililer arasında etkileşim, bilgi ve deneyim paylaşımı ile bağlantıları güçlendirmek,
- Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim konusunda eğitim ve öğretim kalitesini arttırmak,
- Ülkelerin Bin Yıl Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmalarını sağlamak üzere yardımcı olmak,
- Ülkelere eğitim reformu çalışmalarında "Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim" konusunda politika oluşturmalarına yardımcı olmak (Web-1).

Yukarıdaki ifadeden de anlaşıldığı üzere sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olarak eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kalitesinin artırılması hedeflenmektedir. Bu noktada eğitim, bir insan hakkı olmasının yanında, sürdürülebilir kalkınma için bir ön koşul ve iyi yönetim, bilgiye dayalı kararlar alma ve demokrasinin geliştirilmesi için de etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir (Web-2). Bunun yanı sıra işgücünün niteliği açısından da eğitim sürdürülebilir kalkınma açısından önem taşımaktadır. Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler doğrultusunda bu gelişmelere ayak uydurabilecek ve uyum sağlayabilecek işgücünün

gerekliliği, eğitime önem verme ve eğitimin niteliğini artırma zorunluluğunu artırmaktadır (Minibaş, 2002).

Kalkınma ve eğitim arasındaki karşılıklı ilişki Avrupa Birliği tarafından da kabul edilmiş ve gerek toplantılarda gerekse strateji belgelerinde bu ilişkiye değinilmiştir. Söz konusu ilişkinin vurgulandığı belgelerden biri Lizbon Stratejisidir. Lizbon Stratejisi, Avrupa'nın eğitim dahil bir çok alanda ABD ve Japonya'nın gerisinden kaldığı gerçeğinden yola çıkılarak ortaya konulmuştur. Lizbon stratejisi özellikle yenilik yaratmanın ve teknolojik gelişmenin ekonomik değişimin motoru olduğu fikri üzerine inşa edilmiş, küresel rekabet gücünün Ar-Ge ve bilgi teknolojileri alanlarında fark yaratılmasıyla elde edilebileceği kabul edilmiştir. Bunun yanında, Birlik politikalarının odak noktasının insan olduğu ve “*insana yatırım yaparak aktif refah devleti*” oluşturulmasına dayanan sosyal bir model benimsenmiştir. İnsana yapılacak bu yatırımın ise eğitimle gerçekleşeceği açıktır. Bilgi toplumunda yaşamak ve çalışmak için eğitim ve mesleki eğitimin sağlanması, aktif istihdam politikasının geliştirilmesi, sosyal güvenliğin modernleştirilmesi, sosyal uyumun güçlendirilmesi ve sosyal dışlanmayla mücadele edilmesi gibi temel hedefler de stratejisi belgesinin bu yönünü işaret etmektedir (Çapanoğlu, 2010). Lizbon Stratejisinde belirtilen amaçların gerçekleştirilmesine yönelik önerilerden biri E-Avrupa başlığını taşımaktadır. Bu bağlamda 2000 yılı sonuna kadar internet erişim maliyetlerinin düşürülmesi, 2001 yılında bütün okullara internet bağlanmış olması, 2002'de tüm öğretmenlerin internet ve multimedya kullanımı konusunda eğitilmiş olmaları ve 2005'e kadar dijital yazım yeteneklerinin bütün vatandaşlara yaygınlaştırılması önerilmiştir. Burada temel hedefin uzun vadede araştırma geliştirme faaliyetlerinin geliştirilmesi ve bilgiye ulaşmada daha avantajlı ve girişimci bir neslin yetiştirilmesi olduğu görülmektedir. 2005 yılı sonunda 18-24 yaş grubu içerisinde yer alan ve ortaokul mezunu olan nüfusun yarıya düşürülmesi ve 2005 yılına kadar internet ulaşımının ve yaşam boyu eğitim olanaklarının tüm vatandaşlar için garantilenmiş olması hedefleri de bunu desteklemektedir. Bu stratejiye yönelik olarak alınan yolu analiz etmek amacıyla 2004 yılında yapılan değerlendirmede ise iş dünyasında, kamu kurumlarında ve evlerde internet kullanımının büyük ölçüde arttığı ve okullarda internet erişimi ve kullanımının %93'e ulaştığı belirtilmiştir (İnan, 2005).

Lizbon Stratejisinde öngörülen 10 yıllık süre 2010 yılında dolmuş ve Avrupa 2020 Stratejisi gündeme gelmiştir. Lizbon Stratejisi'nin devamı niteliğinde olan ve Avrupa Birliği ekonomisinin yeniden canlandırılması için hazırlanan Avrupa 2020 Stratejisi'nde de eğitim önemli yer tutmaktadır. Strateji, yaşanan ekonomik kriz sonrasında Avrupa'yı eskisinden daha güçlü konuma getirme düşüncesinin ürünüdür. Avrupa 2020 Stratejisi, Lizbon Stratejisine

benzer bir şekilde bir on yıllık süreç için, AB'nin ekonomik krizin olumsuz etkilerinden sıyrılarak ekonomik büyüme, istihdam ve çevre ile ilgili hedeflerini gerçekleştirmesi için bir yol haritası çizmektedir. Öncelik alanlarından biri olan akıllı büyüme kapsamında, bilgi ve yenilik gelecekteki büyümenin anahtarı olarak görülmüştür. "Hareket halindeki gençlik" (Youth on themove) girişimi ile öğrenci ve stajyer değişimi yoluyla yükseköğrenim kurumlarının performansının ve uluslararası alandaki çekiciliğinin yanı sıra Avrupa'daki her düzeydeki eğitim ve meslek eğitiminin kalitesinin ve bu bağlamda, gençlerin istihdam olanaklarının artırılması amaçlandığı açıklanmıştır. Bununla birlikte, genç işsizliği oranını azaltmaya yönelik olarak çıraklık, staj ve diğer iş deneyimleri yoluyla gençlerin iş piyasasına dahil edilmesi ve AB içinde hareketliliğin teşvik edilmesi yoluyla gençler için iş fırsatlarının artırılması öngörülmektedir. 2020 yılında okulu erken bırakanların oranının %15'ten %10 seviyesine düşürülmesi ve 30-34 yaş arası yükseköğrenim mezunu nüfus oranının %31 seviyesinden en az %40 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir (Web-3).

Türkiye açısından bakıldığında da eğitimin insani gelişme ve rekabet gücü açılarından önemli bir faktör olduğu görülmektedir. 10. Kalkınma Planı'nda eğitime yönelik politika çerçevesi ve hedefler "Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum" önceliği kapsamında "Eğitim" başlığı altında ele alınmaktadır. Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış, üretken ve mutlu bireylerin yetişmesini sağlayan bir eğitim sistemi hedeflenmiş olup, bunun için geliştirilmiş politika alanlarından bazıları şunlardır: imkanları kısıtlı hane ve bölgeler öncelikli olarak okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması, ilk ve ortaöğretimde başta engelliler ve kız çocukları olmak üzere tüm çocukların okula erişiminin sağlanması, kalabalık ve birleştirilmiş sınıf ile ikili eğitim uygulamalarının azaltılması, mesleki ve teknik eğitimde okul-işletme ilişkisinin güçlendirilmesi, özel kesim ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine idari ve mali yönden aktif katılımının özendirilmesi, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı geliştirilmesi, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyindeki mesleki ve teknik eğitimde uygulamalı eğitime ağırlık verilmesi, yükseköğretim kurumlarının sanayi ile işbirliği içerisinde teknoloji üretimine önem veren, çıktı odaklı bir yapıya dönüştürülmesi politikaları benimsenmiştir. Bu kapsamda, 2018 yılı için derslik başına öğrenci sayısı 30 ve altı olan il sayısının ilköğretimde 76'ya, ortaöğretimde 66'ya çıkarılması, okulöncesi (4-5 yaş) eğitimde brüt okullaşma oranının %70'e çıkarılması, yükseköğretimde brüt okullaşma oranının örgün eğitimde %55'e, toplamda %94'e çıkarılması, öğretim üyesi başına öğrenci sayısının 36'ya düşürülmesi, yükseköğretimde dünyadaki uluslararası öğrenci havuzundan alınan payın %1,5'a

çıkartılması hedeflenmiştir. Eğitime katılım, eğitim harcamaları, hayat boyu öğrenme, yetişkin nüfusun okuryazarlık ve eğitim durumu açısından Türkiye’de olumlu yönde gelişmeler yaşanmakla birlikte gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında atılması gereken önemli adımlar bulunduğu açıktır. İnsani Gelişmişlik Endeksi’nde 83. sırada yer alan Türkiye, eğitim başlığında 109. sıradadır. Dolayısıyla eğitimle ilgili konuların ülke politikalarında öncelikli sırada yer alması kaçınılmazdır. Genel anlamda ülkemizin eğitim profili değerlendirildiğinde karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır. 2011’de Türkiye’de ortalama eğitim süresi 6,5 yıl olup dünya ve Avrupa-Orta Asya ortalamasının ve gelişmiş ülkelerin altındadır. OECD 2010 yılı verilerine göre OECD ülkeleri içinde 4 yaşta okulöncesi kayıt oranı en düşük ülke Türkiye’dir. Aynı rapora göre ülkemizde 15 yaşında olup herhangi bir yaşta okulöncesi eğitim alanların oranı %30’un altındadır. Tüm bu nedenlerden dolayı eğitim alanında ciddi çalışmalara imza atılması gerekmektedir. 2014-2014 yıllarını kapsayan söz konusu planda da buna yönelik olarak aşağıdaki politikalar yer almaktadır:

- Eğitim sisteminde, bireylerin kişilik ve kabiliyetlerini geliştiren, hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde işgücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, fırsat eşitliğine dayalı, kalite odaklı dönüşüm sürdürülecektir.
- Okul türlerinin azaltıldığı, programlar arası esnek geçişlerin olduğu, öğrencilerin ruhsal ve fiziksel gelişimleri ile becerilerini artırmaya yönelik sportif, sanatsal ve kültürel aktivitelerin daha fazla yer aldığı, bilgi ve iletişim teknolojilerine entegre olmuş bir müfredatın bulunduğu, sınav odaklı olmayan, bireysel farklılıkları gözetilen bir dönüşüm programı uygulanacaktır.
- Öğrencilerin sosyal, zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimine katkı sağlayan okul öncesi eğitim, imkânları kısıtlı hane ve bölgelerin erişimini destekleyecek şekilde yaygınlaştırılacaktır.
- İlk ve orta öğretimde başta engelliler ve kız çocukları olmak üzere tüm çocukların okula erişimi sağlanacak, sınıf tekrarı ve okul terki azaltılacaktır.
- Özel eğitime gereksinim duyan engellilerin ve özel yetenekli bireylerin, bütünleştirme eğitimi doğrultusunda, uygun ortamlarda eğitimlerinin sağlanması amacıyla beşeri ve fiziki altyapı güçlendirilecektir.
- Yabancı dil eğitimine erken yaşlarda başlanacak, bireylerin en az bir yabancı dili iyi derecede öğrenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.

- Ortaöğretim ve yükseköğretime geçiş sistemi, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini dikkate alan etkin rehberlik ve yönlendirme hizmetleri desteğiyle, süreç odaklı bir değerlendirme yapısına kavuşturulacaktır.
- Eğitim sisteminin performansının değerlendirilmesine imkân tanıyacak şekilde öğrenci kazanımlarının izlenebilmesini teminen, sınıf temelli başarı düzeyleri, yeterlilikleri ve standartları belirlenecek, ulusal düzeyde çoklu değerlendirme ve denetleme mekanizması geliştirilecektir.
- Öğretmenlik mesleği daha cazip hale getirilecek; öğretmen yetiştiren fakülteler ile okullar arasındaki etkileşim güçlendirilecek; öğretmen yetiştirme ve geliştirme sistemi, öğretmen ve öğrenci yeterliliklerini esas alan, kişisel ve mesleki gelişimi sürekli teşvik eden, kariyer gelişimi ve performansa dayanan bir yapıda düzenlenecektir.
- Deneyimli öğretmenlerin dezavantajlı bölgelerde ve okullarda uzun süreli çalışması özendirilecektir.
- Okul idarelerinin bütçeleme süreçlerinde yetki ve sorumlulukları artırılabilecektir.
- Kalabalık ve birleştirilmiş sınıf ile ikili eğitim uygulamaları azaltılacak, öğrenci pansiyonları yaygınlaştırılacaktır.
- Eğitimde alternatif finansman modelleri geliştirilecek, özel sektörün eğitim kurumu açması, özel kesim ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine idari ve mali yönden aktif katılımı özendirilecektir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı geliştirilecek, öğrenci ve öğretmenlerin bu teknolojileri kullanma yetkinlikleri artırılabilecektir. FATİH Projesi tamamlanacak ve teknolojinin eğitime entegrasyonu konusunda nitel ve nicel göstergeler geliştirilerek etki değerlendirmesi yapılacaktır.
- Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyum; hayat boyu öğrenme perspektifinden hareketle iş yaşamının gerektirdiği beceri ve yetkinliklerin kazandırılması, girişimcilik kültürünün benimsenmesi, mesleki ve teknik eğitimde okul-işletme ilişkisinin orta ve uzun vadeli sektör projeksiyonlarını dikkate alacak biçimde güçlendirilmesi yoluyla artırılabilecektir.
- Ulusal Yeterlilik Çerçevesi oluşturularak eğitim ve öğretim programları ulusal meslek standartlarına göre güncellenecek, önceki öğrenmelerin tanınmasını içeren, öğrenci hareketliliğini destekleyen ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip diploma ve sertifikasyon sistemi geliştirilecektir.

- Ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyindeki mesleki ve teknik eğitimde, program bütünlüğü temin edilecek ve nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde uygulamalı eğitime ağırlık verilecektir.
- Yükseköğretim sistemi, hesap verebilirlik temelinde özerklik, performans odaklılık, ihtisaslaşma ve çeşitlilik ilkeleri çerçevesinde kalite odaklı rekabetçi bir yapıya dönüştürülecektir.
- Yükseköğretim Kurulu, standart belirleme, planlama ve koordinasyondan sorumlu olacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır.
- Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemi oluşturulacaktır.
- Yükseköğretim kurumlarının sanayi ile işbirliği içerisinde teknoloji üretimine önem veren, çıktı odaklı bir yapıya dönüştürülmesi teşvik edilecek ve girişimci faaliyetler ile gelir kaynakları çeşitlendirilecektir.
- Yükseköğretim kurumları çeşitlendirilecek ve yükseköğretim sistemi uluslararası öğrenciler ve öğretim üyeleri için çekim merkezi haline getirilecektir (Web-4).

Kalkınma bağlamında ele alınması gereken bir başka olgu ülkemizdeki kalkınma ajanslarıdır. Kalkınma Ajansları bölgeler arası eşitsizliklerin azaltılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması için Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) koordinasyonunda kurulmuş özerk kamu kuruluşlarıdır. Kalkınma Ajansları doğrudan yatırım yapan uygulayıcı kuruluşlar değildir. Kalkınma Ajanslarının asıl görevi kamu, özel sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları arasında işbirliğini destekleyerek yerel potansiyelin açığa çıkmasını sağlamaktır. Türkiye genelinde her biri Düzey 2 Bölgelerinde kurulan 26 adet Kalkınma Ajansı mevcuttur (Web-5).

Kalkınma Ajanslarına temel oluşturan sınıflandırma, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne uyum süreci doğrultusunda, 22 Eylül 2002 tarihinde 2002/4720 no'lu kanun gereğince DPT ve TÜİK tarafından oluşturulmuştur. İstatistikî bölgelerin belirlenmesinde nüfus, coğrafya, bölgesel kalkınma plânları, temel istatistikî göstergeler ve illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması dikkate alınmıştır. İstanbul, Batı Marmara, Ege, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Akdeniz, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu olarak 12 istatistik bölgesi yer almaktadır. Bunlar Düzey 1 Bölgeleri olarak da adlandırılmaktadır. Örneğin Bolu ili Doğu Marmara Bölgesi'nde bulunmaktadır. Biraz önce sözünü ettiğimiz Kalkınma Ajansları ise Düzey iki bölgelerindedir. Düzey 2 Bölgeleri ise Düzey 1 Bölgeleri'nin alt bölgeleridir. Bolu ili bağlamında örneklendirirsek, Doğu Marmara İstatistikî Bölgesi'nde yer alan Bolu ili Kocaeli alt bölgesindedir. Kalkınma Ajansları'nın görevleri kısaca, bölgenin kalkınmasına yönelik olarak

yerel yönetimlere teknik destek sağlamak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliğini geliştirmek ve bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemektir (Web-6).

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşıldığı üzere ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmak ve rekabet gücünü artırmak temel hedefler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda eğitime ve eğitim sektörüyle bir şekilde bağlantısı bulunan herkese görev düşmektedir. Zira ülkelerin ekonomik gücü fiziki ve beşeri sermayelerine bağlıdır ve beşeri sermayenin niteliği kalkınmada önemli bir role sahiptir. Beşeri sermayenin niteliği ise eğitim sistemine ve bu sistemin niteliğine bağlıdır. Tüm dünyada eğitime verilen önem açıktır ve Türkiye genelinde ve bölgesel bazda yapılan çalışmalarla eğitimin niteliğinin artırılması için çalışıldığı görülmektedir. Bu bağlamda TÜBİTAK tarafından hazırlanmış olan Vizyon 2023 belgesine bakıldığında aşağıdaki ifadelerin yer aldığı görülmektedir:

“Cumhuriyetin 100. yılı için vizyonumuz; bölgesinde ve dünyada adil ve kalıcı bir barışın tesisi için çaba gösteren; demokratik ve adil bir hukuk sistemine sahip; yurttaşları ülkelerinin geleceğinde söz ve karar sahibi; sağlık, eğitim ve kültür gereksinimlerinin karşılanması devlet tarafından güvence altına alınmış; sürdürülebilir gelişmeyi gözeten; gelir dağılımı dengeli; bilim, teknoloji ve yenilikte yetkinleşmiş; üreten; net katma değerini kendi beyin gücüne dayanarak artırabilen bir Türkiye’dir” (Web-7).

Vizyon 2023 belgesinin vizyonuna dair açıklamada eğitim ve sürdürülebilir gelişme kavramlarına yer verilmiş olduğu görülmektedir. Aynı belgede yer alan sosyoekonomik hedeflerde de bu durum açıkça belirtilmektedir. Bireyin yaratıcılık ve hayal gücünü geliştiren; bireysel farklılıkların gözetilmesi ve değerlendirilmesi ile her bireyin özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde kendini geliştirmesine olanak tanıyan; zaman ve mekan kısıtlarından arınmış, kendi özgün öğrenme teknolojilerini yaratmış ve değişim esnekliğiyle kendini yenileme gücüne sahip; öğrenme ve insan odaklı bir eğitim sistemine sahip olma arzusu ve beklentisi söz konusu belgede dile getirilmektedir. 2023’te bölgesel ve ülkesel düzeyde her alanda (ekonomi, kültür, siyaset) rekabet edebilen bir beşeri sermaye oluşturabilmek için eğitim sistemimizde köklü, yapısal değişim ve dönüşümler getirecek adımlar atılması bilim, sanat ve teknolojide özgün bilgi üretme yeteneği kazandıran, yaşam boyu öğrenme yetileri geliştiren, formel eğitim dışında ömür boyu eğitim ve alanlar arası geçişi sağlayacak öğrenim ortamları yaratan eğitimin tüm taraflarını, sivil toplum kuruluşları ve aileler dâhil olmak üzere katılımcı ve demokratik biçimde bir araya getiren bir yapı kazandırılması gereği üzerinde durulmaktadır. Bu yapısal değişim ve

dönüşüm sonucunda, toplumun tüm kesimlerinde yaratılan farkındalık, etkin katılım, sorumluluk bilinci ve sosyal sinerji ile, dinamik ve sürdürülebilir kalkınma ve küresel rekabet yeteneği yüksek bir toplumun gerçekleşmesi amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, eğitim sistemi ile ülke ve bölge ekonomisinin işleyişinde liyakat, başarı, verimlilik ve kalite değerlerinin kararlılıkla korunup geliştirilmesine özen gösterilmesi hedefine değinilmektedir (Web-8).

Kalkınma Ajansları tarafından yapılan çeşitli çalışmalarda da eğitime ve nitelikli insan gücüne vurgu yapılmış olduğu görülmektedir. 2011 yılı Aralık ayında İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından Boğaziçi Üniversitesi ile ortaklaşa düzenlenmiş olan Küresel Rekabet Edilebilirlikte Beyin Göçü ve Beyin Kazanımı Konferansı bu konuda örnek teşkil etmektedir (Web-9). Söz konusu konferans hem nitelikli insan gücünün önemini hem de kalkınma ile eğitim arasındaki ilişkiyi temsil eder niteliktedir. Bunun yanı sıra kalkınma ajansları ile üniversiteler arasındaki işbirliğine de örnek oluşturmaktadır.

Kalkınma ve eğitim arasındaki karşılıklı ve vazgeçilmez ilişkinin bilincinde hareket etmiş bir başka kalkınma ajansı Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'dır. TR63 Bölgesi olarak anılan Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinin mevcut durumlarının analiz edilmiş olduğu belgede eğitimin bölgedeki mevcut durumu da ele alınmış ve buna ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bu belgeye göre Hatay ilinde okul öncesi eğitim düzeyinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının fazla olması ildeki öğretmen açığını ortaya koymakta, Hatay ilindeki yüksek oran dışında (%96,5) Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde okul öncesi bağlamında okullaşma oranlarının Türkiye ortalamasında olduğu belirtilmiştir. Türkiye genelinde %98,67 olan ilköğretimde okullaşma oranı ile karşılaştırıldığında ise bölge illerinin bu oranın altında kaldığı dile getirilmiştir (Hatay %98,61, Kahramanmaraş %98,26, Osmaniye %97,17) (Web-10). Bununla birlikte istatistiksel veriler, ilköğretimde okullaşma açısından bölge illerinin Türkiye ortalamasından çok da düşük olmadığını göstermektedir. Türkiye genelinde %67,37 olan ortaöğretimde okullaşma oranına göre Hatay (%64,87) ve Kahramanmaraş (%60,56) illeri bu ortalamanın altında, Osmaniye (%72,78) ise üstünde yer almıştır. Belgede, mesleki ve teknik eğitim kapsamında teori ve uygulama bütünlüğünün sağlanması ve işgücünün niteliğinin artırılması açısından özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinin ve staj olanaklarının artırılmasının önemine değinilmiştir. Bunun yanı sıra yükseköğretim düzeyinde üniversiteler ile sanayi kuruluşlarının işbirliğine dayanan platformların oluşturulmasının önemi ve gereği ifade edilmiştir (Web-11).

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın ise bu konuda daha kapsamlı bir çalışmaya imza atmış olduğu görülmektedir. Ajans tarafından 2012 yılında yapılmış olan araştırmada TR90

illeri olarak Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da eğitimin mevcut durumu analiz edilmiştir. Bu çerçevede, eğitim sistemimizdeki genel sorunlar şu şekilde sıralanmıştır:

- Eğitim kurumlarında ders araç-gereçlerindeki donanım ve ders araç-gereçlerinin etkin kullanımındaki yetersizlikler,
- İlk ve ortaöğretimde kalabalık sınıfların bulunduğu il ve bölgelerde, derslik başına düşen öğrenci sayısının düşürülmesi konusundaki yetersizlikler,
- İlk ve ortaöğretimde öğretmenlerin dengesiz olarak dağıldığı il ve bölgelerde, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının düşürülmesi konusundaki yetersizlikler,
- Özellikle okul öncesi eğitimde ve yükseköğretimde olmak üzere, okullaşma oranlarının düşüklüğü,
- Bütçeden eğitime ayrılan kaynakların yeterli düzeyde artırılamaması ve mevcut kaynakların etkili ve yerinde kullanılmasındaki yetersizlikler,
- Personel sayısının çok olması dolayısıyla öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerden yeterince yararlanamaması,
- Eğitim sektöründe profesyonel, vizyon sahibi yönetici yetersizliği,
- Eğitimciler arasında iletişim, işbirliği ve mesleki dayanışma yetersizliği,
- Eğitimin hedef kitlelerinde yetişkinlere yönelik gerçekleştirilen hizmet içi eğitim ve hayat boyu eğitim çalışmalarının yeterli derecede yer almaması,
- Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun rehberlik ve mesleki eğitim konusundaki yönlendirmelerin yetersiz olması,
- İstihdam ihtiyacına yönelik mesleki teknik eğitimin yetersiz olması ve piyasa ihtiyacına cevap verebilir nitelikte olamayı.

Kalkınma ve eğitim arasındaki ilişkiye değinilirken, dikkat çekilmesi gereken bir husus sürdürülebilir kalkınmaya yönelik eğitim ile sürdürülebilir kalkınma için eğitim kavramları arasındaki ayrımdır. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik eğitim (educationaboutsustainabledevelopment) içeriğini sürdürülebilir kalkınmanın oluşturduğu bir süreç iken sürdürülebilir kalkınma için eğitim (educationforsustainabledevelopment) dünyayı şu anki nesil ve gelecek nesiller için daha yaşanılabilir bir yer yapmaya yönelik girişimleri ifade etmektedir (McKeown, 2002). Bu çalışmada da şu an Bolu ili sınırlarında yaşayan insanlar ve gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir il oluşturmaya yönelik olarak eğitimden nasıl yararlanılabileceği konusunda bir fikir oluşturması amacıyla, Bolu ilinde eğitimin şu anki durumuna ilişkin genel bir tablonun çizilmesine çalışılmıştır. Dolayısıyla sürdürülebilir

kalkınmaya yönelik eğitimden ziyade sürdürülebilir kalkınma için eğitim anlayışı temel alınmıştır.

Bolu ilini de içerisinde alan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın verilerine bakıldığında temel eğitim göstergesi olan ortaöğretimde okullaşma oranının 2009-2010 döneminde bölgede %77,34 ile Türkiye ortalamasının %12,39 üzerinde iken 2012-2013 döneminde bölgede %80,18 oran ile Türkiye ortalamasının %10,12 üzerinde olduğu görülmektedir. Ortaöğretim düzeyinde kız okullaşma oranının bölgede yüksek olması; nüfusun sosyo-ekonomik durumu ve eğilimleri hakkında önemli bir göstergedir. 2009-2010 dönemine nazaran bölgede ve Türkiye'de aynı artış oranı ile (~%11,3), ortaöğretimde kız okullaşma oranında 2012-2013 döneminde Türkiye'de %69,31 bölgede ise %79,08 olarak gerçekleşmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2014 Stratejik planı hedefleri kapsamında yer alan kız-erkek ortaöğretim okullaşma oranı farklarını azaltma hedefi dâhilinde göstergelerde artış kayda değer niteliktedir. 2012-2013 eğitim döneminde derslik başına düşen öğrenci sayılarında, Türkiye ve bölge değerleri sırasıyla ilköğretimde 30; 26, genel ortaöğretimde 28; 25, mesleki ve teknik ortaöğretimde 34; 34 olup genel itibarıyla bölge değerleri ülke ortalamalarının üzerindedir (Web-12). Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik olarak bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması ve Avrupa Birliği (AB) ile karşılaştırılabilir veriler üretilmesi amacıyla AB bölgesel sınıflandırması olan SR (statistical region) ölçütlerine göre tanımlanmış olan istatistiki bölge birimleri sınıflamasında Bolu ili Kocaeli, Sakarya, Düzce ve Yalova ile birlikte TR42 kodu ile ifade edilmektedir. TR42 illeri olarak adlandırılan bu illere ait eğitim istatistikleri şu şekilde özetlenebilmektedir. 2013-2014 eğitim-öğretim yılı itibarıyla bu illerde okul başına ilköğretim düzeyinde 233, ortaokul düzeyinde 274, ortaöğretim düzeyinde ise 343 (genel ortaöğretim 442, mesleki ve teknik liseler 293) öğrenci düşmektedir. Şube değişkenine göre öğrenci sayıları ele alındığında bu oran ilköğretim düzeyinde 23, ortaokul düzeyinde 25, ortaöğretim düzeyinde 22 (genel ortaöğretim 22, mesleki ve teknik liseler 22) olmaktadır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ise ilköğretim düzeyinde 19, ortaokul düzeyinde 18, ortaöğretim düzeyinde 14 (genel ortaöğretim 15, mesleki ve teknik liseler 14)'tür. Derslik başına düşen öğrenci sayısı da ise ilk ve ortaokulda 25, ortaöğretim düzeyinde 28 (genel ortaöğretim 25, mesleki ve teknik liseler 31)'dir. Bu sayılar Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında durum şöyledir: İlkokul düzeyinde okul başına düşen öğrenci sayısı TR42 illerinde Türkiye ortalamasının (195) üstündedir. Ortaokul düzeyinde 304 olan Türkiye ortalamasının, ortaöğretim düzeyinde 375 (genel ortaöğretim 506, mesleki ve teknik liseler 308) olduğu görülmektedir. Dolayısıyla TR42 illeri ortaokul ve ortaöğretim düzeylerinde Türkiye

ortalamasının altında yer almaktadır. Şube bazında öğrenci sayıları ele alındığında Türkiye ortalaması ilkokul düzeyinde 22, ortaokul düzeyinde 27, ortaöğretim düzeyinde ise 23 (genel ortaöğretim 22, mesleki ve teknik liseler 24)'dür. Bu da TR42 illerinin ilkokul düzeyinde ortalamasının üstünde, genel ortaöğretim seviyesinde ortalamaya eşit, diğer öğretim düzeylerinde ise ortalamasının altında bir konumda olduğunu göstermektedir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında Türkiye genelinde ilkokul düzeyinde 19, ortaokul düzeyinde, 18 ve ortaöğretim düzeyinde 15 (genel ortaöğretim 16, mesleki ve teknik liseler 14)'tir. TR42 illeri ise mesleki ve teknik liselerde ortalamaya eşit iken, diğer düzeylerde ortalamasının altında oranlara sahiptir. Türkiye genelinde derslik başına tüm kademelerde 29 öğrenci düşmektedir. Bu oran TR42 illerinde mesleki ve teknik liseler dışında ortalamasının altındadır (MEB, 2014).

Bu çalışmanın konusunu oluşturan Bolu ili ayrıntılı olarak incelendiğinde şöyle bir tablo ile karşılaşılmaktadır: 2013 verilerine Bolu ilinde 6 yaş ve üstü nüfusun büyük bölümü okuma yazma bilmekle birlikte cinsiyet değişkenine göre de neredeyse eşit bir dağılım olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Bolu ilinde nüfusun okuryazarlık durumu

İl	Okuma yazma durumu	Toplam	Erkek	Kadın
Bolu	Okuma yazma bilmeyen	10.902	1.843	9.059
	Okuma yazma bilen	245.928	125.156	120.772
	Bilinmeyen	4.494	2.241	2.253
	Toplam	261.324	129.240	132.084

Kaynak: TÜİK, 2013

Tablo 1. incelendiğinde Bolu ilinde nüfusun çoğunluğunun ilkokul ve lise veya dengi okul mezunlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu sırasıyla ilköğretim mezunları, okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmemiş olanlar ve yüksek okul veya fakülte mezunları takip etmektedir.

Tablo 2. Bitirilen eğitim durumuna göre Bolu ilinde nüfusun dağılımı

İl	Bitirilen Eğitim Düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Bolu	Okuma yazma bilmeyen	10.902	1.843	9.059
	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	39.853	18.491	21.362
	İlkokul mezunu	70.238	28.990	41.248
	İlköğretim mezunu	44.434	23.212	21.222
	Ortaokul veya dengi okul mezunu	9.641	6.560	3.081
	Lise veya dengi okul mezunu	53.208	31.509	21.699
	Yüksek okul veya fakülte mezunu	25.937	14.834	11.103
	Yüksek lisans mezunu	1.920	1.126	794
	Doktora mezunu	697	434	263
	Bilinmeyen	4.494	2.241	2.253
Toplam	261.324	129.240	132.084	

Kaynak: TÜİK, 2013

İllerin demografisi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi göstergelerinden oluşan ve Kalkınma Bakanlığı tarafından 1996, 2003 ve 2011 yıllarında hazırlanmış olan İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE) Raporu'na göre Bolu ili 2011 yılında 11. sırada yer almaktadır. MEB 2013-2014 eğitim öğretim yılı örgün eğitim istatistiklerine göre, Bolu ilinde okul başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 193, ortaokulda 205, ortaöğretimde 272 (genel ortaöğretim 487, mesleki ve teknik 207)'dir. Şube başına düşen öğrenci sayıları ilkokulda 20, ortaokulda 22, ortaöğretimde 21 (genel ortaöğretim 21, mesleki ve teknik 20) olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 16, ortaokulda 15, ortaöğretimde 13 (genel ortaöğretim 14, mesleki ve teknik 12)'tür. Derslik başına ise ilkokul ve ortaokulda 20, ortaöğretimde 23 (genel ortaöğretim 24, mesleki ve teknik 22) öğrenci düşmektedir. Buna göre Bolu ili ilkokul düzeyinde okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayısı açısından Türkiye ortalamasının altındadır (MEB, 2014). Dolayısıyla Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında Bolu ilinin söz konusu değişkenler açısından olumlu bir tablo çizdiğinin söylenmesi mümkündür.

İstatistiki Bölge birimleri sınıflamasına bakıldığında, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Bolu ilinde 8. Sınıfı bitiren öğrenci sayısı 3626 (1832 erkek, 1794 kadın)'dır. Ortaöğretim mezunlarının sayısı ise genel ortaöğretimde 1392 (583 erkek, 809 kadın), mesleki ve teknik ortaöğretimde 1944 (1225 erkek, 719 kadın) olarak karşımıza çıkmaktadır (MEB, 2014). Bu durum Bolu ilinde gerek ilköğretim gerekse ortaöğretim düzeyinde cinsiyet açısından bir eşitlik olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte ortaöğretim okullarında tercihin mesleki ve teknik okullardan yana olduğu da görülmektedir. Oysa Türkiye genelinde bunun tersi bir eğilim söz konusudur ve aralarında sayısal anlamda çok önemli bir fark olmamakla birlikte genel ortaöğretim kurumlarından mezun olan kişi sayısı (388522) mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanlardan (399270) daha fazladır. Türkiye geneline paralel olarak Bolu ilinde kadınların mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına nazaran genel ortaöğretim kurumlarını tercih ettikleri görülmektedir. Türkiye geneline bakıldığında ise genel ortaöğretim kurumları (181534 erkek 206988 kadın) ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanlar (181142 erkek 158128 kadın) arasında benzer bir fark bulunması söz konusudur.

Bolu ilinde okul, şube, öğretmen ve öğrenci sayılarına bakıldığında okul öncesi eğitimi veren 81 okul, 237 şube, 170 derslik bulunmaktadır. Bu eğitim düzeyinde 1911 erkek, 1712 kız öğrenci öğrenim görmekte, bu öğrencilere 12 erkek, 240 kadın öğretmen hizmet sunmaktadır. İlkokul düzeyinde 78 okul, 760 şube ve 1350 derslik yer almaktadır. 7796 erkek ve 7254 kız

öğrencinin bulunduğu bu kurumlarda 404 erkek, 558 kadın öğretmen görev yapmaktadır. Ortaokul aşamasında ise 71 okul, 671 şube ve 112 derslik karşımıza çıkmaktadır. Bu düzeydeki kurumlarda 7692 erkek, 7877 kız öğrenci eğitim almaktayken 456 erkek 542 kadın öğretmen bulunmaktadır (MEB, 2014).

Bolu ile ilgili yukarıdaki nicel verilere ek olarak nitel verilere gerek olduğu açıktır. Böylece yerel ve ulusal bağlamlarda eğitim konusunda daha çok nelere gereksinim duyulduğunun belirlenmesi ve bu paralelde çalışmaların yapılması mümkün olacaktır. Buradan yola çıkılarak, bu çalışmada Bolu ilinde eğitimin genel durumunun öğretmen, okul yöneticisi, veli ve öğrenci gözünden ele alınması ve eğitim-öğretim sürecinin temel paydaşlarının görüşlerinden yola çıkılarak il genelindeki politikalara ışık tutulması amaçlanmıştır. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik girişimlerin plânlanması ve uygulamaya konulması açısından çalışma önem taşımakta ve mevcut durumdan yola çıkılarak neler yapılabileceğine dair fikir sunmaktadır. Eğitim-öğretim sürecindeki tüm paydaşların görüş ve önerilerini içermesi açısından da hem farklı bakış açılarını hem de ortak noktaları göz önüne sermektedir.

Eğitim sisteminin çeşitli paydaşlarına yönelik çalışmalarla Türk eğitim sistemine, karşılaşılan sorunlara ve bunların çözümüne yönelik incelemeler sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bunlar analiz edildiğinde de genellikle aynı konular üzerinde odaklanıldığı görülmektedir. Ayrıca benzer konuların yıllardır süregeldiği de dikkat çekmektedir. Örneğin Türk Eğitim Sen tarafından 2007 yılında yapılmış olan bir çalışmada, sürekli değişen Milli Eğitim Bakanları'nın her birinin eğitimde reform adı altındaki girişimleri doğrultusunda okul yöneticilerini, öğretim programlarını ve ders kitaplarını değiştirmeleri önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra görüşü alınan paydaşların eğitimle ilgili sorunları genel bir perspektiften yorumlama noktasında yetersiz oldukları belirlenmiştir. Bu durum ise soruların çözüm bulacağına dair inancın yitirilmiş olması şeklinde yorumlanmıştır. Tüm bunların ötesinde temel sorunun ise eğitim sisteminin nitelikli insan yetiştirme gücünün hızla kaybolmasıyla ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla eğitimle ilgili olumlu ve olumsuz durumların hem ulusal hem de yerel düzeyde değerlendirilmesi ve tüm paydaşların işbirliği içerisinde çalışması önemlidir. Bunun yanı sıra bu tür çalışmalar gerek olumlu durumların desteklenmesine gerekse sorunların çözüme yönelik önemli bir adım olacaktır. Bu da motivasyonu artırmakla beraber, herkesin süreci sahiplenmesini ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğinin artmasını sağlayacaktır. Görüşlerine değer verildiğini hisseden kişiler daha fazla çaba harcama yoluna gideceklerdir. Böylece olaylara ve olgulara daha geniş

perspektiften bakabilen ve kendi payını da değerlendirerek değişime öncülük eden bireylerin yetişmesi ve sistemde yer alması sağlanacaktır.

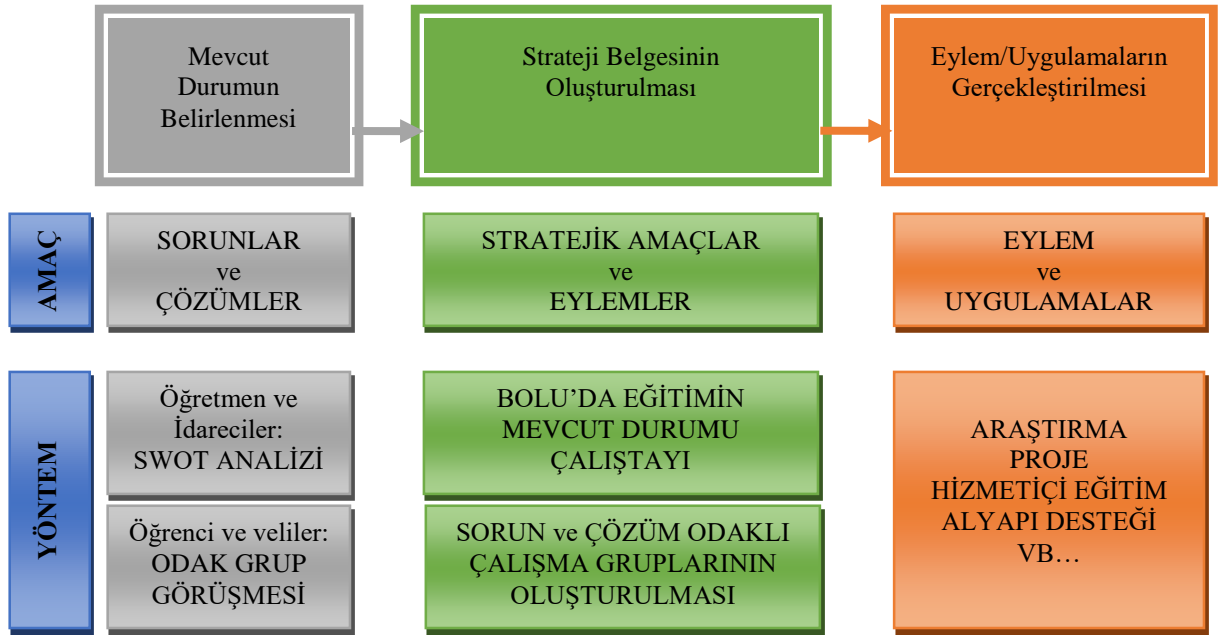
YÖNTEM

Bu çalışma Bolu ilinde eğitimin geleceğine ilişkin kapsamlı bir stratejik planlama sürecinin bir parçası olarak 2013-2014 eğitim öğretim yılı süresince gerçekleştirilmiştir. Stratejik planlama sürecinin aşağıdaki aşamaları içerecek şekilde yürütülmesi öngörülmektedir:

- Mevcut durumun ortaya konulması
- Paydaşlarla sonuçların paylaşılması ve tartışılması
- Paydaşların katılımıyla stratejik amaçların belirlenmesi
- Paydaşların katılımıyla stratejik amaçlara yönelik eylemlerin belirlenmesi
- Kısa-Orta-Uzun vadeli eylemlerin paydaşların desteğiyle uygulanması.

Bolu ili eğitim sorunlarına dair stratejik planlama süreci aşağıdaki şemada daha detaylı bir şekilde ifade edilmiştir:

Şema 1. Bolu İli Eğitim Sorunlarına Dair Stratejik Planlama Süreci

Yukarıda belirtilen stratejik planlama sürecinin ilk basamağını oluşturan bu çalışmada Bolu ili Merkez ilçesinde yaşanan eğitim sorunları ve bunların olası çözümlerine ilişkin mevcut durumun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Başka bir ifadeyle Bolu'da eğitim alanına yönelik stratejik planlama sürecine temel oluşturacak bir mevcut durum çalışması gerçekleştirmek amaçlanmaktadır. Sorunlar ortaya konulduktan sonra düzenlenecek bir çalıştay ile bu sorunların “uzman” grupları içerisinde tartışılması, çözüm önerileri geliştirilmesi (strateji ve eylemler) ve

sonuçta da bunların proje, eğitim ve destek hizmetleriyle uygulamaya geçirilmesi öngörülmektedir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma Bolu ili Merkez ilçesinde yaşanan eğitim sorunlarını olduğu şekliyle ortaya konulmaya çalışıldığı içintaramamodelindebetimsel bir araştırmadır. Karasar (2006)'a göre, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların,grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan araştırmalar betimsel çalışmalardır. Betimsel ya da survey çalışmalarda mevcut olan durum belirlenmek istendiğinden, bu tür çalışmalar genellikle doğal ortamda yapılmaktadır. Betimsel çalışmalarda kullanılan teknikler, çalışmanın adını da değiştirmektedir. Bunlar anket survey, mülakat, survey, gözlem survey gibi isimler almaktadır (Karasar, 2006).Tarama modellerinde araştırmaya konu olan olgu nesnebirey, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanma çalışılmalıdır (Karasar, 2006). Çalışmada da Bolu'nun eğitim sorunları, sorunu birinci elden yaşamakta olan kişilerin görüşleri doğrultusunda olduğu gibi yansıtmak amaçlanmıştır. Bu bakımdan çalışmanın nitel araştırma yöntemlerinden “durum çalışmasına” ve yöneylem araştırmalarından da “mevcut durum analizine” örnek oluşturduğu ileri sürülebilir.

Örneklem Grubu

Çalışmanın örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilikörnekleme ile belirlenmiştir. Bu yöntemin amacı, görece olarak küçük bir örneklemloluşturmak ve bu örnekleme, çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerinçeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Amaç, genelleme yapmak içinçeşitliliği sağlamak değildir; tam tersine, çeşitlilik gösteren durumlar arasında ortakya da paylaşılan olguların ve ayrılıkların olup olmadığını bulmaya çalışmak veçeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada da Bolu'daki eğitim sorunlarına taraf olduğu düşünülen öğrenci, veli, öğretmen ve okul idarecilerinin görüşlerine başvurulmuştur. Örneklem grubu belirlenirken Bolu'daki eğitim kurumları merkeze alınmış ve bu okulların belirlenmesinde temel ölçüt olarak alt, orta ve üstü sosyoekonomik düzeyleri temsil niteliği dikkate alınmıştır.

Tablo 3.Görüşme Yapılan Okullar

Anaokulu		İlkokul	
1	İzzet Baysal Anaokulu	4	50. Yıl İlkokulu
2	Latife Hanım Anaokulu	5	Atatürk İlkokulu
3	Mebrure-İlhan Bağışgil Anaokulu	6	Canip Baysal İlkokulu
		7	Dodurga Abdi Sin İlkokulu
		8	İnkılâp İlkokulu
		9	Mehmet Akif Ersoy İlkokulu
Ortaokul		Lise	
10	100. Yıl Ortaokulu	17	Anadolu Öğretmen Lisesi
11	Abant Ortaokulu	18	Emine-Mehmet Baysal Anadolu Lisesi
12	Cumhuriyet Ortaokulu	19	Endüstri Meslek Lisesi
13	Gazipaşa Ortaokulu	20	Fen Lisesi
14	Köroğlu Ortaokulu	21	İzzet Baysal Otelcilik Turizm Meslek Lisesi
15	Sakarya Ortaokulu	22	İzzet Baysal Anadolu Lisesi
16	Yunus Emre Ortaokulu	23	Kız Meslek Lisesi
		24	Merkez İmam Hatip Lisesi
		25	Merkez Endüstri Meslek Lisesi

İlgili okullardaki öğrenci, öğrenci velisi, öğretmen ve idarecilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu bağlamda çalışmanın örneklemini aşağıdaki tabloda detaylı olarak verilmiştir:

Tablo 4.Görüşme Katılımcı Sayıları

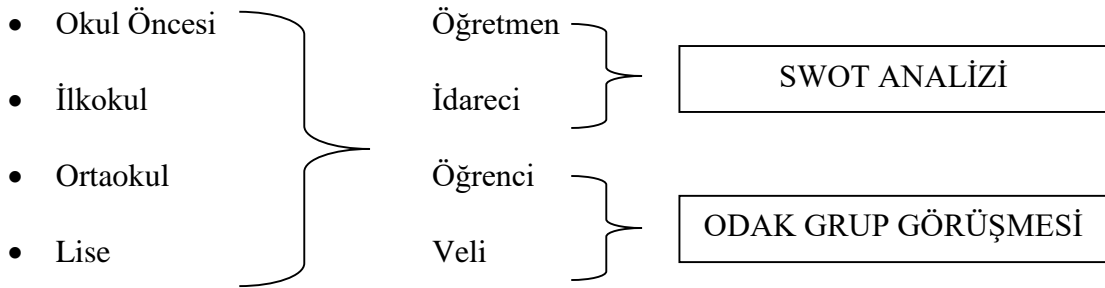
ÖRNEKLEM		Katılımcı	Toplam Katılımcı
Veli	Okul Öncesi	22	233
	İlkokul	59	
	Ortaokul	69	
	Lise	83	
Öğrenci	Okul Öncesi	-	280
	İlkokul	80	
	Ortaokul	95	
	Lise	105	
Öğretmen	Okul Öncesi	5	81
	İlkokul	18	
	Ortaokul	27	
	Lise	31	
İdareci	Okul Öncesi	5	44
	İlkokul	10	
	Ortaokul	13	
	Lise	16	
TOPLAM			638

Çalışmada 233 veli, 280 öğrenci, 81 öğretmen ve 44 idarecinin görüşlerine başvurulmuştur.

Verilerin Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi ile görüş formuna başvurulmuştur. Araştırmada veri toplamak için öğrenciler ve velilerle grup görüşmeleri yapılırken öğretmen ve idarecilerin görüşleri de SWOT analizi formu yardımıyla alınmıştır. Kullanılan bu veri toplama teknikleri aşağıdaki şemada özetlenmiştir:

Şema 2.Bolu İli Eğitim Sorunlarına Dair Veri Toplama Yöntemleri

Yapılacak görüşmeleri gerçekleştirmek üzere Rehberlik Araştırma Merkezi'nden Eşe Ulaşan'ın öncülüğünde 28 rehber öğretmen belirlenmiştir. Grup görüşmelerini gerçekleştiren ve ayrıca öğretmen ve idarecilere görüş formlarını ulaştıran ve yazım grubuna ileten rehber öğretmenler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 5. Veri Toplama Sürecine Katkı Sağlayan Rehber Öğretmenler

	Rehber Öğretmen	Kurumu
1	Abdullah OKÇU	Karaköy TOKİ İlkokulu
2	Belda CANTAŞ	Behiye Baysal İlkokulu
3	Betül KOCA	Atatürk Ortaokulu
4	Çiğdem KAYA	Gazipaşa İlkokulu
5	Derya GÜNEL	Bolu Anadolu Lisesi
6	Ebru AYDOĞAN	Çimento Çaydurt İlkokulu
7	Elif SUR	İzzet Baysal Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi
8	Emine Ece ŞEN	İzzet Baysal Anadolu Lisesi
9	Erkan EREBAK	Yunus Emre Ortaokulu
10	Erdem ADEM	50. Yıl İzzet Baysal İlkokulu
11	Fatma ERYOL	İzzet Baysal Anaokulu
12	Huriye ÇETİNTÜRK AKTAY	Bolu Fen Lisesi
13	Mehmet Sadık TÜRKER	Dörtdivan Çok Programlı Lisesi
14	Mehpare YÜKSEL	Aktaş Anaokulu
15	Mehtap TUNÇ	Sakarya Ortaokulu
16	Melahat SOYDAN	Latife Hanım Anaokulu

17	Mesude GÜRLEK	Mehmet Akif Ersoy İlkokulu
18	Münir Coşkun KÜSEN	Sakarya İlkokulu
19	Nevim DEMİRCİ DANIŞIK	Mustafa Çizmecioglu Anadolu Lisesi
20	Nurcan AKDENİZ	Dörtdivan Ş. Orhan Yalçın Ortaokulu
21	Onur Emre KAYABAŞI	Yunus Emre İlkokulu
22	Süleyman SAYKI	Bolu Anadolu İmam Hatip Lisesi
23	Şevket TANRISEVEN	100. Yıl İlkokulu
24	Şirin TANZER	50. Yıl İzzet Baysal Ortaokulu
25	Umut KERMEN	Bolu Anadolu Öğretmen Lisesi
26	Yunus ALTUNDAĞ	Bolu Atatürk Anadolu Lisesi
27	Zehra KULALI GEZİCİ	Canip Baysal Anadolu Lisesi
28	Zeynep DANIŞMAN	100. Yıl Ortaokulu

Belirlenen rehber öğretmenlerle 3 farklı bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Bu toplantılarda çalışmanın amacı, yöntemi ve sürecine ilişkin genel bilgiler verilmekle birlikte daha çok görüşmede sorulacak sorular, katılımcılar, görüşmeden dikkat edilecek noktalar ve okul idarecileri ile diyalog gibi konularda detaylı fikir alışverişinde bulunulmuştur. Ayrıca çalışmanın örnekleme esas olan okulların idarecileri ile de bilgilendirme toplantısı yapılmış ve bu toplantıda idarecilere şu noktalarda destek olmaları beklendiği ifade edilmiştir.

- Görüşmelerin ve görüş formlarının uygulanmasından sorumlu olan rehber öğretmenlerine yardımcı olmaları,
- Görüşmeye katılacak öğrencilerin seçiminde başarı ve cinsiyet gibi değişkenlerde adil davranmaları,
- Görüşmeye katılacak verilerin objektif olarak (yadaseçkisiz olarak) belirlenmesi ve
- Rehber öğretmenlerin grup görüşmelerini gerçekleştirebilecekleri uygun ortamların hazırlanması konularında yardımcı olunması beklenilmiştir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde grup sayılarının 10 kişi olması öngörülmüş, belirlenen sayılar çerçevesinde okul idarecilerinden talepte bulunulmuştur fakat çeşitli gerekçelerle katılımlarda eksiklikler yaşanmıştır. Söz konusu durumlara karşın yapılan görüşmelere dair ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 6.Öğrencilerle Yapılan Görüşmelere Dair Bilgiler

Görüşme Grubu ÖĞRENCİ		Görüşme Sayısı					Toplam Görüşme	Toplam Katılımcı
		I	II	III	IV	V		
İLKOKUL	1 ve 2. sınıf	10	8	7	10	5	10	80
	3 ve 4. Sınıf	10	8	7	10	5		
ORTAOKUL	5. sınıf	7	10	5	6		13	95
	6 ve 7. sınıf	7	10	5	5			
	8. sınıf	7	10	5	6			
	Karma	12						
LİSE	9. sınıf	8	7	5	5		16	105
	10 ve 11. sınıf	8	5	9	7	5		
	9 ve 12. sınıf	8						
	12. sınıf	8	5	7	5			
	Karma	7	6					
GENEL TOPLAM							39	280

Bu bilgilerden de anlaşılacağı gibi okul öncesinden öğrencilerin görüşleri eğitim sorunları bağlamında kendilerini ifade etmekte zorlanabilecekleri düşüncesiyle alınmamıştır. İlkokul kademesinden 80, ortaokul kademesinden 95 ve lise kademesinden de 105 öğrenci olmak üzere toplam 280 öğrencinin görüşüne başvurulmuştur. Görüşülen grubun seviyesine göre ifadeler değişmekle birlikte öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

1. Öğrenci olarak eğitiminize dair hangi sorunları yaşıyorsunuz? Bu sorunlarınızın çözümü için önerileriniz nelerdir?
  - a. Okul dışında (ev, arkadaş çevresi, medya karşısında vb.)
  - b. Okulda (idare, öğretmen, rehber öğretmen) vb.
2. Daha iyi eğitim almanız için hangi konularda desteğe ihtiyaç duyuyorsunuz? / Beklentileriniz nelerdir?
  - a. MEB'den
  - b. Okuldan (idare, öğretmen, rehber öğretmen)
  - c. Ailenizden vb.

Velilerle yapılan görüşmelerde de grup sayılarının 10 kişi olması öngörülmüş, belirlenen sayılar çerçevesinde davetler yapılmış fakat öğrencilerde olduğu gibi katılımlarda eksiklikler yaşanmıştır. Görüşmelere dair ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 7.Velilerle Yapılan Görüşmelere Dair Bilgiler

Görüşme Grubu VELİ		Görüşme Sayısı					Toplam Görüşme	Toplam Katılımcı
		I	II	III	IV	V		
ANAOKULU	3-4 Yaş	5	4				5	22
	5 Yaş	3	4					
	Karma	6						
İLKOKUL	1 ve 2. sınıf	5	4	11	7	9	10	59
	3 ve 4. Sınıf	5	3	5	5	5		
ORTAOKUL	5. sınıf	8	5	6			10	69
	5 ve 6. sınıf	8						
	6 ve 7. sınıf	9	10					
	8. sınıf	4	9	4	6			
LİSE	9. sınıf	6	9	6			13	83
	10 ve 11. sınıf	3	8	7	6			
	9 ve 12. sınıf	7						
	12. sınıf	7	8	3				
	Karma	9	4					
GENEL TOPLAM							38	233

Okul öncesi kademesinde çocukları bulunan velilerle 5 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiş ve bu görüşmelerde 22 katılımcının görüşlerine başvurulmuştur. İlkokul kademesinde ise 10 farklı grup görüşmesinde 59 velinin, ortaokul kademesinde 10 farklı görüşme ile 69 velinin ve son olarak da lise kademesinde 13 farklı grup görüşmesinde 83 velinin görüşleri alınmıştır. Sonuçta çalışmanın amacına ulaşmak için toplam 233 velinin görüşüne başvurulmuştur. Velilerle yapılan görüşmelerde aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

1. (SORUN) Veli olarak çocuğunuzun eğitimine dair hangi sorunların yaşandığını düşünüyorsunuz? ... (ÇÖZÜM) Bu sorunlarınızın çözümü için önerileriniz nelerdir?
  - a. Okul dışında (ev, arkadaş çevresi, medya karşısında vb.)
  - b. Okulda (idare, öğretmen, rehber öğretmen)
2. (ÇÖZÜM) Çocuğunuzun iyi eğitilmesi için hangi konularda desteğe ihtiyaç duyuyorsunuz? / Beklentileriniz nelerdir?
  - a. MEB'den
  - b. Okuldan (idare, öğretmen, rehber öğretmen)

Görüşmeleri gerçekleştiren rehber öğretmenler öğrenci ve velilere yönelik grup görüşmelerini gerçekleştirmeden önce gittikleri okuldaki öğretmenlerden seçkisiz olarak belirlediklerine görüş formlarını ve zarfları teslim etmiş, grup görüşmelerini bitirdikten sonra

kapalı zarflarla görüş formlarını teslim almışlardır. Öğretmenlerin görüşlerini açıkça ifade edebilmeleri için formlara veya zarflara kişisel bilgilerini yazmamaları talep edilmiştir. Görüş bildiren öğretmenlere dair bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 8.Görüş Bildiren Öğretmenlere Dair Bilgiler

Görüş Formu Veren Öğretmenler		Katılımcı	Toplam Katılımcı
Öğretmen	Okul Öncesi	5	81
	İlkokul	18	
	Ortaokul	27	
	Lise	31	

Okul öncesi kademedan 5 öğretmenin, ilkokuldan 18, ortaokuldan 27 ve lise kademesinden de 31 öğretmen olmak üzere toplam 81 öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Öğretmenlerin görüşleri "SWOT" analizi çerçevesince alınmış ve buna yönelik olarak aşağıdaki sorular sorulmuştur:

1. *Bolu'da eğitim alanında neleri diğerlerinden daha iyi yapıyoruz? (İl, okul ve siz)*
2. *Eğitim açısından geliştirmemiz gereken yönlerimiz nelerdir? (İlin, okulunuzun, sizin)*
3. *Eğitimin niteliğini arttırmak için hangi fırsatlara sahibiz? (İlin, okulunuzun, sizin ulaşabileceğiniz)*
4. *Eğitimin niteliğini arttırmanın önündeki engeller nelerdir? (İlin, okulunuzun, sizin karşınızdaki)*
5. *Tüm bunları düşündüğünüzde en önemli üç eğitim sorunumuz nedir? Bu sorunları, çözümlerine yönelik önerilerinizle birlikte yazınız.*

Görüşmeleri gerçekleştiren rehber öğretmenler gittikleri okuldaki idarecilere de görüş formlarını ve zarfları teslim etmiş, grup görüşmelerini bitirdikten sonra kapalı zarflarla görüş formlarını teslim almışlardır. İdarecilerin de görüşlerini açıkça ifade edebilmeleri için formlara veya zarflara kişisel bilgilerini yazmamaları talep edilmiştir. Görüş bildiren idarecilere dair bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 9.Görüş Bildiren İdarecilere Dair Bilgiler

Görüş Formu Veren İdareciler		Katılımcı	Toplam Katılımcı
İdareci	Okul Öncesi	5	44
	İlkokul	10	
	Ortaokul	13	
	Lise	16	
TOPLAM			638

Okul öncesi kademedan 5 idarecinin, ilkokuldan 10, ortaokuldan 13 ve lise kademesinden de 16 idareci olmak üzere toplam 81 idarecinin görüşüne başvurulmuştur. İdarecilerin görüşleri de öğretmenlerde olduğu gibi "SWOT" analizi çerçevesince alınmış ve buna yönelik olarak aşağıdaki sorular sorulmuştur:

1. *Bolu'da eğitim alanında neleri diğerlerinden daha iyi yapıyoruz? (İl, okul ve siz)*
2. *Eğitim açısından geliştirmemiz gereken yönlerimiz nelerdir? (İlin, okulunuzun, sizin)*
3. *Eğitimin niteliğini arttırmak için hangi fırsatlara sahibiz? (İlin, okulunuzun, sizin ulaşabileceğiniz)*
4. *Eğitimin niteliğini arttırmanın önündeki engeller nelerdir? (İlin, okulunuzun, sizin karşınızdaki)*
5. *Tüm bunları düşündüğünüzde en önemli üç eğitim sorunumuz nedir? Bu sorunları, çözümlerine yönelik önerilerinizle birlikte yazınız.*

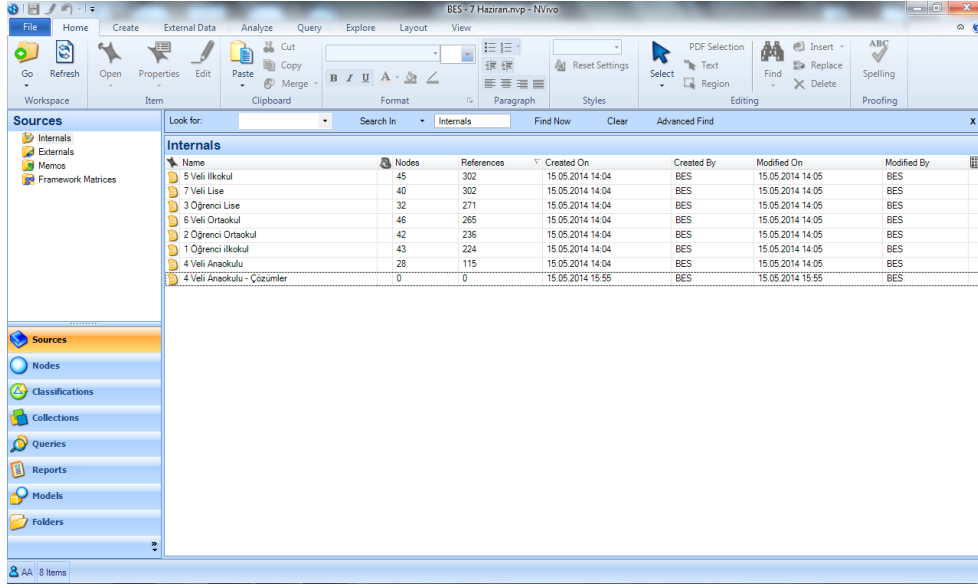
Sonuç olarak 28 rehber öğretmenin katkısıyla 280 öğrenci ile 39 grup görüşmesi, 233 veli ile 38 grup görüşmesi gerçekleştirilerek veriler toplanmıştır. Ayrıca rehber öğretmenlerin katkısıyla 81 öğretmen ve 44 idarecinin görüşleri de görüş formları yoluyla elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada veri analizi tekniği olarak içerik analizine başvurulmuştur. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). İçerik analizinin temel amacı toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Burada öncelikle toplanan verilerin kavramsallaştırılması daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizini kategorilendirmede “kapalı yaklaşım” ve “açık yaklaşım” olmak üzere iki farklı yaklaşım söz konusudur. Kapalı yaklaşımda araştırma konusuyla ilgili önceden var olan kategoriler kullanılırken açık yaklaşımda kategoriler içerik analizi sonucunda oluşturulur. Kısaca kapalı yaklaşımda içerik analizi tümdengelimsel bir yapıya sahipken açık yaklaşım da tümevarımsal bir nitelik söz konusudur (Bilgin,2000).

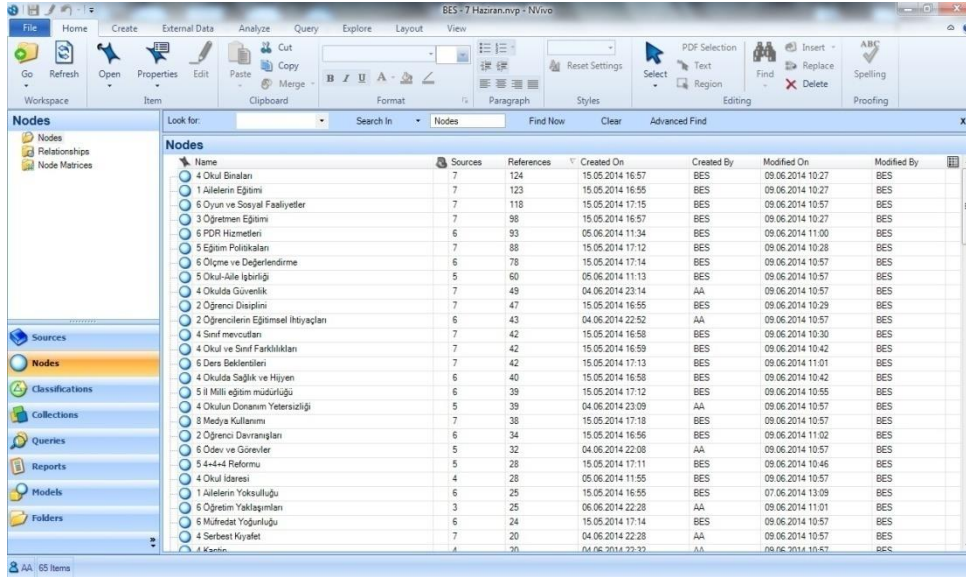
Çalışmada elde edilen veriler 30 günlük deneme sürümü kullanılan "Nvivo 10" nitel veri analizi programı yardımıyla içerik analizine tabi tutulmuştur.

Resim 1.Nvivo 10 Programında Yapılan İçerik Analizi Örneği (Gruplar)

Name	Nodes	References	Created On	Created By	Modified On	Modified By
5 Veli İlişkisi	45	302	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
7 Veli Line	40	302	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
3 Öğrenci Line	32	271	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
6 Veli Ortaokul	46	265	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
2 Öğrenci Ortaokul	42	236	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
1 Öğrenci İlkokul	43	224	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
4 Veli Anaokulu	28	115	15.05.2014 14:04	BES	15.05.2014 14:05	BES
4 Veli Anaokulu - Çözümler	0	0	15.05.2014 15:55	BES	15.05.2014 15:55	BES

Resim 2.Nvivo 10 Programında Yapılan İçerik Analizi Örneği (Alt Temalar)

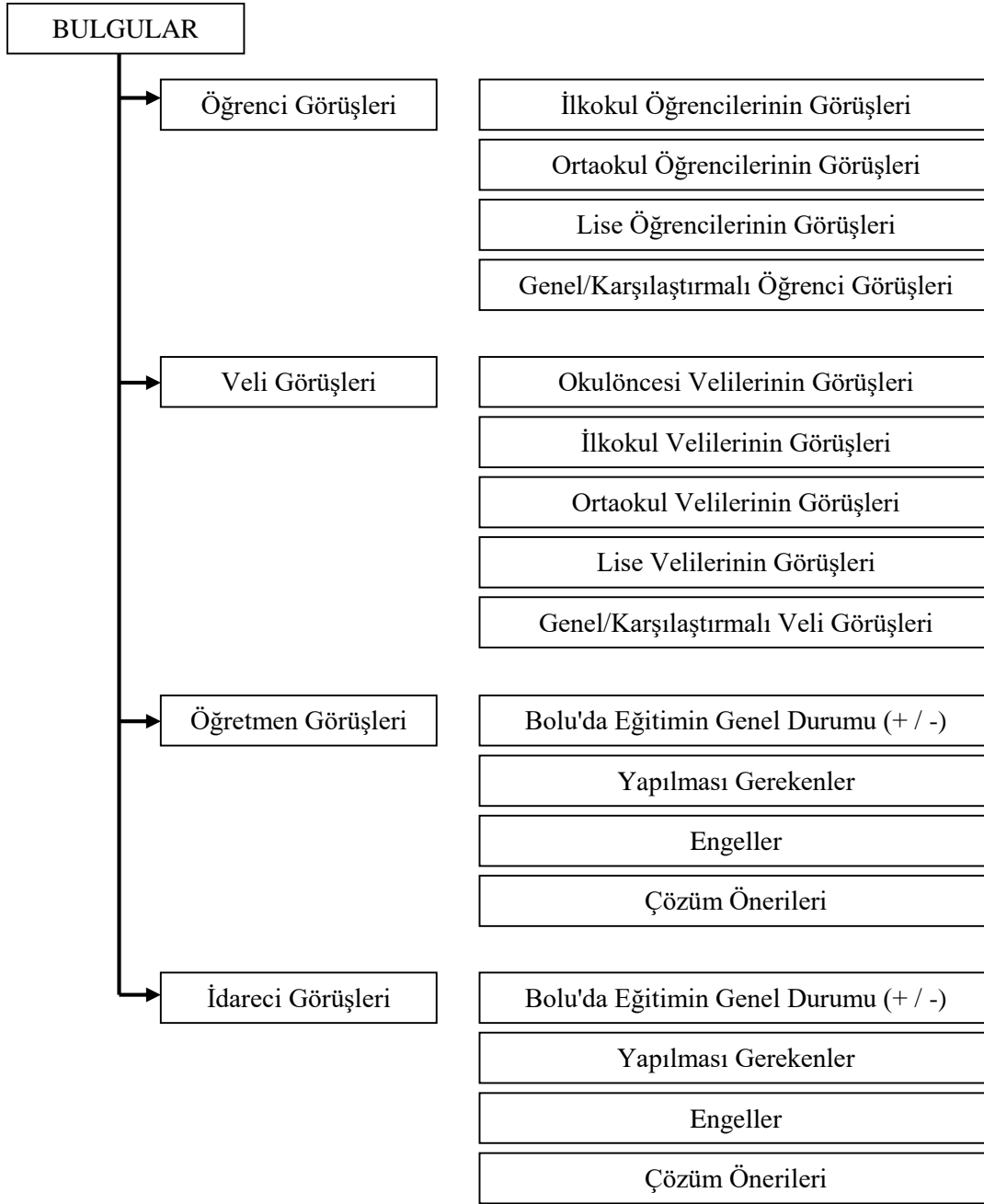
Name	Sources	References	Created On	Created By	Modified On	Modified By
4 Okul Binaları	7	124	15.05.2014 16:57	BES	09.06.2014 10:27	BES
1 Ailelerin Eğitimi	7	123	15.05.2014 16:55	BES	09.06.2014 10:27	BES
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	7	118	15.05.2014 17:15	BES	09.06.2014 10:57	BES
3 Öğretmen Eğitimi	7	98	15.05.2014 16:57	BES	09.06.2014 10:27	BES
6 PDR Hizmetleri	6	93	06.06.2014 11:34	BES	09.06.2014 11:00	BES
5 Eğitim Politikaları	7	88	15.05.2014 17:12	BES	09.06.2014 10:28	BES
6 Ölçme ve Değerlendirme	6	78	15.05.2014 17:14	BES	09.06.2014 10:57	BES
5 Okul-Aile İşbirliği	5	60	06.06.2014 11:13	BES	09.06.2014 10:57	BES
4 Okulda Güvenlik	7	49	04.06.2014 23:14	AA	09.06.2014 10:57	BES
2 Öğrenci Disiplini	7	47	15.05.2014 16:55	BES	09.06.2014 10:29	BES
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	6	43	04.06.2014 22:52	AA	09.06.2014 10:57	BES
4 Sınıf mevcudları	7	42	15.05.2014 16:58	BES	09.06.2014 10:30	BES
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	7	42	15.05.2014 16:59	BES	09.06.2014 10:42	BES
6 Ders Beklentileri	7	42	15.05.2014 17:13	BES	09.06.2014 11:01	BES
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	6	40	15.05.2014 16:58	BES	09.06.2014 10:42	BES
5 8 Millî eğitim müdürlüğü	6	39	15.05.2014 17:12	BES	09.06.2014 10:55	BES
4 Okulun Donanım Yetersizliği	5	39	04.06.2014 23:09	AA	09.06.2014 10:57	BES
8 Medya Kullanımı	7	38	15.05.2014 17:18	BES	09.06.2014 10:57	BES
2 Öğrenci Davranışları	6	34	15.05.2014 16:56	BES	09.06.2014 11:02	BES
6 Ödev ve Görevler	5	32	04.06.2014 22:08	AA	09.06.2014 10:57	BES
5 4-4-4 Reformu	5	28	15.05.2014 17:11	BES	09.06.2014 10:46	BES
4 Okul İdarisi	4	28	06.06.2014 11:55	BES	09.06.2014 10:57	BES
1 Ailelerin Yoksulluğu	6	25	15.05.2014 16:55	BES	07.06.2014 13:09	BES
5 Öğretim Yakaşlımları	3	25	06.06.2014 22:28	AA	09.06.2014 11:01	BES
6 Müfredat Yönlünlüğü	6	24	15.05.2014 17:14	BES	09.06.2014 10:57	BES
4 Serbest Kıyafet	7	20	04.06.2014 22:28	AA	09.06.2014 10:57	BES
4 Kantin	4	20	04.06.2014 22:32	AA	09.06.2014 10:57	BES

Öğrenci ve veli görüşleri doğrudan "açık yaklaşım" doğrultusunda analiz edilirken, öğretmen ve idareci görüşleri SWOT analizi başlıkları altında (güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler) "kapalı yaklaşım" çerçevesince analiz edilmiştir. Ardından her iki analiz sonuçları da karşılaştırmalı olarak "açık yaklaşım" ile içerik analizine tabi tutulmuş ve sonuçlar "alt yapı sorunları, idari sorunlar, aile kaynaklı sorunlar, öğrenci sorunları, öğretmen sorunları, okul dışı sorunlar, sınıf içi sorunlar" gibi alt temalar altında ele alınmıştır. Analiz sonuçları bulgular başlığı altında ele alınmıştır.

BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde çalışmada elde edilen verilerin analizleri, katılımcıların görüşleri ile desteklenerek sunulmuştur. Çalışmanın katılımcılarından öğrenci ve velilerden "en önemli eğitim sorunları" üzerine görüşlerini bildirmeleri istenirken öğretmen ve idarecilere bundan farklı olarak SWOT analizi uygulanmıştır. Bundan ötürü bulguların sunumunda da farklılıklar meydana gelmiştir. Bulguların sunumunda aşağıdaki süreç takip edilmiştir:

Şema 3. Bolu İli Eğitim Sorunları araştırmasının bulgularının sunumu

**ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
EĞİTİM SORUNLARI**

İLKOKUL ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak ilkokul kademesinde 50. Yıl İlkokulu, Atatürk İlkokulu, Canip Baysal İlkokulu, Dodurga Abdi Sin İlkokulu, İnkılâp İlkokulu ve Mehmet Akif Ersoy İlkokulu'na grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler ilkokul öğrencileri ile 10 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 1. ve 2. sınıf seviyelerinden 40 öğrenci ile, yine 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden de 40 öğrenci olmak üzere toplam 80 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 10.İlkokul Öğrencilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
4 Okul Binaları ve Bahçeleri	1	39	6 Ders Kitapları	1	4
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	21	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	4
2 Okul Disiplini	1	15	6 Beceri Eğitimi	1	3
6 Ödev ve Görevler	1	13	6 Değer Eğitimi	1	3
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	10	7 Okul Servisleri	1	3
2 Öğrenci Davranışları	1	9	4 Serbest Kıyafet	1	3
6 Ders Beklentileri	1	9	1 Ailelerin İlgisizliği	1	2
5 4+4+4 Reformu	1	8	2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2
1 Ailelerin Eğitimi	1	7	4 Sınıf mevcutları	1	2
4 Kantin	1	7	4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	2
7 Belediye ve Yerel yönetimler	1	6	6 Destekleyici Kaynaklar	1	2
1 Ailelerin Yoksulluğu	1	5	8 Medya Kullanımı	1	2
2 Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler	1	5	2 Okuduğunu Anlamayan Öğrenciler	1	2
6 Derslerin Niteliği	1	5	6 Öğretim Materyalleri (Genel)	1	2
4 Okul Zaman Planlaması	1	5	2 Yoksul Öğrenciler	1	2
3 Öğretmen Eğitimi	1	4	DIĞER	1	11

İlkokul öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla "**Okul Bina ve Bahçeleri**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde çeşitli noktaların öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan en dikkat çekenini özellikle kış mevsiminde okul bahçesinin kullanılmaması ve bu nedenle çocukların oyun alanı ihtiyaçlarının ortaya çıkmış olmasıdır:

- *Ortaokuldaki büyük ağabeyler bizim tarafımıza geçiyor ve toplarımıza saldırıyorlar onlarla ortak bahçeyi paylaşmak bizim için sıkıntı oluşturuyor. Öğlen yemeğinde yanımızda durup oyunumuzu bozuyorlar körebe oynarken yere düşüyoruz (1. sınıf öğrencisi).*

- *Top oynarken bazı arkadaşlarımız bahçede basketbol bazıları ise futbol oynayabiliyor, birbirimize çarpabiliyoruz, kapalı spor salonu olsa çok daha iyi olur (2. sınıf öğrencisi).*
- *Voleybol, basketbol, futbol oynamak istiyoruz bunları oynamak için sahamız yok (3. sınıf öğrencisi).*
- *Soğuk havalarda tören yapabilmek ve beden eğitimi dersi yapabilmek için bir salonumuz olsun (4. sınıf öğrencisi).*

Öğrencilerin bu başlığa yönelik özellikle kütüphane, fen laboratuvarı ve bilgisayar laboratuvarı gibi alanlarının eksik olduğunu dile getirdikleri görülmektedir.

- *Kütüphanede ki kitap sayısının yeterli olmadığını gerekirse evdeki oynamadıkları oyuncakları satıp elde ettikleri parayla kitap alabileceklerini ifade ediyorlar (1. sınıf öğrencisi).*
- *Okul kütüphanemiz, fen laboratuvarımız, bilgisayar sınıfımız yok (2. sınıf öğrencisi).*
- *4Okulumuzun kütüphanesi düzenlenebilir daha kullanışlı hale getirilebilir, okul ortamı daha düzenli olabilir (4. sınıf öğrencisi).*

Ancak bu sorun ele alınırken sadece bu tür ortamların (kütüphane, laboratuvar vb.) olmaması değil nasıl olması gerektiği konusu üzerinde de durulması yararlı olacaktır. Öğrenciler okul ortamının detaylarına ilişkin de önemli görüşler dile getirmişlerdir.

- *Suluboya yaparken elimiz kirlenince soğukta elimizi yıkamak zorunda kalınca üşüyoruz. Sınıfta el yıkamak için bir yer yapılmalı (1. sınıf öğrencisi).*
- *Tuvaletin kapısı çok yüksek altı açık (2. sınıf öğrencisi).*
- *Okul çevresi düzenlenebilir, bahçelere çiçek ekilebilir. Yerler taş olmasın, yapay çim kullanılabilir (3. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı okullarda okul duvarlarında yazılar oluyor çok çirkin duruyor (4. sınıf öğrencisi).*

Okul bina ve bahçelerine yönelik öne çıkan bir diğer husus da okuldaki güvenlik ve ısınma sorunlarıdır.

- *Yerlerle delikler var ben onlardan nefret ediyorum içine düşecek gibi oluyorum. Okulun yanında büsbüyük bir çukur var o çukurlar bataklık olabilir ayağımızı sokarsak tamamen bataabiliriz (1. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun tellerini kapatalım köpekler girmesin (1. sınıf öğrencisi).*
- *Ben okula gelirken kafamı hep yangın hortumuna vuruyorum onun oradan kaldırılmasını ya da daha yükseğe konmasını istiyorum (2. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı sabahlar okul soğuk oluyor (3. sınıf öğrencisi).*
- *Bu okul bina olarak çok eski deprem olsa hemen yıkılabilir yağmur yağdığında tavandan damlalar akıyor okul yenilenebilir, okul başka bir yere taşınabilir. Bu okul daha güzel olabilir ama fazla bakmıyorlar duvarlar ve çatılar yenilenebilir (4. sınıf öğrencisi).*

İlkokul öğrencilerinin 2. sırada dile getirdikleri sorun başlığı "**Oyun ve Sosyal Faaliyet**" alanlarına ilişkindir. Bu başlık kendi içinde incelendiğinde özellikle öğrencilerin oyun alanlarının yetersizliği, oyun oynamalarına yeterince yer verilmemesi (özellikle tenffüs

sürelerinin azlığına vurgu yapılmakta) farklı oyun türlerine ve araç ve alanlarına okullarda yer verilmesi isteklerini dile getirdikleri görülmektedir.

- Öğretmenlerimizin oyun oynatmalarını isterdik ama hep ders yapıyoruz. Teneffüslerde arkadaşlarımız koridorlarda oynuyorlar, aslında dışarıda oynamamız gerekir ama soğuk havalarda öğretmen dışarı çıkmamızı yasaklıyor çünkü hasta olmamızı istemiyor (1. sınıf öğrencisi).
- Okulumuzun arka bahçesinde kum havuzu, oyun salonu, futbol sahası olsun isterdim; çünkü biz oyun oynamak istiyoruz. Bahçemiz çimen olsun, çiçeklerimiz, ağaçlarımız olsun. Bahçede sadece iki tane ağaç var (1. sınıf öğrencisi).
- Tahta salıncak olsa iyi olurdu. Salıncak çok yüksek tahterevalli de olsun (2. sınıf öğrencisi).
- Bir de teneffüslerin süreleri çok kısa oluyor oyunlarımızı bitiremiyoruz (3. sınıf öğrencisi).
- Voleybol, basketbol, futbol oynamak istiyoruz bunları oynamak için sahamız yok (4. sınıf öğrencisi).

Öğrenci kulüplerinin eksikliği özellikle 4. sınıf öğrencilerinin ısrarla vurguladıkları bir diğer sorundur. Bu konuda öğrenciler 4+4+4 eğitim sistemi nedeniyle bazı kulüplerin ortaokulda kademesinde kalması, ilgi çekici farklı kulüplerin olmaması ve aktif çalışmaların yapılamaması gibi sorunları dile getirdikleri anlaşılmıştır.

- 4.SINIF-Dersleri ilgi çekici bulmuyorum, farklı kulüpler olabilir. Fotoğrafçılık gibi, daha önce görmediğimiz konular, sanata yönelik dersler olabilir(4. sınıf öğrencisi).
- 4.SINIF-4+4+4 Eğitim sistemi nedeniyle bazı kulüpler ortaokulda kaldı bu nedenle bizler katılamıyoruz. Tiyatro, spor kulübü gibi kulüpler ilkokulda da açılabilir(4. sınıf öğrencisi).
- 4.SINIF-Okulumuzda sosyal kulüpler ile etkinliklerin çoğalmasını istiyoruz. Farklı kursların açılmasını istiyoruz bunlar için başka okullara gitmek zor oluyor(4. sınıf öğrencisi).
- 4.SINIF-Kulüplerde etkinlik yapılabilir, aktif olarak çalışılabilir biz kulüplerde diğer derslerin ödevlerini yapıyoruz(4. sınıf öğrencisi).

Öğrenciler bu başlık altında farklı eğitim, spor ve kültür faaliyetlerinin yapılmasını da dile getirmişlerdir.

- Yollar çok bozuk, bisiklet sürececek yol yok, Amerika da bisiklet yolları var (1. sınıf öğrencisi).
- Başka bir yerde izcilik gördüm okulumuzda da olsa katılmak isterim(2. sınıf öğrencisi).
- Okulumuzda sportif faaliyetler olsun istiyorum(3. sınıf öğrencisi).
- 4.SINIF-Okullar arası yarışmalar düzenlensin birinci olanlara para ödülü verilsin. Okullarda en temiz sınıf seçilebilir. En temiz okullar seçilebilir(4. sınıf öğrencisi).
- Satranç kursu, spor kursu gibi kurslarımız yok(4. sınıf öğrencisi).

İlkokul öğrencilerinin sorun olarak nitelendirdikleri 3. konu ise "**Okul Disiplini**"dir. Bu konuda özellikle sınıf içi disiplin ve kurallar, okul kuralları, öğrenciler arasındaki iletişim sorunları gibi hususların öne çıktığı görülmektedir. Bu konuda özellikle kurum kültürü bağlamında okul içi iletişimi daha sağlıklı bir zemine taşıyacak ödül sistemi, karakter ve değer

eğitimi uygulamaları, sportif-sanatsal-kültürel faaliyetlerin artırılması gibi destekleyici çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görölmektedir.

- *Arkadaşlarım okula tablet getirip, cep telefonu getirip hava atıyorlar. Anneleri dikkat etmeli okula getirmesine izin vermemeliler. Telefon, GTA gibi oyunlar için biz küçüğüz (1. sınıf öğrencisi).*
- *Ortaokuldaki büyük ağabeyler bizim tarafımıza geçiyor ve toplarımıza saldırıyorlar onlarla ortak bahçeyi paylaşmak bizim için sıkıntı oluşturuyor. Öğlen yemeğinde yanımızda durup oyunumuzu bozuyorlar körebe oynarken yere düşüyoruz (2. sınıf öğrencisi).*
- *Büyük çocuklar küçük çocukların parasını alıyorlardı, kantin sırasında kaynak yapıyorlardı bahçelerin ayrılması iyi oldu (3. sınıf öğrencisi)*
- *Kantinde sıra kuralına uyulmuyor, büyükler bizim tarafımıza gelip bizi arkaya itiyorlar kurallara uymuyorlar (3. sınıf öğrencisi)*
- *Okullarda kurallara uyulmuyor kurallara uyulsaydı daha düzenli olabilirdi. Bence bu sorun için aktif bir çözüm yolu bulunmalı sevgi ile yaklaşılmalı onu anlamaya çalışılmalı öfke ve kin ile yaklaşırsak bir şey düzelmez (4. sınıf öğrencisi).*
- *Okullarda kurallara uyulmuyor kurallara uyulsaydı daha düzenli olabilirdi (4. sınıf öğrencisi).*

İlkokul öğrencilerinin görüşlerine göre 4. sırada yer alan sorun alanı da "**Ödevler ve Görevler**" başlığı altında yer konulardır. Bu başlık altında öğrencilerin ödevlerin yoğunluğu, zorluğu, ilgi çekici olmaması, İnternete ve kaynaklara ulaşmada yaşanan sorunlar gibi hususları dile getirdikleri ortaya çıkmıştır.

- *Yeni konularla ilgili ödevler verilmeli kendimizi geliştirmeliyiz (3. sınıf öğrencisi).*
- *Ödevler az olmalı ama araştırmaya yönelik olmalı, farklı materyaller kullanılarak pekiştirmeliyiz (3. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı ödevler evde yapabileceğimiz türden olmuyor sıkıntı yaşıyoruz. İnterneti olmayanlar zorlanıyor, okuldalaboratuvar olmayınca bazı deneyleri evde yapmamız isteniyor (3. sınıf öğrencisi).*
- *Oyuna vakit ayıramıyoruz, çok fazla ödev ve sorumluluk yükleniyor (3. sınıf öğrencisi).*

İlkokul öğrencilerinin 5. sırada dile getirdikleri sorun alanı "**Sağlık ve Hijyen**" konusu olmuştur. Bu konuda da öğrencilerin özellikle tuvaletlerin ve okul bahçesinin temizliğine vurgu yaptıkları ve salgın hastalıklara ilişkin tedbirler alınması gerektiğini dile getirdikleri görölmektedir.

- *Tuvaletlerin daha temiz olmalı ve sabun bulunmalı. Ayrıca sabun olmalı (1. sınıf öğrencisi).*
- *Tuvaletlerde peçete olmuyor olsa da çıkaramıyoruz (1. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıfımızda keşke hiç pislik olmasaydı. Herkes koşuyor toz kalkıyor biz rahatsız oluyoruz (2. sınıf öğrencisi).*
- *Okullarda salgın hastalıklara karşı önlemler alınmalı, tatbikatlar bize haber verilmeden yapılmalı diye düşünüyorlar (3. sınıf öğrencisi).*

- *Tuvaletlere havlu kâğıt konulabilir, ellerimiz ıslak kalıyor. Tuvaletlerimiz çok temiz kalmıyor, öğrenciler dikkat etmiyor (4. sınıf öğrencisi).*
- *Okullar arası yarışmalar düzenlensin birinci olanlara para ödülü verilsin. Okullarda en temiz sınıf seçilebilir. En temiz okullar seçilebilir (4. sınıf öğrencisi).*

Tüm bu sorunların dışında ilkokul öğrencilerinin alt tema olarak 26 farklı konuda sorun alanları ifade ettikleri görülmektedir. Bunlardan bazıları "öğrenci davranışları, ders beklentileri, 4+4+4 reformu, aile eğitimi, kantin, belediye ve yerel yönetimler, yoksul aileler ve öğrenme güçlüğü olan öğrencileri" gibi konulardır. Bu konular üzerinde durulmamakla birlikte ayrıntılı ilgilenilmek istenildiği takdirde çalışmaların ekler kısmında yer alan görüş metinlerinin incelenmesi tavsiye edilmektedir.

ORTAOKUL ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak ortaokul kademesinde 100. Yıl Ortaokulu, Abant Ortaokulu, Cumhuriyet Ortaokulu, Gazipaşa Ortaokulu, Koroğlu Ortaokulu, Sakarya Ortaokulu ve Yunus Emre Ortaokulu'na grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler ortaokul öğrencileri ile 13 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 5. sınıf seviyesinden 28 ; 6. ve 7. sınıf seviyelerinden 27; 8. sınıf seviyesinden 28 ve son olarak da tüm sınıf seviyelerinden öğrencilerin yer aldığı karma grup olarak da 12 öğrenci olmak üzere toplam 95 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 11. Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
4 Okul Bina ve Bahçeleri	1	30	6 Ödev ve Görevler	1	5
4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	21	2 Öğrencinin Oryantasyonu	1	4
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	19	5 4+4+4 Reformu	1	4
4 Sınıf mevcutları	1	13	6 Destekleyici Kaynaklar	1	4
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	12	5 Eğitim Politikaları	1	3
1 Ailelerin Eğitimi	1	11	6 Müfredat Yoğunluğu	1	3
6 Ölçme ve Değerlendirme	1	10	6 Ders Kitapları	1	3
6 Ders Beklentileri	1	9	8 Medya Kullanımı	1	3
4 Okulda Güvenlik	1	9	4 Okul Zaman Planlaması	1	3
6 PDR Hizmetleri	1	9	4 Serbest Kıyafet	1	3
3 Öğretmen Eğitimi	1	7	5 Okul-Aile İşbirliği	1	3
4 Kantin	1	6	4 Tam Gün Eğitim	1	3
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	6	2 Öğrenci Motivasyonu	1	3
2 Öğrenci Disiplini	1	5	2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2
2 Öğrenci Davranışları	1	5	5 Taşınmalı Eğitim Sistemi	1	2
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	5	DİĞER	1	11

Ortaokul öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla ilkokul öğrencilerinde olduğu gibi "**Okul Bina ve Bahçeleri**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde çeşitli noktaların öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan en dikkat çeken özellikle kış mevsiminde okul bahçesinin kullanılmaması ve bu nedenle çocukların sportif faaliyetlerini gerçekleştirecekleri ve oyun oynayabilecekleri alanlara ihtiyaçlarının ortaya çıkmış olmasıdır:

- Spor salonumuz yok sadece bir dolap var (5. sınıf öğrencisi).

- *Beden Eğitimi derslerinde sınıfta oturmak zorunda kalıyoruz. Spor salonu olmadığı için spor derslerini yapamıyoruz (6. sınıf öğrencisi).*
- *Okulumuzda spor salonu yok, beden eğitimi öğretmenlerimiz öğretmenleri gereken konuları öğretemiyorlar (6. sınıf öğrencisi).*
- *Futbol sahasıyla basketbol sahası aynı yerde. Futbol oynamak isteyenler basketbol oynamak isteyenlerle kavga edebilir (7. sınıf öğrencisi).*
- *Seçmeli derslerde sporu seçtik ancak soğuk havalarda ders işleyebileceğimiz bir ortam bulamıyoruz (8. sınıf öğrencisi).*

Benzer şekilde ortaokul öğrencilerinin üzerinde durdukları diğer bir önemli sorun da "Okul Bahçeleri" ile ilgili sorunlardır. Burada öğrenciler özellikle okul bahçelerinin küçük olmasını, kendileri için düzenlenmemiş olmasını, ilkokul öğrencileri ile aynı bahçeyi paylaşmayı sorun olarak dile getirmişlerdir.

- *Okul bahçesinde çukurlar var, ayağımız takılıp düşüyoruz. Çukurların içi su doluyor, kışın buz oluyor(5. sınıf öğrencisi).*
- *Büyük çocuklar bahçede küçük çocukları rahatsız ediyor, koşarken çarpabiliyor. Aynı bahçeyi kullanıyoruz. Bahçe bölünebilir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Arka kapı her zaman açık olmuyor, dolaşmak zorunda kalıyoruz(6. sınıf öğrencisi).*
- *Okul bahçesinin büyük olması gerekir, oyun oynarken diğer öğrencilerle problem yaşıyoruz(7. sınıf öğrencisi).*
- *Prefabrik binanın camları çok küçük içerisi yeterince havalanmıyor. Bahçede çamurlu bir alan var. Öğrenciler oraya girince sınıflar çamur oluyor(8. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun bahçesinde çukurlar var, ayağımız çok takılıyor. Oturacak yer yok, banklar koyulabilir(8. sınıf öğrencisi).*

Ortaokul öğrencilerin okul binalarına dair sorun olarak algıladıkları başka bir husus da okul kütüphaneleri, laboratuvarları ve çok amaçlı salon konusudur. Öğrenciler okulda kütüphane olmaması, düzenlenmemiş olması ve yeterli kaynak bulunmamasını sorun olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca laboratuvar ve çok amaçlı salon olmamasını da varolan sorunlar olarak tespit etmişlerdir.

- *Okulda kütüphane yok (5. sınıf öğrencisi).*
- *Laboratuvarımız yok, iki sınıf aynı anda deney yapamıyoruz(6. sınıf öğrencisi).*
- *Kütüphanelerimiz düzenlense iyi olur. Kütüphanede kitap çeşidi yok. Hep kapalı, düzenleniyor diyorlar, kitap alamıyoruz(7. sınıf öğrencisi).*
- *Okulda laboratuvarımız yok, okulun fiziki şartları yetersiz fen dersleri çok sıkıcı geçiyor(7. sınıf öğrencisi).*
- *Okullarda test ve kaynak kitapların bulunduğu öğrencilerin yararlanabileceği kaynak odalarının yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum(8. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun toplantı salonu olmalı, konferanslar, sınıf toplantıları orada yapılabilir(8. sınıf öğrencisi).*

Okul Binaları ve Bahçeleri konusunda öğrenciler tuvaletlerin yetersizliğine, sınıfların kalabalık olmasına ve okul kantininin olmaması gibi sorunlara dikkat çekmişlerdir

- *Okulun tuvalet sayısı da az, yeterli olmuyor. Büyük sınıflar temiz kullanmıyor, sıra oluyor, yeterli gelmiyor(5. sınıf öğrencisi).*
- *Okul giriş kapısı çok küçük. Bir anda herkes içeri girmeye çalışınca sıkışıyoruz. Daha büyük bir kapı yapılabilir. Ya da kurallar koyularak sırayla okula girilebilir(5. sınıf öğrencisi)..*
- *Biz buradaki prefabrikte okuyoruz. Diğer öğrenciler prefabriğe vurunca sallanıyor. Yıkılabilir. Bunun için yeni bir bina yapılabilir. Güçlendirme yapılabilir. Öğrencilerin prefabriğe vurması engellenebilir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Karacasu'da okula kayıt yaptıramayanlar bu okula geliyor ve okulumuz daha da kalabalıklaşıyor. Karacasu 'ya yeni okul yapılabilir (6. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun kantini çok küçük, uzun sıralar oluşuyor, okul bahçesinin alanı da çok kısıtlı, yeterli değil(7. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun tuvalet sayısı yetersiz kalıyor, her yerde sıra beklemek zorunda kalıyoruz, tenefüsler yetersiz kalıyor(8. sınıf öğrencisi).*
- *Bolu genelinde sadece öğrencilerin vakit geçirip çeşitli faaliyetle yapabileceği öğrenci kafeleri olsaydı iyi olurdu(8. sınıf öğrencisi).*
- *Bu bahsettiğimiz sorunların hepsi okulumuzun fiziksel şartlarından kaynaklanıyor, onun dışında okulumuzdan memnunuz(8. sınıf öğrencisi).*

Ortaokul öğrencilerinin 2. sırada dile getirdikleri sorun alanı "**Okul Donanımı**" alt temasına ilişkindir. Bu başlık kendi içinde incelendiğinde özellikle öğrencilerin teknolojik donanımına dair şikâyetlerinin yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerin bilgisayar veya projeksiyon gibi cihazların olmadığı yada çalışmadığını ifade etmektedir.

- *Sınıfların bazılarında bilgisayar ve projeksiyon cihazı varken bazılarında yok. Bu adaletsizlik değil mi? (5. sınıf öğrencisi).*
- *Resim dersinde öğretmenimiz projeksiyondan ünlü ressamların resimlerini göstermek istedi ancak projeksiyonumuz da düzgün çalışmadığı için renkleri falan farklı gösteriyor ve amacına ulaşmıyor (5. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıflara bilgisayar ve projeksiyon konulabilir. Bazı sınıflarda var ama çalışmıyor (6. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıfımızdaki bilgisayarımız çok zor çalışıyor. Bir şey izlemek istesek açılmıyor. İnternete girmiyor. Bilgisayarımız değişebilir (6. sınıf öğrencisi).*
- *Bilgisayar laboratuvarında bazı klavyeler f, bazıları q klavye. Onların hepsi aynı olsun (7. sınıf öğrencisi).*
- *Bilgisayarlarımız yavaş, bilgisayar sayısı az, BT derslerinde bilgisayarlara 2-3 kişi birlikte oturuyor, yeterli olmuyor, çok kişi kullandığı için bilgisayarlar donup kalıyor (8. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıflarda internet kesilebiliyor, öğretmen faydalanması gerektiğinde faydalanamıyor, bilgisayarlarımız çabuk bozuluyor, ders işlememizi olumsuz etkiliyor, internet ağı çok zayıf (8. sınıf öğrencisi).*

Öğrenciler donanım konusunda sınıflarındaki sıra ve dolaplara ilişkin de sorun ifadeleri dile getirmişlerdir. Sınıftaki sıraların eski olması veya küçük olması öğrenciler

tarafından sorun olarak ifade edilmiştir. Ayrıca sınıfta dolap olmaması da sorun olarak söylenmiştir.

- *Bazı sınıfların masaları kötü, çivileri var. Öğretmenin kıyafeti yırtılmıştı(5. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıflarda sıralar maslar çok eski bize zarar verebiliyor(5. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı sıraların altları yok, kitap koyamıyoruz (6. sınıf öğrencisi).*
- *Okulumuz biraz eski ufak tefek kırıklar oluyor. Dolaplar değişse iyi olur. Böylece çantamız ağır olmaz. Dolabımıza afet çantası da koyabiliriz (6. sınıf öğrencisi).*
- *Küçük sınıflarla aynı sınıfları paylaştığımız için sıralar bize küçük geliyor, sığamıyoruz(7. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıftaki dolaplarımız ve sıralarımız çok eski. Sıralar karalanmış. Dolapların bazılarının kapakları açılmıyor. Yada kırık. Bizden önceki eski öğrenciler karalamış. Okul eşyalarına zarar vermemek için eğitim verilebilir(7. sınıf öğrencisi).*
- *Dolaplarımızın kilitleri yok koyduğumuz kitaplarımız kayboluyor(8. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıf sıraları çok eski ve bazılarının altı yok ve sıraların bize göre küçük. Küçük olduğu için yan oturuyoruz(8. sınıf öğrencisi).*

Öğrencilerin 3. önem sırasında gördükleri sorun alanı da "**Oyun ve Sosyal Faaliyetler**" alt temasıdır. Öğrenciler bu alt tema kapsamında özellikle oyun ve sportif, kültürel, sanatsal vb. aktivitelerin yetersizliğini dile getirmişlerdir.

- *Okulda bazen küçük çaplı sosyal faaliyetler düzenleniyor, ancak öğretmenlerimiz derslerden geri kalacağımız için katılmamızı istemiyorlar(5. sınıf öğrencisi).*
- *Okulumuzda sosyal aktiviteler çok sınırlı, okulu sevdirecek etkinlikler yapılmıyor, senede bir kez gezi yapıyoruz(6. sınıf öğrencisi).*
- *Sabahtan öğleye kadar okuldayım daha sonra jimnastik antrenmanlarına gidiyorum eve geç geliyorum ve derse yeterince zaman ayıramıyorum(7. sınıf öğrencisi).*
- *Seçmeli derslerde sporu seçtik ancak soğuk havalarda ders işleyebileceğimiz bir ortam bulamıyoruz(7. sınıf öğrencisi).*
- *Sosyal faaliyetlerde yetersiz kalıyoruz, kulüpler yeterli çalışmıyor, geziler yapılmıyor, diğer okullara göre şartlarımız kısıtlı(8. sınıf öğrencisi).*

Ayrıca kendileri için yararlı olacağını düşündükleri çeşitli sportif, sanatsal ve kültürel faaliyetler önermişlerdir.

- *40 dakikalık ders saatinin on dakikasını oyuna ayırsa öğretmenler(5. sınıf öğrencisi).*
- *Bisiklet turu düzenlenebilir. İlimizde bisiklet sürececek yerler az. Bisiklet yolu yapılabilir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Okuldan sonra ders yarışmaları ve faaliyetleri yapılabilir(6. sınıf öğrencisi).*
- *Okul saatleri dışında müzik, resim, dans kursları olabilir(6. sınıf öğrencisi).*
- *Bolu genelinde okullar arasında bilgi yarışmaları, ödüllü yarışmalar, sınavlar düzenlenebilir(6. sınıf öğrencisi).*

- *Satranç turnuvaları yapılabilir(6. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenler öğrencilerle daha çok vakit geçirsin. Sosyal aktiviteler de yapılabilir, geziler gibi(7. sınıf öğrencisi).*
- *Okulumuzda basketbol, futbol takımları olsun, turnuvalara katılım(7. sınıf öğrencisi).*
- *Topluma fayda sağlayacak, aktif bir şekilde katılabileceğimiz projeler olsun(8. sınıf öğrencisi).*
- *Masa tenisi için imkân sağlanmalı(8. sınıf öğrencisi).*

Ortaokul öğrencilerinin 4. önem sırasında gördükleri sorun alanı da "**Sınıf Mevcutları**" alt temasıdır. Bu alt tema içinde öğrencilerin sınıf mevcutlarının fazla olmasını, özellikle taşımali eğitimin bundaki etkisini, laboratuvar ve BİT sınıflarındaki sınıf mevcudunun daha farklı sorunlara yol açtığını ve bu sorunun pedagojik sonuçlarına dair görüşlerini ifade etmişlerdir.

- *Fen sınıflarında yer kalmıyor, 5 kişi oturuyoruz(5. sınıf öğrencisi).*
- *Öğrenci sayısı az olsa öğretmenler bizimle daha çok ilgilenir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıflarımız çok kalabalık, öğretmenlerimiz ders anlatırken zorlanıyor, deney yapamıyoruz, dersin işlenişi olumsuz etkileniyor, öğretmenler her öğrenci ile bireysel ilgilenemiyor, arka sıradan olumsuz sesler geldiğinde öğretmen duymuyor bile(6. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıflar çok kalabalık olduğu için öğretmenleri dinlemeyenler bizi hiç dinlemiyorlar o yüzden de sunum yapmak zor oluyor(7. sınıf öğrencisi).*
- *Taşımali eğitimle köyden gelen arkadaşlarımız var, o köylerde de okul olması lazım çünkü okulumuzun kapasitesi sınırlı bazıları da eğitim düzeyi burada iyi olduğu için burayı tercih edebiliyorlar(7. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıf sayısı az, öğrenci sayısı çok fazla, öğretmen herkese söz veremiyor, uygulamayı herkese gösteremiyor, öğrencilerle bireysel ilgilenemiyorlar(8. sınıf öğrencisi).*

Ortaokul öğrencilerinin son olarak ifade ettikleri sorun ilkökul öğrencilerinde de olduğu gibi "**Sağlık ve Hijyen**" alt temasıdır. Bu alt tema kapsamında öğrencilerin okulun ve bahçesinin genel temizliği, tuvaletlerin temizliği, kantindeki sağlıksız besinler gibi sorunlara dikkat çektikleri görülmektedir.

- *Kantinde sağlıksız besinler satılıyor, okullarda yemekhaneler oluşturulabilir, sağlıklı besinler satılabilir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Bahçeye daha büyük çöp kovaları konulabilir(5. sınıf öğrencisi).*
- *Okulun yanındaki dere den koku geliyor. Milli Eğitim'in binasının bacasından koku geliyor(6. sınıf öğrencisi).*
- *Beden Eğitimi derslerinin ilk iki saat olmasını istemiyoruz, terliyoruz ve diğer derslere o şekilde girmek zorunda kalıyoruz(6. sınıf öğrencisi).*
- *Tuvaletler yeterince temizlenmiyor. Peçete ve sabun da konulmuyor(7. sınıf öğrencisi).*

- *Okulun tuvalet sayısı da az, yeterli olmuyor. Büyük sınıflar temiz kullanmıyor, sıra oluyor, yeterli gelmiyor (7. sınıf öğrencisi).*
- *Sınıfları biz okuldan çıkmadan temizliyorlar, çok tozlu oluyor. Biz gittikten sonra temizlesinler(8. sınıf öğrencisi).*

Ortaokul öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında ilkokul öğrencilerinde olduğu gibi "okul bina ve bahçesi, oyun ve sosyal faaliyetler ve bir de sağlık ve hijyen konusunu öne çıkardıkları görülmektedir. İlkokul öğrencilerinden farklı olarak ortaokul öğrencilerin okuldaki donanım yetersizliğine ve sınıf mevcutlarının fazla olmasına da değindikleri görülmektedir. Bunların dışında ortaokul öğrencilerinin alt tema olarak 26 farklı konuda sorun alanları ifade ettikleri görülmektedir. Bunlardan bazıları "ailelerin eğitimi, ölçme ve değerlendirme, ders beklentileri, okulda güvenlik, PDR hizmetleri ve öğretmen eğitimi" gibi konulardır. Bu konular üzerinde ayrıca durulmamakla birlikte ayrıntılı ilgilenilmek istenildiği takdirde çalışmaların ekler kısmında yer alan görüş metinlerinin incelenmesi yararlı olacaktır.

LİSE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak lise kademesinde Anadolu Öğretmen Lisesi, Emine-Mehmet Baysal Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Fen Lisesi, İzzet Baysal Otelcilik Turizm Meslek Lisesi, İzzet Baysal Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Merkez İmam Hatip Lisesi ve Merkez Endüstri Meslek Lisesi'ne grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler lise öğrencileri ile 16 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 9. sınıf seviyesinden 25; 10. ve 11. sınıf seviyelerinden 34; 9. ve 12. sınıf seviyesinden 8; sadece 12. sınıf seviyesinden 25 ve son olarak da tüm sınıf seviyelerinden öğrencilerin yer aldığı karma grup olarak da 13 öğrenci olmak üzere toplam 105 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 12. Lise Öğrencilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
3 Öğretmen Eğitimi	1	33	4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	5
6 Ölçme ve Değerlendirme	1	30	4 Okul Zaman Planlaması	1	5
5 Eğitim Politikaları	1	27	7 Belediye ve Yerel yönetimler	1	5
6 Öğretim Yaklaşımları	1	20	5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	4
6 PDR Hizmetleri	1	19	7 Okul Servisleri	1	4
4 Okul İdaresi	1	13	4 Kantin	1	4
2 Öğrenci Disiplini	1	11	2 Kötü Alışkanlıklar	1	3
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	11	6 Ders Beklentileri	1	3
4 Okul Binaları	1	10	8 Medya Kullanımı	1	3
6 Müfredat Yoğunluğu	1	10	2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	8	6 Ders Kitapları	1	2
4 Sınıf mevcutları	1	7	4 Serbest Kıyafet	1	2
1 Ailelerin Eğitimi	1	6	7 İl Emniyet Müdürlüğü	1	2
4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	6	2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	2
4 Okulda Güvenlik	1	6	4 Okulun Ulaşım Sorunu	1	2
2 Öğrenci Davranışları	1	5	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	1

Lise öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında en önemli sorunlar olarak "öğretmen eğitimi, ölçme ve değerlendirme, eğitim politikaları, öğretim yaklaşımları ve PDR hizmetleri" alt temalarını öne çıkardıkları görülmektedir. Öğrencilerin bu sorunlar içerisinde en önemli gördükleri sorun "**Öğretmen Eğitimi**" alt temasıdır. Bu alt tema kendi içerisinde incelendiğinde çeşitli noktaların öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan özellikle öğrencilerin

öğretmenleriyle iletişim konusunda yaşadıkları sorunlar ve öğretmenin ders işleme yaklaşımlarına ilişkin sorunlardır dikkat çekmektedir.

İletişim konusundaki sorunlara baktığımızda lise öğrencilerinin öğretmenlerini egoları uğruna onlara anlayışsız davranan, onları aşağılayan, egoları uğruna otorite kurmaya çalışan ve hatta otorite kuramayan kişiler olarak algılamaktadırlar.

- *Hocalarımız motivasyonumuzu düşürüyor. Moralimizi bozuyorlar. Siz yapamazsınız diyorlar(9. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenle yaşadığımız sorunlar derse olan performansımızı etkiliyor. Yaptığımız bir hatada bizi uyarmadan eleştirmesi öğretmenle olan iletişimimizi bozuyor(9. sınıf öğrencisi).*
- *Okuldaki öğretmenlerimizin egoları var. Bize zor soruyorlar. Öğretmenlerimiz başarı yüzde ellinin altında olmasına rağmen hocalarız sınavı tekrarlamıyor. Öğretmenlerimiz anlayışlı davranmıyorlar. Hocalarımız çok sert. Bize anlayışlı davranmıyorlar (10. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlerin kendilerini kanıtlama çabası içinde olması (10. sınıf öğrencisi).*
- *Bazen hocalarımız sınıfa hâkim olamıyor (10. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlerin egoist olması, her öğretmenin kendi dersine önem vermesi ve diğer dersleri gereksiz gibi görmesi (11. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı hocalar sınıfta otorite kuramıyor. Sınıfta gürültü oluyor. Ders dinleyemiyoruz(11. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlerin kendilerini sevdirmemesi, başarıyı düşürüyor(12. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlerin zamanında yaşamış olduklarının şu an öğrencilere yansıtarak egolarını tatmin etmeleri(12. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlere yöneltilen soru karşısında öğrencileri ezmesi ve aşağılaması.(Bu soruyu da yapmıyorsan git bu okuldan)(12. sınıf öğrencisi).*

Öğretmenlerin ders işleme yaklaşım ve anlayışlarına dair öğrenci görüşlerine baktığımızda da özellikle öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerine hâkim olmamalarını, dersleri zevkle hale getirmediklerini ve özellikle yaşlı hocalar başta olmak üzere teknolojinin yeterince kullanılmadığını sorun olarak ifade etmişlerdir.

- *Öğretmenlerin ders anlatma teknikleri yönünden zayıf olması(9. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenlerin dersleri çok sıkıcı hale getirmeleri, zevkli hale getirmek için hiçbir caba içinde olmamaları(9. sınıf öğrencisi).*
- *Ders konuları arasında bağ kurulmaması(10. sınıf öğrencisi).*
- *Emekliliği gelmiş yaşlı ilerlemiş öğretmenlerimiz teknoloji ile sıkıntı yaşıyorlar. Sınav salonu da sıkıntı(10. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı öğretmenlerimiz nedeni ile sorun yaşıyoruz. Öğretmenlerimizin bazıları sadece kitaptan gidiyor. Biz öneri sunuyoruz Öğretmen kabul etmiyor. Bu sene edebiyat öğretmenimiz konuları performans ödevi olarak verdi. Öğrenciler sundu. Kendisi hiç anlatmadı. Biz çok zorlandık (11. sınıf öğrencisi).*
- *Öğretmenler konu dışında öğrenciler bir şey söylediğinde konuyu dağıtıp öğrencinin söylediği konuyla alakalı dersi bitirebiliyorlar (12. sınıf öğrencisi).*

- *Hocalarımızda yeterli değil. Emekliliği gelmiş. Teknolojiye ayak uyduramıyorlar(12. sınıf öğrencisi).*

Lise öğrencilerinin ifade ettikleri sorun alanlarından biri de "**Ölçme ve Değerlendirme**" alt temasıdır. Bu alt tema kapsamında öğrencilerin özellikle ortak sınavlara ve performans görevlerine yönelik eleştirileri dikkat çekmektedir. Bunun dışında sınav sistemine, değerlendirmede ilgi ve yeteneklerin dikkate alınmaması ve sınavlara dair çeşitli adaletsizliklerin de vurgulandığı görülmektedir.

Öğrenciler ortak sınavlara yönelik özellikle konuların yetişmemesini, sınav düzeyinin ayarlanamamasını, aynı güne sıkıştırılmasının işlerini zorlaştırdığını, büyük salonlarda soruların dağıtılmasının zaman aldığını ve hocaların farklı yaklaşımların ortak sınavın mantığı ile çeliştiğini vurgulamışlardır.

- *Ortak sınavların aynı güne sıkıştırılması sıkıntı oluyor(9. sınıf öğrencisi).*
- *Ben yurttan kalıyorum. Yurt soğuk oluyor. Etüt de masa sıkıntımız var. Ortak sınavları sınav salonunda oluyoruz. Sınav salonunda olmak sıkıntı yaratıyor. Sınav salonu çok uzun. Soruları dağıtırken sıkıntı oluyor. Sonda uğultu oluyor. Konsantrasyonumuzu bozuyor. Sınıflarımızda olsak daha iyi olur (9. sınıf öğrencisi).*
- *Sorular ortak ama hocalar farklı anlatım biçimleri farklı. Anlatım şekli farklı. Buda sıkıntı yaratıyor(10. sınıf öğrencisi).*
- *Ortak sınavlarda bazı derslerde öğretmenlerin müfredatın gerisinde kalmasından dolayı sınavlarda düşük almamız(11. sınıf öğrencisi).*
- *Bazı derslerde not olayının kalkması. Ortak sınavlarda konu düzeyinin denetlenmesi(12. sınıf öğrencisi).*

Öğrenciler, özellikle de 12. sınıf öğrencileri performans ödevlerine ilişkin olarak da yoğun bir şekilde görüş bildirmişler ve lise düzeyinde performans ödevlerine yer verilmesinin onları olumsuz etkilediğini vurgulamışlardır.

- *Performans sisteminin lisede olması öğrenciler için ağır oldu. Sınava hazırlık için zamanımız kalmıyor (11. sınıf öğrencisi).*
- *Performans ödevleri notlarımızı düşürüyor. Her dersten olması bizi sıkıntıya sokuyor(11. sınıf öğrencisi).*
- *Performans ödevleri ağır geliyor. Sınavlarla çakışınca hazırlama zor oluyor. Performans ödevlerini sunum olması dalga geçme nedeni olabiliyor (12. sınıf öğrencisi).*
- *Performans ödevleri öğrenciye büyük bir yük getiriyor, öğrencinin gelişmesini engelliyor, sistemin yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir(12. sınıf öğrencisi).*
- *Bu sene biz 12. sınıfları çok zorluyorlar. Sorular zor oluyor. Sınavı salonda oluyoruz. Çok zorlanıyoruz. Performans ödevleri çok vaktimizi alıyor. Okul sınavları olduğunda YGS LYS çalışmıyoruz. Devamsızlık bir sorun Heyet raporu kabul edilmiyor. Okul sınavına çalışmaktan YGS LYS çalışmıyoruz. 12. sınıflara daha müsamaha gösterebiliriz. YGS LYS yerine Edebiyat çalışıyoruz. Okul sınavları yüzünden üniversite sınavlarına hazırlanamıyoruz(12. sınıf öğrencisi).*

Lise öğrencileri ölçme ve değerlendirme konusunda sınav sistemini, değerlendirmede ilgi ve yeteneklerin dikkate alınmamasını ve sınavlara dair çeşitli adaletsizlikleri eleştirmişlerdir.

- *Resim, müzik ve beden dersleri gibi derslerinde yazılı sınavı olmasında dolayı diğer derslere çalışılmaması*(9. sınıf öğrencisi).
- *Sınav sorularının zor olmasında dolayı notlarımızın düşük gelmesi ve not ortalamasının düşük gelmesi. Bu sebeple diğer okullardaki öğrencilerin ortalamaları bizden yüksek olması*(10. sınıf öğrencisi).
- *Sınav sisteminin her yıl değişmemesi*(11. sınıf öğrencisi).
- *Diğer okullarla sınav sorularımız farklı. Biz daha zor soruları soruyorlar. Bu da ortalamamızı etkiliyor. Bu da haksızlık oluyor*(11. sınıf öğrencisi).
- *Sadece not almaya endekli bir eğitim sisteminin olması. , bu sebeple ezberci eğitime yönelmesi*(12. sınıf öğrencisi).
- *SBS sınavlarının yanlış okunması bizim sınavlara olan güvenizi sarsıyor*(12. sınıf öğrencisi).
- *Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre değerlendirilmemeleri*(12. sınıf öğrencisi).

Lise öğrencilerinin ifade ettikleri sorun alanlarından üçüncüsü de "**Eğitim Politikaları**" alt temasıdır. Bu çerçevede lise öğrencilerinin özellikle eğitim sisteminin sürekli değişmesine ve idarecilerin eğitim konusunda uzman olmalarının gerekliliğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

- *Eğitim sisteminin sürekli değişmesi bizi mağdur ediyor. Birine alışmadan tekrar değişiyor*(9. sınıf öğrencisi).
- *Eğitim alanındaki kişilerin eğitim yönetmesi daha iyi olur, eğitimden anlayan deneyimli kişiler eğitimi yönetmelidir*(10. sınıf öğrencisi).
- *Türkiye de eğitim sisteminin yanlış olması, sınav sisteminin sürekli değişmesi, tüm liselerde uygulama alanları olmalıdır. Şu anki duruma göre lise eğitiminin gereksiz olduğunu düşünüyorum. Eğitimin zevkli hale getirilmesini istiyorum*(11. sınıf öğrencisi).
- *Milli Eğitim Bakanlığında çok değişiklik olması ve öğrencilerin değişikliklere entegre olamaması sorun oluşturuyor*(12. sınıf öğrencisi).
- *Sistemin sürekli değişmesi sorunlar oluşturuyor; kitapların sürekli değişmesi milli servetin ziyan olmasına sebep oluyor*(12. sınıf öğrencisi).

Bunun dışında lise öğrencilerinin eğitimin amacına ve niteliğine ilişkinde de önemli görüşler dile getirdikleri görülmektedir. Burada öğrenciler özellikle amacın sınav değil yetenek geliştirmek olduğunu, eşitlik anlayışının farklılıkların öne çıkmasına izin vermediğini, öğretilen bilginin yaşamda kullanılıp kullanılmayacağına dikkat edilmediğini ve kültürel farklılıkların da dikkate alınması gerektiğini dile getirmişlerdir.

- *Eğitimde kişisel yetenek ve ihtiyaçlara göre belirlenmemesi*(9. sınıf öğrencisi).
- *İnsanlara normal yaşam alanında kullanılacak bilgilerin verilmesi daha uygun olur*(10. sınıf öğrencisi).

- *Eğitim sistemini değiştirmekten çok öğrenci öne alınmalı ve uygulamalı eğitime önem verilmeli, eğitim ortamlarında uygulama imkânları olmalı(11. sınıf öğrencisi).*
- *Sınava endeksli eğitimin öğrenciye zarar vermesi ve kişisel yeteneklerin ortaya çıkarılmaması(11. sınıf öğrencisi).*
- *Devletin her öğrenciyi iyi bir liseye sokma çabası(12. sınıf öğrencisi).*
- *Eğitimin bir şeyler öğrenmeye yönelik değil sınav kazanmaya yönelik olması(12. sınıf öğrencisi).*
- *Eğitim herkesi eşit olarak kabul ediyor ama farklılıkların öne çıkmasına izin verilmiyor, imkân tanınmıyor(12. sınıf öğrencisi).*
- *Eğitimde kültür farklılıkları göz önüne alınmalı, kökten çözümler ve değişiklikler getirilmeli(12. sınıf öğrencisi).*

Lise öğrencilerinin ifade ettikleri sorun alanlarından dördüncüsü de "**Öğretim Yaklaşımları**" alt temasıdır. Bu çerçevede lise öğrencilerinin "Öğretmen Eğitimi" alt temasında vurguladıkları konulara benzer hususlara değindikleri görülmektedir. Özellikle uygulamalı eğitime önem verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

- *Dersler anlatılırken biraz daha görselleştirilmesi lazım(9. sınıf öğrencisi).*
- *Edirne den geldim orada eğitim daha iyi orada daha önem veriliyor. Bolu'da daha basit bakılıyor teorik daha ağır basıyor, kavramaya yönelik çalışma yok (10. sınıf öğrencisi).*
- *Uygulamalı eğitimin yaygınlaştırılarak ezberci eğitime karşı yeni uygulamaların başlatılması(11. sınıf öğrencisi).*
- *Öğrencilere sorgulama ve eleştirme imkânının verilmemesi(12. sınıf öğrencisi).*

Yine bu konuda özellikle meslek lisesi öğrencilerinin kendilerine özgü öğretim sorunlarını dile getirdikleri görülmektedir.

- *Konaklama sınıfına ait uygulama anlamında bir şey yok. Artık kapatılıyor. O yüzden bizi önemsemiyorlar. Uygulama yapamıyoruz. Okuldaki Stajlarımızda az para veriyorlar. Staj sürelerimiz uzun (Dört buçuk ay) (Meslek Lisesi öğrencisi).*
- *Stajlarımızda getir götür yapıyor. Bize çok faydası olmuyor. Stajlarımızı gittiğimiz ilin Mili Eğitim denetlemeli(Meslek Lisesi öğrencisi).*
- *Okulda öğretmenler ayırım yapıyorlar. Stajlarımızı bu ayrıma göre planlıyorlar(Meslek Lisesi öğrencisi).*
- *Stajyer olarak 21 gün izin hakkımız var. Antalya'daki stajlarımızda bunu bize kullandırmıyorlar. Paramızı da vermiyorlar. Stajyerlere en azından asgari ücret verebilirler(Meslek Lisesi öğrencisi).*
- *Öğretmenlerimiz mutfak uygulamalarında sadece bizi seyrediyorlar. Bize şunu şöyle yapın demiyorlar(Meslek Lisesi öğrencisi).*
- *Okulda yaptığımız yemeklerin malzemelerini kendimiz alıyoruz. Buda bizi maddi olarak zorluyor(Meslek Lisesi öğrencisi).*

Lise öğrencilerinin ifade ettikleri sorun alanlarından beşincisi de "**PDR Hizmetleri**" alt temasıdır. Bu çerçevede lise öğrencilerinin birkaç önemli noktayı vurguladıkları

anlaşılmaktadır. Burada özellikle ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirmeleri gerektiği, istek ve düşüncelerinin dikkate alınmaması ve rehberlik faaliyetlerin yetersizliği ifade edilmiştir.

- *Okulu sevmiyoruz, istek geldiğimizden dolayı başarılı olamıyoruz, bu düşünce birçok arkadaşımızda var*(9. sınıf öğrencisi).
- *Düşüncelerimize kimse önem vermiyor. Bir sorunumuzu paylaştığımız zaman bizi ciddiye almıyorlar*(10. sınıf öğrencisi).
- *Rehberlik, kitap okuma gibi faaliyetler aktifleştirilmeli*(10. sınıf öğrencisi).
- *Arkadaşlarımız dışarı çağırıyor. Hayır diyemiyorlar Bu durum derslerimizi etkiliyor. Kafeler de çok vakit geçiriyoruz. Çok zaman kaybediyoruz*(11. sınıf öğrencisi).
- *Öğrencilerin küçük yaşta ihtiyaç ve yeteneklerine göre yönlendirilmesi*(11. sınıf öğrencisi).
- *Belirli aralıklarla öğrencilerin istekleri değerlendirilmeli ve ciddiye alınarak değerlendirilmeli*(12. sınıf öğrencisi).
- *Rehberlik saatlerinde ders işleniyor*(12. sınıf öğrencisi).
- *Yükseköğrenime geçişte sınava yönelik çalışmaların yapılması*(12. sınıf öğrencisi).
- *Bu okul açıcılık isteyen için çok güzel okul. Bu kararı on dört yaşında karar veriyoruz. Benim fikrim değişti. Staja gidip geldikten sonra fikrim değişti. Açıcılık istemiyorum. Onuncu sınıftan sonra okul değiştiremiyoruz. On beş yaşındaki birinin Antalya'da çalışması zor. Ben LYS farklı bölüm istiyoruz. Fakat kültür dersi görmediğimiz için LYS kazanmamız mümkün değil*(Meslek Lisesi öğrencisi).

Lise öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında en fazla dikkat çeken nokta lise öğrencilerinin sorun alanlarının ilk ve ortaokul öğrencilerinin algılamalarından tamamen farklı olmasıdır. İlk ve ortaokul öğrencilerinin görüşleri birbirine çok benzemektedir. Bunda öğrencilerin 4+4+4 reformuna rağmen aynı bina ve bahçelerde eğitim görmeye devam ediyor olmaları sebep olmuş olabilir. Lise öğrencilerinin sorun algılamalarının tamamen farklı olması; eğitim sorunlarının çözümüne yönelik yapılacak çalışmalarda lise kademesi için ayrı çözüm yollarına odaklanması gerektiğini göstermektedir.

Bunların dışında ortaokul öğrencilerinin alt tema olarak 27 farklı konuda sorun alanları ifade ettikleri görülmektedir. Bunlardan bazıları "okul idaresi, öğrenci disiplini, oyun ve sosyal faaliyetler, okul binaları, müfredat yoğunluğu, okul ve sınıf mevcutları, ailelerin eğitimi ve okulun donanım yetersizliği" gibi konulardır. Bu konular üzerinde ayrıca durulmamakla birlikte ayrıntılı ilgilenilmek istenildiği takdirde çalışmaların ekler kısmında yer alan görüş metinlerinin incelenmesi yararlı olacaktır.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI (GENEL)

Tablo 13'de ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerinin görüşleri bir bütün olarak ele alınmış ve ortaklaşa gördükleri sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Tablo 14'de ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerinin görüşleri karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Her iki tablo birlikte incelendiğinde hem kademe olarak yaşadıkları sorunlar görülebilecek hem de her üç kademedeki öğrencilerin ortak sorunları da görülebilecektir.

Tablo 13.Tüm Öğrencilerin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	%	SORUN ALANLARI	k	f	%
4 Okul Binaları	3	79		8 Medya Kullanımı	3	8	
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	3	51		4 Serbest Kıyafet	3	8	
3 Öğretmen Eğitimi	3	44		7 Okul Servisleri	2	7	
6 Ölçme ve Değerlendirme	2	40		1 Ailelerin Yoksulluğu	2	7	
2 Öğrenci Disiplini	3	31		2 Öğrencilerin Beslenmesi	3	6	
5 Eğitim Politikaları	3	31		6 Destekleyici Kaynaklar	2	6	
4 Okulun Donanım Yetersizliği	3	28		6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	3	6	
6 PDR Hizmetleri	2	28		2 Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler	1	6	
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	3	27		5 İl Millî eğitim müdürlüğü	2	5	
1 Ailelerin Eğitimi	3	24		6 Derslerin Niteliği	1	5	
4 Sınıf mevcutları	3	22		2 Kötü Alışkanlıklar	2	5	
6 Ders Beklentileri	3	21		2 Öğrencinin Oryantasyonu	1	4	
6 Öğretim Yaklaşımları	1	20		1 Ailelerin İlgisizliği	2	4	
2 Öğrenci Davranışları	3	19		6 Beceri Eğitimi	1	3	
6 Ödev ve Görevler	2	18		6 Değer Eğitimi	1	3	
4 Kantin	3	17		2 Okuduğunu Anlamayan Öğrenciler	2	3	
4 Okulda Güvenlik	3	16		6 Öğretim Materyalleri (Genel)	2	3	
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	3	15		7 İl Emniyet Müdürlüğü	2	3	
6 Müfredat Yoğunluğu	3	14		5 Okul-Aile İşbirliği	1	3	
4 Okul Zaman Planlaması	3	13		4 Tam Gün Eğitim	1	3	
4 Okul İdaresi	1	13		2 Öğrenci Motivasyonu	1	3	
5 4+4+4 Reformu	2	12		5 Taşınabilir Eğitim Sistemi	1	2	
7 Belediye ve Yerel yönetimler	3	12		2 Yoksul Öğrenciler	1	2	
6 Ders Kitapları	3	9		4 Okulun Ulaşım Sorunu	1	2	
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	3	9		DİĞER	2	8	

Öğrencilerin görüşleri bir bütün olarak ele alındığında en çok dile getirdikleri sorunlar sırasıyla "okul binaları, oyun ve sosyal faaliyetler, öğretmen eğitimi, ölçme ve değerlendirme, öğrenci disiplini, eğitim politikaları, okulun donanım yetersizliği, PDR hizmetleri, okulda sağlık ve hijyen ve ailelerin eğitimi" olarak ortaya çıkmıştır. Yine Tablo 14'e bakıldığında yada Tablo 13'ün kaynak (k) bölümüne bakıldığında her üç kademedeki öğrencilerin en fazla söz ettikleri ortak sorunlar olarak da ilk on sırada "okul binaları, oyun ve sosyal faaliyetler, öğretmen

eğitimi, öğrenci disiplini, eğitim politikaları, okulun donanım yetersizliği, okulda sağlık ve hijyen, ailelerin eğitimini, sınıf mevcutları ve ders beklentileri" gibi sorun alanları yer almıştır.

İlkokul öğrencilerinin en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı "okul binaları, oyun ve sosyal faaliyetler, öğrenci disiplini, ödev ve görevler ile okulda sağlık ve hijyen" iken; sadece kendilerinin dile getirdikleri sorunlar, başka bir ifadeyle ilkokul öğrencilerine özgü sorunlar da "öğrenme güçlüğü olan öğrenciler, derslerin niteliği, yoksul öğrenciler, değer eğitim, beceri eğitimini" olarak ortaya çıkmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin de en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı "okul binaları, okulun donanım yetersizliği, oyun ve sosyal faaliyetler, sınıf mevcutları ve okulda sağlık ve hijyen" iken; sadece kendilerinin dile getirdikleri sorunlar, başka bir ifadeyle ilkokul öğrencilerine özgü sorunlar da "öğrencinin oryantasyonu, okul-aile işbirliği, tam gün eğitim, öğrenci motivasyonu ve taşımali eğitim sistemi" olarak ortaya çıkmıştır.

Lise öğrencilerinin ise en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı "öğretmen eğitimini, ölçme ve değerlendirme, eğitim politikaları, öğretim yaklaşımları ve PDR hizmetleri" iken; sadece kendilerinin dile getirdikleri sorunlar, başka bir ifadeyle ilkokul öğrencilerine özgü sorunlar da "öğretim yaklaşımları, okul idaresi, okulun ulaşım sorunu" olarak ortaya çıkmıştır.

Sonuçlar genel olarak yorumlanacak olursa ilkokul öğrencilerinin özellikle okul binasına ve bahçelerinin yetersizliklerine, oyun ve sosyal faaliyetlerin yetersiz olmasına, özellikle orta kademedekilerle olmak üzere öğrencilerle yaşanan disiplin sorunlarına, ödev ve görevlerin zor ve yorucu olduğuna ve son olarak da okul tuvaletleri ve kantinler başta olmak üzere okulda yaşanan temizlik ve hijyen sorunlarına dikkat çektikleri görölmektedir. Ortaokul öğrencileri de ilkokul öğrencilerinde olduğ gibi okul bina ve bahçeleri, oyun ve sosyal faaliyetler ve sağlık-hijyen sorunlarına dikkat çekmekle birlikte özellikle teknolojik olanlar olmak üzere okuldaki donanım yetersizliklerine ve sınıf mevcutlarının fazla olmasına vurgu yaptıkları anlaşılmıştır. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin önemle vurguladıkları sorunlar birbirleriyle örtüşmekle birlikte özellikle lise öğrencilerinin sorun algılamalarında ciddi farklılıklar olduğ görölmektedir. Onlar öğretmenleri ve onların ders işleyiş yaklaşımlarından başlamak üzere eğitim politikalarını, hem ders hem de genel sınavları, rehberlik hizmetlerini eleştirmekte ve en ciddi sorunlar olarak vurgulamaktadırlar. Buradan hareketle eğitim sorunlarının çözümüne yönelik yapılacak çalışmalarda lise kademesinin ayrı ele alınması gerektiği gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Tablo 14. Öğrenci Görüşlerinin Karşılaştırılması

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ- İLKOKUL				ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ- ORTAOKUL				ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ- LİSE			
SORUN ALANLARI	k	f	%	SORUN ALANLARI	k	f	%	SORUN ALANLARI	k	f	%
4 Okul Bina ve Bahçesi	1	39		4 Okul Bina ve Bahçesi	1	30		3 Öğretmen Eğitimi	1	33	
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	21		4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	21		6 Ölçme ve Değerlendirme	1	30	
2 Öğrenci Disiplini	1	15		6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	19		5 Eğitim Politikaları	1	27	
6 Ödev ve Görevler	1	13		4 Sınıf mevcutları	1	13		6 Öğretim Yaklaşımları	1	20	
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	10		4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	12		6 PDR Hizmetleri	1	19	
2 Öğrenci Davranışları	1	9		1 Ailelerin Eğitimi	1	11		4 Okul İdaresi	1	13	
6 Ders Beklentileri	1	9		6 Ölçme ve Değerlendirme	1	10		2 Öğrenci Disiplini	1	11	
5 4+4+4 Reformu	1	8		6 Ders Beklentileri	1	9		6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	11	
1 Ailelerin Eğitimi	1	7		4 Okulda Güvenlik	1	9		4 Okul Bina ve Bahçesi	1	10	
4 Kantin	1	7		6 PDR Hizmetleri	1	9		6 Müfredat Yoğunluğu	1	10	
7 Belediye ve Yerel yönetimler	1	6		3 Öğretmen Eğitimi	1	7		4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	8	
1 Ailelerin Yoksulluğu	1	5		4 Kantin	1	6		4 Sınıf mevcutları	1	7	
2 Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler	1	5		2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	6		1 Ailelerin Eğitimi	1	6	
6 Derslerin Niteliği	1	5		2 Öğrenci Disiplini	1	5		4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	6	
4 Okul Zaman Planlaması	1	5		2 Öğrenci Davranışları	1	5		4 Okulda Güvenlik	1	6	
3 Öğretmen Eğitimi	1	4		4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	5		2 Öğrenci Davranışları	1	5	
6 Ders Kitapları	1	4		6 Ödev ve Görevler	1	5		4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	5	
6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	4		2 Öğrencinin Oryantasyonu	1	4		4 Okul Zaman Planlaması	1	5	
6 Beceri Eğitimi	1	3		5 4+4+4 Reformu	1	4		7 Belediye ve Yerel yönetimler	1	5	
6 Değer Eğitimi	1	3		6 Destekleyici Kaynaklar	1	4		5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	4	
7 Okul Servisleri	1	3		5 Eğitim Politikaları	1	3		7 Okul Servisleri	1	4	
4 Serbest Kıyafet	1	3		6 Müfredat Yoğunluğu	1	3		4 Kantin	1	4	
1 Ailelerin İlgisizliği	1	2		6 Ders Kitapları	1	3		2 Kötü Alışkanlıklar	1	3	
2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2		8 Medya Kullanımı	1	3		6 Ders Beklentileri	1	3	
4 Sınıf mevcutları	1	2		4 Okul Zaman Planlaması	1	3		8 Medya Kullanımı	1	3	
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	2		4 Serbest Kıyafet	1	3		2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2	
6 Destekleyici Kaynaklar	1	2		5 Okul-Aile İşbirliği	1	3		6 Ders Kitapları	1	2	
8 Medya Kullanımı	1	2		4 Tam Gün Eğitim	1	3		4 Serbest Kıyafet	1	2	
2 Okuduğunu Anlamayan Öğrenciler	1	2		2 Öğrenci Motivasyonu	1	3		7 İl Emniyet Müdürlüğü	1	2	
6 Öğretim Materyalleri (Genel)	1	2		2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	2		2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	2	
2 Yoksul Öğrenciler	1	2		5 Taşınabilir Eğitim Sistemi	1	2		4 Okulun Ulaşım Sorunu	1	2	
DİĞER	1	11		DİĞER	1	11		6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	1	

VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

EN ÖNEMLİ 10 SORUN

“Ben sorunların daha çok öğrenci değil de velilerden kaynaklandığını düşünüyorum. Veliler bilir bilmez çok fazla öğretmenin işine karışıyor, velilere çok fazla söz düşüyor yeni sistemde.”

Veli, Okulöncesi

“Benim çocuğum yurttan kalıyor. Çocuklara bazı şeyleri iyi anlatırsak anlıyorlar. Ailenin çocuğu ile iletişimi önemli. Çocuklarımıza güvenmeliyiz. Çocuklarımızın kişilik yapıları farklı. Onlara göre davranmalıyız. Ben her ay rehberlik öğretmeni ile görüşmek isterim.”

Veli, Lise

“Öğretmenlerimiz biraz daha özverili olmaları gerekiyor ve öğretime bu kadar ağırlık vermek yerine eğitime de ağırlık vermeleri gerekiyor.”

Veli, Okul Öncesi

“Okulların yeterli fiziksel imkânlarla sahip olmadığını atölyelerle, spor salonlarıyla, okul bahçelerindeki çeşitli düzenlemelerle eğlenerek öğrenmeye ağırlık verilmesini istiyorlar.”

Veli, İlkokul

“Milli Eğitim sadece olumsuz şikâyetleri ciddiye alıyor, ancak şikâyet edilen konudan diğer velilerin memnun olduğunun farkında değil, herkesin fikri alınmalı, biz veli olarak öğretmenlerimize yardımcı olmak zorundayız.”

Veli, Ortaokul

1. AİLELERİN EĞİTİMİ

2. OYUN VE SOSYAL FAALİYETLER

3. PDR HİZMETLERİ

4. EĞİTİM POLİTİKALARI

5. OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ

6. ÖĞRETMEN EĞİTİMİ

7. OKUL BİNALARI

8. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

9. İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

10. ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMSEL İHTİYAÇLARI

“Okullarda sosyal etkinlik konusunda sıkıntılar yaşıyoruz, bu sadece okul bazında değil Bolu genelinde şartlarımız kısıtlı. Çocuklarımız teknolojinin peşinde evde ve okulda deşarj olabileceği zamanlar yok.”

Veli, İlkokul

“Devletin her kurumu sağlamlaştırıldı, eskiye göre yenilendi ancak Milli Eğitim nedense hep değişikliklere maruz kalıyor ve ben bir veli olarak bu kuruma güvenmiyorum.”

Veli, Ortaokul

“Okul aile birliğinin oldukça yetkisi var. Ancak kâğıt üzerinde kalması bekleniyor. Önemli bir birlik. Tarafsız olabiliyor, hem velilere yakın hem de idareye yakın. Genel anlamda okul aile birlikleri daha iyi işletilmeli. Okul aile birlikleri desteklenmeli. Bu birlikler pek çok şeyi çözecektir. Birlik aradan çıkarılırsa veli-idare, veli-öğretmen birbirine uzak kalıyor.”

Veli, Ortaokul

“Öğrenciler sınava endeksli çalışıyorlar, sınavda çıkmayan, ağırlığı olmayan dersleri istemiyorlar. Okuldaki dersleri gereksiz görüyorlar.”

Veli, Lise

“Disiplinli çalışmıyorlar, ders çalışmayı, zamanı nasıl kullanacaklarını bilmiyorlar. Sorumluluk alma duygusundan giderek uzaklaşıyorlar.”

Veli, İlkokul

OKUL ÖNCESİ VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖREEĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak okulöncesi kademesinde İzzet Baysal Anaokulu, Latife Hanım Anaokulu ve Mebrure-İlhan Bağışgil Anaokulu'na ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler veliler ile 5 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 3-4 yaş grubu velileriyle 2; 5 yaş grubu velileriyle 2 ve karma grup velileriyle de 1 olmak üzere toplam 5 grup görüşmesinde 22 okulöncesi öğrenci velisinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 15. Okulöncesi Velilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
1 Ailelerin Eğitimi	1	16	5 İl Milli eğitim müdürlüğü	1	3
5 Eğitim Politikaları	1	14	6 PDR Hizmetleri	1	3
3 Öğretmen Eğitimi	1	11	1 Ailelerin İlgisizliği	1	2
5 Okul-Aile İşbirliği	1	11	5 Taşınmalı Eğitim Sistemi	1	2
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	10	6 Ders Beklentileri	1	2
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	6	6 Ölçme ve Değerlendirme	1	2
4 Sınıf mevcutları	1	5	8 Medya Kullanımı	1	2
3 Öğretmen Saygınlığı	1	4	4 Serbest Kıyafet	1	2
4 Okul Binaları	1	4	4 Okulda Kurum Kültürü	1	2
1 Ailelerin Yoksulluğu	1	3	DİĞER	1	8
5 4+4+4 Reformu	1	3			

Okulöncesi velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla "**Ailelerin Eğitimi**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde çeşitli noktaların öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan en dikkat çeken özellikle eğitime ihtiyaç duyduklarının farkında olmaları ve öğretmenlere destek olmaları gerektiğini ve işbirliği içinde olmaları gerektiğini vurgulamalarıdır.

- *Kitaptan, netten çocuk eğitimiyle ilgili bilgileri uygulamak zor oluyor, havada kalıyor. Pratikten uygulamaya geçiremiyoruz.*
- *Evdeki büyükler (babaanne, dede vs.) çocuğun eğitiminde sıkıntı olabiliyor. Çocuğa öğrettiğin kurallar büyükler evde olduğunda bozulabiliyor.*
- *Çocuklarla ilgili yaşadığımız problemlerde destek alacağımız kişiler çoğaltılmalı, rehber öğretmenler çocuklarla daha çok görüşmemeli.*
- *Veliler çocukların özellikleri hakkında öğretmenleri ile görüşmeli, özellikle pasif kalan velilere ulaşılmalı.*

- *Velilerimiz küçük yaştaki çocuklarını çok ciddi olmayan problemlerden dolayı hemen psikiyatrye götürüp ilaç kullanıyorlar. Bu da çocukların beyinlerinin uyuşmasına sebep oluyor.*
- *Günümüzdeki veli ve öğretmenlerimiz, öğrencileri hep başarıya odaklıyorlar ve öğrenciler başarıya ulaşamadıklarında özgüvenlerinin zayıflamasına neden oluyor.*
- *Veliler okuldaki öğretmenlere çok karışıyor ve buda öğretmenlerimiz saygının azaldığını gösteriyor ve öğretmenleri yıpratıyor.*

Okul öncesi velilerinin eğitime dair yaşadıkları ikinci önemli sorun olarak "**Eğitim Politikaları**"nı vurguladıkları görülmektedir. Buradaki söylemlerin bilimsel olgulardan ve velilerin çocukları üzerindeki gözlemlerden ziyade daha çok kişisel (özellikle de politik) görüşlere dayalı olduğu ileri sürülebilir. Bu nedenle bu başlık altındaki sonuçların bu çalışmanın hedeflediği çözüm eylemleri bağlamında işe koşulmasının zor olduğu düşünülmektedir.

- *Eğitim sistemimiz sürekli değişiyor. Bu değişime veliler, öğretmenler ve öğrenciler uyum sağlamakta güçlük çekiyor ve bocalıyorlar.*
- *Milli bakanı sürekli değişiyor ve ilimizde de Milli Eğitim Müdürlüğüne ulaşmak çok zor, çözeceğiz diyorlar ama çözemiyorlar, çözüm yok.*
- *Eğitim sisteminin Atatürkçü ve bilimsel olması gerektiğini düşünüyorum.*
- *Örneğin çocukların belli bir hedefi olmadığı için yeteneği olduğu bölüme değil de puanına göre üniversiteye yerleşiyor.*
- *Türkiye'de belli bir Eğitim Felsefesinin olmadığını düşünüyorum. Okulların da belli bir eğitim felsefesinin ve ilkelerinin olmaması yüzünden velilerin ve çocukların da kafası karışık.*
- *Bolu'da Milli Eğitim Müdürleri sık sık değişiyor, başa siyaset yoluyla birileri geliyor.*
- *Çocuklar hurafelerle yetişiyor. Bilimsel eğitim verilmiyor. Bu sistematik olarak yapılıyor.*
- *Siyasi politikalar nedeniyle öğretmenlik mesleği bozuldu. Öğretmenlik mesleğinin saygınlığı yitirildi.*
- *Köy Enstitülerinin kaldırılmasıyla eğitim sisteminde bozukluk olduğunu düşünüyorum.*

Okulöncesi öğrenci velilerinin vurguladıkları üçüncü sıradaki sorun alanı da "**Öğretmen Eğitimi**" başlıklı alt temadır. Bu başlığa odaklanıldığında velilerin öğretmenlerden biraz daha özveri bekledikleri, mesleklerini severek yapmaları ve yapanların göreve gelmesi gibi noktaları vurguladıkları ortaya çıkmaktadır.

- *Eğitimcilerin maddi manevi, psikolojik sıkıntularından da kaynaklanıyor. Öğretmenlik sabır gerektiren bir iş zor bir iş. (Sebep)*
- *Bazı öğretmenleri emekliliği gelmiş ama hala çalışıyor, öğretmen kadrosu yenilenmeli*
- *Öğretmenler de rehavet var. Bunun sebebi de öğretmenlerin yıllarca aynı okulda kalmaları olabilir.*
- *Günümüzdeki veli ve öğretmenlerimiz, öğrencileri hep başarıya odaklıyorlar ve öğrenciler başarıya ulaşamadıklarında özgüvenlerinin zayıflamasına neden oluyor.*

- *Öğretmenlerimiz biraz daha özverili olmaları gerekiyor ve öğretime bu kadar ağırlık vermek yerine eğitime de ağırlık vermeleri gerekiyor.*
- *Öğretmenlerimizin severek ve isteyerek mesleğini yapması gerekiyor. Veliler de öğretmenlere pozitif yaklaşmalı*
- *Öğretmenlerimizde Öğrenci Koçluğu anlayışı olmalı, öğrenciler ile birebir empati kurabilen öğretmenler olmalıdır.*

Okulöncesinde yaşanan sorunlara dair velilerin dördüncü sırada vurguladıkları alt temada "Okul-Aile İşbirliği"dir. Bu başlık altında veliler öğretmenlerle birlikte hareket etmek istediklerini, aralarındaki işbirliğinin eksik olduğunu ve artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

- *Velilere gönderilen formlara verilen cevaplar yeterli ve gerçekçi olmayabilir, aile ziyaretleri yapılarak çocuğun gerçek ortamı görülmelidir.*
- *Veli ve öğretmenler arasında iletişim sorunu var. Çocuk bayılır hale gelmiş öğretmen ilgilenmemiş bu tarz öğretmenler var.*
- *Anaokullarında öğretmenler veli-öğretmen işbirliğini artırıcı yöntemler geliştirmeli*
- *Öğretmen veli birlikte hareket etmeli*
- *Veliler çocukların özellikleri hakkında öğretmenleri ile görüşmeli, özellikle pasif kalan velilere ulaşılmalı*
- *Okul- Aile Birliğinin statüsü belirlenmeli, işlerlik derecesi artırılmalı, ya tamamen kaldırılmalı ya da iyileştirilmeli*
- *Okullarda biraz daha disiplin olmalı, veli, okul işbirliği artırılmalı*

Okulöncesinde yaşanan sorunlara dair velilerin beşinci sırada vurguladıkları alt tema ise "Okul ve Sınıf Farklılıkları"dır. Bu başlık altında veliler okullar ve sınıflar arasında ayrımlar yapıldığı ve bunun adaletsizliklere sebep olduğunu dile getirmişlerdir.

- *Bolu'daki okullarda bir ayrım var. Ben bu okulu seçtim ve bana neden bu okulu seçtin? Merkeze yakın bir yeri seçseydin diyorlar.*
- *Okulların şehir merkezine uzak olması kalitesini düşürüyor gibi görülüyor. Örneğin Canip Baysal İlkokulu ile Sakarya İlkokulu arasında farklılık var.*
- *Bazı öğretmenlerin sınıflara bile yaklaşımı farklı oluyor, velinin mesleğine göre ayrım yapıyor. Hatta bir dönem velinin mesleğine göre sınıflar belirlenmişti.*
- *Okuldaki ayrımın sebebi algı meselesi, aileler birbirini öğrenciyi nereye göndereceği konusunda etkiliyor.*
- *Okullar ikamete göre belirlendiği için hangi okul iyidir bilemiyoruz, yasal olmayan yollardan okul seçiyoruz.*
- *Sınıflar ve şubeler arasında adil bir durum olmadığını, ailenin maddi ve kültürel durumuna göre sınıfların belirlendiğini belirttiler.*

İLKOKUL VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak ilkokul kademesinde 50. Yıl İlkokulu, Atatürk İlkokulu, Canip Baysal İlkokulu, Dodurga Abdi Sin İlkokulu, İnkılâp İlkokulu ve Mehmet Akif Ersoy İlkokulu'na ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler veliler ile 10 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 1. ve 2. sınıf velileriyle 5; 3. ve 4. sınıf velileriyle de 5 olmak üzere toplam 10 grup görüşmesinde 59 ilkokul öğrenci velisinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 16. İlkokul Velilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
1 Ailelerin Eğitimi	1	37	1 Ailelerin Yoksulluğu	1	4
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	30	2 Öğrencinin Oryantasyonu	1	4
5 Okul-Aile İşbirliği	1	23	4 Sınıf mevcutları	1	4
5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	20	4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	4
4 Okul Binaları	1	19	2 Öğrenci Disiplini	1	3
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	19	2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	3
8 Medya Kullanımı	1	15	3 Öğretmen Saygınlığı	1	3
4 Okulda Güvenlik	1	13	4 Okul Derslikleri	1	3
5 4+4+4 Reformu	1	11	5 Şikâyet Değerlendirmeleri	1	3
5 Eğitim Politikaları	1	9	6 Ders Kitapları	1	3
2 Öğrenci Davranışları	1	8	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	3
1 Ailelerin İlgisizliği	1	6	4 Kantin	1	3
3 Öğretmen Eğitimi	1	5	6 PDR Hizmetleri	1	3
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	5	4 Okul İdaresi	1	3
4 Diğer Okul Çalışanları	1	5	6 Ölçme ve Değerlendirme	1	2
6 Ders Beklentileri	1	5	8 Medya Araçları ve Eğitim	1	2
6 Destekleyici Kaynaklar	1	5	4 Tam Gün Eğitim	1	2
6 Ödev ve Görevler	1	5	DİĞER	1	9

İlkokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla "**Ailelerin Eğitimi**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde genel olarak eğitim ihtiyaçları olduğunu dile getiren veliler olmuştur.

- *Daha çocuklarımız doğmadan velilerin anne baba eğitimi alması ve çocuk yetiştirme konusunda bilinçli olması gerekiyor.*
- *Veli eğitimleri ile okul-aile-öğrenci ilişkileri desteklenebilir.*
- *Veli seminerleri yapılsın.*
- *Veliler bilinçli değil. Çocuğa okula gönderiyor bırakıp gidiyor. Veliler bilgilendirilmeli ve psikolojik eğitime alınmalı.*

Genel eğitim ihtiyaçlarından daha çok velilerin nasıl bir eğitime, desteğe ihtiyaç duyduklarının farkında oldukları görülmektedir. Bu velilerin eğitim ihtiyacı konusunda bilinçli olduklarını göstermektedir. Bunlardan ilk göze çarpanı öğretmen ve veli arasındaki iletişim eksikliği olarak ifade edilebilir. Burada velilerin öğretmenin işine fazlasıyla karıştığı yada tam tersine hiç ilgilenmediği, öğretmene destek olmak istedikleri fakat bunu nasıl yapabileceklerini bilmedikleri, okulla ve öğretmenle ilgili olumsuz tecrübelerden ziyade düşüncelerinin olduğu görülmektedir. Bu durumlar kendileri ile ilgili fikir vermekle birlikte aslında daha önemli bir sorunun varlığını ortaya koymaktadır. Bu sorun öğretmen ve veliler arasındaki iletişim sorunudur. Başka bir ifadeyle öğrencilerin eğitimi konusunda bir araya gelmemeleri ve görüşmeleridir. Burada velilerin ilgisizliği ve öğretmenlerin de duyarsızlığı önemli sebepler olarak dillendirilebilir.

- *Ben sorunların daha çok öğrenci değil de velilerden kaynaklandığını düşünüyorum. Veliler bilir bilmez çok fazla öğretmenin işine karışıyor, velilere çok fazla söz düşüyor yeni sistemde.*
- *Veli öğretmenle ortak hareket ettiğinde çocuklardaki olumsuz davranışlarda düzelme oluyor ama veli ben bilirim düşüncesi ile hareket ettiğinde çocuk daha da olumsuzla gidiyor.*
- *Milli Eğitim Müdürlüğü bu konularda öğretmenin arkasında durmadığı için velilerimiz daha da cesaretlenerek şikâyete gidiyor. Veli öğretmeni yönlendirir hale geldi, öğretmenin çalışma isteği kırılıyor.*
- *Çocuklarımızı nasıl takip etmemiz gerektiğini biz biliyoruz ve derslerini takip ederek öğretmene katkı sağlamak zorundayız.*
- *Velilerin, öğretmene bakış açısının, tutum ve davranışlarının eğitime olumsuz yansıdığını öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırıldığını düşünüyorlar.*
- *Okulda düzen sağlanmıyor çocuklar arasında sürekli bir tartışma sürekli bir kavga yaşanıyor öğretmenler kavgalara duyarsız kalıyor. Öğretmenlerin bir iki öğrencileri var iyi olan gerisi duymazdan geliniyor sopa yiyen benim çocuğum oluyor. Psikolojik sorunları olanları ayırabilirler. Sınıflarda seviye farkı var önde giden geride gidenleri beklemek zorunda kalıyor geriden gelenleri bir sınıfta toplasak daha iyi olmaz mı?*
- *Bazı öğretmenler azimli değil yalnızca ailede bitmiyor. Bu okulun genç dinamik enerjik öğretmenlere ihtiyacı var. Öğretmen daha fazla ilgilenmeli. Öğretmenler ne yaptığını bilmiyor bir seviyor bir kızıyor araya bir seviye koymuyorlar.*
- *Çarşıdaki okullarda okumaya çabucak geçtiler. Bizim okulda daha okuyamayanlar var, niye böyle? Onların öğretmenler iyidir değil mi?*

Velilerin sorun olarak telaffuz ettikleri bir diğer konu da çocuklarıyla yaşadıkları iletişim sorunları ve bunların üstesinden nasıl gelebileceklerini bilmemeleridir. Veliler çocuklarıyla nasıl diyaloga geçeceklerini, ödevlerinde nasıl yardımcı olacaklarını, ders çalışmalarına nasıl destek verebileceklerini ve onları ahlâki ver psikolojik açıdan nasıl destekleyebileceklerini bilmedikleri görülmektedir. Bu noktalarda eğitime ihtiyaç duydukları aşikârdır.

- *Evde veli öğrencinin yanında öğretmen hakkında olumsuz konuşma yapıyor ve çocuk ertesi gün okula önyargı ile geliyor.*
- *Evde iki kardeş beraber ders çalışmıyorlar, kavga ediyorlar. Ev sobalı, misafir geliyor, kışın çocukları başka odaya alamıyorum.*
- *Benim çocuğum ders çalışmak istemiyor, hemen kaçmak istiyor. Öğretmen bıktıracak kadar ödev vermiyor ama benimki hemen sıkılıyor. Öğretmeni seviyor, ödevini yapmadan okula gidilmeyeceğini biliyor, ama yanında beni istiyor.*
- *Çocuklar ödev yaparken bizden çok yardım istiyor. Ödevini bana yaptırmak istiyor, kardeşini kıskandığı için daha çok ilgi istiyor.*
- *Ailelere çok şey düşüyor. Çocuklar aralarında kötü şeyler yapıyor. Ayıp şeyler konuşuyor. Tuvalete gidip yanlış şeyler yapıyorlar. Bunları engellemeliyiz. Birçok ailenin haberi bile yok. Çocuğumuzdan haberimiz olmalı.*
- *Disiplin sıkı değil. Mesela bir toplantı oluyor 100 öğrencinin 30 velisi katılıyor. Çözümü nasıl olur onu ben de bilmiyorum. Veliler çok duyarsız. Tasarruf haftasında çocukları gösteri yaptı veliler ona bile gelmedi velilere gelmesi için baskı yapılabilir.*
- *Eğitimin ailelerde başlaması lazım bazı aileler küfür edince çocuğuna aferin diyor. Bazı aileler kavga etmeyi destekliyor çocuklara kötü örnek oluyor.*
- *Üç tane çocuğum var, ikisi çok başarılı ama küçük olan öyle değil. Hep kendisini büyüklerle kıyaslıyor. Derslerini abisine bile sormuyor, inadına kendisi yapmak istiyor.*

Velilerin sorun olarak ifade ettiği ve eğitime ihtiyaç duydukları bir diğer husus da çocuklarının teknoloji ile olan iletişimini kontrol edemedikleri ve çocuklarının bu konuda bilinçli ve duyarlı hareket etmelerini sağlayamamalarıdır. Bu konuda hem öğrencilerin hem de velilerin medya okuryazarlığı eğitimine ihtiyaç duydukları görülmektedir.

- *Çocuk her alanda teknolojinin içinde ancak evdeki alanı veli olarak düzenledikten sonra okulu bu konuda eleştirebiliriz. Evde çocuğun bilgisayarla geçireceği zaman sınırlı olmalı, teknolojiyi de takip etmek zorundayız ancak öğretmenlerimiz de materyal geliştirmeye yönelik üniversitede yeterli eğitim alamıyorlar. Öğretmenlerimiz de bu konuda yetersiz. İçinde bulunulan ortamda farklılığa açık olmak gerekiyor. Ancak velilerimizin de evdeki ortamları düzenlemeleri çok önemli.*
- *Velilerde ve öğrencilerde bilinçli internet kullanımı yok.*
- *İnternet kullanımı ile ilgili seminerler verilsin.*
- *Bilgisayar ve telefon sıkıntılı, çocuklar ders çalışmıyor.*
- *Ben çocuğa telefon veriyorum. Zararını görmüyorum, çocuğu merak ediyorum, okuldayken arıyorum. Önüne köpek çıkabilir, merak ediyorum. Oyun için kullanmazsa sorun yok.*
- *Devletten bir görevli gelip bizlere, çocuklara televizyon, bilgisayar zararları konusunda bize anlatabilir.*
- *Bizden kaynaklanıyor, fırsat vermezsek izleyemezler.*
- *Performans ödevleri konusunda bilgisayardan uzak bir ortamda yapılabilecek ödevler verilmeli. Ancak bu sefer de veliler bir yarış içine giriyor. En iyi ödev benim çocuğumun olmalı mantığı var.*

Veliler yardımcı kaynak belirleme konusunda ve test-sınavlar konusunda çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

- *Öncelikle Milli Eğitim Bakanlığının öğrencilere dağıttığı kitapları yetersiz görüyoruz, ek kitaplar almak istiyoruz ancak bize olumsuz cevap-tepki olarak geri döndü. Bazı velilerimiz Milli Eğitime bu durumu şikâyet ediyor ve öğretmenlerimiz zor durumda kalıyor sanki ticari bir amaç güdüyormuş gibi algılanıyor aslında ek kitap çoğu velinin ortak bir isteğidir.*
- *Yardımcı kaynaktan faydalandığımız zaman velinin öğrenciyi kontrolü daha rahat oluyor, bilgi düzeyi düşük olan veliler bu kitaplardan daha rahat takip yapabiliyor.*
- *Velilerin kendisi ek kaynak tavsiyesi istiyor öğretmenden ancak öğretmen bu konuda arada kalan oluyor.*
- *Evde test çözdürün diyen öğretmenler var ama hep evde olmuyor.*
- *Test ve deneme sınavlarının sıklaştırılması.*

Tüm bunların dışında veliler sınırlı olarak ifade etseler de çok önemli spesifik eğitim ihtiyaçlarına da değinmişlerdir. Bunlar kaynaştırma öğrencileri olan, çocuğu okuma yazma sürecini yaşayan ve okuma alışkanlığı kazanmak isteyen velilerdir.

- *Kaynaştırma öğrencisi velisiyim, çocuğumun hafif düzeyde zihinsel yetersizliği var, şu anda öğretmenimle işbirliği halinde gelişimine katkıda bulunmak adına elimizden geleni yapıyoruz ancak ortaokula geçtiğinde ne yapacağım düşüncesi beni çok endişelendiriyor. Bu çocukların eğitimi konusunda Milli Eğitimin öğretmenlerimizin işini kolaylaştıracak-yol gösterecek hiç desteği yok. Veliler olarak da bu konuda kendimizi yalnız hissediyoruz. Kendi çabalarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ancak çocuklarımız büyüdükçe sorunlarımız da büyüyor. Ortaokulda derslerine ayrı öğretmenler girdiğinde benim de çocuğumun da işinin daha da zorlaşacağını biliyorum. Milli Eğitimin bu çocuklarla ilgili çalışmalarını veli olarak yetersiz görüyorum, destek oda çalışmalarının okulun talebi ile değil Milli Eğitimin zorunluluğu dâhilinde açılması ve öğretmenleri görevlendirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Bu öğrencilerimiz diğer öğrencilerimiz kadar Milli Eğitimin sorumluluğunda olmalıdır.*
- *Birinci sınıf velilerinin, çocuklarına okuma yazma öğrenirken nasıl yardımcı olacaklarına yönelik eğitim verilmesini istiyorlar. Ailelere yönelik eğitimlerin fazlaştırılmasını istiyorlar.*
- *Ailelerin kitap okuma alışkanlığı yok.*

İlkokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak ikinci sırada "**Oyun ve Sosyal Faaliyetler**"e ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde çeşitli noktaların öne çıktığı görülmektedir. Bunlardan en dikkat çeken özellikle derslerin yoğunluğundan dolayı öğrencilerin bu tür aktivitelere vakit ayıramadıklarını ve vakit ayırdıkları takdirde teknolojiye uzaklaşmaları için ve değer eğitimi, okula uyumu/sevgisi ve grupla çalışma gibi konularda öğrencilere katkılar sağlanabileceğini düşünmeleridir.

- *Bununla birlikte işlevsel olmayan bilgilerle dolu olmasına rağmen ödevlerin fazlalığı, derslerin fazlalığı rekabetin doğal sonucu olan dersane ihtiyacı nedeniyle çocuklarının sosyal aktivitelere zaman ayıramadıklarını düşünüyorlar.*

- *Okullarda sosyal etkinlik konusunda sıkıntılar yaşıyoruz, bu sadece okul bazında değil Bolu genelinde şartlarımız kısıtlı. Çocuklarımız teknolojinin peşinde evde ve okulda deşarj olabileceği zamanlar yok.*
- *Okul sosyal etkinlik konusunda kısıtlı kalıyor-sosyal faaliyet hususunda velilerin de bir arayış içinde olması gerekiyor. Çocukların hafta sonları farklı yönlere kanalize edilmesi gerekiyor. Gençlik Spor Müdürlüğü hafta sonları yoğun olur. Bazı velilerimiz bu konuda çok duyarlı ancak bazıları da teknolojinin kolaylığına sığınyor.*
- *Günümüz öğrencilerinde ciddi anlamda davranış bozukluğu gözlemliyorum. Bu davranış bozukluğunun temelinde benmerkezci yapı dikkat çekiyor, değerlerimizi çocuklarımıza vermemiz-öğretmemiz gerekiyor. Çocuklarda önce ben mantığı yerleşiyor, çocuklar herkesle yarışıyor sadece kendileriyle yarışmıyorlar. Çocukların kendilerini tanımaya yönelik uğraşlara, çalışmalara ihtiyaçları var. Bütün çocuklarda fazlasıyla boş bir özgüven var, bir yöne yönlendirmeye çalışıyorsunuz ama ısrarla kendi isteğini yapıyor, nedenini sorduğunuzda cevaplayamıyor. Bu konularda da okul-veli-öğretmen işbirliği yapması çok önemli.*
- *İlkokul 1.sınıftan itibaren duygusal eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sürekli bilişsel eğitime öğretime ağırlık verildiği için mekanik bireyler yetiştiriyoruz. Çocuklar duygusal olarak eğitilmeli ki kendilerini ifade eden bireyler olarak yetişsinler. Bizde eğitim sisteminden kaynaklı sosyal içerikli derslerde dahi matematik-fen işleniyor. Çünkü çocukları sınavı hazırlamak yetiştirmek zorundayız. Okullar hayat olsun projesi program olarak uygulanmalı okul binalarının yanında sosyal faaliyet binalarının da mutlaka inşa edilmesi gerekiyor.İçinde yüzme-resim-müzik- spor faaliyetlerinin aktif olarak verildiği binalar olmalı.*
- *Biz Bolu'ya bu sene taşındık ve çocuğum okula uyum sürecinde zorlandı. Bu süreci kolaylaştırmak ve okulu sevdirmek adına ders saatlerinden sonra çeşitli faaliyetler düzenlenebilir.*
- *İl geneli sportif ve okul kültürüne uygun turnuvalarla çocuğun kendisini okula ait hissedebileceğini ve başarı oranlarının artacağını düşünüyorlar.*
- *Çarşıda çocuklar için imkânlar varsa da haberimiz olmuyor. Bu veliyle ilgili bir durum, çocuğunu çarşıya götüremeyen de var. Etkinlikler okula gelse.*
- *Sosyal etkinlikler olsun, arkadaşlarıyla iletişimi gelişiyor. Çocuklar hep ders hep ders sıkılıyor.*
- *Birinci, ikinci olan çocuklar, diğer okullarla da yarışmaya sokulmalı. Burada yetenekli olan çocuklar harcanmamalı, fark edilmeli.*
- *Çocuklarımız dışarıda oynayıp gezeceğine okulda kurslar etkinlikler açsalar daha iyi olur. Kendi aralarında anlaşmalarına da yardım eder.*

Veliler oyun ve sosyal faaliyetlerin çocuklarının ciddi olarak katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Lakin bu konuda özellikle alt yapı sorunlarının önemli bir engel teşkil ettiğini dile getirmişlerdir.

- *Sosyal faaliyetler artırılması konusunda her okulda spor-aktivite salonlarının olmasının gerektiğini düşünüyorum. Ve bu salonlarda spor-müzik-resim vb. etkinliklerinin de uzman kişilerce verilmesinin yararlı olacağı görüşüneyim, öğretmen çocuğa her konuda katkı sağlayamayabilir-yetemeyebilir. Bu ders saatlerinde varsın öğretmenler de eksik ücret alıversinler.*
- *Çocuklarımızı bazı fiziki şartlara sahip okullara taşımak zorunda kalıyoruz (... İlkokulu gibi) spor faaliyetlerine katılsın diye, oysa kendi okulumuzda olsa hiç başka bir yere gitmemize*

gerek kalmaz. Ayrıca çoğu velimiz çalıştığı için çocuklarımız servisle gidip gelmek zorunda kalıyor, okuldan sonra düzenlenecek etkinliklere kalırsa veli zor durumda kalıyor ve çocuğunun servisle eve gitmesini tercih ediyor.

- Okullarımızda sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli fiziki şartların oluşturulmasında adımların atılması
- Sosyal aktiviteler, sportif faaliyetler yetersiz, spor salonu, öğrencilerin deşarj olacak alanları yok.
- Okulların yeterli fiziksel imkânlarla sahip olmadığını atölyelerle, spor salonlarıyla, okul bahçelerindeki çeşitli düzenlemelerle eğlenerek öğrenmeye ağırlık verilmesini istiyorlar.
- Okulun bahçesi müsait, aslında kapalı bir salon olsa sosyal etkinlikler için kullanılabilir. Okulun çocuk bahçesi olmalı.
- Sosyal aktiviteler, sportif faaliyetler arttırılsın, spor salonları yapılsın.
- Bolunun kuzey kısmına her mahalleye spor alanları yapılsın.
- Okul bahçeleri büyütülsün. Oyun alanları oluşturulsun.
- Bilim sanat merkezleri açılsın.
- Spor salonu yapılabilir.

Veliler oyun ve sosyal faaliyetlerin yapılmasının önündeki engellerden bir diğerinin de okul ve milli eğitimin kurumsal olarak desteğinin az olmasını göstermiştir.

- Milli Eğitimin Okuldaki bazı sosyal etkinliklerin yapılmasına karşı çıkması sonucunda alternatif bir yol göstermesi gerekir.
- Öğrencilerin sosyal faaliyetlere yönlendirilmesinde okullara ve velilere destekleyici-yol gösterici çalışmalar yapılabilir. (Uygun fiziki şartlar oluşturulmasında adım atılabilir)
- Bir diğer eğitim sorunumuz sosyal etkinliklerin kısıtlı olması.
- Biz sınıf olarak serbest etkinlik zamanında öğretmenimizle birlikte kutlamalar ve özel günlerde sergilemek üzere bir etkinlik yapmak istedik ve okul dışından bir eğitmen ayarladık ancak bir velimizin şikâyeti üzerine bu iptal edildi oysaki zorunlu değildi ve istemeyen veliler katılmak zorunda değildi buna rağmen bizim çocuklarımız istediği bir şeyden vazgeçmek zorunda kaldılar hem çocuklarımız hem de biz çok rahatsızlık duyduk.
- Çocuklarımızın ders dışında oynamaya-müzik dinlemeye-farklı sosyal etkinliklere ihtiyacı var ancak engeller karşımıza çıktığı için bir şeyler yapamıyoruz. Ondan sonra da okul ev arasında mekik dokuyan sosyalleşemeyen, kendini ifade edemeyen çocuklar yetiştiriyor ve nerede hata yaptığımızı sorguluyoruz.
- Okullarda gerekli görüldüğünde dışarıdan bir eğitmenle anlaşarak ve herkesin katılımını zorunlu tutmayarak sosyal faaliyetlerin düzenlenmesine engel olunmaması

İlkokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak beşinci sırada ise "**Okul-Aile İşbirliği**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu konuda velilerin özellikle çocuklarındaki olumsuz davranışların düzeltilmesi için, ihtiyaçlardan haberleri olduğu takdirde maddi destek de verebilmek için ve her şeyden önemlisi çocukları

konusunda daha detaylı takip ve bilgilendirmeye ihtiyaç duydukları için Okul-Aile işbirliğinin artırılmasını istedikleri anlaşılmaktadır.

- *Günümüz öğrencilerinde ciddi anlamda davranış bozukluğu gözlemliyorum. Bu davranış bozukluğunun temelinde benmerkezci yapı dikkat çekiyor, değerlerimizi çocuklarımıza vermemiz-öğretmemiz gerekiyor. Çocuklarda önce ben mantığı yerleşiyor, çocuklar herkesle yarışıyor sadece kendileriyle yarışmıyorlar. Çocukların kendilerini tanımaya yönelik uğraşlara, çalışmalara ihtiyaçları var. Bütün çocuklarda fazlasıyla boş bir özgüven var, bir yöne yönlendirmeye çalışıyorsunuz ama ısrarla kendi isteğini yapıyor, nedenini sorduğunuzda cevaplayamıyor. Bu konularda da okul-veli-öğretmen işbirliği yapması çok önemli.*
- *Veli öğretmenle ortak hareket ettiğinde çocuklardaki olumsuz davranışlarda düzelme oluyor ama veli ben bilirim düşüncesi ile hareket ettiğinde çocuk daha da olumsuzlaşıyor.*
- *Her okulun belirli ihtiyaçları için ödenek sağlanması gerekir, eğer sağlanmıyorsa da velinin desteği şart. Eğer veli desteği olamayacaksa Milli Eğitim bunun nasıl sağlanacağını düşünmek zorunda, hem para vermeyin demek hem de okullara bu konuda destek olmamak idarecileri ve çalışanları zor durumda bırakıyor.*
- *Biz okuldan ne bekliyoruz? Temiz ve düzenli, sağlıklı bir ortam olsun, gerekli materyaller sağlansın, eksik kalmayın çocuklarımız istiyoruz. Öyle ise bu nasıl olacak düşünmek ve üzerimize düşen görevi yapmak zorundayız.*
- *Milli eğitimin okullara gerekli ödeneği ayırması, eğer devletin imkânları yetersiz kalıyorsa velilerin bağış yapmalarının engellenmemesi hatta teşvik edilmesi.*
- *Aidat paraları bazılarında alıyorlar bazılarında almıyorlar. Bu parayı herkesten alsalar daha iyi olur. Bu para okula harcanıyorsa alınsın ama bağış diye alıyorsa ben bağışımı başka bir yere yaparım.*
- *Çarşıda çocuklar için imkânlar varsa da haberimiz olmuyor. Bu veliyle ilgili bir durum, çocuğunu çarşıya götüremeyen de var. Etkinlikler okula gelse.*
- *Bir hafta içinden 4 derse girmiyor benim 1 hafta sonra haberim oluyor.*
- *Öğretmenler öğrencilere karşı ilgisiz motivasyonları düşük öğretmenler bu okulda kalmak istemiyor. Bir harfi öğrenmeden diğer harfe geçince o da problem oluyor. Sisteme uymak için bizim sınıflar geri kalıyor. Bazı Ortaokulda bazı çocukların adı çıkmış yaramaz diye hep itilip kakılıyor. Bazı öğretmenleri var ben görüşmüyorum öğretmen olarak karşıma almıyorum.*
- *Bir veli olarak sözüme inanılmıyor. Müdür ile ve müdür yardımcısı ile görüştüm ama öğretmen hala aynı davranıyor.*
- *Disiplin sıkı değil. Mesela bir toplantı oluyor 100 öğrencinin 30 velisi katılıyor. Çözümü nasıl olur onu ben de bilmiyorum. Veliler çok duyarsız. Tasarruf haftasında çocukları gösteri yaptı veliler ona bile gelmedi velilere gelmesi için baskı yapılabilir.*
- *Okul aile işbirliği daha çok olmalı, veli toplantıları artmalı.*
- *Veli eğitimleri ile okul-aile-öğrenci ilişkileri desteklenebilir.*

İlkokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak dördüncü sırada da "**Milli Eğitim Müdürlüğü**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler incelendiğinde velilerin Milli Eğitim Müdürlüğü'nden özellikle şikâyetler karşısında daha objektif, demokratik ve adaletli bir duruş sergilemelerini bekledikleri görülmektedir.

- *Milli Eğitim sadece olumsuz şikâyetleri ciddiye alıyor, ancak şikâyet edilen konudan diğer velilerin memnun olduğunun farkında değiller, herkesin fikri alınmalı, biz veli olarak öğretmenlerimize yardımcı olmak zorundayız.*
- *İsimsiz şikâyet dilekçeleri bizi çok üzüyor, öğretmenlerimizin şevkini kırıyor.*
- *Eğitim sistemimiz sınav gerçeği üzerine kurulu olduğu için kaynak kitapların kullanılması kaçınılmaz, Milli Eğitimin bu konulardaki tüm şikâyet dilekçelerini dikkate alması rahatsızlık verici.*
- *Biz sınıf olarak serbest etkinlik zamanında öğretmenimizle birlikte kutlamalar ve özel günlerde sergilemek üzere bir etkinlik yapmak istedik ve okul dışından bir eğitmen ayarladık ancak bir velimizin şikâyeti üzerine bu iptal edildi oysaki zorunlu değildi ve istemeyen veliler katılmak zorunda değildi buna rağmen bizim çocuklarımız istediği bir şeyden vazgeçmek zorunda kaldılar hem çocuklarımız hem de biz çok rahatsızlık duyduk.*
- *Bizler de bu olumsuz ve isimsiz şikâyet dilekçelerine karşı, kendi düşüncelerimizi ifade ettiğimiz ve kimliklerimizin açık olduğu, bu çalışmaların yapılmasını istediğimiz dilekçelerle Milli Eğitime başvurabiliriz tabi eğer dikkate alınacaksa.*
- *Benim belirtmek istediğim bir diğer konu yardımcı eleman-hizmetli ihtiyacı okullarımızın temiz ve sağlıklı ortamlar olabilmesi açısından çok önemli. Bu ihtiyaç zorunlu bir ihtiyaç ve maddi kaynak isteyen bir ihtiyaç. Milli Eğitimin bu konuda da okullara destek olması gerekir, okullara ödenek sağlanmazken var olan hizmetli kadrosu ile yeterince temiz okullar sağlamak çok zor, bu konuda veliler okula destek olmaları gerekirken daha çok para istendi şeklinde şikâyet ediyorlar, halbuki bu veli olarak bizim düşünmemiz gereken bir konu.*
- *Olumsuz şikâyet dilekçelerinin yanı sıra diğer velilerinde şikâyetlerinin de dikkate alınması.*

Bu konuda ilkökul velilerin görüşleri incelendiğinde, ikinci bir hususun daha dikkat çektiği görülmektedir. Okulların ihtiyaçları karşısında velilerin desteği sağlanması konusunda bir karmaşa olduğu görülmekte ve veliler de bu konuda Milli Eğitim Müdürlüğü'nden sorunun çözülmesini beklemektedirler.

- *Her okulun belirli ihtiyaçları için ödenek sağlanması gerekir, eğer sağlanmıyorsa da velinin desteği şart. Eğer veli desteği olamayacaksa Milli Eğitim bunun nasıl sağlanacağını düşünmek zorunda, hem para vermeyin demek hem de okullara bu konuda destek olmamak idarecileri ve çalışanları zor durumda bırakıyor.*
- *Milli eğitimin okullara gerekli ödeneği ayırması, eğer devletin imkânları yetersiz kalıyorsa velilerin bağış yapmalarının engellenmemesi hatta teşvik edilmesi.*
- *Aidat paraları bazılarında alıyorlar bazılarında almıyorlar. Bu parayı herkesten alsalar daha iyi olur. Bu para okula harcanıyorsa alınsın ama bağış diye alıyorlarsa ben bağışımı başka bir yere yaparım.*
- *Okula para toplanıyor ve ben bu paranın nereye gittiğini bilmiyorum. Parası olmayanlar var hadi biz verebiliyoruz ama onlar ne yapsın?*

İlkökul velilerinin bu konuda dile getirdikleri bir diğer sorun da Milli Eğitim Müdürlüğü'nce muhatap alınmamaları ve yeterince bilgilendirilmeleridir. Milli Eğitim Müdürlüğü web sayfası üzerinden, sosyal medya üzerinden veya ortak bir e-posta ağı üzerinden kolaylıkla bu bilgilendirmeler yapılabilir. Teknolojiden bu konuda daha profesyonel olarak

yararlanılabilir ve Milli Eğitim Müdürlüğü, okullar, öğretmenler, veliler ve öğrencileri kapsayan çevrimiçi bir iletişim platformu kullanılabilir.

- *Derslik sisteminde de öğretmen branşına göre sınıfını düzenleyebiliyor, gerekli malzemelerini sürekli gezdirmek zorunda kalmıyor. Benim merak ettiğim bir konu Milli Eğitim Bakanlığı-Müdürlüğü'nün 4+4+4 sisteminden ne sonuç aldığı, ne kadar işlevsel olduğu ve ne gibi geri-dönütler aldıkları, bu sorunun cevabını almak isterdim. Ayrıca okullarda Andımızın okutulmasının kaldırılmasını da doğru bulmuyoruz, biz veliler olarak bu duruma çok üzüldük. Siyasi konuların eğitim sistemimize yansımaları doğru bulmuyoruz.*
- *Bu konularda da öğretmenler zor durumda kalıyor, veliler ortamdaki şikâyet ediyorlar ancak nasıl çözüleceğini düşünmüyorlar, idare veliden destek bekliyor, öğretmenler bunu dile getirdiğinde suçlu oluyorlar. Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gittiğimizde muhatap bulmakta zorlanıyoruz, herkes birbirleriyle küs, soruşturmanın yürütüldüğü bir ortam, şu anda karışık bir kurumumuz var.*

İlkokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak beşinci sırada ise "**Okul Bina ve Bahçeleri**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu konuda velilerin özellikle okullarda çocukların oyun oynayabilecekleri, spor yapabilecekleri, sosyal aktiviteler gerçekleştirebilecekleri alanların yokluğundan dem vurmışlardır.

- *Okulun bahçesi müsait, aslında kapalı bir salon olsa sosyal etkinlikler için kullanılabilir. Okulun çocuk bahçesi olmalı.*
- *Kış günleri beden eğitimi dersi yapılamıyor. Spor salonu yok.*
- *Okul bahçeleri büyütülsün. Oyun alanları oluşturulsun.*
- *4+4+4 sistemiyle üç okul meydana geldi. Binalar yapıldı çocuklara oyun alanları kalmadı. Okul bahçeleri daraldı. Beden eğitimi öğretmeni yok.*
- *Sosyal aktiviteler, sportif faaliyetler yetersiz, spor salonu, öğrencilerin deşarj olacak alanları yok.*
- *Okullarımızda sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli fiziki şartların oluşturulmasında adımların atılması*
- *Okulların yeterli fiziksel imkânlarla sahip olmadığını atölyelerle, spor salonlarıyla, okul bahçelerindeki çeşitli düzenlemelerle eğlenerek öğrenmeye ağırlık verilmesini istiyorlar.*

Veliler ayrıca okul ve bahçe düzenlemelerinin çocukların sağlık ve güvenliği açısından da yeterli olmadığını dile getirmişlerdir. Fabrikadan çok okul olan bir ülkede işyeri güvenliği uzmanı ve çalışmaları olması fakat okul güvenliği uzmanı ve çalışmaları olmaması ne kadar doğru? Bu konunun ciddiye alınması ve velilere kulak verilmesi gerekiyor.

- *Bahçede su deposu var, çocuklar içine düşebilir, tehlikeli.*
- *Su vanası da var, hiç kapanmıyor, hep akıyor. Çocuklar suyla oynuyor, üstlerini ıslatıyorlar.*
- *Okulun bahçesinde çocukları köpek kovalıyor. Okul duvarlarımız çatlamış, okul tehlikeli. Bahçede ağaçları kesmişler, ama düzeltmemişler, sivri uçları var. Çocuk üstüne düşse yaralanır.*

- *Okulun bahçesinde duvar yok, kenarlarında tel yok. Güvenli değil, sürekli çamur içinde.*
- *Okulumuzun çevre düzenlemesi çok kötü, tel örgü yok, güvenli değil. Çocuk istediği zaman çıkıp eve gelebiliyor, ya yolda başına bir şey gelse. Küçük küçük çocuklar oradan oraya koşturuyor.*

İlkokul velilerinin okuldaki eğitim ortamlarına ilişkin eksiklikleri vurguladıkları görülmektedir.

- *Bilişim sınıfı, kütüphane oluşturulsun.*
- *Performans, proje ödevleri için araştırma yapılacak kütüphane, bilişim sınıfı yok.*

ORTAOKUL VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak ortaokul kademesinde 100. Yıl Ortaokulu, Abant Ortaokulu, Cumhuriyet Ortaokulu, Gazipaşa Ortaokulu, Köroğlu Ortaokulu, Sakarya Ortaokulu ve Yunus Emre Ortaokulu'na ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler veliler ile 10 farklı grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde 5. sınıf velileriyle 3 farklı grup görüşmesinde 19 veliyle; 5. ve 6. sınıf velileriyle 1 grup görüşmesinde 8 veliyle; 6. ve 7. sınıf velileriyle 2 farklı grup görüşmesinde 19 kişiyle ve 8. sınıf velileriyle yapılan 4 farklı grup görüşmesinde 23 kişiyle görüşülmüştür. Sonuçta 69 öğrenci velisinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 17. Ortaokul Velilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
1 Ailelerin Eğitimi	1	22	7 İl Emniyet Müdürlüğü	1	5
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	21	1 Ailelerin Yoksulluğu	1	4
6 PDR Hizmetleri	1	18	5 İl Milli eğitim müdürlüğü	1	4
4 Okul Binaları	1	17	6 Değer Eğitimi	1	4
4 Okulda Güvenlik	1	14	8 Medya Kullanımı	1	4
5 Eğitim Politikaları	1	13	6 Ödev ve Görevler	1	4
6 Ölçme ve Değerlendirme	1	13	4 Okulun Maddi Yapısı	1	4
5 Okul-Aile İşbirliği	1	12	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	3
6 Ders Beklentileri	1	10	4 Serbest Kıyafet	1	3
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	8	4 Tam Gün Eğitim	1	3
4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	8	2 Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler	1	2
3 Öğretmen Saygınlığı	1	7	2 Öğrenci Davranışları	1	2
4 Sınıf mevcutları	1	7	4 Okul Derslikleri	1	2
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	7	5 4+4+4 Reformu	1	2
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	7	4 Okulda Kurum Kültürü	1	2
2 Öğrenci Disiplini	1	6	6 Öğretim Yaklaşımları	1	2
3 Öğretmen Eğitimi	1	6	DİĞER	1	11
4 Okul İdaresi	1	6			

Ortaokul velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla "**Ailelerin Eğitimi**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde ilkokul velilerinde olduğu gibi ortaokul velileri de genel ifadelerle eğitime ihtiyaç duyduklarını vurgulamaktadır.

- *Anne babalar, öğretmenler zaman zaman eğitimlerden geçirilerek kendilerini yenilemeleri, bilmediklerini öğrenmeleri sağlanmalıdır.*
- *Ailelere yönelik eğitimlerin artırılmasını istiyoruz.*

Genel eğitim ihtiyaçları dışında ortaokul velilerin en çok yakındıkları sorun olarak velilerin ilgisizliği öne çıkmaktadır. Çocuklarda oluşan aşırı güven, çeşitli davranış bozukluklarının kaynağı olarak kendilerini gören veliler, veli toplantılarına katılımın az olduğunu ve babaların ilgisizliğinden dolayı yükün annenin omuzlarında kaldığını ifade etmektedirler.

- *Okullarımızdaki veli ilgisizliğinin eğitim sorunudur ve bunun giderilmesi gerektiğini düşünüyoruz.*
- *“Çocuk eğitiminde yük annelerin üzerinde babalar pek ilgilenmiyor, babaların eğitim işinin içine katılması iyi olur.”*
- *Çocuklarda aşırı bir güven var bu da veliden kaynaklanıyor, anne babaya güvendiği için okulda hiçbir kurala uymuyorlar. Veliler toplantılara katılmıyor bu da sorunların çözümlenmesini engelliyor.*
- *Öğrencilerimizde davranış bozukluklarını çok yoğun gözlemliyoruz bu durum anne babadan kaynaklanıyor çocuklarımızla daha fazla ilgilenmemiz gerekiyor. Öğretmenlerimize hiç saygı yok Öğretmenler yutup gidiyorlar, öğretmenin arkasında duran yok, seslerini çıkaramıyorlar, çıkartırlarsa zararlı çıkıyorlar. Öğretmen bir konu ile ilgili görüşmek üzere veliyi çağırıyor veli öğretmeni haksız çıkarmaya çalışıyor.*
- *Çocuk eve geldiğinde veli olarak bugün ne yaptın neler öğrendin demiyoruz da kaç aldın artı mı eksi mi aldın diye soruyoruz.*
- *Çocuklarımıza davranış açısından bilmediğimiz çok şey var veli bilinçlenmesi çok önemli. Şimdiki gençler çok bilinçli ama veliler bilinçsiz olunca bizi ayakta uyutuyorlar.*
- *Velilerde de sıkıntı var toplantıya gelmiyorlar. Velilerin de kaynaşması önemli. Sınıfta veli dayanışması olsa sınıf çok güzel ilerliyor. Veliler eğitilmeli, kaynaşmalı.*

Ortaokul velilerin ergenlik dönemine yönelik ve ayrıca teknoloji konusunda da spesifik eğitime ihtiyaç duydukları ortaya çıkmaktadır.

- *Ergenlik döneminde olmaları nedeniyle iletişim çatışması yaşadıklarını, öğrencilerin öfke kontrolü sağlayamadıklarını söylüyorlar.*
- *Ergenlik konusunda sıkıntı var. Çocuğumla anlaşamıyorum. Papaz oluyorum. Bu sorunların çözümünde aileye yardımcı olunsun. Öğretmen rehber öğretmeni yardımcı olsun. Okulda hem veliye hem öğrenciye bu konuda seminer verilsin.*
- *Evde çocukların teknolojiyi takip sıklığı veli açısından zor bir durum. Bizler bu konuda bazen çaresiz kalıyoruz, engelleyemiyoruz. Bu konularda veliyi destekleyici seminerler verilebilir.*

Bunların dışında velilerin bazı açıklamaları, okul idaresi ve öğretmenlerle iletişime geçmeden yaptıkları; bu durumunda okul ve öğretmene karşı önyargılar üzerinde tavır takınmaları gibi bir sorunun ortaya çıkabileceği izleminin vermektedir. Hangi kitabın kullanılacağı, az veya çok soru çözüleceği, ne kadar ödev vereceği, sınavları tekrar edip etmeyeceği vb. konuların her biri öğretmenin karar vereceği konular olmasına rağmen veliler

bu konularda kolaylıkla fikir beyan edebilmektedir. Bu konuda özellikle okul-aile ve aile-öğretmen iletişimi ve işbirliğini arttıracak çalışmalara olan ihtiyacın elzem olduğu ortadadır.

- *Çocuklarımız sürekli sınava giriyorlar, kaynak kitaba ihtiyaç duyuyorlar, öğrencilerimizin okul ortamında daha fazla soru çözmelerini istiyoruz.*
- *Şimdi çocuklar her şeyi daha çabuk kavlıyor daha çabuk öğreniyor. İlkokul 1 den beri bizim öğrenciler çok disiplinli eğitim aldılar o öğretmenin disiplini daha iyiydi şimdi ortaokulda olunca çocuklar da biz de bocaladık bu sisteme ayak uyduramadık. Sınıflarda tekrar yapılırsa sınavlarda çıkacak sorulara yönelik tekrarlar yapılıp sorular verilse daha iyi olur ben bunu eksik görüyorum. Yeni eğitim sisteminde test kalkacak diyorlar ben illa test olsun demiyorum bir şekilde tekrarlar yapılsın. Konu anlatılıp geçilmesin çünkü çabuk unutuluyor. Öğretmen ödev verse onu saydığı için gelir gelmez ödev yapıyor bizim yaptığımız öğretmen kadar etkili olmuyor.*
- *Çocuğum sınava girerken çok heyecanlanıyor. Sınavın tekrar yapılma ihtimali var. Çocuğumu olumsuz etkiliyor bu durum. Sınav tekrarlanmasın istiyoruz.(teog) sürekli stres içindeler. Bu sene veli olarak çok sıkı bir sene. Böyle kaygılar yaşandığında çocuklarımız toplanıp sınavlar konusunda bilgilendirilebilir. Çocuklarımız bu şekilde rahatlayabilir.*
- *Çocuklar sınavlardan artık korkar hale geldiler, bunu da bizim beklentilerimiz belirliyor, sürekli sınav mantığı ile hareket ediyoruz.*
- *Çocuklarımıza üzülür hale geldik, benim çocuğum sürekli ders çalışıyor ama yine de Milli Eğitimin Yaptığı Ortak Sınavda 6 yanlış çıktı ve çok üzüldü.*

Ortaokul velilerinin en çok söz ettikleri ikinci önemli sorun alanı da "**Oyun ve Sosyal Faaliyetler**" olarak belirlemektedir. Veliler özellikle okulların oyun sportif aktiviteler ve sosyal faaliyetler açısından zayıf olduğunu vurgulamışlardır.

- *Okulun fiziki ortamı ile ilgili eksiklerin giderilmesine yardımcı oluyoruz. Bu konuda sıkıntı yaşamıyoruz. Bundan sonra okul idaresi ve öğretmenler kalıyor. Ancak eğitim öğretim konusunda çok gerideyiz. İlerleme sağlayamıyoruz. Sosyal ve sportif çalışmalar yetersiz. Buna uygun öğretmen kadrosu yok. Kısa süreli öğretmen çalışması olduğundan bu konulara hevesli olmuyorlar.*
- *Okulda ders dışı etkinlikler yok denecek kadar az. Olanlarda sürekli değil, yarıda bırakılıyor.*
- *Bolu bu konuda çok eksik bir il.*
- *Ücretsiz sosyal faaliyet alanında eksiklik var.*
- *Okullarımızda spor imkânı hiç yok, spor faaliyeti yapacak imkânlar yok*
- *Sosyal etkinliklerin artırılması gerektiğini düşünüyorlar.*
- *Okullarda çeşitli kurslar açılmasını istediklerini ifade ettiler.*
- *Spor salonu veya farklı aktiviteler düzenlenebilecek bir alanımız yok.*
- *Çocukların dışarıda vakit geçirme ortamları yok, çünkü şartlar uygun değil. Bolu bu konuda çok eksik, sosyal alan konusunda kısır bir il.*

Veliler bu tür etkinliklerinin yapılmamasının arkasındaki sebeplerden biri olarak çocukların çok yoğun olmasını gördüklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca bu eksikliğin çocuklarda çeşitli olumsuz davranışlara ve motivasyon eksikliklerine yol açtığını da ifade etmişlerdir.

- *Zaten çocukların da dershaneden okuldan sosyal faaliyetlere ayıracakları zamanı yok.*
- *Çocuklar dersane okul arasında mekik dokumaktan sosyal faaliyetlere zaman ayıramıyorlar.*
- *Çocuklar sabah evden bir çıkıyor akşam 16.30 da geliyor oynamaya vakitleri kalmıyor.*
- *Evde yaramaz olan bir çocuk okulda da yaramazlık yapar. Sosyal etkinliklerle ilgili bir çalışmanın olmaması çocukları olumsuz etkiliyor.*
- *Çocuklarımızın okul dışında vakit geçirebileceği internet kafe yerine gidip verimli vakit geçirilebilecek bir alan yok. Bu da çocukların yanlış yerlerde yanlış işler yapmasına sebep olabiliyor.*
- *Okulumuz 2'li eğitim olduğu için çocuklar sosyal aktivitelere katılmıyorlar, zaten ortam da yok, okulun fiziki şartları daha uygun olursa hem öğretmen hem de öğrenci açısından daha faydalı olacaktır.*
- *Öğrencilerin okul ortamında zihinlerini dağıtıcı etkinliklerin yeterince yer verilmediği için motivasyonlarının zaman zaman düşüklük göstermesi. Ders*

Veliler bu tür etkinlikler konusunda neler yapılabileceğine yönelik öneriler de getirmişlerdir.

- *İzcilik çalışmaları yapılması yararlı oluyor.*
- *Çeşitli etkinlik salonları bulunmalı.*
- *Müzik derslerinde bir enstrüman aleti çalmasını istiyoruz. Halk eğitim dolu oluyor. Çocuğumun bir etkinliği olsun istiyorum. Seçmeli derslerde bu etkinliği de seçebilsin istiyorum.*
- *Maddi durum iyi ise çocukları bazı sosyal faaliyetlere yönlendirebiliyoruz yoksa çocuklar bilgisayar başında vakit geçiriyorlar.*
- *Okul gezilerinin düzenlenmesi, okul içinde sportif yarışmaların yapılması, masa tenisi gibi bina içinde hareket edebilecekleri faaliyetlerin yapılması, bilgi yarışmalarının yapılması.*

Ortaokul velileri üçüncü sırada sorun olarak "**PDR Hizmetleri**" alt temasını öne çıkarmışlardır. Bu konuda velilerin özellikle sorunlu öğrenciler üzerinde duracak ve onların sorunlarını çözmelerine yardımcı olacak rehber öğretmen çalışmalarına ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır.

- *Sınıflarda her geçen gün problemler artıyor, bu problemler tespit edilerek Bakanlıklar tarafından öğrenci ve velilere yönelik düzeltmek adına çalışmalar yapılabilir. Psikolojik destek sağlanarak bu çocukları kazanabiliriz ve bu çalışmalar-egitimler aile için zorunlu olmalı ki bir sonuç alınsın.*
- *Sınıflarda bulunan zihinsel yada psikolojik sıkıntıları olan öğrencilerle Milli Eğitim daha fazla ilgilenilebilir bu çocukların davranışları sınıfta diğer çocukların eğitimini de etkiliyor hem ailelerine hem de çocuklarına gerekli çalışmalar yapılırsa hem bizim çocuklarımız mağdur olmaz hem de bu çocuklar topluma kazandırılmış olur.*
- *Benim çocuğum çok yaramaz olmasına rağmen okulda kazanmaya yönelik davranıldı ve davranışlarında düzelme oldu.*

- *Arkadaşlar çocukları çok etkiliyor gruplaşmalar var. Okulda öğretmenler yeterince çocukları uyarıyor. O bizim çocuklarımızın sorunu. Bu konuda sıkıntılı çocukların ailelerine eğitim verilebilir.*
- *Öğretmenlerimiz sorunlu çocuklara daha çok önem versin daha çok ilgilensin. Öğretmen de ilgilenmeyince çocuk kendini daha çok geri atıyor. Öğretmen ilgilenmeyince çocuk okulu umursamıyor.*
- *Branş öğretmenleri çocuğuma karşı önyargılı davranıyor. Çocuğum daha önce sorunluymuştu. Ama şimdi iyi. Öğretmenleri hala çocuğuma önyargılı davranıyor. Öğretmenle bu konuyu konuşsam nasıl olur bilemiyorum. Daha kötüye gitmesinden korkuyorum. Daha negatif mi olur daha pozitif mi olur bilemiyorum.*

Ortaokul velileri bu konuda rehberlik dersi olmamasını, rehber öğretmenin olmamasını ve olsa da uzun süre görev yapmamasını bir sorun olarak gördüklerini ifade etmişlerdir.

- *Sınıf rehber öğretmelerinin sık değişmesi bir sıkıntıdır. Öğretmenlerin öğrencileri daha iyi tanınması için sınıf rehber öğretmenliği okul bitene kadar devam etmelidir.*
- *Rehberlik dersi bulunmalı.*
- *Çocuklar öğretmenlerle bir şey konuşmaktan kaçınıyor çekiniyorlar.*
- *Öğrencileri okulun amacının farkında değil oyun gibi görüyorlar. Öğretmenler amaçları fark ettirselere daha iyi olur.*
- *Okulumuza rehber öğretmeni istiyoruz. Çocuklarımız büyüme çağında. İlgiye ve bilgilenmeye ihtiyacı var. Tam ergenlik çağları. Okulumuzda rehber öğretmen olmalı.*
- *Ders başarısı düşük öğrencilerin durumları araştırılmalı, başarılarının artırılması için gereken önlemler alınmalıdır.*

Veliler PDR hizmetleri konusunda sınav uygulamaları, öğrencilerin sınav stresi ve sınav sistemi ile ilgili de rehberlik hizmetine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

- *Çocuklar test çözmekten robota dönüştürüldü, sınav sistemi çok yanlış, ergenlik dönemindeki bir seçim çok sağlıklı bir seçim olmayabilir, şu andaki kararları ile sonraki kararları değiştirebiliyor.*
- *Öğrencilerimizde sınav stresi oldukça yüksek.*
- *Öğrenciler küçük yaştan itibaren dershanelere gönderiliyor. Bu durumda son yıllarında dershanelere soğuyor ve başarısı düşüyor.*
- *Çocuklarımıza üzülür hale geldik, benim çocuğum sürekli ders çalışıyor ama yine de Milli Eğitimin Yaptığı Ortak Sınavda 6 yanlış çıktı ve çok üzüldü.*
- *Çocuğum sınava girerken çok heyecanlanıyor. Sınavın tekrar yapılma ihtimali var. Çocuğumu olumsuz etkiliyor bu durum. Sınav tekrarlanmasını istiyoruz.(teog) sürekli stres içindeler. Bu sene veli olarak çok sıkı bi sene. Böyle kaygılar yaşandığında çocuklarımız toplanıp sınavlar konusunda bilgilendirilebilir. Çocuklarımız bu şekilde rahatlayabilir.*

Ortaokul velileri dördüncü sırada sorun olarak "**Okul Binaları ve Bahçeleri**" alt temasını öne çıkarmışlardır. Bu konuda velilerin genel olarak okul binasından memnun olmadıkları ve yeni binaya yönelik görüşler dikkat çekmektedir.

- *Yeni bina ile ilgili belirsizlik olduğu için onunla ilgili de planlama yapamıyoruz. Milli Eğitim bize bu konuda net bir cevap veremiyor. Yeni okula birçok okulun geleceği konusunda endişeler var.*
- *Bu okulun sıkıntısını biz çekiyoruz ve yeni binada artık çocuklarımız rahat eğitim alsın istiyoruz, farklı okulların aynı binada eğitim almasını doğru bulmuyoruz.*
- *Veliler çok tedirgin, yeni bina ile ilgili net bir söylenti olmaması nedeniyle çok tedirginiz.*
- *Okulumuzda prefabrik binalar ömrünü doldurdu, tehlikeli bir durumda, anaokulunun şartları çok kötü durumda, çocuklar sürekli hasta oluyorlar.*
- *Yeni okulla ilgili çok güzel planlarımız var ancak uygulamaya geçiremiyoruz.*
- *Binalarımız çok eski, soğuk olduğu için çocuklarımız hasta oluyor.*
- *Biz veliler olarak sıkıntı yaşıyoruz ancak öğretmenlerimiz sınıf ortamında çok daha fazla sorun yaşıyorlar, okul olarak fiziki şartlarımızdan dolayı çok sıkıntıdaız.*
- *Yeni binaya taşınacaksa ilkokul ve ortaokulun birlikte taşınmasını istiyoruz.*

Bunların dışında okulun derslik sistemi uygulamasını olumlu karşılayan veliler olduğu kadar bu durumu olumsuz karşılayan veliler de bulunmaktadır.

- *Okulumuzun fiziki şartları yetersiz olduğu için derslik sistemi olmadığı için yaratıcılıkları gelişmiyor.*
- *Bizim sınıf sorunumuz var. Çocuk dersten çıkıp sınıf sınıf geziyor. Okulda iki sınıf daha olsa bu sıkıntı olmayacak. Biz bodrumu sınıf olarak kullanıyoruz. Çocuğun çantasını koyacak sınıfı yok. Çantasını hep yanında taşıyor. Belli bir sınıfı olsa dolabı olsa bu sıkıntı yaşanmaz. Sınıf istiyoruz.*
- *En büyük sorunumuz sınıf sorunu. Çocuklarımız koşturarak sınıfa gidiyorlar. Bize bu konuda yardımcı olun.*

Okul binası dışında okulun bahçesi, laboratuvar vb. ortam eksiklikleri ve sınıfların kalabalık olması gibi sorunların da dile getirildiği görülmektedir.

- *Okul bahçesinin durumu çocukların oynaması için uygun değil, uygun bir malzeme ile kaplanmalı.*
- *Çocukların soyunma odaları yok. Beden dersine giyinip geliyorlar diğer derslerde de serbest kıyafetle duruyorlar.*
- *Bizim 1 numaralı sıkıntımız okulun fiziki şartları ve sınıfların kalabalık olması, laboratuvarımız yok materyaller eksik, spor salonumuzun olmaması çok büyük eksiklik.*
- *Okulumuz materyal açısından biraz eksik, donanım sınırlı, sınıflar kalabalık, binamız çok sıkışık.*

Ortaokul velileri beşinci sırada ise sorun olarak "**Okulun Güvenliği**" alt temasını öne çıkarmışlardır. Bu konuda velilerin özellikle okul giriş çıkışlarında güvenlik tedbirlerinin artırılması, okul çevresinde ve trafik konusunda da gerekli tedbirlerin alınmasına vurgu yaptıkları görülmektedir.

- *Okul giriş ve çıkış saatlerinde öğrencilerin güvenliğinin yeterince sağlanamaması. Okul giriş çıkış saatlerinde Emniyet Müdürlüğü tarafından en azından iki-üç polis memuru görevlendirilerek okulun güvenliğinin sağlanması.*
- *Okul çıkışlarında trafik ile ilgili sorunlar yaşanıyor. Bir polis, görevli ya da bir gönüllü bulundurulmalı. Çocuklarımızı okula gönderdiğimizde evde rahat edemiyoruz. Çocuklar okul giriş-çıkışlarında birbirleri ile şakalaşırken kazalara neden olabilir.*
- *Okulların trafik güvenliği mutlaka sağlanmalı. Okullar uygun yerlere taşınmalı. Trafikten, şehrin gürültüsünden uzak olmalı. Çeşitli etkinlik salonları bulunmalı.*
- *Okullarda güvenlik konusunda sıkıntı yaşanıyor, çocuklarımız Allah'a emanet. Her okulda güvenlik tedbirleri alınabilir. Milli Eğitim'den görevlendirilecek güvenlik görevlisi yada okullara bir polis görevlendirilebilir. Okul giriş ve çıkışlarında kalabalık olduğu için gerekli tedbirler alınabilir.*
- *Çıkışlarda trafik yoğunluğunu azaltmak adına öğrencilere trafik görevlisi olarak görev verilebilir. Bu konuda Emniyet'e başvurulabilir, okulumuzun önü sürat yapma konusunda çok müsait.*
- *Okullarda güvenlik sıkıntısı var, herkes dilediği gibi okula girip çıkabiliyor, kimin girdiği kimin çıktığı belli değil.*
- *Okullarının fiziksel olarak yeterli olmadığını düşünüyorlar, okullarındaki güvenliği de yeterli bulmuyorlar. Trafik sorunundan ve okullarının yanındaki pazaryerinden memnun olmadıklarını ifade ettiler.*
- *Güvenlik önlemlerinin artırılmasını, pazaryerindeki tanımadıkları kişilerin öğrenciler için tehlikeli olduğunu düşünüyorlar.*
- *Okulda güvenlik görevlisi yok okula elini kolunu sallayan girebiliyor. Dersler konusunda da tekrar amaçlı uygulamalar olsa çok iyi olur.*
- *Okul güvenliği hakkında bir şey yapılmalı. Yabancılar içeri girmemeli. Güvenlik görevlisi her okulda olmalı bence.*
- *Okulun yoluna trafik ışıkları koyulmalı. Burada hem ilkokul hem ortaokul var. Sıkıntı olabilir.*

Veliler okul güvenliği konusunda okulun fiziksel durumuna ilişkin de güvenlik önemleri alınmasını dile getirmekte ve güvenlik sistemlerinin kurulmasını önermektedirler.

- *Okulumuzda prefabrik binalar ömrünü doldurdu, tehlikeli bir durumda, anaokulunun şartları çok kötü durumda, çocuklar sürekli hasta oluyorlar.*
- *Okula kamera konulması güvenliği artıracaktır.*
- *Bahçe temizliği, güvenlik sistemleri, ses düzeninin yeterli olmayışı.*

LİSE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak lise kademesinde Anadolu Öğretmen Lisesi, Emine-Mehmet Baysal Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Fen Lisesi, İzzet Baysal Otelcilik Turizm Meslek Lisesi, İzzet Baysal Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Merkez İmam Hatip Lisesi ve Merkez Endüstri Meslek Lisesi'ne grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler lise velileri ile 13 farklı grup görüşmesi gerçekleştirmiştir. Bu görüşmelerde 9. sınıf öğrenci velileriyle 3 farklı görüşmede 21 kişiyle; 10. ve 11. sınıf öğrencileri velileriyle 4 farklı görüşmede 24 kişiyle; 9. ve 12. sınıf öğrencileriyle 1 farklı görüşmede 7 kişiyle; 12. sınıf öğrenci velileriyle 3 farklı görüşmede 18 kişiyle ve lise düzeyi karma grup öğrenci velileriyle de 2 farklı görüşmede 13 kişiyle olmak üzere toplam 83 lise öğrenci velisinin görüşlerine başvurulmuştur. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan en önemli 5 başlık ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tablo 18. Lise Velilerinin Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
6 PDR Hizmetleri	1	41	6 Ödev ve Görevler	1	5
3 Öğretmen Eğitimi	1	32	4 Okulda Güvenlik	1	5
1 Ailelerin Eğitimi	1	24	4 Okulun Maddi Yapısı	1	5
5 Eğitim Politikaları	1	21	2 Kötü Alışkanlıklar	1	4
6 Ölçme ve Değerlendirme	1	21	4 Sınıf mevcutları	1	4
5 Okul-Aile İşbirliği	1	11	6 Ders Beklentileri	1	4
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	10	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	1	4
8 Medya Kullanımı	1	9	2 Öğrenci Motivasyonu	1	4
1 Ailelerin Yoksulluğu	1	8	2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	3
6 Müfredat Yoğunluğu	1	8	3 Öğretmen Saygınlığı	1	3
5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	7	6 Değer Eğitimi	1	3
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	1	7	6 Ders Kitapları	1	3
2 Öğrenci Disiplini	1	6	7 İl Emniyet Müdürlüğü	1	3
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	6	4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	3
4 Serbest Kıyafet	1	6	6 Öğretim Yaklaşımları	1	3
4 Okul İdaresi	1	6	5 Taşınmalı Eğitim Sistemi	1	2
1 Ailelerin İlgisizliği	1	5	7 Belediye ve Yerel yönetimler	1	2
2 Öğrenci Davranışları	1	5	DİĞER	1	4
4 Okul Binaları	1	5			

Lise velilerinin görüşlerine bakıldığında eğitim alanında yaşadıkları sorun olarak en fazla "**PDR Hizmetleri**"ne ilişkin görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşler kendi içinde incelendiğinde olumlu görüşler de olmakla birlikte daha çok velilerin rehber öğretmenlerin

görevlerinin tam olarak yerine getirmedikleri veya yanlış uygulamalarla karşılaştıkları şeklinde bir izlenime sahip oldukları görülmektedir.

- *Öğretmenlerin sadece derse odaklanması, bu sebeple öğrencilerin kişisel sorunlarıyla ilgilenememesi. Öğrencilerin yaşadığı sorunların farkına varılmadığından dolayı, sorunların daha da büyüyerek ileri yaşlara aktarılması.*
- *Öğretmenlerin öğrencilerin onurunu kırarak şekilde davranmaları ve önceki dönemlerle sürekli kıyaslama içinde olmaları.*
- *Çocuklar öğretmenle paylaşamıyor. Öğretmen bana takar korkusu yaşıyor çocuklarımız.*
- *Öğretmenin yaklaşımı çok önemli Öğretmen öğrenciyi derse küstürüyor. Belli yaşa gelen öğretmenler emekli olmalı. Çocuklarla arasında kuşak farkı oluşuyor. Öğretmenler YGS LYS sorularını derslerde işlemeliler.*
- *Öğrenci başarısında öğretmenin tutumu davranış biçimi çok önemli. Bunun için hizmet içi eğitimler verilmeli öğretmene yönelik. Okullarda öğrencideki değişimler rehberlik olarak fark edilmeli ve bu soruna yönelik olarak çözümlenmeli.*
- *Öğretmen geldi çocuğuma ben öttürürüm adamı lafı benim çocuğumu çok etkiledi.*
- *Okullarda rehber öğretmenlerin velilere yönelik velilerle toplantı yapılması gerekir. Sorunları tespit etmeleri gerekir.*
- *Rehberlik servisleri okullarda çok güzel yakalayabiliyorlar. Biz anne baba olarak baş edemiyoruz. Çocuklarımız en kritik dönemde okullarda oluyor. Öğretmenlerimizin işi çok zor.*

Lise velilerinin PDR hizmetleri konusunda özellikle öğrencilerin hedef belirleme konusunda yanlışlıklar veya eksiklikler olduğunu belirttikleri görülmektedir. Rehber öğretmenlerin öğrencilerin hedef belirlemelerine yardımcı olmaları bekledikleri anlaşılmaktadır.

- *Çocukların çoğunda hedef eksikliği var, ezbere dayalı eğitim sorumluluk kazandırmıyor, öğrenciler anı kurtarmak, not alma peşinde.*
- *Öğrenciler yılgınlıktan dolayı not kaygısı ile çalışıyorlar, öğrenme kaygısı ve öğrenme amacı zevki öğrencilerde yok.*
- *Öğrenciler çalışmadan kısa yoldan çok para kazanan bir mesleğe sahip olmak istiyor.*
- *Çocukların hedefi-amacı yok farkındalık düzeyi düşük çocuklara kendilerini tanıma fırsatı verilmiyor.*
- *Çocuklara hedef belirlemeye yönelik eğitimde verilmeli*
- *Benim çocuğumda biz lise son sınıf öğrencisiyiz bize öğretmen karışamaz düşüncesi var. Sorunun kaynağı fazla özgürlük. Çocuklarımız Bir sınava girecek fakat çocuklarımız bunun farkında değil. Çocuklarımız motive edilmeli. Biz bunu evde başaramıyoruz. Bunu okulla beraber başarmalıyız.*

Yine bu konuda velilerin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin belirlenmesini ve bu bağlamda onları doğru yönlendirecek çalışmaların yapılması gerektiğini düşündükleri görülmektedir.

- *Öğrencilerin ilgi yeteneklerini tanıyamamaları.*
- *Gençlerin farkındalık düzeyi düşük, ilgi ve yeteneklerinin farkında değiller.*

- *İlgi ve yeteneklerine göre yönlendirme yapılması gerekir.*
- *Eğitim sisteminin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin göz önüne alınması*
- *Ortaokul çağında yönlendirme başlamalı, çocuklar ilgi ve yeteneklerini tanımalı*
- *Başarısız öğrenciler meslek liselerine gönderiliyor.*
- *Yetenekli öğrenciler meslek liselerine gitsin.*
- *Meslek liselerinin tanıtımı iyi yapılsın, ceza aracı olarak korkutma malzemesi olarak kullanılmasın.*
- *Çocuklar iyi yönlendirilmiyorlar, yönlendirmede çocukların ilgi ve yetenekleri göz önüne alınmıyor*
- *Çocuklar başarısına göre okullar arsında geçiş olmalı. Çocuk başarılı ise fen lisesine geçebilmeli. Sadece SBS bağlanmamalı.*
- *12. sınıf öğrencilerimize yönlendirme yapılmalı. Nerele gidebilecekleri konusunda.*

Lise öğrenci velileri rehber öğretmenlerden özellikle kötü alışkanlıklar ve boşanmış ailelerin çocukları konusunda çalışmalar yapmalarını beklemektedirler.

- *Çocuklarımız sigara kullanıyor. Sigara konusunda çocuklarımıza eğitim verilsin. Bizler bir şey yapamıyoruz.*
- *Benim çocuğum 9. sınıf. Üst sınıfların çocuklarımıza baskısı var. Ben okula kadar çocuğumu kendim getiriyorum.*
- *Üniversite kazanıp da okuyamayan öğrenciler var. Benim tanıdığım öğrenci var. Baba okutamadı. Çocuk oldu tinerici. Ekonomik yönden sıkıntısı olan çocuklar farklı şeylere yöneliyorlar.*
- *Kızımın kız arkadaşları biraz sıkıntılı. Ailevi sorunları varmış. Bu da benim kızımın psikolojisini bozuyor. Bolu da boşanma oranı fazla. Benim kızımın arkadaşlarından 5-6 kişi var. Buda çocukları etkiliyor.*
- *Yaşam şartları çok zorlaştı. Ekonomik yetersizlikler sonucu boşanmalarda artıyor.*

PDR hizmetleri konusunda lise öğrenci velilerinin çeşitli konularda spesifik destek ve bilgilendirme bekledikleri de ortaya çıkmıştır. Öğrencilerinin nasıl ders çalışacağı veya ödev yapacağı, onlarla nasıl yakından ilgilenebilecekleri, sınav stresinden nasıl kurtarabilecekleri, motivasyonlarını nasıl sağlayabilecekleri gibi konularda eğitime ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır.

- *Çocuklar ders çalışmıyor. Çocuklarımız dış etkenlere çok açık. İmkânlarımız kısıtlı. Ekonomik yönden sıkıntı çekiyoruz. Çocuğumun biri üniversitede okuyor. Çocuklar interneti çok kullanıyorlar. Çocuklarımız taşımalı. Sabah gönderiyoruz. Akşam geliyor. Çocuklarımızı takip edemiyoruz. Çocukların arkadaş ortamı önemli. Çocukların arkadaşlarını tanımıyoruz.*
- *Veli gözetimi önemli. Çocuklarımızın arkadaşlarının ailelerini tanımalıyız.*
- *Okular da öğrencilerde telefon var. Benim çocuğum da telefona özeniyor. Alabilen var almayan var. Telefonları sınırlandırıyorlar. 2 milyarlık telefon getiren var.*
- *Performans ödevlerinin okullarda yapılmasını istiyorum. Çocuklarımız performans ödevleri yapmak için arkadaşlarına gitmek istiyor. Ben tanımadığım kişiye çocuğumu göndermek istemiyorum.*

- Benim çocuğum yurttan kalıyor. Çocuklara bazı şeyleri iyi anlatırsak anlıyorlar. Ailenin çocuğu ile iletişimi önemli. Çocuklarımızı güvenmeliyiz. Çocuklarımızın kişilik yapıları farklı. Onlara göre davranmalıyız. Ben her ay rehberlik öğretmeni ile görüşmek isterim.
- Çocuklara ergenlik dönemleri hakkında bilgi verilmeli, bilgilendirilmeli
- 12.sınıflara motivasyon çalışması yapılması
- Sıkıntılı öğrenciler için ev ziyaretleri yapılabilir
- Son sınıflara sınav stresi konusunda yardımcı olunmalı

Lise öğrenci velilerinin ikinci sırada önem verdikleri husus da "**Öğretmen Eğitimi**" konusudur. Velilerin görüşleri incelendiğinde öğretmenleri yetersiz buldukları görülmektedir.

- Bolunun eğitim sorununu milli eğitimin sorunu. Bana göre en önemli sorun öğretmen kalitesi ile ilgili. Öğretmenler belki mezun olurken yeterli mezun oluyor. Fakat yaşadığı sıkıntıdan dolayı öğretilerde motivasyon eksikliği oluyor. Maddi olanakları eksik. Ek iş arayışına giriyorlar. Buda öğretmenin motivasyonunu ekiliyor. Öğretmenlerimiz kendini yenilemiyorlar. Yöntemlerini geliştirmeliler. Öğretmenler yeni çağdaş yaklaşımlarla hareket etmeli Sistemi sürekli değiştiriyorlar. Öğretmen ona yetişemiyor. Öğretmenler çocuklara psikolojik yaklaşımı da önemli. Öğretmenlerin bu durumun farkında olması da önemli. Öğretmenler kendi düşüncelerini, kendi ideolojilerini dikte ettiriyorlar.
- Öğretmen liselerine, Anadolu liselerine deneyimsiz öğretmen gelmesin, başarıyı düşürüyor.
- Öğretmenlerin alanında yetersiz olması, alan dışı atamalar.
- Alandan atamalar yapılsın.
- Öğretmenlerin öğretim programlarından eksik olması, bilgi düzeylerinin düşük olması, öğrenci karşısında yetersiz kalmaları
- Biz bolu olarak 50. sıradayız. Ben öğretmene kabahat buluyorum.

Öğretmene yönelik yetersizlik algısına daha detaylı baktığımızda velilerin özellikle öğretmenlerin ders anlatım tarzlarına ilişkin görüş belirttikleri görülmektedir.

- Geometri öğretmeni çocukları 11.sınıf çok zorluyor, öğrencinin okulu sevmemesine neden oluyor, motivasyonun bozulmasına neden oluyor.
- Öğretmenlerin Farklı ders anlatmaları, farklı değerlendirme yapmaları, öğrencilerin ve sınıfın genel durumu göz önüne alınarak ders anlatılmıyor.
- Öğretmenlerin derste uygulama sıkıntısı uygulamada kuralların değiştirilmesi.
- Ortak sınavlar yapılırken öğretmenler geriye dönmeli başarısız olunan konularda öğretmen tekrar anlatmalı. Fakat başarısız konular tekrar işlenmiyor. Müfredatlar çok yoğun Sınav tekrarlamak yerine eksik konular anlatılmalı. Sınav sayıları çok fazla Müfredatlar çok yoğun.
- Öğretmenin yaklaşımı çok önemli Öğretmen öğrenciyi derse küstürüyor. Belli yaşa gelen öğretmenler emekli olmalı. Çocuklarla arasında kuşak farkı oluşuyor. Öğretmenler YGS LYS sorularını derslerde işlemeliler.
- Öğrenciler bu hale gelince öğretmenlerde değişim var. Öğretmenlerde anlatma varda öğretme yok. Öğretmenlerimizde de motivasyon kaybı var.

Öğretmenlere yönelik velilerin algıladıkları bir diğer sorun alanı da öğrencilere yönelik yanlış davranışlar içinde olmalarıdır.

- *Öğretmenlerin öğrencilerin onurunu kıracak şekilde davranmaları ve önceki dönemlerle sürekli kıyaslama içinde olmaları.*
- *Okul önlerinde öğretmenlerin sigara içmesi, bunun öğrenciler tarafından görülmesi ve kötü örnek teşkil etmesi.*
- *Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde egolarını tatmin etmesi.*
- *Sigara içmek için öğretmenlere ayrılmış alanın olmaması.*
- *Sayıları azda olsa bazı öğretmenler rencide edici konuşuyorlar. Bu tutumlar öğrencilerimizi olumsuz etkiliyor. Benim babam eskiden bir sorun olsa bana kızardı.*
- *Öğretmen çocuk üzerinden kendi egosunu tatmin ediyor. Burada bütün öğrencilerin matematiği dipte. Sınav soruları çok ağır. Eğer bir sınıfta tüm öğrenciler çok zayıf alıyorsa orada mutlaka sebepleri araştırılmalı. Öğretmen konuyu çok yüksekte anlatıyor yada anlatamıyor. Çocuk ya dershaneye gidiyor yada özel derse gidiyor. Çocukların sınıf seviyeleri önemli. Çocuklar sınıf seviyelerine göre ayrılmalı.*

Lise öğrenci velileri öğretmenlerin sadece derse odaklandıkları ve öğrencilerin kişisel sorunlarıyla yeteri kadar ilgilenmediklerini ifade etmektedirler.

- *Öğretmenlerin sadece derse odaklanması, bu sebeple öğrencilerin kişisel sorunlarıyla ilgilenememesi. Öğrencilerin yaşadığı sorunların farkına varılmadığından dolayı, sorunların daha da büyüyerek ileri yaşlara aktarılması.*
- *Öğrenci ve öğretmenlerin okul ismi etkisinde kalarak sadece derse odaklanması.*
- *Bazı öğretmenlerin öğretmenlik vasfının sadece ders öğretmekten ibaret sanması.*
- *Ders öğretmenlerinin ilgisizliği*
- *Çocuklar öğretmenle paylaşamıyor. Öğretmen bana takar korkusu yaşıyor çocuklarımız.*
- *Öğretmen kişilik olarak yaklaşımı önemli*

Velilerin öğretmenlere yönelik tüm bu sorun algılamaları karşısında çözüm olarak öğretmenlerin de belirli aralıklarla değerlendirilmesini, düzenli seminerler almalarını, rahat çalışma ortamlarına ve yeterli maddi imkâna sahip olmalarını dile getirdikleri anlaşılmaktadır.

- *Öğretmenlerin performanslarında ara ara değerlendirmeye alınmalı*
- *Öğretmenlerin performansına göre değerlendirilsin. Öğretmenin performansı da çok önemli Yüksek olan ödüllendirip düşük olana da yaptırım olalı. Bazı öğretmenlerde zor soruyum bir görüm yaklaşımı var. Özellikle 9.Sınıfta. 9. sınıfta 50-60 alsam yeter mantığı oluşuyor. İlköğretimde 85-90 alan çocuk 9. sınıfta bu düşüyor. Öğretmenler öğrencileri olumlu yönde motive etmeli.*
- *Öğretmenlere düzenli olarak seminerler verilmesi.*
- *Öğretmenlerin maddi imkânsızlıkları yarı bir sorundur.*
- *Öğretmenlere rahat çalışma imkân ve ortamının sağlanmaması.*

- Öğrenci başarısında öğretmenin tutumu davranış biçimi çok önemli. Bunun için hizmet içi eğitimler verilmeli öğretmene yönelik. Okullarda öğrencideki değişimler rehberlik olarak fark edilmeli ve bu soruna yönelik olarak çözümlenmeli.
- Öğretmelerimizde öğrencilerle olan diyaloglarını güçlendirmeli. Kendilerini geliştirmeli.

Lise öğrenci velilerinin üçüncü sırada önem verdikleri husus "**Ailelerin Eğitimi**" alt temasıdır. Velilerin görüşleri incelendiğinde özellikle velilerin öğretmen ve hatta onun ders işleyişi hakkında çok rahat bir şekilde görüş belirttiği görülmektedir. Bu noktada özellikle şu iki sorunun olabileceği düşünülmektedir. Bunlardan ilki veli ve öğretmen arasındaki iletişim olmayışı veya zayıflığı. Diğer bir sorun da velilerin öğretmenlere ilişkin önyargılarının bulunuyor olması. Bunların üstesinden gelmek için iletişimi ve etkileşimi arttıracak çalışmaların yapılması elzemdir, özellikle de lise düzeyinde.

- Okullardaki derslerin, konuların ağır olması, ağır işlenmesi öğrencinin dersi sevmemesine neden oluyor.
- Sınıflarda öğretmenlerin dersleri öğrenciyi zorlayarak anlatmaları, özellikle sayısal dersler böyle sorunlar görüyoruz, karşılaşıyoruz.
- Öğretmen liselerine, Anadolu liselerine deneyimsiz öğretmen gelmesin, başarıyı düşürüyor.
- Geometri öğretmeni çocukları 11.sınıf çok zorluyor, öğrencinin okulu sevmemesine neden oluyor, motivasyonun bozulmasına neden oluyor.

Veliler ailelerin öğrencilere karşı ilgisiz olduğunu ve çocuklarıyla iletişim sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu konularda ebeveynlere destek olacak çalışmaların gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

- Ailenin eğitimsizliği, ailenin çocuğuyla ilgilenmemesi
- Velilerin eğitimin her aşamasıyla ilgili farkındalıklarının düşük olması, babaların eğitimle ilgili ilgisizliği.
- Veli olarak bizde de sıkıntı var. Okul aidatlarına gelince sorun çıkarıyoruz. Dershanelere gelince parayı veriyoruz.
- Velilerin öğrencilerle iletişiminde problemler var.
- Ailelerde çok iş düşüyor. Çocuklarına nasıl davranacaklarını bilmiyorlar.
- İş aileye düşüyor. Ailelere yönelik eğitim olabilir. Aile içinde de ikilem oluyor. Ben farklı söylüyorum Baba farklı söylüyor. Önce aile olarak kendimize düşen görevler var. Aile okul ve çevresel faktörleri düşünerek milli eğitim bir plan yapmalı. Aile mutlaka işin içinde olmalı Veli toplantılarına 1000 kişiden 40 kişi geliyor. Çok ilgisiz veliler var İlgili aileler zaten ilgileniyor. İlgisiz aileler hiç ilgilenmiyor

Özellikle lise öğrencilerine özgün bir durumu, çocuklarının disiplinsizliği özgürlük olarak algıladıklarını ifade eden veliler bu konuda kendilerine destek olunmasını da beklemektedirler.

- Çocuklarda özgüven olmalı ama saygısızlık boyutunda olmamalı. Öğrenciye veliye bu kadar hak verilmemeli. Ailelere de çok iş düşüyor.
- Benim çocuğumda biz lise son sınıf öğrencisiyiz bize öğretmen karışamaz düşüncesi var. Sorunun kaynağı fazla özgürlük. Çocuklarımız Bir sınava girecek fakat çocuklarımız bunun farkında değil. Çocuklarımız motive edilmeli. Biz bunu evde başaramıyoruz. Bunu okulla beraber başarmalıyız.
- Çocuklarımızın disiplinsizliğini özgürlük olarak görüyor aileler.

Lise öğrenci velilerinin dördünü sırada önem verdikleri husus ise "**Eğitim Politikaları**" alt temasıdır. Lise öğrencileri paralel görüşlerin dile getirildiği bu alt temada velilerin özellikle eğitim sisteminin sürekli değiştiğini ve kendi görüşlerine başvurulmadığını ifade etmektedirler.

- Eğitim sisteminin sürekli değişmesi, eğitimcilerin eğitimi yönetememesi.
- Eğitim sisteminde yapılan değişiklikler öğretmenlere eğitimcilerle sorulmadan yapılıyor.
- Eğitim sisteminin sürekli değişmesi, yapılan her değişikliğin öğrencilerin yükünü artırması.(performans ödevleri)
- Eğitim sisteminde ve sınav sisteminde çok sık değişiklik yaşanması.
- Eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması.
- Eğitim sistemindeki sürekli değişim öğretmeni de öğrencide zor duruma sokuyor
- Çocuklarımız deneme tahtası oluyor. Alt yapı olmadan sistem sürekli değişiyor. Bu gün var olan bölüm yarın kapatılabiliyor.
- Mili eğitim programlarında bir devamlılık süreklilik yok. Sistem sürekli değişiyor. Bizde hükümet değişiyor programlar değişiyor.

Veliler ayrıca sorunun sistemin kendisi olduğunu ve ayrıntıya bakıldığında bazı şeylerin dayatıldığını, sınav merkezli anlayış olduğunu, tek tip insan yetiştirildiğini, kaynakların verimli kullanılmadığını, deneyimli kişilerin görev almadığını ve sisteme güvenmediklerini ifade etmişlerdir.

- Eğitim sistemi sorunların kaynağını oluşturuyor, cümle kuramayan çocuğa test çözdürülüyor.
- Öğretmen yetiştirme sisteminde sıkıntılar var, sistemin yeniden yapılandırılması, değişmesi gerek.
- Eğitim sisteminin durumu sorunları doğuran bir sebeptir.
- Benim gözlemlediğim bir şey var 3 çocuk okuttum Mili eğitimde uygulanan değişimler projeler sıkıntılı. Dayatılmış bir eğitim politikamız var. Bunu da değiştiremiyoruz. Mili eğitim bakanlığı en fazla değişen bakanlık. Toplum bu yaşanan problemlere çözüm üretmeye çalışıyor. ÖSYM ile Mili eğitim bakanlığı örtüşmüyor. Birlikte çalışmadığı sürece sorun çözülmez. Okullarda verilen eğitimle LYS sınavında soruların örtüşmüyor. Temelde çok büyük bir sıkıntı var. Bu problem bizden kaynaklanıyor.
- Sınav sisteminin yeniden yapılandırılması, yönlendirmelerin zamanında yapılması.
- Sınavlar, sınav endeksli bir sistemin olması.
- Davranış kazandırmaya yönelik çalışma yok, tek tip öğrenci yetiştirilmek isteniyor,

- *Eğitimi eğitim alanında deneyimli kişiler yönetmeli, tepeden inme kararlar alınmamalı. Pilot bölgelerde uygulandıktan ve eksikler giderildikten sonra genele uygulamaya geçilmeli.*
- *Kaynaklarımız çok fakat dengeli ve tasarruflu kullanılmıyor. Mili eğitim bütçesini düzenli kullanılmalı.*
- *Eğitim sistemine güvenmiyorum. Kardeşim polislik sınavına girdi yazılıdan 95 aldı. Mülakatta sorulan soru 'kandil gecelerinde annen baban ne yapar' Bu sorunun polislikle ne alakası var?*

Veliler bu alt temada dershaneler hakkında da görüş belirtmişlerdir. Dershanelerin kapatılmamasını savunan veliler olduğu gibi aksi yönde görüşlerin de olduğu görülmektedir.

- *Çocuklarımızı dershaneye gönderiyoruz. Dershaneler kaldırılmasın. Dershaneler kaldırılıyorsa okullar ve ÖSYM sistemi gözden geçirilmeli. Dershaneler bir hastalığın sonucu ortaya ıktı.*
- *Okullarda eğitim kaliteli olursa, dershaneye gerek kalmaz, her şey sınavlara endeksli olmamalı.*
- *Dershaneler kapatılmasın. şu anki okulların eğitim seviyesi ile çocuklarımız sınav kazanması mümkün değil.*
- *Dershaneler kapatılması çocukları olumsuz etkiliyor. ocuklarımıza o takviyeyi kim yapacak. Dershaneler kapatılırsa eğitim seviyesi düşer. Herkesin ekonomik düzeyi yeterli değil ki özel okula gönderilsin. Dershaneler kapatılmaması gerektiğini düşünüyorum.*

Lise ğrenci velilerinin beşinci sırada önem verdikleri husus da "**lme ve Değerlendirme**" alt temasıdır. Burada velilerin özellikle ortak sınavlara yönelik şikâyetleri dikkat çekmektedir.

- *Ortak sınavlar çok sıkıntı. Ortak sınavlar derslerin işlenişini engelliyor. Bana göre eğitim sisteminde en önemli sorun kampus sistemine geçilmeli. Öğlene kadar ders olmalı öğleden sonra sosyal etkinliklere yönelik dersler olmalı.*
- *Ortak sınavlar çok sıkıntı. Farklı ğretmenler derse giriyor. Konuları farklı işlemiş olabiliyor. Bazı ğretmenler konuyu işlememiş olabiliyor.*
- *Ortak sınavlar yapılıncaya öğretmenler geriye dönmeli başarısız olunan konularda ğretmen tekrar anlatmalı. Fakat başarısız konular tekrar işlenmiyor. Müfredatlar çok yoğun Sınav tekrarlamak yerine eksik konular anlatılmalı. Sınav sayıları çok fazla Müfredatlar çok yoğun.*
- *Ortak sınavlar hep aynı saate denk geliyor. Derslerden geri kalıyorlar. Sınav saatleri daha iyi ayarlanmalı.*
- *Okullar arasında sorular çok farklı. Fen lisesindeki soru ile bizim okulun soruları farklı. Öğrenci diyor ki bu fen lisesi sorusu. Ben bunu anlamıyorum. Sorular aynı seviyede olmalı. Madem ortak sınav bütün okullar ortak sınav olsun. Bir ğretmen işlemiş konuyu, diğer ğretmen konuyu işlememiş oluyor*
- *Okullardaki tüm ders sınavları merkezi sistemle yapılınsın ve kontrolü sağlansın.*

Veliler sınav sisteminin çeşitli olumsuzluklarına dikkat çekmişlerdir. Özellikle okullarla sınav sistemi arasındaki tutarsızlıklara, genel merkezi sınavlara ve sınav endeksli çalışmaya yönelik görüşler bulunmaktadır.

- *Üniversiteye girişte yapılan sınavlar test yapılıyor, okullarda klasik sınavlar yapılıyor.*

- *Liselerde sınavlar klasik yapılıyor, üniversite sınavında test yapılıyor.*
- *Öğrenciler sınava endeksli çalışıyorlar, sınavda çıkmayan, ağırlığı olmayan dersleri istemiyorlar. Okuldaki dersleri gereksiz görüyorlar.*
- *Sınav sisteminin öğrenciler üzerinde olumsuz etkisi var.*
- *Genel merkezi yapılan sınavlardan çok rahatsızım. Ben çocuklarımı dershaneye gönderemedim. Çocuklarda bizimle çatışıyorum. Dershaneler eşitsizlik yaratıyor. Dershanelere karşı değilim. Liselerde zorunlu etüt çalışmaları olsun. Dershaneye gidemeyen çocuklar var.*

Bunların dışında veliler ortak katsayıya, kopya davranışına, sınav sonuçlarının yanlış hesaplanmasına, sınavların fazlalığına ve sınavların okullar arası yatay geçiş imkânı sunmasına yönelik görüşler de dile getirilmiştir.

- *Ortaöğretim başarı puanının genel başarıyı sınavda olumsuz etkilemesi sorunu kaldırılmalıdır.*
- *Okullarda ki kat sayı etkisinin fazla olması*
- *Sınavlarda kopya çekilmesi ve öğretmenlerin sınav esnasında kopya olayına karşı sert ve net tavır almaması. Bu sebepten Sınav sonuçlarında haksızlıkların yaşanması.*
- *SBS puanlarının yanlış hesaplanması çocuklarımızın durumunu nasıl etkileyecek? Merkezi sistem sınavlarına da güven kalmadı. Bu sınavların çok güvenli olması lazım.*
- *SBS ve YGS' de Bolu'nun alt sınırlarda başarısız olması bir sorundur.*
- *Sınavların çok fazla oluşu, bazı öğretmenlerin özel sınıflar oluşturması.*
- *Proje ödevleri var öğretmen ikinci proje ödevini vermiyor. Proje ödevini istediği dersten alamıyor.*
- *Çocuklar başarısına göre okullar arsında geçiş olmalı. Çocuk başarılı ise fen lisesine geçebilmeli. Sadece SBS bağlanmamalı.*

Lise öğrenci velilerinin görüşlerine bakıldığında en fazla dikkat çeken nokta öğrenci görüşleriyle paralellik gösteriyor olmasıdır. Lise öğrencileri öğretmenlerini şikâyet ederken lise öğrenci velileri de öğretmenlerden şikâyetçidirler. Öğrenciler ölçme ve değerlendirme konusunda sorunları özellikle vurgularken lise öğrenci velileri de aynı konuyu öne çıkarmaktadır. Yine benzer şekilde lise öğrencileri eğitim politikalarını ve PDR hizmetlerini eleştirirken veliler de aynı konularda eleştirilerini öne çıkarmaktadır. Bu durum lise kademesindeki sorunları anlamak için ve aynı zamanda da çözmek için hem velilere hem de öğrencilere odaklanılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI (GENEL)

Tablo 19'da ilkökul, ortaokul ve lise öğrenci velilerinin görüşleri bir bütün olarak ele alınmış ve ortaklaşa gördükleri sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Tablo 20'de de ilkökul, ortaokul ve lise öğrenci velilerinin görüşleri karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Her iki tablo birlikte incelendiğinde hem kademe olarak gözlemledikleri ve yaşadıkları sorunlar görülebilecek hem de her üç kademedeki öğrenci velilerinin ortak sorunları görülebilecektir.

Tablo 19. Tüm Veli Görüşleri

SORUN ALANLARI	k	f	%	SORUN ALANLARI	k	f	%
1 Ailelerin Eğitimi	4	99		6 Müfredat Yoğunluğu	3	10	
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	4	67		4 Okulun Maddi Yapısı	2	9	
6 PDR Hizmetleri	4	65		6 Değer Eğitimi	3	8	
5 Eğitim Politikaları	4	57		7 İl Emniyet Müdürlüğü	2	8	
5 Okul-Aile İşbirliği	4	57		2 Kötü Alışkanlıklar	3	6	
3 Öğretmen Eğitimi	4	54		2 Öğrencilerin Beslenmesi	2	6	
4 Okul Binaları	4	45		4 Diğer Okul Çalışanları	2	6	
6 Ölçme ve Değerlendirme	4	38		6 Ders Kitapları	2	6	
5 İl Millî Eğitim Müdürlüğü	4	34		2 Öğrenci Motivasyonu	3	6	
2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları	3	34		2 Öğrencinin Oryantasyonu	2	5	
4 Okulda Güvenlik	4	33		4 Okul Derslikleri	2	5	
8 Medya Kullanımı	4	30		5 Taşınabilir Eğitim Sistemi	3	5	
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	4	27		6 Destekleyici Kaynaklar	1	5	
6 Ders Beklentileri	4	21		4 Tam Gün Eğitim	2	5	
4 Sınıf mevcutları	4	20		4 Okulda Kurum Kültürü	3	5	
1 Ailelerin Yoksulluğu	4	19		6 Öğretim Yaklaşımları	2	5	
3 Öğretmen Saygınlığı	4	17		5 Şikâyet Değerlendirmeleri	1	3	
2 Öğrenci Disiplini	4	16		8 Medya Araçları ve Eğitim	2	3	
5 4+4+4 Reformu	3	16		4 Kantin	1	3	
2 Öğrenci Davranışları	3	15		7 Belediye ve Yerel yönetimler	2	3	
4 Okul İdaresi	3	15		2 Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler	1	2	
1 Ailelerin İlgisizliği	4	14		6 Öğretim Materyalleri (Genel)	2	2	
6 Ödev ve Görevler	3	14		4 Okul Zaman Planlaması	2	2	
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	3	13		3 Öğretmen Sorumluluğu	2	2	
4 Serbest Kıyafet	4	12		7 Okul Servisleri	2	2	
6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler	4	11		DİĞER	4	5	
4 Okulun Donanım Yetersizliği	2	11					

Veli görüşleri bir bütün olarak ele alındığında en çok dile getirdikleri sorunlar sırasıyla "ailelerin eğitimi, oyun ve sosyal faaliyetler, PDR hizmetleri, eğitim politikaları, okul-aile işbirliği, öğretmen eğitimi, okul binaları, ölçme ve değerlendirme, Millî Eğitim Müdürlüğü ve öğrencilerin eğitim ihtiyaçları" olarak ortaya çıkmıştır. Yine Tablo 20'ye bakıldığında yada Tablo 19'un kaynak (k) bölümüne bakıldığında her üç kademedeki öğrenci velilerinin en fazla

söz ettikleri ortak sorunlar olarak da ilk on sırada "ailelerin eğitimi, oyun ve sosyal faaliyetler, PDR hizmetleri, eğitim politikaları, okul-aile işbirliği, öğretmen eğitimi, okul binaları, ölçme ve değerlendirme, Milli Eğitim Müdürlüğü ve okulda güvenlik" gibi sorun alanları yer almıştır. Bu durum öğrenci görüşlerine göre veli görüşlerinin birbirleriyle daha tutarlı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Okulöncesi öğrenci velilerinin en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı "ailelerin eğitimi, eğitim politikaları, öğretmen eğitimi, okul-aile işbirliği ve okul/sınıf farklılıkları" olarak öne çıkmıştır. İlkokul öğrenci velilerinin en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı ise "ailelerin eğitimi, oyun ve sosyal faaliyetler, okul-aile işbirliği, Milli Eğitim Müdürlüğü ve okul bina ve bahçeleri" olarak ortaya çıkmıştır. Ortaokul öğrenci velilerinin en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı da "ailelerin eğitimi, oyun ve sosyal faaliyetler, PDR hizmetleri, okul bina ve bahçeleri ve okulda güvenlik" konuları olmuştur. Son olarak da lise öğrenci velilerinin en fazla dile getirdikleri ilk beş sorun alanı ise " PDR hizmetleri, öğretmen eğitimi, ailelerin eğitimi, eğitim politikaları ile ölçme ve değerlendirme" konuları olarak belirlemiştir. Buradan hareketle veli görüşlerin ağırlıklı olarak birbirine benzediği görülmekle birlikte özellikle lise öğrenci velilerinin lise öğrencilerinde olduğu gibi diğer kademelerden oldukça farklılaştığı görülmektedir.

Tablo20. Veli Görüşlerinin Karşılaştırılması

OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ			İLKOKUL ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ			ORTAOKUL ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ			LİSE ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ		
SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
1 Ailelerin Eğitimi	1	16	1 Ailelerin Eğitimi	1	37	1 Ailelerin Eğitimi	1	22	6 PDR Hizmetleri		41
5 Eğitim Politikaları	1	14	6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	30	6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	21	3 Öğretmen Eğitimi		32
3 Öğretmen Eğitimi	1	11	5 Okul-Aile İşbirliği	1	23	6 PDR Hizmetleri	1	18	1 Ailelerin Eğitimi		24
5 Okul-Aile İşbirliği	1	11	5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	20	4 Okul Binaları	1	17	5 Eğitim Politikaları		21
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	10	4 Okul Binaları	1	19	4 Okulda Güvenlik	1	14	6 Ölçme ve Değerlendirme		21
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	6	2 Öğrencilerin Eğt. İhtiyaçları	1	19	5 Eğitim Politikaları	1	13	5 Okul-Aile İşbirliği		11
4 Sınıf mevcutları	1	5	8 Medya Kullanımı	1	15	6 Ölçme ve Değerlendirme	1	13	6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler		10
3 Öğretmen Saygınlığı	1	4	4 Okulda Güvenlik	1	13	5 Okul-Aile İşbirliği	1	12	8 Medya Kullanımı		9
4 Okul Binaları	1	4	5 4+4+4 Reformu	1	11	6 Ders Beklentileri	1	10	1 Ailelerin Yoksulluğu		8
1 Ailelerin Yoksulluğu	1	3	5 Eğitim Politikaları	1	9	2 Öğrencilerin Eğt. İhtiyaçları	1	8	6 Müfredat Yoğunluğu		8
5 4+4+4 Reformu	1	3	2 Öğrenci Davranışları	1	8	4 Okulun Donanım Yetersizliği	1	8	5 İl Millî eğitim müdürlüğü		7
5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	3	1 Ailelerin İlgisizliği	1	6	3 Öğretmen Saygınlığı	1	7	2 Öğrencilerin Eğitimsel İhtiyaçları		7
6 PDR Hizmetleri	1	3	3 Öğretmen Eğitimi	1	5	4 Sınıf mevcutları	1	7	2 Öğrenci Disiplini		6
1 Ailelerin İlgisizliği	1	2	4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	5	4 Okulda Sağlık ve Hijyen	1	7	4 Okul ve Sınıf Farklılıkları		6
5 Taşımah Eğitim Sistemi	1	2	4 Diğer Okul Çalışanları	1	5	4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	7	4 Serbest Kıyafet		6
6 Ders Beklentileri	1	2	6 Ders Beklentileri	1	5	2 Öğrenci Disiplini	1	6	4 Okul İdaresi		6
6 Ölçme ve Değerlendirme	1	2	6 Destekleyici Kaynaklar	1	5	3 Öğretmen Eğitimi	1	6	1 Ailelerin İlgisizliği		5
8 Medya Kullanımı	1	2	6 Ödev ve Görevler	1	5	4 Okul İdaresi	1	6	2 Öğrenci Davranışları		5
4 Serbest Kıyafet	1	2	1 Ailelerin Yoksulluğu	1	4	7 İl Emniyet Müdürlüğü	1	5	4 Okul Binaları		5
4 Okulda Kurum Kültürü	1	2	2 Öğrencinin Oryantasyonu	1	4	1 Ailelerin Yoksulluğu	1	4	6 Ödev ve Görevler		5
DİĞER	1	8	4 Sınıf mevcutları	1	4	5 İl Millî eğitim müdürlüğü	1	4	4 Okulda Güvenlik		5
			4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	1	4	6 Değer Eğitimi	1	4	4 Okulun Maddi Yapısı		5
			2 Öğrenci Disiplini	1	3	8 Medya Kullanımı	1	4	2 Kötü Alışkanlıklar		4
			2 Öğrencilerin Beslenmesi	1	3	6 Ödev ve Görevler	1	4	4 Sınıf mevcutları		4
			3 Öğretmen Saygınlığı	1	3	4 Okulun Maddi Yapısı	1	4	6 Ders Beklentileri		4
			4 Okul Derslikleri	1	3	6 Akıllı Tahta ve Diğerleri	1	3	6 Akıllı Tahta ve Diğer Teknolojiler		4
			5 Şikâyet Değerlendirmeleri	1	3	4 Serbest Kıyafet	1	3	2 Öğrenci Motivasyonu		4
			6 Ders Kitapları	1	3	4 Tam Gün Eğitim	1	3	2 Öğrencilerin Beslenmesi		3
			6 Akıllı Tahta ve Diğerleri	1	3	2 Öğrenme Güç. Olan Öğrenciler	1	2	3 Öğretmen Saygınlığı		3
			4 Kantin	1	3	2 Öğrenci Davranışları	1	2	6 Değer Eğitimi		3
			6 PDR Hizmetleri	1	3	4 Okul Derslikleri	1	2	6 Ders Kitapları		3
			4 Okul İdaresi	1	3	5 4+4+4 Reformu	1	2	7 İl Emniyet Müdürlüğü		3
			6 Ölçme ve Değerlendirme	1	2	4 Okulda Kurum Kültürü	1	2	4 Okulun Donanım Yetersizliği		3
			8 Medya Araçları ve Eğitim	1	2	6 Öğretim Yaklaşımları	1	2	6 Öğretim Yaklaşımları		3
			4 Tam Gün Eğitim	1	2	DİĞER	1	11	5 Taşımah Eğitim Sistemi		2
			DİĞER	1	9				7 Belediye ve Yerel yönetimler		2
									DİĞER	1	4

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

EN ÖNEMLİ 10 SORUN

İzzet Baysal gibi yardımsever, değerli bir şahsın Bolu'ya eğitim konusunda destek olması. Bolu'yu diğer illerim çoğunluğundan avantajlı kılmaktadır.”

Öğretmen (5)

“Bolu'da belediye ya da diğer kurumlarca düzenlenen geziler sadece sosyal amaçlıdır. Bu gezilerin niteliğinin artırılması bakış açısını değiştirecektir (üniversiteler, TÜBİTAK). Milli Eğitim Müdürlüğü öğretmen toplantılarına önem vermemektedir. Yapılması istenen zümre toplantıları ciddiyetsiz ve kalitesizdir. Verilen evraklar incelenmemektedir. Öğretmen sorunları kesinlikle dikkate alınmamaktadır.”

Öğretmen (29)

“Çocuklar okula gönderilmeden önce veliler muhakkak bir eğitim almalı diye düşünüyorum. Velilerle uğraşmak öğretmenlerle uğraşmaktan daha güç bir iş. Velilere daha fazla hak veriliyor. Sınıfa gelip eğitime bile karışıyor. Okul açılmadan önce, öncelikle velilere bir eğitim isterim”.

Öğretmen (71)

“Okuma alışkanlığının aileler düzeyinde artırılması. Çünkü okumayan anne babanın çocuğuna okuma alışkanlığı kazandırmak imkânsızdır.”

Öğretmen (5)

1. AİLELERİN EĞİTİMİ

2. OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ

3. ÖĞRETMEN EĞİTİMİ

4. OYUN VE SOSYAL FAALİYETLER

5. OKUL BİNALARI VE DONANIM

6. EKONOMİ

7. REHBERLİK HİZMETLERİ

8. İŞ YÜKÜ

9. MOTİVASYON VE ÖDÜL EKSİKLİĞİ

10. DEĞİŞİM

“Özellikle ilköğretimde okullar başarılı okul, başarısız okul şeklinde ayrılmış. İnsanların zihninde böyle bir algı var. Sosyo-ekonomik durumu iyi olanlar başarılı okullara, kötü olanlar da başarısız okullara çocuklarını gönderiyor. Durum böyle olunca iyi olan daha da iyi olmaya çalışırken kötü olan daha da kötü oluyor.”

Öğretmen (77)

“Öğrenci psikolojisinin tam olarak bilemiyorum. Bu konuda bize yol gösterecek rehber öğretmenler olmalı. 60-66 ay ve üzeri 72 aya kadar olan okula başlayan öğrencilerimizi anlamakta, dikkatlerini derse çekmekte zorlanıyorum. Bu konuyla ilgili seminere katılmayı dilerim”.

Öğretmen (38)

“...BEP'li (Kaynaştırma öğrencileri) öğrencilerimiz de bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz bu öğrencilere eğitim verme konusunda kendilerini yeterli bulmadıklarını düşünmektedirler. BEP'li öğrencilerle ayrı ayrı ilgilenmek zor olmaktadır.”

Öğretmen (17)

“İldeki branş öğretmenleri kendi aralarında iletişim halinde olmalı. İlginç ders işleme metotları paylaşılmalı. Hatta öğretmen dönemde 1-2 ders başka bir okula konuk öğretmen olarak katılıp orada bir etkinlik yapmalı”.

Öğretmen (32)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak okulöncesi kademesinde İzzet Baysal Anaokulu, Latife Hanım Anaokulu ve Mebrure-İlhan Bağışgil Anaokulu'na; ilkökul kademesinde 50. Yıl İlkokulu, Atatürk İlkokulu, Canip Baysal İlkokulu, Dodurga Abdi Sin İlkokulu, İnkılâp İlkokulu ve Mehmet Akif Ersoy İlkokulu'na; ortaokul kademesinde 100. Yıl Ortaokulu, Abant Ortaokulu, Cumhuriyet Ortaokulu, Gazipaşa Ortaokulu, Köroğlu Ortaokulu, Sakarya Ortaokulu ve Yunus Emre Ortaokulu'na ve lise kademesinde ise Anadolu Öğretmen Lisesi, Emine-Mehmet Baysal Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Fen Lisesi, İzzet Baysal Otelcilik Turizm Meslek Lisesi, İzzet Baysal Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Merkez İmam Hatip Lisesi ve Merkez Endüstri Meslek Lisesi'ne grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler okul öncesi kademesinden 5, ilkökul kademesinden 18, ortaokul kademesinden 27 ve lise kademesinden de 31 kişi olmak üzere 81 öğretmenin görüşünü "kapalı ve isimsiz zarf" ile almıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar aşağıda ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

BOLU'DA EĞİTİMİN GENEL DURUMU

Tablo 21. Öğretmenlerin Eğitimin Genel Durumuna İlişkin Görüşleri

OLUMLU GÖRÜŞLER	k	f	OLUMSUZ GÖRÜŞLER	k	f
Etkileşim Kolaylığı	1	26	İşbirliği Eksikliği	1	9
Okullaşma	1	24	Plânsız Okullaşma	1	6
Kurum ve Kuruluşlar	1	18	Pilot Uygulamalar	1	3
Konum	1	12	Yöneticilerin Değişmesi	1	2
Güvenlik	1	4	Sosyal Etkinlik Alanı Eksikliği	1	2
			Ödüllendirmenin Yetersiz Oluşu	1	2

Öğretmen görüşlerine bakıldığında öncelikle **Bolu ilindeki eğitimin genel durumundan** söz ettikleri görülmektedir. Öğretmenler Bolu ilinin eğitim açısından sunmuş oldukları olanaklara yönelik görüşlerini belirtmiş, bu konudaki olumlu görüşlere ek olarak, sayıca az olsa da olumsuz durumlardan söz eden öğretmenler de (f=10) olmuştur. Bu nedenle Bolu ilinde eğitimin genel durumunun değerlendirildiği bu tema iki başlık altında toplanmıştır.

Olumlu Durumlar:

Etkileşim Kolaylığı: Gerek öğretmenler arasındaki, gerekse velilerle okul arasındaki işbirliğinin gelişme durumuna paralel olarak öğretmenlerin Bolu ilindeki eğitime yönelik görüşlerinin olumlu bir yön aldığı görülmektedir. Burada üniversite, devlet kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının desteği ve ortaklaşa yapılan çalışmaların da etkili olduğunun söylenmesi mümkündür. Öğretmenler aynı branştaki diğer öğretmenler ile bir araya gelerek görüş alışverişinde bulunabilecekleri durumlarla sıklıkla karşılaşabildiklerini ifade etmişlerdir. İl genelindeki araştırma geliştirme çalışmaları ve öğrencilere yönelik yarışmalar da olumlu olarak değerlendirilmiştir.

- *“Gerektiği zaman ilimizdeki rehber öğretmenler toplanıp görüş alışverişinde bulunabilmektedir. Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile işbirliği yapılmaktadır.”*(Öğretmen-8)
- *“Emniyet, Sağlık Müdürlüğü ve İŞKUR ile yapılan işbirliği doğrultusunda öğrenciler farkındalık kazanmakta ve seminerlerle bilinçlenmektedir.”*(Öğretmen-16)
- *“İl genelinde yapılan ARGE çalışmalarını çok olumlu buluyoruz. İl genelinde düzenlenen yarışmalar öğrencileri farklı etkinliklere yönlendiriyor.”* (Öğretmen-19)
- *“Bolu’da öğretmene ve öğrencilere daha değer verildiğini, idarecilerin daha anlayışlı davrandığından bahsedebilirim. Okul olarak değerlendirsek, güzel bir rehberlik çalışması yapıldığını, öğrencilerin güzel yönlendirildiğini görmekteyim.”*(Öğretmen-23)
- *“Gerek seminerler gerekse yarışmalar eğitim faaliyetleri açısından çok aktif bir il.”*(Öğretmen-53)
- *“Üniversite tarafından hazırlanan projelere, kongrelere ildeki öğretmenlerin ücretsiz katılımının sağlanması.”*(Öğretmen-63)
- *“Okul olarak öğrencilerimizi sınavlara hazırlarken titiz davranıyoruz. Bu süreçte veli işbirliğimiz oldukça iyi. Okul idaresi ve öğretmenler okulumuzda bir ekip olmuştur. Ve her türlü eğitim etkinliğinde birlikte hareket edebilmektedir... Daha iyiye ulaşmak için tüm ekip hürsle çalışmaktadır.”*(Öğretmen-66)

Öğrencilerin disipline edilmesi ve kontrol altında tutulması noktasında velilerin düzenli olarak bilgilendirilmeleri ve bunun sistemli bir hale getirilmiş olması da Bolu’da eğitimin durumu açısından bir avantaj olarak değerlendirilmiştir.

- *“Devamsızlık sıkı bir şekilde takip edilmektedir. Sağlık problemi olan öğrencilerimizin velileri okula gelmeden gönderilmemektedir.”* (Öğretmen-18)

Bolu’nun küçük bir il olması dolayısıyla işbirliğinin daha kolay sağlandığı yönünde görüşler mevcuttur. Bu durumun velilere ulaşmayı ve okul aile işbirliğini sağlamayı kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Bu paralelde rehberlik çalışmalarının da etkili bir biçimde yapıldığı dile getirilmektedir.

- “Küçük şehir olmasının avantajından dolayı öğrencileri tanımak ve takip etmek, veli ile iletişime geçmek daha kolaydır”. (Öğretmen-44)
- “Bolu küçük bir şehir olduğu için velilere ulaşmak kolay oluyor. Okul-aile birliği ve velilerle iletişim açısından iyi durumda olduğumuzu düşünüyorum.”(Öğretmen-78)
- “Bolu’da eğitimde okul ve veli ilişkilerini, öğretmen veli ilişkilerini ve öğrenci öğretmen ilişkileri diğerlerine göre daha iyi yapılıyor.”(Öğretmen-80)

Sınıf mevcutlarının az olduğunu belirten bazı öğretmenler bu durumun etkileşimi kolaylaştığını belirtmişlerdir. Böylece öğrencilerle daha fazla ilgilenme olanağına sahip olduklarını ve her bir öğrencinin velisiyle de iletişime geçebildiklerini belirtmişlerdir.

- “Okulumuzdaki sınıflarda öğrenci mevcudunun uygun olması öğrencilerle iletişimi kolaylaştırmaktadır”. (Öğretmen-51)

Okullaşma: Bolu ilinde okul sayısının fazla olması öğretmenler tarafından bir avantaj olarak değerlendirilmiştir. Bu noktada İzzet Baysal Vakfı’nın diğer hayırseverlerin Bolu’da okul sayısının fazla olmasına yönelik katkıları da dile getirilmiştir. Bununla birlikte 4+4 sistemine geçişin okullarda sorunlara neden olduğuna ve bununla ilgili gerekli düzenlemelere gidilememiş olduğuna da değinilmiştir.

- “Okullaşma oranı iyi fakat 4+4 nedeniyle yeterince okullar ayrılmamıştır.” (Öğretmen-9)
- “Bolu’nun eğitim açısından şanslı bir il olduğunu düşünüyorum. Okul sayısı ve okulların donanımı oldukça iyi. Sınıf başına düşen öğrenci sayısı da, tekli eğitim yapılması da avantaj.” (Öğretmen-26)

Okul sayısına paralel olarak öğretmen sayısı açısından da sıkıntı yaşanmıyor oluşu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından Bolu iline ilişkin bir avantaj olarak değerlendirilmiştir.

- “Öğretmen yetersizliği yok.”(Öğretmen-17)
- “Bolu’da eğitim alanında yapılan en önemli şey okullarda öğretmen açığının bulunmamasıdır. Ayrıca okulların genelinin her türlü donanıma sahip olması ve öğrencilerin istedikleri bilgilere kolayca ulaşabilmesi bizim açımızdan büyük şanstır.” (Öğretmen-64)

Bolu ilinde sınıf mevcutlarının az olması öğretmenler tarafından olumlu bir durum olarak değerlendirilmiş ve böylece daha nitelikli eğitim hizmeti sunulduğuna değinilmiştir. Okullaşma oranına bağlı olarak sınıf mevcutlarının kalabalık olmaması da il açısından bir avantaj olarak değerlendirilmektedir. Özellikle daha önce başka illerde çalışmış ve karşılaştırma yapma olanağına sahip öğretmenlerin görüşleri bu doğrultudadır.

- “Bolu’da sınıf mevcutları öğrencilerin iyi eğitim alabilmeleri açısından yeterli sayıdadır. Büyük illere göre öğrencilerle birebir ilgilenme açısından öğrenci sayılarını şanslı buluyorum.

Rehberlik hizmetleri okul öncesinden başlanarak eğitimin her kademesinde etkin bir şekilde uygulanmaktadır.”(Öğretmen-48)

Ayrıca, okulların donanım açısından da yeterli olduğu görüşü hâkimdir.

- “... okulların donanımı açısından diğer illere göre daha iyi olduğumuz söylenebilir”. (Öğretmen-60)
- “Bolu’da özellikle merkezdeki okullar fiziksel koşullar açısından, görev yaptığım illere göre oldukça iyi”. (Öğretmen-75)

Kurum ve Kuruluşlar: İzzet Baysal Vakfı ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi bu kategoride yer almakta ve Bolu için bir avantaj olarak değerlendirilmektedir.

- “İzzet Baysal gibi yardımsever, değerli bir şahsın Bolu’ya eğitim konusunda destek olması ... Bolu’yu diğer illerim çoğunluğundan avantajlı kılmaktadır.”(Öğretmen-5)
- “Rahmetli İzzet Baysal (mekanı cennet olsun) ilimizde okullaşma adına eksik bir şey bırakmadı gibi. Varsa da arkadan gelenler eksikleri tamamlamayı sürdürüyorlar”.(Öğretmen-24)
- “İl olarak ... İzzet Baysal gibi değerli bir bağışçıya sahip olmanın en büyük fırsat olduğunu düşünüyorum”. (Öğretmen-31)
- “Bolu’daki en büyük fırsat İzzet Baysal. Eğitim ile ilgili tüm açıklarımızı kapatıyor”. (Öğretmen-45)

Özellikle İzzet Baysal Vakfı’nın fiziki donanım açısından okullara destek olduğu belirtilmiştir. İl genelinde çok sayıda hayırsever kişinin bulunması ve eğitime sağladıkları destekler il için bir şans olarak ifade edilmiştir. Abant İzzet Baysal Üniversitesi yaptığı etkinliklere katılım olanağı sunması açısından avantaj olarak değerlendirilmiştir.

- “Temiz insanlara, temiz öğrencilere ve temiz havaya sahibiz. Çok gelişmiş bir üniversitemiz ve her düzeyde derslik ihtiyacını karşılayan okullarımız var. Bunlar bizim için önemli fırsatlar.”(Öğretmen-2)
- “... üniversitemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik programının olması da eğitim öğretim açısından önemli bir katkı sağlamaktadır”. (Öğretmen-8)
- “İlimizdeki Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nin ilimizde bulunuşu bir fırsattır. İzzet Baysal Vakfı ve ilimizdeki diğer hayırseverlerin ilimize eğitim alanında yaptıkları bağışlar da eğitimlerin niteliğini artırmaktadır”. (Öğretmen-18)
- “... üniversite iyi bir kaynak, İ.B. Vakfı, STK’lar iyi birer fırsat”. (Öğretmen-47)

Özellikle mesleki eğitim veren okulların öğretmenleri, bu sayede staj olanaklarının fazla olmasının Bolu için önemli bir özellik olduğunu dile getirmişlerdir.

- “İlimizde Tıp Fakültesi Hastanesinin olması çok önemli bir fırsattır.”(Öğretmen-1)
- “İlde üniversitenin olması bir fırsattır. Okulumuzun yeterli staj alanına sahip olması bir fırsattır”. (Öğretmen-3)

Konum: Bolu ilinin İstanbul ve Ankara gibi iki büyük şehir arasında yer alması öğretmenler tarafından bir avantaj olarak görülmeyle birlikte bu özel konumun eğitim açısından neler sunduğuna dair görüş bildirme noktasında eksikler olduğu dikkat çekmektedir.

- “Başkentimiz Ankara ile kültür başkentimiz İstanbul arasında kültür kavşağında yetişmiş öğrencilere ders vermek ilimiz için bir avantaj.”(Öğretmen-2)
- “Bolu’nun konum itibarıyla Ankara ve İstanbul gibi iki büyük şehre yakın olması Bolu’yu diğer illerin çoğunluğundan avantajlı kılmaktadır”. (Öğretmen-4)
- “İlimizin iki büyük şehir arasında olması istenilen kaynaklara çok kısa zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır”. (Öğretmen-8)
- “İki büyük şehir arasında her istenilene ulaşılabilir”. (Öğretmen-24)
- “Büyük illere yakınız”. (Öğretmen-47)
- “Fiziki mekan bakımından diğer illere ve okullara göre nispeten daha iyi konumdayız diyebilirim”. (Öğretmen-59)

İlin konumu ve coğrafi özelliklerinin öğrencilere ve öğretmenlere sunduğu olanaklara da değinilmiştir.

- “Metropol şehirlere yakın olmasından dolayı “görerek/yaşayarak öğrenme” imkanına da öğrencilerin daha yakın olması”. (Öğretmen-54)
- “Ankara ve İstanbul’a yakın olması nedeniyle günü birlik gezilerin mümkün olması”. (Öğretmen-63)
- “İstanbul, Ankara’ya yakın olması hem bilimsel hem bürokratik eğitim yeniliklerini takip etmesini sağlıyor. Ayrıca iyi örneklerle ulaşımı kolaylaştırıyor”. (Öğretmen-73)
- “İl olarak doğal kaynaklara ulaşmak daha kolay, ulaşım açısından sıkıntı yok. Çocuklara yerinde örnekler gösterebilme fırsatı var.” (Öğretmen-74)
- “Bolu Ankara ve İstanbul’a çok yakın, bu büyük şehirlerdeki okullara gezi düzenlenerek çocukların bakış açısı genişletilebilir.” (Öğretmen-75)

Öğretmenlerin görüşlerinden yapılan alıntılardan yola çıkılarak Bolu ilinin Ankara ve İstanbul arasında yer alması dolayısıyla bu iki ilin olanaklarından yararlanma avantajına sahip olduğunun söylenmesi mümkündür. Ancak, bu olanakların neler olduğuna ve nasıl yararlanıldığına dair örnekler verilmemiştir.

Güvenlik: Bolu’nun küçük bir şehir olması dolayısıyla güvenlik problemlerinin nadiren yaşanması ve öğrenci yapısının daha homojen olması öğretmenler tarafından olumlu bir özellik olarak değerlendirilmiştir. Güvenlik konusu ulaşım bazında da ele alınmış, küçük bir şehirde yaşamının ve eğitim sunmanın ulaşım açısından da kolaylık sunduğu ifade edilmiştir. Okullaşma oranı da bununla birlikte değerlendirilmiş, okul sayısının yeterli olması dolayısıyla

taşımali eğitime gerek duyulmadığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla trafik güvenliğinden söz edilmiştir.

- “*Bolu aslında küçük bir şehir. Büyük şehirlerde yaşanan öğrenci güvenlik problemleri ilimizde daha az görülüyor. Ayrıca okula ulaşım büyük illere göre daha problemsiz.*” (Öğretmen-36)
- “*Küçük şehir olmasının avantajından dolayı öğrencileri tanımak ve takip etmek, veli ile iletişime geçmek daha kolaydır.*” (Öğretmen-44)
- “*Küçük bir il, bu artı bir durum, tabi bu durumu hakkıyla kullanmak lazım. Güvenli okullar ve okul önleri yaratabilmek adına şanslıyız.*” (Öğretmen-47)
- “*Bolu'nun sakin bir şehir olması, okullarda suç oranının bu nedenle az olması, hatta hiç olmaması...*” (Öğretmen-65)

İlin ve okulun sunduğu avantajların değerlendirilmesinde öğretmenlerin bakış açılarının ve görüşlerinin okulun bulunduğu yer ile bağlantılı olarak değiştiği görülmektedir. Bir başka ifade ile okulun bulunduğu mahallenin ve velilerin sosyo-ekonomik düzeyleri öğretmenlerin görüşleri üzerinde etkilidir. Veli profiline bağlı olarak öğretmenler okullarını şanslı ya da şansız olarak değerlendirmiş ve velilerin çocuklarının eğitimine verdikleri önem doğrultusunda eğitiminin niteliğinin arttığı dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra okulun fiziki donanımının, özellikle teknolojik donanımın öğretmenlerin görüşlerini olumlu yönde etkilemesi söz konusudur.

Olumsuz Durumlar:

İşbirliği Eksikliği: Bazı öğretmenler tarafından okullar ile diğer kurumlar arasındaki işbirliğinin niteliğine değinilmiş ve bunun yetersizliğinden söz edilmiştir. Bunun yanı sıra Milli Eğitim Müdürlüğü ile öğretmenler arasındaki iletişim ve işbirliği eksikliği de dile getirilmiş, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün öğretmenleri dikkate almadığı ifade edilmiştir.

- Ö29: “*Bolu'da belediye ya da diğer kurumlarca düzenlenen geziler sadece sosyal amaçlıdır. Bu gezilerin niteliğinin artırılması bakış açısını değiştirecektir (üniversiteler, TÜBİTAK). Milli Eğitim Müdürlüğü öğretmen toplantılarına önem vermemektedir. Yapılması istenen zümre toplantıları ciddiyetsiz ve kalitesizdir. Verilen evraklar incelenmemektedir. Öğretmen sorunları kesinlikle dikkate alınmamaktadır.*” (Öğretmen-65)

Velilerin öğretmenler ve okul yönetimi ile işbirliği yapmadığına değinen öğretmenler bulunmaktadır. Bu durum ise yapılması plânlananlar önünde bir engel olarak görülmektedir. Söz konusu görüşün veli profili ile ilişkili olduğunun söylemesi mümkündür. Sosyo-ekonomik düzeyi diğerlerine nazaran daha geri olan yerlerde bulunan okullarda öğretmenlik yapan katılımcıların velilerin bir engel oluşturduğu yönünde görüşler belirtmeleri veli profilinin başka

bir deyişle sosyo-ekonomik düzey ve eğitim düzeyinin okulla ve öğretmenle işbirliğini etkilediğini ortaya koymaktadır.

- Ö49: “*İl genelinde eğitim alanında yapılması gerekenler yapılıyor. Ancak veli buna engel.*”(Öğretmen-65)

Bunun yanı sıra, Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin varlığı il için olumlu bir durum olarak değerlendirilse de işbirliğinin yetersiz olduğunu düşünen öğretmenler de bulunmaktadır.

- Ö24: “*AİBÜ gibi güçlü bir üniversitemiz var. Ne yazık ki mum dibine ışık vermiyor.*”(Öğretmen-65)
- Ö67: “*...Eğitim Fakültelerinin okullardaki eğitimde daha fazla yer almalıdır.*”(Öğretmen-65)

Plânsız Okullaşma: Okullaşma oranının fazla olması aslında olumlu bir durum olarak değerlendirilmekle birlikte, mesleki okullar açısından bunun olumsuzluklara neden olduğu düşünülmektedir. Mesleki okul sayısının fazla olmasının, zaten genellikle başka bir seçeneği olmadığı için bu okullara gelen öğrenci sayısında artışı da beraberinde getirdiği ve bunun da eğitimin niteliğini düşürdüğü ifade edilmektedir.

- Ö12: “*Normal şartlarda bu okulu bitirip diploma alamayacak öğrencilere, bu okulu bitirtip diploma veriyor, meslek sahibi yapıyoruz.*”(Öğretmen-65)
- Ö15: “*Gereken mesleki istihdamlar ve altyapılar Bolu'da yetersiz kaldığından meslek lisesi öğrencileri için çalışma sağlanamıyor. İl olarak meslek liselerinin fazla olması da bunu destekliyor.*”(Öğretmen-65)

Ö15 kodlu öğretmenin söylemlerinden yola çıkılarak, Bolu'da özellikle meslek liselerinin sayılarının plânsız bir biçimde artmış olduğu, bu öğrencilerinin istihdamlarının sağlanması noktasında ise benzer gelişmenin sağlanamamış olduğunun dile getirildiğinin söylenmesi mümkün olmaktadır.

Okul sayısındaki plânsız artışın disiplin sorunlarını beraberinde getirdiği ve akademik başarı anlamında da düşüşe neden olduğu ifade edilmiştir. Meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin görüşleri, okullarında dört işlemi dahi yapmada zorlanan hatta okuma-yazma konusunda yetersiz öğrenciler olduğunu göstermektedir.

- Ö18: “*... öğrencilerimizin çoğu dört işlemi bile yapamamaktadır. Bunlardan bilgisayar, muhasebe konularında ara eleman yetişmesi mümkün değildir.*”(Öğretmen-65)

Buna yönelik olarak ise öğrencilerin okula giriş ve çıkışlarında sıkı kontrollerin yapılması, devamsızlık durumlarının anında velilere bildirilmesi gibi önlemler alınması yoluna

gidildiği görülmektedir. Böylece, özellikle meslek okullarında karşılaşılan disiplin sorunların çözüleceğinin ve başarı oranının artması yönünde bir gelişme olacağına düşünüldüğü ortaya çıkmaktadır.

Pilot Uygulamalar: Bolu ilinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın çeşitli uygulamalarında pilot il olarak yer alması öğretmenler tarafından olumsuz bir durum olarak değerlendirilmiştir. Bu durumun ilin başarı düzeyini düşürdüğü yönünde görüşler mevcuttur.

- Ö15: *“Bolu’da yıllardan beri süren pilot uygulama ve idari yaklaşımlardan dolayı eğitim sistemine bağlı bir il olması eğitimde de başarıyı düşürdüğüne inanmaktayım.”*(Öğretmen-65)

Sistemdeki sık sık yaşanan değişimlerin plânsız ve programsız uygulamalar olarak algılandığı görülmektedir.

- Ö33: *“Öncelikle plânlı ve devamlılık arz eden programlar yapılmalı.”*(Öğretmen-65)

Yöneticilerin Değişmesi: Öğretmenlerin, Bolu ilinde hem İl Milli Eğitim Müdürü'nün hem de okul müdürlerinin çok sık değişiyor olmasını ildeki eğitimin niteliği açısından olumsuz bir durum olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

- Ö24: *“On yılda on beşe yakın Milli Eğitim Müdürü değiştiren, adeta Milli Eğitim Müdürü dayanmayan ya da Milli Eğitim Müdürü bulamayan bir il olarak buna son verilmeli. Gelen müdürlerin görev yapabilmeleri için destek olunmalı.”*(Öğretmen-65)
- Ö36: *“Milli Eğitim Müdürlüğü’ndeki sürekli yönetici değişimleri işlerin devamlılığı ve güven oluşması anlamında hiç olumlu sonuçlar vermemektedir.”*(Öğretmen-65)

Sosyal Etkinlik Alanı Eksikliği: Çocukların okulda geçen zamanlarının sadece bazı dersleri görmekle sınırlı olmaması gerektiğinden yola çıkarak, öğretmenlerin okullarda sosyal etkinlikler için yer ayrılmamış olmasını olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Bu konuda, Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bazı okullara verilen müzik odası yaptırma gibi sözlerin de yerine getirilmemiş olduğuna değinilmiştir. Bu tür etkinlikler için okullara sağlanacak donanımın öğrencileri hem bilişsel hem de duyuşsal açıdan geliştireceği düşünülmektedir.

- Ö36: *“Aşlında öğrencilerimiz arasında müzikle uğraşan, resim yapanlar var. ... Geçen yıl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gelen yetkililerce okuluma bir müzik odası yapılması sözü verilmişti. Ama yapılmadı. Böyle bir hobi odası öğrencilerimizin sıkışık ders programı içinde rahatlamalarını sağlayacaktır.”*(Öğretmen-65)

Ödüllendirmenin Yetersiz Oluşu: Bolu ilinde başarılı öğretmen ve öğrencileri ödüllendirme ve motivasyonlarını artırma noktasında eksiklikler olduğu düşünülmektedir. Buna yönelik olarak da gerek sosyal gerekse akademik anlamda başarı gösterenlere Milli

Eğitim M¼d¼rl¼đ¼ tarafından ¼d¼l verilmesinin ¼đrenciler için de model oluşturacağı g¼r¼ř¼ s¼z konusudur.

- “...başarılı olan ¼đrenci, ¼đretmen ve okulların ¼d¼llendirilmesi motivasyonu arttıracak, diğer ¼đrenciler için de model oluşturacaktır”.(¼đretmen-36)

Ayrıca Bolu’da eğitim alanında iyi bir şeyler yapılmadığını, ¼đrencilerin başarı d¼zeylerinin de bunun g¼stergesi olduğunu d¼ř¼nen ¼đretmenler de (f=4) bulunmaktadır.

YAPILMASI GEREKENLER

¼đretmenlerin Bolu'daki eğitim sorunları konusunda neler yapılması gerektiği sorulmuştur. Bu bağlamdaki g¼r¼řleri aşağıda ¼zetlenmiřtir.

Tablo 22. ¼đretmenlerin Yapılması Gerekenlerle İlgili G¼r¼řleri

TEMALAR	k	f
Hizmet içi eğitim	1	21
Eğitim faaliyetleri	1	12
Veli katılımı	1	11
Donanım	1	10
İşbirliği	1	9

Hizmet içi eğitim: ¼đretmenlere ¼zellikle teknoloji kullanımı ve ¼đretim ilke, y¼ntem ve teknikleri konusunda sunulacak hizmet içi eğitim olanaklarının Bolu ilinde eğitimin kalitesini arttıracadı d¼ř¼n¼lmektedir. Abant İzzet Baysal ¼niversitesi’nden bu konuda yardım alınmasına ve ¼niversite ile daha fazla işbirliği içerisinde olunmasına y¼nelik g¼r¼řler s¼z konusudur.

- “Gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmek için t¼m ¼đretmenlerin verilecek hizmet içi eğitimle bilgisayar kullanımını çok iyi ¼đrenmeleri gerekiyor.”(¼đretmen-1)
- “Y¼ksek lisans ve doktora ya da herhangi bir seminer, eğitim vs. almak isteyen personele kolaylıklar sağlanmalı. ¼niversitedeki ¼đretim ¼yelerinden konferans, seminer ve benzeri etkinlikler d¼zenlenebilmeli.” (¼đretmen-15)
- “¼đretmen kendini geliştirmeli, o ¼đrencinin g¼veneceđi, inanacağı insan olmalı.”(¼đretmen-32)
- “İl olarak hizmet içi eğitimin konu bakımından çeşitliliğini ve kalitesini arttırmak ¼đretmen gelişimi açısından ¼nemli olacaktır. ¼đretmenleri gelişim için teşvik edici çalışmalar yapılabilir.”(¼đretmen-43)

Milli Eğitim Müdürlüğü'nden eğitim, seminer ve sempozyum gibi öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için katılacakları etkinlikler konusunda onları haberdar etmesi ve katılım sürecinde gerekli izinlere yönelik prosedürlerin azaltılması talep edilmektedir.

- *“AİBÜ ile Milli Eğitim Müdürlüğü arasındaki iletişim kuvvetlenmeli, Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla bazı öğretmenlerin bazı seminerlere katılımı hususundaki prosedür azaltılmalı. Üniversitedeki çalışmalardan daha çok haberdar edilmeliyiz.”* (Öğretmen-63)

Öğretmenlere sunulan ya da sunulacak olan hizmet içi eğitim etkinliklerinin niteliğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Eğitim veren kişilerin alanında uzman kişiler arasından seçilmesinin ve verilecek eğitiminin uygulamalı olarak gerçekleştirilmesinin eğitimin niteliğini artıracığı ve daha etkili olacağı düşünülmektedir.

- *“Bütün öğretmenler toplanıyor ve sinevizyondan videolar izlettiriliyor. Bunlar ne kadar sağlıklı. Küçük gruplarla uygulamalı eğitimler daha verimli olur. Eğitimin gelişmesi açısından insanların farklı görüşleri olabilir.”*(Öğretmen-70)

Eğitim Faaliyetleri: Öğrencilere okul içinde ya da dışında sunulacak eğitim faaliyetlerinin gerekliliğine değinilmiştir. Burada ifade edilen eğitim faaliyetlerinden kasıt ise ders dışında, öğrencin kendini geliştirmesine yönelik etkinliklerdir. Bir başka ifade ile öğretimin okul içinde yapılan plânlı, programlı etkinlikler olduğu eğitimin ise daha kapsamlı bir etkinlik olduğu düşünülürse öğretime ek eğitimin sunulması gereği dile getirilmiştir.

- *“... her okulun spor veya etkinlik salonu olmalı, ilimizde bu tip okul sayısı azdır. Sosyal faaliyetlere ağırlık verilebilecek şartlar oluşturulmalıdır.”* (Öğretmen-5)
- *“Öğrencilerin sosyal faaliyet yapmasının ortamını hazırlamak.”*(Öğretmen-28)
- *“İl genelinde sosyalleşme anlamında fiziki şartlardan dolayı eksik kaldığını düşünüyorum.”*(Öğretmen-44)
- *“Kültürel faaliyetlerin eğitimde ağırlıklı bir rolü olması gerektiğini düşünüyorum. ... Öğrencilerin diğer yeteneklerini artıracak yönde eğitim alanları oluşturulmalı. Okullarda kulüp çalışmalarına ağırlık verilmeli. Seminerler, sempozyumlar, öğrenci panelleri, kurslar gibi.”* (Öğretmen-54)

Öğretmenlerin görüşlerinden yapılmış olan alıntılardan da anlaşıldığı üzere, spor ve kültür etkinliklerinin sayısının artırılmasının ve bu etkinliklere daha fazla öğrenci katılımının sağlanması ile Bolu ilinde eğitim-öğretimin niteliğinin artacağı düşünülmektedir. Bu tür etkinliklerin okullarda yapılacak sosyal etkinlik alanlarında gerçekleştirilebileceği ve dolayısıyla buna yönelik alanların yapılması gereği belirtilmiştir.

Veli katılımı: Velilerin eğitim ve öğretim sürecine katılımını sağlamaya yönelik çalışmaların gerekli olduğu dile getirilmiştir. Bununla birlikte velilerin gereksiz müdahalesinin önüne geçmeye yönelik bilinçlendirme etkinliklerinin gerekliliği de vurgulanmıştır.

- “Okulda sık sık karşılaşılan veli müdahalesinin önüne geçilmelidir. Uzmanlar tarafından velilere gerekli olan konuların eğitim semineri düzenlenebilir.” (Öğretmen-6)

Velilerin eğitim-sürecine etkin bir biçimde katılımının sağlanmasına yönelik olarak velileri bilinçlendirecek etkinliklerde bulunulması gereğine değinilmiştir.

- “... eğitim ailede başlar fakat bir çok aile çocuğuna doğru eğitim veremiyor, bu yüzden ailelerin de eğitilmesi gerekiyor.” (Öğretmen-43)
- “Veli eğitiminin önemli olduğunu düşünüyorum. Veli nereye kadar çocuğuna yardımcı olacağını farkında değil. Ev etkinliklerinde öğrenciden çok velinin çalışmasını görüyoruz.”(Öğretmen-48)
- “Çocuklar okula gönderilmeden önce veliler muhakkak bir eğitim almalı diye düşünüyorum. Velilerle uğraşmak öğretmenlerle uğraşmaktan daha güç bir iş. Velilere daha fazla hak veriliyor. Sınıfa gelip eğitime bile karışıyor. Okul açılmadan önce, öncelikle velilere bir eğitim isterim”. (Öğretmen-71)

Çocukları yönlendirme ve onlara rehberlik etme konusunda da velilerin bilinçlendirilmesi gereğine dikkat çekilmiştir. Yapılacak düzenlemelerin ancak bu sayede işe yarayabileceği ifade edilmiştir.

Donanım: Okulların donanımın yapılandırmacı anlayışına uygun etkinlikler sunmaya yönelik olarak düzenlenmesine dair görüşler belirtilmiştir. Bununla birlikte okulların donanımının öğrencilerin sosyal etkinliklerde bulunmasına olanak sağlayacak şekilde geliştirilmesi gereği ifade edilmiştir.

Okulların donanım açısından eşit olanaklara sahip hale getirilmeleri gerektiği ve fırsat eşitliğini sağlama bakımından bunun önemli olduğu belirtilmiştir.

- “Okulların bazıları fiziki imkân olarak iyi olanaklara sahipken, bazı okullarda bu imkanlar yarı yarıya bile karşılanmıyor. Bu da eğitimde fırsat eşitliği açısından önemli bir sorun.”(Öğretmen-78)

İşbirliği: Öğrenci, öğretmen, yönetici, veli, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iletişim ve işbirliğinin sağlanmasına yönelik etkinlikler düzenlenmesine gerek olduğu ifade edilmiştir.

- “İl olarak önemli bir imkân olarak gördüğüm AİBÜ ile birlikteliğin ve ortak çalışmaların aha yoğun ve akademik yapılmasına önem verilmeli.” (Öğretmen-33)

Özellikle, meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin ilgili oldukları meslek kapsamındaki kurum ve kuruluşlarla daha fazla işbirliğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

- “Mesleki eğitime daha çok ağırlık verilmeli, sektörle daha sıkı işbirliği yapılmalı”. (Öğretmen-27)

Zümre toplantılarında alınan kararların uygulamaya konulması ve bu konuda öğretmenler ile Milli Eğitim Müdürlüğü’nün işbirliği yapması gereği dile getirilmiştir. Bununla birlikte zümre toplantılarının iki ayrı bölge olarak değil il genelinde yapılmasının daha etkili olacağı ve öğretmenler arasındaki etkileşimi artıracığı düşünülmektedir.

- “İl bazında geliştirmemi gereken bence, il zümrelerinde alınan kararların okunması, değerlendirilmesi ve eğitime katkı sağlayacak ne varsa bununla ilgili çalışmaların yapılması olabilir.” (Öğretmen-35)

İşbirliğini sağlamaya ve başarıyı artırmaya yönelik olarak il genelinde yapılacak yarışmalara gerek duyulduğu ifade edilmiştir.

- “Okullar arasında sportif faaliyetlerde yapılan yarışmalardan başka Matematik, Fen Bilimleri, Edebiyat ve Sosyal Bilimler alanlarında yarışmalar yapılmalıdır. Bu yarışmalar hem okulların hem de öğrencilerin bireysel başarılarının artmasını sağlayacaktır.”(Öğretmen-37)

ENGELLER

Öğretmenler SWOT analizi çerçevesinde Bolu ilindeki eğitim sorunlarının çözümünde karşılaştıkları engellerden söz etmişleridir. Görüşleri aşağıda ortaya çıkan temaların önemine göre verilmiştir.

Tablo 23. Öğretmenlerin Sorunların Çözümündeki Engeller Konusundaki Görüşleri

TEMALAR	k	f
Veli	1	19
Ekonomi	1	13
Değişim	1	11
Motivasyon Eksikliği	1	10
Yönlendirme Eksikliği	1	9
İş Yüğü	1	6

Veli: Velilerin eğitim-öğretim sürecine ve uygulamalarına yönelik farkındalık düzeylerinin düşük olmasının yanı sıra çalışma sürelerinin fazla olması gibi nedenlerle çocukları ile ilgilenmemeleri bu kategorinin iki farklı boyutunu oluşturmuştur. Velilerin eğitim ve öğretim faaliyetlerine bakış açıları öğretmenler tarafından olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

- “... ailelerin çocukları ile ilgilenmemeleri sorumluluk duygusunun gelişmesini engelliyor. Ailelerin çocukların ödevlerini yaparak değil de kaynak bularak, yol göstererek desteklemeleri sağlanmalıdır”. (Öğretmen-4)
- “Velilerin daha bilinçli olması gerekir. Psikolojik sorunlar ve aile içi çatışmalar, maddi imkansızlık, bilinçsizlik”. (Öğretmen-11)

Ö11 kodlu öğretmenin de ifade etmiş olduğu gibi velilerin bilinçsiz olmalarının yanı sıra maddi anlamdaki yetersizlikleri ve aile içinde yaşanan sorunların öğrencileri olumsuz etkilediği ve bunun da eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğini düşürdüğü belirtilmiştir. Veli kaynaklı bir başka engel ise velilerin çalışma saatlerinin fazla olması olarak dile getirilmiştir. Bu nedenle velilerin çocukları ile gerektiği kadar ilgilenemedikleri ifade edilmiştir.

- “... ailelerin okula karşı olumsuz yaklaşımları, okula duyarsızlıkları. Lise sona geldiği halde velisini tanımadığımız öğrenci var.” (Öğretmen-32)
- “Aile yapısını bir engel olarak görüyorum. Babalar çalışıyor, annelerin de çoğu çalışıyor. Çocuklar küçüklükten itibaren annesiz yetişiyor. İlk terbiyeyi verecek olan anne-babadır. Böylece yanlış şeylerle beslenmiş çocuklar yetiştiriyoruz.” (Öğretmen-69)

Öğretmenlerin velilerin söz konusu tutumlarını disiplinsizliğe temel olan öğelerden biri olarak da değerlendirdikleri ve ailelerin olumsuz ve duyarsız bakış açılarının öğrencilerin disiplinden uzak tavırlar sergilemelerine zemin hazırladığını düşündüklerini görülmüştür.

- “Velinin okula, öğretmene fazla müdahaleci tutumu eğitime engeldir.” ifadesinden de anlaşıldığı üzere öğretmenlerin velilerin aşırı müdahalelerinin de eğitim-öğretim süreci önündeki engeller arasında yer aldığını düşünmektedirler. (Öğretmen-46)

Ekonomi: Ekonomi kategorisi iki boyut olarak ortaya çıkmıştır. Bunlardan birincisi okulların donanımlarına yönelik maddi anlamdaki yetersizlikler iken ikincisi okulun bulunduğu semtin ve velilerin sosyo-ekonomik durumlarıdır.

Öğretmenler ekonomiyi ve bu konuda yetersizlikleri, bir başka ifade ile maddi kaynak yetersizliğini önemli bir engel olarak değerlendirmektedirler. Özellikle meslek okullarında

görev yapan öğretmenler laboratuvar gibi donanımlar açısından kaynakların yetersiz olduğunu ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra sınıfların kalabalık olması ve materyal eksiklikleri de dile getirilmiştir.

- “İl genelinde sınıf mevcutlarının fazla olması ve bazı okullarda araç-gereç eksikliklerinin olması ve yine bazı okullarda yaş gruplarına göre sınıf oluşturulmaması eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkileyen birkaç engeldir”. (Öğretmen-7)
- “Çok daha fazla seçeneğimiz olmalı ve öğretmen öğrencilerin ihtiyacına uygun olan kitabı seçebilmelidir. Fiziki şartlar her zaman daha iyi olabilir. Okulun temiz ve bakımlı olması herkesin motivasyonunu arttıracaktır”. (Öğretmen-35)

Ekonomi konusunda ele alınmış olan bir başka olgu ise velilerin sosyo-ekonomik durumlarıdır. Velilerin ekonomik durumlarının yetersizliği dolayısıyla nitelikli bir öğretim gerçekleştirilmesinin olanaksızlığına değinen öğretmenler bulunmaktadır.

- “En büyük engeli ekonomik sorunlar olarak görüyorum”. (Öğretmen-38)
- “Birinci engel maddiyat”. (Öğretmen-38)
- “Maddi imkanlar yetersiz. Veliler yoksul ve eğitimsiz. Parası olan adres gösterip zengin okullarda çocuklarını okutuyor”. (Öğretmen-40)

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşıldığı üzere Bolu ilinde okulların, zihinlerde zengin ve fakir okulları olarak ayrılmış olduğu görülmektedir. Okula çocuğunu gönderen velinin sosyo-ekonomik durumu dikkate alınarak yapılan bu ayrımın öğretmenler tarafından da benimsenmiş olduğu dikkat çekmektedir. Bu doğrultudaki başka bir öğretmen görüşü ise aşağıdaki gibidir:

- “Özellikle ilköğretimde okullar başarılı okul, başarısız okul şeklinde ayrılmış. İnsanların zihninde böyle bir algı var. Sosyo-ekonomik durumu iyi olanlar başarılı okullara, kötü olanlar da başarısız okullara çocuklarını gönderiyor. Durum böyle olunca iyi olan daha da iyi olmaya çalışırken kötü olan daha da kötü oluyor.”(Öğretmen-77)

Değişim: Değişim kategorisi adı altında ele alınmış olan konular eğitim sistemindeki, öğretim uygulamalarındaki ve özellikle de il bünyesindeki personelin çok sık değişmesine paralel olarak ortaya çıktığı düşünülen istikrarsızlık ve değişime ayak uydurma konusunda gerek yeni atanan gerekse deneyim öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar noktasında ifade edilmiştir.

Eğitim sistemindeki ve özellikle de öğretim programlarındaki değişiklikler öğretmenler tarafından bir engel olarak ifade edilmiştir. Bu değişikliklerin eğitim-öğretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediği dile getirilmiştir.

- “... ÷lkedeki eğitimle ilgili değişim ve yenilikler çok sık yapılmakta, sistem ve uygulamalar çok sık değişmektedir. Bunun genel bir problem olduğuna ve eğitimin niteliği ve kalitesini olumsuz etkilediğine inanıyorum”. (Öğretmen-33)
- “Eğitim alanında sık sık yapılan değişiklikler hem öğrenciyi, hem veliyi, hem de öğretmenleri kaygılandırmaktadır. Sık sık sınav sistemlerinin değiştirilmesi öğrencinin gelecek konusunda kaygısını artırmaktadır”. (Öğretmen-36)

Sistemden kaynaklanan ve öğretmenler tarafından dile getirilen bu tür sorunlara yönelik olarak il genelinde öğretmenlere sunulacak rehberlik ve eğitim hizmetlerinin değişimin getirdiği sorunların çözümünde yararlı olacağının söylenmesi mümkündür.

- “En önemlisi sistemin çok sık değişmesi”. (Öğretmen-34)

Sistemdeki değişimlere rağmen eğitim anlayışının değişmiyor oluşu öğretmenlerce eğitim-öğretime yönelik önemli bir engel olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla sistemdeki sık değişimin yanı sıra eğitime ve öğretmene bakış açısının zihinlerde aynı kalmasının niteliğin artırılmasını engellediği düşünülmektedir. Bu nedenle değişim kategorisi hem sistemdeki sürekli değişiklikleri hem de sistemdeki değişime rağmen değişmeyen zihniyeti içermektedir.

- “Eğitimin niteliğini artırmanın önündeki en büyük engelin MEB’deki değişmeyen, değişemeyen eğitim anlayışı olduğunu düşünüyorum. Öncelikle ne istediğimizi bilmeliyiz.” (Öğretmen-53)
- “Devletin yeni eğitim politikalarının tabana inememesi. Okullardaki kemikleşmiş öğretmen kadroları”. (Öğretmen-54)

Sistemdeki değişimlerin yanı sıra öğrencilerin çok sık okul değiştirmeleri ve dolayısıyla da uyum sorunun yaşanması öğretmenler tarafından dile getirilen sorunlar arasında yer almaktadır.

- “Okulumuza çok fazla öğrenci geliş ve gidişinin olması. Yani öğrencilerin çok okul değiştirmek zorunda olmaları. Örneğin sınıfımda 20 öğrencinin sadece 8 tanesi 1. Sınıftan gelen öğrencidir. Diğerleri nakil öğrencilerdir”. (Öğretmen-10)

Değişim ve değişiklikler kategorisi altında değerlendirilmesi gereken bir başka boyut da il genelinde yöneticilerin çok sık değişmesi ve bu değişimin de belirsizliğe neden olması yönündeki görüşlerdir. Öğretmenlerin çok sık karşılaştıkları yönetici değişikliklerinin eğitimle ilgili plân ve programların uygulanmasında belirsizliğe ve düzensizliğe neden olduğunu düşündükleri gör÷lmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenler söz konusu değişikliklerin

istikrarsızlığa neden olduğunu ve her yeni atanmanın yeni bir eğitim politikası anlamına gelmesinden duydukları rahatsızlığı belirtmişlerdir.

- “*Milli Eğitim Müdürlüğü yönetimindeki uyumsuzluk, sıklıkla sorumluların, şube müdürü ve memurların değişmesi, belirsizlik*”. (Öğretmen-30)
- “*İl olarak sık sık değişen yöneticilerin, tayin furyalarının tüm ili etkilediğini düşünüyorum. İnsanların çalışma alanlarıyla ve görev biçimleriyle oynanması yukarıda aşağıya doğru umutsuz bir bakış açısının yaşanmasına neden oluyor kanısındayım*”. (Öğretmen-31)

Motivasyon Eksikliği: Motivasyon eksikliği kategorisi kapsamında öğrenciler ve öğretmenler iki farklı ancak ilişkili boyut olarak karşımıza çıkmıştır. Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda okullara yerleştirememelerinden kaynaklanan motivasyon eksikliğinin, belki bundan daha öncelikli nedeninin gelecek kaygısı olduğunun düşünüldüğü görülmüştür. Öğretmenlerin motivasyonlarının ise atama, görevlendirme, ödüllendirme gibi konularda adil davranılmadığı algısıyla ve yöneticilerle iletişim eksikliği nedeniyle düşük olduğu ortaya konulmuştur.

Okul personelinin motivasyonun düşük olması öğretmenler tarafından eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin bir engel olarak ifade edilmiştir. Görevlendirme ve ödüllendirme noktasında olduğu gibi atamalar konusunda da liyakate dikkat edilmediği düşüncesi de motivasyon eksikliğine temel oluşturmaktadır. Buna yönelik olarak da atamalarda ve görevlendirmelerde ideolojinin ve dolayısıyla aynı düşüncede olmanın ön plâna alındığı düşünülmektedir.

- “*Tayin döneminde ehliyet sahibi insanların şahitliğinde güzel bir devir teslim yapılmalıdır. Ama böyle uygulamalar olmadığı için engeller karşımıza çıkmaktadır*”. (Öğretmen-23)
- “*... istikrarsızlık, ötekileştirme, ideolojik bakma, eğitim-öğretimi önemsememe, bizden olsun da nasıl olursa olsun mantığı, eğitim-öğretimin en son sıralamalarda yer alması ...bugünkü durumumuzun sebeplerinden bazıları*”. (Öğretmen-24)

Motivasyon eksikliği sadece öğretmen ve okul personeli açısından değil öğrenci açısından da önemli bir engel olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin eğitim-öğretim konusunda isteksiz oldukları ve farklı kanallara yönlendikleri dile getirilmiştir.

- “*İl genelinde ailelerin çok çeşitli kaynaklarının olması çocuğun eğitim konusunda motivesini azaltmaktadır*”. (Öğretmen-19)

Yukarıdakilere ek olarak, dersane gibi kurumların okullara yönelik olumsuz bakış açısına sahip olduğunu ve okullara destek olması gereken bu kurumların onları kötüleyerek kendilerini ön plâna çıkarmaya çalıştığını düşünen öğretmenler olduğu da görülmüştür. Bu durumda öğretmen ve öğrenci açısından motivasyon eksikliğine neden olduğu düşünülmektedir.

- “Okullara destek olması gereken dersaneler okulları kötüleyerek prim yapmamalı, onlar öğretmenin işlediği konunun üzerine pratik yapmalı; okul gerekli dersler gerekli demeli. Okula gitmeyin burada öğrenirsiniz değil”. (Öğretmen-32)

Öğretmenlerin okul müdürleriyle, şube müdürleriyle ve il milli eğitim müdürlüğüyle iletişim kurma noktasında yaşadıklarını dile getirmiş oldukları iletişim eksikliğinin de motivasyon eksikliğine neden olduğu görülmüştür. Bu tür ilişkilerin istenilen düzeyde olmayışının yaşanılan sorunların çözümüne dair de öğretmenlerin aktif rol almalarını engellediği görülmektedir.

- “Eğitimin önündeki en büyük engellerden biri ast-üst ilişkilerinin istenilen seviyede olmaması. Öğretmenler müdürleriyle, müdürler de şube ve milli eğitim müdürleriyle rahat iletişim kuramıyorlar. Okul ya da öğrencilerimizle ilgili bir sorun paylaştığımızda sorun nasıl çözülebilir buna odaklanmak yerine, sizde mi sorun var şekline gelebiliyor durum”. (Öğretmen-35)
- “Eğitimin niteliğinin artırılmasındaki en büyük engel bakanlığımız personeline sahip çıkmıyor. Personelin hakları elinden alınıyor. Öğretmenlerin hiçbir yaptırımı kalmadı”. (Öğretmen-70)

Yönlendirme Eksikliği: Yönlendirme eksikliği öğrenci, öğretmen ve veli olmak üzere üç boyutta ele alınmıştır. Bu noktada sadece öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda uygun okullara yerleştirilmesi bağlamındaki yönlendirme eksiklerinden değil, öğretmenlerin özellikle de mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yönlendirilmelerine duyulan gereksinimden söz edilmiştir. Bunun yanı sıra velilerin de doğru ve nitelikli bir yönlendirmeye gereksinim duydukları ifade edilmiştir.

Uygun rehberlik çalışmaları ile ve velilerin de bu konuda bilinçlendirilmesi yoluyla öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda okullara yönlendirilemiyor oluşu öğretmenler tarafından bir engel olarak ifade edilmiştir. İlköğretimden itibaren yaşanılan bu sorunun ise tüm öğretim kademelerinde devam ederek eğitim-öğretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin geleceğe yönelik hedeflerinin olmaması da etkili bir eğitim-öğretim sürecine yönelik engeller olarak değerlendirilmiştir.

- “Öğrenci aileleri görevlerini tam olarak yerine getirmiyor. Öğrencilerin geleceğe yönelik hedef ve anlayışlarının olmayışı. Gerekli rehberlik ve yönlendirmelerin yapılmaması veya yanlış yapılması”. (Öğretmen-15)

Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda okullara yerleştirilmemeleri dolayısıyla yaşanan sorunlarda rehberlik hizmetlerinin yetersizliği kadar yanı sıra veli algısı da önemli bir etken olarak değerlendirilmiştir. Velilerin bazı okulları diğerlerinden daha “iyi” olarak algılamalarının ve bu nedenle de bazı okulların velilerce daha fazla ön plâna çıkarılmasının diğer okulları gerek personel gerekse öğrenci açısından olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

- “Belirli okulların veli tarafından öne çıkarılması, yetersiz rehberlik.” (Öğretmen-26)

Yönlendirme boyutunda sadece öğrencilerin değil göreve yeni başlayan öğretmenlerin de dile getirilmiş olduğu görülmüştür. Öğretmenlerden bazıları yeni atanan öğretmenlerin çoğunun rehberliğe gereksinim duyduğunu belirtmişlerdir.

- "... genç öğretmenlerin çoğunun bir rehber ihtiyacı duyuyor olmaları. Gerek öğrenci ile iletişimde, gerek akademik yeterlilikte... Abi-öğrenci ilişkisi görüyoruz. Bunlar yanlış çünkü öğrenci o yakınlığın sınırını koruyamaz, bunu öğretmen belirlemeli". (Öğretmen-32)

Göreve yeni başlayan öğretmenlerin yanı sıra öğretmenlerin alanlarındaki ve öğretim yöntem-tekniğindeki yeniliklerden haberdar olma konusunda yönlendirilmeye gereksinim duydukları ortaya konulmuştur.

- “Eski tip görüşlerden sıyrılıp kendimizi yenilemede eksiklerimiz var. Modern imkanlardan yararlanmada eksiklerimiz var.” (Öğretmen-74)

Eğitimle ilgili güncel konular ve yöntem-tekniğler hakkında yönlendirilme gereksinimlerinin yanı sıra öğretmenlerin Bolu ilinin sunduğu doğal güzelliklerden yararlanma noktasında da yönlendirme ihtiyacında oldukları görülmüştür.

- “İlin çevresel zenginliklerinden yeterince yararlanmadığımızı düşünüyorum (orman, doğa, vb.)” (Öğretmen-74)

Rehberlik ve yönlendirme kategorisi kapsamında değerlendirilen bir başka konu ise iletişimdir. Öğretmenlerin veliler, öğrenciler ve öğretmen arasındaki iletişimin yetersiz olduğunu düşündükleri görülmüştür.

- “Eğitimin önündeki engellerden birisi, il çapında okullar arasında öğrenciler ve öğretmenler arasında yeterli iletişimin olmayışı”. (Öğretmen-62)

62 kodlu öğretmenin ifadesinden yola çıkılarak iletişim kaynaklı sorunların sadece aynı okul bünyesinde değil okullar arasında söz konusu olduğunun düşünüldüğü görülmektedir. Bir başka ifade ile, öğretmenler il genelindeki farklı okullar arasında etkileşim kurulması ve işbirliğine gidilmesi gerektiğini belirtmiş ve bu yöndeki yetersizlikleri eğitim-öğretime dair eksiklikler kapsamında değerlendirmişlerdir.

İş Yükü: İş yükü kategorisi öğretim süreci dışında mevzuat ve bürokrasi temelli işlerin yoğunluğu ve öğretim süreci dâhilindeki, özellikle sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından kaynaklanan görev yoğunluğu olarak iki boyutta karşımıza çıkmaktadır.

Mevzuattan kaynaklandığı ifade edilen ve kırtasiyecilik olarak ifade edilen evrak ve form doldurmaya dair iş yükünün öğretmenlerin çok fazla zamanını almakta olduğu ve son yönetmeliklerden sonra söz konusu iş yükünün daha da arttığı belirtilmiştir. Bu durumun ise öğretmenlerin eğitim ve öğretim faaliyetlerine ayırması gereken zamanını ve enerjisini bu tür işlere ayırmak zorunda kalmalarına neden olduğu ifade edilmiştir.

- “Evrak ve form doldurmak çok meşgul ediyor. Özellikle son yönetmeliklerden sonra daha da arttı”. (Öğretmen-3)
- “... öğretmenliğe başladığımdan beri sürekli artan bir evrak yükü var, plânlar, raporlar, zümreler, sınav analizi gibi. Bir öğretmenin sürekli her yaptığını ve yapacağını evrak haline getirmesindenense derse daha iyi hazırlanması ve aktarması önemli.” (Öğretmen-35)
- “İş yükünün fazla olması sadece ders anlatmak olsa öğretimde iyi ama bunun yanında veli problemleri...” (Öğretmen-42)

42 kodlu öğretmenin ifadesinden de anlaşıldığı gibi, öğretmenler sadece bürokratik yazışmaları ve raporları değil öğrencilerden kaynaklanan disiplin problemlerini ve velilerden kaynaklanan problemleri de iş yükü kapsamında ele almakta ve bunların eğitim-öğretim faaliyetlerine ayrılması gereken zamanı bu tür işler için harcamak zorunda kaldıklarını belirtmektedirler.

Yukarıdakilere ek olarak sınıf mevcutlarının kalabalık olması da bazı öğretmenler tarafından öğretime yönelik bir engel olarak değerlendirilmiştir. Kalabalık sınıflarda çok sayıda öğrenci ile uğraşmak zorunda kalan öğretmenlerin nitelikli bir öğretim sunma noktasında yetersizliğe düştikleri ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra velilerin tutumunun da özellikle bazı

okullarda sınıfların kalabalık olma nedeni olduğu dile getirilmiştir. Bir başka ifade ile çocuklarını istedikleri okullara kayıt ettiremeyen ailelerin Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvurarak bunun üstesinden gelmeleri dolayısıyla bu okullarda sınıf mevcutlarının olması gerekenin üstüne çıktığı belirtilmiştir.

- “Sınıf mevcudunun orta düzeye tutulması daha kaliteli ve nitelikli bir ortam oluşturabilir. Veli okula öğrenci getirip alınmadığı zaman soluğu Milli Eğitim Müdürlüğü'nde alıyor, şikayetle, torpille, birilerinin aracılığı ile kaydını zorla yaptırabilmekte.” (Öğretmen-71)

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Öğretmenler SWOT analizi çerçevesinde Bolu ilindeki eğitim sorunlarının çözümüne yönelik çözüm önerilerinden de söz etmişleridir. Görüşleri aşağıda ortaya çıkan temaların önemine göre verilmiştir.

Tablo 24. Öğretmenlerin Çözüm Önerileri İle İlgili Görüşleri

TEMALAR	k	f
Veli eğitimi	1	30
İletişim	1	22
Rehberlik hizmetleri	1	12
Hizmet içi eğitim	1	9
Sosyal etkinlik alanları	1	8
İş yükünün azaltılması	1	6
Sınıf Mevcudu	1	5
İstikrarın sağlanması	1	5

Veli Eğitimi: Öğretmenler, velilerden kaynaklanan sorunların çözümü noktasında onlara sunulacak eğitimlerin etkili olacağı görüşündedirler. Bu noktada gerek RAM'lara gerekse de Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin ilgili bölümlerine görev düştüğü görülmektedir.

- “Çeşitli proje ve etkinliklerle veliler okula çekilebilir”. (Öğretmen-19)

Öğrencilerde görülen davranış bozukluklarının temelinde velinin ve aile ortamının yer aldığı düşüncesinden hareketle, öğrencilere olumlu alışkanlıkların ve birtakım değerlerin kazandırılmasında velilerin de işe koşulması gereğine değinilmiştir.

- “Okuma alışkanlığının aileler düzeyinde artırılması. Çünkü okumayan anne babanın çocuğuna okuma alışkanlığı kazandırmak imkansızdır.” (Öğretmen-5)

Velilerin okullara ve öğretmenlere çok fazla müdahale ettiği düşüncesinden hareketle veli eğitimi aracılığıyla bu sorunun üstesinden gelinebileceği düşüncesi söz konusudur. Bir

başka ifade ile, velilerin eğitim-öğretim süreci hakkında bilinçlendirilmelerinin, sürece gereksiz müdahalelerinin önüne geçebileceği görüşü ileri sürülmüştür.

- “*Velilere bilinçlendirici eğitim seminerleri verilmesi*”. (Öğretmen-7)

Veli eğitimi kapsamında ele alınmış olan bir başka konu ise ailelerin çocuklarına sundukları olanakların giderek artıyor olmasına rağmen çocukların bundan olumsuz etkileniyor oluşlarıdır. Özellikle teknoloji konusunda her geçen gün daha fazla olanağa sahip olan ve aileleri tarafından her istedikleri yerine getirilen çocukların çalışmadan ve mücadele etmeden kazanmaya alıştıkları düşünülmektedir. Bunun önüne geçmek için de velilerin çocuklarına daha davranmaları gerektiği konusunda bilinçlendirilmeleri önerilmiştir.

- “*Ailelerin, çocuklarına hayatı öğretme yerine hayatı çocukların yanına getirmeye çalışması. Mücadelesiz olmaları*”. (Öğretmen-9)

Ailelere yönelik eğitimlerin evlilik öncesinden itibaren yapılması gerektiği görüşünde olan öğretmenler de bulunmaktadır. Böylece bilinçlendirilecek olan bireylerin evliliğe ve çocuk yetiştirmeye yönelik bakış açılarının değişeceği ve olumlu sonuçlar elde edileceği düşünülmektedir.

- “*Veliler öğrenciyi fazla sevgiyle düzeltereğini sanıyor. Her ailenin evlenmeden önce zorunlu çocuk eğitimi ve bakımı konularında eğitim alması şart ve bununla ilgili TV’lerin akşamları 1 saat zorunlu eğitim yapması gerekir.*” (Öğretmen-42)

42 kodlu öğretmenin ifadesinden hareketle söz konusu önerinin Bolu ili genelinde yerel televizyonlar aracılığıyla çocuk gelişimi ve eğitimini konu edinen programlar yapılabileceği şeklinde yorumlanması mümkündür. Bu konuda benzer bir görüş de şöyledir:

- “*Çoğu aile bir çocuk nasıl yetiştirilir, okula başladığında ona nasıl destek olunur bilmemektedir. Milli Eğitim Müdürlüğümüzün ve okulların bu konuda çalışmalar yapması gerekir*”. (Öğretmen-65)

Bunun yanı sıra velilerin çocuklarını tanımaları ve onların ilgi, istek ve yeteneklerinin farkında olarak onları doğru yönlendirmeleri için veli eğitiminin gerekli olduğu görüşünde olan öğretmenler bulunmaktadır.

- “*Örneğin spor lisesine, güzel sanatlar lisesine, çıraklığa gitmesi gereken öğrencilerimi var. Velilerde öğrencilerinin durumlarını kabul etmiyorlar.*” (Öğretmen-17)

İletişim: Milli Eğitim Müdürlüğü ile üniversite arasında daha fazla etkileşime gerek duyulduğu ifade edilmiş olmakla birlikte öğretmenlerin Milli Eğitim Müdürlüğü ile daha aktif bir iletişime ihtiyaç duydukları görülmektedir. Böylece öğretmenlerin motivasyonlarının artacağı görüşü ileri sürülmüştür.

- “ *Yapılanlar ve yapılmayanlar birebir yerinde takip edilmeli, okullar ziyaret edildiğinde öğretmenlerle de görüşülmeli*”. (Öğretmen-3)
- “*Üniversite ile işbirliğini artırmak gerekli*”. (Öğretmen-29)

İletişim kategorisinde yer alan görüşlerden bir kısmı, eğitim sisteminde uygulayıcı pozisyonunda olan öğretmene daha fazla fikir sorulmasına ve değişikliklerin öğretmenlerin de görüşleri alınarak yapılmasına yöneliktir.

- “*Uygulayıcı olan öğretmene daha çok fikir sorulması*”. (Öğretmen-6)

Özellikle ders kitaplarının seçimi konusunda öğretmenlerin görüşlerinin alınması önerilmektedir.

- “*Ders kitapları seçiminde öğretmenlerin görüşleri alınmıyor. Kitaplar çocukların seviyesine göre ya çok ağır ya da çok gereksiz etkinlikler bulunuyor. Ders kitaplarının seçiminde il zümreleri göre almalı her ders için. Öğretmen kendi seçmeli okutacağı kitabı*”. (Öğretmen-20)

Öğretmenlerin kendi aralarındaki iletişimin ve etkileşimin artırılması konusunda da öneriler getirilmiştir. Buna yönelik olarak da öğretmenlerin deneyimlerini birbirleriyle paylaşabilecekleri ortamlar sağlanması ve hatta birbirlerinin sınıflarına konuk olmaları önerilmiştir.

- “*İldeki branş öğretmenleri kendi aralarında iletişim halinde olmalı. İlginç ders işleme metotları paylaşılmalı. Hatta öğretmen dönemde 1-2 ders başka bir okula konuk öğretmen olarak katılıp orada bir etkinlik yapmalı*”. (Öğretmen-32)

İletişim kategorisinin bir başka boyutu ise velilerdir. Velilerle kurulacak ve geliştirilecek olan sağlıklı bir iletişim sayesinde veliye eğitim sisteminin önemli bir parçası olduğunun hissettirilmesi önerilmiştir. Böylece veli kaynaklı sorunların büyük oranda çözüleceği düşünülmüştür. Veli toplantılarının ve velilerle yapılan görüşmelerin velilerle olumsuz bir algı yaratmış olduğu belirtilmiş, bu olumsuz algının olumluya çevrilmesi yönünde çalışmalar yapılması düşüncesi ortaya konulmuştur.

Rehberlik Hizmetleri: Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda uygun okullarda öğrenim görmelerinin sağlanması adına rehberlik hizmetlerinin artırılması konusunda görüşler söz konusudur. Böylece öğrencilerin motivasyonlarının ve akademik başarılarının artacağı, eğitim-öğretim hizmetlerinin de daha etkili hale geleceği düşünülmektedir.

- “*Öğrencileri ilköğretimde meslek seçimi ve kendini tanımaya yönelik bilgilendirilmelidir*”. (Öğretmen-16)
- “*İl genelinde akademik başarısı iyi olan öğrenciler okul bazında tespit edilmelidir. Bu öğrencilerin başarılarının daha artması için Milli Eğitim özel çalışmalar yapmalıdır. ... Akademik başarısı düşük olan öğrenciler de okul bazında tespit edilmelidir. Bu öğrenciler her okulun rehberlik servisi tarafından yakından takibi ağılanarak, başarısızlık nedenleri tespit edilmeli ve çözüm yolları aranmalıdır. Böylece başarısız öğrenci sayısı azalacak ve Bolu'nun genel başarısı artacaktır.*” (Öğretmen-37)

Öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda uygun okullara ve mesleğe yönlendirmenin yanı sıra motivasyonlarını artıracak uygulamaların gerçekleştirilmesi de önerilmiştir. Başarılı öğrencilerin Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ödüllendirilmeleri bu önerilerdendir.

Öğrencilere verilecek rehberlik hizmetinin sadece yönlendirme boyutunda değil onları çalışma becerileri ve öğrenme stilleri konusunda da bilinçlendirecek şekilde yapılması önerilmiştir. Böylece öğrenci motivasyonunun ve akademik başarısının artacağı düşünülmektedir.

Hizmet içi eğitim: Milli Eğitim Müdürlüğü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İzzet Baysal Vakfı, Elginkan Vakfı gibi kurum ve kuruluşlar aracılığıyla, çeşitli konularda öğretmenlere sunulacak hizmet-içi eğitim olanaklarının sorunların çözümüne dair bir öneri olarak dile getirilmiş olduğu görülmektedir.

- “*Öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştiren çalışmaların yapılmasının katkı sağlayacağını düşünüyorum.*” (Öğretmen-31)
- “*Sahasında ün yapmış eğitimciler tarafından öğretmenlere kısa süreli periyodik seminerler verilmesi*”. (Öğretmen-59)
- “*Öğrenci psikolojisinin tam olarak bilemiyorum. Bu konuda bize yol gösterecek rehber öğretmenler olmalı. 60-66 ay ve üzeri 72 aya kadar olan okula başlayan öğrencilerimizi anlamakta, dikkatlerini derse çekmekte zorlanıyorum. Bu konuyla ilgili seminere katılmayı dilerim*”. (Öğretmen-38)

38 kodlu öğretmenin ifadesinden de anlaşıldığı üzere 4+4+4 sisteminin uygulamaya konulmasının ardından, farklı öğrenci grupları ile etkileşime geçmeye başlayan öğretmenler, yani okulöncesi dönemdeki öğrencilere ilkökul 1. sınıf düzeyinde öğretim sunan sınıf öğretmenleri ile önceden ilköğretim 5. sınıf iken şu an ortaokul 1. sınıf olan öğrencilerle etkileşime geçmiş olan branş öğretmenlerinin bu öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun bir öğretim hizmeti sunabilmek için hizmet içi eğitime gerek duydukları görülmektedir. Hizmet içi eğitime gereksinim duyulan alalardan biri özel eğitimidir. Sınıflarında özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere dair hizmet içi eğitime gerek duyulduğu öğretmenlerce ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra bu öğrenciler ile diğerlerini kaynaştırma noktasında da eğitim alma ihtiyacı dile getirilmiştir.

- “...BEP’li (Bireysel Eğitim Programı) öğrencilerimiz de bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz bu öğrencilere eğitim verme konusunda kendilerini yeterli bulmadıklarını düşünmektedirler. BEP’li öğrencilerle ayrı ayrı ilgilenmek zor olmaktadır.” (Öğretmen-17)

Öğretmenlerin hizmet içi eğitime gerek duydukları bir diğer alan teknolojidir. Öğretim teknolojilerini nasıl kullanacakları konusunda desteğe ihtiyaçları olduğu görülmektedir.

Yılsonunda yapılacak eğitimlerde her yıl genel bir değerlendirmeye gidilmesi ve bu genel değerlendirmeler aracılığıyla bir sonraki eğitim-öğretim yılına hazırlanılması önerilmiştir. İl bazında yapılacak bu tür değerlendirme toplantılarının öğretmenlerin öğretim sürecini plânlamaları noktasında onları yönlendireceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra hizmet içi eğitimlere başka illerden gelecek öğretmenlerle de fikir alışverişinde bulunulmasının sağlanması önerilmektedir.

- "Eğitim camiası branşlar nezdinde her yılın yaz tatilinde seminerlere alınarak bu yıl neyi yaptık neyi yapamadık, bir sonraki yılın hazırlıklarının yapılması." (Öğretmen-24)

Sosyal Etkinlik Alanları: Öğretmenlerin dile getirmiş olduğu görüşler incelendiğinde, okullarında sosyal etkinliklere daha fazla zaman ayrılması gerektiğini ve buna yönelik olarak da bu tür etkinliklerin yapılacağı salonlara gereksinim duyduklarını belirttikleri görülmüştür. Buna yönelik çözüm önerilerinin ise farklı sosyal etkinliklere yönelik alanların inşa edilmesi yönünde olduğu belirlenmiştir.

- “İlimizde okul sayısının daha da artırılarak okul öğrenci sayıları 300-350’yi geçmemelidir. Bu durumda öğrencilerimiz için yeterli oyun alanları oluşacak, öğrencilerimiz oyun ihtiyaçlarını giderecektir.” (Öğretmen-8)

8 kodlu öğretmenlerin ifadesinden de anlaşıldığı gibi yeni okulların inşa edilmesi sadece sınıf mevcutlarının azaltılmasına değil, daha fazla sosyal etkinlik alanlarına yönelik olarak da bir çözüm önerisi olarak sunulmuştur.

Yeni okulların ve sosyal etkinlik alanlarının inşasına ek olarak mevcut alanların işlevselliğinin artırılmasına yönelik öneriler de bulunmaktadır.

- “Kütüphaneler yenilenebilir ve okuma saatleri zorunlu kılınabilir.” (Öğretmen-16)

Okulların fiziki şartlarının da 60-66 ay arasında olup ilkokula başlamış öğrenciler dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmesi önerilmiştir. Böylece 4+4+4 sisteminin ardından ortaya çıkan sorunların çözümü yolunda adım atılacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, Bolu'nun doğal güzelliklerinden daha fazla yararlanılması ve okul binalarının doğa ile içiçe olunacak şekilde plânlanması önerilmektedir.

İş Yükünün Azaltılması: Öğretmenlerin hem kendilerinin hem de öğrencilerinin gereksiz olarak gördükleri aşırı iş yükünden kurtulmaları gerektiği görüşünde oldukları belirlenmiştir. Öğretmen bazında bürokratik işlemlerin ve öğrenciye yönelik olarak da ders yükünün söz konusu aşırı iş yükü kapsamında ele alındığı görülmüştür. Bu sayede zamanın etkili kullanımının mümkün olacağı ve ders dışı etkinliklere de zaman ayrılacağı görüşü ileri sürülmüştür.

Öğretim programlarının ülke gerçekleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmesinin öğretmenlerin iş yükünü azaltacağı görüşünde olan öğretmenler de bulunmaktadır.

- “...eğitim sisteminin tamamıyla değiştirilmesi. Müfredat, program ve yaklaşımların ülke coğrafyası dikkate alınarak yeni analiz ve çalışmalar yapılarak gerekli kanun ve yönetmeliklerin değiştirilmesi”. (Öğretmen-15)

Sınıf Mevcudu: Okullarda sınıf mevcutlarının fazla olduğunu düşünen öğretmenler sınıf mevcutlarının azaltılmasının eğitim-öğretimde niteliği artıracığı görüşündedirler. Buna yönelik olarak da yeni okulların inşa edilmesi ve diğer okullardan buralara yapılacak nakiller ve öğrencilere sunulacak alternatifler ile sınıf mevcutlarının azaltılması önerilmiştir.

- “İlimizde okul sayısının daha da artırılarak okul öğrenci sayıları 300-350'yi geçmemelidir.” (Öğretmen-8)

İlçelerde ve köylerde yer alan okulların durumlarının iyileştirilmesi ve böylece bu okullar ile şehir merkezindeki okullar arasında gerek niceliksel gerekse niteliksel anlamda

farıkın kapatılması sınıf mevcudu ile ilgili sorunların çözümüne yönelik bir başka öneri olmuştur. Böylece şehir merkezine göçlerin azalacağı ve sınıf mevcutlarının da düşeceği görüşü söz konusudur.

İstikrarın sağlanması: İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ndeki sık değişimlerden rahatsızlık duyduklarını ve bu durumun eğitim-öğretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediğini düşünen öğretmenler buna yönelik olarak da istikrarın sağlanmasına dair önerilerde bulunmuşlardır.

- *"Önce sağlam, sağlıklı ve kalıcı bir milli eğitim müdürü bulunması."* (Öğretmen-24)
- *"İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görev değişikliklerinin en aza indirilmesi"*. (Öğretmen-60)

Değişim konusunun bir başka boyutunu ise sistem oluşturmaktadır. Sistemdeki sık değişikliklerin hem öğretmenin hem de öğrencinin motivasyonunu düşürdüğü görüşünde olan öğretmenler buna çözüm olarak da yine istikrarın sağlanmasını önermektedirler.

- *"Türkiye'deki tüm gelişmelerden etkilenen okul ortamları her gün başka bir yenilik adı altındaki karışıklıklarla baş etmeye çalışmaktadır."* (Öğretmen-31)

27 öğretmenin sorunların çözümüne yönelik hiçbir öneri getirmemiş oldukları görülürken yukarıdakilere ek olarak şu önerilerde de bulunulmuştur: (a) Öğretmenlere yardımcı olacak komisyonların oluşturulması ve (b) Eğitim Fakültesi ile daha fazla işbirliği, hizmet içi eğitim olanaklarının artırılması ve öğretmenlere öğretim yöntem ve teknikleri ile materyal konusunda destek olunması.

İDARECİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

EN ÖNEMLİ 10 SORUN

“Sosyal etkinlikleri bir grup öğrenci ile yapıyoruz. Yapan öğretmen ve öğrenciler sadece alkışlanıyor. İl tarafından bazen zorunlu tehdit bazıları ediliyor. Okulların olmazsa olmazları artık okul aile birlikleri tarafından kısmen yürütülüyor. Aynı kişilerle rica minnet gidiyor. ... İl danışma kurulu çalıştırılmıyor. Katılımlarda birinci sorumlular değil 17nci sorumlular geliyor ya da gelmiyor. İl zümre kararlarını bir önceki yıl ne alınmışsa o devam ediyor. Müdürler kurulunda aynı şekilde devam ediyor. Okullarda yapılan kurul toplantılarında alınan kararlar da unutuluyor ya da dönütler uygulanmıyor”.

İdareci (19)

“Bolu’da varoş kültürü dediğimiz kültür yok denecek kadar az olması, sosyal hayatta birbirinden farklı ve uç yaşantıların olmaması, her kesimin birbirine ulaşabiliyor olması ve iç içe yaşamasını bir fırsat olarak görüyorum”.

İdareci (37)

“İlimizde eğitim açısından geliştirilmesi gereken okullarımızda eğitim-öğretim standardının aynı seviyede olmasıdır. ... Tüm okulların idareci ve eğitimcilerinin nitelik ve fiziki ortam olarak geliştirilmesi bazı okullara yoğun talebi ve taşınmalı olmadığı halde evin yakınına gitmeyip uzak okullara gitmeyi engelleyecektir.”

İdareci (42)

1. MOTİVASYON EKSİKLİĞİ

2. AİLELERİN EĞİTİMİ

3. ÖĞRETMEN EĞİTİMİ

4. DEĞİŞİM VE İSTİKRAR

5. TOPLUM EĞİTİMİ

6. YANLIŞ KARARLAR

7.

YÖNETMELİKLER

8. ALIŞKANLIKLAR

9. BÜROKRASİ

10. SINIF MEVCUTLARI

“Öncelikle eğitim-öğretimi kâğıt üzerinde plânlamamalı ve uygulamamalıyız. En büyük sorunumuz uygulama. Her şey plân üzerinde kalıyor. Plânlıyoruz, plânlarımız mükemmel oluyor. Ancak kâğıt üzerinde kalıyor. Fayda göremiyoruz maalesef. Bunun için öncelikle uygulanabilir plânlar yapılmalı ve uygulanmalı”.

İdareci (33)

“Okullarda idareciler ve öğretmenler deyim yerindeyse etliye sütlüye çok fazla karışmıyorlar. Çünkü doğruyu söylese suçlu, görse suçlu, görmese suçlu. Okullarda soruşturma geçirmeyen ceza almayan idareci yok denecek kadar az. Bu şartlarda bir okul müdür, müdür yardımcısı görevini yaparken bile düşünerek yapıyor. Okul idarecileri görevini yapmayan personele bile bir şey diyemez hale geldi”.

İdareci (2)

“En büyük sıkıntımız okul, aile, öğretmen üçlüsünün birlikte hareket edebilmesini sağlayamamaktır. Bu konuda özellikle velilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir”.

İdareci (13)

“Tüm öğrencileri, öğretmenleri ve velileri kapsayan yurt dışında geçerli kurallar olmalı, herkes hangi harekete hangi cezanın verileceğini, hangi davranışların ödüllendirileceğini bilmeli”.

İdareci (32)

İDARECİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİM SORUNLARI

Çalışmada örneklem olarak okulöncesi kademesinde İzzet Baysal Anaokulu, Latife Hanım Anaokulu ve Mebrure-İlhan Bağışgil Anaokulu'na; ilkokul kademesinde 50. Yıl İlkokulu, Atatürk İlkokulu, Canip Baysal İlkokulu, Dodurga Abdi Sin İlkokulu, İnkılâp İlkokulu ve Mehmet Akif Ersoy İlkokulu'na; ortaokul kademesinde 100. Yıl Ortaokulu, Abant Ortaokulu, Cumhuriyet Ortaokulu, Gazipaşa Ortaokulu, Köroğlu Ortaokulu, Sakarya Ortaokulu ve Yunus Emre Ortaokulu'na ve lise kademesinde ise Anadolu Öğretmen Lisesi, Emine-Mehmet Baysal Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, Fen Lisesi, İzzet Baysal Otelcilik Turizm Meslek Lisesi, İzzet Baysal Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Merkez İmam Hatip Lisesi ve Merkez Endüstri Meslek Lisesi'ne okul idarecileri ile grup görüşmeleri gerçekleştirmek üzere ziyarette bulunulmuştur. Görevli rehber öğretmenler okul öncesi kademesinden 5, ilkokul kademesinden 10, ortaokul kademesinden 13 ve lise kademesinden de 16 kişi olmak üzere 44 okul idarecisinin görüşünü "kapalı ve isimsiz zarf" ile almıştır. Alınan görüşler analiz edildiğinde aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar aşağıda ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

BOLU'DA EĞİTİMİN GENEL DURUMU

İdareci görüşlerine bakıldığında öncelikle **Bolu ilindeki eğitimin genel durumundan** söz ettikleri görülmektedir. Öğretmenler Bolu ilinin eğitim açısından sunmuş oldukları olanaklara yönelik görüşlerini belirtmiştir ve analiz edilen sonuç aşağıda önem sırasına göre temalar halinde sunulmuştur.

Tablo 25. İdarecilerin Eğitimin Genel Durumuna İlişkin Görüşleri

TEMALAR	k	f
İşbirliği	1	23
Donanım	1	21
Öğretmen Kadrosu	1	14
Sınıf Mevcudu	1	13
Okullaşma	1	10
Sosyo-Ekonomik Düzey	1	8
Konum	1	3

Yöneticilerin Bolu ilinde eğitimin genel durumuna ve Bolu'nun bu anlamda sunduğu olanaklara ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde bu görüşlerin genel anlamda olumlu yönde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bazı olumsuz görüşler de dile getirilmiştir. Aşağıdaki örnek bu olumsuz görüşlerden birine ilişkindir:

- *“Sosyal etkinlikleri bir grup öğrenci ile yapıyoruz. Yapan öğretmen ve öğrenciler sadece alkışlanıyor. İl tarafından bazen zorunlu tehdit bazıları ediliyor. Okulların olmazsa olmazları artık okul aile birlikleri tarafından kısmen yürütülüyor. Aynı kişilerle rica minnet gidiyor. ... İl danışma kurulu çalıştırılmıyor. Katılımlarda birinci sorumlular değil 17nci sorumlular geliyor ya da gelmiyor. İl zümre kararlarını bir önceki yıl ne alınmışsa o devam ediyor. Müdürler kurulunda aynı şekilde devam ediyor. Okullarda yapılan kurul toplantılarında alınan kararlar da unutuluyor ya da dönütler uygulanmıyor”.* (İdareci-19)

Başka bir yönetici ise Bolu'da eğitim anlamında diğer illerden daha iyi bir durumun söz konusu olmadığını ifade etmiş ve *“hiç farklı olduğunu düşünmüyorum”* (Yönetici-26) şeklinde görüş belirtmiştir. Yine 31 kodlu yönetici de *“diğerlerinden daha iyi yaptığımız bir şey yok”* diyerek bu konuda olumlu bir düşüncede olmadığını göstermiştir. Y34 kodlu yönetici de benzer şekilde *“diğerlerine göre daha iyi yaptığımız bir özelliğimizin olduğunu düşünmüyorum”* ifadesini dile getirmiştir. 37 kodlu bir başka yöneticinin bu konudaki görüşü ise şöyledir: *“Eğitim-öğretim sorunlarını çözecek, niteliğini artıracak diğer illerden farklı bir çalışma görmedim”*.

İşbirliği: Yöneticilerin, Bolu ilinde eğitimin genel durumuna ve Bolu'nun bu anlamda sunduğu olanaklara yönelik olarak dile getirmiş oldukları görüşler incelediğinde ortaya çıkan kategorilerden biri işbirliği olmuştur. Özellikle meslek lisesi yöneticileri öğrencilere staj olanağı sunma açısından sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

- *“Öğrencilerin uygulama imkanları bakımından özellikle atölyeler yeterli, sektörle işbirliği iyi”.* (İdareci-16)
- *“Özellikle üniversite şehri olması dolayısıyla işbirliğine gidilmesi, çeşitli staj imkânlarının sağlanabileceği sanayi tesislerinin olması bir avantajdır”.* (İdareci-23)

Ayrıca Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve diğer kurum ve kuruluşlarla olan işbirliğinden ve bu kurumların sunduğu desteklerden söz edilmiştir.

- *“Üniversite ilgileri yardıma hazırdır. Valilik ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü destekliyor”.* (İdareci-10)

- “İlimizde üniversitenin bulunması, ... araştırma konularında üniversiteden fazlasıyla yararlanulabilir. Ayrıca ilimizdeki İzzet Baysal Vakfı'nın eğitime ve öğretime katkısı unutulmamalıdır”. (İdareci-18)
- “İlimizin en büyük fırsatı; üniversitenin olması ve gerektiğinde işbirliği yapılabilmesi.” (İdareci-35)
- “Bolu’da İzzet Baysal Vakfının olması ve eğitime olan katkıları ... Ayrıca ilimizde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde birçok öğretmen yetiştirme programının bulunması”. (İdareci-39)

İşbirliği kapsamında sadece çeşitli kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliğinden söz edilmemiş, öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle yapılan işbirliği de ifade edilmiştir. Bu bağlamda yöneticilerin öğretmenlerle, öğrencilerle ve onların velileri ile ilişkilerinin iyi olmasını ve işbirliği içerisinde bulunmalarını olumlu bir durum olarak ele almışlardır.

- “Veliler ve öğretmenlerden gelen istek ve talepler anında dikkate alınıyor”. (İdareci-27)
- “Okulumuzda idareci ve öğretmenler arasında dayanışma ve işbirliği, eğitim-öğretimin daha kaliteli duruma gelebilmesi için gerekli disiplin sağlıklı bir şekilde yürütülmektedir.” (İdareci-35)

Donanım: Yöneticiler, Bolu ilinde okulların yeterli donanıma sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda Fatih Projesi’nden söz edilmiş, bu projenin tüm okullarda uygulamaya girmesi ile birlikte, diğerlerine nazaran donanım açısından eksik görülen okulların da yeterli düzeye geleceği ifade edilmiştir.

- “Öğrencilerimize takışır temiz, düzenli ve donanımlı bir fiziki ortam sunduğumuzu ...düşünüyorum”. (İdareci-37)
- “Teknolojik imkanlara sahibiz”. (İdareci-44)

Öğretmen Kadrosu: Bolu ilinde eğitimin genel durumuna ve Bolu’nun bu anlamda sunduğu olanaklara yönelik olarak okul yöneticileri öğretmen kadrosunun yeterliliğinden söz etmişlerdir. Öğretmen sayısına bağlı olarak okullarda boş geçen ders sayısının az olması da yöneticiler tarafından bir avantaj olarak ele alınmıştır.

- “Başarılı öğretmenlerimiz var. Her şey sınıfta başlar. Başarı da sınıfta başlar. Öğretmenlerimize güvenilmelidir.” (İdareci-4)
- “İl ve okul olarak öğretmenlerimi donanımlı”. (İdareci-20)

Özellikle genç öğretmenlerin çoğunlukta olduğu okulların yöneticileri bu durumu bir avantaj olarak düşünmektedir.

- “Okulumuzda çalışan öğretmen kadrosu genç ve dinamik olduğundan yeniliklere ve gelişmelere daha çabuk adapte olunmaktadır”. (İdareci-15)
- “Genç bir kadroya sahibiz”. (İdareci-25)

Bununla birlikte bazı okul yöneticilerin ise okullarında deneyimli öğretmenlerin görev yapıyor oluşunu olumlu bir durum olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu görüşün temelinde ise deneyimli öğretmenlerin disiplin sorunları ve devamsızlık takibi gibi konularda daha etkili oldukları düşüncesinin yer aldığı ortaya konulmuştur.

- “Öğretmenlerin ortalama olarak daha tecrübeli olması avantajımız”. (İdareci-32)
- “Öğretmenlerimiz yeterli tecrübeye sahip”. (İdareci-33)

Sınıf Mevcudu: Okul yöneticileri Bolu ilinde sınıf mevcutlarını standart düzeyde olduğunu belirtmiş ve bunu da Bolu ili açısından bir avantaj olarak değerlendirmişlerdir.

- “Bolu il olarak Türkiye genelinde sınıf başına düşen öğrenci açısından diğer illere göre daha avantajlı durumdadır.” (İdareci-7)
- “Sınıftaki öğrenci sayıları ideal bir sayıdır”. (İdareci-11)
- “Bolu’da eğitim ortamlarının diğer illere göre daha ileri düzeyde olduğu, derslik başına düşen öğrenci sayılarının 25 kişilik sınıflar düzeyinde olduğu görülebiliyor”. (İdareci-23)

Okullaşma: Okul yöneticileri Bolu ilindeki okullaşma oranına değinmiş ve okul sayısının fazla olmasını Bolu için olumlu bir durum olarak ele almışlardır.

Okul sayısının yanı sıra Bolu ilinde yurt sayısının da fazla olduğu belirtilmiştir.

- “Yurt imkanı çok fazla. Diğer illerle kıyaslırsak parasız yatılı yurtların çok fazla olduğu aşikardır”. (İdareci-11)

Okul ve yurt sayılarına benzer şekilde dersane, kurs ve etüt merkezi sayısının da fazla olması yöneticilerin olumlu olarak değerlendirdikleri etkenlerdendir.

- “Okul dışı dersane, kurs, etüt merkezi sayısının fazla oluşu ve eğitimi desteklemesi olumlu etkenlerdir.” (İdareci-36)

Sosyo-Ekonomik Düzey: Yöneticiler Bolu’da halkın gelir seviyesinin genel olarak yüksek olduğunu belirtmiş bunun da eğitim-öğretim faaliyetlerini olumlu yönde etkileyen etkenlerden biri olduğunu dile getirmişlerdir.

- “*Halım alım gücünün yüksek olması ve eğitim materyallerine ulaşmadaki kolaylık rahat sağlanmaktadır*”. (İdareci-36)
- “*İl olarak; yapılacak çalışmalara katılım açısından ilimizdeki ailelerin ekonomik durumlarının iyi olmasını ve ailedeki çocuk sayılarının az olmasını bir fırsat olarak görüyorum*”. (İdareci-37)

Bu kategori çerçevesine yer alan başka bir boyut ise ailelerin sosyal statüleridir. Bir yönetici bu konuda şunları dile getirmiştir:

- “*Bolu’da varoş kültürü dediğimiz kültür yok denecek kadar az olması, sosyal hayatta birbirinden farklı ve uç yaşantıların olmaması, her kesimin birbirine ulaşabiliyor olması ve iç içe yaşamasını bir fırsat olarak görüyorum*”. (İdareci-37)
- “*İlimizin okur-yazarlık oranının yüksek olduğunu biliyorum. Eğitim seviyesi ve sosyo-ekonomik durumları iyi olan veliler bizim için artı değerdir*”. (İdareci-39)

Konum: Bolu ilinin coğrafi konumu yöneticiler tarafından da olumlu bir durum olarak değerlendirilmekle birlikte bu durumdan nasıl yararlandığına ya da yararlanılabileceğine yine değinilmemiştir.

- “*İl olarak metropol şehirlere ...yakın olmamızı fırsat olarak görmekteyim*”. (İdareci-14)
- “*Bolu, ülkemizin en büyük iki şehri arasında olması ve bu şehirlerle olan mesafenin azlığı nedeniyle kültürel faaliyetlerin çeşitli ve yoğun yapılması etkilidir*”. (İdareci-35)

Konumla ilgili olarak ele alınmış olan bir başka olgu ise iklimdir. İklimin eğitim-öğretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemediğine değinilmiş ve bu durum bir avantaj olarak değerlendirilmiştir.

- “*En önemli fırsatımız coğrafyamızdır; Bolu ilinin ikliminin eğitimi çok fazla olumsuz etkilememesi, ısınma durumunun iyi olması eğitimin sürekliliğini etkilemektedir*”. (İdareci-36)

YAPILMASI GEREKENLER

İdarecilerin Bolu'daki eğitim sorunları konusunda neler yapılması gerektiği sorulmuştur. Bu bağlamdaki görüşleri aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 26. İdarecilerin Yapılması Gerekenlere İlişkin Görüşleri

TEMALAR	k	f
Veli eğitimi	1	18
Motivasyon desteği	1	17
Hizmet içi eğitim	1	11
Bürokrasinin azaltılması	1	3

Veli Eğitimi: Veli-okul işbirliğinin sağlanması ve buna yönelik olarak da veli eğitim seminerlerinin sunulması gerektiği dile getirilmiştir.

- “En büyük sıkıntımız okul, aile, öğretmen üçlüsünün birlikte hareket edebilmesini sağlayamamaktır. Bu konuda özellikle velilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir”. (İdareci-13)
- “İmkânların bol olmasına karşılık yeterli başarının ilimizde yakalanamamasını veli ve öğretmen yetersizliklerine bağlıyorum. Daha bilinçli yaklaşılması gerektiğini düşünüyorum”. (İdareci-14)
- “Öğretmene destek olan veliler görmek bizi mutlu eder. Bu konuda çalışmalar yararlı olur iye düşünüyorum”. (İdareci-22)
- “Velilerle işbirliğinde öğrencilerle motive edici çalışmalar yönünden sıkıntı çekilmekte. Veliler okula sık sık gelmemekte (taşınmalı öğrencilerin velileri).” (İdareci-24)
- “Velilere eğitimin önemini anlatmalı ve eğitimin içine çekmeliyiz”. (İdareci-32)
- “Çocuklarına karşı savunmacı ve aşırı korumacı yaklaşım çocukları olumsuz etkilemektedir. Okul olarak zaman zaman veliden yeterli desteği alamamaktayız. Bunun çözümü için veliyi bilinçlendirici eğitimlere ağırlık verilmelidir”. (İdareci-36)
- “Eğitimin her kademesinde okul-aile işbirliğiniz geliştirmemizi velilerin eğitim öğretim faaliyetlerindeki görev ve sorumluluklarını daha etkili bir şekilde yerine getirmelerini sağlamamız gerekmektedir.” (İdareci-39)

Velilere sunulacak eğitimin sadece okul çağında çocuğu olanlara yönelik değil de çocuk sahibi tüm aileleri kapsar şekilde düzenlenmesi gereğine dikkat çekilmiştir. Böylece çocukların daha donanımlı bir şekilde ve iyi bir zemine sahip olarak okula gelecekleri, dolayısıyla da okulda karşılaşılan sorunların büyük çoğunluğunun en başından önüne geçileceği düşünülmektedir.

Motivasyon Desteği: İl genelinde eğitim personelinin ve öğrencilerinin motivasyonlarını artırmaya yönelik çalışmalara gerek olduğu belirtilmiştir. Sosyal faaliyetlerin artırılması da bu yönde ele alınanlar arasındadır.

- “Sosyal faaliyetlerin artırılması”. (İdareci-8)
- “Ders dışı etkinliklerin güçlü olması gerekiyor.” (İdareci-9)

- “*Sosyal ve kültürel faaliyetler ile eğitimsel fiziki imkân sıkıntıları ilimizde söz konusu*”. (İdareci-21)

Sosyal faaliyetlerin yanı sıra öğrenciler arasında etkileşimi ve rekabeti artıracak uygulamaların motivasyonu artırmada etkili olacağı düşünülmüştür. Bu tür etkinliklerde başarının ödüllendirilmesinin öğrencileri motive edeceği ve çalışmaya yönlendireceği ifade edilmiştir.

- “*İl çapında her dönem okulların katıldığı ortak deneme sınavları yapılabilir. Okullar arası bilgi yarışmaları düzenlenebilir.*” (İdareci-15)

Yukarıdaki alıntılardan anlaşıldığı üzere yöneticiler sadece öğretmenlerin değil öğrencilerin de motivasyonlarını artırmaktan söz etmektedirler. Öğretmenlerin motivasyonlarının artırılmasına dair görüşler ise eğitim-öğretim faaliyetlerine daha istekli ve aktif katılımları bağlamında ele alınmıştır. Bir başka ifade ile, okul yöneticileri öğretmenlerin daha girişimci ve etkin olmaları için motivasyonlarının artırılması gerektiğine değinmişlerdir.

- “*İl olarak; eğitim çalışanlarını kendilerinin ve yaptıkları işin değerli bir iş olduğuna inandırılarak başarılabilir. ... Birkaç okul ve bu okullardaki öğretmenler dışında da başarılı okul ve öğretmenlerin var olduğu MEM tarafından halka bazı yol ve yöntemlerle anlatılmalıdır*”. (İdareci-37)

37 kodlu okul yöneticinin dile getirmiş olduğu ifadeden anlaşıldığı üzere, öğretmenlerin de dile getirmiş olduğu imaj olgusu yöneticilerde de karşımıza çıkmaktadır. Bolu ilinde bazı okulların daha fazla ön plâna çıkmış olması ve bunların başarılı okullar olarak halk arasında olumlu bir imaja sahip olması diğer okullardaki personeli rahatsız etmektedir. Dolayısıyla da sadece birkaç okulun değil tüm okulların nitelikli ve tercih edilebilir okullar olduğu algısının halka kazandırılması gereği belirtilmiştir. Buna yönelik olarak da Milli Eğitim Müdürlüğü’nde beklentiler söz konusudur. Bu konudaki bir başka görüş de aşağıdaki gibidir:

- “*İlimizde eğitim açısından geliştirilmesi gereken okullarımızda eğitim-öğretim standardının aynı seviyede olmasıdır. ... Tüm okulların idareci ve eğitimcilerinin nitelik ve fiziki ortam olarak geliştirilmesi bazı okullara yoğun talebi ve taşınmalı olmadığı halde evin yakınına gitmeyip uzak okullara gitmeyi engelleyecektir.*” (İdareci-42)

Öğretmen ve öğrencilerin desteklenmesine yönelik uygulamalara ek olarak okulların gerek maddi anlamda gerekse başarı anlamında okulların da desteklenmesi gereğine dikkat çekilmiştir.

- “Başarı grupları, tabela grupları desteklenirken, yetersiz olanların da tespit edilip yeterli hale getirilmeli. Üniversite ile de iletişim kurulup gerekli onaylarla okullarla iç içe çalışılmalı”. (İdareci-19)
- “Fiziki olarak, araç-gereç bakımında ve okulların maddi bakımdan eksikliği vardır.” (İdareci-20)
- “FATİH Projesi okullara gelecek diye 3 senedir okullara teknolojik aletler alınmıyor. Okul kütüphanelerinin güncel kitaplarla geliştirilmesi. Okul kütüphanelerinin tasarımlarının yenilenmesi”. (İdareci-25)

Hizmet içi Eğitim: Yöneticiler öğretmenlerin günün gerekliliklerine uyum sağalmaları ve yenilikleri takip etmeleri açısından hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

- “Gelişen teknoloji ile birlikte öğrencilere daha faydalı olma açısından amacına uygun Hizmet içi Eğitim programları düzenlenmelidir.” (İdareci-2)

Hizmet içi eğitim konusunun sadece öğretim faaliyetlerine yönelik olarak değil, kişisel ve mesleki gelişimi de kapsar şekilde ele alınmış olduğu görülmüştür. Aşağıdaki görüş de bu yöndedir:

- “Eğitim açısından günümüz insanının davranışları ve çözüm yolları, rehberlik, zaman yönetimi konularında kendimizi geliştirmemiz, planlı çalışmamız, çalışma alanlarımızı ve görevlerimizi somut olarak bilmemiz, görev dağılımının iyi yapılması görevlerimizle ilgili eğitim almamız gerekmektedir”. (İdareci-16)
- “Eğitim sistemimizde henüz tam anlamıyla oturmayan bir düzen olduğu için ve birtakım şeyler sürekli değiştiği için, bu değişen eğitim sistemine göre öğretmenlerimize ve idarecilerimize daha donanımlı olmaları için hizmet içi eğitimler daha kaliteli verilmelidir”. (İdareci-35)
- “Okulumuzdaki öğretmenlerin de mesleki yeterliliklerini geliştirmek için teknolojiyi kullanmaları ve ihtiyaç duydukları HİE seminerlerine katılmaları için zemin hazırlamalıyız. Ancak bunu gerçekleştirmek için MEM’de desteği gerekmektedir”. (İdareci-40)

Bürokrasinin Azaltılması: Yöneticiler bürokratik engelleri, öğretmenlerin motivasyonlarının azalmasının ve öğrencilerin il ve ülke genelindeki sınavlardaki başarılarının düşük olmasının temel nedenlerinden biri olarak ele almışlardır. Öğrenci yararına olduğu için yapılan ancak mevzuatta yeri olmadığı için cezaya tabi tutulan uygulamaların öğretmenleri olumlu davranışlardan uzaklaştırdığı ifade edilmiştir. Buna örnek olarak da sınavlara hazırlık kursları gösterilmiştir.

- “Türkiye’nin çoğu il ve ilçelerinde Halk Eğitim Merkezlerine bağlı olarak sınavlara hazırlık kursları açılmakta; ancak Bolu’da kurs açmak istendiğinde bütün engellemelerin olduğu görülmektedir”. (İdareci-1)

1 kodlu okul yöneticisinin görüşlerinden yapılmış olan alıntı, yöneticilerin Milli Eğitim Müdürlüğü Makamı ve Teftiş Kurulu’nun bu tür uygulamalarının öğretmenlere yönelik güvensizlik olarak algılandığını ve bu tür bürokratik engellerin öğretmenlerin motivasyonunu düşürdüğünü göstermektedir. Dolayısıyla bu tür engellerin ortadan kaldırılması ya da azaltılması gerekliliği ifade edilmektedir.

Bürokratik engellerle bağlantılı olarak ele alınmış bir başka konu da örgüt içerisinde dinamizmin sağlanmasına yöneliktir. Yeniliğe açık ve hoşgörülü kişilerle sistematik dinamik tutulması beklentisi söz konusudur.

- “Planlama ve örgütlenme zafiyetimiz var. Yeniliğe ve yeni kişilere açık olunmalı. Özellikle Milli Eğitim Müdürlüğü’nde eğitim sorunları ile ilgilenen ve bunların giderilmesi için görevlendirilen elemanlar rutin sürelerde değiştirilmeli. Sistem sürekli dinamik tutulmalı.” (İdareci-27)

Bu bağlamda yer alan bir başka nokta da bürokratik gerekliliklerin ötesine geçip uygulamaya ağırlık verilmesi gerektiğidir. Okul yöneticileri, yapılan plânların ve hazırlanan programların kâğıt üzerinde kaldığını, uygulama konusunda ise çok büyük eksiklerin olduğunu düşünmektedirler.

- “Öncelikle eğitim-öğretimi kâğıt üzerinde plânlamamalı ve uygulamamalıyız. En büyük sorunumuz uygulama. Her şey plân üzerinde kalıyor. Plânlıyoruz, plânlarımız mükemmel oluyor. Ancak kâğıt üzerinde kalıyor. Fayda göremiyoruz maalesef. Bunun için öncelikle uygulanabilir plânlar yapılmalı ve uygulanmalı”. (İdareci-33)

ENGELLER

İdareciler SWOT analizi çerçevesinde Bolu ilindeki eğitim sorunlarının çözümünde karşılaştıkları engellerden söz etmişleridir. Görüşleri aşağıda ortaya çıkan temaların önemine göre verilmiştir.

Tablo 27. İdarecilerin Çözümün Önündeki Engellere İlişkin Görüşleri

TEMALAR	k	f
Veli	1	11
Yanlış kararlar	1	10
Yönetmelikler	1	9
Alışkanlıklar	1	6
Motivasyon eksikliği	1	5
Değişim	1	5
Sınıf mevcudu	1	2

Veli: Öğretmenler gibi okul yöneticileri de veliyi eğitimin önündeki engellerden biri olarak nitelendirmişlerdir. Velilerin eğitim-öğretim sürecine yeterli destek vermemeleri dolayısıyla eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğinin düştüğü belirtilmiştir.

- “*Bolu halkının eğitime bakışı değiştirilmelidir. Maddi durumu iyi olsa bile eğitim alması gerektiğini kavraması gerekir*”. (İdareci-11)
- “*Veli potansiyelimizin okulumuzun bulunduğu mevki itibariyle sürekli göç olması nedeniyle velilerimizin bilinçsiz olması*”. (İdareci-13)
- “*Bolu’daki eğitimin niteliğinin artırılmasının önündeki en önemli engellerden biri velilerin eğitime gerekli önemi vermemesi...*”. (İdareci-15)

Özellikle meslek liselerinde ve taşınmalı eğitimin yapıldığı okullarda veli ilgisinin daha da azaldığı ortaya çıkmaktadır.

- “*Taşınmalı eğitim olmasından kaynaklanan velilerin yeterli ilgi göstermemeleri*”. (İdareci-25)
- “*... tarıma dayalı zenginlik ve bunun sonucu olarak ailelerin eğitim faaliyetine sadece ekonomik kolay iş bulma veya getiri olarak bakması nedeniyle eğitimi desteklememesi*”. (İdareci-36)

Yanlış Kararlar: Okul yöneticileri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan bazı kararların eğitim – öğretim faaliyetlerinde niteliğinin artırılması açısından engel teşkil ettiği görüşündedirler. Alan dışından yapılan öğretmen atamaları bu tür yanlış kararlara örnek oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra öğretim programlarının ve ders kitaplarının öğretmenlerin yani tabanın görüşleri alınmadan hazırlandığını düşünen yöneticiler bu tür yanlış kararların eğitimin niteliğini düşürdüğü görüşündedirler.

- “*Ders kitaplarının tabanın görüşleri alınmadan hazırlanması sonucunda öğrencilerin seviyelerinin altında kalması*”. (İdareci-6)

Yönlendirme konusundaki yetersizlikleri ve eksiklikleri de yanlış kararlar başlığı altında değerlendirmek mümkündür. Okul yöneticileri sadece alan dışı öğretmen atamalarını değil, öğrencilerin ilgi, istek ve yeterlilikleri doğrultusunda okullara yerleştirilmemelerini de bu kapsamda değerlendirmektedirler. Alınan yanlış kararlar sonucunda öğrencilerin nitelikli bir biçimde yetiştirilmesinin önüne geçildiği ve bunun da doğal olarak nitelikli eğitimi engellediği düşünülmektedir.

- “*Ana eleman hazırlayacak Meslek Liselerine düşük kapasiteli öğrenci gelmesi, bir kısım gençlerin temel bilgileri ilk öğretimde alamaması*”. (İdareci-10)
- “*... öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmemeleri, özellikle öğrencilerin kısa yoldan meslek sahibi olabilecekleri mesleki liselere yönlendirmeleri...*”. (İdareci-15)

Yönetmelikler: Bazı yönetmelik maddelerinin yöneticilerin görevlerini yapmalarına engel olduğu düşünülmektedir. Soruşturma geçirme korkusuyla yöneticilerin hareket alanlarının kısıtlandığı belirtilmektedir.

- “*Okullarda idareciler ve öğretmenler deyim yerindeyse etliye sütlüye çok fazla karışmıyorlar. Çünkü doğruyu söylese suçlu, görse suçlu, görmese suçlu. Okullarda soruşturma geçirmeyen ceza almayan idareci yok denecek kadar az. Bu şartlarda bir okul müdür, müdür yardımcısı görevini yaparken bile düşünerek yapıyor. Okul idarecileri görevini yapmayan personele bile bir şey diyemez hale geldi*”. (İdareci-2)
- “*Açılan inceleme ve soruşturmalar motivasyonu düşürmektedir*”. (İdareci-6)
- “*Bir dilekçede soruşturma açılmamalı*”. (İdareci-26)

Bunun yanı sıra disiplin cezalarının caydırıcı olmadığını ve öğrencileri yanlış davranışlardan uzaklaşma noktasında etkili olunamadığını düşünen okul yöneticisi sayısı (n=10) da fazladır.

- “*Disiplin cezalarının caydırıcı olmaması*”. (İdareci-20)

Alışkanlıklar: Yıllardır süregelen alışkanlıkların, sistemdeki değişimlerin uygulamaya yansımaları engellediği ve bunun yanı sıra değişime olan inancı azalttığı ileri sürülmüştür.

- “*Alışkanlıklarımızdan vazgeçmememiz. (Böyle gelir böyle gider düşüncesi) değişimin bize olan ihtiyacının farkında olmamamız*.” (İdareci-7)

Söz konusu alışkanlıkların sadece öğretmenler ve okul idarecileri tarafından değil öğrenciler tarafından da sürdürüldüğü ifade edilmiştir. Buna yönelik olarak da eğitim ve öğretimin gerekliliğini ve önemini kavramış nesillere olan gereksinime ve bu konuya verilmesi

gereken önceliğe değinilmiştir. Dolayısıyla, öncelikle kolay yoldan bir şeyler elde etmeye dair alışkanlıkların giderilmesi gerektiği belirtilmiştir.

- “Öğrencilerimizin eğitim ve gelecek ile ilgili vurdumduymaz halleri”. (İdareci-17)
- “Takipsizlik – sorumluluk duygularının kazandırılmaması”. (İdareci-30)

Okuma alışkanlığı gibi olumlu alışkanlıklardan yoksun olunması da bir engel olarak nitelendirilmiştir.

Motivasyon Eksikliği: Ödüllendirme ve cezalandırma konusundaki uygulamaların adil olmadığını düşünen okul yöneticileri, bunun motivasyonu azalttığını belirtmiş ve dolayısıyla a eğitimin niteliğini düşürdüğünü ifade etmişlerdir.

- “Eğitimin önündeki engeller açısından en önemli iki engelden biri ödül ikincisi cezadır. Adaletsiz ödüllendirme ve caza öğretmenlerin motivasyonunu ve çalışma azmini olumsuz etkilemektedir”. (İdareci-4)

Motivasyon eksikliği sadece öğretmenler ve diğer okul personeli açısından değil öğrenciler açısından da ele alınmıştır.

- “En büyük engel öğrencilerde gelecek kaygısının olmaması”. (İdareci-25)

Değişim: Değişim kategorisinin iki başlık altında ele alınması mümkündür. Bunlardan biri ilde sık yaşanan yönetici değişiklikleri iken diğeri eğitim sisteminde sürekli yapılan değişikliklerin istikrarı ve düzeni bozmasına yöneliktir.

İl içindeki görev değişiklikleri okul yöneticileri tarafından nitelikli eğitim-öğretim faaliyetlerinin önündeki engellerden biri olarak değerlendirilmiştir. Bu değişimlerde liyakatin esas alınmadığı ve değişikliklerin işlerin yürümesini engellediği düşünülmektedir.

- “En önemli engel eğitimin içindeki yöneticilerin liyakat esasına göre gelmemeleridir. Sık sık görev değişiklikleri işlerin yürümesini aksatmaktadır.” (İdareci-3)
- “Eğitim-öğretim sisteminde uzun dönem gerçekçi istikrarın sağlanamaması”. (İdareci-10)
- “Her gelen yöneticiye göre yeniden yapılan bir teşkilat olmaz”. (İdareci-37)

Değişimden şikayetçi olan okul yöneticilerine ek olarak değişim yanlısı olan ve yeterli değişimin olmadığını düşünenler de bulunmaktadır. Bu kişiler, il içinde okullar arasında yapılacak personel değişimlerinin değişime ayak uydurma ve kemikleşmiş yapıları kırma noktasında etkili olacağını düşünmektedirler.

- “Eğitimin önündeki en önemli engel olarak okullardaki öğretmenlerin uzun yıllar bir okulda görev yapmaları rekabet sisteminin geliştirilememesinin en önemli faktörü”. (İdareci-23)
- “Yıllardır aynı okullarda görev yapan öğretmenler sistemi hantallaştırıyor.” (İdareci-27)

Sınıf Mevcudu: Sınıf mevcutlarının fazla olması nitelikli bir eğitime dair engeller arasında sıralanmıştır.

- “Sınıfların kalabalık olması en önemli engeldir”. (İdareci-5)
- “Öğrenci yoğunluğu, düşük öğrenci profili”. (İdareci-29)

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Öğretmenler SWOT analizi çerçevesinde Bolu ilindeki eğitim sorunlarının çözümüne yönelik çözüm önerilerinden de söz etmişleridir. Görüşleri aşağıda ortaya çıkan temaların önemine göre verilmiştir.

Tablo 28. İdarecilerin Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşleri

TEMALAR	k	f
Toplum Eğitimi	1	15
Motivasyon desteği	1	13
İstikrar	1	10
Öğretmen niteliği	1	7
Rotasyon	1	1

Toplumun Eğitimi: Velilerin ve daha geniş kapsamlı olarak tüm toplumun eğitim-öğretim faaliyetlerine yönelik ilgisizliğinin ve yanlış algıların önüne geçmek için toplumun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilmiştir. Bu eğitimlerin halk eğitim merkezlerinde verilebileceği ve iletişim, motivasyon, yönlendirme ve değerler gibi konuları kapsayabileceği belirtilmiştir.

- “Veli duyarlılığı ve ilgisi artırılmalı”. (İdareci-17)
- “Anne-baba eğitimlerine ağırlık verilmeli, hata halk eğitim merkezlerinde de anne baba eğitimlerine öncelik tanınmalıdır, okullarda da benzer faaliyetler yapılmalıdır.” (İdareci-35)

Öğretmenlerin toplum içindeki statülerinin sürekli düştüğü ifade edilmiş ve toplumun öğretmenlerin önemine dair aydınlatılması gerektiği dile getirilmiştir. Böylece öğretmenlik mesleğine saygılığının yeniden kazandırılması da önerilenler arasında yer almaktadır.

- “Öğretmenlik mesleğinin eski yıllardaki gibi saygılığın attırılmalı”. (İdareci-24)

- “Son zamanlarda öğretmenler ciddi manada itibarsızlaştırıldı. Tabi bu durum sınıflara da yansdı. Öğretmenlere tekrar üst kademelerden itibaren iade-i itibar gerekiyor.” (İdareci-27)

Motivasyon Desteği: Okul yöneticileri motivasyonun artırılması için güvene dayalı bir ortamın oluşturulması gereğine işaret etmişlerdir. Buna yönelik olarak da liyakate dayalı kararların önemini ve gerekliliğini vurgulamışlardır. Bir başka deyişle, gerek yöneticilerin gerekse öğretmenlerin kendilerine yönelik olarak Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından alınan kararlarda adil davranılmadığını düşündükleri ve dolayısıyla bu durumun önüne geçilmesinin motivasyonlarını artıracığı görüşünde oldukları belirlenmiştir.

- “Güvene dayalı bir eğitim ortamı kurularak, cezaların azaldığı motivasyonun arttığı, sorunların insan ilişkileriyle çözüldüğü ve liyakat sahibi yöneticilerin adaletle ve hoşgörüyle yaklaşım sağladığı ortamlar yaratılarak sorunların çözülebileceğini düşünüyorum”. (İdareci-4)
- “Ödüllendirmenin adil olması, kayırmacı ve toplum barışını zedeleyici olmamalı, danışılan kişi baştan savmamalı, il azmini kırmamalı”. (İdareci-16)

Motivasyonla ilişkili olarak öğrencilerin doğru yönlendirilmeleri ve daha fazla sosyal etkinliğe katılmalarının sağlanması da önerilmiştir. Bu sayede motivasyonlarının artacağı ve nitelikli bir eğitim-öğretim sürecinin ortaya konulacağı düşünülmüştür.

- “Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere destek verilmesi”. (İdareci-9)
- “... çocukların ilgi kabiliyetlerinin daha erken tespit edilmeleri gerekmektedir.” (İdareci-21)

Ayrıca, somut hedeflerin ortaya konulmasının ve hedefe ulaşan kişilere yönelik adilane bir ödüllendirme sisteminin oluşturulmasının motivasyon desteği sağlayacağı görüşü dile getirilmiştir.

İstikrar: Hem ülkede hem de il çapında bir düzene ulaşılması gereği belirtilmiştir. En kötü düzenin bile düzensizlikten iyi olduğunu ifade eden okul yöneticileri sık değişikliklerin uyum sorununu da beraberinde getirdiğini dile getirmişlerdir.

- “Kişiye ve hükümete göre değişmeyecek bir eğitim felsefemiz olması gerekir”. (İdareci-37)
- “Milli Eğitim Bakanlığı'nın kurumsallaşması her iktidar ya da bakan değişikliği olduğu zaman eğitim politikalarının da değişmemesi gerekmektedir”. (İdareci-41)

Sık değişen sistemin ve kuralların disiplinsizliği de beraberinde getirdiğini belirten okul yöneticileri gerek sınıf geçmenin oldukça kolaylaşması gerekse de okula devamı sağlama

noktasında yaşadıkları sorunlar doğrultusunda sağlam ve kesin kurallar konulmasını önermişlerdir.

- “Tüm öğrencileri, öğretmenleri ve velileri kapsayan yurt sathında geçerli kurallar olmalı, herkes hangi harekete hangi cezanın verileceğini, hangi davranışların ödüllendirileceğini bilmeli”. (İdareci-32)
- “... öncelikle yaşam kuralları düzenlenmeli ve kesinlikle kurallara uyma zorunluluğu getirilmeli”. (İdareci-36)

Öğretmen Niteliği: Eğitim Fakültelerinin sayısının gereğinden fazla artması dolayısıyla bu kurumlarda eğitimin niteliğinin düştüğü görüşünde olan okul yöneticileri bu durumun eğitim sisteminde olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmişlerdir. Donanımsız bir şekilde mesleğe atanan genç öğretmenlerin ise mesleğin itibarını düşürdüğü görüşünü ileri sürmüşlerdir. Bunun önüne geçilmesi için de eğitim fakültelerinin sayısının ve kontenjanlarının azaltılmasını önermişlerdir.

Eğitim fakültesi sayısının ve kontenjanlarının fazla olmasının yarattığı sorunların çözümüne yönelik bir başka öneri ise öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin sayısının ve niteliğinin artırılması olmuştur.

Rotasyon: Okul yöneticileri öğretmenlerin uzun süreler aynı kurumda çalışmalarını olumsuz bir bakış açısıyla değerlendirmiş ve bunun önüne geçilmesi açısından rotasyona tabi tutulmalarını önermişlerdir.

- “Aynı personelin (öğretmen, hizmetli vb) yıllarca aynı kurumlarda görev yapması (rotasyona tabi tutulmaması).” (İdareci-2)

SONUÇ

Bu raporun kapsamlı bir stratejik planlama sürecinin ilk aşaması olduğu raporun önceki sayfalarında ifade edilmişti. Bu sürecin ilk aşamasında Bolu’da eğitim alanında yaşanmakta olan en önemli sorunlarının tespit edilmesi bu rapor ile gerçekleştirilmiştir. Sorunlar ortaya konulduktan sonra ise düzenlenecek bir çalıştay ile bu sorunların “uzman” grupları içerisinde tartışılması, çözüm önerileri geliştirilmesi (strateji ve eylemler) ve sonuçta da bunların proje, eğitim ve destek hizmetleriyle uygulamaya geçirilmesi öngörülmekteydi.

Bu sebeple raporun sonuç kısmı sonraki süreçte düzenlenecek olan çalıştaya temel oluşturacak şekilde kurgulanmıştır. Sonuç bölümünde **“Bolu’da Yaşanan En Önemli Eğitim Sorunları”** başlığına yer verilerek çalıştayda uzman gruplarının bu on soruna odaklanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Söz konusu sorunların “uzman” grupları içerisinde tartışılması, gerekirse ilave ve belki de daha kapsamlı araştırmaların yapılması, çözüm önerileri geliştirilmesi (strateji ve eylemler) ve sonuçta da bunların proje, eğitim ve destek hizmetleriyle uygulamaya geçirilmesi söz konusu olacaktır. Kısa, orta ve uzun vadeli olacak bu çalışmaların Bolu Valiliği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü başta olmak üzere paydaşların desteğiyle gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Bolu’da eğitim alanında yaşanan en önemli sorunları belirleyebilmek için öğrenci, veli, öğretmen ve idarecilerin görüşleri karşılaştırılmıştır (bkz. Tablo 29). Bu karşılaştırma sonucunda katılımcı grupların üzerinde en fazla hem fikir oldukları konular önem sırasına göre belirlenmiş (bkz. Tablo 30) ve aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

Bu çalışmanın ortaya konulma sürecinde fark edilmiştir ki bu tarz çalışmalar gönüllülük esasına dayalı olarak yapılabilir. Ancak daimi çözümler için bu tür çalışmaların devamlılığının sağlanması önemlidir. Bu açıdan eğitim sorunlarının çözümü için bireylerden kahramanlık beklemek yerine gelişmiş bir kurum kültürünün sonucu olarak kurumsal çabalar daha anlamlı olacaktır.

Tablo 29.Tüm Katılımcıların (Öğrenci, Veli, Öğretmen ve İdareci) Görüşlerinin Karşılaştırılması

ÖĞRENCİ			VELİ			ÖĞRETMEN			İDARECİ		
SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f	SORUN ALANLARI	k	f
4 Okul Binaları	3	79	1 Ailelerin Eğitimi	4	99	Ailelerin Eğitimi	1	60	Motivasyon Eksikliği ve desteği	1	35
6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	3	51	6 Oyun ve Sosyal Faaliyetler	4	67	İşbirliği	1	40	Veli Eğitimi	1	29
3 Öğretmen Eğitimi	3	44	6 PDR Hizmetleri	4	65	Öğretmen Eğitimi	1	30	Öğretmen Eğitimi	1	18
6 Ölçme ve Değerlendirme	2	40	5 Eğitim Politikaları	4	57	Oyun ve Sosyal Faaliyetler	1	22	Değişim ve istikrar	1	16
2 Öğrenci Disiplini	3	31	5 Okul-Aile İşbirliği	4	57	Okul Binaları ve donanım	1	16	Toplum Eğitimi	1	15
5 Eğitim Politikaları	3	31	3 Öğretmen Eğitimi	4	54	Ekonomi	1	13	Yanlış Kararlar	1	10
4 Donanım Yetersizliği	3	28	4 Okul Binaları	4	45	Rehberlik hizmetleri	1	12	Yönetmelikler	1	9
6 PDR Hizmetleri	2	28	6 Ölçme ve Değerlendirme	4	38	İş yükünün azaltılması	1	12	Alışkanlıklar	1	6
4 Okulda Sağlık ve Hijyen	3	27	5 İl Milli eğitim müdürlüğü	4	34	Motivasyon ve Ödül Eksikliği	1	12	Bürokrasinin Azaltılması	1	3
1 Ailelerin Eğitimi	3	24	2 Öğrencilerin Eğt. İhtiyaçları	3	34	Değişim	1	11	Sınıf Mevcudu	1	2
4 Sınıf mevcutları	3	22	4 Okulda Güvenlik	4	33	Yönlendirme Eksikliği	1	9			
6 Ders Beklentileri	3	21	8 Medya Kullanımı	4	30	Sınıf Mevcudu	1	5			
6 Öğretim Yaklaşımları	1	20	4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	4	27	İstikrarın sağlanması	1	5			
2 Öğrenci Davranışları	3	19	6 Ders Beklentileri	4	21	Pilot Uygulamalar	1	3			
6 Ödev ve Görevler	2	18	4 Sınıf mevcutları	4	20	Yöneticilerin Değişmesi	1	2			
4 Kantin	3	17	1 Ailelerin Yoksulluğu	4	19						
4 Okulda Güvenlik	3	16	3 Öğretmen Saygınlığı	4	17						
4 Okul ve Sınıf Farklılıkları	3	15	2 Öğrenci Disiplini	4	16						
6 Müfredat Yoğunluğu	3	14	5 4+4+4 Reformu	3	16						
4 Okul Zaman Planlaması	3	13	2 Öğrenci Davranışları	3	15						
4 Okul İdaresi	1	13	4 Okul İdaresi	3	15						
5 4+4+4 Reformu	2	12	1 Ailelerin İlgisizliği	4	14						
7 Yerel yönetimler	3	12	6 Ödev ve Görevler	3	14						
6 Ders Kitapları	3	9	4 Okulda Sağlık ve Hijyen	3	13						
2 Öğrencilerin Eğt. İhtiyaçları	3	9	4 Serbest Kıyafet	4	12						
8 Medya Kullanımı	3	8	6 Akıllı Tahta ve Teknolojiler	4	11						
4 Serbest Kıyafet	3	8	4 Donanım Yetersizliği	2	11						
7 Okul Servisleri	2	7	6 Müfredat Yoğunluğu	3	10						
1 Ailelerin Yoksulluğu	2	7	4 Okulun Maddi Yapısı	2	9						
2 Öğrencilerin Beslenmesi	3	6	6 Değer Eğitimi	3	8						
6 Destekeyici Kaynaklar	2	6	7 İl Emniyet Müdürlüğü	2	8						
6 Akıllı Tahta ve Teknolojiler	3	6	2 Kötü Alışkanlıklar	3	6						
2 Öğrenme Güç. Öğrenciler	1	6	2 Öğrencilerin Beslenmesi	2	6						
			4 Diğer Okul Çalışanları	2	6						
			6 Ders Kitapları	2	6						
			2 Öğrenci Motivasyonu	3	6						

BOLU'DA EN ÖNEMLİ EĞİTİM SORUNLARI

Bolu'da eğitim alanında yaşanan en önemli eğitim sorunlarını belirleyebilmek için öğrenci, veli, öğretmen ve idarecilerin görüşleri karşılaştırılmış ve katılımcıları üzerinde en fazla hem fikir oldukları konular tespit edilmiştir. Bu karşılaştırma sonucunda sırasıyla şu sorunlar ortaya konulmuştur:

Tablo 30. Bolu'daki En Önemli Eğitim Sorunları

SORUN ALANLARI		Öğrenci	Veli	Öğretmen	İdareci	TOPLAM
1	Velilerin Eğitimi	24	99	60	29	212
2	Öğretmen Eğitimi	44	54	30	18	146
3	Okul Mimarisi	79	45	16		140
4	Oyun ve Sosyal Aktiviteler	51	67	22		140
5	Rehberlik Hizmetleri	28	65	12		105
6	İşbirliği	3	57	27	15	102
7	Eğitim Politikaları	31	57	5	5	98
8	Okul Kuralları ve Disiplin	50	31			81
9	Ölçme ve Değerlendirme	40	38			78
10	Motivasyon Eksikliği	3		12	35	50
11	Sınıf mevcutları	22	20	5	2	49
12	Okulda Güvenlik	16	33	4		53
13	Öğrencinin Eğitim İhtiyacı	9	34			43
14	Ders Beklentileri	21	21			42
15	Okul ve Sınıf Ayrımları	15	27			42
16	Sağlık ve Temizlik	27	13	2		42
17	Okul Donanımları	28	11	4	2	45
18	Medya Kullanımı	8	30			38
19	Öğretim Yaklaşımları	20				20
20	Ödevler	18	14	2		34
21	Bolu Milli Eğitim Müdürlüğü		34	4	1	39
22	4+4+4 Reformu	12	19	2		33
23	Okul İdaresi	13	15	1	3	32
24	Ailelerin yoksulluğu	7	19	5	1	32
25	Kantin	17	3			20

Bolu'da eğitim alanında yaşanan en önemli sorun olarak belirlenen bu konular önem sırasına göre aşağıda açıklanmıştır.

1. Velilerin Eğitimi

Bolu'da yaşanmakta olan eğitim sorunları tespit etmek ve çözümler üretmek amacıyla yapılan bu çalışmada içerik analizi sonucunda, tüm katılımcıların da yoğun olarak görüş bildirmesiyle en önemli sorun olarak velilerin eğitim ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Daha da önemlisi bu soruna yönelik en fazla vurgulamanın veliler tarafından yapılmış olmasıdır. Bunun anlamı şudur ki; Bolu'daki eğitim sorunlarını çözmek için gerçekleştirilecek bir girişimde ihtiyaçlarının, sorunlarının farkında olan bir veli grubuyla çalışmak önemli bir avantaj olacaktır.

Soruda değinen katılımcılara sırasıyla değinildiğinde ilk olarak ilkökul öğrencilerin başlamak yerinde olacaktır. Sonrasında ortaokul ve lise öğrencilerinin görüşlerine yer verilecek; ardından da aynı sıralamayla okulöncesi, ilkökul, ortaokul ve lise velilerinin görüşleri açıklanacaktır; bunları takiben de öğretmen ve okul idarecilerinin görüşleriyle her bir soruna değinilecektir. Sorun başlıklarının her birinin sonunda da katılımcıların (öğrenci, veli, öğretmen ve okul idarecisi) soruna yönelik dile getirdiği çözüm önerileri verilecektir.

Bu sıralamaya göre gidildiğinde veli eğitimi konusunda da ilk olarak *ilkokul öğrencilerinin* görüşlerinden başlamak uygun olacaktır. İlkokul öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında velilerin eğitimsel konularda öğretmenle sık sık fikir anlaşmazlığına girdikleri (ortak hareket edemedikleri), başarısızlık durumunda çocuklarına uygun bir yaklaşımla destek olmak yerine çoğu zaman baskı, korkutma gibi davranışlarla yaklaştıkları ve her ikisinin de (anne ve babanın) çalışması dolayısıyla çocuklarına eğitimsel olarak (ödev vb) yeterince destek olamadıkları ortaya çıkmaktadır. *Ortaokul öğrencileri* de aynı şekilde ailelerinin eğitime dair konularda (sınav, not, ödev vb.) beklentilerinin yüksek olduğunu ve kendilerine baskı yaptıklarını ifade etmişler ve bunun moral, motivasyonlarını olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Bunun dışında öğrenciler ailelerinden onların fikirlerini önemsemelerini ve okul içi, okul dışı ve ev hayatlarını daha dengeli planlamada kendilerine destek olmalarını beklemektedirler. *Lise öğrencileri* ise ailelerin eğitim sisteminden haberdar olmamalarını, evde ders çalışabilmeleri konusunda yeterince destek olmamalarını (TV kapatma gibi), kendilerini sürekli arkadaşlarıyla kıyaslamalarını, aşırı başarı beklentilerini ve başarısızlık durumunda bunun nedenlerini anlamak için aba sarf etmemelerini eleştirmektedirler.

Konu üzerinde herkesten çok daha fazla duran velilerin neler söylediğine bakıldığında ilk olarak okulöncesi öğrenci velilerinden başlamak yerinde olacaktır. Okulöncesi öğrenci velileri ağırlıklı olarak velilerin öğretmene saygı göstermediğinden ve sık sık onun işine karıştıklarından yakınmaktadırlar. Bunun dışında veli eğitimlerinin yetersiz olduğundan ve düzenli yapılmadığından, velilerin çocuklarındaki sıkıntıları göremediklerinden, küçük yaştaki

çocuklarını çok ciddi olmayan problemlerden dolayı hemen psikiyatriye götürüp ilaç kullandırmalarından ve son olarak da velilerin öğrencileri hep başarıya odaklamalarının başarısızlık durumunda özgüven kaybına yol açtığından söz etmişlerdir. *İlkokul öğrenci velilerinin* de üzerinde en fazla durdukları konu velilerin okutulacak ek kitaptan, öğretim yaklaşımına kadar pek çok konuda öğretmenin işine karışması ve bu gibi durumların öğretmenlik mesleğini itibarsızlaştırmasıdır. Bu sebeple veli ve öğretmenin birlikte hareket etmesi giderek güçleşmektedir. Velilerin çocuğun evdeki ortamını düzenlemede, ödev yaptırmada, özellikle iki ve daha fazla çocuğu olması durumunda sağlıklı iletişim ortamı oluşturmakta yetersiz kaldıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca evde velinin öğretmen hakkında olumsuz konuşmasının çocuğun da öğretmene bakışını olumsuz etkilediği, velilerin çocuklarının performans ödevleri hazırlaması ve bunu diğer velilerle bir yarış olarak algılaması, bazı ailelerin çocuklarına şiddeti özendirme noktasında kötü örnek olmaları ve son olarak da veli toplantılarına katılımın düşük olmasını ve velilerin genel olarak ilgisiz olmasını da vurgulamışlardır. İlkokul öğrenci velileri açısından bu konuda önemli noktalardan biri de kaynaştırma öğrencisi, hiperaktif öğrenci, psikolojik sorunları olan öğrenci ve üstün yetenekli öğrenci gibi öğrencilerin velilerinin çocuklarının eğitimi konusunda yeterli destek görmediklerini ve çoğu durumda ne yapacaklarını bilmediklerini söylemeleridir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise velilerin çocuklarının eğitime ilgisiz olduğu, veli toplantılarına katılımın az olduğu ve özellikle babaların ilgilenmemesi nedeniyle tüm yükün annelerin omuzlarında kaldığını ifade etmişlerdir. Velilere göre bir diğer sorun da öğretmene saygının olmaması, veliye öğretmeni sorgulama fırsatının verilmesi ve velilerin de bunu sonuna kadar kullanmasıdır. Hatta bazen veliler öğretmenin nasıl ders işleme gerektiğine (kaynak kitap okutması, çok soru çözdürmesi ve derslerde tekrar yaptırması gibi) dair görüşler ileri sürmüşlerdir. Sınav kaygısının velileri de ciddi oranda etkilediği ve davranışlarında da çoğu zaman sınav mantığının hakim olduğu (bugün ne öğrendin demek yerine kaç aldın demeleri gibi) görülmektedir. Ergenlik dönemi olması sebebiyle çocuklarıyla ciddi iletişim çatışmaları yaşadıkları ve onlarla nasıl iletişim kuracaklarını bilemediklerini dile getirmişlerdir. Son olarak da ortaokul öğrenci velileri çok disiplinli bir eğitim aldıkları ilkököl kademesinden sonra daha rahat bir eğitim ortamında hem çocukların hem de kendilerinin bocaladıkları, sisteme ayak uyduramadıkları ve ayrıca çocuklarının teknoloji ile münasebetinin nasıl olması gerektiği konusunda yetersiz kaldıkları ve eğitime ihtiyaç duydukları görülmektedir. Son olarak *lise öğrenci velileri* de özellikle çocuklarıyla iletişim kurmakta güçlüklerle karşılaştıkları, bazı velilerin korkuya dayalı iletişim kurma çabası içinde oldukları ve bazılarının da özgüveninin, özgürlüğün sınırlarını çizmekte (özgürlüğün ve özgüvenin öğretmene saygısızlık olarak yorumlamaları) zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Ailelerin ilgisizliği, veli

toplantılarına katılımın az olması, lise kademesine yönelik farkındalıklarının zayıf olması ve özellikle babaların çocuklarının eğitimiyle ilgisinin çok az olması lise düzeyinde de önemli bir sorun olarak görülmektedir. Belki daha da önemlisi lise öğrenci velilerinin öğretmenlerin dersi zor işleyip öğrenciyi derse küstürdüğünü, bazı öğretmenlerin deneyimsiz bazılarının da öğretmenlik için yaşlı olduklarını, bazılarının öğrenciler üzerinde egolarını tatmin ettiklerini ve bazı öğretmenlerin de çocukları motivasyonunu bozduklarını söylemeleridir. Bu ifadeler lise öğrencilerinin öğretmen eğitimi başlığındaki görüşleri ile birebir paralellik göstermektedir. Bu elbette öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duyduğunu gösterir ama aynı zamanda lise öğrenci velilerinin eğitime, öğretmene ve okula dair görüşlerini daha çok çocuklarının oluşturduğunu; daha da önemlisi okul ile ve özellikle de öğretmenlerle diyaloglarının çok zayıf olduğunu gösterir.

Katılımcıların veli eğitimine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Veli Eğitimi Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Velilerin eğitime önem ve değer vermelerini sağlayacak aktivitelerin organize edilmesi.*
- *Daha çocuk doğmadan velilerin anne baba eğitimi alması ve çocuk yetiştirme konusunda bilinçlendirilmesi.*
- *Birinci sınıf öğrenci velilerine, çocuklarının okuma-yazma sürecine nasıl yardımcı olabileceklerine dair eğitim verilmesi.*
- *Ortaokuldan itibaren sınav kaygısının hem öğrenciyi hem de veliyi etkilediği bir ortamda velilere kendilerinin ve çocuklarının bu zor eğitim sürecine (sınav psikolojisine) nasıl yardımcı olabileceklerine dair eğitim verilmesi.*
- *Kaynaştırma öğrencisi, hiperaktif öğrenci, psikolojik sorunları olan öğrenci ve üstün yetenekli öğrenci gibi öğrencilerin velilerinin çocuklarının eğitimlerine nasıl destek olabilecekleri konusunda eğitim almaları.*
- *Belirli durumlar karşısında (başarısızlık, ödev yapmama, dersten kaçma, sınav öncesi vb.) çocuklarıyla nasıl iletişim kurabilecekleri konusunda velilere destekleyici eğitimler verilmesi.*
- *Başta lise düzeyinde olmak üzere tüm kademelerde veli ve öğretmenlerin karşılıklı olarak birbirlerini, sorunlarını, memnuniyetlerini daha iyi tanımaları ve öğrencilerin eğitimi için ortak hareket etmelerini sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi .*
- *Velilerin okul toplantılarına katılımının ve özellikle de sınıf bağlamında veli dayanışmasının sağlanması.*
- *Çalışan anne ve babaların çocuklarıyla gerek iletişim anlamında gerekse eğitimsel anlamda paylaşımlarını arttıracak ve eksikleri telafi edecek çalışmaların yapılması.*

- *Öğrencilerin kötü alışkanlıklarının üstesinden gelmek için ailelerin çocuklarını daha yakından tanıyabilmelerine ve daha yakından takip edebilmelerine yönelik eğitim verilmesi.*
- *Anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liseye başlangıçta velilere de öğrencilerin ve kendilerinin okula ve eğitim sistemine uyumuna katkı sağlayacak oryantasyon çalışmalarının yapılması.*
- *Aile eğitimlerini uygulamalı, planlı ve düzenli olarak yapılması.*
- *Rehber öğretmen gibi çocuklarının eğitimi konusunda velilerin destek alabilecekleri kişilerin sayısının arttırılması.*
- *Öğrencileri ile ilgilenmeyen velilere ve özellikle de babalara ulaşmanın yollarının araştırılması.*
- *Velilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılması.*
- *Velilere bilinçli İnternet kullanımı, TV ve bilgisayarın zararları (yada kısacası medya okuryazarlığı) konusunda çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarına dair eğitim verilmesi.*

2. Öğretmen Eğitimi

Çalışmada ortaya çıkan sorunlardan en önemli ikinci sorun öğretmenlerin eğitim ihtiyacı olmuştur. Katılımcıların her bir grubu bu konuda önemli eleştirilerde bulunmuş ve bunlara yönelik çözümler de önermiştir. *İlkokul öğrencileri* öğretmenlerini; sınıf disiplinini sağlamakta zorlandığı, bir kişiye değil tüm sınıfa ceza verdiği, beden derslerinde farklı dersler işlediği ve derslerinde çok yazı yazdığını için eleştirmektedir. *Ortaokul öğrencileri* ise ders saati az olduğu için öğretmenlerinin kendilerini tanımalarının zor olduğunu, eğitimle ilgili fikirlerinin önemsenmediğini, derslerinde geri kalacaklarını düşündüğü için öğretmenlerinin sosyal aktivitelere katılımlarına izin vermediğini, derslerin etkinlik olmadan slayttan okuyarak geçtiği için sıkıcı olduğunu ve daha da önemlisi dersten aldıkları notların (özellikle de kötü olanların) öğretmenlerinin onlara davranış şekillerini etkilememesini, yani onlara iyi davranmaya devam etmelerini ifade etmişlerdir. Bu konuda en çok görüş bildiren *Lise öğrencileri* ise özellikle iki noktada öğretmenlerini yoğun olarak eleştirmektedir. Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında özellikle öğretmenleri ile aralarında ciddi bir iletişim sorunu olduğu görülmektedir. Bu bakımdan öğretmenlerinin kendilerini anlamadığını, onları aşağıladıklarını ve motivasyonlarını düşürdüklerini, egolarını tatmin etmek istediklerini, aşırı otorite kurma yanlısı olduklarını ve çoğu zaman bunda başarısız olduklarını, kötü ve anlayışsız

davrandıklarını, kendilerini sevdirmeye çalışmadıklarını, her birinin sadece kendi dersini önemli görüp diğerlerini ciddiye almaması, kendi aralarında yarış içinde olduklarını ve uyarmadan eleştirdiklerini düşünmektedirler. İkinci önemli husus da ders işlenişi ile ilgilidir. Öğrenciler öğretmenlerinin öğretmenlerin dersleri sıkıcı hale getirdiklerini, zevkli hale getirmek için hiçbir şey yapmadıklarını, ders konuları arasında bağ kurmadıklarını, ders anlatma teknikleri yönünden zayıf olduklarını, bazen performans ödevi olarak dersi tamamen öğrencilerin anlattığını ve özellikle yaşlı ilerlemiş hocaların teknoloji ile sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunların dışında öğretmen sayısının yetersiz olduğundan ve hocaların sık sık değişmesi nedeniyle onlara alışamadıklarından da söz etmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri öğretmenlerde, özellikle de emekliliği gelenlerde motivasyon eksikliği olduğunu ve bu nedenle işlerinde yeterince verimli olamadıklarını dile getirmektedirler. Ayrıca veliler gibi öğretmenlerin de öğrencileri sadece akademik başarıya odaklamalarını eleştirmekte ve ücretli öğretmenliğin olmaması gerektiğini düşünmektedirler. *İlkokul öğrenci velileri* de öğretmenlerin motivasyonlarının düşük olduğundan söz etmektedirler. Ayrıca materyal geliştirme konusundaki yetersizliklerine, sadece yapabilenlerle (çalışkanlarla) ilgilenmelerine ve öğrencileri sevgi ile yaklaşmayıp korkuttuklarına dikkat çekmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* öğretmenlerin motivasyonunun azaldığına dikkat çekmişler ve ayrıca kendilerini yenilemelerini, yaşlı olan öğretmenlerin çalışmaya devam etmelerini de eleştirmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin disiplini sağlama açısından yetkilerinin az olduğuna da vurgu yapmışlardır. *Lise öğrenci velileri* ise tıpkı lise öğrencilerinde olduğu gibi bu konuda en dertli veli grubudur. Görüşlerine bakıldığında da lise öğrencilerinin görüşleriyle benzerlikler görülmektedir. Örneğin lise öğrenci velileri de öğretmenlerin ders anlatımında yetersiz olduklarını düşünmektedirler. Deneyimsiz ve alan dışı öğretmenlerin doğrudan görevlendirmelerini ve derste uygulama yapılmamasını da bununla ilişkilendirmektedirler. Lise öğrenci velileri özellikle öğretmenleri öğrencilerle sağlıklı iletişim kurmamaları konusunda eleştirmektedirler. Öğretmenliğin sadece ders anlatmaktan ibaret görülmesinin bir sonucu olarak bazı öğretmenlerin sadece derse odaklanarak öğrencilerin kişisel sorunlarıyla ilgilenememelerini eleştirmektedirler. Ayrıca öğretmenleri; öğrenciler üzerinde egolarını tatmin etmekle, dersleri zorlaştırarak öğrencilerin okul sevmemesine neden olmakla, korkutarak kendileriyle öğrencilerin rahat iletişim kurmalarına engel olmakla, okul önlerinde sigara içerek öğrencilere kötü örnek olmakla ve öğrencilerin onurlarını kırarak, onları rencide edecek şekilde davranmakla suçlamaktadırlar. Bu olumsuz düşüncelerle birlikte lise öğrenci velilerinin bu sorunların yarısının kaynağı olarak öğretmenlerin maddi imkansızlıklar yaşamasını ve rahat çalışma imkan, ortamının olmamasını gördükleri de ifade edilmelidir.

Öğretmenlerce özellikle teknoloji kullanımı ve öğretim ilke, yöntem ve teknikleri konusunda sunulacak hizmet içi eğitim olanaklarının Bolu ilinde eğitimin kalitesini arttıracığı düşünülmektedir. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nden bu konuda yardım alınmasına ve üniversite ile daha fazla işbirliği içerisinde olunmasına yönelik görüşler söz konusudur. Milli Eğitim Müdürlüğü'nden eğitim, seminer ve sempozyum gibi öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için katılacakları etkinlikler konusunda onları haberdar etmesi ve katılım sürecinde gerekli izinlere yönelik prosedürlerin azaltılması talep edilmektedir. Öğretmenlere sunulan ya da sunulacak olan hizmet içi eğitim etkinliklerinin niteliğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Eğitim veren kişilerin alanında uzman kişiler arasından seçilmesinin ve verilecek eğitiminin uygulamalı olarak gerçekleştirilmesinin eğitimin niteliğini arttıracığı ve daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Yöneticiler ise özellikle öğretmenlerin günün gerekliliklerine uyum sağalmaları ve yenilikleri takip etmeleri açısından hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Hizmet içi eğitim konusunun sadece öğretim faaliyetlerine yönelik olarak değil, kişisel ve mesleki gelişimi de kapsar şekilde ele alınmış olduğu görülmektedir. Eğitim Fakültelerinin sayısının gereğinden fazla artması dolayısıyla bu kurumlarda eğitimin niteliğinin düştüğü görüşünde olan okul yöneticileri bu durumun eğitim sisteminde olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmişlerdir. Donanımsız bir şekilde mesleğe atanan genç öğretmenlerin ise mesleğin itibarını düşürdüğü görüşünü ileri sürmüşlerdir. Bunun önüne geçilmesi için de eğitim fakültelerinin sayısının ve kontenjanlarının azaltılmasını önermişlerdir.

Katılımcıların öğretmen eğitimine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Öğretmen Eğitimi Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Öğretmenlerin öğrencileri tanımaya yönelik daha fazla vakit ve emek harcaması;*
- *Beden eğitimi, resim ve müzik gibi derslerde diğer derslerin işlenmemesi.*
- *Öğretmenlerin öğrencilerin fikir ve düşüncelerini önemsemesi ve onlara değer verdiğini göstermesi.*
- *Derslerin geri kalması vb durumları gerekçe göstermeden öğrencilerin kendilerine katkı sağlayacak sosyal aktivitelere katılımının öğretmenlerce desteklenmesi*
- *Öğretmenlerin düz anlatım, konuyu yazdırma ve slayttan okuma gibi öğrenciyi pasif kılan ders işleyişleri yerine alan eğitimini de dikkate alan çağdaş öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerine başvurması.*

- *Öğretmenler için alanları bağlamında çağdaş öğretim yaklaşım, yöntem ve teknikleri konusunda uygulamalı eğitim programları düzenlenmesi (Zümreler Çalışıyor projesi kapsamına bunun da dahil edilmesi).*
- *Her bir kademedeki öğretmenlerin sorumlu oldukları yaş gruplarının psikolojisini daha yakından tanımalarını ve ilgili yaş gruplarıyla nasıl iletişim kurulması gerektiğini öğrenecekleri eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması.*
- *Öğretmenlerin öğrencileri ile birebir ve daha sağlıklı iletişim kurabilmesi için Öğrenci Koçluğu uygulamasının başlatılması.*
- *Öğretmenlerin maddi ve manevi motivasyonlarını arttıracak projeler geliştirilmesi.*
- *Öğretmenlik mesleğinin memur anlayışından uzaklaşarak kendini sürekli geliştiren bir konuma taşınması için çalışmalar yapılması.*
- *Öğretmenlerin de belirli aralıklarla performanslarının ölçülmesi ve buna göre ödüllendirilmesi veya yaptırımlarla karşılaşması.*
- *Öğretmenlere özellikle teknoloji kullanımı konusunda uzman alan eğitimcilerince seminerler verilmesi.*
- *Milli Eğitim Müdürlüğü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İzzet Baysal Vakfı, Elginkan Vakfı gibi kurum ve kuruluşlar aracılığıyla, çeşitli konularda öğretmenlere sunulacak hizmet-içi eğitim olanakları sunulması.*
- *4+4+4 sisteminin uygulamaya konulmasının ardından, farklı öğrenci grupları ile etkileşime geçmeye başlayan öğretmenler için; yani okulöncesi dönemdeki öğrencilere ilköğretim 1. sınıf düzeyinde öğretim sunan sınıf öğretmenleri ile önceden ilköğretim 5. sınıf iken şu an ortaokul 1. sınıf olan öğrencilerle etkileşime geçmiş olan branş öğretmenlerinin bu öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun bir öğretim hizmeti sunabilmeleri için konunun uzmanlarından hizmet içi eğitim almaları.*
- *Öğretmenlere sınıflarındaki özel eğitime muhtaç çocuklarla nasıl iletişim kuracakları, onları nasıl (BEP bağlamında) eğitim verebilecekleri konusunda hizmet için eğitim, alanının uzmanı eğitimcilerce verilmesi.*
- *Öğretmen seminerlerin daha sistematik bir şekilde planlanması ve düzenli olarak gerçekleştirilmesi.*
- *Yıl sonunda yapılacak eğitimlerde her yıl genel bir değerlendirmeye gidilmesi ve bu genel değerlendirmeler aracılığıyla bir sonraki eğitim-öğretim yılına hazırlanılması (İl bazında yapılacak bu tür değerlendirme toplantılarının öğretmenlerin öğretim sürecini planlamaları noktasında onları yönlendireceği düşünülmektedir)*

- *Başka illerdeki Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak hizmet içi eğitimlere başka illerden gelecek öğretmenlerle de fikir alışverişinde bulunulması.*

3. Okul Mimarisi

Araştırmada en öne çıkan 3. sıradaki sorunlar okul mimarisi ile ilgilidir. Bu konuda *ilkokul öğrencileri* özellikle soğuk havalarda uygun bir alan olmadığı için teneffüsleri sınıf veya koridorlarda geçirdiklerini belirtmişlerdir. Ağaçlandırma, duvar ve tellerin yetersizliği, oyun alanlarının eksikliği gibi okul bahçesinin çevre düzenlemesine yönelik sorunları da vurgulamışlardır. Okul binasının eskimesi, sınıfların küçük olması, kütüphane, Fen laboratuvarı, kantin ve bilgisayar sınıfının olmaması gibi sorunları da ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* de genelde okulların fiziksel olarak yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Özellikle de 4+4+4 değişikliği sonrasında bazı okul bahçelerine ek binalarında yapılmasının etkisiyle okul bahçelerinin yetersiz kaldığı ve ilkokul ve ortaokul öğrencileri arasında sorunlar yaşandığı dile getirilmiştir. Ortaokul öğrencileri de soğuk havalarda spor salonu olmadığı için beden derslerini bahçede yapamadıklarını söylemiş ve laboratuvar olmamasını, tuvalet ve kantinlerin yetersizliğini ve giriş-çıkışlarda sorun olan okulun kapısının darlığını eleştirmişlerdir. *Lise öğrencileri* ise okulun eski olmasından ve okulun çevre düzenlemesinin ihtiyaçlarını karşılamamasından söz etmekte ve sınıf sayısının azlığını, yurtlarında fiziksel sorunları olduğunu ve beden dersleri için giyinme odasının olmamasını belirtmektedirler.

Okulöncesi öğrenci velileri öğrenci sayıları açısından okul binalarının yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Okulların sosyal aktiviteler için uygun olmadığını ve özellikle de ilkokul ve ortaokulların ayrılması gerektiğini ifade etmektedirler. *İlkokul öğrenci velileri* de çocuklarıyla benzer şekilde 4+4+4 ile beraber aynı yerde üç okul ortaya çıktığını ve bu nedenle çocukların oyun oynayacakları okul bahçelerinin daraldığını özellikle vurgulamışlardır. Bununla birlikte okullarda sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetleri gerçekleştirecek, öğrencilerin deşarj olacakları ve eğlenerek öğrenecekleri ortamların ve çevre düzenlemesinin (okul bahçeleri açısından) yetersiz olduğunu ve fiziksel olanaklardan dolayı çocuklarını yakındaki değil başka yerdeki bir okula kaydettirdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca kış günlerinde beden derslerini yapacakları spor salonunun yokluğundan, ödevleri için araştırma yapacakları kütüphane ve bilişim sınıfı olmamasından ve kantin olmamasından da sorun olarak söz etmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* de benzer şekilde ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin aynı binada eğitim görmesini ve aynı bahçede oyun oynamalarını doğru bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Okulun fiziki şartlarının sosyal aktivitelere katılmaya olanak tanımaması, okul bahçesinin çocukların oyun oynaması için uygun olmaması, çocuklarının halen prefabrik binada eğitim almaları,

laboratuvar ve spor salonu olmaması, beden dersleri için soyunma odası olmaması ve bodrum katının sınıf olarak kullanmasını eleştirmişlerdir. *Son olarak lise öğrenci velileri* de spor salonu, laboratuvar, yemekhane ve sosyal etkinlikler için çok amaçlı salon yapılarak okulların fiziksel imkanlarının geliştirilmesi gerektiğinden söz etmişlerdir.

Öğretmenler sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından ötürü okul binalarının yeterli olmadığını ve yeni bina inşa edilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Köy okullarının fiziksel olarak iyileştirilmesinin önemli olduğunu düşünen öğretmenler okulların fiziki şartlarının da 60-66 ay arasında olup ilkokula başlamış öğrenciler dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmesini önermişlerdir. Ayrıca, Bolu'nun doğal güzelliklerinden daha fazla yararlanılması ve okul binalarının doğa ile iç içe olunacak şekilde plânlanması önerilmektedir. Yöneticiler ise okul mimari ile ilgili okul donanımlarında olduğu gibi olumlu görüş bildirmişlerdir.

Katılımcıların okul mimarisine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Mimarisini Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Okulların fiziki şartlarının da 60-66 ay arasında olup ilkokula başlamış öğrenciler dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmesi.*
- *Bolu'nun doğal güzelliklerinden daha fazla yararlanılması ve okul binalarının doğa ile iç içe olunacak şekilde plânlanması.*
- *Okulların atölyelerle, spor salonlarıyla ve okul bahçelerindeki çeşitli düzenlemelerle eğlenerek öğrenmeye ağırlık vermesi.*
- *İlkokul ve ortaokul bina ve bahçelerinin ayrılması, hatta okul bahçelerinin daralmaması için kademelerden biri için ayrı bir yerde yeni okul yapılması.*
- *Spor faaliyetlerinin, çeşitli törenlerin, konferansların yapılabileceği ve hatta eğitici oyunların oynanabileceği çok amaçlı salon yapılması.*
- *Okul bahçelerine kum havuzu, salıncak, tahterevallı, oyun salonu, futbol sahası, yeşil alan gibi eğlenceli, eğitici araçların olduğu oyun alanları, oyun parkı yapılarak çocuklar için cazip hale getirilmesi.*
- *Okul bahçesinin farklı uzmanların (eğitim, mimari, sağlık, güvenlik vb alanlardan) görüşleri doğrultusunda eğitici ve eğlenceye yönelik çevre düzenlemesinin yapılması*
- *Resim derslerinde kirlenen ellerin yıkanması için sınıfta lavabo olması.*
- *Eski okul binalarının yenilenmesi ve doğal afetler için ve yapı güvenliği açısından okul binaların düzenli aralıklar denetlenmesi.*
- *İhtiyaç duyulan bölgelere yeni okul yapılması.*

- *Her okul kütüphane yapılması, mevcutlarının yenilenmesi, zenginleştirilmesi, işlevsel hale getirilmesi ve belki de dijital kütüphanelerin oluşturulması. Ayrıca bireysel ve grupla çalışma ortamlarının olduğu; eğitici film, belgesel ve elektronik kitapların olduğu dijital arşiv bölümünün olduğu zengin bir içeriğe sahip kütüphanelerin yapılması.*
- *Sigara için personele oda ayrılması.*

4. Oyun ve Sosyal Aktiviteler

Bu çalışmada Bolu'da eğitim sorunlarının en önemlileri arasında 4. sırada oyun ve sosyal aktiviteler ile ilgilidir. *İlkokul öğrencileri* özellikle iki noktaya yoğun olarak değinmektedirler. Bunlardan ilki oyundur. Derslerde oyunlara fazla yer verilmemesi ve okul dışında ödev ve sorumlulukların fazlalığı nedeniyle oyuna vakit ayrılmamasını önemli bir sorun olarak nitelendirmektedir. Ayrıca okul bahçesinde sportif oyunlar için (futbol, voleybol, basketbol) uygun alanların olmamasına ve soğuk havalar için uygun oyun alanlarının da olmadığına vurgu yapmışlardır. Değinilen ikinci husus da okul kulüpleri konusudur. Öğrenciler 4+4+4 sonrasında birçok kulübün ortaokul kademesinde kaldığını, fotoğrafçılık, satranç ve izcilik gibi ilgi çekici kulüplerin olmamasını ve var olan kulüplerde de çoğu zaman ilgili aktiviteler yerine diğer derslere çalışılmasını eleştirmişlerdir. Okul sevdirecek etkinliklerin yapılmadığını düşünen *Ortaokul öğrencileri* okulda sportif, kültürel ve eğlence amaçlı faaliyetlerin çok az yapılması ve yapılanlara da derslerden geri kalacakları gerekçesiyle öğretmenlerce izin verilmemesini eleştirmektedirler. Ayrıca soğuk havalarda spor gibi aktiviteleri yapabilecekleri uygun ortamların bulunmadığına ve Bolu'da bisiklet yollarının yetersizliğine dikkat çekmişlerdir. *Lise öğrencileri* ise ders dışında katılabilecekleri sanatsal, kültürel ve sportif etkinliklerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri özellikle öğrencilerin ilgi ve isteklerine uygun sportif aktivitelerin eksikliğine dikkat çekmişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* de sosyal, sanatsal ve sportif etkinliklerin yetersiz olduğunu bu nedenle çocukların sosyalleşemediklerini düşünmektedir. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bu tür faaliyetlerin yapılmasına karşı çıktığını düşünen ilkokul öğrenci velileri çocuklarını fiziksel imkanı daha iyi olan okullara kaydettirmek zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca veliler bilgi ağırlıklı eğitim sisteminin bu tür aktivitelere zaman ayırmayı güçleştirdiğini belirtmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise diğer öğrenci ve veliler gibi bu tür aktivitelerin yetersiz olduğunu, istenirse de yeterince uygun ortamın bulunmadığını ve okul dışında da böyle ortamların yokluğunun çocukları İnternet Salonu gibi ortamlara ittiğini belirtmişlerdir. Ayrıca okul ve dershanenin yoğunluğundan ötürü

öğrencilerin bu tür faaliyetlere ayıracak vakitlerinin kalmadığından da bahsetmişlerdir. Son olarak *lise öğrenci velileri* de bilişsel ağırlıklı, sınav endeksli eğitim sisteminden dolayı ve uygun ortamların azlığından ötürü bu tür faaliyetlere çok az yer verildiğini ve bunun da başta öğrencilerin yeteneklerin keşfedilememesi ve onların sosyalleşememeleri gibi olumsuz durumlara yol açabildiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin dile getirmiş olduğu görüşler incelendiğinde, okullarında sosyal etkinliklere daha fazla zaman ayrılması gerektiğini ve buna yönelik olarak da bu tür etkinliklerin yapılacağı salonlara gereksinim duyduklarını belirttikleri görülmüştür. Çocukların okulda geçen zamanlarının sadece bazı dersleri görmekle sınırlı olmaması gerektiğinden yola çıkarak, öğretmenlerin okullarda sosyal etkinlikler için yer ayrılmamış olmasını olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Bu konuda, Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bazı okullara verilen müzik odası yaptırma gibi sözlerin de yerine getirilmemiş olduğuna değinilmiştir. Bu tür etkinlikler için okullara sağlanacak donanımın öğrencileri hem bilişsel hem de duyuşsal açıdan geliştireceği düşünülmektedir.

Katılımcıların oyun ve sosyal faaliyetlere dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Oyun ve Sosyal Faaliyetler Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *İlkokul kademesinde derslerde oyun temelli yaklaşımlara daha fazla yer verilmesi.*
- *Sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetlerin okula yeni başlayan ve farklı okuldan yeni gelen öğrencilerin okula uyumunu sağlamak gibi belirli amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmesi.*
- *Oyun oynayabilmek için teneffüslerin daha uzun olması ve okul bahçelerinin büyütülmesi.*
- *Soğuk havalar için oyun alanlarının oluşturulması.*
- *Fotoğrafçılık gibi öğrencinin ilgi ve yeteneklerine hitap edecek farklı sanatsal alanlara yönelik çalışmaların (kulüpler gibi) oluşturulması.*
- *Şehrin farklı noktalarına (içinde spor salonu, bilim merkezi, kütüphane, sanat merkezi, zanaat atölyeleri vb. olan) aktivite merkezleri yapılması için projeler üretilmesi.*
- *Bolu'nun potansiyeli dikkate alınarak izcilik gibi doğayla iç içe olacakları eğitim imkanları sunulması.*
- *Yurtta kalan öğrencilere ortamlarının farklılığından ötürü ayrı faaliyetlerin planlanması*

- *Kitap okuma faaliyetleri, yarışmalar, kültürel ve eğitici geziler, satranç turnuvaları, sportif müsabakalar ve toplum hizmet projeleri gibi aktivitelerin düzenlenmesi.*
- *Bu tür faaliyetlerin düzenlenmesi için okullara ek bütçe sağlanması ve maddi durumu yetersiz olan öğrencilerin bu aktivitelere katılmalarını sağlayacak kurumsal çözümlerin üretilmesi.*
- *Öğrencilerin sosyal faaliyetlere yönlendirilmesinde okullara ve velilere destekleyici-yol gösterici çalışmalar yapılması.*
- *Bu başlık altında belki en önemli noktalardan biri de şudur ki bu tür aktivitelerden velilerin daha etkili bir şekilde haberdar edilmesi.*

5. Rehberlik Hizmetleri

Öğrenci, veli, öğretmen ve okul idarecilerinin en fazla dile getirdikleri 5. sıradaki sorun alanı rehberlik hizmetleri ile ilgilidir. Bu konuda *ortaokul öğrencileri* özellikle son sınıflar için lise seçimine yardımcı olacak; liselere gezi düzenlemek ve liselerin görevlerinin bizzat gelerek okulları tanıtmaları gibi hususları vurgulamaktadırlar. Bunun liseler hakkında başkalarından duyarak o okullara önyargılı yaklaşımlarının da önüne geçeceğini belirtmişlerdir. Ayrıca sınıf toplantılarının zamanının dar olduğu için kendileriyle bireysel olarak ilgilenilmesinin mümkün olmadığını da dile getirmişlerdir. *Lise öğrencileri* de özellikle küçük yaşta ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmemelerini ve hedeflerinin olmamasını, sadece diploma almak için okula gelmelerini eleştirmektedirler. Liseye geçişte yeterince bilgilendirilmediklerinden ve istemedikleri okula gelmelerinin başarılarını olumsuz etkilediğinden, sınavların psikolojilerini bozduğundan ve okul seçiminde sınavın tek ölçüt olmasından da söz etmişlerdir. Ayrıca rehberlik saatlerinde der işlenmesini, istek ve düşüncelerine kimsenin önem vermemesini, sorunlarını paylaştıklarında ciddiye alınmamalarını, boş zamanlarını verimli kullanamamalarını ve öğretmenlerinin onları motive etmekte yetersiz kalmalarından hatta bazı durumlarında tam tersine motivasyonlarını bozduklarından bahsetmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri ağırlıklı olarak okulöncesi kademesinde de rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* okullardaki psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin etkisiz kaldığından ve bir çok okulda rehber öğretmen olmadığından yada kısa süreliğine geldiklerinden söz etmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* sınıf rehber öğretmenlerinin sık sık değişmesini, başarısız ve sorunlu öğrencilerle (zihinsel, psikolojik vb.) ilgilenilmemesini, öğrencilerin hedeflerinin olmamasını ve öğretmenlerin bu eksikliği gidermek için yeterince çaba sarf etmemesini ve öğrencilerin sınav stresinin oldukça

yüksek olmasını en önemli sorunlar olarak dile getirmişlerdir. Bunların dışında bazı okullarda rehber öğretmen olmadığından, akranların birbirlerini olumsuz etkilediğinden, ergenlik döneminde çocuklarıyla iletişim kurmakta zorlandıklarından ve çocukların öğretmenleri ile iletişim kurmaktan çekindiklerinden de söz etmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* ise öğrencilerin uzun vadeli hedeflerinin olmaması, yönlendirmede ilgi ve yeteneklerini dikkate alınmaması, lise öncesinde meslek tanıtımına yeterince önem verilmemesi, öğretmenlerin öğrenci sorunlarından çok ders anlatmaya odaklanması ve böylece sorunların giderek büyümesi, öğretmenlerin bazılarının öğrenci ile iletişim kurmada yetersiz kalmaları ve ergenlik döneminin hem öğrenci, hem veli hem de öğretmenin gerektiği ciddiyette yaklaşmamasını önemli birer sorun olarak nitelendirmektedirler. Öğrenci ve veliler sorunları ifade etmek dışında çeşitli çözüm önerileri de getirmişlerdir.

Öğretmenler ise öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda uygun okullarda öğrenim görmelerinin sağlanması adına rehberlik hizmetlerinin artırılması konusunda görüşler bildirmişlerdir. Böylece öğrencilerin motivasyonlarının ve akademik başarılarının artacağı, eğitim-öğretim hizmetlerinin de daha etkili hale geleceğini düşünmektedirler. Öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda uygun okullara ve mesleğe yönlendirmenin yanı sıra motivasyonlarını artıracak uygulamaların gerçekleştirilmesi de önerilmiştir. Başarılı öğrencilerin Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ödüllendirilmeleri bu önerilerdendir. Öğrencilere verilecek rehberlik hizmetinin sadece yönlendirme boyutunda değil onları çalışma becerileri ve öğrenme stilleri konusunda da bilinçlendirecek şekilde yapılması önerilmiştir. Böylece öğrenci motivasyonunun ve akademik başarısının artacağı düşünülmektedir.

Katılımcıların rehberlik hizmetlerine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Rehberlik Hizmetleri Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Okulların rehber öğretmen açıklarının kapatılması.*
- *Her öğretmenin biraz da rehber öğretmen olduğu gerçeğinden hareketle eğitim çalışmalarının ve öğrenci takip sistemlerinin tüm öğretmenlerin desteğiyle gerçekleştirilmesi.*
- *Rehberlik uygulamalarında öğrencilere ayrılan bireysel zamanı, çabayı artırmaya yönelik projeler geliştirilmesi.*
- *Akran etkisini pozitif bağlamda kullanabilmek için çalışmaların yapılması.*
- *Başta ergenlik dönemi olmak üzere farklı yaş grupları (veya dönem) için velileri destekleyici eğitim faaliyetleri düzenlenmesi.*

- *Birebir görüşme, akran desteği sağlama ve ev ziyaretleri gibi farklı çözümlere başvurarak sorunlu öğrencilerle daha fazla ilgilenilmesi.*
- *Ortaokul kademesinde liselerin, üniversitelerin ve hatta mesleklerin tanıtımına yönelik kapsamlı programların yapılması.*
- *Farklı kademelerde sınav stresini azaltmaya ve motivasyonlarını arttırmaya yönelik çalışmalar yapılması.*
- *Okul ve bölümler arasında geçiş imkanlarının belirli, şeffaf ölçütler çerçevesince kolaylaştırılması.*
- *Meslek liselerinin yapısının, niteliğinin ve imajının iyileştirilmesi*

6. İşbirliği

İşbirliğine yönelik görüş bildirenler ağırlıklı olarak velilerdir. Öğrencilerden sadece ortaokul kademesinde görüş bildirilmiştir. *Ortaokul öğrencileri* öğrenci başarısının takip edilmesi ve disiplin sorunlarının önüne geçilmesi için öğretmen ve velinin işbirliği yapması gerektiğini belirtmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri öğretmenlerle veliler arasında iletişim sorunu olduğunu vurgulamışlardır. Özellikle güzel davranışların pekiştirilmesi ve okulda disiplini sağlanması için öğretmen ve veli iletişiminin artırılmasının gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda en fazla görüş bildiren grup *ilkokul öğrenci velileridir*. Veliler özellikle okul aile birliğinin etkin olarak çalışmadığını ve işbirliğini sağlayacak toplantılara katılımın da oldukça düşük olduğunu belirtmişlerdir. Velilerin desteği olmadan okulların maddi açıdan büyük sıkıntılar yaşadığını belirten veliler bu konuda yasal çerçevenin de halen oturmadığını dile getirmişlerdir. Ayrıca okulların velileri yeterince bilgilendirmemesini (özellikle çocuklarının eğitimlerine katkı sağlayacak kaynak, faaliyet ve etkinliklerle ilgili olarak), velilerin çocuklarıyla yeterince ilgilenmemesini, veli ve öğretmenin birlikte hareket etmemesini ve Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de veli ve öğretmen arasındaki dengeyi tam olarak kuramamasını eleştirmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* de benzer şekilde okul-aile birliğinin yetkilerinin kâğıt üzerinde kalmasını eleştirmişlerdir. Diğer olumsuz durumlar olarak da okuldaki duyuruların birçoğundan haberdar olamamalarını, okul aidatını vermeyen velilerin öğretmen ve okul idarecilerince muhatap alınmamasını ve velilerin çocuklarıyla ilgilenmemesi ve toplantılara katılmamasını ifade etmişlerdir. Lise öğrenci velileri de diğer veliler gibi okul-aile işbirliğini çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte sorun olarak veli toplantılarından istenilen verimin alınamamasından, okul idarecilerinin mesafeli

davranmalarından ötürü iletişim kuramadıklarından ve velilerin ilgisinin azlığından söz etmişlerdir.

Öğretmenler tarafından Milli Eğitim Müdürlüğü ile üniversite arasında daha fazla etkileşime gerek duyulduğu ifade edilmiş olmakla birlikte öğretmenlerin Milli Eğitim Müdürlüğü ile daha aktif bir iletişime ihtiyaç duydukları görülmektedir. Öğretmenler işbirliği kapsamında sadece çeşitli kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliğinden söz etmemiş aynı zamanda diğer öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle yapılan işbirliğini de önemsemektedirler. Bu bağlamda yöneticilerin öğretmenlerle, öğrencilerle ve onların velileri ile ilişkilerinin iyi olmasını ve işbirliği içerisinde bulunmalarını olumlu bir durum olarak ele almışlardır. Zümre toplantılarında alınan kararların uygulamaya konulması ve bu konuda öğretmenler ile Milli Eğitim Müdürlüğü'nün işbirliği yapması gereği dile getirilmiştir. Bununla birlikte zümre toplantılarının iki ayrı bölge olarak değil il genelinde yapılmasının daha etkili olacağı ve öğretmenler arasındaki etkileşimi artıracığı düşünülmektedir. *Yöneticiler* ise üniversite ile işbirliğinin önemli olduğuna dikkat çekmiş ve özellikle meslek lisesi yöneticileri öğrencilere staj olanağı sunma açısından sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların işbirliğine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

İşbirliği Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Öncelikle kademe bazında öğretmenlerin velilerden ve velilerin de öğretmenlerden beklentilerini ortaya çıkararak ilave çalışmaların yapılması (bunlara öğrenci ve okul idarecilerinin beklentileri de eklenebilir).*
- *Çocuğun gerçek durumunun anlaşılabilmesi için aile ziyaretlerini yapılması.*
- *Gerek olumlu gerekse olumsuz durumlarda öğrenci ve velinin birlikte hareket etmesini sağlayacak mekanizmalar geliştirilmesi.*
- *Okul-aile birliğinin statüsünün belirlenmesi ve işlerlik derecesinin artırılması için uygun organizasyonların içinde yer almalarını veya düzenlemelerinin teşvik edilmesi..*
- *Okul aile birliğinin maddi durumu iyi olmayan öğrencilere destek olacak çalışmalar gerçekleştirilmesi.*
- *Veli, öğrenci ve öğretmen iletişimini arttıracak eğitimler ve faaliyetler düzenlenmesi. İlk adım olarak da öğretmen ve velilerin birbirleriyle tanışabilecekleri bir etkinlik olabilir. Hatta bu faaliyetler tüm öğrencileri ve okul çalışanlarını da kapsayacak şekilde genişletilebilir.*

- Özellikle engelli öğrencilerin ve psikolojik sorunları olan öğrencilerin geleceği için öğretmen ve veli işbirliğini geliştirecek çalışmalar yapılması ve hatta bu çalışmalarla yetinilmeyip Milli Eğitim başta olmak üzere farklı kurum ve kuruluşların da desteğinin alınması.
- Okul-aile birliği toplantılarına ve veli toplantılarına katılımı arttıracak çalışmalar yapılması ve bu toplantıların daha sık gerçekleştirilmesi.
- Özellikle okul aile işbirliğini arttıracak iletişim, haberleşme araçlarının kullanılması.
- Okulların velileri daha sık ve birçok farklı yolla (yazılı, telefon, kısa mesaj, e-posta, sosyal medya vb.) bilgilendirmesi.

7. Eğitim Politikaları

Eğitim konusunda yaşanan sorunlardan biri olarak *lise öğrencileri* eğitim politikalarını görmekteyiz. Bu konudaki görüşlerine bakıldığında en fazla dile getirilen hususlar eğitim sisteminde çok sık değişimler meydana geldiği için eğitimde kalitenin düşmesi, sınav endeksli eğitim sisteminden dolayı eğitimde kişisel yetenek ve ihtiyaçların görmezden gelinmesi ve eğitim alanında karar vericilerin, idarecilerin eğitimci kökenli olmamasıdır. Bunun dışında birçok konuyu vurgulamakla birlikte özellikle eğitimin kendi yaşamlarıyla ilişkilendirilmemesini; biryandan eğitimde herkes eşit kabul edilirken öbür taraftan farklılıkların öne çıkmasına izin verilmemesini; sınav endeksli sistemden dolayı yeteneklerin ortaya çıkmamasını; öğrencilere sadece bilgi yüklemesi yapılmasını ve her öğrenciyi iyi bir liseye sokma algısını eleştirmektedirler.

Öğrencilerden sadece lise öğrencileri eğitim sorunu olarak eğitim politikalarından söz ederken hemen hemen tüm kademelerdeki öğrenci velileri bu konuda yoğun bir şekilde görüş bildirmişlerdir. *Okulöncesi öğrenci velileri* eğitim sisteminin sürekli değişmesini, öğretmenlik mesleğinin saygınlığının yitirilmesini, ülkenin belli bir eğitim felsefesinin olmamasını ve İl Milli Eğitim Müdürlerinin sık sık değişmesini önemli birer sorun olarak algılamaktadır. *İlkokul öğrenci velileri* ise duyuşsal eğitim yerine bilişsel eğitime ağırlık verilmesini, fen ve matematiğe ağırlık verilirken sosyal bilimlerin ihmal edilmesini, eğitime siyasetin karıştırılmasını ve öğretmenlerin ilk kademedeki sık değişmesini eleştirmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* de eğitim sisteminde çok sık değişim (sınav sisteminin, öğretmenlerin çok sık değişmesi gibi) olduğu için uyum sağlamakta hem öğrenci hem de veli olarak güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca okulların ve eğitimin de iş kapısı olarak görülmesini kabul etmediklerini ve kurum olarak Milli Eğitime güvenmediklerini dile getirmişlerdir. Son olarak

lise öğrenci velileri de yoğun olarak eğitim sisteminin değişmesini, bu değişimler sırasında kendi görüşlerinin alınmamasını ve değişimlerde devamlılığın/sürekliliğin bulunmamasını eleştirmişlerdir. Ayrıca bu değişimlerin her geçen gün öğrencileri üzerindeki yükü arttırdığını ifade etmişler ve tek tip öğrenci yetiştirilmesini, eğitim sisteminin sınav endeksli olmasını ve Milli Eğitim bütçesinin verimli kullanılmamasını da eleştirmişlerdir.

Bu konuda *öğretmenler* özellikle çık sık değişiklik yapılmasını eleştirmekte ve başarısızlık nedeni olarak yeniliklerin tabana inememesini görmekte-dirler. *Yöneticiler* de eğitim politikalarında istikrarın önemli olduğunu vurgulamakta ve yöneticiye, kişiye veya hükümete göre değişmeyen bir eğitim politikasının gerekliliğine vurgu yapmaktadırlar.

Katılımcıların eğitim politikalarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Eğitim Politikaları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *İlde kamuoyunun, özellikle de veli, öğrenci, öğretmen ve idarecilerin eğitim konusunda pozitif bir bakış açısı oluşturmalarına yardımcı olacak çalışmaların yapılması.*
- *Eğitim sisteminde yapılan onlarca yeniliğe rağmen neden gelişme yerine değişme algısının kamuoyuna hakim olduğunun araştırılması.*
- *Temel eğitim felsefesinin, eğitim ilkelerinin ve eğitimde gerçekleştirilen değişimlerin/gelişmeler kamuoyu anlatılmasına yönelik çalışmalar yapılması.*
- *Eğitim sisteminde değişiklikler yapılmadan önce öğrenci, öğretmen, veli, okul idarecisi ve diğer eğitim çalışanlarının görüşlerine başvurulması ve sonrasında değişimlere uyum sağlamalarına yönelik daha etkili çözümlerin üretilmesi.*
- *Öğretmenlerin saygınlığını zedeleyen durumların ortadan kaldırılmasına ve saygınlıklarını arttırmaya yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi.*
- *Eğitim sisteminde kişisel yetenek ve ihtiyaçların dikkate alınması ve bireysel farklılıkların öne çıkmasına olanak sağlanması.*
- *Eğitim alanındaki görevlendirmelerde liyakate dikkat edildiğini kamuoyuna gösterecek şeffaf sistemlerin oluşturulması.*
- *Bilişse eğitim kadar duyuşsal eğitime ve matematik-fen bilimleri kadar sosyal bilimlere de önem verilmesi.*

8. Okul Kuralları ve Disiplin

İlkokul öğrencileri genellikle okul ve sınıf kurallarına uyulmadığından söz etmişler ve öğretmenlerin cezaları (beden dersine girmeme, teneffüse çıkmama gibi) suçu işleyene değil

tüm sınıfa vermesiyle ilgili rahatsızlıklarını ifade etmişlerdir. Yine yoğun olarak üst sınıfların oyunlarını bozarak, oyuncaklarını alarak ve paralarını zorla alarak baskı uyguladığından söz etmişlerdir. Bunun dışında kantinde sıraya uyulmaması, kantinden alınan yiyeceklerin bahçeye atılması, okul eşyalarına zarar verilmesi, bazı öğrencilerin çok sık kavga etmesi ve erkek öğrencilerin kızlar tuvaletine girmesi gibi olumsuz davranışları örnek göstermişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* ise daha çok disiplin kavramı üzerine görüş bildirmişlerdir. Özellikle disiplin yetersizliğinden ötürü başarının düştüğünü ifade etmişlerdir. Disiplin kurulunun işletilmeyip sadece uyarı yapılması nedeniyle aynı davranışların bir süre sonra tekrar ettiğine dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin özel kurumlar olmasına rağmen dersanelerin okullardan daha disiplinli olduğunu ve bu nedenle de daha başarılı olduklarını vurgulamaları manidardır. Öğrenciler arasında popüler olmanın küfür etmeye, sigara içmeye, alkol almaya ve kavga etmeye göre belirlendiğini ifade etmişler ve bunun kendilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. *Lise öğrencileri* de disiplinsizlikten söz etmiştir. Öğrenciler üst sınıfların alt sınıflara fiziksel zarar verdiği, sık sık kavga edildiği, sınıftaki 2-3 öğrencinin sürekli dersin akışını bozduğundan ve öğretmeni dinlemediklerini ve bazen erkek öğrencilerin küfürlü konuşmalarından rahatsız olduklarını ifade etmişlerdir.

Bu konuda *ilkokul öğrenci velileri* disiplin cezası ve yaptırımın olmamasından yakınmışlardır. Veliler de kötü alışkanlıklardan, öğrencilerin sık sık kavga etmelerinden ve küfürlü konuşmalarından dert yanmışlardır. Psikolojik sorunu olan öğrencilerle yeterince ilgilenilmemesini de bir eksiklik olarak dile getirmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* de okullarda disiplin sorununun ciddi boyutlara ulaştığını düşünmektedirler. Disiplin sorununun artmasında en önemli etken olarak öğretmenin itibarsızlaştırılmasını görmektedirler. Öğrencilerin konuşmalarının bozulduğunu (küfürlü ve argo konuşma) ve kötü alışkanlıklara daha fazla yöneldiklerini ifade etmektedirler. Öğretmenin disiplini sağlama noktasında yetkilerinin sınırlandırılmış olduğunu, yetkilerini aştığında da velilerin öğretmeni sorgulama yetkisini sonuna kadar kullanarak öğretmeni şikayet ettiğini ve bu nedenle de öğretmenlerin sorunlarla uğraşmak istemediğini anlatmışlardır. *Lise öğrenci velileri* de çocukların disiplinsizliği özgürlük olarak gördüklerini, okullarda çeteleşmeler ve şiddet sorunun arttığını, üst sınıfların akran zorbalığı yaptığını, dersten kaçma olayının tam olarak denetlenmediğini, disiplin yönetmeliğinin uygulanmadığını, öğretmene saygısızlığın arttığını, okullarda kötü alışkanlıkların arttığını ve bu sorunların daha çok ailelerin çocuk yetiştirme anlayışlarından kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Katılımcıların okul kuralları ve disiplin dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Kurallar ve Disiplin Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Çocukların kendilerini (ilgi ve yeteneklerini) tanımaya yönelik uğraşlara yönlendirilmesi.*
- *Öğretmenin itibarını, saygınlığını arttıracak çalışmaların yapılması.*
- *Okul-aile ve özellikle de veli-öğretmen diyalogunun geliştirilerek disiplin sorunlarında velilerin öğretmenin yanında yer almasının sağlanması.*
- *Zararlı alışkanlıkları önleyici ve bu alışkanlıklardan kurtarıcı çalışmaların yapılması.*
- *Öğrencilerin "popülerlik" algısını kötü alışkanlıklar (sigara, alkol, kavga, küfür vb.) üzerinden ziyade kültürel değerlerimiz, sanat veya spor yetenekleri gibi olumlu durumlar üzerinden geliştirmeleri için detaylı çalışmaların yapılması.*
- *Değer eğitimi çalışmalarına ağırlık verilmesi.*
- *Büyük öğrencilerin küçük öğrencilere uyguladığı baskıyı, şiddeti ve akran zorbalığını önleyici çalışmaların yapılması.*
- *İlkokul ve ortaokul öğrencilerin oyun alanlarını, kantinlerinin ve okul binalarının ayrılması yada karşılaşılabilecekleri ortamlarda nöbetçi öğretmenlerin öğrencilerle daha yakından ilgilenmesi.*
- *Disiplin kurulu gibi yapıların işlemesi, ailelerle birlikte hareket etmesi ve müdahale etmekte gecikmemesi.*
- *Ailelerin çocukları ile daha yakından ilgilenmelerine destek olacak etkinliklerin gerçekleştirilmesi.*
- *Öğrencilerin okuldaki durumu hakkında ailelere düzenli bilgilendirmeler yapılmasını sağlayacak mekanizmaların (kısa mesaj, e-posta, sosyal medya vb.) oluşturulması.*
- *Sorunlu öğrencilerle birebir ilgilenilmesi.*

9. Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme konusunda ilkökul öğrencileri görüş bildirmezken ortaokul ve özellikle de lise öğrencilerinin bu konu ile ilgili birçok sorunu vurguladıkları görülmektedir. Ortaokul öğrencileri özellikle ortak sınava (TEOG) ilişkin görüş belirtmişlerdir. Bu görüşlere bakıldığında; soruların daha dikkatli hazırlanmasına, daha fazla sınav olmasının heyecanlarını azalttığı fakat sınav aralarının da motivasyonlarını olumsuz etkilediğine, sınav içeriği ile ders içeriği arasında tutarsızlıklar olabildiğine (ders içeriğinin sınav içeriğinin ilerisinde yada gerisinde olması gibi) ve sınav streslerini azaltmak için etkinlikler yapılamamasına dikkat çekmektedirler. Ayrıca dönem içi sınavlarda değerlendirmelerde okullar arasında ortak ölçütler

olmadığı için adaletsizlik yaşanabileceğini ifade etmişlerdir. *Lise öğrencileri* ise özellikle ortak sınavlarla ilgili olarak sınavların bir güne sıkıştırılmasını, bazı derslerin içeriğinin sınav içeriğinin gerisinde kalmasını, tüm derslere uygulanmamasını ve uygun ortamlarda sınavın yapılmamasını eleştirmişlerdir. Eğitim sisteminin not endeksli olması, okul seçiminde sadece sınavın tek ölçüt olarak kullanılması, ilgi ve yeteneklerine göre değerlendirilmemeleri, performans değerlendirme sisteminin sınava hazırlanmalarını olumsuz etkilemesi, resim, müzik ve beden gibi yetenek derslerinde yazılı sınav yapılması, sınav planlamalarında (aynı güne birden çok sınav konulması) aksaklıklar olması ve dönem içi sınav değerlendirmelerinde okullar arasında dengesizlik olması gibi olumsuzlukları da belirtmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri de çocukların yeteneğine göre değil de sınav puanına göre değerlendirilmelerini eleştirmektedir. *İlkokul öğrenci velileri* ise bu konuda sadece test ve deneme sınav sayılarının yetersizliğinden yakınmışlardır. Konuya daha fazla önem veren *ortaokul öğrenci velileri* ise sınav sisteminin sık sık değişmesinden, rahatsız olduklarını ifade etmişlerdir. Yeni sınav sisteminin sınav stresini azaltmakla birlikte yetkililerin buna yönelik bir adıma atmamalarını, performans ödevlerinin eve bırakılması ve daha çok velilerin performansını ölçmesini, yeteneğe dayalı derslerde not verilmesini ve bazı ders içeriklerinin sınav programının gerisinde kalmasını eleştirmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de sınav sisteminin öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca öğrencilerin sınav içeriğindeki dersleri önemseyip diğer dersleri önemsememelerini, üniversiteye giriş sınavında test ama okullarda klasik sınav yapılmasını, performans ödevlerinin öğrencilerin yükünü arttırdığını, ortak sınavların tüm dersleri kapsamamasını, ders içeriğinin ortak sınavın içeriğini gerisinde kalması, dersanelerin eşitsizlik yarattığını ve merkezi sınavlara güvenmediklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcıların ölçme ve değerlendirme konusuna dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Ortak sınavlar için uygun sınav ortamlarının oluşturulması.*
- *Ortak sınavların öncesinde veya sınav anında öğrencilerin sınav stresini azaltacak ve sınav motivasyonunu arttıracak önlemlerin alınması ve gerekli faaliyetlerin yapılması.*
- *Dönem içi sınavlarda oluşacak adaletsizlikleri önlemek için çalışmalar yapılması.*
- *Ders içerikleri planlanırken ortak sınav içeriği ile tutarlığına ve zamanlamasına dikkat edilmesi.*
- *Performans değerlendirme sistemine yönelik eleştirilerin dikkate alınması.*

- *Öğrencilerin değerlendirilmesinde ilgi ve yeteneklerinin de dikkate alınması Rehberlik ve Araştırma Merkezi başta olmak üzere gerekli birimlerce çalışmaların yapılması.*

10. Motivasyon Eksikliği

Motivasyon eksikliği konusunda özellikle öğretmenler ve okul idarecileri görüş belirtmişlerdir. *Öğretmenler* ciddi manada motivasyon eksikliği yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bakanlık, il müdürlüğü ve okul idaresince sahiplenilmemek, ödüllendirmenin yetersizliği, ötekileştirme, ideolojik bakış, tarafgirlik, istikrarsızlık dersanelerde okulların kötülenmesi gibi faktörler öğretmenlerce motivasyon eksikliğini sebepleri olarak görülmektedir. Öğrenci motivasyonunu sağlama noktasında rehberlik çalışmalarını ve meslek seçimine özen gösterilmediğini de ifade etmişlerdir.

Okul idarecileri ise öğretmenlerin motivasyon eksikliğini en büyük kaynağı olarak bürokratik engelleri göstermişlerdir. Öğrenci motivasyonu konusunda da gelecek kaygısının en büyük engel olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca il genelinde öğretmen ve öğrencilerin motivasyonunu arttıracak okul dışı aktivitelerin eksikliğine ve soruşturmalarını/incelemelerini kendi motivasyonlarını düşürdüğünü de vurgulamışlardır.

Katılımcıların motivasyon eksikliğine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Motivasyon Eksikliği Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Okula ilk atamalarda, tayin dönemlerinde okula gelindiğinde yada yine tayin dönemlerinde yada emekli olurken okuldan ayrılırken devir teslim töreni benzeri uygulamaların yapılması.*
- *İl Milli Eğitim Müdürlüğünün ve okul müdürlüklerinin öğretmenlerle daha sağlıklı bir iletişim sürecini gerçekleştirmesi.*
- *Öğrenci motivasyonu için rehberlik faaliyetlerine ve meslek seçimine odaklanılması.*
- *Özellikle eğitim sisteminde ve yerelde de okul idarecilerinin ve öğretmenlerin görevlendirmelerinde istikrarın sağlanması.*
- *Eğitim personeli ve öğrencilerin motivasyonunu arttırmak için okul dışı sanat, spor ve kültürel aktivitelerin planlanması ve gerçekleştirilmesi.*
- *Okul idarecileri ve öğretmenlere yönelik soruşturma ve incelemelerde daha şeffaf ve adaletli bir sürecin işlemesi.*

11. Sınıf Mevcutları

İlkokul öğrencileri sınıf mevcutlarının fazla olduğunu düşünmektedirler. *Ortaokul öğrencileri* de bu sorunu vurgulamakla birlikte daha ayrıntılı açıklamalar yapmaktadırlar. Sınıf mevcudu fazla olduğu için kendilerine fazla söz hakkı düşmemesini, sınıfın kalabalık olması nedeniyle öğretmenlerinin bireysel olarak onlara yeterince vakit ayıramamasını, uygulamalı derslerde herkesin takip edememesini, sınıfta ders dinleyemeyecek kadar gürültü olmasını ve öğretmenlerinin buna engel olmada zorlanmasını, Fen derslerinde deney yapamamalarını ve bilgisayar derslerinde bir bilgisayarın başında 2-3 kişi olmalarını eleştirmişlerdir. *Lise öğrencileri* de benzer şekilde sınıf mevcutlarının fazla olmasını eleştirmekte ve bu durum nedeniyle öğretmenlerini sınıf hâkimiyetini sağlamakta zorlandığını ve kendilerine yeterince zaman ayıramadığını ifade etmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri de sınıf mevcutlarının kalabalık olduğunu düşünmekte ve bu nedenle öğretmenlerin çocukların farklı ilgi ve yeteneklerini keşfedemediklerini belirtmişlerdir. *İlkokul, ortaokul ve lise öğrenci velileri* de mevcutların kalabalık olduğunu ve bu nedenle öğretmenlerin çocuklarla bireysel olarak ilgilenemediğini ve eğitimin kalitesinin düştüğünü belirtmişlerdir.

Öğretmenler ve okul idarecileri sınıf mevcutları konusunda olumlu görüşler bildirmekle birlikte daha çok sınıf mevcutlarının eğitimin kalitesini olumsuz etkilediğini ve eğitimin önündeki en büyük engellerden biri olarak ifade etmişlerdir. Bu görüş farklılıkları sınıf mevcutlarının okuldan okula farklılaşmasıyla açıklanabilir.

Katılımcıların sınıf mevcutlarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Sınıf Mevcutları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Sınıf mevcutlarının öğretmen görevini daha etkili bir şekilde yapabilmesine olanak sağlayacak şekilde planlanması.*
- *Özellikle bilgisayar sınıfı ve Fen laboratuvarı gibi özel sınıfların öğrencilerin olanaklardan bireysel olarak yararlanmalarını sağlayacak kapasitede hazırlanması.*
- *Okullara kayıt yapılırken ve nakille öğrenci alırken il genelindeki okulların öğrenci dağılımı dikkate alınarak işlem yapılması.*

12. Okulda Güvenlik

Okulda güvenli konusunda özellikle ortaokul öğrencilerinin daha çok görüş bildirdikleri görülmektedir. *İlkokul öğrencileri* sadece okullarında güvenli olmadığını, okula herkesin rahatlıkla girebileceğini vurgularken *ortaokul öğrencileri* de çoğunlukla okullarının güvenli olmadığını vurgulamışlardır. Ayrıntıları bakıldığında da ortaokul öğrencilerinin okulda

güvenlik görevlisi olmamasına, okul bahçesindeki çukurlara, kışın buzlanan bazı yerlerin kazalara neden olduğuna, kamera olmamasına, kapılar kapalı olduğunda demirlerin üstünden atladıklarına, dar kapıların giriş ve çıkışlarda sorun yaratabileceğine ve büyük öğrencilerin okul dışında kavga edebildiklerine dikkat çekmişlerdir. *Lise öğrencilerinin* ise özellikle okul yurtlarında denetleme ve yaptırımların artırılmasını (elektrikli ısıtıcıların yasak olmasına rağmen kullanılıp sorunların ortaya çıkmasında olduğu gibi), kış mevsimi için buzlanma nedeniyle istenmeyen kazaların yaşandığını ve özel servislerin güvensiz ve eksiliklerle dolu olmasını vurgulamışlardır.

Öğrenci velilerinden de özellikle ilkokul ve ortaokul velilerinin okul güvenliği ile ilgili görüşlerinin daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. *Anaokulu öğrenci velileri* sadece okullara güvenlik görevlisi verilmesini talep etmişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* de özellikle boş geçen derslerin ciddi bir sorun oluşturduğuna, öğrencilerin bu derslerde kolaylıkla dışarı çıkabildiğine ve tehlikeli durumların ortaya çıkabileceğine dikkat çekmişlerdir. Genel anlamda ve özellikle de yol çalışmaları gibi durumlarda okul çevrelerinde trafik güvenliği konusunda önleyici çalışmaların yapılmamasını, okula kimin girip çıktığının ciddi olarak takip edilmemesini ve öğrencilerin istedikleri zaman rahatlıkla okul bahçesine çıkabilmesini eleştirmişlerdir. Ayrıca sokak köpeklerine, bahçede kesilen ve kaldırılmadığı için tehlikeli durumlara sebep olabilecek ağaçlara ve yine öğrenciler için tehlikeli durumların yaşanabileceği okul bahçesindeki su deposuna da dikkat çekmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise yoğun bir şekilde okul giriş çıkışlarında güvenliğin sağlanmasına özen gösterilmediğini, herkesin okula rahatlıkla girebilmesini sorun oluşturabileceğini ve trafik güvenliğine özen gösterilmemesini eleştirmişlerdir. Bununla birlikte okulda güvenlik kamerası olmamasına, okulun fiziksel olarak yeterli olmamasına ve okulun güvenliği için yakın çevrede gerekli düzenlemelerin yapılamamasına vurgu yapmışlardır. *Lise öğrenci velileri* de daha çok okul çevresindeki İnternet kafelerin yeterince denetlenmemesine dikkat çekmişlerdir. Akran şiddeti, baskısı ve tacizi gibi sorunların da önemsenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca yerel yönetim birimine bildirdikleri halde başıboş köpeklere yönelik bir tedbir alınmadığını da belirtmişlerdir.

Okul idarecileri bu konuya fazla değinmezken öğretmenler ise daha çok konunun olumlu yanlarında söz etmişlerdir. Bolu ilindeki suç oranının az olmasından ve güvenlik açısından okulların büyük illere göre daha problemsiz olduğundan söz etmişlerdir.

Katılımcıların okul güvenliğine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Güvenliği Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *İşyeri güvenliği konusunda uzman kişilerin yaptığı gibi okulun güvenliği konusunda yerel yönetimler, sağlık müdürlüğü, emniyet müdürlüğü, esnaf odası ve mimarlar odası gibi ilgili birimlerce okulu, bahçesini ve okul çevresini kapsayacak şekilde incelemeler yapılması, çözüm önerilerinde bulunulması ve ortaya konulan çözümlerin gerçekleştirilmesi.*
- *Lavabo üstüne düştüğü için vefat eden öğrenci, sınıfın kapı kolu koluna saplanan öğrenci ve okul duvarlarından atlarken bahçe demirlerinin yaraladığı öğrenci haberleriyle karşılaşmamak için bu incelemelerin ciddiye alınması ve tüm ayrıntısıyla planlanması.*
- *Okullara güvenliği sağlamak için imkânlar ölçüsünde güvenlik kamerası ve güvenlik görevlisi gibi çözümlere odaklanması.*
- *Okul ve aile arasındaki iletişimin artırılması çerçevesince öğrencinin girmediği derslerin aileye hızlı bir şekilde bildirilmesi.*
- *Okulların giriş çıkış saatlerinde Emniyet Müdürlüğü tarafından okul güvenliğini sağlayacak çalışmaların yapılması.*
- *Okulların trafik güvenliği mutlaka sağlanmalı. Okullar uygun yerlere taşınmalı. Trafikten, şehrin gürültüsünden uzak olmalı.*
- *Okul ve çevresinde şiddeti önleyecek çalışmaların yapılması.*
- *İlgili kurum ve kuruluşlarca İnternet kafelere denetlemeler yapılması ve bu konularda ailelere bilgi verilmesi.*
- *Akran baskısı, şiddeti ve tacizi gibi olumsuz durumların yaşanmaması için okulun kurum kültürünü geliştirecek değer eğitimi, bilim şenlikleri, bilimsel projeler ve yarışma gibi eğitimsel faaliyetlere ağırlık verilmesi.*

13. Öğrencilerin Spesifik Eğitim İhtiyaçları

Araştırma sonuçları öğrencilerin eğitim ihtiyaçları konusunda oldukça belirgin açıklamalar yaptığı görülmektedir. Özellikle *ortaokul öğrencileri* matematik dersi başta olmak üzere sınav haftalarında sınavlardan önce etüt yapılması, kurs açılması ve sınav kaygısı, soru çözme teknikleri ve zamanı kullanma konularında seminerler düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca sınıf toplantılarının zaman yayılması ve böylece her gün bir öğrenciyle konuşulmasını önermişlerdir. *Lise öğrencileri* de özellikle de dershaneye gidemeyenler hafta sonu kurs veya etüde ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Veliler ise öğrencilere göre eğitim ihtiyaçları konusunda çok daha fazla görüş bildirmişlerdir, özellikle de ilkokul öğrenci velileri. *İlkokul öğrenci velileri* bazı öğrencilerin arkadaşlarına geri kaldığı ve özellikle okuma yazmaya geçemeyen çocuklara yardımcı olunması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte dersten geri kalan çocukların ve psikolojik sorunları olan öğrencilerin kendi çocuklarının da başarısını olumsuz etkileyebildiğini (dersin düzenini bozdukları yada öğretmen onlarla daha fazla ilgilenmek zorunda kaldığı için) düşünmektedirler. Başarısız öğrencilerle ayrıca ilgilenilmediği gibi başarılı çocukların da doğru yönlendirilmediğini ifade etmektedirler. Son olarak da öğrencilerin disiplinli çalışmadıkları, sorumluluk almaktan kaçtıkları ve zamanı nasıl kullanacaklarını bilmediklerini de vurgulamışlardır. *Ortaokul öğrenci velileri* de benzer şekilde çocukların ders çalışma alışkanlıkları olmadığını, zamanı etkili kullanamadıklarını ve sınavlara son gece çalıştıklarını vurgulamışlardır. Öğretmenlerin sınav süreçlerinde yeterince destek olmadığını ve başarısız çocuklarla da ayrıca ilgilenmedikleri için bu çocukların daha geri kaldıklarını anlatmışlardır. Bunlara ilaveten öğrencilerin ders dışı kurs ve etütlerle de desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de öğrencilerin ders çalışma metotları konusunda yetersiz olduklarını ve ders dışı etüt veya kursa ihtiyaç duyduklarını açıklamışlardır. Sınıf içerisinde bireysel farklılıklara dikkat edilmediğini düşünen veliler dershanelerin de eşitsizlik yarattığını düşünmektedirler.

Katılımcıların öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına yönelik görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Öğrencilerin Eğitim İhtiyaçları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Öğrencilerin ihtiyaç duydukları konularda destekleyici kurs ve etütlerin düzenlenmesi.*
- *Sınav kaygısı, soru çözme teknikleri ve zamanı verimli kullanma konularında seminerler verilmesi.*
- *Rehberlik toplantılarının her bir öğrenciye bir gün vakit ayıracak şekilde planlanması.*
- *Dersleri zayıf olan öğrencilerle öğretmenlerin birebir ilgilenmesi ve bunun için öğretmeni motive edici düzenlemelerin yapılması.*
- *Ayrıca öğretmenler başarılı öğrencilerle de birebir ilgilenerek onların yönlendirmelerine katkı sağlamalıdır.*
- *Öğretmenlerin öğrencileri ile bağ kurabilmeleri için konuşma saati gibi aktivitelerin düzenlenmesi.*
- *Eğitimde öğrencileri arasındaki bireysel farklılıkları ortaya koyacak, bunları anlayacak ve çocuğun çıkarına pedagojik olarak değerlendirecek çalışmaların yapılması.*

14. Ders Beklentileri

Bolu'da eğitim sorunlarına yönelik yapılan çalışmanın sonucunda ortaya çıkan sorunlardan on dördüncüsü öğrencilerin ve velilerin derslere yönelik beklentilerinden oluşmaktadır. *İlkokul öğrencilerinin* görüşleri incelendiğinde yazı yazdıkları derslerde ve Hayat Bilgisi derslerinde sıkıldıkları fakat resim, matematik, İngilizce, Fen Bilgisi derslerini daha ilgi çekici buldukları anlaşılmaktadır. Öğrenciler programın yoğunluğundan ötürü serbest etkinlik derslerinde matematik dersi işlediklerinin ve bu nedenle resim yeteneklerinin gelişmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler Bilgisayar veya Fotoğrafçılık gibi farklı konularla ilgili derslerin olmasını istediklerini ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* ise kontenjan dolmadığı için istedikleri seçmeli dersleri seçemediklerini, zorunlu olarak seçtikleri derslerde de temel dersler işlendiği için dersin amacına uygun olarak yapılmadığını ifade etmişlerdir. Ders saatlerinin uygun olmadığını; örneğin Türkçe dersi haftada 8 saatken resim dersi sadece 1 saat olduğunu, sosyal bilgiler dersinin de daha fazla olabileceğini dile getirmişlerdir. Benzer şekilde *lise öğrencileri* de seçmeli dersleri kendilerinin seçmediğini ifade etmişlerdir. Günde sekiz saat ders işleyip ardından dershaneye gitmenin çok zorlayıcı olduğunu ve "aynı İngilizlerin sömürge ülkelerinde eğitimden soğutmak için zor dersleri programa koydukları gibi" bizde de zor derslerin yoğun olduğunu vurgulamışlardır.

Veliler de derslere yönelik beklentilerini açıklamışlardır. *Okulöncesi öğrenci velileri* çocuklara kültürel ve tarihi değerlerin öğretilmesini, kendilerini ifade etme ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesini önermişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* de kültür derslerinin sayısının artırılmasını ve yabancı dil derslerine daha fazla önem verilmesini talep etmektedirler. *Ortaokul öğrenci velileri* de resim ve müzik gibi derslerde not kaygısı olmaması gerektiğini, bu gibi derslerin birer rahatlama dersi olarak görülmesini istemektedirler. Hatta öğrencilerin müzik derslerinde bir enstrümanı rahatlıkla çalabilmeyi öğrenmelerini beklemektedirler. Ayrıca yoğun olarak yabancı dil derslerine daha fazla önem verilmesini istemektedirler. *Lise öğrenci velileri* de daha öncekiler gibi benzer noktaları vurgulamışlardır. Özellikle seçmeli derslerde öğrencilerin istedikleri dersleri seçemediklerini, zorunlu yönlendirme yapıldığını ve bir de İngilizce dışında farklı dillerde eğitim verilmemesini eleştirmişlerdir.

Katılımcıların derslerden beklentilerine dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Ders Beklentileri Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Öğrencilerin ders seçimlerinde ve derslerin içeriğinin belirlenmesinde çocukların ilgi ve isteklerinin önemszenmesi ve bunlara içerikte yer verilmesi.*
- *Kültür, sanat ve spor başta olmak üzere öğrencilerin ilgisini çekecek derslere yer verilmesi, böyle derslerin ders saatinin arttırılması veya mevcut derslerde ilgi çekici konulara yer verilmesi.*
- *Yabancı dil derslerine ağırlık verilmesi ve İngilizce dışındaki farklı dillerde de eğitim verilmesi*
- *Din kültürü ve rehberlik derslerine daha fazla önem verilmesi.*
- *Diğer ders konularına yer vermek yerine serbest etkinlik saatinde veya seçmeli derslerde programa uygun hareket edilmesi.*
- *Seçmeli derslerde öğrenci taleplerinin dikkate alınması.*
- *Ders yoğunluklarının gözden geçirilmesi.*
- *Öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanmalarını sağlayacak çalışmaların yapılması.*

15. Okul ve Sınıf Ayrımları

İlkokul öğrencilerinin bu konu üzerinde fazla görüş bildirmedikleri görülmektedir. Bu konuda ortaokul öğrencilerinin görüşler incelendiğinde de başarıya göre sınıfların ayrılmasını, özel okul ve devlet okulu ayrımının kaldırılmasını, bazı okulların başarılı olduğu için usulsüz kayıtların yapıldığını, tüm okullar Anadolu Lisesi olduğu için kalitenin düştüğünü ve köyde okuyan çocuklara dair okul imkânlarının kısıtlı olmasının eşitsizliklere sebep olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Lise öğrencilerinin görüşleri incelendiğinde de özellikle okullar arasındaki eğitim kalitesinin katsayı konusunda adaletsizlikler oluşturduğu, meslek liselerinde derslerin özensiz işlendiği, Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerine önyargıyla yaklaşıldığını (örneğin spor müsabakalarında diğer liseler içeri alınırken onların alınmaması) ve öğretmenlerin de sınıflar ve öğrenciler arasında ayırım yaptığı gibi hususları vurguladıkları görülmektedir.

Okulöncesi öğrenci velileri Bolu'da okullar arasında ayırım olduğunu, şehir merkezinden uzaklaştıkça kalitenin düştüğünü ileri sürmektedir. Yanı ayrımın sınıflar arasında da olduğunu, velilerin mesleklerine (maddi ve kültürel duruma) göre sınıfların belirlendiğini ve öğrencilere farklı davranıldığını da düşünmektedirler. Bu sorunun sebebi olarak da ailelerin algılamaları olduğunu, ailelerin hangi okula gönderme konusunda birbirlerini etkilediğini söylemektedirler. İlkokul öğrenci velileri de köy okullarının merkez okullara göre geri kaldığını

ve nitelikli öğretmenlerin de merkez okulları tercih ettiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca köy okullarının başka ayrımlara da (resmi törenlere çağrılmaması) maruz kaldığını ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise özel okullarda notların yüksek verildiğini ve bunun adaletsizlik olduğunu; okulların aynı olmasına rağmen bazı okullarının popülaritesinin olduğunu ve bunun kendilerini rahatsız ettiğini; çocukların farklı nitelikte okullarda eğitim görmesine rağmen aynı sınavla değerlendirilmelerinin adaletsiz olduğunu belirtmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de sınıflar arasında en büyük ayrımın ilkokulda yapıldığını, çalışanlar, zenginler, Bolu dışından gelenler, fazla bağış yapanlar gibi ayrımların yapıldığını ve bunun başta kendileri ve öğretmenler olmak üzere birçok kişiyi olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir.

Katılımcıların okul ve sınıf ayrımlarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik çözüm önerilerine değinmek yerine sorunu daha detaylı bir şekilde ortaya koyacak ilave çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir.

16. Sağlık ve Temizlik

İlkokul öğrencileri okullarının genel olarak temiz olmadığından yakınıırken özellikle okul tuvaletlerini temiz olmadığını, sabun ve havlu mendil bulunmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca okul bahçesinin de temiz olmadığını ve sınıfın temizlenmediği için sürekli toz kalktığını da vurgulamışlardır. *Ortaokul öğrencileri* de tuvaletlerin yetersiz kaldığını, bu nedenle sıra beklediklerini, sabun ve peçete konulmadığını ve özellikle temizliğine yeterince özen gösterilmediğini vurgulamışlardır. Ortaokul öğrencileri sınıf ve okulun temiz olmamasını vurgulamakla birlikte okul çevresindeki kirliliğe de (su ve hava kirliliği) dikkat çekmişlerdir. Ayrıca okul kantininde sağlıksız gıdalar satılması, kaloriferler geç yandığı için okulun ısınmadığı, bahçedeki çamurlu alanların tehlikeli olabileceği ve ayrıca camlar küçük olduğu için sınıfın havasız kaldığı gibi konuları da belirtmişlerdir. *Lise öğrencileri* de okullarda sağlık hizmeti verecek ortam ve kişilerin (revir ve doktor) bulunmamasını eleştirmiş ve sigara gibi kötü alışkanlıkların görüldüğünü belirtmişlerdir.

Veliler arasında sağlık ve temizlik konusuna en çok dikkat çeken ilkokul öğrenci velileri olmuştur. *İlkokul öğrenci velileri* okulların temiz olmadığını, tuvaletlerin yeterince temizlenmediğini, sınıfların ve sıraların temizlenmediğini, havlu ve tuvalet kâğıtlarının takip edilmediğini ve bunların bazılarının veliler (sınıfların çamaşır suyuyla temizlenmesi, sıraların silinmesi gibi) ve öğrenciler (sabahları dağınık olan sıraların düzeltilmesi) tarafından yapıldığını belirtmişlerdir. Veliler bu sorunlardan birincil olarak okul hizmetlilerini sorumlu görmekte ve onların öğretmenlerden üstün tutulduğunu ve gerekli denetleme ve takiplerin yapılmadığını vurgulamışlardır. Ayrıca okul kantinlerinin de sağlıksız ürünler sattığı ve tüm

uyarılara rağmen aynı ürünleri satmaya devam ettiklerini açıklamışlardır. *Ortaokul öğrenci velileri* de okulu ve bahçeyi temizleme konusunda hizmetlilerin yetersiz kaldığını belirtmiştir. Ayrıca binalar yeterince ısınmadığı için çocukların sık sık hasta olduğunu anlatmışlardır. *Lise öğrenci velileri* ise sadece yemekhanelerde çıkan yemeklerin kaliteli hazırlanmamasını ve bu nedenle öğrenciler tarafından yenilmediğini açıklamışlardır.

Okul idarecileri bu konuya değinmezken *öğretmenler* sadece okulun temiz ve bakımlı olmasının öğrenci motivasyonunu olumlu etkileyeceğine vurgu yapmışlardır.

Katılımcıların okul donanımlarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Donanımları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Tuvaletlerin düzenli aralıklarla temizlenmesi ve sabun, tuvalet kâğıdı, havlu kâğıt vb. eksikliklerinin giderilmesi.*
- *Okul bahçelerinin de temizliğine özen gösterilmesi, daha büyük çöp kovaları konulması.*
- *Sağlıklı beslenme, tuvalet temizliği gibi sağlık ve temizlik konularında öğrencilere eğitim verilmesi.*
- *Okul ortamlarının temizliği konusunda teşvik amaçlı okullar arası yarışmaların düzenlenmesi.*
- *Salgın hastalıklar konusunda önlemlerin alınması ve eğitim verilmesi.*
- *Temizlik görevlilerinin seçilmesinde, sayısında,, çalışmasında ve takibinde daha hassas davranılması.*
- *Sigara gibi kötü alışkanlıklara yönelik önleyici ve bilinçlendirici çalışmaların yapılması.*
- *Okullara büyüklükleri ölçüsünde sağlık birim ve çalışanları görevlendirilmesi veya belirli aralıklarla sağlık çalışanlarının kontrol amaçlı okulları ziyaret etmesi.*
- *Okul hizmetlerinin temizlik başta olmak üzere görevlerini yapıp yapmadıklarının Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından denetlenmesi.*
- *Okul kantinlerinin ve yemekhanelerinin sağlıklı gıda ve temiz ortam açısından denetlenmesi.*
- *Okulların ısınma sistem ve hizmetlerinin incelenip gerekli önlemlerin alınması.*

17. Okul Donanımları

İlkokul öğrencileri okul donanımları konusunda çok fazla görüş bildirmemiş, sadece bilgisayarların bazılarının bozuk olduğu için çalışmadığını ifade etmişlerdir. *Ortaokul*

öğrencileri ise özellikle sınıflarındaki bazı araç-gereç ve donanım eksikliklerine dikkat çekmiştir. Bilgisayar ve projeksiyon cihazının olmamasını veya eskimiş olduğu için çalışmasında sorunlar yaşandığını; sıraların az olduğunu, altlarının olmamasından ötürü kitaplarını koyamadıklarını ve yaşları için küçük sıraların bulunduğunu; dolaplarının olmadığını veya var olanların da eskimiş olduğunu; eski sıra ve masalardan dolayı yaralandıklarını veya giysilerinin yırtıldığını belirtmişlerdir. Ortaokul öğrencileri bunlara ilaveten kütüphanelerinin olmadığı veya olanların da kitaplarının az olduğu; bilgisayar laboratuvarlarının yenilenmeye ihtiyacı olduğu ve Fen laboratuvarının da bulunmadığından söz etmişlerdir. *Lise öğrencileri* de okulların donanım eksikliğini genel ifadelerle vurgulamışlar, sadece laboratuvar malzemelerini eksik olduğunu ve bu nedenle de deney ve gözlemin tam olarak gerçekleştirilemediğini söylemişlerdir.

İlkokul öğrencilerinde olduğu gibi bu kademe *velilerinin* de okul donanımına ilişkin eleştirileri olmamıştır. *Ortaokul velileri* ise öğrencilerin ilkokuldan kalma küçük sınıflarda eğitim görmelerini, dolaplar olmadığı için öğrencilerin her gün eşyalarını taşımak zorunda kalmalarını, okul kütüphanesinin yetersiz olmasını ve İl Halk Kütüphanesine ulaşımın zor olmasını, güvenlik sistemlerinin ve ses sistemlerini yetersiz oluşunu, laboratuvar ve spor salonu gibi ortamların bulunmayışını ve fotokopi dağıtımını konusunda sorunlar yaşandığını vurgulamışlardır. *Lise öğrenci velileri* de çocuklarında olduğu gibi donanım yetersizliklerini genel ifadelerle vurgulamışlardır. Bununla birlikte özellikle okulların (rampa, tuvalet vb. açılardan) engelli öğrenciler için organize edilmemesini ve ilgili kuruluşlarca okulun donanım durumunun denetlenmemesini ve takip edilmemesini eleştirmişlerdir.

Öğretmenler de benzer şekilde kütüphanelerin yenilenmesi gerektiğinden, bazı okulların araç-gereç yönünden eksikliğinden ve bunun adaletsizlik olduğundan ve bazı sınıflar oluşturulurken de yaş gruplarına göre araç gereç ayarlanmadığından söz etmiştir.

Okul idarecileri de okul kütüphanelerinin tasarımının yenilenmesinden ve güncel kaynaklara yer verilmesinden söz etmiş ve öğrencilere temiz, düzenli ve donanımlı bir sınıf ortamı sunulamadığından bahsetmişlerdir.

Katılımcıların okul donanımlarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Donanımları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Başta İl Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri olmak üzere ilgili kişilerin okulları donanım açısından incelemesi, takip etmesi ve hızlı bir şekilde eksikliklerin kapatılması.*
- *Okul ortamları düzenlenirken engelli öğrencilerin okul yaşamlarını kolaylaştırıcı planlama ve düzenlemelerin yapılması.*

- *Kütüphanesi olmayan okullara kütüphane kurulması ve tüm okulların kütüphanelerinin çocuk edebiyatı başta olmak üzere çocuk öncelikli bir bakış açısından güncel kaynaklarla zenginleştirilmesi.*
- *Fen ve bilgisayar laboratuvarlarının donanım eksiklerinin giderilmesi.*
- *Sınıflardaki sıraların yaş gruplarına uygun olarak yenilenmesi ve öğrencilerin ağır çantaları taşımak zorunda kalmamaları için bireysel dolap sistemlerinin kurulması.*
- *Okul eşyalına zarar vermemek için eğitim verilmesi.*

18. Medya Kullanımı

Medya araçlarına bağımlılık neredeyse tüm kademelerde öğrenci ve velilerin ortak şikâyet ettikleri bir durum olarak görünmektedir. *İlkokul öğrencileri* televizyon, bilgisayar ve tablette çok zaman geçirdiklerini, özellikle bilgisayar oynarken zamanın nasıl geçtiğini anlayamadıklarını ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* ise teknolojiyi kullanmak istediklerini fakat nasıl kullanacaklarını bilmediklerini, özellikle de sosyal medyada çok fazla zaman harcadıklarını söylemişlerdir. *Lise öğrencileri* de teknolojik araçların ders çalışmalarını olumsuz etkilediğini, İnternet kullanımı ve bilgisayarın çok zaman kaybettiğini ve televizyonunda ayrı bir bağımlılık olarak onları olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir.

Tüm kademlerdeki veliler de medya kullanımı konusunda sorunlar yaşandığını ifade etmişlerdir. *Okulöncesi öğrenci velileri* telefon, bilgisayar ve İnternet kullanımının eğitimin kalitesini düşürdüğünü düşünmektedirler. Medya kullanımı konusunda en fazla şikâyeti dile getiren *ilkokul öğrenci velileri* de çocukların teknolojiyi nasıl kullanacaklarını, zamanı nasıl planlayacaklarını bilmediklerini ve bu nedenle da başarılarının olumsuz etkilendiğini söylemişlerdir. Ödevlerin bilgisayardan uzak ortamlarda hazırlanacak şekilde verilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca bazı velilerin kolaya kaçarak çocuklarını teknolojiye teslim ettiğini ifade eden veliler sorunun önemli oranda kendi yaklaşımlarından kaynaklandığını ve bu konuda eğitime ihtiyaç duyduklarını açıklamışlardır. Çocuklarda olduğu gibi kendilerinde de bilinçli medya (özellikle İnternet) kullanımı olmadığını dile getirmeleri, bunun farkında olmaları olumlu bir durum olarak görülebilir. *Ortaokul öğrenci velileri* de benzer şekilde çocuklarının teknolojiyi sadece eğlence amaçlı kullandıkları, çok vakit geçirdikleri ve bu nedenle derslerinin olumsuz etkilendiğini ifade etmişlerdir. İlkokul öğrenci velilerinde olduğu gibi ortaokul öğrenci velileri de bu konuda eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* ise okullarda cep telefonu kullanımını doğru bulmadıklarını söylemişlerdir. Bazı veliler evlerinde İnternet olmadığı için çocuklarının verilen ödevleri

yapmakta zorlandıklarını, bazı veliler de verilen ödevlerin İnternet emek vermeden hazır olarak alındığı için faydalı olmadığını ifade etmişlerdir. Özellikle okuma ve araştırma becerilerini köreltiğini vurgulamışlardır. Çocuklar arasında telefon üzerinden statü devşirilmesinin de sakıncaları olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmen ve okul idarecilerinin ise medya kullanımı konusuna değinmedikleri gözlemlenmiştir.

Katılımcıların medya kullanımı ile ilgili görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Medya Kullanımı Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Okulda bireysel teknoloji kullanımı konusunda (özellikle de İnternete erişime imkân veren akıllı telefonlar) pedagojik, sosyo-kültürel ve psikolojik gibi farklı bağlamları dikkate alarak bir kurallar manzumesi oluşturulması. Örneğin çocukların okula telefon götürmelerinden rahatsız olan veliler olduğu gibi çocuğun okula telefon götürmesini bir ihtiyaç olarak gören veliler de bulunmaktadır. Bu durumda akıllı telefon yerine sadece konuşma özelliğine sahip olan cep telefonlarına izin verilebilir.*
- *Tüm kademelerde medya bağımlılığı sorununa çözümler getirecek çalışmalar yapılması.*
- *Teknoloji kullanımı konusunda en önemli gerekçelerden biri olarak ailelerin kendilerine ulaşabilmesi olarak gösterildiği için okul (öğretmen) aile iletişimini etkin hale getirecek çözümlere (özellikle teknolojik) odaklanılması.*
- *Hem veliler de hem de öğrencilerde öncelikle İnternet konusunda olmak üzere bilinçli medya kullanımını (medya okuryazarlığı) yaygınlaştıracak seminer tarzı çalışmaların yapılması.*
- *Bilinçlendirmeye yönelik çalışmaların meyvesi alınmaya başlandıktan sonra da dijital bölünmüşlüğü (bazıların teknolojinin olması bazılarında da olmaması durumu) ortadan kaldıracak çalışmaların yapılması.*
- *Sadece medya odaklı çözümlerden ziyade geleneksel, kültürel, sportif vb. sanal yaşamdan ziyade gerçek yaşama dair çözümlere de odaklanılması.*
- *Velilere ayrıca çocuklarının başta İnternet olmak üzere medya araçlarını bilinçli kullanabilmelerine nasıl yardımcı olacaklarını öğretecek çalışmaların yapılması.*
- *Öğretmenlerin de gerek ders içinde gerekse ders dışında yaptığı çalışmalarda (özellikle ödevler) teknoloji ve medya bağımlılığını azaltacak yaklaşımlar sergilemesi.*

19. Öğretim Yaklaşımları

Öğretim yaklaşımları konusundaki eleştiriler frekans analizine göre 19. sırada yer almaktadır. Fakat bu eleştirilerin tamamı *lise öğrencileri* tarafından yapılmıştır. Bu elbette spesifik çözüm odağı olarak tanımlanabilecek manidar bir sonuçtur. Lise öğrencileri eğitimin ezberci olmasını, öğretmenlerin ders anlatma teknikleri açısından zayıf olmasını, dersleri zevkli hale getiremediklerini, öğrenilenlerin gerçek yaşamla ilgisinin zayıf olmasını, sadece ders kitabına bağlı kalınmasını, hatta bazı dersleri öğretmen yerine kendilerinin dönem boyunca performans ödevi olarak anlatmasını eleştirmiştir.

Katılımcıların öğretim yaklaşımları ile ilgili görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Öğretim Yaklaşımları Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Eğitimin teorikten çok uygulamalı, araştırmaya dayalı ve gerçek yaşama yönelik yapılması. Özellikle de meslek liselerinde.*
- *Öğrencilere sorgulama ve eleştiri imkânı verilmesi.*
- *Öğretmenlerin alan eğitimi çerçevesince (tarih öğretimi, kimya öğretimi, matematik öğretimi, edebiyat öğretimi gibi) “özel öğretim yöntemleri” eğitimi almaları.*
- *Derslerde ders kitabı dışında farklı kaynaklara başvurulması, görsel materyallerden daha fazla istifade edilmesi.*
- *Meslek liselerinde stajların daha profesyonelce organize edilmesi ve uygulanması.*

20. Ödevler

Ödevlere ilişkin algılanan sorunlara bakıldığında *ilkokul öğrencilerinin* konuyu iki farklı noktada sorun olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Bunlardan ilki klişe haline gelen ödevlerin çokluğu ve zorluğu hususudur. Bu mevzu bir klişe olarak değerlendirilmekle birlikte ödevlerin yoğunluğunun ve zorluğunun nasıl olduğu ve olması gerektiği konularında çalışmalar elbette yapılmalıdır. Öğrencilerin yoğun olarak oyun oynamaya vaktimi kalmıyor eleştirisi gözden kaçırılacak bir durum değildir. İkinci husus ise ödevlerin nasıl olması gerektiğidir. Öğrenciler bu konuda yeni konularla ilgili, farklı materyaller kullanılan ve zorunlu olmayan ama seçenekli olan ödevler beklediklerini ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* ise benzer ifadeleri belirtmekle birlikte daha çok ödev kontrolünü velilerin de yapması gerektiğini söylemişlerdir.

İlkokul öğrenci velileri ödev fazlalığı nedeniyle çocuklarının sosyal ve kültürel faaliyetlere vakit ayıramadıklarını, performans ödevlerinin çocukların seviyesine uygun

olmadığını, ödevlerin daha çok veliler tarafından yapıldığını ve bilgisayar ortamından uzak kalacakları ödevler verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra performans ödevlerinin çocuklarıyla birlikte vakit geçirmek açısından bir fırsat olarak gören ebeveynler de bulunmaktadır. *Ortaokul öğrenci velileri* de benzer şekilde performans ödevlerinin okulda yapılmadığı için evlerde veliler tarafından yapılmasını eleştirmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* ise benzer eleştirileri yapmakla birlikte daha çok ödevlerin okunmadan araştırılmadan İnternet'ten hazır olarak elde edildiğini ve bunun öğrencilerine hiçbir fayda sağlamadığını aktarmışlardır.

Öğretmenler de velilerin sorumluluklarını çocuklarının ödevlerini yaparak değil onlara kaynak bularak, yol göstererek yerine getirmeleri gerektiği vurgulamışlardır.

Katılımcıların ödevler ile ilgili görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Ödev Konusu İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Öncelikle ödev konusunda öğrenci seviyesine uygunluğu ve nasıl olabileceği konularında öğretmenlere deneyim katacak çalışmaların yapılması*
- *Ödevlerin oyun, sosyal ve kültürel aktivitelere vakit kalacak şekilde ve belki de bu tür faaliyetlere katılım aracılığıyla planlanması.*
- *Ödevlere velilerin yaparak değil yol göstererek yardımcı olmalarını sağlamaları için eğitim verilmesi.*
- *Öğrencilerin ödevlerini İnternetten intihal yoluyla değil bilgi okuryazarlığı becerilerini kullanarak hazırlamalarını sağlayacak çalışmaların yapılması.*

21. Milli Eğitim Müdürlüğü

İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yönelik görüşlerini bildiren katılımcı grubu ağırlıklı olarak velilerdir. *Okulöncesi öğrenci velileri* Milli Eğitim Müdürünün sık sık değişmesini ve kendisine ulaşamamalarını büyük bir sorun olarak adlandırmaktadırlar. *İlkokul öğrenci velileri* ise özellikle Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yapılan şikâyetlere vurgu yapmaktadırlar. Bu konuda isimsiz şikâyetlerin yapılmasını, her şikâyetin dikkate alınmasını, şikâyet eden dışındaki diğer velilerin görüşlerinin alınmamasını ve tümünün değil bazı şikâyet dilekçelerinin dikkate alınmasını eleştirdikleri görülmektedir. İlkokul öğrenci velileri ayrıca veli desteği konusunda İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün okulun ihtiyaçlarına yönelik maddi destek sağlamasını, eğer sağlayamıyorsa da velilerin desteğini engellememesini, hatta teşvik etmesini dile getirmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğü gibi sorumlu kurumların okulları ziyaret etmemesini ve bu nedenle de okullardaki sorunları birinci elden takip

edemediklerini ifade etmişlerdir. Buna ilaveten eğitimde denetimlerin arttırılması gerektiğini ve şikâyetlerin çok iyi değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de sorunlara dair saha çalışmaları yapılmamasını ve yetkililerin yönetmeliklere yeterince hâkim olmadıklarını söylemişlerdir.

Öğretmenler ise sorun durumlarında sebep olarak ilk önce kendilerine odaklanıldığı gerekçesiyle Milli Eğitim Müdürlüğü ile iletişim kurmakta zorlandıklarını, Milli Eğitim Müdürünün çok sık değiştiğini ve Milli Eğitim Müdürlüğünün öğrenci, veli, öğretmen ve idarecileri destekleyici çalışmaları yeterince gerçekleştirmediğini açıklamışlardır.

Son olarak *okul idarecileri* de eğitim sorunlarıyla ilgilenme noktasında Milli Eğitim Müdürlüğü ve doğrudan ilgili yetkililer bağlamında planlama ve örgütlenme zafiyeti olduğunu ifade etmişlerdir.

Katılımcıların Milli Eğitim Müdürlüğü ile ilgili görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Milli Eğitim Müdürlüğü İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Tüm şikâyet dilekçeleri dikkate alınmalı, objektif bir şekilde incelenmeli, şikâyete konu ile ilgili diğer velilerin de görüşleri alınmalı. İstek veya şikâyet geri çevriliyorsa veliye bunun gerekçeleri konusunda mutlaka bilgi verilmeli.*
- *Milli Eğitim müdürlerinin daha uzun sürelerde görev yapmaları.*
- *Okul tercihlerinde ikamet usulsüzlüklerinin takip edilmesi.*
- *Kaynaştırma öğrenci velisi gibi daha fazla desteğe ihtiyaç duyan velilere yönelik destekleyici çalışmaların arttırılması*
- *Okul ödenekleri, okulun ihtiyaçları ve veli desteği konularında izlenecek adımlarla ilgili okul idaresi, öğrenci velileri ve öğretmenlerle diyalog halinde olunması.*
- *İlgili kurum ve kuruluşlar (Valilik, Milli Eğitim Müdürlüğü) okulları daha yakından takip etmeli, birinci elden sorunları ile ilgilenmeli.*
- *İl Milli Eğitim Müdürlüğü okul-veli-öğretmen-öğrencinin hem birbirleriyle hem de kurumla iletişimlerini sağlayacak teknoloji tabanlı bir iletişim ağı kurması.*

22. 4+4+4 Reformu

4+4+4 Reformu konusunda en fazla vurgunun ilkokul öğrenci ve velilerince yapıldığı görülmektedir. *İlkokul öğrencilerin* en önemli sorun algısı büyük öğrencilerle birlikte aynı ortamı paylaşmaktan kaynaklanan sorunlardır. Buna göre ilkokul öğrencileri büyük öğrencilerin oyun alanlarını işgal ettikleri, koridorlarda çarpıştıklarını, paralarının zorla

alındığını, toplarını aldıklarını, oynadıkları oyunları bozduklarını ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrencileri* de benzer şekilde okul bahçesinin, koridorlarının hatta panoların paylaşımında bile ilkokul öğrencileri ile sorun yaşadıklarını, hatta onlara arkadaşlarının kötü davranabildiğini dile getirmişlerdir.

Okulöncesi öğrenci velileri 66 aylık çocuklarla 72 aylıkların bir arada olmasının eğitimin kalitesini düşürdüğünden ve ilkokul-ortaokul öğrencilerinin aynı ortamda oldukları için birbirlerinin kötü davranışlarını örnek alabildiklerinden söz etmişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* de 4+4+4 reformunun sonuçlarından haberdar edilmediklerinden, yine okulöncesi öğrenci velilerinde olduğu gibi 66 aylık çocuklarla 72 aylıkların bir arada olmasının ciddi sorunlara yol açtığından, okulların ayrılması için okul bahçelerine yeni binalar yapıldığı ve bu nedenle çocuklara oyun alanı kalmadığından söz etmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* de yaş sorununa dikkat çekmekle birlikte 4+4+4 reformu nedeniyle sınıf ve okul mevcutlarındaki artışın sorunlar oluşturduğuna da vurgu yapmışlardır.

Öğretmenlerde 4+4+4 reformu sonucunda okulların tam olarak ayrılmamış olmasını ve özellikle de 72 aya kadar olan çocuklarının ilgisini derse çekmekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcıların 4+4+4 reformuna dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

4+4+4 Reformuna Dair Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *4+4+4 değişikliğinin gerektirdiği ilkokul ve ortaokul binalarının ve okul bahçelerinin ayrılması çalışmalarının hızlandırılması.*
- *Okula başlama yaşındaki farklılıkların (66 ay ve 72 aylık öğrenciler) meydana getirdiği sorunlara odaklanması.*
- *İlkokul erken başlayan 72 aydan küçük çocukların ailelerine ve öğretmenlerine destekleyici çalışmaların hazırlanması.*

23. Okul İdaresi

Okul idarecilerine yönelik sorunları öğrencilerden sadece *lise öğrencileri* dile getirmiştir ve yoğun olarak görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu kadar görüş bildirilmesi lise öğrencileri ile okul yönetimleri arasında dikkate alınması gereken bazı sorunların olabileceğini akla getirmektedir. Bu görüşler incelendiğinde lise öğrencilerinin özellikle okul idaresi ile iletişim zayıf, kopuk olduğunu, sorunlarıyla ilgilenilmediğini, baskıcı bir tutum sergilendiğini ve en önemlisi de dinlenmeyerek ciddiye alınmadıklarını hissettiklerini ifade ettikleri görülmektedir.

İlkokul öğrenci velileri okul idarelerinin yetersizliğinden ve seçimi sırasında daha dikkatli olunmasının gerekliliğinden söz etmiştir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise özellikle ilkokul sonrasında sınıflar oluşturulurken daha dikkatli (belki daha pedagojik) olunmasını vurgulamışlardır. Ayrıca okul idarelerinin duyurularından bazen haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de çocuklarında olduğu gibi okul idarelerinin mesafeli yaklaşımlarından dolayı sorunları aktarmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca okul idarelerinin aidatlar konusunda daha anlayışlı olmaları gerektiğini ve idarecilerin üzerlerine kayıtlı olan derslere çoğunlukla girmedikleri ve derslerin boş geçtiğini söylemişlerdir.

Öğretmenler de kendilerinin okul müdürleriyle, okul müdürlerinin de İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile rahat iletişim kurmadığını dile getirmiştir.

Okul idarecileri ise sorunları dil getirdiklerinde de getirmediğinde suçlu kabul edildikleri ve bu nedenle sürekli soruşturmaların açıldığını söylemişler, ayrıca okul idarecilerinin niteliğinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcıların okul idarelerine ilişkin görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul İdaresi İle İlgili Sorunlar İçin Çözüm Önerileri:

- *Okul idarelerinin öğrencilerle iletişimlerini arttıracak ve daha sağlıklı bir mecrada seyretmesini sağlayacak tavırlar ve uygulamalar geliştirmesi (Öğrenciler kendilerinin dinlenilmesini, hatta birebir görüşülmesini, ciddiye alınmayı, daha sık görüşülmesini, görüş alınmasını istemektedirler).*
- *Okul duyurularının daha sağlıklı iletilmesi için teknolojik olanlar (e-posta ağı, okul web sayfası, cep telefonu mesaj servisi ve sosyal medya grupları gibi) başta olmak üzere farklı çözümlere odaklanması.*
- *Son olarak da öğrenci, veli, öğretmen, okul idaresi ve Milli Eğitim Müdürlüğü arasındaki iletişimi geliştirecek çözümlere odaklanması.*

24. Ailelerin Yoksulluğu

Ailelerin maddi yetersizliklerinden kaynaklı sorun algılarının olduğu görülmektedir. *İlkokul öğrencileri* başta bilgisayarın yokluğuna olmak üzere kendilerine ait bir odanın, hikâye kitabının ve cep telefonunun yokluğunu dile getirmişlerdir. *Ortaokul ve lise öğrencilerinin* maddi konuları eğitimde önemli bir sorun olarak algılamadıkları ileri sürülebilir.

Maddi konularda vurguların ağırlıklı olarak veli görüşlerinde yer aldığı söylenebilir. *Okulöncesi öğrenci velileri* maddi yetersizliklerden ötürü öğrencilerin sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmadıklarını, bu nedenle kendilerini dışlanmış hissettiklerini ve ayrıca maddi

durumu yetersiz olan ailelere yeterince destek olunmadığını dile getirmişlerdir. *İlkokul öğrenci velileri* de çocuklarının ayrı odaları olmadığı için ders çalışmakta güçlüklerle karşılaştıkları, sinema gibi aktivitelere gönderemedikleri, yardımlardan yararlanamadıklarını ve okula maddi olarak destek olamadıklarını ifade etmişlerdir. *Ortaokul öğrenci velileri* ise maddi durumu iyi olan ailelerin çocuklarını dershaneye gönderebildikleri fakat kendilerinin gönderemedikleri için eğitimde adaletsizliklerin meydana geldiğini; ücretli sosyal faaliyetlere yönlendiremediklerini ve okul aidatlarını vermediklerinde öğretmenlerin kendilerini muhatap almadığını dile getirmişlerdir. *Lise öğrenci velileri* de özellikle dershanelerin eşitsizlikler yarattığını, evlerinde bilgisayar ve İnternet olmadığı için çocuklarının ödevlerini hazırlayamadıklarını, aidat paralarının kendilerini zorladığını ve bu nedenle bazen ödeme için öğrencilerin sıkıştırıldığını ve ekonomik yetersizlikten dolayı hem aile olarak hem de öğrencilerin ciddi sorunlar (boşanma, kötü alışkanlıklara yönelme gibi) yaşayabildiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenler de görüşlerinde maddi konulara dikkat çekmişlerdir ve en büyük engel olarak maddi yetersizlikleri gördüklerini ifade etmişlerdir. *Okul idarecileri* de Bolu'da maddi durumu iyi olan ailelerinde fazla olduğunu ve bu durumda öğrenci ve veli motivasyonunu olumsuz etkilediğini ileri sürmüşlerdir.

Katılımcıların ailelerin maddi imkânsızlıklarına dair görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Ailelerin Ekonomik Yetersizlik Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri:

- *Kendilerine ait odası olmayan öğrencilere ve ailelerine yönelik uygun çalışma ortamı oluşturma ve ortama uygun çalışma alışkanlıkları geliştirme konusunda destek olunması.*
- *Okul aidatları konusunda yaşanan sorunlara başta yasal mecra olmak üzere çözümler üretilmesi ve bu çözümler üretilirken okulların maddi yetersizliklerinin de gözden kaçırılmaması.*
- *Başta teknolojinin nasıl kullanılacağına yönelik ebeveyn ve çocuğa eğitim verdikten sonra dijital eşitsizliklerin (bilgisayar, cep telefonu, internetin bazılarında olmaması) giderilmeye çalışılması.*
- *Dershaneler başta olmak üzere (ki kapatılacakları da unutulmadan) ekonomik eşitsizliklerin eğitim eşitsizlikleri yaratmasının önüne geçebilecek çözümler üretilmesi.*

25. Okul Kantini

Bolu'da eğitimin en önemli sorunları olarak 25. sırada yer alan sorun ise okul kantinine yönelik olarak ifade edilen görüşlerden oluşmaktadır. *İlkokul öğrencilerinin* görüşleri incelendiğinde; bazı okullarda kantin olmadığı, kantinlerin bazılarının yetersiz (yiyecek alamadan teneffüsün bitmesi) kaldığı, satılan yiyeceklerin sağlıksız olduğu ve zehirlenmekten korktukları, fiyatların pahalı olduğu ve özellikle de kantin görevlilerinin kendilerine sert davrandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. *Ortaokul öğrencilerinin* görüşlerine bakıldığında da; kantinin küçük olduğu ve yiyecekleri uygun ortamda değil sınıfta yemek zorunda kaldıkları, son kullanma tarihi geçmiş ürünlerin ve sağlıksız ürünlerin satıldığı, kantinin küçük olması sebebiyle uzun sıraların oluşması ve birçok öğrencinin bu nedenle yararlanamaması, kantinlerin ortak olduğu yerlerde ortaokul öğrencilerinin ilkokul öğrencilerinin sırasını aldıkları ve küçük öğrencilerin bu nedenle mağdur olduklarını ifade ettikleri görülmüştür. *Lise öğrencileri* ise bu konuda sadece bir noktaya birden çok kez değinmişlerdir. Burada ifade ettikleri husus kantindeki yiyecek çeşitlerinin az olması sebebiyle lise öğrencilerinin okul dışındaki yerlere yöneliyor olmasıdır.

Okul kantini konusunda özellikle *ilkokul öğrenci velilerinin* şikâyetçi olduğu görülmektedir. İlkokul velilerinin okula daha sık gelmeleri, çocukları ile küçük olduğu için daha yakından ilgileniyor olmaları ve iletişimlerini daha sık olması nedeniyle bu durum öne çıkmış olabilir. İlkokul öğrenci velileri bazı okullarda kantin olmadığını ve yemekhanelerde tüm öğrencilere yemek verilmediğini, kantinlerde sağlıksız ürünlerin, oyuncakların satıldığını ve satılan ürünlere yeterince dikkat edilmediğini dile getirmişlerdir.

Öğretmen ve idarecilerle yapılan görüşmelerde ise okul kantinlere dair bir vurgulamanın yapılmadığı görülmektedir. Bunun nedenine dair kestirimlerden ziyade ilave araştırmaların yapılması daha uygun olacaktır.

Katılımcıların okul kantinlerine yönelik görüşleri incelendiğinde belirtilen sorunlara yönelik aşağıdaki çözümler önerilebilir.

Okul Kantini Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri:

- *Kantin olmayan okullara, okul imkânları çerçevesince kantin açılması.*
- *İlkokul ve ortaokul öğrenci kantinlerinin ayrılması.*
- *Okul kantinlerinin her bir öğrencinin yiyecek alabilmelerine ve uygun ortamda bu yiyecekleri tüketilmelerine olanak sağlayacak bir şekilde organize edilmesi.*
- *Kantinlerde satılan yiyeceklerin hijyen, sağlıklılık, son kullanma tarihi ve fiyat gibi konularda Sağlık İl Müdürlüğü yetkilileri başta olmak üzere yetkili kişilerce düzenli denetlenmesi ve çözüme yönelik kalıcı tedbirler alınması.*

- *Kantinlerdeki yerine daha kapsamlı yemekhanelerin yapılması.*
- *Liseler başta olmak üzere kantinlerdeki ürün çeşitliliğinin artırılması (Bu konuda okul yönetimleri öğrenci taleplerini belirlemek üzere anket çalışmaları yapabilirler).*

KAYNAKÇA

- Çapanoğlu, S.G. (2010). *Geçmişten Günümüze Lizbon Stratejisi ve 2020 İçin Yeni Bir Vizyon Işığında “AB 2020” Stratejisi*. İktisadi Kalkınma vakfı Değerlendirme Notu.
- Çetin, M. (2006). Teori ve uygulamada bölgesel sürdürülebilir kalkınma. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, 7(1): 1-20.
- Dicle Kalkınma Ajansı. (2013). *TRC 3 2014-2023 Bölgesel Gelişme Plânı*. http://www.dika.org.tr/photos/files/TRC3_2014-2023_B%C3%B6lgesel_Geli%C5%9Fme_Plan%C4%B1.pdf
- Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (2012). *TR 63 Bölgesi Mevcut Durum Analizi (Taslak)*. http://www.dogaka.org.tr/Icerik/Dosya/www.dogaka.gov.tr_33_KM4I16KN_TR63_Bolge_Mevcut_Durum_Analizi.pdf.
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı. (2012). *TR 90 Bölgesi Eğitim Sektörü Mevcut Durum Analizi*. [http://www.doka.org.tr/files/yayin/sector-rapor/eğitim/files/assets/basic.html/page 26.html](http://www.doka.org.tr/files/yayin/sector-rapor/e%C4%9Fitim/files/assets/basic.html/page%2026.html).
- Doğu Marmara Kalkınma Ajansı. (2013). *Doğu Marmara Bölge Planı 2014-2023*. http://www.marka.org.tr/Uploads/Files/DoguMarmara2014_2023BolgePlani_rev01.pdf.
- Fırat Kalkınma Ajansı (2009). *TRB1 2010-2013 Bölge Plânı*. [http://www.fka.org.tr/ContentDownload/TRB1%202010-2013%20B%C3%B6lge%20Plan %C4%B1.pdf](http://www.fka.org.tr/ContentDownload/TRB1%202010-2013%20B%C3%B6lge%20Plan%C4%B1.pdf).
- Güney Ege Kalkınma Ajansı. (2009). *TR32 Düzey 2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Plânı Mevcut Durum Analizi*. <http://geka.org.tr/yukleme/planlama/TR32%20Duzey%202%20Bolgesi%202014-2023%2020Plani%20Mevcut%20Durum%20Analizi.pdf>.
- Güney Marmara Kalkınma Ajansı. (2013). *TR22 Güney Marmara Bölgesi Bölge Plânı Taslağı*. http://www.gmka.org.tr/uploads/downloads/dosya/bolge_plani/TR%2022%20G%C3%BCney%20Marmara%20B%C3%B6lgesi%202014-2023%20B%C3%B6lge%20Plan%C4%B1%20Tasla%C4%9F%C4%B1-%2020Revize%201.pdf.
- Hopkins, C.,McKeown, R. (2002). *Educationforsustainabledevelopment: an internationalperspective*. DaniellaTilbury, Robert B. Stevenson, John Fien,

- DanieSchreuder (Eds.). EducationandSustainabilityRespondingtothe Global Challenge içinde (13-24) IUCN – The World ConservationUnion.
- İnan, A. (2005). Avrupa Birliği Ekonomik yaklaşımı: Lizbon Stratejisi ve Maastricht Kriterleri. *Bankacılar Dergisi*, 52: 67-86.
- İpekyolu Kalkınma Ajansı. (2014). *TRC 1 Bölgesi 2014-2023 Bölge Plânı*. <http://www.ika.org.tr/upload/yazilar/TRC1-Bolge-Plani-2014-2023-63754.pdf>.
- İstanbul Kalkınma Ajansı. (2011). *Küresel Rekabet Edilebilirlikte Beyin Göçü ve Beyin Kazanımı Konferansı Sonuç Kitabı*. İstanbul.
- İzmir Kalkınma Ajansı (2013). *2014-2023 İzmir Bölge Plânı*. http://www.izmiriplanliyorum.org/static/upload/file/2014-2023_izmir_bolge_plani_ikinci_taslak.pdf.
- Karacadağ Kalkınma Ajansı. (2011). *Stratejik Plan (2011-2015)*. [http://www.karacadağ.org.tr/ContentDownload/Stratejik_Plan-2011-2015_\(KKA\).pdf](http://www.karacadağ.org.tr/ContentDownload/Stratejik_Plan-2011-2015_(KKA).pdf)
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (16. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı. (2012). *Sosyokültürel Yapı*. http://www.kuzka.org.tr/Icerik/Dosya/www.kuzka.gov.tr_29_XG4U84EL_412_sosyo_kulturel_yapi.pdf.
- Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. (2013). *TR11 Düzey2 Bölge Planı Taslağı 2014-2023*. <http://www.kudaka.org.tr/ekler/8735d-bbtaslak2013.pdf>.
- McKeown, R. (2002). *EducationforSustainable Development Toolkit*. <http://www.esdtoolkit.org>.
- Mevlana Kalkınma Ajansı. (2010). *TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı*. file:///C:/Users/SONY%20VAIO/Downloads/IMG10000_468_TR52_B%C3%B6lge%20Plan.pdf.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2013/2014*. http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_organ_egitim_2013_2014.pdf.
- Minibaş, T. (2002). *Sürdürülebilir Kalkınma ve Etkileri. TÜBİTAK Vizyon 2023: Bilim ve Teknoloji Stratejileri Teknoloji Öngörü Projesi*, http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/csk/EK-15.pdf.
- Orta Anadolu Kalkınma Ajansı. (2010). *TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı*. <http://www.oran.org.tr/kategori/48/2010-2013-bolge-plani.html>.
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı. (2012). *TR83 Bölgesi Mevcut Durum Analizi*. http://www.oka.org.tr/Documents/TR83_Mevcut_Durum_Analizi02042013.pdf.
- Resmi Gazete. (2006). *Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun*. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm>.
- Türk Eğitim Sen. (2007). *Türkiye’de Eğitim Sorunu. Toplumsal Aktörlerine Göre Eğitim Sorunlarına Bakış*. http://www.turkegitimsen.org.tr/lib_basili/82.pdf.
- TÜBİTAK. (2004). *Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesi*. http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/Vizyon2023_Strateji_Belgesi.pdf.
- TUİK. (2014). <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>.

Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı. *Kalkınma Ajansları*.
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=45921>.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği. (2010). *Avrupa 2020 Stratejisi: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme için Avrupa Stratejisi*.
http://www.abgs.gov.tr/files/SBYPB/Sosyal%20Politika%20ve%20C4%B0stihdam/avrupa_2020_stratejisi.pdf.

UNECE. *BM Avrupa Ekonomik Konseyi (UNECE) Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim Stratejisi Vizyonu*. http://abdigm.meb.gov.tr/belge/UNECE_SKalknma_EgitStrtj_tr.pdf.

UNESCO. *Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim*.
<http://www.unesco.org.tr/?page=3:70:2:turkce>.

Zafer Kalkınma Ajansı. (2012). *Göstergelerle TR33 Bölgesi*.
http://www.zafer.org.tr/jdownloads/Raporlar%20%20Strateji%20Belgeleri/gostergelerle_tr33_bolgesi.pdf.

Web Kaynakları

(Web-1) - <http://www.unesco.org.tr/?page=3:70:2:turkce>

(Web-2) - http://abdigm.meb.gov.tr/belge/UNECE_SKalknma_EgitStrtj_tr.pdf

(Web-3) -

http://www.abgs.gov.tr/files/SBYPB/Sosyal%20Politika%20ve%20C4%B0stihdam/avrupa_2020_stratejisi.pdf

(Web-4) -

http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu_Kalk%20C4%B1nma_Plan%20C4%B1.pdf

(Web-5) - www.abgs.gov.tr

(Web-6) - <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm>

(Web-7) -

http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/Vizyon2023_Strateji_Belgesi.pdf

(Web-8) -

http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/Vizyon2023_Strateji_Belgesi.pdf

(Web-9) - <http://www.istka.org.tr/content/pdf/YAYIN-beyin-gocu.pdf>

(Web-10) -

http://www.dogaka.org.tr/Icerik/Dosya/www.dogaka.gov.tr_33_KM4I16KN_TR63_Bolgesi_Mevcut_Durum_Analizi.pdf

(Web-11) -

http://www.dogaka.org.tr/Icerik/Dosya/www.dogaka.gov.tr_33_KM4I16KN_TR63_Bolgesi_Mevcut_Durum_Analizi.pdf

(Web-12) -

http://www.marka.org.tr/Uploads/Files/DoguMarmara2014_2023BolgePlani_rev01.pdf

EKLER

EK-1:

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYALARI

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 01

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ 1.Sınıf- Öğretmenlerimizin oyun oynatmalarını isterdik ama hep ders yapıyoruz. Teneffüslerde arkadaşlarımız koridorlarda oynuyorlar, aslında dışarıda oynamamız gerekir ama soğuk havalarda öğretmen dışarı çıkmamızı yasaklıyor çünkü hasta olmamızı istemiyor.
- ✓ 2.Sınıf- Kitap okumaya başladığımdan beri okulda hiç sıkılmıyorum, teneffüslerde kitap okuyorum, kendimi bu konuda geliştirdim, okumam çok kötüydü öğretmenimin tavsiyesiyle düzeldi.
- ✓ 2.Sınıf- Öğretmenler okulda deneme sınavı ya da normal sınavlar yapıyorlar, bazı arkadaşlarımızın aileleri yanlış yapan arkadaşlarımıza kızıyorlar, bu çok yanlış o arkadaşlarımızın yanlışlarını düzeltmek kızmamak gerekir.
- ✓ 2.Sınıf- Top oynarken bazı arkadaşlarımız bahçede basketbol bazıları ise futbol oynayabiliyor, birbirimize çarpabiliyoruz, kapalı spor salonu olsa çok daha iyi olur.
- ✓ 2.Sınıf- Nöbetçi öğretmenler teneffüslerde bahçede oynadığımız topları alıyorlar, derste oynamak gerekmez mi? Teneffüslerde top oynamak istiyoruz.
- ✓ 1.Sınıf- Okulumuzda trambolin olsaydı çok güzel olurdu, çeşitli oyun alanları, oyun parkı olabilir, oyun aletleri olabilir.
- ✓ 2.Sınıf- Yaşımıza uygun spor aletleri de olsaydı çok güzel olurdu.
- ✓ 2.Sınıf- Derslerde bazı arkadaşlarımız çok konuşuyor, dikkatimizi dağıtıyorlar.
- ✓ 2.Sınıf- Benim öğretmenim çalışan ve çalışmayan öğrencileri ayrı oturtmak istiyor ama veliler istemiyor, ama onlar yüzünden biz geri kalıyoruz bence de ayrı oturabiliriz.
- ✓ 1.Sınıf- Yazma derslerinde çok sıkılıyoruz, çok uzun sürüyor, o nedenle okuma derslerini daha çok seviyoruz.
- ✓ 2.Sınıf- Bir arkadaşımız ceza alınca bütün sınıf ceza alıyor, bütün sınıf teneffüse çıkmıyor, bence sadece yaramazlık yapan arkadaşımız teneffüse çıkmamalı.
- ✓ 2.Sınıf- Öğretmenimiz veli toplantısında söyledi ceza alan arkadaşımız, beden dersine katılamayacak, toplantıda karar aldık.
- ✓ 2.Sınıf- Ne güzel sizin beden eğitimi dersiniz varmış, biz hiç beden dersi yapmıyoruz, soğuk havalar yüzünden çıkamadık, beden dersinde hep farklı dersler yaptık.

- ✓ 1.Sınıf- Bence hayat bilgisi dersi yerine resim dersi olmalıydı, çok yazı yazdığımız için çok yoruluyoruz.
- ✓ 2.Sınıf- En sevdiğim dersler matematik ve İngilizce, matematikte toplama-çıkarma öğreniyoruz, İngilizcede de yabancılarla konuşmayı öğreniyoruz. Hayat bilgisinin konularını sıkıcı buluyorum.
- ✓ 1.Sınıf- Benim en sevdiğim ders sulu boyalı resim dersi. Bütün sınıf resim dersini çok seviyor, huzurlu.
- ✓ 2.Sınıf- Bence derslerin hepsi güzel, her derste yeni bilgiler öğreniyoruz.
- ✓ 2.Sınıf- Ben okulu çok seviyorum, daha fazla saat geçirebilirim.
- ✓ 2.Sınıf- Okula gelmek için çok erken kalkıyoruz, uykulu oluyoruz, ilk dersleri anlamakta zorlanıyoruz, biraz daha geç gelip geç çıkabiliriz.
- ✓ 2.Sınıf- Milli Eğitim Bakanlığı bize ders kitaplarını hazırlar, ders konularımızı sıraya koyar, bizim için çalışır.
- ✓ 1.Sınıf- Keşke ailelerimiz biz ödev yaparken bize hiç bağırmasalardı, yanlış yaptığımız zaman hiç kızmamalarını isterdik, yapsak da yapamasak da bizi öpmelerini isterdim.
- ✓ 2. Sınıf- Okulumuzdaki tuvaletler daha temiz olabilir, herkesin temiz tutmasını isterdim.
- ✓ 2. Sınıf- Bahçedeki çeşmenin akmasını isterdim, teneffüslerde bazen susuyoruz.
- ✓ 2.Sınıf- Sınıflarımızdaki sıralar yenilenebilir, çivileri çıkıyor, altları çıkıyor, eskiyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 02

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ 4.SINIF-Dersleri ilgi çekici bulmuyorum, farklı kulüpler olabilir. Fotoğrafçılık gibi, daha önce görmediğimiz konular, sanata yönelik dersler olabilir.
- ✓ 4.SINIF-4+4+4 Eğitim sistemi nedeniyle bazı kulüpler ortaokulda kaldı bu nedenle bizler katılamıyoruz. Tiyatro, spor kulübü gibi kulüpler ilkokulda da açılabilir.
- ✓ 4.SINIF-Okulumuzda sosyal kulüpler ile etkinliklerin çoğalmasını istiyoruz. Farklı kursların açılmasını istiyoruz bunlar için başka okullara gitmek zor oluyor.
- ✓ 4.SINIF-Kulüplerde etkinlik yapılabilir, aktif olarak çalışılabilir biz kulüplerde diğer derslerin ödevlerini yapıyoruz
- ✓ 4.SINIF-Ortaokul öğrencileri bazen bizim alanımıza giriyorlar, bizi çıkartıp oyun alanlarımızı işgal ediyorlar.
- ✓ 3.SINIF-Sene başında öğretmenler bize program verdiler, ancak uymuyorlar serbest etkinlik saatinde ders yapıyoruz ya da resimde matematik yapıyoruz bu da zamanın yetersizliğinden kaynaklanıyor. Program yoğun olduğu için. Ama resim yeteneğimiz böylelikle gelişmiyor.
- ✓ 4.SINIF-Genellikle insanlar okulda öğrendiklerini uygulamıyorlar, yerlere tükürmemenin gerekliliği öğretiliyor ancak yerlere tükürüyorlar.
- ✓ 4.SINIF-Bu konuda ülkemizde kurallara uymayanlara ağır para cezaları verilebilir.
- ✓ 4.SINIF-Çevreye zarar veren kişiyi görünce polise bildirebiliriz.
- ✓ 3.SINIF-Sınıftaki ders kitaplarından memnun değilim, sayfalar çok çabuk kopuyor sağlam değil, içerikler yetersiz konu anlatımını çok yetersiz görüyorum.
- ✓ 4.SINIF-Kitaplar görsel olarak daha ilgi çekici olabilir.
- ✓ 3.SINIF-Arkadaşlarımızla kitaplarımızı karşılaştırdığımız zaman baskı hataları görebiliyoruz.
- ✓ 4.SINIF-Dersler daha ilgi çekici, yaratıcı olmalı ancak mesela fen dersinde deney yapamıyoruz, öğretmen anlatarak öğretiyor, fen laboratuvarımız ortaokul kısmında kalıyor, ilkokul kısmında da laboratuvar olmalı.

- ✓ 4.SINIF-Tarih dersleri de yetersiz geçiyor, farklı materyallerden yararlanılarak daha görsel hale getirilmeli.
- ✓ 4.SINIF-Teknoloji kullanımı yaygın olmalı, araştırma yapmak için imkanlarımız olmalı.
- ✓ 3.SINIF-Yeni konularla ilgili ödevler verilmeli kendimizi geliştirmeliyiz.
- ✓ 4.SINIF-Ödevler az olmalı ama araştırmaya yönelik olmalı, farklı materyaller kullanılarak pekiştirmeliyiz
- ✓ 4.SINIF-Teneffüsler 10 dk, daha uzun olmalı ihtiyaçlarımızı karşılayamıyoruz.
- ✓ 3.SINIF-Kaynak kitaplar aldık, bazen fazla geliyor, yeterince kaynak kitap alınmalı.
- ✓ 4.SINIF-Oyuna vakit ayıramıyoruz, çok fazla ödev ve sorumluluk yükleniyor.
- ✓ 4-SINIF-Ders kitapları yeterli düzeyde olsa idi kaynak kitaplara gerek kalmazdı.
- ✓ 3.SINIF-Stajyer öğretmenler geldiğinde aynı konuları tekrar ediyorlar ve çok fazla fotokopi dağıtıyorlar biz de yoruluyoruz.
- ✓ 4.SINIF-Ders süresi 40 dk bazı derslere bazen öğretmenler geç geliyor ve zamanımız boşa geçiyor.
- ✓ 4.SINIF-Bazen ödevlerimiz çok fazla oluyor, hafta sonu bitiremiyoruz, öğretmenlerimiz de kızıyor.
- ✓ 4.SINIF-Yaptığımız güzel etkinlikler ve çalışmalara yerel medyada yer verilebilir, özendirici olabilir.
- ✓ 3.SINIF-Sınıfta öğretmen olmadığında düzen olmuyor, her kafadan farklı ses çıkıyor sınıfta yaramaz çocuklar var, onlara uygun cezalar verilebilir.
- ✓ 4.SINIF-Bence bu sorun için aktif bir çözüm yolu bulunmalı sevgi ile yaklaşılmalı onu anlamaya çalışılmalı öfke ve kin ile yaklaşırsak bir şey düzelmez.
- ✓ 4.SINIF-Ben de sınıfta derslerde anlamayan zorlanan arkadaşlarımıza ekstra bir ilgi gösterilebilir, çünkü ilerleme olmuyor.
- ✓ 4.SINIF-Bence bu öğrenciler için bazı derslerde ayrı zamanlarda ayrı ders verilebilir.
- ✓ 4.SINIF-İnternet ortamında da bu tarz çocuklar için farklı bir çalışma yapılabilir. Soru cevap şeklinde bir program yapılabilir.
- ✓ 4.SINIF-Farklı sitelere üye olmak istiyoruz ancak ücretleri çok yüksek (morpakampus,vitamin gibi)
- ✓ 4.SINIF-Teneffüslerde koridorlarda çok sorun yaşıyoruz, küçüklerle bazen sıkıntı yaşıyoruz, vurup kaçıyorlar.
- ✓ 3.SINIF-Servislerde çok konuşan bağırان öğrencilere servis şoförleri kötü kelimeler kullanıyorlar, küçük çocuklara kötü örnek oluyorlar, küçük çocuklara büyükler kötü davranıyorlar.

- ✓ 4.SINIF-Bazen de 26 kişilik servisi 36 öğrenci kullanıyoruz bu da çok kalabalık yolculuk yapmamıza neden oluyor. Ayakta kalanlar oluyor.
- ✓ 4.SINIF-Bizden büyükler çoğu zaman bize kötü örnek oluyorlar, davranışlarına dikkat etmiyorlar.
- ✓ 4.SINIF-Okulumuzun kütüphanesi düzenlenebilir daha kullanışlı hale getirilebilir, okul ortamı daha düzenli olabilir.
- ✓ 3.SINIF-1.Sınıflara hayır demeyi öğretmeleri lazım çünkü yabancılar onları kandırabilirler, yabancı kişilere karşı mesafeli olmalıyız ve bunu çocuklara bunu öğretmeliyiz.
- ✓ 4.SINIF-Tuvaletlere havlu kağıt konulabilir, ellerimiz ıslak kalıyor. Tuvaletlerimiz çok temiz kalmıyor, öğrenciler dikkat etmiyor.
- ✓ 4.SINIF-Okullarda kurallara uyulmuyor kurallara uyulsaydı daha düzenli olabilirdi.
- ✓ 3.SINIF-Kantinde sıra kuralına uyulmuyor, büyükler bizim tarafımıza gelip bizi arkaya itiyorlar kurallara uymuyorlar.
- ✓ 4.SINIF-Ülkemizde eğitime önem verilmiyor, eğitimle uğraşmıyorlar eğitime daha fazla emek harcanmalı.
- ✓ 4.SINIF-Bazı ödevler evde yapabileceğimiz türden olmuyor sıkıntı yaşıyoruz. İnterneti olmayanlar zorlanıyor , okuldalaboratuar olmayınca bazı deneyleri evde yapmamız isteniyor.
- ✓ 4.SINIF-Bazı kaynaklardaki sorular bizi çok zorluyor, yapamıyoruz.
- ✓ 3.SINIF-Bazı ödevlerimize ailelerimiz de yardımcı olamıyor.
- ✓ 3.SINIF-MEB okulları yenileyebilir, çok eski okullar yenilenmeli nasıl olsa çok paraları var.
- ✓ 4.SINIF-Okullara temizlik konusunda destek verilmesi lazım, bahçe temizliğine dikkat edilmeli.
- ✓ 4.SINIF-Okul olarak bahçeye ağaç dikebiliriz, daha fazla temizlik görevlisi çalıştırılabilir.
- ✓ 4.SINIF-Okullar arası yarışmalar düzenlensin birinci olanlara para ödülü verilsin. Okullarda en temiz sınıf seçilebilir. En temiz okullar seçilebilir.
- ✓ 3.SINIF-Yarışmalara katılmak istemediğimizde öğretmenler ısrar ediyorlar ama biz bazen istemiyoruz, herkese şiir yazdırıyorlar ancak birkaç tanesini seçip gönderiyorlar.
- ✓ 3.SINIF-Okul çevresi düzenlenebilir, bahçelere çiçek ekilebilir. Yerler taş olmasın , yapay çim kullanılabilir.
- ✓ 4.SINIF-Bazı okullarda okul duvarlarında yazılar oluyor çok çirkin duruyor.
- ✓ 4.SINIF-Ailem çalıştığı için büyükannem ve büyükbabam bizimle ilgileniyor ancak derslerimizden anlamıyorlar, ailem gelene kadarda çok geç oluyor benim uyku geliyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 03

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ “Okulumuzun arka bahçesinde kum havuzu, oyun salonu, futbol sahası olsun isterdim; çünkü biz oyun oynamak istiyoruz. Bahçemiz çimen olsun, çiçeklerimiz, ağaçlarımız olsun. Bahçede sadece iki tane ağaç var.”
- ✓ Ders sürelerinin çok uzun olduğunu düşünüyorlar en azından teneffüs sürelerinin uzatılması gerekiyormuş. Okula serbest kıyafetle gelmek istiyorlarmış.
- ✓ “Annem ve babam çok çalıştığı için benimle fazla ilgilenemiyorlar, annem çok çalışıyor.”
- ✓ “Her gün sınav oluyoruz, ama derslerde haftada bir kez oyun oynuyoruz.” Kütüphanedeki kitap sayısının artırılması gerektiğini, okulun dış cephe boya renginin değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 04

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Okullarında futbol sahalarının olmasını istiyorlar. Tuvaletlerin daha hijenik olmasını ve sabun bulunmasını istiyorlar. Kütüphanede ki kitap sayısının yeterli olmadığını gerekirse evdeki oynamadıkları oyuncakları satın elde ettikleri parayla kitap alabileceklerini ifade ediyorlar. Serbest kıyafetin adaletli olmadığını, güzel kıyafetleri olanların olmayanlara hava attığını düşünüyorlar. Bütün vakitlerini derslere ayırdıklarını, tenefüs sürelerinin uzun olmasını, okulda satranç gibi kursların açılmasını istiyorlar.
- ✓ Başka başka ders kitabı almak istemediklerini ders kitaplarının yeterli olmasını istiyorlar.
- ✓ Laboratuvarların kullanılmasını istiyorlar.
- ✓ Sınıf mevcutlarının fazla olduğunu, okul sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorlar.
- ✓ Öğretmenlerin sözünün dinlenmediğini verilen tenefüse çıkmama cezalarını kimsenin dikkate almadığını söylüyorlar. “Öğretmene yapılan saygısızlığı engelleyecek şey aile, çocuklar aileleri örnek alıyorlar aileler çocuklarına şiddet uygulamamalı.”
- ✓ Kantinde satılan yiyeceklerin sağlıklı olmasını istiyorlar, zehirlenmekten korkuyorlarmış. Kantincilerin de eğitilmesini istiyorlar.
- ✓ “Büyük çocuklar küçük çocukların parasını alıyorlardı, kantin sırasında kaynak yapıyorlardı bahçelerin ayrılması iyi oldu.”
- ✓ Okullarda salgın hastalıklara karşı önlemler alınmalı, tatbikatlar bize haber verilmeden yapılmalı diye düşünüyorlar.
- ✓ “Arkadaşlarım okula tablet getirip, cep telefonu getirip hava atıyorlar. Anneleri dikkat etmeli okula getirmesine izin vermemeliler. Telefon, GTA gibi oyunlar için biz küçüğüz.”
- ✓ “Bilgisayar oynarken 10 dakika geçirmişim gibi geliyor ama bir bakıyorum 1 saat olmuş.”
- ✓ “Yollar çok bozuk, bisiklet sürecektir yol yok, Amerika da bisiklet yolları var.”

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 05

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ **Öğrenci:** Tuvaletler çok pis. Fazla temizlenmiyor.
  - Öğrencilere hijyen eğitimi verilmeli.
- ✓ **Öğrenci:** Sınıflarımızda akıllı tahta olsa daha güzel olur.
  - Akıllı tahtaların bir an önce takılmasını istiyoruz.
- ✓ **Öğrenci:** Satranç kursu, spor kursu gibi kurslarımız yok. Spor salonumuz yok.
  - Satranç kursu, spor kursu gibi kurslar açılsın. Spor salonu yapılsın.
- ✓ **Öğrenci:** Kendimizi televizyona, bilgisayara, tablete çok kaptırıyoruz.
  - Zaman planlaması yapabiliriz.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 06

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ **Öğrenci:** Okul kütüphanemiz, fen laboratuvarımız, bilgisayar sınıfımız yok.
  - Okul kütüphanesi, fen laboratuvarı, bilgisayar sınıfı yapılsın.
- ✓ **Öğrenci:** Okul çevresinde belediye iş makinaları bizi rahatsız ediyor.
  - Çalışma saatleri konusunda belediye bizi bilgilendirsin.
  - Okul saatlerinde çalışma yapılmasın. Hafta sonları, tatilde yapılsın.
- ✓ **Öğrenci:** Bir sınıfta iki tane kaynaştırma öğrencisi var. Dersin düzeni bozuluyor.
  - Kaynaştırma öğrencileri sınıflara eşit dağıtılsın
- ✓ **Öğrenci:** Sınıf mevcutlarımız kalabalık. Sınıflar küçük, havasız, 38 öğrenci var.
  - Derslik sayıları arttırılsın.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 07

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Tahta salıncak olsa iyi olurdu. Salıncak çok yüksek tahterevalli de olsun.
- ✓ 2 gün tatil olduğunda bazen çok ödev olabiliyor.
- ✓ Hala okuyamayan 2. Sınıf öğrencilerini öğretmen birlere gönderiyor.
- ✓ Suluboya yaparken elimiz kirlenince soğukta elimizi yıkamak zorunda kalınca üşüyoruz. Sınıfta el yıkamak için bir yer yapılmalı.
- ✓ Sabahları bazen okul soğuk oluyor.
- ✓ 15 tatil gelince öğretmenlerimizi göremiyoruz onları özledik.
- ✓ Atatürk için annemiz için okula geliyoruz okulumuzu seviyoruz.
- ✓ Fen dersimiz olsun isterdik.
- ✓ Bilgisayar dersi olsun.
- ✓ Evde kendime ait bir odam yok.
- ✓ Evde odamın büyümesini isterdim. Kendime ait bir bilgisayarım yok.
- ✓ Hikaye kitabı isterim.
- ✓ Mahallemize park isteriz.
- ✓ Ben düşünüyorum ki sınıfımız hiç değişmesin hep böyle kalsın, öğretmenim hiç gitmese...
- ✓ Okulda spor salonu ve spor aletleri olması, kantin olmasını isteriz.
- ✓ Okuldan eve giderken bakkala giderken araba çarpacak diye korkuyoruz.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 08

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Okulun tellerini kapatalım köpekler girmesin.
- ✓ Parkta salıncak olabilir, park daha güzel olabilir.
- ✓ Soğuk havalarda tören yapabilmek ve beden eğitimi dersi yapabilmek için bir salonumuz olsun.
- ✓ Sınıfımızda kitap koymak için dolabımız olsun.
- ✓ Bilgisayar alınacak ama annemin maaşı düzelmedi, maddi sıkıntılar yaşıyoruz.
- ✓ Bazı arkadaşlar birbirlerine seni döverim diyor öğretmen de döverse bana söyle diyor.
- ✓ Okuldaki yemekler güzel ama az koyuyorlar.(taşımali olanlar için)
- ✓ Biz de okulda yemek yemek isterdik (taşımali olmayanlar için)
- ✓ Bilgisayar tablet cep telefonu isterdik.
- ✓ Ödev yapmayınca annem çok kızıyor.
- ✓ Voleybol, basketbol, futbol oynamak istiyoruz bunları oynamak için sahamız yok.
- ✓ Biz bahçede maç yaparken büyükler topumuzu havaya atıyorlar, bahçe ikimze de yeter diyorum ama anlamıyorlar.
- ✓ Büyük bir okul isterdik. Nedeni şu kantini de olsun karnımız acıkınca oraya giderdik.
- ✓ Spor salonu bilgisayar odası olan büyük bir okul isterdik.
- ✓ Tuvaletlerde peçete olmuyor olsa da çıkaramıyoruz.
- ✓ Tuvaletin kapısı çok yüksek altı açık.
- ✓ Matematik dersi zor geliyor.
- ✓ Başka bir yerde izcilik gördüm okulumuzda da olsa katılmak isterim.
- ✓ Okulumuzda sportif faaliyetler olsun istiyorum.
- ✓ Bazı sabahlar okul soğuk oluyor.
- ✓ Bazen otobüsler okula geç geliyor.
- ✓ Mahallemizde sağlık ocağı yok.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 09

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Her şey çok iyi sorun yaşamıyoruz. Öğretmenimiz bizi seçtiğinde abi bize mont eldiven veriyor.
- ✓ Keşke park açık olsaydı dünden beri hava hep güneşli oluyor park kapalı oluyor. Kapalı olunca giremiyoruz parka gitmek istiyoruz.
- ✓ Yerlerle delikler var ben onlardan nefret ediyorum içine düşecek gibi oluyorum. Okulun yanında büsbüyük bir çukur var o çukurlar bataklık olabilir ayağımızı sokarsak tamamen bataabiliriz.
- ✓ Sınıfımızda keşke hiç pislik olmasaydı. Herkes koşuyor toz kalkıyor biz rahatsız oluyoruz
- ✓ Kantinden aldıkları yiyeceklerin çöpünü dışarı atıyorlar çöp kovası koyduğumuzda atmazlar. Çöp kutusu var ama uzak gelir. Hayır yeterince çöp kutusu var ama onları uyarabiliriz.
- ✓ Ben okula gelirken kafamı hep yangın hortumuna vuruyorum onun ordan kaldırılmasını ya da daha yükseğe konmasını istiyorum
- ✓ Okula top getirdiğimizde abiler topumuzu alıyor bazı arkadaşlarımızın toplarını patlatıyorlar. Bazı arkadaşlarımıza vuruyorlar.
- ✓ Bazen bir yerler kırılıyor hani kaydırak var ya ordaki şeyleri kırıyorlar
- ✓ Kızlar tuvaletine 4. Sınıftaki abiler giriyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 10

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Bence birkaç öğrenci var çok kavga falan ediyorlar. Yere çöp atan öğrenciler var. Onlara terbiye verilebilir, onları uyarabiliriz.
- ✓ Ödev yapmayan öğrenciler var onları da uyarabiliriz.
- ✓ Bilgisayarımız çok iğrenç bozuk gibi bir şey onu satın para biriktirip yenisini alabiliriz.
- ✓ Kantinde sağlıklı yiyecekler olmasını isterdim.
- ✓ Hani park var ya oradaki demirlere tırmanan var keşke park yenilense
- ✓ Okul kıyafetleri giymeden gelelim ama biz önlük dedik her gün her gün ne giyeceğiz? (gruptaki öğrencilerden yarısı serbest kıyafeti istiyor önlüğü problem olarak görüyor yarısı serbest kıyafeti problem olarak görüyor.)
- ✓ Kitaplarımızı unuttuğumuzda okula geri geldiğimizde hizmetliler kızıyor. Yerler kurusun öyle geçin diyorlar bazen parkın kapısını kilitliyorlar yerler çamur olmasın diye.
- ✓ Bu okul bina olarak çok eski deprem olsa hemen yıkılabilir yağmur yağdığında tavandan damlalar akıyor okul yenilenebilir, okul başka bir yere taşınabilir. Bu okul daha güzel olabilir ama fazla bakmıyorlar duvarlar ve çatılar yenilenebilir.
- ✓ Sabah çok erken kalkmak zorunda kalıyoruz bazen okula geç kalıyoruz. Kantin çok pahalı bir de teneffüslerin süreleri çok kısa oluyor oyunlarımızı bitiremiyoruz.
- ✓ Bu okuldan romanlar gitse daha iyi olur. Bir keresinde benim ablamı bir suçla suçlamışlardı ablamın arkadaşının kıyafetlerine tükürmüşler mi yapıştırmı mı yapmışlar bir şey olmuş ablamı ve arkadaşını suçlamışlar ama onlar yapmış.
- ✓ Ortaokuldaki büyük ağabeyler bizim tarafımıza geçiyor ve toplarımıza saldırıyorlar onlarla ortak bahçeyi paylaşmak bizim için sıkıntı oluşturuyor. Öğlen yemeğinde yanımızda durup oyunumuzu bozuyorlar körebe oynarken yere düşüyoruz.
- ✓ Okulumuzda bir güvenlik yok okulumuza kimin gireceği belli olmuyor sonra hırsız girebilir. Sadece okuldaki öğrencilerin velileri girsin.
- ✓ Bazı öğretmenler zengin çocuklara da çok yardım ediyor fakir çocuklara da... fakir çocuklara yardım etseler daha iyi olmaz mı? Bazen de yardım edeceğiz diyorlar yardım etmiyorlar.
- ✓ Öğretmenler bazen bir günlüğüne çok ödev veriyorlar
- ✓ Ortaokuldakiler bizden para istediler biz de müdüre şikayet ettik.
- ✓ Kantinciler çok sert davranıyor bize onlar değişsin.
- ✓ Ödevlerini yapmayan arkadaşlarım var öğretmeni sinir ediyorlar bize yetişemiyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 11

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenci (Tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 12 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ **SORUN:** Okulda kütüphane yok. Kitap edinebilecek veya kitap okunabilecek bir ortam yok. Bazı sınıflar öğrenci mevcutlarına göre küçük. Sınıfların bazılarında bilgisayar ve projeksiyon cihazı varken bazılarında aynı imkanlar mevcut değil. Öğrenciler, bu durumun imkanlardan faydalanma açısından adaletsizlik doğurduğunu dile getirdiler. Sınıf sıralarının çok eski ve bazılarının altının olmadığını ve sıraların bir kısmı ortaokul öğrencilerine göre küçük olduğunu açıkladılar. Sıraların küçük geldiği için yan oturduklarını ifade ettiler.
  - **ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:** Okulda ek bir bina yapıp okulun fiziksel ihtiyaçlarının okula ve öğrenciye uygun olarak sunulması ve sınıf sıralarının ortaokul öğrencilerine uygun hale getirilerek yenilenmesi.
- ✓ **SORUN:** Tuvaletlerde ve okulda temizliğin yeterince yapılmadığından sorunlar yaşadıklarını ifade ettiler. Tuvaletlerde sabun ve peçete olmadığı için problem yaşadıklarını anlattılar. Her teneffüsten sonra düzenli olarak tuvaletlerin temizlenmediğini açıkladılar.
  - **ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:** Tuvaletlerin her teneffüsten sonra temizlenmesi ve tuvaletlere sabun ile peçete konulması. Okulun maddi olanaklarının kuvvetlendirilmesi.
- ✓ **SORUN:** Okul kantininin okul binasının içinde olmasından ve küçük bir alana yerleşmesinden dolayı çok fazla sıra kuyruğu olduğu ve yiyecekleri yemek için alan olmadığı için sınıfların içerisinde veya başka yerlerde yemeye çalıştıklarını ifade ettiler.
  - **ÇÖZÜM ÖNERİSİ:** Okula yeni bir kantin yapılması veya bir konteynır sağlanarak bahçe içinde bir yere kantinin alınması.
- ✓ **SORUN:** Okulda sportif ve kültürel faaliyetlerin çok az olması.
  - **ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:** Sportif turnuvalar okulda düzenlemesi ve masa tenisi gibi kışın soğuk ve yağış sebebiyle kapalı alanlarda oynanabilecek faaliyetler için yer ayarlanması. Gerekli malzemeler için maddi imkan sağlanması.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 12

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Okulumuz biraz eski ufak tefek kırıklar oluyor. Dolaplar değişse iyi olur.böylece çantamız ağır olmaz. Dolabımıza afet çantası da koyabiliriz.
- ✓ Sınıflara bilgisayar ve projeksiyon konulabilir. Bazı sınıflarda var ama çalışmıyor.
- ✓ Her sınıfın sabit bir sınıfı olsun, tüm dersler orada işlensin. Tenefüste sınıf sınıf geziyoruz.
- ✓ Sınıfları biz okuldan çıkmadan temizliyorlar, çok tozlu oluyor. Biz gittikten sonra temizlesinler.
- ✓ Okulumuz güvenlik açısından iyi değil. Ağabeylerimiz kötü sözler kullanıyor, onlar ceza almalı.
- ✓ Arka kapı her zaman açık olmuyor, dolaşmak zorunda kalıyoruz.
- ✓ Bazı sınıfların masaları kötü, çivileri var. Öğretmenin kıyafeti yırtılmıştı.
- ✓ evde annem ben ödevimi yapınca bir gülen yüz veriyor. 5 tane gülen yüz olunca bir çikolata kazanıyorum, anlaşmamız böyle.
- ✓ Öğretmenlerimiz çok ödev veriyor.
- ✓ Temizlik kurumlarını arttırmamız lazım. Okulumuz ve çevre daha temiz olsun.
- ✓ Bir de ihtiyacı olan öğrencilere özel kurs verilebilir. Sınavda yüksek alıyorsa ona kurs verilebilir.
- ✓ Okul bahçesinde çukurlar var, ayağımız takılıp düşüyoruz. Çukurların içi su doluyor, kışın buz oluyor.
- ✓ Bilgisayar labratuarında bazı klavyeler f, bazıları q klavye. Onların hepsi aynı olsun.
- ✓ Okul kantininde yiyeceklerin tarihleri geçiyor kontrol edilsin.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 13

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Bazen kitap taşımada zorluk çekebiliyoruz. Okulda tablet bilgisayar ya da dolap olsa iyi olur.
- ✓ Sınıflardaki öğrenci sayıları azaltılabilir.
- ✓ Sınav haftalarında, sınavlardan önce öğretmenler etüt yapabilir.
- ✓ Okulda öğrencilere test kitabı dağıtılması sağlanabilir. Pekiştirme ve tekrar da olur.
- ✓ Verilen ödevlerin kontrolünü veliler de yapabilsin.
- ✓ Öğretmenler öğrencilerle daha çok vakit geçirsin. Sosyal aktiviteler de yapılabilir, geziler gibi.
- ✓ Masa tenisi için imkan sağlanmalı.
- ✓ Aileler için sınıf öğretmenlerinin her ay bir toplantı yapması. Ailesine doğru söylemeyen öğrenci böylece takip edilebilir.
- ✓ Sınıf toplantıları uzun bir zamana yayılmalı, örneğin her gün bir öğrenciyle konuşulmalı. Böylece öğrenciyle daha iyi ilgilenilir.
- ✓ Ailelerimiz bazen bize sınavlar için baskı yapabiliyor. Bu sefer canımız sıkılıyor, çalışmak istemiyoruz.
- ✓ Ailelerde takip çizelgesi olmalı, ödevini yapıp yapmadığı öğretmene verilmeli. Performans notları için bunlar kullanılmalı.
- ✓ Sınıflar seviyelere göre ayrılmalı. Anlayabilenle anlayamıyana göre öğrenciler sınıflandırılmalı daha iyi olabilir.
- ✓ Sınıflarımızda ayın öğrencisi seçiliyor. Okul genelinde yapılabilir. Hangi öğrencinin ne kadar çalıştığı da belli olur.
- ✓ Bazı ders saatlerinde okuma saati yapılabilir.
- ✓ Bisiklet turu düzenlenebilir. İlimizde bisiklet sürecek yerler az. Bisiklet yolu yapılabilir.
- ✓ Okulumuzda hızlı ve anlaşılır okuma yarışmaları yapılabilir.
- ✓ Okuldan sonra ders yarışmaları ve faaliyetleri yapılabilir.
- ✓ Santraç turnuvaları yapılabilir.
- ✓ Zekaya yönelik kurslar, mental aritmetik kursları açılabilir.
- ✓ Özel okul-devlet okulu ayrımı olmamalı. Özel okullardan mezun öğrenciler daha başarılı gibi görünüyor. Bu da bizim başarımızı düşürüyor. Çevre bilincini geliştirmek için çevre gezileri düzenlenmeli.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 14

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Sınıfların öğrenci sayıları çok fazla, daha az öğrenci olsa iyi olur.
- ✓ Okulun yanındaki dereден koku geliyor. Milli Eğitim'in binasının bacasından koku geliyor.
- ✓ Okulun bahçesinde çukurlar var, ayağımız çok takılıyor. Oturacak yer yok, banklar koyulabilir.
- ✓ Bazı sıraların altları yok, kitap koyamıyoruz.
- ✓ Teknoloji sınıfında bilgisayar ve sıra eksik.
- ✓ 5'ten 8'e kadar aynı anda okulda çıktıklarında karışıklık oluyor.
- ✓ İki kapımız var ama açık olmuyor. Demirlerin üstünden atlıyorlar, tehlikeli.
- ✓ Okulumuzda basketbol, futbol takımları olsun, turnuvalara katılalım.
- ✓ Sınav kaygısıyla ilgili, soru çözme teknikleri, zamanı kullanmaya yönelik seminerler yapılabilir.
- ✓ Okul saatleri dışında müzik, resim, dans kursları olabilir.
- ✓ Sekizinci sınıflara okul seçmek için, yönlendirme yapılabilir.
- ✓ Okul kıyafetlerinin serbest olmasını istiyoruz. Serbest olmasa bile kızlar da pantolon giyebilmeli.
- ✓ Kantin dışarıdan daha pahalı satıyor. Dışarıdan yemek getirmek de yasak.
- ✓ Seçtiğimiz mesleklere göre okullara gidebilseydik keşke. Polis olmak isteyen polislik okuluna, öğretmen olmak isteyen öğretmen lisesine gidebilsin, sınavlar olmasın.
- ✓ Tablet dağıtılsa çanta taşımak zorunda kalmazdık.
- ✓ Öğrenci sayısı az olsa öğretmenler bizimle daha çok ilgilenir.
- ✓ Kütüphanelerimiz düzenlense iyi olur. Kütüphanede kitap çeşidi yok. Hep kapalı, düzenleniyor diyorlar, kitap alamıyoruz.
- ✓ Fen sınıflarında yer kalmıyor, 5 kişi oturuyoruz.
- ✓ Okulda kamera olmasını isterdik.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 15

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ -Suriye'den gelen öğrenciler için farklı bir okul olabilirdi, sınıfta problem yaşıyorlar.
- ✓ -Dil sorunu yaşıyorlar, sınavlarda zorluk yaşıyorlar başka bir sınıf da açılabilir. Anlamıyorlar boş boş bakıyorlar.
- ✓ -İkili öğretimden memnun değilim, tam gün olması gerekir. Çok erken geliyoruz ,sınıflar havalanmadan öğlenci öğrenciler geliyor ve karanlıkta çıkıyorlar ,biz daha dersi bitirmeden öğlenci öğrenciler erkenden geliyorlar ve bahçede gürültü oluyor.
- ✓ -Sınıf sayısı az, öğrenci sayısı çok fazla, öğretmen herkese söz veremiyor, uygulamayı herkese gösteremiyor, öğrencilerle bireysel ilgilenemiyorlar.
- ✓ -Sınıfların ortak olması sebebiyle ilkokul ile etkinlikleri ortak panolara asmak zorunda kalıyoruz, bize yer kalmıyor.
- ✓ -Laboratuvarımız yok, spor salonumuz yok bir dolap var. Fen dersinde materyallerimiz
- ✓ kısıtlı ,o dolaptan alıyoruz ,iki sınıf aynı anda deney yapamıyoruz.
- ✓ -Beden Eğitimi derslerinde sınıfta oturmak zorunda kalıyoruz. Spor salonu olmadığı için spor derslerini yapamıyoruz.
- ✓ -Okulun tuvalet sayısı da az, yeterli olmuyor. Büyük sınıflar temiz kullanmıyor, sıra oluyor, yeterli gelmiyor.
- ✓ -Bilgisayarlarımız yavaş, bilgisayar sayısı az, BT derslerinde bilgisayarlara 2-3 kişi birlikte oturuyor, yeterli olmuyor, çok kişi kullandığı için bilgisayarlar donup kalıyor.
- ✓ -Dış kapılarda giriş çıkışlarda sıkıntı yaşıyoruz. Kalabalık olduğumuz ve ikili eğitim olduğu için.
- ✓ -Sınıf kitaplığında kitaplarımız var ama çok eski, yenilenmesi gerekiyor ancak sınıflar ortak olduğu için kitaplığımız da dolaplarımızda yetersiz.
- ✓ -Kitapların içeriği az konuları eksik görüyorum bu nedenle de kaynak kitap kullanmak zorunda kalıyoruz.
- ✓ -Beden Eğitimi derslerinin ilk iki saat olmasını istemiyoruz, terliyoruz ve diğer derslere o şekilde girmek zorunda kalıyoruz.

- ✓ -Karacasu'da okula kayıt yaptıramayanlar bu okula geliyor ve okulumuz daha da kalabalıklaşıyor. Karacasu 'ya yeni okul yapılabilir.
- ✓ -Kaçak kayıt yaptıranlar tespit edilip onların önüne geçilebilir, bazı okulların eğitim düzeyi düşük olduğu için iyi okullar tercih ediliyor.
- ✓ -Sınıflarda sıralar maslar çok eski bize zarar verebiliyor.
- ✓ -Taşımali eğitimle köyden gelen arkadaşlarımız var, o köylerde de okul olması lazım çünkü okulumuzun kapasitesi sınırlı bazıları da eğitim düzeyi burada iyi olduğu için burayı tercih edebiliyorlar.
- ✓ -Türkçe dersi haftada 8 saat ama resim dersi bir saat, sosyal derslerin ders saati biraz daha fazla olabilirdi, bir saat olan derslerimizde konular yetişmiyor yapacağımız çalışmalarda çok sıkışıyoruz.
- ✓ -Matematik dersi biraz yoğun geçebiliyor, konularımız fazla, yeterli anlayamıyoruz çünkü zaman yeterli olmuyor.
- ✓ -Bazı derslerin ders saati az olduğu için öğretmenin bizi tanınması zor oluyor .
- ✓ -Ailemin bu okuldan şikayeti yok, annem bana çalışma planı hazırlayabilir ama beni sıklamak istemiyor.
- ✓ -Sabahtan öğleye kadar okuldayım daha sonra jimnastik antrenmanlarına gidiyorum eve geç geliyorum ve derse yeterince zaman ayıramıyorum.
- ✓ -Okulda İngilizce kursu verilebilir, ya da diğer derslerden kurs verilebilir, seçmeli dersler yeterli değil.
- ✓ -Seçmeli dersler ek ders gibi görülüyor, bazen de istediğimiz dersleri seçemiyoruz, mecburi bazı dersleri seçmek zorunda kalıyoruz.
- ✓ -Bilim uygulamaları dersini seçmeyi tercih ederdim ancak İngilizce dersini seçmek zorunda kalıyorum.
- ✓ -15 kişi olmayınca seçmeli ders açılmıyor,15 kişiden az olunca diğer derslere yönlendiriliyoruz.
- ✓ -Sınıflarda internet kesilebiliyor , öğretmen faydalanması gerektiğinde faydalanamıyoruz ,bilgisayarlarımız çabuk bozuluyor, ders işlememizi olumsuz etkiliyor, internet ağı çok zayıf.
- ✓ -Resim dersinde öğretmenimiz projeksiyondan ünlü ressamların resimlerini göstermek istedi ancak projeksiyonumuz da düzgün çalışmadığı için renkleri falan farklı gösteriyor ve amacına ulaşmıyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 16

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ -Sınıflarımız çok kalabalık, öğretmenlerimiz ders anlatırken zorlanıyor, deney yapamıyoruz, dersin işlenişi olumsuz etkileniyor, öğretmenler her öğrenci ile bireysel ilgilenemiyor, arka sıradan olumsuz sesler geldiğinde öğretmen duymuyor bile.
- ✓ -Okulumuzda laboratuvar eksikimiz var, çok büyük eksiklik.
- ✓ -Disiplin cezalarını yetersiz buluyorum, olumsuz davranışları olan öğrencilere yaptırım uygulanmalı.
- ✓ -Okulumuzda sosyal aktiviteler çok sınırlı, okulu sevdirecek etkinlikler yapılmıyor, senede bir kez gezi yapıyoruz.
- ✓ -Okulumuzda spor salonu yok, beden eğitimi öğretmenlerimiz öğretmenleri gereken konuları öğretmiyorlar.
- ✓ -Okulun toplantı salonu olmalı, konferanslar, sınıf toplantıları orada yapılabilir.
- ✓ -İkili öğretim çok yorucu oluyor, sabah çok erken geliyoruz bu yüzden de verimli olmuyor.
- ✓ -Kıyafet konusunda öğrencilere çok fazla müdahale oluyor, okulun forması olmalı ancak bunun dışında fazla karışılmamalı, okula cep telefonu getirmemiz yasak ancak dershaneye gittiğimiz için telefona ihtiyaç duyuyoruz.
- ✓ -Suriye'den gelen öğrenciler için ayrı bir sınıf açılabilir, bizi anlayamıyorlar bizi anlayamıyorlar.
- ✓ -Bence onlara ayrı bir sınıfı açılmasındansa Türkçe dersi ek olarak verilebilir, böylelikle uyum sağlayabilirler.
- ✓ -Okul bahçesinin büyük olması gerekir, oyun oynarken diğer öğrencilerle problem yaşıyoruz.
- ✓ -Küçük sınıflarla aynı sınıfları paylaştığımız için sıralar bize küçük geliyor, sığamıyoruz.
- ✓ -Okulda güvenlik önlemleri alınabilir, öğrenciler derslerden kaçabiliyor, okula kamera sistemi kurulabilir, kapıya güvenlik konulabilir.
- ✓ -Okulda disiplin kurulu işlemeli, öğrencilerin uyarılması yeterli olmuyor, aynı davranışları tekrarlıyorlar, öğretmenler iyi niyetli davranabiliyor, veliler ise çok rahat davranabiliyorlar çocuktur yapar mantığı ile yaklaşıyoruz.

- ✓ -Okul genelinde kütüphane ve müzik sınıfı açılması gerekir, müzik resim ders saatleri çok yetersiz kalıyor, 1 saat kesinlikle yetmiyor, yaptığımız çalışmaları yetiştiremiyoruz.
- ✓ -Seçmeli derslerin amacına uygun olarak yapıldığını düşünmüyorum, diğer derslerin devamı olarak işleniyor, daha zevkli geçmesini isterdim.
- ✓ -Okullarda test ve kaynak kitapların bulunduğu öğrencilerin yararlanabileceği kaynak odalarının yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum.
- ✓ -Seçmeli derslerde sporu seçtik ancak soğuk havalarda ders işleyebileceğimiz bir ortam bulamıyoruz.
- ✓ -Bu bahsettiğimiz sorunların hepsi okulumuzun fiziksel şartlarından kaynaklanıyor, onun dışında okulumuzdan memnunuz.
- ✓ -Bolu genelinde okullar arasında bilgi yarışmaları, ödüllü yarışmalar, sınavlar düzenlenebilir.
- ✓ -Ailelerimiz de ikili eğitimden şikayetçi, ilk derslere adapte olamıyoruz, kardeşim öğrenci ben sabahçı evdeki düzenimiz de bundan etkileniyor.
- ✓ -Okulun tuvalet sayısı yetersiz kalıyor, her yerde sıra beklemek zorunda kalıyoruz, teneffüsler yetersiz kalıyor.
- ✓ -Kitaplarımız çok yetersiz, Sosyal Bilgiler dersinde kitapta konular çok sınırlı, kaynak kitap almak zorunda kalıyoruz, okula da çok kitap taşımak zorunda kalıyoruz.
- ✓ -Bu sene müfredatımız çok ağır, kitaplar yeterli olmuyor, hızlı geçmek zorunda kalıyoruz, etkinlik ve test çözme açısından kitaplar yetersiz kalıyor, dershanelerde biraz daha konuları pekiştirmiş eksiklerimizi tamamlamış oluyoruz.
- ✓ -Kantinde sağlıksız besinler satılıyor, okullarda yemekhaneler oluşturulabilir, sağlıklı besinler satılabilir.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 17

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 10 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ -TEOG sınavında fen soruları ve matematik soruları seçici değildi, basit sorulardı ama aynı zamanda kafa karıştırıcı sorulardı.
- ✓ -Okulda laboratuvarımız yok, okulun fiziki şartları yetersiz fen dersleri çok sıkıcı geçiyor.
- ✓ -Sosyal faaliyetlerde yetersiz kalıyoruz, klüpler yeterli çalışmıyor, geziler yapılmıyor, diğer okullara göre şartlarımız kısıtlı.
- ✓ -Ders kitaplarını yetersiz görüyorum, bilgiler eksik, deneyler var ama biz uygulayamıyoruz, düz yazı gibi konu anlatımları var, sıkıcı bir şekilde konular aktarılıyor.
- ✓ -Sözel dersler çok sıkıcı geçiyor, etkinlik yok, slaytlardan ve okuyarak öğreniyoruz.
- ✓ -Sözel dersler görsel materyallerle sunulsa daha akılda kalıcı olabilir, öğretmenlerimiz bize konu anlatımı ödevi verse ve hazırlanarak gelsek daha iyi olur.
- ✓ -Sınıflar çok kalabalık olduğu için öğretmenleri dinlemeyenler bizi hiç dinlemiyorlar o yüzden de sunum yapmak zor oluyor.
- ✓ -Dershaneleri faydalı buluyorum, okuldaki açığı dershanelerle kapatıyoruz, dershane test çözme imkanı buluyoruz.
- ✓ -Ortak sınavlarda o tarihe kadar yetiştirmeye çalıştığımız konular çıkmadı, bazı konulardan çok soru çıkarken bazı konulardan hiç soru çıkmadı, yetiştirmek için ek dersler bile yapmıştık.
- ✓ -Ancak bu sınav sistemi daha iyi oldu SBS ye göre daha az strese girdik.
- ✓ -Sınavların iki güne yayılması iyi oldu ama sınav araları moralimizin bozulmasına ve dikkatimizin dağılmasına sebep oldu, aralar olmasa daha iyi olabilirdi, aralarda öncesi sorular hakkında konuştuk ve sonraki sınava adapte olamadık.
- ✓ -Sınavdan erken çıkanlar yüzünden dikkatimiz dağıldı, erken çıkma hakkının kaldırılması gerekir çünkü bahçede gürültüye sebep oldu.
- ✓ -Bazı okullarda sene içinde yapılan sınavlar kolay oluyor, notlar yüksek ya da özel okullarda notlar şişiriliyor ve o notlar daha sonra liseye girişte etkili oluyor, adaletsizlik oluyor.

- ✓ -Bolu'da Anadolu liselerinin kalitesi hakkında sıkıntı var. İBAL dışında diğer Anadolu liselerinin çok iyi olduğunu düşünmüyorum, tüm liselerin Anadolu olması sebebiyle kalite düşüyor.
- ✓ -Sınav öncesi strese girdiğimiz için okulda çeşitli etkinlikler düzenlenerek sınava motivasyon konusunda öğrencilere yardımcı olunabilir.
- ✓ -8.Sınıf ders konularının çok fazla olduğunu ve ağır olduğunu düşünüyorum, müfredat daha hafif olabilir.
- ✓ -Zorlandığımız konulara böylelikle daha fazla hafta ayrılabilir, ek dersler yaptığımız halde yetiştirmekte zorlandık.
- ✓ -TEOG sınavında hazırlanan sorularda yanlışlık yapılması bizi mağdur ediyor, sorular daha dikkatli tekrar tekrar kontrol edilebilir.
- ✓ -Ailelerimizin bizden beklentileri yüksek, moralimiz bozuluyor, isteklerini karşılamak adına üzerimizde baskı oluşuyor.
- ✓ -Öğretmenler sınav psikolojisi hakkında ailelerimizi bilgilendirebilirler.
- ✓ -Liselere gezi düzenlenebilir, okulların eğitim ortamları hakkında bilgi almış oluruz, böylelikle daha bilinçli lise seçimi yapılabilir.
- ✓ -Ya da okulların idareci ya da öğretmenleri gelip okullarını tanıtabilirler.
- ✓ -Çeşitli liseler hakkında başkalarından duyduklarımız o okullara önyargılı yaklaşmamıza sebep olabiliyor.
- ✓ -Okulun kantini çok küçük, uzun sıralar oluşuyor, okul bahçesinin alanı da çok kısıtlı, yeterli değil.
- ✓ -Okulumuzda teneffüs süresi çok kısa, hiçbir ihtiyacımızı gidermek için yeterli olmuyor.
- ✓ -Teneffüsler uzun olsaydı arkadaşlarımızla konuşma ihtiyacımızı daha çok giderebilirdik, derslerdeki konuşmalar da böylelikle azalabilirdi.
- ✓ -Bolu genelinde sadece öğrencilerin vakit geçirip çeşitli faaliyetle yapabileceği öğrenci kafeleri olsaydı iyi olurdu.
- ✓ -Birlikte ders çalışabileceğimiz ortamlar da olabilirdi.
- ✓ -Bolu genelinde kültürel gezilere katılmak isterdik.
- ✓ -Okulda bazen küçük çaplı sosyal faaliyetler düzenleniyor, ancak öğretmenlerimiz derslerden geri kalacağımız için katılmamızı istemiyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 18

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Okuldaki fiziksel yetersizliklerin giderilmesini istiyorlar. Resim ve müzik ders saatlerinin artırılmasını, okul dışında resim kursuna ya da müzik enstürumanları kursuna gitmektense okulda bu eğitimleri almak istediklerini ifade ettiler. Beden derslerinde çeşitli spor dallarını öğrenmek istiyorlarmış.
- ✓ Okullarda topluma fayda sağlayacak, aktif bir şekilde katılabilecekleri projelerin olmasını istiyorlar.
- ✓ Okulun güvenli olduğunu düşünmüyorlar.
- ✓ Serbest kıyafet uygulamasını istemiyorlar.
- ✓ “40 dakikalık ders saatinin on dakikasını oyuna ayırsa öğretmenler.”
- ✓ “Sınavlardan kötü aldığımızda bize de kötü davranılsın istemiyorum.”

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 19

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ “Öğretmen-öğrenci arasında saygı yok, disiplin yok eğitim bu yüzden düşüyor. Aileler yeterince eğitim, disiplin veremiyor .” Cezaların daha net, caydırıcı olması gerektiğini düşünüyorlar.
- ✓ Teknolojiyi okulda kullanmak istiyorlar, ama doğru kullanabileceklerinden emin değiller.
- ✓ Popüler olmanın gereklilikleri; küfür etmek, kavga etmek, sigara içmek, alkol kullanmak bu olumsuz davranışlarında eğitimlerini etkilediğini düşünüyorlar.
- ✓ “Annem-babam her konuda birinci olmamı istiyor, ilk soru hemen neden birinci olmadın oluyor.”
- ✓ “Sosyal medyada çok fazla zaman harcıyoruz eğitimimizi olumsuz etkiliyor.”
- ✓ “Eğitimle ilgili bizim fikirlerimiz önemsensin.”
- ✓ 100 temel eser oluşturulurken öğrencilerin de fikirlerinin alınmasını istiyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 20

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ **(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ**

- ✓ Milli eğitimin verdiği kitapların içeriğinin yetersiz olduğunu kaynak kitapları bu nedenle kullandıklarını ifade ettiler.
- ✓ “Dershane de öğrenip okulda tekrar ediyoruz, aslında okulda öğrenip dershane de tekrar edilmeli.”
- ✓ Derste yaramaz diye ifade ettikleri arkadaşlarının kendilerini engellediklerini bu nedenle seviye sınıfı olması gerektiğini düşünüyorlar.
- ✓ Lise gezilerinin olması gerektiği, gitmek istedikleri liseleri tanımak istediklerini söylüyorlar.
- ✓ Okulun fiziki yetersizliklerinin giderilmesi gerektiğini düşünüyorlar.
- ✓ Öğretmen sayısı artırılırsa okul sayısı artırılırsa az öğrenciyle daha iyi eğitim yapılacağını düşünüyorlar. Dershanelerin özel kurumlar olmasına rağmen okullardan daha disiplinli olduklarını bu nedenle de daha başarılı olduklarını düşünüyorlar.
- ✓ Meb ve öğrenci iletişiminin zayıf olduğunu sorunlarını iletmek için kendilerine bu şekilde fırsatlar verilmesini istiyorlar. Sınavlarda sorunlar olmasının başarılarını olumsuz etkilediğini güvenilir sınavlar istediklerini ifade ettiler. “Devlet eğitim sisteminde artık bir karar versin, biz kendimizi şanssız görüyoruz fakat; bizim arkamızdan gelenler daha şanssız olacak böyle giderse.”

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 21

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Köy okullarına ulaşımın olmaması bir eğitim sorunu. Bizim köyümüzde sadece ilkokul var. Maddi durumu yetersiz olan öğrenciler var. Oralara yeni okullar yapılabilir. Yada bedava servisle öğrencileri getirip götürebilirler.
- ✓ Şube azlığı. Şube azlığından dolayı sınıflar kalabalık. Ek bina yapılırsa çözülebilir.
- ✓ Güvenlik sorunu var. Herkes okula elini kolunu sallaya sallaya giriyor. Bu okulun en önemli sorunu güvenlik
- ✓ Tuvaletler de sorun. Çok pis oluyor. Temizlik daha sık yapılırsa bu kadar kirlenmez. Ya da ayaklarımıza galoş geçirip girebiliriz.
- ✓ Biz buradaki prafabrikte okuyoruz. Diğer öğrenciler prafabriğe vurunca sallanıyor. Yıkılabilir. Bunun için yeni bir bina yapılabilir. Güçlendirme yapılabilir. Öğrencilerin prafabriğe vurması engellenebilir.
- ✓ Okul giriş kapısı çok küçük. Bir anda herkes içeri girmeye çalışınca sıkışıyoruz. Daha büyük bir kapı yapılabilir. Ya da kurallar koyularak sırayla okula girilebilir.
- ✓ Kantinde sıraya girerken kimse kurallara uymuyor. Büyükler küçüklerin yerine geçiyor. İki ayrı pencere var büyükler küçüklerin penceresine kullanıyor. Nöbetçi öğretmenler daha sık kontrol edebilir. İlkokullara ayrı bir kantin yapılabilir.
- ✓ Bahçeye daha büyük çöp kovaları konulabilir.
- ✓ Büyük çocuklar bahçede küçük çocukları rahatsız ediyor, koşarken çarpabiliyor. Aynı bahçeyi kullanıyoruz. Bahçe bölünebilir.
- ✓ Kaleriferler bazen yanmıyor, ya da çok geç yanıyor. Eski oldukları için bazen yanmıyor. Değiştirilebilir. Ya da sınıflara ufo konulabilir.
- ✓ Futbol sahasıyla basketbol sahası aynı yerde. Futbol oynamak isteyenler basketbol aynamak isteyenlerle kavga edebilir.
- ✓ Sınıftaki dolaplarımız ve sıralarımız çok eski. Sıralar karalanmış. Dolapların bazılarının kapakları açılmıyor. Ya da kırık. Bizden önceki eski öğrenciler karalamış. Okul eşyalarına zarar vermemek için eğitim verilebilir.
- ✓ Dolaplarımızın kilitleri yok koyduğumuz kitaplarımız kayboluyor.
- ✓ Sınıflarda bazen eşyalarımız kayboluyor. Sınıf nöbetçileri nöbetçiliğini yapmıyor. O zaman sınıftan eşyalarımız kayboluyor. Nöbetçilik zorunlu hale getirilebilir.
- ✓ Sınıfımızdaki bilgisayarımız çok zor çalışıyor. Bir şey izlemek istesek açılmıyor. İnternete girmiyor. Bilgisayarımız değişebilir.
- ✓ Prafabrik binanın camları çok küçük içerisi yeterince havalanmıyor. Bahçede çamurlu bir alan var. Öğrenciler oaraya girince sınıflar çamur oluyor.
- ✓ Okullarda kavgalar çok. Herkes okullarda reislik istiyor. Herkes benim dediğim olacak diyor. Aşağıdaki lisedeki abiler çok kavga ediyor. Küçük çocuklara iyi örnek olmuyorlar. Kavgalar genellikle karşıımızdaki parkta oluyor. Oraya güvenlik koyabilirler ya da okuldan uzaklaştırabilirler.
- ✓ Reisliği engellemek için okulları sadece öğretmenler ve müdürler yönetsin.
- ✓ bazı öğretmenlerimiz çok fazla dersleri olduğu için tayin istiyorlar. Onlar giderse derslerimiz boş geçebilir. Dersi çok olan öğretmelerimize yardımcı olacak bir öğretmen daha gelebilir.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 22

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Kütüphanelerin az olması
- ✓ Sınıfların 30 kişilik olması ve kalabalık olduğundan derslerin zor işlenmesi. Sınıfta bağırışlar oluyor. Biz bu yüzden dersi dinleyemiyoruz. Bu konuyla ilgili o öğrencilerle görüşmeler yapılabilir.
- ✓ Okulların birleşecek olması. Atatürk Ortaokulu ile birleşmek istemiyoruz. Bunun için bir yardım kampanyası düzenlenip yeni bir bina yapılabilir.
- ✓ Okulda kışın çorapla çok üşüyoruz. Kışın gri pantolon giyebiliriz.
- ✓ Sınıflar arasında kavgalar oluyor. Çoğu kişinin ağzından hiç küfür eksik olmuyor. Herkes birbirini örnek alıyor. Müdür bu konuyu konuştu öğrencilerle ama etkili olmadı. Bu öğrencilere ceza verilebilir. Ya da müdür çok ciddi bir şekilde konuşabilir.
- ✓ Projeksiyon aletlerinde sıkıntı var. Hepsi çalışmıyor.
- ✓ Teknoloji tasarım dersleri bodrum katta oluyor. Sıralara sığamıyoruz. Fen dersleri fen sınıfında işlenmiyor. Hep sosyal sınıfında işliyoruz. Fen sınıfında dersler daha etkili oluyor. Yeni bir sınıf yapılabilir.
- ✓ Bolu'da çok az lise var. Branş üzerine liseler çok az. Endüstri meslek liselerine sadece erkekler gidebiliyor. Velilerimiz bizi oraya gönderemez.
- ✓ Seçmeli dersler artırılmalı. Bizim için faydalı oluyor. Öğrencilere hangi dersleri istedikleri sorularak dersler açılmalı. Okulun sunduğu seçeneklerin hepsi açılmadı. Dersleri çok kısıtladılar.
- ✓ Yemekhane olmasını istiyoruz. Öğlen eve gidip gelmemiz bütün vaktimizi alıyor. Ya da sınıflarda yiyince sınıflar kokuyor.
- ✓ Kantin çok dar ve dışarda sıra beklemek zorunda kalıyoruz. Sabah yağmur yağıyordu. İslandık. Kantin okul içine alınabilir. Ya da kantin bodruma alınabilir. Kantinin olduğu yer de sınıf yapılabilir.
- ✓ Okulun alt katında spor salonu var. Ama kirli ve kullanılmıyor. Soğuk havalarda orası kullanılabilir.
- ✓ Bolu'da faaliyetler çok az. Etkinlikler artırılmalı ve insanlar daha çok bir araya getirilmeli. Okul adına etkinlikler düzenlenip insanlar çağırılabilir.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 23

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Okul saatleri çok erken oluyor.
- ✓ Güvenlik sorunları var. Okulda bir güvenlik olmalı okula hırsız girdi.
- ✓ Okuldan yemekhane olabilirdi evi uzak olanlar için.
- ✓ Ulaşım zor oluyor servis olabilirdi.
- ✓ Bazı okullarda şubeleri karıyorlar öğrencilerin birbirlerine alışması zor oluyor.
- ✓ Konun anlatımı ve ders kitapları yetersiz kalıyor ek kitaplara ihtiyaç duyuyoruz.
- ✓ Her okulda projeksiyon yok. Okullardaki teknolojik aletler artırılabilir.
- ✓ Sınıflardaki öğrenci sayıları azaltılabilir.
- ✓ Her öğrenciye kimlik kartı verilebilir ve bu kartlar gösterilerek okula girilsin.
- ✓ Fen derslerinde öğrenirken modele daha çok ihtiyaç duyuyoruz her okula modeller verilir laboratuvar verilebilir. Ayrıca sınıf sınıf dolaşmak istemiyoruz okula ek yapılabilir.
- ✓ Her okulda spor salonu yok kışın beden derslerini sınıfta geçiriyoruz.
- ✓ Her okulda kütüphane yok.
- ✓ Okullar arası bilgi yarışmaları yapılabilir.
- ✓ Her okulda gösteri yapılabilecek çok amaçlı salon yok.
- ✓ Bazı derslerde tek öğretmen var o da çok yoruluyor öğretmen ataması yapılabilir.
- ✓ Basketbol sahası ve futbol sahası ayrı ayrı olsun. Her okulda kalorifer yok mesela köy okullarında onlar yapılabilir.
- ✓ Dershaneye gidemeyen öğrenciler var haftasonları onlara dersler verilebilir. Okul çıkışları etüt yapılabilir.
- ✓ Dersler çok sıkıcı geliyor. Öğretmen asık suratlı olabiliyor. Sınıf çok kalabalık olunca gürültü oluyor.
- ✓ Kitaplarda sadece okuma parçaları var bilgi vermede yetersin.
- ✓ Sınıflar öğrenci düzeylerine göre ayrılabilir.
- ✓ Küçükler için eğlence alanları yapılabilir.
- ✓ Okulda revir gibi bir şey olabilir aniden hastalananlar için.
- ✓ Kitap okumak veya ders çalışmak için bazı özel alanlar oluşturulabilir.
- ✓ Doğal afetler ile ilgili önlemler oluşturulabilir. İlk yardım çantaları hazırlanıp yangın tüpleri çoğaltılabilir.
- ✓ Okulumuzda soyunma odası yok ayrıca spor etkinlikleri ile ilgili araç gereçler artırılabilir.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 24

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

SORUNLAR:

- ✓ Sınıflarda ki öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı sınıflarda kargaşa çıkıyor. Öğretmen öğrencilere bireysel ilgi gösteremiyor ve sınıf hakimiyeti sağlanamıyor.
- ✓ Ders sayısının fazla olması. Bazı gereksiz derslerin müfredatta yer alması.
- ✓ Müfredat içeriğinin sadece bilgi ağırlıklı olması ve bu sebeple öğrencilere gereksiz bilgi yüklenmesinin olması.
- ✓ Sadece not almaya endeksli bir eğitim sisteminin olması. , bu sebeple ezberci eğitime yönelmesi.
- ✓ Resim , müzik ve beden dersleri gibi derslerinde yazılı sınavı olmasında dolayı diğer derslere çalışılmaması.
- ✓ Sınıf ve öğretmen sayısının yetersiz olması.
- ✓ Ortak sınav yapılan derslerde bazı konuların işlenmemiş olmasından dolayı sınavlarda düşük alınması.
- ✓ Kış aylarında belediyenin iyi çalışmaması, gerekli tedbirlerin önceden alınmaması sebebiyle ulaşımda sıkıntıların yaşanması.
- ✓ Okul idarecilerinin öğrencilere karşı baskıcı tutumu ve ciddiye almamaları.
- ✓ Öğretmenlerin dersleri çok sıkıcı hale getirmeleri, zevkli hale getirmek için hiçbir caba içinde olmamaları.
- ✓ Okul kantinlerinde satılan ürünlerin çeşitliliğinin az olması, ve bu sebeple öğrencilerin ihtiyaçlarını dışarıdan karşılaması.
- ✓ Sınavların aynı güne dek gelmesinden dolayı yeterli çalışma içinde olamıyoruz azı derslerde öğretmenler vermedikleri5inni almak istiyorlar, sınavlarda işlemediğimiz konulardan sorular çıkıyor.
- ✓ Okullarda sağlık hizmeti verecek birimlerin olmaması.

SEBEPLERİ:

- ✓ Okullarda sınıf sayısının az olması ve gerekli donanımın eksik olması.
- ✓ Devletin her öğrenciyi iyi bir liseye sokma çabası.
- ✓ Ayrıntılara verilen önemin artması ve bilim seviyesinin yükseltilmesi.
- ✓ Öğretmenlerin ders konusunda yetersiz olması. Özellikle ders işleme teknikleri ve öğrenciyi anlama konusunda. Okul idarecilerinin diğer hizmet dallarıyla işbirliği içinde olamaması.
- ✓ Okul idaresinin öğrenci görüşlerinin ciddiye almaması, idare ve öğrenci arasındaki iletişimin zayıf olması.
- ✓ Belediyenin okul çevresinde önlem almaması.
- ✓ Öğretmenlerin otorite kurma isteği
- ✓ Müfredatın yoğun olması
- ✓ Ders konuları arasında bağ kurulmaması.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- ✓ Yeni okul ve sınıfların kullanıma açılması.
- ✓ Sınıftaki öğrenci sayılarının 20 ile sınırlandırılması
- ✓ Sınıf ders sayılarının azaltılması, gereksiz ders ve konuların müfredat dışında bırakılması.
- ✓ Bazı derslerde not olayının kalkması. Ortak sınavlarda konu düzeyinin denetlenmesi.
- ✓ Okul idarecilerinin öğretmenleri dinlemeleri ve ciddiye almaları.
- ✓ Belediyelerin çalışmalarında okullara öncelik vermesi.
- ✓ Derslerin zevkli hale getirilmesi
- ✓ Öğrencilere sadece bilgisel yüklemenin olmaması
- ✓ Okullarda belirli aralıklarla sağlık görevlileri tarafından denetlemenin yapılması.
- ✓ Okullarda revir ve doktor olması.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 25

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ
(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ
SORUNLAR:

- ✓ Okulların çevre düzenlemesinin öğrenci ihtiyaçlarını karşılamaması.
- ✓ Okulumuz şehir dışında bulunduğundan ulaşımın sorun olması, dershaneye giden öğrencilerin dönüş saatlerinde sıkıntı yaşamaları.
- ✓ İdare ve öğrenci arasında iletişim kopukluğunun olması.
- ✓ Okul idarelerinin öğrenci sorunlarıyla ilgilenmemesi.
- ✓ Öğretmenlerin öğrencileri aşağılaması.
- ✓ Sınav sorularının diğer okullara göre zor olması.
- ✓ Üst sınıf öğrencilerinin alt sınıf öğrencilerine fiziksel zarar vermesi.
- ✓ Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre değerlendirilmemeleri.
- ✓ Okul çevresinde sigara içilmesi.
- ✓ Okul kurallarının uygulama aşamasında sorunların yaşanması.
- ✓ Öğretmenlerin ders anlatma konusunda yetersiz olması.
- ✓ Okulların kontenjanlarının artması ve bu sebeple kalitenin düşmesi.
- ✓ Okul yurtlarında ısınma probleminin olması ve ders çalışma salonlarında gürültü yaşanması.
- ✓ Alan seçiminde alan dışı tercihlerin kısıtlı olması.
- ✓ Ortak sınavlarda bazı derslerde öğretmenlerin müfredatın gerisinde kalmasından dolayı sınavlarda düşük almamız

SEBEPLERİ:

- ✓ Okulların konum itibarıyla şehir dışında konumlanması.
- ✓ Okulların denetlenmemesi veya denetleme aşamasında öğrencilerin görüşlerinin ve şikayetlerinin göz önüne alınmaması.
- ✓ Öğretmenlerin egolarını tatmin etme isteği.
- ✓ Öğretmenlerin birbirleriyle yarış içinde olması.
- ✓ Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre ayrılması
- ✓ Yurtların ikinci planda bırakılarak denetleme aşamasında öğrenci isteklerinin alınmaması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- ✓ Sınav sisteminin her yıl değişmemesi.
- ✓ Öğrencilerin küçük yaşta yönlendirilmesi.
- ✓ Okul bünyesinde öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak kafe, market açılması ve öğrencilerin dışarıya olan ihtiyaçlarının azaltılması.
- ✓ Okul bünyesinde herkesin üstüne düşen görevi yerine getirmesi.
- ✓ Okul idaresinin öğrencilerle bire bir görüş alışverişinde bulunması.
- ✓ Uygulamalı eğitimin yaygınlaştırılarak ezberci eğitime karşı yeni uygulamaların başlatılması.
- ✓ Öğretmenler için sigara içme alanının oluşturulması.
- ✓ Kıyafet sorununa kesin çözüm bulunması.
- ✓ Okullara fiziki olarak artırım sağlanması.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 26

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

SORUNLAR:

- ✓ Eğitimin ezberci ağırlıklı olması
- ✓ Öğretmenlerin egolarının yüksek olması.
- ✓ Öğrencilere sorgulama ve eleştirme imkanının verilmemesi.
- ✓ Sınava endeksli eğitimin öğrenciye zarar vermesi ve kişisel yeteneklerin ortaya çıkarılamaması
- ✓ Okullar arasında yaşana katsayı problemi.
- ✓ Diğer okullarda eğitimin daha kolay olmasında dolayı, bizim puanımızın düşük gelecek olması ve yarışa geride başlamamız.
- ✓ Öğretmenlerin ders anlatma teknikleri yönünden zayıf olması
- ✓ Öğretmenlerin dersi zevki hale getirmemesi.
- ✓ Öğretmenlerinde belli aralıklarla denetlenmesi.
- ✓ Derslerde gereksiz konuların var olması, bu konuların ileride işimize yaramayacak olması.
- ✓ Sınavda karşımıza çıkmayacak konuların ders konusu olarak işlenmesi ve zaman kaybına yol açması.
- ✓ Öğretmenlerin öğrencilere kötü davranması.

SEBEPLER:

- ✓ Eğitimin bir şeyler öğrenmeye yönelik değil sınav kazanmaya yönelik olması.
- ✓ Eğitimde kişisel yetenek ve ihtiyaçlara göre belirlenmemesi.
- ✓ Öğretmenleri denetleyen sistemde öğrencilerin fikirlerinin alınmaması
- ✓ Tüm derslerde ortak sınav sisteminin uygulanmaması
- ✓ Öğretmenlerin ders anlatma teknikleri konusunda zayıf olması

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- ✓ Öğrencilerin küçük yaşta ihtiyaç ve yeteneklerine göre yönlendirilmesi.
- ✓ Ailelerin bilinçlendirilmesi.
- ✓ Herkesin üstüne düşen görevi yerine getirmesi.
- ✓ Uygulamalı eğitime önem verilmesi.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 27

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (9 ve 12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ **Öğrenci:** Liselerde disiplinsizlik var. Öğrenciler öğretmenleri fazla dinlemiyor. Öğrencilerin hocaları takmamaları...
  - Öğretmenler daha otoriter olsun.
  - Sınıf içerisinde davranış bozukluğu olan öğrenciler isim verilerek uyarılmalı.
- ✓ **Öğrenci:** Tuvaletlere giremiyoruz. Sigara kokuyor.
  - Sigara içenler yakalandığı zaman yaptırım uygulansın.
- ✓ **Öğrenci:** Öğretmen sayısının az olması. Soru sormaya gittiğimizde 5-6 kişi oluyor. Sıra gelmiyor.
  - Öğretmen sayılarının okullar arasında dengelenmesi.
- ✓ **Öğrenci:** Teknolojik cihazlar ders çalışmamızı engelliyor. Okullarda cep telefonu kullanılması başarımızı engelliyor.
  - Okullarda sabit telefon bulundurulması
  - Sınıf rehber öğretmenlerinin telefonları toplayıp çıkışta iade etmesi
- ✓ **Öğrenci:** Sınıf içerisinde olumsuz davranışlarda bulunan öğrencilerin olması
  - Seviye sınıfları oluşturulmalı.
- ✓ **Öğrenci:** Öğretmenler konu dışında öğrenciler bir şey söylediğinde konuyu dağıtıp öğrencinin söylediği konuyla alakalı dersi bitirebiliyorlar.
  - Öğretmenler daha otoriter olmalı.
- ✓ **Öğrenci:** Velilerin bizleri arkadaşlarımızla karşılaştırması
  - Veli eğitimleri yapılsın.
- ✓ **Öğrenci:** Öğrencilerin evde ders çalışmaması
  - Ailelerin de fedakarlık yapması, televizyonu kapatması, kitap okuması
  - Çalışma zamanlarında teknolojik aletleri ortadan kaldırma.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 28

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ **Öğrenci:** Bolu'da okullarda sosyal etkinliklerin yetersiz oluşu
  - Yarışmalar, turnuvalar, sosyal ve sportif faaliyetler artırılmalı.
  - Okullar öğrencilerin gelmek isteyeceği daha cazip hale getirilmeli.
- ✓ **Öğrenci:** Hedef eksikliği, sadece diploma almak için okula gelinmesi, günü kurtarma düşüncesi.
  - Öğrencilere hedef oluşturma etkinlikleri yapılabilir.
- ✓ **Öğrenci:** Dershaneye gidemeyen öğrenciler için etüt sistemi yok.
  - Okullarda kurs, etüt açılabilir.
- ✓ **Öğrenci:** Ailelerin aşırı başarı beklentisi, başarısızlıkların nedeni üzerine düşünmemesi
  - Ailelere seminer, veli toplantısı yapılabilir.
- ✓ **Öğrenci:** Performans sisteminin lisede olması öğrenciler için ağır oldu. Sınava hazırlık için zamanımız kalmıyor.
  - Performans sisteminin liselerde kaldırılması
- ✓ **Öğrenci:** Öğretmenlerin kendilerini sevdirmemesi, başarıyı düşürüyor.
  - Öğretmenlerin daha sevecen olması

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 29

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

SORUNLAR:

- ✓ Sınav sorularının zor olmasında dolayı notlarımızın düşük gelmesi ve not ortalamasının düşük gelmesi. Bu sebeple diğer okullardaki öğrencilerin ortalamaları bizden yüksek olması.
- ✓ Sınıflarda öğrenci sayılarının fazla olması bu sebeple hocaların göstermesi gereken ilginin sınırlı kalması.
- ✓ Okul kurallarının bazı öğrenciler tarafından uygulanmaması ve bu konuda idarenin gerekli yaptırımları uygulama konusunda yetersiz kalması.
- ✓ Yemekhane yemeklerinin güzel olmaması, yemeklerde koku olması.
- ✓ Laboratuvarlarda malzemelerin eksik olması, bu sebeple deneylerin ve gözlemlerin tam anlamıyla yapılamaması.
- ✓ Yolların kış mevsiminde don olayı sebebiyle tehlikeli olması, bu konuda yetkililerin gereken uygulamaları çok geç yapması.
- ✓ Yurtta disiplin anlayışının olmaması, yurtlara elektrikli aletlerin yasak olmasına rağmen izinsiz olarak sokulması ve tehlike arz eden durumların ortaya çıkması.
- ✓ Özel servislerin denetlenmemesi ve servislerin güvensiz ve eski olması.

SEBEPLERİ:

- ✓ Öğretmenlerin egolarının yüksek olması, kendilerini ispatlama çabası içinde olmaları ve okulun isimi altında ezilmemek için zor soru sormaları.
- ✓ Okul kontenjanlarının fiziki yeterliliğe bakılmadan artırılmaları.
- ✓ Yemekhanelerin denetlenmemesi veya denetlemenin baştan savma şeklinde yapılması.
- ✓ Yurtta nöbet tutan öğretmenlerin gerekli özeni göstermemesi ve bazı olayları göz ardı etmesi.
- ✓ Servis konusunda denetlemelerin yapılmaması.
- ✓ Okullara malzeme alımı konusunda ödenek ayrılmaması.

ÇÖZÜMLERİ:

- ✓ Kat sayı uygulamasının geri gelmesi.
- ✓ Okullarda fiziki ortamların, sınıf sayısının artırılması.
- ✓ Nöbetçi öğrenci sayısının artırılması ve idarecilerin denetlemesi.
- ✓ Malzeme alımı için ödenek ayrılması.
- ✓ Yurtlarda denetleme ve yaptırımların artırılması.
- ✓ İl genelinde yapılan çalışmalarda belediye, emniyet işbirliği içinde çalışması.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 30

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar

- ✓ Milli Eğitim Bakanlığında çok değişiklik olması ve öğrencilerin değişikliklere entegre olamaması sorun oluşturuyor.
- ✓ Milli bilincin kaybolması da bir sorundur, rehberlik servileri okullarda daha etkin olmalı,
- ✓ Performans ödevleri öğrenciye büyük bir yük getiriyor, öğrencinin gelişmesini engelliyor, sistemin yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir.
- ✓ Eğitimde gereksiz bilgilerin öğretilmesinden şikâyetçiyim, ortaokulda öğrendiğimiz bi çok bilgi işimize yaramıyor
- ✓ Bedava kitaplar faydalı olmuyor, okuluna göre kitap basılması daha uygun olur, okullar devlet Kitabı ile ders işlemiyor, kitapların içeriği yetersiz kalıyor.
- ✓ Sınav sisteminde hataların olması öğrencilerin emeğinin ziyan olmasına neden oluyor.

Sebepler:

- ✓ Sistemin sürekli değişmesi sorunlar oluşturuyor; kitapların sürekli değişmesi milli servetin ziyan olmasına sebep oluyor.
- ✓ Bilgilerin sürekli yenilenmesi ve yeniden verilmesi bilginin kıvranılmasını zorlaştırıyor.
- ✓ Baştakilerin sürekli değişmesi ile eğitim sistemi de sürekli değişiyor.
- ✓ İnsanlara normal yaşam alanında kullanılacak bilgilerin verilmesi daha uygun olur.
- ✓ Türkiye de eğitim sisteminin yanlış olması, sınav sisteminin sürekli değişmesi, tüm liselerde uygulama alanları olmalıdır. Şu anki duruma göre lise eğitiminin gereksiz olduğunu düşünüyorum. eğitimin zevkli hale getirilmesini istiyorum.
- ✓ Sayısal derslerden sıkıldığımız zaman kafa dağıtabileceğimiz dersler olmalı.(İngilizler sömürü ülkelerinde zor konuları müfredata koyarlarmış öğrenci eğitimden soğusun diye bizim eğitim sistemimiz de ona benziyor.)
  - Akıllı tahtalar kuruldu ama içerik yok, gerektiği şekilde faydalanamıyoruz,
  - Eğitimde yapılan değişimler için iyi düşünülmeli araştırılmalı sonra sistem uygulanmalı. Eğitim de pat yaptım olmamalı.
- ✓ Diğer okullardaki öğrenciler üniversiteye giderken daha kolay kazanıyorlar.
  - Fen lisesi öğrencilerinde imkânlar tanınmalı,
- ✓ Öğrenci seçiminde sınav sadece sınav ölçü olmamalı.
  - Okul başarısına göre verilen puan hakkımız geri verilmeli, çalıştığımız kadar başarılı olamıyoruz, emeğimiz zayi oluyor..
  - Eğitim sisteminde sınavlar çok oluyor öğrencilerin psikolojisi bozuluyor,
- ✓ Öğrenciler küçükten itibaren yetenek ve ilgilerine göre yetiştirilmeli.
- ✓ Birçok şeyi uygulama yapmadan öğreniyoruz.
- ✓ Edirne den geldim orada eğitim daha iyi orada daha önem veriliyor. Bolu'da daha basit bakılıyor teorik daha ağır basıyor, kavramaya yönelik çalışma yok.

- Derslerde bu neden diye sorduğum sorulara cevap bulamıyoruz. Bu sitem de araştırmacı insanlar zor yetişiyor.
- ✓ Okulu sevmiyoruz, istek geldiğimizden dolayı başarılı olamıyoruz, bu düşünce birçok arkadaşımızda var.
- ✓ 9. sınıftaki merakımız okula devam ettikçe azalıyor, dersler ve müfredat çok yoğun.
- ✓ Eğitimde kültür farklılıkları göz önüne alınmalı, kökten çözümler ve değişiklikler getirilmeli.,
- ✓ Her gelen bir değişiklik getiriyor, bu eğitimi karışık ve zor bir hale getiriyor.
- ✓ Eğitim alanındaki kirşlerin eğitim yönetmesi daha iyi olur, eğitimden anlayan deneyimli kişiler eğitimi yönetmelidir.
- ✓ Fen lisesiyiz ama sayısal dersler özellikle matematik dersleri bizi çok zorluyor, sosyal aktivite olmuyor, resim, müzik gibi yetenek dersleri de olmalı,
- ✓ Öğrencinin bu yönleri de gelişmeli.
- ✓ Eğitim herkesi eşit olarak kabule diyor ama farklılıkların öne çıkmasına izin verilmiyor, imkân tanınmıyor
- ✓ Gerçekten bilim insanı yetiştirmek isteniyorsa buna liseden itibaren başlanılmalıdır.
- ✓ Eğitim sistemini değiştirmekten çok öğrenci öne alınmalı ve uygulamalı eğitime önem verilmeli, eğitim ortamlarında uygulama imkânları olmalı.

Çözüm:

- ✓ Milli Eğitim bakanlığına eğitim den anlamayan kişilerin getirilmesi, dünyadaki eğitim sistemleri ince lendikten sonra uygun bir eğitim sisteminin getirilmesi.
- ✓ Sistem uygulamaya geçilmeden önce pilot olarak uygulansa eksikler giderilmiş olur. Önceden gelen eksikler her yıl bakan değişmesi sorunlar getiriyor, ve sorunlar yığılıyor.
- ✓ Eğitimde müfredatta bütünlük olması lazım.
- ✓ Eğitimde yönetime geçenler arsında birlik olmalı, eğitim deneme tahtası olmamalı, pilot bölgelerde deneme yapılmalı.

Beklentiler:

- ✓ Eğitimde normal yaşantı ile ilişkisi olmayan şeyler öğretiyorlar, faydalı bilgilerin öğretilmesini istiyorum.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 31

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

SORUNLAR:

- ✓ Öğretmenlerin egoist olması, her öğretmenin kendi dersine önem vermesi ve diğer dersleri gereksiz gibi görmesi.
- ✓ Öğretmenlere yöneltilen soru karşısında öğrencileri ezmesi ve aşağılaması.(Bu soruyu da yapmıyorsan git bu okuldan)
- ✓ Derslerin erken başlaması, güne yorgun başlıyoruz ve odaklanma problemi yaşıyoruz.
- ✓ Okul genelinde sosyal etkinliklerin yapılmaması.
- ✓ Yurt öğrencilerin özel faaliyetlerin olmaması.

SEBEPLERİ:

- ✓ Öğretmenlerin kendilerini kanıtlama çabası içinde olması.
- ✓ Öğretmenlerin kendi aralarında yarış içine olması ve bu yarışta öğrencileri ezmesi.
- ✓ Öğretmenlerin zamanında yaşamış olduklarının şu an öğrencilere yansıtarak egolarını tatmin etmeleri.
- ✓ İdarenin öğrencilere sadece ders olarak bakması.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- ✓ Öğretmenlerin öğretmenlik bilincinde hareket etmesinin sağlayacak eğitimlerin verilmesi.
- ✓ Sosyal etkinlikler için öğrencilerin yetenekleri göz önünde alınması.
- ✓ Belirli aralıklarla öğrencilerin istekleri değerlendirilmeli ve ciddiye alınarak değerlendirilmeli.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 32

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar

- ✓ Okulların donatımsal eksikliği
- ✓ Performans ödevleri çok ağır sınavlara hazırlanamıyoruz
- ✓ Servisler yetersiz. Evimiz uzak gidiş gelişlerde zorlanıyoruz.
- ✓ Ders saatleri fazla teneffüsler kısa
- ✓ Ortak sınavların aynı güne sıkıştırılması sıkıntı oluyor.
- ✓ Kantin pahalı ve yetersiz, yiyecek bir şey yok
- ✓ Okul temiz değil.
- ✓ Rehberlik saatlerinde ders işleniyor
- ✓ Meslek lisesi olduğumuz için dersler özenilmeden işleniyor
- ✓ Düşüncelerimize kimse önem vermiyor. Bir sorunumuzu paylaştığımız zaman bizi ciddiye almıyorlar
- ✓ Disiplinsizlik var.
- ✓ Stat maçlarında tüm okullar destek için stada girebiliyorken biz alınmıyoruz. Eml öğrencisi olduğumuz için herkes önyargılı yaklaşıyor.
- ✓ Okul çıkışlarında, parklarda sürekli kavga oluyor.

Çözüm Önerileri

- ✓ Rehberlik, kitap okuma gibi faaliyetler aktifleştirilmeli
- ✓ Disiplinin artması gerekiyor
- ✓ Okula kız öğrenci alınmalı. Hal ve hareketlerimize çeki düzen verebiliriz.
- ✓ Sınava yönelik desteğe ihtiyaç duyuyoruz. Hafta sonu kurslar, etütler yapılabilir.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 33

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar

- ✓ Liseye geçişte yeterince bilgilendirilmememiz
- ✓ Derslerin verimsiz geçmesi
- ✓ Ders dışında katılabileceğimiz faaliyetlerin bulunmaması
- ✓ Geç kalındığında yok yazılma
- ✓ Derslik sıkıntısı.
- ✓ Ortak sınavlar. (bir güne birden fazla sınavın sığdırılması.)
- ✓ Öğretmenler çok anlayışsız.
- ✓ Son sınıfta velilerin sınav sisteminden habersiz olması.
- ✓ Okul kitaplarının içeri çok boş, yetersiz.
- ✓ İdareciler sorunlarımıza duyarsız

Çözüm önerileri

- ✓ Öğretmenlerin daha anlayışlı olması
- ✓ Ailelerin ergenlik dönemi konusunda bilgilendirilmesi
- ✓ Güvenliğin artırılması
- ✓ İdarecilerin bizi dinlemesi
- ✓ İlde öğrencilere yönelik okul dışı etkinliklere imkan tanınması
- ✓ Yükseköğrenime geçişte sınava yönelik çalışmaların yapılması

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 34

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ **(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ**

- ✓ Performans ödevleri ağır geliyor. Sınavlarla çakışınca hazırlama zor oluyor. Performans ödevlerini sunum olması dalga geçme nedeni olabiliyor. Dersler 08:15 de başlıyor. Bu durum benim için erken oluyor.
- ✓ Ben yurttan kalıyorum. Yurt soğuk oluyor. Etüt de masa sıkıntımız var. Ortak sınavları sınav salonunda oluyoruz. Sınav salonunda olmak sıkıntı yaratıyor. Sınav salonu çok uzun. Soruları dağıtırken sıkıntı oluyor. Sonda uğultu oluyor. Konsantrasyonumuzu bozuyor.Sınıflarımızda olsak daha iyi olur.
- ✓ Erkek yurdunda da gürültü problemi var. Derslik sistemi olsa daha iyi olurdu.Teneffüslerimiz çok kısa.Kantine iniyoruz zil çalıyor
- ✓ Bir arkadaşım servisle geliyor. Servis sürekli geç geliyor. Yok yazılıyorlar.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 35

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ İnternet kullanımı ve bilgisayar kullanımı çok vaktimizi alıyor. Bu durum derslerimi etkiliyor.
- ✓ Arkadaşlarımız dışarı çağırıyor. Hayır diyemiyorlar Bu durum derslerimizi etkiliyor. Kafeler de çok vakit geçiriyoruz. Çok zaman kaybediyoruz.
- ✓ Telefon ayrı bir bağımlılık. Bu durum derslerimizi etkiliyor. Bu duruma çözümü kişi kendisi bulacak.
- ✓ Bazı öğretmenlerimiz nedeni ile sorun yaşıyoruz. Öğretmenlerimizin bazıları sadece kitaptan gidiyor. Biz öneri sunuyoruz Öğretmen kabul etmiyor. Bu sene edebiyat öğretmenimiz konuları performans ödevi olarak verdi. Öğrenciler sundu. Kendisi hiç anlatmadı. Biz çok zorlandık.
- ✓ Dersler anlatılırken biraz daha görselleştirilmesi lazım.
- ✓ Bazı hocalar sınıfta otorite kuramıyor. Sınıfta gürültü oluyor. Ders dinleyemiyoruz.
- ✓ Okulda kurulan kulüplerin fonksiyonu artırılrsa daha iyi olur.
- ✓ Günlük sekiz saat bize ağır geliyor. Arkasından dershaneye gidiyoruz ağır geliyor. Seçmeli dersleri tamamen biz seçemiyoruz.
- ✓ Emekliliği gelmiş yaşı ilerlemiş öğretmenlerimiz teknoloji ile sıkıntı yaşıyorlar. Sınav salonu da sıkıntı.
- ✓ Bizim içinde sınav solunun olması iyi Kopyayı önlüyor. Kopya çekip başarılı olanları engelliyor.
- ✓ Diğer okullarla sınav sorularımız farklı. Biz daha zor soruları soruyorlar. Bu da ortalamamızı etkiliyor.Bu da haksızlık oluyor.
- ✓ Dersi sabote edip dersi işletmeyen arkadaşlarımız var. Buda bizi olumsuz etkiliyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 36

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Sistem çok değişiyor. Uyum sağlamadan sistem tekrar değişiyor.
- ✓ Bu sene biz 12. sınıfları çok zorluyorlar. Sorular zor oluyor. Sınavı salonda oluyoruz. Çok zorlanıyoruz. Performans ödevleri çok vaktimizi alıyor. Okul sınavları olduğunda YGS LYS çalışmıyoruz. Devamsızlık bir sorun Heyet raporu kabul edilmiyor. Okul sınavına çalışmaktan YGS LYS çalışmıyoruz. 12. sınıflara daha müsama gösterebilirler. YGS LYS yerine Edebiyat çalışıyoruz. Okul sınavları yüzünden üniversite sınavlarına hazırlanamıyoruz.
- ✓ Bu sene tüm arkadaşlarımız bende dahil bir rahatlık var. Etüt de gürültü oluyor.
- ✓ Okuldaki öğretmenlerimizin egoları var . Bize zor soruyorlar. Öğretmenlerimiz başarı yüzde ellinin altında olmasına rağmen hocalarız sınavı tekrarlamıyor. Öğretmenlerimiz anlayışlı davranmıyorlar. Hocalarımız çok sert. Bize anlayışlı davranmıyorlar.
- ✓ Sorular ortak ama hocalar farklı anlatım biçimleri farklı. Anlatım şekli farklı. Buda sıkıntı yaratıyor.
- ✓ Salonun büyük olması sıkıntı. Bir sınıf 2. soruyu çözerken diğer sınıf daha kağıt alamamış oluyor. Buda sıkıntı.
- ✓ Hocalarımız motivasyonumuzu düşürüyor. Moralimizi bozuyorlar. Siz yapamazsınız diyorlar.
- ✓ Okullarda son konular yetişmiyor. Müfredat çok yoğun. Bazen hocalarımız gelmiyor. Eksik konuları telafi edemiyoruz. Müfredat çok ağır. Sınavlar ortak olduğu için diğer sınıflara yetişmek için konular yüzeysel geçiliyor. Okuldaki eğitim YGS_LYS için yeterli değil. Hocalarımızda yeterli değil. Emekliliği gelmiş. Teknolojiye ayak uyduramıyorlar. Bazen hocalarımız sınıfa hakim olamıyor.
- ✓ Her yıl hocalarımız değişiyor. Hocalarımıza alışamıyoruz. Öğretmen dağılımları daha iyi olmalı. Hocalarımız sınıflar arası farklı davranıyorlar. Okluda sosyal etkinliklere öğrenciler gönderilmiyor. Maçları izlemeye gidemiyoruz.
- ✓ Okulun parası olmuyor. Okulun çok borcu varmış. Bize göre sınav salonu gereksizdi. Okulun parası daha iyi harcanabilir.
- ✓ SBS sınavlarının yanlış okunması bizim sınavlara olan güvenizi sarsıyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 37

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Öğretmenle yaşadığımız sorunlar derse olan performansımızı etkiliyor. Yaptığımız bir hatada bizi uyarmadan eleştirmesi öğretmenle olan iletişimizi bozuyor.
- ✓ Okulumuz için yaz kıyafeti belirlenirse iyi olur.Bu kıyafetler yazın sıcak oluyor.
- ✓ Sınıftaki 2-3 öğrenci dersin akışını bozuyor. Buda bizim ders işlenişi aksatıyor. Kız öğrencilerin beden eğitimi kıyafetini değiştireceğimiz yer yok. Teneffüsler 7 dakika beden eğitimi dersinde giyinirken büyük sınıflar sınıfın kapısını açıyor. Giyinme odası olsa iyi olur.
- ✓ Kantini daha zengin olmasını istedik. Bazen su bile bulamıyoruz.
- ✓ Erkek arkadaşlar bazen küfürlü konuşabiliyor. Buda bizi rahatsız ediyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 38

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ **(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ**

- ✓ Eğitim sisteminin sürekli değişmesi bizi mağdur ediyor. Birine alışmadan tekrar değişiyor. Konaklama sınıfına ait uygulama anlamında bir şey yok. Artık kapatılıyor. O yüzden bizi önemsemiyorlar. Uygulama yapamıyoruz. Okuldaki Stajlarımızda az para veriyorlar. Staj sürelerimiz uzun (Dört buçuk ay)
- ✓ Seçmeli dersleri kendimiz seçmiyoruz. Bize sormuyorlar.
- ✓ Performans ödevleri notlarımızı düşürüyor. Her dersten olması bizi sıkıntıya sokuyor.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME DOSYASI – 39

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Öğrenciler (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 öğrenci

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- ✓ Bu okul açılılık isteyen için çok güzel okul. Bu kararı on dört yaşında karar veriyoruz. Benim fikrim değişti. Staja gidip geldikten sonra fikrim değişti. Açılılık istemiyorum. Onuncu sınıftan sonra okul değiştiremiyoruz. On beş yaşındaki birinin Antalya'da çalışması zor. Ben LYS farklı bölüm istiyoruz. Fakat kültür dersi görmediğimiz için LYS kazanmamız mümkün değil.
- ✓ Sınıfın huzurunu bozan olunca öğretmen ders işlemiyor.
- ✓ Stajlarımızda getir götür yapıyor. Bize çok faydası olmuyor. Stajlarımızı gittiğimiz ilin Mili Eğitim denetlemeli.
- ✓ Okulda öğretmenler ayırım yapıyorlar. Stajlarımızı bu ayrıma göre planlıyorlar.
- ✓ Stajyer olarak 21 gün izin hakkımız var. Antalya'daki stajlarımızda bunu bize kullandırmıyorlar. Paramızı da vermiyorlar. Stajyerlere en azından asgari ücret verebilirler.
- ✓ Öğretmenlerimiz mutfak uygulamalarında sadece bizi seyrediyorlar. Bize şunu şöyle yapın demiyorlar.
- ✓ Okulda yaptığımız yemeklerin malzemelerini kendimiz alıyoruz. Buda bizi maddi olarak zorluyor.

EK-2:

VELİ GÖRÜŞME DOSYALARI

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 001

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Anaokulu-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Veliler (3-4 Yaş Grubu)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Okul binaları yetersiz ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması eğitimin kalitesini düşürüyor.
- 2- Sınıflar kalabalık olduğu için öğretmenler yeterli performans gösteremiyor ve bu yüzden çocukların farklı ilgi ve yeteneklerini keşfedemiyorlar.
- 3- Yeni eğitim sisteminde (4+4+4) 66 aylık çocuklarla 72 aylık çocuklar bir arada eğitim aldıkları için eğitim kalitesi düşüyor.
- 4- Taşınmalı eğitim sebebiyle köydeki öğrenciler şehirdeki okullara kaydı, bu yüzden de yine sınıf mevcutları arttı.
- 5- Siyasi politikalar nedeniyle öğretmenlik mesleği bozuldu. Öğretmenlik mesleğinin saygınlığı yitirildi.
- 6- Bolu'da Milli Eğitim Müdürleri sık sık değişiyor, başa siyaset yoluyla birileri geliyor.
- 7- Bolu'da Milli Eğitim Müdürleri Bolu'da yaşamıyor, bu yüzden bu şehri sahiplenemiyorlar.
- 8- Medyadan da sürekli öğretmenlikle ilgili kötü örnekler veriliyor bu da öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azalmasına sebep oluyor.
- 9- Çocuklar hurafelerle yetişiyor. Bilimsel eğitim verilmiyor. Bu sistematik olarak yapılıyor.
- 10- Köy Enstitülerinin kaldırılmasıyla eğitim sisteminde bozukluk olduğunu düşünüyorum.
- 11- Bolu'da veliler ilgili, Bolu pozitif bir şehir ama üniversite sonuçlarında başarı düşük.
- 12- Öğretmenler de rehavet var. Bunun sebebi de öğretmenlerin yıllarca aynı okulda kalmaları olabilir.
- 13- Sınav sisteminin doğru olduğunu düşünmüyorum.
- 14- Türkiye'de belli bir Eğitim Felsefesinin olmadığını düşünüyorum. okulların da belli bir eğitim felsefesinin ve ilkelerinin olmaması yüzünden velilerin ve çocukların da kafası karışık.
- 15- Örneğin çocukların belli bir hedefi olmadığı için yeteneği olduğu bölüme değil de puanına göre üniversiteye yerleşiyor.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Sık sık etkin aile eğitimleri yapmak lazım.
- 2- Eğitim Felsefemiz belli olmalı ve veliler de ne istediğini bilmeli, okulların da eğitim felsefesi olmalı. Veliler veya öğrenciler buna göre okulunu seçmeli.
- 3- Eğitim sisteminin Atatürkçü ve bilimsel olması gerektiğini düşünüyorum.
- 4- Tüm eğitim kademesinde güzel davranışlar pekiştirilmeli, aile ve öğretmenler buna dikkat etmeli,

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 002

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Anaokulu-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Veliler (5 Yaş Grubu)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 3 veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Sınıfların kalabalık olduğunu düşünüyorum.
- 2- Teknolojiden okullarda yeterli derecede faydalanılmıyor.
- 3- Bolu'da çocukları yönlendirebileceğimiz sosyal aktivite merkezleri yeterli değil
- 4- Bazı okullarda ilkök ve ortaokul öğrencilerinin bir arada olması ve bu yüzden çocukların kötü davranışları öğrenmelerine sebep olmaktadır.
- 5- Madde kullanımı ve sigaranın küçük yaşlara kadara inmiş olması
- 6- Telefon, bilgisayar ve internet kullanımının çocuklarda artmış olması da eğitimi düşürüyor.
- 7- Sürekli eğitim sistemi değişiyor bu da öğrencileri ve velileri olumsuz etkiliyor.
- 8- Öğretmene saygı kalmadı, veliler sürekli öğretmenin tepesinde .veli ve öğrenci öğretmene saygı göstermiyor.
- 9- Kitaptan, netten çocuk eğitimiyle ilgili bilgileri uygulamak zor oluyor, havada kalıyor. Pratikten uygulamaya geçiremiyoruz.
- 10- Evdeki büyükler (babaanne, dede vs.) çocuğun eğitiminde sıkıntı olabiliyor. Çocuğa öğrettiğin kurallar büyükler evde olduğunda bozulabiliyor.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Sınıfların mevcudunun daha az olmasını istiyoruz. (başka bir veli mevcudun yeterli olduğunu söyledi)
- 2- Eğitim sistemi sürekli değişmesin istiyoruz. bizim kültürümüze uygun, sağlam ve güzel bir eğitim sistemi getirilsin
- 3- Bolu'da sosyal aktivitelerin artırılmasını istiyoruz.
- 4- İlköğretime anaokuluna rehberlik dersleri getirilmeli
- 5- Ortaokul ve ilkök öğrencileri ayrı okullarda olmalı
- 6- Okullarda telefon kullanımına yasak getirilmeli
- 7- Veliler çocuklarıyla daha fazla ilgilenmeli
- 8- Çocuklara kültürümüz değerlerimiz öğretilmeli, tarihi yerler gezdirilmeli
- 9- Okullarda biraz daha disiplin olmalı, veli, okul işbirliği artırılmalı
- 10- Velilere gönderilen formlara verilen cevaplar yeterli ve gerçekçi olmayabilir, aile ziyaretleri yapılarak çocuğun gerçek ortamı görülmelidir.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 003

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Anaokulu-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Veliler (3-4 Yaş Grubu)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Bolu'daki okullarda bir ayırım var.Ben bu okulu seçtim ve bana neden bu okulu seçtin?Merkeze yakın bir yeri seçseydin diyorlar.
- 2- Okulların şehir merkezine uzak olması kalitesini düşürüyor gibi görülüyor.Örneğin Canip Baysal İlkokulu ile Sakarya İlkokulu arasında farklılık var.
- 3- Bazı öğretmenlerin sınıflara bile yaklaşımı farklı oluyor, velinin mesleğine göre ayırım yapılıyor. Hatta bir dönem velinin mesleğine göre sınıflar belirlenmişti.
- 4- Bazı öğretmenleri emekliliği gelmiş ama hala çalışıyor, öğretmen kadrosu yenilenmeli
- 5- Veli ve öğretmenler arasında iletişim sorunu var. Çocuk bayılır hale gelmiş öğretmen ilgilenmemiş bu tarz öğretmenler var.
- 6- Velilerin çoğu ilgisiz, çocuğunu okula gönderiyor ama daha ilgilenmiyor. Bu yüzden öğretmen de ilgisiz kalıyor. (Sebep)
- 7- Okuldaki ayırımın sebebi algı meselesi, aileler birbirini öğrenciyi nereye göndereceği konusunda etkiliyor. (Sebep)
- 8- Eğitimcilerin maddi manevi, psikolojik sıkıntılarında da kaynaklanıyor. Öğretmenlik sabır gerektiren bir iş zor bir iş. (Sebep)
- 9- Veliler çocuklarındaki sıkıntıları göremiyorlar. (Sebep)

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Eğitimde ayırım yapılmamalı, her şey eşit olmalı,
- 2- Kalıp görüşler yıkılmalı,
- 3- Okullar arasında ayırım kalmasın
- 4- Anaokullarında öğretmenler veli-öğretmen işbirliğini artırıcı yöntemler geliştirmeli
- 5- Öğretmen veli birlikte hareket etmeli
- 6- Veli eğitimleri artırılmalı, veliler bilinçlendirilmeli

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 004

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Anaokulu-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Veliler (5 Yaş Grubu)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Öğretmenlerde özveri eksik, özellikle erkek öğretmenler memur olmak için öğretmen oluyorlar. Memur zihniyeti var bu da eğitimi olumsuz etkiliyor.
- 2- Toplum bozuldu, eskiden daha iyiydi.
- 3- Eğitim sistemi çok fazla değişiyor bu da öğrencilerin kafasının fazla karışmasına sebep oluyor.
- 4- Milli bakanı sürekli değişiyor ve ilimizde de Milli Eğitim Müdürüne ulaşmak çok zor, çözeceğiz diyorlar ama çözemiyorlar, çözüm yok.
- 5- Okullar ikamete göre belirlendiği için hangi okul iyidir bilemiyoruz, yasal olmayan yollardan okul seçiyoruz.
- 6- Ücretli öğretmenlik diye bir şey olmamalı, mesela iktisat mezunu bile öğretmenlik yapabiliyor bu da eğitimin kalitesini düşürüyor.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- İstikrar lazım, eğitim sistemi sürekli değişmemeli,
- 2- Ailelerin bilinçlenmesi lazım
- 3- Her okula güvenlik görevlisi verilmeli
- 4- Çocuklarla ilgili yaşadığımız problemlerde destek alacağımız kişiler çoğaltılmalı, rehber öğretmenler çocuklarla daha çok görüşmemeli,
- 5- Veliler çocukların özellikleri hakkında öğretmenleri ile görüşmeli, özellikle pasif kalan velilere ulaşılmalı
- 6- Rehber öğretmenler müdür idaresinin olmadığı rahatça çalışacağı bir yönü olmalı.
- 7- Okul- Aile Birliğinin statüsü belirlenmeli, işlerlik derecesi artırılmalı, ya tamamen kaldırılmalı ya iyi hale getirilmesi
- 8- İlkokullarda bağış yok deniliyor ama hala devam ediyor.MEB desteklemediği için okullarda mecbur kalıyor.
- 9- Servislerde sıkıntı var.Özellikle lisede denetimleri çok sıkıntılı.Sorun yaşadığımızda karşımızda konuşacak kişi bulamıyoruz.Müdürlerle konuşmak zorunda kalıyoruz.
- 10- Taşınmalı eğitim kaldırılmalı.Öğretmen bile bu durumdan kötü etkileniyor.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 005

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Anaokulu-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Veliler (Karışık Yaş Grubu)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

1. Öğretmenler duyarsızlar ve özveride bulunmuyorlar.
2. Sınıflar ve şubeler arasında adil bir durum olmadığını, ailenin maddi ve kültürel durumuna göre sınıfların belirlendiğini belirttiler.
3. Okullarda disiplin yoktur, öğrenciler kıyafet olarak çok serbest okula geliyor. Maddi durumu iyi olan öğrenciler hergün farklı kıyafetle geldikleri için düşük gelirli öğrenciler bu durum karşısında kendilerini kötü hissediyorlar.
4. Velilerimiz küçük yaştaki çocuklarını çok ciddi olmayan problemlerden dolayı hemen psikiyatriye götürüp ilaç kullanıyorlar. Bu da çocukların beyinlerinin uyuşmasına sebep oluyor.
5. Okular öğrencileri ilgi ve yeteneklerine göre farklı sportif etkinliklere yönlendirmiyorlar.
6. Okullarda ve sınıflarda maddi durumu düşük olan öğrenciler bulunmakta. Bu öğrenciler maddi imkânlarından dolayı okulun düzenlemiş olduğu sosyal ve kültürel faaliyetlere katılamamakta ve kendilerini arkadaşlarından dışlamaktalar.
7. Okullarımızdaki tüm öğretmenlerin derste ‘ ben derste anlatırım çocuk alırsa alır’ algısı olduğunu ve bu şekilde olduğu için ailelerin, dersanelere ve özel derslere başvurmalarına neden oluyor. Ekonomik durumu düşük olan velilerin destek alacakları eğitim yöntemlerine başvurmakta sıkıntı yaşayabiliyorlar.
8. Günümüzde öğrenciler kendilerini ifade edemiyorlar, duygu ve düşüncelerini açıklayamıyorlar. Yaratıcılıklarını geliştirilmesi için okullarımızda bu becerileri geliştirici etkinliklere ağırlık verilmiyor.
9. Günümüzdeki veli ve öğretmenlerimiz, öğrencileri hep başarıya odaklıyorlar ve öğrenciler başarıya ulaşamadıklarında özgüvenlerinin zayıflamasına neden oluyor.
10. Eğitim sistemimiz sürekli değişiyor. Bu değişime veliler, öğretmenler ve öğrenciler uyum sağlamakta güçlük çekiyor ve bocalıyorlar.
11. Veliler okuldaki öğretmenlere çok karışıyor ve buda öğretmenlerimiz saygının azaldığını gösteriyor ve öğretmenleri yıpratıyor.
12. Teknolojinin hızla gelişmesiyle öğrencilerimiz hızlı öğrenmeye alıştılar ve bu da öğrencilerin derslerde sıkılmasına neden oluyor.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Öğretmenlerimiz biraz daha özverili olmaları gerekiyor ve öğretime bu kadar ağırlık vermek yerine eğitime de ağırlık vermeleri gerekiyor.
- 2- Öğretmenlerimizde Öğrenci Koçluğu anlayışı olmalı, öğrenciler ile birebir empati kurabilen öğretmenler olmalıdır.
- 3- Öğretmenlerimizin sevecek ve isteyerek mesleğini yapması gerekiyor. Veliler de öğretmenlere pozitif yaklaşmalı
- 4- Okullarda disiplin artırılmalı, serbest kıyafete az da olsa sınır getirilmeli.
- 5- Sınıflar arasında ayırım olmamalı, öğretmen ve sınıflar seçilmemeli,
- 6- Çocuklar hemen psikiyatriye götürülmemesi için veliler bilinçlendirilmeli

- 7- Okular öğrencileri ilgi ve yeteneklerine göre farklı sportif etkinliklere yönlendirmeli, Yaratıcılıklarını geliştirilmesi için okullarımızda bu becerileri geliştirici etkinliklere ağırlık verilmeli.
- 8- Okuldaki öğretmenler dershanedeki öğretmenler gibi aktif, kendilerini geliştiren, memur zihniyeti olmayan bir şekilde yetişmeli
- 9- Sosyal etkinliklere maddi imkânlar sebebiyle katılamayan öğrencilerin masrafı okul ya da okul aile birliği tarafından karşılanmalı.
- 10- Okul- aile birliğinin işlevi artırılmalı,
- 11- Doğayla iç içe olacak eğitim imkânları sunulmalı.
- 12- Eğitim sistemi sürekli değişmemeli,

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 006

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Bolu eğitim kalitesi noktasında olumlu bir yere sahip, öğretmen açığı-eğitim materyali-öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi-okul-öğretmen-veli koordinasyonu noktasında olumlu bir durumdayız. Bunlar olumlu yanları. Olumsuz yanlarından biri ise mevzuat; öğretmenin sıkışması noktasında çok yoğun bir müfredat var.
- 2- Sınıf mevcutları daha az olabilir. Tercih edilen okullara veliler tarafından bir şekilde şartlar uygun hale getirilip nakil yapılıyor. Her yerde bu böyle, bu yönetmelik bazında bir sıkıntı, okul bazında değil.
- 3- Ben sorunların daha çok öğrenci değil de velilerden kaynaklandığını düşünüyorum. Veliler bilir bilmez çok fazla öğretmenin işine karışıyor, velilere çok fazla söz düşüyor yeni sistemde.
- 4- Veli çocuğunun olumlu gelişmesi noktasında öğretmeni desteklerse çocukta fark edilir düzeyde gelişme oluyor.
- 5- Evde veli öğrencinin yanında öğretmen hakkında olumsuz konuşma yapıyor ve çocuk ertesi gün okula önyargı ile geliyor.
- 6- Bu sorunları farklı başlıklar altında konuşabiliriz.
- 7- Okullarda sosyal etkinlik konusunda sıkıntılar yaşıyoruz, bu sadece okul bazında değil Bolu genelinde şartlarımız kısıtlı. Çocuklarımız teknolojinin peşinde evde ve okulda deşarj olabileceği zamanlar yok, okulda seçmeli dersler kondu ancak duygusal yönlerini harekete geçirici olması gerekirdi ancak değil, öğretim materyallerini de yetersiz görüyorum, akıllı tahtaları doğru bir uygulama olarak görmüyorum.Evde bilgisayar okulda bilgisayar her yerde yaratıcılıktan uzak bir gidişat var.Performans ödevleri de çocukların seviyelerine uygun değil, bu ödevler daha çok veliler tarafından yapılıyor.
- 8- Performans ödevlerine velinin katkısı olması gerektiğini düşünüyorum, zaten günümüz şartlarında veliler çok yoğun çalışıyorlar, bu tip ödevlerle çocukla zaman geçirme fırsatı sağlanmış oluyor. Veli çocuğuyla kaliteli zaman geçirmiş oluyor ama ödevler birlikte yapılmalı.
- 9- Çocuk her alanda teknolojinin içinde ancak evdeki alanı veli olarak düzenledikten sonra okulu bu konuda eleştirebiliriz. Evde çocuğun bilgisayarla geçireceği zaman sınırlı olmalı ,teknolojiyi de takip etmek zorundayız ancak öğretmenlerimiz de materyal geliştirmeye yönelik üniversitede yeterli eğitim alamıyorlar.Öğretmenlerimiz de bu konuda yetersiz .İçinde bulunulan ortamda farklılığa açık olmak gerekiyor. Ancak velilerimizin de evdeki ortamları düzenlemeleri çok önemli.
- 10- Program geliştirirken öğretmene yardımcı tasarlanmış materyal programı eklenmeli ki öğretmenlerimiz daha rahat uygulama yapabilsin, her ünite ile ilgili materyal o ünitenin sonuna eklenirse çok daha güzel olur. Avrupa ülkelerinde çocuğun gelişim dönemlerinde çocuğu teknolojiden uzaklaştırıyorlar. Ancak bizim ülkemizde daha çok teknolojiye itiliyor, içine sokuluyor, özellikle ergenlik dönemine kadar olabildiğince uzak tutmak gerekir. Akıllı tahtaların özellikle ilkökul ortaokul düzeyinde kullanılmasını doğru bulmuyorum.
- 11- Okul sosyal etkinlik konusunda kısıtlı kalıyor-sosyal faaliyet hususunda velilerin de bir arayış içinde olması gerekiyor. Çocukların hafta sonları farklı yönere kanalize edilmesi gerekiyor. Gençlik Spor Müdürlüğü hafta sonları yoğun olur. Bazı velilerimiz bu konuda çok duyarlı ancak bazıları da teknolojinin kolaylığına sığınıyor.

- 12- Günümüz öğrencilerinde ciddi anlamda davranış bozukluğu gözlemliyorum. Bu davranış bozukluğunun temelinde benmerkezci yapı dikkat çekiyor, değerlerimizi çocuklarımıza vermemiz-öğretmemiz gerekiyor. Çocuklarda önce ben mantığı yerleşiyor, çocuklar herkesle yarışıyor sadece kendileriyle yarışmıyorlar. Çocukların kendilerini tanımaya yönelik uğraşlara, çalışmalara ihtiyaçları var. Bütün çocuklarda fazlasıyla boş bir özgüven var, bir yöne yönlendirmeye çalışıyorsunuz ama ısrarla kendi isteğini yapıyor, nedenini sorduğunuzda cevaplayamıyor. Bu konularda da okul-veli-öğretmen işbirliği yapması çok önemli.
- 13- Veli öğretmenle ortak hareket ettiğinde çocuklardaki olumsuz davranışlarda düzelme oluyor ama veli ben bilirim düşüncesi ile hareket ettiğinde çocuk daha da olumsuzlaşıyor.
- 14- Çocuklarda son yıllarda algılama sorunu da yaşıyoruz. Dikkatini de yoğunlaştırılmıyor.
- 15- Ben bu durumun Çizgi filmlerden kaynaklandığını bu programların çocukları uyuşturduğunu algılarını kapattığını düşünüyorum.Siz çocuğunuzu teknolojiden uzak tutsanız da arkadaşlarının takip etmesi çocuğu etkiliyor o da geri kalmak istemiyor.
- 16- Performans ödevleri konusunda bilgisayardan uzak bir ortamda yapılabilecek ödevler verilmeli. Ancak bu sefer de veliler bir yarış içine giriyor. En iyi ödev benim çocuğumun olmalı mantığı var.
- 17- Yabancı dil eğitimi ile ilgili ülkemizde ve Bolu'da ciddi sıkıntılar yaşadığımızı inanıyorum. Geç kalındığında bu konuda bazı şeylerin eksik kaldığını düşünüyorum. Bolu da yabancı dil eğitimi veren özel okulların olmaması da büyük bir sorun.
- 18- İlkokul 1.sınıftan itibaren duygusal eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sürekli bilişsel eğitime öğretime ağırlık verildiği için mekanik bireyler yetiştiriyoruz. Çocuklar duygusal olarak eğitilmeli ki kendilerini ifade eden bireyler olarak yetişsinler. Bizde eğitim sisteminden kaynaklı sosyal içerikli derslerde dahi matematik-fen işleniyor. Çünkü çocukları sınavı hazırlamak yetiştirmek zorundayız.Okullar hayat olsun projesi program olarak uygulanmalı okul binalarının yanında sosyal faaliyet binalarının da mutlaka inşa edilmesi gerekiyor.İçinde yüzme-resim-müzik- spor faaliyetlerinin aktif olarak verildiği binalar olmalı.
- 19- Daha çocuklarımız doğmadan velilerin anne baba eğitimi alması ve çocuk yetiştirme konusunda bilinçli olması gerekir.
- 20- Bolu'nun bir konuda şanslı bir yer olduğunu düşünüyorum. Spor alanında iyi-gelişmiş bir il.
- 21- Öğrencilerimiz 23 Nisan kutlamaları gibi kutlamalarda bir arada grupla hareket etme ve ders dışı değişik çalışmalar yapma fırsatı buluyordu bu kutlamaların kaldırılması sonucu öğrencilerin bir arada bir şeyler yapma fırsatı da bir bakıma kaldırıldı.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Milli Eğitimin Okuldaki bazı sosyal etkinliklerin yapılmasına karşı çıkması sonucunda alternatif bir yol göstermesi gerekir.
- 2- Okulların (bazı okulların)yoğun talep görmesi neticesinde milli eğitimin daha fazla önlem alması- ikametgahların incelenmesi gerekir.
- 3- Okullarımızda savaş mağduru olan çocuklar çok fazla sıkıntı yaşıyorlar öncelikli olarak bu çocukların dil eğitimi verilmesi gerekir. Daha sonra okullara başlamaları gerekiyor. Bu öğrenciler bir yerde toplanıp uyum sorununu aştıktan- dil eğitimi aldıktan sonra okullara dağıtılabilir.
- 4- Milli eğitim öğretmenlerine sahip çıkmalı, veli ve öğretmen arasındaki dengeyi iyi kurmalıdır.
- 5- Müfredat tekrar gözden geçirilip tasarlanmış öğretim materyalleri ve duygusal eğitim programına eklenerek öğretmene yol gösterici olunabilir.
- 6- Öğrencilerin sosyal faaliyetlere yönlendirilmesinde okullara ve velilere destekleyici-yol gösterici çalışmalar yapılabilir. (Uygun fiziki şartlar oluşturulmasında adım atılabilir)
- 7- Veli eğitimleri ile okul-aile-öğrenci ilişkileri desteklenebilir.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 007

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Öncelikle Milli Eğitim Bakanlığının öğrencilere dağıttığı kitapları yetersiz görüyoruz, ek kitaplar almak istiyoruz ancak bize olumsuz cevap-tepki olarak geri döndü. Bazı velilerimiz Milli Eğitime bu durumu şikayet ediyor ve öğretmenlerimiz zor durumda kalıyor sanki ticari bir amaç güdüyormuş gibi algılanıyor aslında ek kitap çoğu velinin ortak bir isteğidir.
- 2- Milli Eğitim Müdürlüğü bu konularda öğretmenin arkasında durmadığı için velilerimiz daha da cesaretlenerek şikayete gidiyor. Veli öğretmeni yönlendirir hale geldi, öğretmenin çalışma isteği kırılıyor.
- 3- Milli Eğitim sadece olumsuz şikayetleri ciddiye alıyor, ancak şikayet edilen konudan diğer velilerin memnun olduğunun farkında değiller, herkesin fikri alınmalı, biz veli olarak öğretmenlerimize yardımcı olmak zorundayız.
- 4- Çocuklarımızı nasıl takip etmemiz gerektiğini biz biliyoruz ve derslerini takip ederek öğretmene katkı sağlamak zorundayız.
- 5- Yardımcı kaynaktan faydalandığımız zaman velinin öğrenciyi kontrolü daha rahat oluyor, bilgi düzeyi düşük olan veliler bu kitaplardan daha rahat takip yapabiliyor.
- 6- İsimsiz şikayet dilekçeleri bizi çok üzüyor, öğretmenlerimizin şevkini kırıyor.
- 7- Velilerin kendisi ek kaynak tavsiyesi istiyor öğretmenden ancak öğretmen bu konuda arada kalan oluyor.
- 8- Eğitim sistemimiz sınav gerçeği üzerine kurulu olduğu için kaynak kitapların kullanılması kaçınılmaz, Milli Eğitimin bu konulardaki tüm şikayet dilekçelerini dikkate alması rahatsızlık verici.
- 9- Bir diğer eğitim sorunumuz sosyal etkinliklerin kısıtlı olması.
- 10- Biz sınıf olarak serbest etkinlik zamanında öğretmenimizle birlikte kutlamalar ve özel günlerde sergilemek üzere bir etkinlik yapmak istedik ve okul dışından bir eğitmen ayarladık ancak bir velimizin şikayeti üzerine bu iptal edildi oysa ki zorunlu değildi ve istemeyen veliler katılmak zorunda değildi buna rağmen bizim çocuklarımız istediği birşeyden vazgeçmek zorunda kaldılar hem çocuklarımız hem de biz çok rahatsızlık duyduk.
- 11- Çocuklarımızın ders dışında oynamaya-müzik dinlemeye-farklı sosyal etkinliklere ihtiyacı var ancak engeller karşımıza çıktığı için bir şeyler yapamıyoruz. Ondan sonra da okul ev arasında mekik dokuyan sosyalleşemeyen, kendini ifade edemeyen çocuklar yetiştiriyor ve nerede hata yaptığımızı sorguluyoruz.
- 12- Bizler de bu olumsuz ve isimsiz şikayet dilekçelerine karşı, kendi düşüncelerimizi ifade ettiğimiz ve kimliklerimizin açık olduğu, bu çalışmaların yapılmasını istediğimiz dilekçelerle Milli Eğitime başvurabiliriz tabi eğer dikkate alınacaksa.
- 13- Sosyal faaliyetler artırılması konusunda her okulda spor-aktivite salonlarının olmasının gerektiğini düşünüyorum. Ve bu salonlarda spor-müzik-resim vs etkinliklerinin de uzman kişilerce verilmesinin yararlı olacağı görüşümdedir, öğretmen çocuğa her konuda katkı sağlayamayabilir-yetemeyebilir. Bu ders saatlerinde varsın öğretmenler de eksik ücret alıversinler.

- 14- Biz Bolu'ya bu sene taşındık ve çocuğum okula uyum sürecinde zorlandı. Bu süreci kolaylaştırmak ve okulu sevdirmek adına ders saatlerinden sonra çeşitli faaliyetler düzenlenebilir.
- 15- Çocuklarımızı bazı fiziki şartlara sahip okullara taşımak zorunda kalıyoruz (... İlkokulu gibi) spor faaliyetlerine katılsın diye, oysa kendi okulumuzda olsa hiç başka bir yere gitmemize gerek kalmaz. Ayrıca çoğu velimiz çalıştığı için çocuklarımız servisle gidip gelmek zorunda kalıyor, okuldan sonra düzenlenecek etkinliklere kalırsa veli zor durumda kalıyor ve çocuğunun servisle eve gitmesini tercih ediyor.
- 16- Tam gün eğitiminde öğle araları özellikle çalışan veliler için sıkıntı oluşturuyor. Çocuklarımızın sağlıklı beslenebilmesi için al götür getir günde 2-3 defa aynı yolları gidip geliyoruz. Bazı çalışan velilerimiz ise onu da yapamadığı için okulda çocuklar sağlıksız bir öğünle geçiştiriyorlar öğle aralarını, aslında okullarda yemek hizmeti verilirse daha iyi olabilir.
- 17- Ben 2 lieğitim daha iyi olduğunu düşünüyorum, çünkü gerçekten veliler için öğle araları çok zor oluyor, çocuk öğle arası evden tekrar okula gitmekte zorlanıyor.
- 18- Kaynaştırma öğrencisi velisiyim, çocuğumun hafif düzeyde zihinsel yetersizliği var, şu anda öğretmenimizle işbirliği halinde gelişimine katkıda bulunmak adına elimizden geleni yapıyoruz ancak ortaokula geçtiğinde ne yapacağım düşüncesi beni çok endişelendiriyor. Bu çocukların eğitimi konusunda Milli Eğitimin öğretmenlerimizin işini kolaylaştıracak-yol gösterecek hiç desteği yok. Veliler olarak da bu konuda kendimizi yalnız hissediyoruz. Kendi çabalarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ancak çocuklarımız büyüdükçe sorunlarımız da büyüyor. Ortaokulda derslerine ayrı öğretmenler girdiğinde benim de çocuğumun da işinin daha da zorlaşacağını biliyorum. Milli Eğitimin bu çocuklarla ilgili çalışmalarını veli olarak yetersiz görüyorum, destek oda çalışmalarının okulun talebi ile değil Milli Eğitimin zorunluluğu dahilinde açılması ve öğretmenleri görevlendirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Bu öğrencilerimiz diğer öğrencilerimiz kadar Milli Eğitimin sorumluluğunda olmalıdır.
- 19- Derslik sisteminin uygulanması öğrencileri çanta ve gerekli materyalleri her seferinde taşıdıkları için yorabiliyor, tabi sınıf sistemi ve derslik sisteminin artı ve eksileri tartışılabilir.
- 20- Sınıf sisteminde öğrenci biraz daha sınıfını sahiplendiği için daha az zarar veriyor. Laboratuvar sınıfları dışında derslik sistemi daha güzel işlediğini düşünüyorum.
- 21- Derslik sisteminde de öğretmen branşına göre sınıfını düzenleyebiliyor, gerekli malzemelerini sürekli gezdirmek zorunda kalmıyor. Benim merak ettiğim bir konu Milli Eğitim Bakanlığı-Müdürlüğü'nün 4+4+4 sisteminden ne sonuç aldığı, ne kadar işlevsel olduğu ve ne gibi geridönütler aldıkları, bu sorunun cevabını almak isterdim. Ayrıca okullarda Andımız okutulmasının kaldırılmasını da doğru bulmuyoruz, biz veliler olarak bu duruma çok üzüldük. Siyasi konuların eğitim sistemimize yansımaları doğru bulmuyoruz.
- 22- Benim belirtmek istediğim bir diğer konu yardımcı eleman-hizmetli ihtiyacı okullarımızın temiz ve sağlıklı ortamlar olabilmesi açısından çok önemli. Bu ihtiyaç zorunlu bir ihtiyaç ve maddi kaynak isteyen bir ihtiyaç. Milli Eğitimin bu konuda da okullara destek olması gerekir, okullara ödenek sağlanmazken var olan hizmetli kadrosu ile yeterince temiz okullar sağlamak çok zor, bu konuda veliler okula destek olmaları gerekirken daha çok para istendi şeklinde şikayet ediyorlar, halbuki bu veli olarak bizim düşünmemiz gereken bir konu.
- 23- Her okulun belirli ihtiyaçları için ödenek sağlanması gerekir, eğer sağlanmıyorsa da velinin desteği şart. Eğer veli desteği olamayacaksa Milli Eğitim bunun nasıl sağlanacağını düşünmek zorunda, hem para vermeyin demek hem de okullara bu konuda destek olmamak idarecileri ve çalışanları zor durumda bırakıyor.
- 24- Biz okuldan ne bekliyoruz? Temiz ve düzenli, sağlıklı bir ortam olsun, gerekli materyaller sağlansın, eksik kalmamasın çocuklarımız istiyoruz. Öyle ise bu nasıl olacak düşünmek ve üzerimize düşen görevi yapmak zorundayız.

- 25- Bu konularda da öğretmenler zor durumda kalıyor, veliler ortamdaki şikayet ediyorlar ancak nasıl çözüleceğini düşünmüyorlar, idare veliden destek bekliyor, öğretmenler bunu dile getirdiğinde suçlu oluyorlar. Bolu Millî Eğitim Müdürlüğü'ne gittiğimizde muattapbulmakta zorlanıyoruz, herkes birbirleriyle küs, soruşturmanın yürütüldüğü bir ortam, şu anda karışık bir kurumumuz var.
- 26- Alo 147 hattına isimsiz şikayet alınmasını doğru bulmuyorum. Veliler ya da canı isteyen öğretmeni keyfi bir durumda da şikayet edebiliyor.
- 27- Bu şikayet konuları genellikle maddi konulardan çıkıyor, ancak bir öğretmen sınıfında durumu olmayan öğrenciyi çok iyi bilir ve onu hatta diğer çocuklar içinde eksik kalmaması için tolare eder, velisinden de maddi anlamda bir beklentisi olmaz.
- 28- Millî Eğitim Öğretmenlerimizin işini zorlaştırmasın, öğretmenlerimize işlerini yapmaları için fırsat verilsin. Ayrıca bu 4+4+4 sisteminde 66 aylık bir öğrenci ile 72 aylık bir öğrencinin aynı sınıfta eğitim görmesi konusunda ciddi sıkıntılar yaşandı. Öğrencilerin yaş gruplarına göre ayrılarak sınıfların oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.
- 29- Eğer ki 66 aylık çocuklara 1.sınıfa başlama zorunluluğu getiriliyorsa öncelikli olarak bu çocukların anasınıflarına alınması ve anasınıfının kesinlikle zorunlu tutulmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.
- 30- Aynı zamanda Çözüm Öneriniz ;Buna katkı olarak da 1.sınıfa başlayacak olan çocuklar için gerekli kararın doktor tarafından değil de anasınıfı ve gelişim uzmanları tarafından verilmesi çocukların gereksiz olarak sağlık raporlarıyla fişlenmesine engel olabilir.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Eğer kaynak kitapların kesinlikle kullanımına izin verilemeyecekse; (a) Okutulan ders kitapları daha kapsamlı hale dönüştürülebilir, (b) Yardımcı kaynaklar Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılabilir ve ders kitaplarına eklenebilir, (c) Tüm şikayet dilekçelerinin dikkate alınmaması ve öğretmenlerimizin yıpratılmaması.
- 2- Okullarda gerekli görüldüğünde dışarıdan bir eğitimle anlaşarak ve herkesin katılımını zorunlu tutmayarak sosyal faaliyetlerin düzenlenmesine engel olunmaması
- 3- Okullarımızda sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli fiziki şartların oluşturulmasında adımların atılması
- 4- Olumsuz şikayet dilekçelerinin yanısıra diğer velilerinde şikayetlerinin de dikkate alınması.
- 5- Okullarda gerekli şartlar oluşturularak öğle aralarında yemek hizmeti sağlanabilir.
- 6- Millî eğitimin okullara gerekli ödeneği ayırması, eğer devletin imkanları yetersiz kalıyorsa velilerin bağış yapmalarının engellenmemesi hatta teşvik edilmesi.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 008

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Disiplinli çalışmıyorlar, ders çalışmayı, zamanı nasıl kullanacaklarını bilmiyorlar. Öğrencilerin sorumluluk alma duygusundan giderek uzaklaştığını düşünüyorlar. medyanın öğrencileri olumsuz anlamda etkilediğini düşünüyorlar.
- 2- Ders kitaplarının içeriğinin gün geçtikçe boşaldığını, amaçların ve kazanımların çok uzun olduğunu düşünüyorlar. Bununla birlikte işlevsel olmayan bilgilerle dolu olmasına rağmen ödevlerin fazlalığı, derslerin fazlalığı rekabetin doğal sonucu olan dersane ihtiyacı nedeniyle çocuklarının sosyal aktivitelere zaman ayıramadıklarını düşünüyorlar. Dershanelerin kaldırılmaması gerektiğini düşünüyorlar. 4+4+4 eğitim sistemine adapte olamadıklarını, küçük yaşta çocukların okul için uygun olmadığını oyun çağında olduklarını söylediler. Eğitim sistemindeki bu köklü değişikliklerin pilot uygulamalar yapılmadan en az bir kuşak mezun etmeden uygulanmaya geçilmesinden duydukları rahatsızlığı ifade ettiler.
- 3- Rehberlik ve psikolojik Danışmanlık hizmetlerinin eğitim sisteminin içinde daha aktif rol üstlenmesinin gerektiğini düşünüyorlar. okullarda rehber öğretmenlerin derse girmeleri bunun için okullardaki rehber öğretmen sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorlar.
- 4- Birinci sınıf velilerinin, çocuklarına okuma yazma öğrenirken nasıl yardımcı olacaklarına yönelik eğitim verilmesini istiyorlar. Ailelere yönelik eğitimlerin fazlalaştırılmasını istiyorlar. Bolu da ki trafik sorunu, yol yapım çalışmaları gibi aksaklıkların okul giriş-çıkış saatlerinde trafik kazası gibi sorunlara neden olduğu önleyici hizmetlere ağırlık verilmesini istediklerini söylüyorlar. 4+4+4 eğitim sistemi nedeniyle 2 farklı okulun orta ve ilk okul binalarının değişmesine yönelik şikayetlerini de ifade ettiler.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 009

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 3 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Yök-Meb arasında tutarsızlık olduğunu düşünüyorlar. ezberci eğitim sisteminden çıkılması gerektiği, yaparak yaşayarak öğrenmeye geçilmesi gerektiğini düşünüyorlar. Öğretmene sunulan imkanların ve öğrenmeye yönelik imkanların artırılması gerektiğini düşünüyorlar.
- 2- Dershanelerin kaldırılmasının bu sistemde çözüm olamayacağını söylediler. Okulların yeterli fiziksel imkanlara sahip olmadığını atolyelerle, spor salonlarıyla, okul bahçelerindeki çeşitli düzenlemelerle eğlenerek öğrenmeye ağırlık verilmesini istiyorlar. Velilerin, öğretmene bakış açısının, tutum ve davranışlarının eğitime olumsuz yansıdığını öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırıldığını düşünüyorlar. Okul kantininde satılan ürünlere dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorlar. Trafik konusunda okullarla ilgili özel önlemlerin alınmasını istiyorlar. Okul aile birliklerinin isimlerini kermes dışında sosyal faaliyetlerle duymak istediklerini söylüyorlar. Çocuklarının okula aidiyetlik duygusu geliştiremediklerini il geneli sportif ve okul kültürüne uygun turnuvalarla çocuğun kendisini okula ait hissedebileceğini ve başarı oranlarının artacağını düşünüyorlar.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 010

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 11 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Sosyal aktiviteler, sportif faaliyetler yetersiz, spor salonu, öğrencilerin deşarj olacak alanları yok.
- 2- 4+4+4 sistemiyle üç okul meydana geldi. Binalar yapıldı çocuklara oyun alanları kalmadı. Okul bahçeleri daraldı. Beden eğitimi öğretmeni yok.
- 3- Yeni sistemde bir sınıf içerisinde çocuklar arasında 1 yaş fark oluştu. Küçük olanlar ezildi.
- 4- Teknolojik imkanlar başarının önüne geçiyor. Çocukları kısıtlayamıyoruz.
- 5- Üstün zekalı çocuklar için bu okul yetersiz kalıyor.
- 6- Dershanelerin varlığı, velilerde nasıl olsa dershaneye göndeririz, notlarını düzeltiriz düşüncesi var, okul hafife alınıyor.
- 7- Okul aile işbirliğinin azlığı

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Sosyal aktiviteler, sportif faaliyetler arttırılsın, spor salonları yapılsın.
- 2- Bolunun kuzey kısmına her mahalleye spor alanları yapılsın.
- 3- Okul bahçeleri büyütülsün. Oyun alanları oluşturulsun.
- 4- Yaşları birbirine yakın olanlar aynı sınıfa konulsun.
- 5- Okul öncesi eğitime önem verilsin.
- 6- Velilerin çocuklarla birlikte kitap okuması
- 7- Velilerin çocuklarını çalıştırması, daha çok ilgilenmesi.
- 8- Velilere yönelik aile içi eğitim seminerleri verilmesi
- 9- Çocuklara çalışma planları yapılsın.
- 10- Bilim sanat merkezleri açılsın.
- 11- Dershanelerin kaldırılması
- 12- Okullarda etüt açılması
- 13- Okul aile işbirliği daha çok olmalı, veli toplantıları artmalı.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 011

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

- 1- Kış günleri beden eğitimi dersi yapılamıyor. Spor salonu yok.
- 2- 1. Sınıftan 4 e kadar öğretmenlerin çok değişmesi.
- 3- Sınıf mevcutlarının kalabalık olması,
- 4- Test ve deneme sınavlarının yetersiz olması
- 5- Ortaokulda boş derslerin fazla olması, öğrencilerin boş derslerde okul dışına çıkması
- 6- Okul idarelerinin yetersiz olması
- 7- Yardımcı hizmetler personelinin yetersizliği
- 8- Ailelerin kitap okuma alışkanlığı yok.
- 9- Performans, proje ödevleri için araştırma yapılacak kütüphane, bilişim sınıfı yok.
- 10- Meslek liselerinde kültür dersleri az, seçmeli ders olarak veriliyor.
- 11- İlkokullarda disiplin cezası, yaptırım yok. Caydırıcılık yok.
- 12- Velilerde ve öğrencilerde bilinçli internet kullanımı yok.

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Spor salonu yapılabilir.
- 2- Sınıftan 4 e kadar aynı öğretmenle devam edilebilmesi için önlemler alınsın.
- 3- Derslik sayılarının artırılması
- 4- Test ve deneme sınavlarının sıklaştırılması
- 5- Boş derslere alternatif bir öğretmen girsin.
- 6- Boş dersler olacağı zaman velilere bilgi verilsin.
- 7- İdareci seçiminde özen gösterilsin.
- 8- Yardımcı hizmetler personeli arttırılmalı.
- 9- Veli seminerleri yapılsın.
- 10- Bilişim sınıfı, kütüphane oluşturulsun.
- 11- Kültür dersleri zorunlu ve sayısı çok olsun.
- 12- Cezalar daha caydırıcı olsun.
- 13- İnternet kullanımı ile ilgili seminerler verilsin.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 012

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- “Öğrencilerin telefon taşımaları, telefonla okula gelmeleri sorun. Öğretmenlerin daha disiplinli olup izin vermemesi gerekli. “Arkadaşlarım oynuyor ben de istiyorum.” diyor zor durumda kalıyoruz.”
- 2- “Bazı çocuklar okulumuza zarar veriyor, bu tür çocuklar okulun dengesini bozuyor. Ceza verilmeli bu çocuklar uzaklaştırılmalı.
- 3- Okulumuzun çevre düzenlemesi çok kötü, tel örgü yok, güvenli değil. Çocuk istediği zaman çıkıp eve gelebiliyor, ya yolda başına bir şey gelse. Küçük küçük çocuklar oradan oraya koşturuyor.
- 4- Okulun bahçesinde park ve yeşillik olmalı, çocuklara cazip hale getirilmeli.
- 5- Güvenlik önemli; çocuk kaçırılıyormuş. Burada sokak köpeği de çok. Mecburen okula bırakıp, almak zorunda kalıyoruz. Günde 4 kere okula gel-git yapıyoruz.
- 6- Evde iki kardeş beraber ders çalışmıyorlar, kavga ediyorlar. Ev sobalı, misafir geliyor, kışın çocukları başka odaya alamıyorum.
- 7- Dışarıdan gelen sinemalar var. Çok kısa sürüyor, ama 5 tl para, çok fazla. Arkadaşları gidince çocuk da gitmek istiyor, hayır da diyemiyoruz. İki kardeş de gitmek isteyince pahalı oluyor.
- 8- Okulun fiziki ihtiyaçları var, okulun duvarları çatlak. Okulun kantini yok, okulda kalıp yemek yeme imkanı yok. Yemekhane küçük zaten, taşınmalı olan öğrencilere yemek veriliyor. Çocukların canı ister. Ama sayılı geliyormuş, yemekler. Yemekhane ayrı bir yerde olabilir, diğer çocuklar görmesin.
- 9- Benim çocuğum ders çalışmak istemiyor, hemen kaçmak istiyor. Öğretmen bıktıracak kadar ödev vermiyor ama benimki hemen sıkılıyor. Öğretmeni seviyor, ödevini yapmadan okula gidilmeyeceğini biliyor, ama yanında beni istiyor.
- 10- Çocuklar ödev yaparken bizden çok yardım istiyor. Ödevini bana yaptırmak istiyor, kardeşini kıskandığı için daha çok ilgi istiyor.
- 11- Arkadaşlarıyla iletişime girmiyor, çekingen bir çocuk.
- 12- Bu okul köyde olduğu için iyi öğretmenler bu okula gelmiyor. Çarşıdaki okullarda daha iyi eğitim var. Bazı öğretmenler çok yaşlı, emekli olsa daha iyi. Daha genç öğretmenler gelir. Geçen sene öğretmen yetersizliğinden bütün seçmeli dersler yoktu.
- 13- Bazı öğretmenler hep yapabilenlerle (çalışkanlarla) ilgileniyor. Yapamayan öğrenci yici soğuyor.
- 14- Bizde iki sınıf birleştirildi, 30 öğrenci oldu, daha az öğrenci olsaydı, başarı daha iyi olurdu.
- 15- Çarşıdaki okullarda okumaya çabucak geçtiler. Bizim okulda daha okuyamayanlar var, niye böyle? Onların öğretmenler iyidir değil mi?
- 16- Aynı sınıfta büyükler (yaş olarak) var, küçükler var. Öğretmen ne yapsın , hangisini çalıştırsın. 2. sınıf ama hala geriden gelenler var.
- 17- Ben Çorum'dan geldim. Orada test kitapları ve deneme sınavları vardı. Burada da yapılmasını istiyoruz.
- 18- Okulumuzun temizlikçisi yok, temizlik yapılmıyor. Tuvaletlerimiz pis çocuklarımız girmek istemiyor. Tuvaletler eski.
- 19- Okulumuzda rehber öğretmen yok, niye bizde yok?

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 013

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Bir sınıfta bütün çocuklar aynı seviyede değil, bazıları iyi, bazıları kötü. Kötü olan öğrenci ziyan olmasın, onlara ek ders verilsin, destek verilsin.
- 2- Evde test çözdürün diyen öğretmenler var ama hep evde olmuyor.
- 3- Çocuklar derece aldığı zaman, sınıfta başarılı olduğu zaman ödüllendirilmeli. Çocuk teşvik edilmeli, yoksa sıkılıyor, umursamıyor.
- 4- Çarşıda çocuklar için imkanlar varsa da haberimiz olmuyor. Bu veliyle ilgili bir durum, çocuğunu çarşıya götüremeyen de var. Etkinlikler okula gelse.
- 5- Sosyal etkinlikler olsun, arkadaşlarıyla iletişimi gelişiyor. Çocuklar hep ders hep ders sıkılıyor.
- 6- Çocuğun başarısı aileden etkilenir, önce aile destek olacak ki çocuktan beklesin.
- 7- Okulun bahçesi müsait, aslında kapalı bir salon olsa sosyal etkinlikler için kullanılabilir. Okulun çocuk bahçesi olmalı.
- 8- Bütün okullar resmi bayramlarda çarşıya, stada gidiyor. Bizim okul niye gitmiyor?
- 9- Okulun bahçesinde duvar yok, kenarlarında tel yok. Güvenli değil, sürekli çamur içinde.
- 10- Okulun kapısı kapalı olsun, herkes girmesin. Kırsal bir alandayız. Güvenli değil, herkes içeri girebiliyor.
- 11- Birinci, ikinci olan çocuklar, diğer okullarla da yarışmaya sokulmalı. Burada yetenekli olan çocuklar harcanmamalı, fark edilmeli.
- 12- Erkek çocukları çok çekingen, hiç kendilerini anlatmıyorlar, az konuşuyorlar.
- 13- Üç tane çocuğum var, ikisi çok başarılı ama küçük olan öyle değil. Hep kendisini büyüklerle kıyaslıyor. Derslerini abisine bile sormuyor, inadına kendisi yapmak istiyor.
- 14- Bilgisayar ve telefon çok sıkıntılı, çocuklar ders çalışmıyor.
- 15- Bizden kaynaklanıyor, fırsat vermezsek izleyemezler.
- 16- Devletten bir görevli gelip bizlere, çocuklara televizyon, bilgisayar zararları konusunda bize anlatabilir.
- 17- Cep telefonu istiyorlar, diğer arkadaşlarında var diye o da istiyor.
- 18- Ben çocuğa telefon veriyorum. Zararını görmüyorum, çocuğu merak ediyorum, okuldayken arıyorum. Önüne köpek çıkabilir, merak ediyorum. Oyun için kullanmazsa sorun yok.
- 19- Ailelere çok şey düşüyor. Çocuklar aralarında kötü şeyler yapıyor. Ayıp şeyler konuşuyor. Tuvalete gidip yanlış şeyler yapıyorlar. Bunları engellemeliyiz. Birçok ailenin haberi bile yok. Çocuğumuzdan haberimiz olmalı.
- 20- Okulun bahçesinde çocukları köpek kovalıyor. Okul duvarlarımız çatlamış, okul tehlikeli. Bahçede ağaçları kesmişler, ama düzeltmemişler, sivri uçları var. Çocuk üstüne düşse yaralanır.
- 21- Bahçede su deposu var, çocuklar içine düşebilir, tehlikeli.
- 22- Su vanası da var, hiç kapanmıyor, hep akıyor. Çocuklar suyla oynuyor, üstlerini ıslatıyorlar.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 014

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (1 ve 2. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Gazipaşa ile burayı çok kıyaslıyorlar o bizim için sorun. Okulumuz çok eski bir okul ama müdürümüz çok iyi çok şükür şu an çok memnunuz. İngilizce dersine biraz daha önem verilmesini istiyoruz. İngilizce dersi haftada iki gün olsa daha iyi olur 1 gün yetersiz kalıyor. Okul çevresi güvenlik açısından sıkıntılı oluyor her okulda bir güvenlik olsa çok iyi olur. Çocuğumuz sabah okula geliyor biz onun gelip gelmediğini bilmiyoruz okuldan aransak daha iyi olur.
- 2- Zayıf olan derslerden kurslar verilebilir. Okulda düzen sağlanmıyor çocuklar arasında sürekli bir tartışma sürekli bir kavga yaşanıyor öğretmenler kavgalara duyarsız kalıyor. öğretmenlerin bir iki öğrencileri var iyi olan gerisi duymazdan geliniyor sopa yiyen benim çocuğum oluyor. Psikolojik sorunları olanları ayırabilirler. Sınıflarda seviye farkı var önde giden geride gidenleri beklemek zorunda kalıyor geriden gelenleri bir sınıfta toplasak daha iyi olmaz mı?
- 3- Bir hafta içinden 4 derse girmiyor benim 1 hafta sonra haberim oluyor.
- 4- Öğretmenler öğrencilere karşı ilgisiz motivasyonları düşük öğretmenler bu okulda kalmak istemiyor. Bir harfi öğrenmeden diğer harfe geçince o da problem oluyor. Sisteme uymak için bizim sınıflar geri kalıyor. Bazı Ortaokulda bazı çocukların adı çıkmış yaramaz diye hep itilip kakılıyor. Bazı öğretmenleri var ben görüşmüyorum öğretmen olarak karşıma almıyorum.
- 5- Çocuklarımız dışarıda oynayıp gezeceğine okulda kurslar etkinlikler açsalar daha iyi olur. Kendi aralarında anlaşmalarına da yardım eder.
- 6- Bilgisayar dersinde daha aktif kullanmayı öğretseler daha iyi olur. Öğretmenler ile çocuklar arasında iletişim sevgi bağı yok çocuğum bazı derslere girmek istemiyor. Konuşma saati düzenlense daha iyi olur çocuklar öğretmenleri ile bağ kurabilir bu sayede.
- 7- Bir veli olarak sözüme inanılmıyor. Müdür ile ve müdür yardımcısı ile görüştüm ama ögt. Hala aynı davranıyor.
- 8- Okul temizliğinde sıkıntı var. Camlar kapılar lavabolar... hizmetliler iş yapmıyorlar. Sabahları masaları biz temizliyoruz. Temizlikçi varsa onun yapması gerekiyor.havlular tuvalet kağıtları takip edilmiyor. Geçen yıl sınıf 1 kez silindi çamaşır suyuyla. Çözüm olarak hizmetlilerin takip edilmesi gerekiyor. Müdür daha fazla gözdağı verebilir. Sınıf boşalmadan temizliğe başlıyorlar.

- 9- Çocuklar sınıf sınıf Cuma namazına götürülse çok iyi olur çocukların ağızında çok küfür var din kültürü dersi de olmalı küçükten öğrenmesi gerekiyor.
- 10- Aidat paraları bazılarında alıyorlar bazılarında almıyorlar. Bu parayı herkesten alsalar daha iyi olur. Bu para okula harcanıyorsa alınsın ama bağış diye alıyorsa ben bağışımı başka bir yere yaparım.
- 11- Okula gelen yardımlardan yararlanamıyoruz.
- 12- Okulda beyaz gömlek giyiyorlar başka bir renk olsa daha iyi olur. Çünkü gömleklerin kolları mahvoluyor.
- 13- Bazı öğretmenler azimli değil yalnızca ailede bitmiyor. Bu okulun genç dinamik enerjik öğretmenlere ihtiyacı var. Öğretmen daha fazla ilgilenmeli. Öğretmenler ne yaptığını bilmiyor bir seviyor bir kızıyor araya bir seviye koymuyorlar.
- 14- Benim kızım öğretmenlerinden çok korkuyor
- 15- Kantinde oyuncak böcek satılmasını istemiyoruz markasız şeylerin satılmasını istemiyorum. Harçlarını oyuncuğa ucuz markasız şeylere yatırıyor. Kantin çok uyarı aldı ama yine de satmaya devam ediyor. Benim çocuğum o böceği yutsa o böcek onun karnında büyüse ne olur?

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 015

GÖRÜŞÜLEN OKUL : İlkokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (3 ve 4. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Öğretmenimizden gayet memnunuz bir sorun yaşamadık ancak sınıfımıza sonradan gelen bir çocuk sınıfın düzenini bozuyor. Okuma yazma bilmiyor öğretmen ona ayrı bir vakit ayırmak zorunda bizim çocuklarımız daha ilerde ....
- 2- Bizim yan sınıfta var bir tane sınıfın kapısını kırmış bizim çocuklara nasıl zarar verebilir onu düşünün bir de...
- 3- eğitimin ailelerde başlaması lazım bazı aileler küfür edince çocuğuna aferin diyor.bazı aileler kavga etmeyi destekliyor çocuklara kötü örnek oluyor.
- 4- Bence bu problemler için çocuklara ayrı bir sınıf açılsın ya da bunlar ayrı bir sınıfa alınsın onların tedavi edilmesi gerekiyor.
- 5- Psikolojik sıkıntıları olan çocukların bu okulda bulunmaması gerekiyor. Sınıfın düzenini bozuyorlar okuma yazma bilmiyor arsız ve saldırgan oluyorlar. Ne yapacağını kestiremezsiniz.
- 6- Bilmeyen çocuklara yaşlıları destek olabilir. Okuma bilmeyen bir öğrenciye arkadaşı yardım edebilir. Bu şekilde kaynaşmaları sağlanabilir. Ailelerin bunu desteklemesi gerekiyor. Onlara hızlandırılmış bir eğitim verilmesi gerekiyor öğretmen yetersiz kalıyor.
- 7- Aile sorunları olabilir anne baba ayrı olabilir her okula bir rehber öğretmen şart. Çocuk istediği an onun yanına gidip sorunlarını anlatabilmeli. Belli bir yaşta sonra çocuk her problemini bize anlatamayabilir. Rehber öğretmenin ara sıra gelmesi yeterli değil.
- 8- Dersleri zayıf olana ek ders açılabilir.Kendi öğretmeni ders sonrası 1 saat etüt verebilir.
- 9- Disiplin sıkı değil. Mesela bir toplantı oluyor 100 öğrencinin 30 velisi katılıyor. Çözümü nasıl olur onu ben de bilmiyorum. Veliler çok duyarsız. Tasarruf haftasında çocukları gösteri yaptı veliler ona bile gelmedi velilere gelmesi için baskı yapılabilir.
- 10- Veliler bilinçli değil. Çocuğa okula gönderiyor bırakıp gidiyor.Veliler bilgilendirilmeli ve psikolojik eğitime alınmalı.
- 11- Müstahdemler titiz çalışmıyor. Sıralar dağınık kalıyor çocuklar her sabah geldiğinde sıraları düzeltmek zorunda kalıyor. Görevlerini düzenli tam anlamıyla yapmıyorlar. Ben birkaç kez dile getirdim ama sürekli de söylemek istemiyorum. Sıralar veliler tarafından düzeltiyor. Müstahdemler öğretmenlerden üstün tutuluyor. Tuvaletler temizlenmiyor. Bunun için milli eğitimden denetleme yapılabilir öğretmen de sınıfa götürüp tuvaletleri şöyle kullanacaksınız şeklinde kuralları anlatabilir. Bunu vermeyen aileler var. Tuvaletler gerçekten kötü görünüyorlar. Denetlemeler artırılabilir.
- 12- Okula para toplanıyor ve ben bu paranın nereye gittiğini bilmiyorum. Parası olmayanlar var hadi biz verebiliyoruz ama onlar ne yapsın?
- 13- İngilizce dersi sadece 1 saat o biraz fazlalaştırılsa daha iyi olur.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 016

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

SORUN: Okulda tuvaletlerin temizliğinin yeterince yapılmayışı.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: Okuldaki temizlik görevlilerinin sistemli bir şekilde her teneffüsten sonra tuvaletlerde temizlik yapması.

SORUN: Okuldaki fiziki yapının eğitim için elverişli olmayışını dile getirdiler. Öğrencilerine göre sıraların oldukça küçük olduğu için öğrencilerin ilkokuldan kalma sıralara tam olarak yerleşemediklerini söylediler. Ayrıca sınıf dolaplarının her sınıfta mevcut olmadığından sürekli bütün eşyalarını getirip götürmek zorunda kaldıklarını ifade ettiler.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: Sınıf sıralarının öğrencilerin yaş gruplarına uygun hale getirilerek yenilenmesi. Sınıfların içerisinde öğrencilere bireysel sınıf dolapları oluşturulması.

SORUN: Öğrencilerin okul ortamında zihinlerini dağıtıcı etkinliklerin yeterince yer verilmediği için motivasyonlarının zaman zaman düşüklük göstermesi. Ders dışındaki aktiviteler konusunda gerekli önemin verilmeyişi.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ: Okul gezilerinin düzenlenmesi, okul içinde sportif yarışmaların yapılması, masa tenisi gibi bina içinde hareket edebilecekleri faaliyetlerin yapılması, bilgi yarışmalarının yapılmasını önerdiler.

SORUN: Değerler eğitimi faaliyetlerine gibi çocuklara davranış kazandırmada önemli etki eden etkinliklerin yeterince önem verilmemesi. Öğrencilerin öğretmenlerin düşündüklerinden daha fazla bu tip konulara önem verdiklerini geçen dönem içerisinde gördüklerini ifade ettiler.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: Değerler eğitimi faaliyetlerinin okul içerisinde yapılması.

SORUN: Sınav sisteminin çok sık değişmesinden dolayı hem öğrenci hem de veli olarak uyum sağlamakta güçlük çekildiğini ifade ettiler.

ÇÖZÜM: Kalıcı sistemler konularak çocukların deneme tahtası olmasının önüne geçilmesi.

SORUN: Okulda maddi imkansızlıklarının mevcut olduğundan dolayı yeterince öğrencilere imkan sunulamaması. Özellikle velilere gönüllü bağış sisteminin çok sağlıklı çalışmadığı için okulun birincil ihtiyaçlarının çok sağlıklı olarak çözülmediğini ifade ettiler.

ÇÖZÜM: Okula Bolu MEM ve Valiliği tarafından gerekli yardımların yapılmasını istediler.

SORUN: Okulda maddi imkanı yetersiz öğrencilerin sınavlara hazırlanmada velilerinin dershaneye göndermekte zorluk yaşadıkları için eğitim şartlarının adaletli olarak sunulmadığını ifade ettiler.

ÇÖZÜM: Halk Eğitim Müdürlüğü ya da okul içinde bir kurs sistemi açılarak gönüllü öğretmenler ve istekli öğrencilerle adaletli bir sınava hazırlanma imkanının sağlanması.

SORUN: Öğretmenlerin disiplin sağlamada sorunlar yaşadıkları ve öğrenciler için ellerinde yaptırımlar olmadığı için sorunların çözümü konusunda kısıtlı kaldıkları ve bu önlenemeyen davranışların da çocuklar arasında bulaşıcı bir şekilde yayılma olasılığının var olduğunu ifade ettiler.

ÇÖZÜM: Öğretmenlerin öğrencileri disipline etmede yetkilerinin kuvvetlendirilmesi. Öğretmenlerin haklı iken olaylara müdahalelerinde haksız hale getirilmesinin önüne geçilmesi.

SORUN: Okul giriş ve çıkış saatlerinde öğrencilerin güvenliğinin yeterince sağlanamaması.

ÇÖZÜM: Okul giriş çıkış saatlerinde Emniyet Müdürlüğü tarafından en azından iki-üç polis memuru görevlendirilerek okulun güvenliğinin sağlanması.

SORUN: Okula Bolu Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından üst düzey görevliler tarafından gerekli ziyaretlerin yapılmaması. Dolayısıyla sorunların fark edilmesinde ve çözülmesinde birincil insanların doğrudan sorunları birincil ağızdan fark edememesi.

ÇÖZÜM: Okula Bolu Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gerekli ziyaretlerin yapılması.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 017

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (5 ve 6. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Öğrenci velilerinin belirttiği sorunlar ana başlıklar halinde yazılmıştır. Çalışmaya 5 ve 6. sınıf velileri katılmıştır.

Maddi Konular:

- ✓ Her yıl çeşitli kermesler düzenleyerek okullara katkı sağlamaya çalışıyoruz. Okulların bir bütçesi olmalı. Bu bütçeden okul için gereçli araç gereçler alınmalı.
- ✓ Okul bahçesinin durumu çocukların oynaması için uygun değil, uygun bir malzeme ile kaplanmalı.

Güvenlik:

- ✓ Okul çıkışlarında trafik ile ilgili sorunlar yaşanıyor. Bir polis, görevli ya da bir gönüllü bulundurulmalı. Çocuklarımızı okula gönderdiğimizde evde rahat edemiyoruz. Çocuklar okul giriş-çıkışlarında birbirleri ile şakalaşırken kazalara neden olabilir.
- ✓ Okula kamera konulması güvenliği artıracaktır.

Zararlı alışkanlıklar:

- ✓ Öğrencilerimiz zararlı alışkanlıklarla ilgili örnekleri etrafta oldukça görüyor. Ayrıca konuşmaları oldukça bozuk(küfürlü ve argo konuşmalar).

Temizlik:

- ✓ Okulu tuvaletlerinin temizliğinin sağlanması gerekir. Okullardaki temizlik personeli sayısının artırılması gerekir. Temizlik malzemeleri için de bir bütçe olması gerekir.

Öğrenci başarısı:

- ✓ Kalabalık sınıf ortamları başarıyı olumsuz etkiliyor.
- ✓ Okul çantaları çocuklara ağır geliyor. Öğrencilere tablet verilmesi durumunda başarı artacaktır.
- ✓ Okul sonrası öğrencilere takviye /kurs çalışması yapılması konusunda öğretmenlerden konuyla ilgili sorun olduğu bilgisi aldık. Bununla ilgili yasal düzenlemelerin yapılması uygun olacaktır.
- ✓ Bazı öğrencilerin evlerinde internet ya da bilgisayar olmayabilir. Okullarda öğrencilerin kullanabileceği internet odaları açılabilir. Ancak bu çalışmalar kontrol altında olmalıdır. Okullarda kullanılan internetin hızı düşüktür.

- ✓ Akıllı tahtalar okullarda kullanılmalıdır.

Öğretmen kadrosu:

- ✓ Okullar arasında fark yok. Öğretmenlerimizden memnunuz ama bazı öğretmenler okulumuzu tercih etmiyor. Okulumuza gelen öğretmenler uzun süre kalmıyor. Kısa süreli çalışmalar olduğundan öğrenciler olumsuz etkileniyor.
- ✓ Okullarda öğretmenler arasında gruplaşma, kadrolaşma, siyaset olması uygun değil.
- ✓ Okulun fiziki ortamı ile ilgili eksiklerin giderilmesine yardımcı oluyoruz. Bu konuda sıkıntı yaşamıyoruz. Bundan sonra okul idaresi ve öğretmenler kalıyor. Ancak eğitim öğretim konusunda çok gerideyiz. İlerleme sağlayamıyoruz. Sosyal ve sportif çalışmalar yetersiz. Buna uygun öğretmen kadrosu yok. Kısa süreli öğretmen çalışması olduğundan bu konulara hevesli olmuyorlar.
- ✓ Öğretmenlerden duydum: Öğrenciler ile ilgili bir durumda onlarla fazla ilgilenemiyoruz. İlgilendiğimizde sıkıntı yaşıyoruz. Yasal düzenlemeleri yapılması gerekir.
- ✓ Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda iyi yetişmiş olması gerekir. Öğretmenlerin motive edilmesi gerekir. Başarı öğretmende başlar, öğretmende biter. İdealistliklerini kaybetmeden çalışması gerekir.

Sosyal faaliyetler:

- ✓ Evde yaramaz olan bir çocuk okulda da yaramazlık yapar. Sosyal etkinliklerle ilgili bir çalışmanın olmaması çocukları olumsuz etkiliyor.
- ✓ İzcilik çalışmalarını yapılması yararlı oluyor.

Okul:

- ✓ Okul olarak en önemli sorunumuz imaj sorunudur.
- ✓ Okulumuz tercih edilen bir okul değil. Okulumuz üzerine yapışmış bir etiket var. Bunu silemiyoruz. Öğretmen kadromuz uzun süre bu okulda çalışacak öğretmenlerden oluşmalı. Veliler olarak da öğretmenlerimizi motive etmeliyiz.
- ✓ Okul aile birliğinin oldukça yetkisi var. Ancak kâğıt üzerinde kalması bekleniyor. Önemli bir birlik. Tarafsız olabiliyor, hem velilere yakın hem de idareye yakın. Genel anlamda okul aile birlikleri daha iyi işletilmeli. Okul aile birlikleri desteklenmeli. Bu birlikler pek çok şeyi çözecektir. Birlik aradan çıkarılırsa veli-idare, veli-öğretmen birbirine uzak kalıyor.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 018

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ **(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ**

- 1- Okuldan yapılan duyurulardan bazen haberdar olamıyoruz. Bilgilendirmenin daha çeşitli yollarla yapılması uygun olacaktır.
- 2- Çalışan veliler düşünülerek veli toplantılarının hafta sonu da yapılması gerekir.
- 3- Sınıf rehber öğretmenlerinin sık değişmesi bir sıkıntıdır. Öğretmenlerin öğrencileri daha iyi tanınması için sınıf rehber öğretmenliği okul bitene kadar devam etmelidir.
- 4- Ortaokula geçildiğinde ilkokuldan gelen sınıfların karıştırılması yararlı olacaktır.
- 5- Okul kütüphanesi zayıf. Geliştirilmeli.
- 6- Okulların trafik güvenliği mutlaka sağlanmalı. Okullar uygun yerlere taşınmalı. Trafikten, şehrin gürültüsünden uzak olmalı. Çeşitli etkinlik salonları bulunmalı.
- 7- Okullara maddi destek sağlanmalı. Okullar kendi ihtiyaçlarını kendi karşılamak zorunda bırakılmamalı. Okullar eksiksiz hale getirilmelidir.
- 8- Çocuklarımızı istediğimiz okula gönderemiyoruz. Mahallesine göre okullara çocuk kaydı yapılıyor. Herkes istediği okulu seçebilmeli. Bu rekabet oluşturacak ve okulların kalitesini artıracaktır.
- 9- Sınıf oluşumları konusunda dikkatli olunmalı. Velinin gelirine, çocuğun durumuna bakılarak sınıflar oluşturulmamalıdır.
- 10- Ders başarısı düşük öğrencilerin durumları araştırılmalı, başarılarının artırılması için gereken önlemler alınmalıdır.
- 11- Anne babalar, öğretmenler zaman zaman eğitimlerden geçirilerek kendilerini yenilemeleri, bilmediklerini öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- 12- Öğrenciler küçük yaştan itibaren dershanelere gönderiliyor. Bu durumda son yıllarında dershaneden soğuyor ve başarısı düşüyor.
- 13- Bahçe temizliği, güvenlik sistemleri, ses düzeninin yeterli olmayışı,
- 14- Velilerin okul manevi desteğinin olmaması. Veliler olarak biz öğretmenleri tanımıyoruz. Toplantılarda brans öğretmenlerini tanımak isterim. Okul çıkışı etüt yapılmasını istiyorum. Öğretmen tutumlarının çocuklara uygun olması gerekir.
- 15- Çocukların ders başarısı yanında davranışları ile de ilgilenilmelidir.
- 16- Bolu'ya yeni geldik. Bolu'da sosyal etkilere ulaşmak geldiğimiz yere göre daha kolay. Çocuğum yüzme kursuna gidiyor. Oraya ulaşmak geldiğimiz yere göre daha kolay.
- 17- Okulda ders dışı etkinlikler yok denecek kadar az. Olanlarda sürekli değil, yarıda bırakılıyor.
- 18- Sınavlara hazırlama konusunda öğretmenler tam olarak desteklemiyorlar.
- 19- Öğrencilerimizde sınav stresi oldukça yüksek.
- 20- Ortak sınav sonuçlarının hala açıklanmamış olması bir sorundur. Ayrıca sınav sisteminin sık olarak değişmesi çocuklarımızı olumsuz etkiliyor.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 019

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Benim çocuğumun sınıfı çok gürültülü ve hareketli, öğretmenin sınıf kontrolü zor oluyor, önlem alınamıyor sınıfın dağıtılmasını istedik ancak okul idaresi buna sıcak bakmadı, tüm sorumluluklar öğrencilere verilmiş durumda ödev kontrolü gibi.
- 2- Benim öğrencim farklı bir okuldan geldi, orasıyla kıyasladığım zaman buranın eğitim düzeyi çok daha iyi.
- 3- Çocuklarımız sürekli sınava giriyorlar, kaynak kitaba ihtiyaç duyuyorlar, öğrencilerimizin okul ortamında daha fazla soru çözmelerini istiyoruz.
- 4- Okullarımızda spor imkanı hiç yok, spor faaliyeti yapacak imkanlar yok .
- 5- Bolu bu konuda çok eksik bir il.
- 6- Zaten çocukların da dershaneden okuldan sosyal faaliyetlere ayıracakları zamanı yok.
- 7- Çocuklarda aşırı bir güven var bu da veliden kaynaklanıyor, anne babaya güvendiği için okulda hiçbir kurala uymuyorlar. Veliler toplantılara katılmıyor bu da sorunların çözümlenmesini engelliyor.
- 8- Okulumuzda Suriye'den gelen öğrenciler büyük bir sorun, yaşları büyük, dil sorunu var, dersi anlamıyorlar bu da sınıf ortamında zaman kaybına neden oluyor. Bizim okulumuza gelmesinler demiyoruz ancak farklı bir yöntem uygulanmalı, ayrı bir sınıf oluşturulabilir. Önce dil sorunları halledilebilir. Daha sonra okula uyum sağlayabilirler.
- 9- Çok sık öğretmen değişikliğinin olması çocukları olumsuz etkiliyor, öğrencilerin olumlu davranışları oturtulamıyor, bu nedenle sınıfımızda bu sorunlar devam ediyor, çok kuralsız hareketli bir sınıf.
- 10- Okulumuzun eğitim düzeyini beğeniyoruz ancak öğretmenler biraz daha çaba gösterirse her şey daha iyi olabilir.
- 11- Okulumuz materyal açısından biraz eksik, donanım sınırlı, sınıflar kalabalık, binamız çok sıkışık.
- 12- Performans ödevlerinin evde yapılmasını yanlış buluyorum, ödevler veliler tarafından yapılıyor öğrencilerde yüksek notlar alıyor, veliler yarış halinde, çocukların da işine geliyor çünkü hazır ödevi alıyorlar ve okula getiriyorlar bu konunun bir şekilde çözümlenmesi gerekiyor. Hatta veliler arasında konuşmalar geçiyor ödevden "100" aldım gibi. Ödevler sınıfta yaptırılabilir.
- 13- Gazipaşa Bolu'da iyi okullar arasında, öğretmenlerimizle iletişime geçebiliyoruz, görüşme yapabiliyoruz.
- 14- Yeni binaya geçildiğinde sınıf mevcutlarının azaltılması düşünülebilir, kura ile yeni sınıflar oluşturulabilir.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 020

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Bizim 1 numaralı sınıfta okulun fiziki şartları ve sınıfların kalabalık olması, laboratuvarımız yok materyaller eksik, spor salonumuzun olmaması çok büyük eksiklik.
- 2- Okulumuzun sınıf mevcutlarının kalabalık olması sebebiyle ders düzeni bozuluyor, öğretmenler ders anlatımında zorlanıyor, bir öğrencinin dikkat dağınık davranış diğerlerinin de dikkatinin dağılmasına sebep oluyor.
- 3- Bu nedenlerden ötürü çocuklarımıza ek takviyeler aldığımız zorunda kalıyoruz.
- 4- Derslik sistemi olmaması da eğitimi olumsuz etkiliyor, teneffüs süreleri çok az ikili öğretim olduğu için.
- 5- Öğretmenlerimize görüşme için geldiğimizde bazen bizimle muhatap olmuyorlar, okul aidatı vermeyen öğrenciler zor durumda kalıyorlar.
- 6- Fotokopi dağıtım konusunda sıkıntılar yaşıyoruz.
- 7- Bu tarz öğretmenlerimiz çok az, onun dışında diğer öğretmenlerimiz çok ilgili.
- 8- Yeteneğe dayalı derslerde not verilmemesi gerekiyor not kaygısı nedeniyle çocuklar resim – müzik gibi derslerden uzaklaşıyorlar, rahatlatma dersi olarak değerlendirilmeli, zaten bu çalışmaların tamamı derste bitmediği için eve getiriyor, evde veliler yapmak zorunda kalıyor.
- 9- Performans, proje ödevlerinin okulda yapılması gerektiğini düşünüyorum, evde sıkıntı yaşanmasına sebep oluyor, çocuğumun düşük not almaması adına veli olarak ödev yapıyorum.
- 10- 41 Kişilik bir sınıfta 40dk 50 soru sorulduğunda çocuklarımız yetiştiremiyor ve başarı düşüyor, ortak sınavlarda başarı düşüyor.
- 11- Okul saati sonrasında etüt uygulaması yapılabilir, ancak ikili eğitim olduğu için bu konuda sıkıntılar yaşanıyor.
- 12- Yeni bina ile ilgili belirsizlik olduğu için onunla ilgili de planlama yapamıyoruz. Milli Eğitim bize bu konuda net bir cevap vermiyor. Yeni okula birçok okulun geleceği konusunda endişeler var.
- 13- Bu okulun sıkıntısını biz çekiyoruz ve yeni binada artık çocuklarımız rahat eğitim alsın istiyoruz, farklı okulların aynı binada eğitim almasını doğru bulmuyoruz.
- 14- Veliler çok tedirgin, yeni bina ile ilgili net bir söylenti olmaması nedeniyle çok tedirginiz.
- 15- Okulumuzda prefabrik binalar ömrünü doldurdu, tehlikeli bir durumda, anaokulunun şartları çok kötü durumda, çocuklar sürekli hasta oluyorlar.
- 16- Yeni okulla ilgili çok güzel planlarımız var ancak uygulamaya geçiremiyoruz.
- 17- Parası olan veliler çocuklarının eğitimini destekleyebiliyor, sistemimizde de çok eksikler var, maddi durumu çok kötü olan, dersane ya da takviye aldırılmayan velilerin çocukları tespit edilip açıkta bulunan öğretmenler ücret karşılığı görevlendirilerek başarılı olan ancak imkanı bulunmayan öğrenciler desteklenebilir.
- 18- Evde çocukların teknolojiyi takip sıklığı veli açısından zor bir durum. Bizler bu konuda bazen çaresiz kalıyoruz, engelleyemiyoruz. Bu konularda veliyi destekleyici seminerler verilebilir.

- 19- Maddi durum iyi ise çocukları bazı sosyal faaliyetlere yönlendirebiliyoruz yoksa çocuklar bilgisayar başında vakit geçiriyorlar.
- 20- Ücretsiz sosyal faaliyet alanında eksiklik var.
- 21- Okullarda güvenlik konusunda sıkıntı yaşanıyor, çocuklarımız Allah'a emanet. Her okulda güvenlik tedbirleri alınabilir. Milli Eğitim'den görevlendirilecek güvenlik görevlisi yada okullara bir polis görevlendirilebilir. Okul giriş ve çıkışlarında kalabalık olduğu için gerekli tedbirler alınabilir.
- 22- Çıkışlarda trafik yoğunluğunu azaltmak adına öğrencilere trafik görevlisi olarak görev verilebilir. Bu konuda Emniyet'e başvurulabilir ,okulumuzun önü sürat yapma konusunda çok müsait.
- 23- Çocuklarımızın okul dışında vakit geçirebileceği internet cafe yerine gidip verimli vakit geçirilebilecek bir alan yok bu da çocukların yanlış yerlerde yanlış işler yapmasına sebep olabiliyor.
- 24- Bolu ili olarak okullarda görsel materyaller güzel kullanılıyor, bu da çocukların ilgisini çekiyor, kalabalık sınıflarda bu başarı sağlanabiliyorsa daha az mevcutlarda öğrencilerimizle daha fazla başarı sağlanacaktır.
- 25- Biz veliler olarak sıkıntı yaşıyoruz ancak öğretmenlerimiz sınıf ortamında çok daha fazla sorun yaşıyorlar, okul olarak fiziki şartlarımızdan dolayı çok sıkıntıdaız.
- 26- Öğrencilerimizde davranış bozukluklarını çok yoğun gözlemliyoruz bu durum anne babadan kaynaklanıyor çocuklarımızla daha fazla ilgilenmemiz gerekiyor. Öğretmenlerimize hiç saygı yok Öğretmenler yutup gidiyorlar, öğretmenin arkasında duran yok, seslerini çıkaramıyorlar, çıkartırlarsa zararlı çıkıyorlar. Öğretmen bir konu ile ilgili görüşmek üzere veliyi çağırıyor veli öğretmeni haksız çıkarmaya çalışıyor.
- 27- Yapılan şikayetler çok iyi değerlendirilmeli ki öğretmen mağdur duruma düşürülmemeli.
- 28- Sınıflarda her geçen gün problemlı öğrenciler artıyor, bu problemlı öğrenciler tespit edilerek Bakanlıklar tarafından öğrenci ve velilere yönelik düzeltmek adına çalışmalar yapılabilir. Psikolojik destek sağlanarak bu çocukları kazanabiliriz ve bu çalışmalar- eğitimler aile için zorunlu olmalı ki bir sonuç alınsın.
- 29- Sınıflarda bulunan zihinsel yada psikolojik sıkıntıları olan öğrencilerle Milli Eğitim daha fazla ilgilenebilir bu çocukların davranışları sınıfta diğer çocukların eğitimini de etkiliyor hem ailelerine hem de çocuklarına gerekli çalışmalar yapılırsa hem bizim çocuklarımız mağdur olmaz hem de bu çocuklar topluma kazandırılmış olur.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 021

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Okulumuz 2 li eğitim olduğu için çocuklar sosyal aktivitelere katılmıyorlar, zaten ortam da yok, okulun fiziki şartları daha uygun olursa hem öğretmen hem de öğrenci açısından daha faydalı olacaktır.
- 2- Spor salonu veya farklı aktiviteler düzenlenebilecek bir alanımız yok.
- 3- Bolu'da bizim 3.yılıımız, başka okullarda da çocuğum okudu, 2li eğitimin bazen avantajları var, öğle arası gidip geldiklerinde de bazen çok yorulabiliyorlar, biz bu okuldan diğer okullara göre çok memnunuz, çocuğum burada çok mutlu, arkadaşları tarafından hemen kabullenildi.
- 4- İdareci ve öğretmenlerimizden çok memnunuz, sorunlarımızı paylaşabiliyoruz.
- 5- Biz eşimin işi gereği çok fazla il gezdik, Bolu'yu geldiğimiz ile göre biraz daha eğitim konusunda, motive konusunda eksik gördüm.
- 6- Benim çocuğum çok yaramaz olmasına rağmen okulda kazanmaya yönelik davranıldı ve davranışlarında düzelme oldu.
- 7- Okulumuzun fiziki şartları yetersiz olduğu için derslik sistemi olmadığı için yaratıcılıkları gelişmiyor.
- 8- Binalarımız çok eski, soğuk olduğu için çocuklarımız hasta oluyor.
- 9- Yeni bina tekli eğitim olursa o konuda da çocuklarımız sıkıntı yaşayabilir.
- 10- Temel eğitimde 2 tane sorun yaşanıyor; 1.si okullarda disiplin sorunu yaşanıyor, 2.si de öğretmenlerimizin itibarsızlaştırılması. Devletimiz eğitim alanında çok bilinçsiz hareket ediyor, her sene sınav sistemi değiştiriliyor, kendimizi oyuncak gibi görmeye başladık. Benim çocuğum öğretmen olmak istiyordu, artık çocuklarımız öğretmenlerin durumunu gördükçe öğretmen olmak istemiyorlar, mutlu olamayacaklarını düşünüyorlar.
- 11- Öğretmen öğrenciyi disiplin etmek istediğinde veli soluğu okul idaresinde ya da Milli Eğitim de alıyor, şikayet ediyor, öğretmenler artık uğraşmak istemiyor.
- 12- Okullarda öğretim var eğitim yok, ilim öğretiliyor, olumlu davranış-ahlak kuralları öğretilmiyor. Veli önce okula geldiği zaman çocuğunun ahlakını sormalı, bu düzgün değilse derslerinde başarılı olmuş çok bir anlam ifade etmiyor benim için. Milli Eğitim Bakanlığını bu konularda da başarısız görüyorum.
- 13- Özel okulların öğrencilerin ders başarısını değerlendirmesinde hakkaniyetli davrandıklarını düşünmüyorum. Bizim çocuklarımıza göre notlarının şişirildiğini düşünüyorum.
- 14- Dershanelerin çocukların eğitimine katkı sağladığını düşünmüyorum, çocuklar isteksiz gidiyorlar ve çok yoruluyorlar.
- 15- Çocuklar dershane okul arasında mekik dokumaktan sosyal faaliyetlere zaman ayıramıyorlar.
- 16- Çocuklarımız okuldan mezun olduklarında ne millet- ne tarih- ne manevi değerleri öğrenmeden mezun oluyorlar, iyi bir liseyi kazanmış ne önemi var.

- 17- Çocuklar test çözmekten robota dönüştürüldü, sınav sistemi çok yanlış, ergenlik dönemindeki bir seçim çok sağlıklı bir seçim olmayabilir, şu andaki kararları ile sonraki kararları değişebiliyor.
- 18- Öğretmenler her ne kadar iyi niyetli olsalar da yeni sistemde şahsiyet kazandırmaya yönelik bir eğitim yok, bizim zamanımızda böyle değildi, biz öğretmenlerimizi şimdi bile gördüğümüzde önümüzü ilikleyip selamlıyoruz. Müfredatın ağırlığı öğretmenlerin eğitim konusunda eksik kalmalarına sebep oluyor.
- 19- Çocuk eve geldiğinde veli olarak bugün ne yaptın neler öğrendin demiyoruz da kaç aldın artı mı eksi mi aldın diye soruyoruz.
- 20- Çocuklar sınavlardan artık korkar hale geldiler, bunu da bizim beklentilerimiz belirliyor, sürekli sınav mantığı ile hareket ediyoruz.
- 21- Milli Eğitimin de öğrencileri bu sınavlar için yeterince yetiştirdiğine inandıktan sonra bu sınavlara tabi tutması gerekir.
- 22- Çocuklarımıza üzüldür hale geldik, benim çocuğum sürekli ders çalışıyor ama yine de Milli Eğitimin Yaptığı Ortak Sınavda 6 yanlış çıktı ve çok üzüldü.
- 23- Çocukların dışarıda vakit geçirme ortamları yok, çünkü şartlar uygun değil. Bolu bu konuda çok eksik, sosyal alan konusunda kısır bir il.
- 24- Öğrencilerin öğretmene saygısı kalmadı, veliye öğretmeni sorgulama fırsatı veriliyor, ve veli bunu sonuna kadar kullanıyor, öğrenciler de bunu görüyorlar.
- 25- Öğretmenlere yetki verilmeli, öğrencinin üzerinde otoritesi olmalı, öğretmenin belli bir yaptırımı olmalı.
- 26- Okullara ödenek verilmiyor, bu sefer velilerden beklenti oluyor, veli vermiyor, mutlaka okullara ödenek ayrılmalı.
- 27- Çocukların temiz tuvaletlere girebilmesi kadrolu hizmetli yeterli olmuyor, ücretli çalışana ihtiyaç duyuluyor, veli olarak okullara destek olmak zorundayız.
- 28- Okullara herhangi bir işyeri olarak bakılmamalı, devletin en çok okullara değer vermesi lazım, bu okullarda bireyler yetişiyor, topluma kazandırmak zorunda olduğumuz sağlıklı bireyler.
- 29- Dershaneler kaldırılacak deniyor tamam kaldırılсын ama okullar eğitim-öğretim alanında yeterli midir, önce bu durum düzeltilmeli tüm alt yapı oluşturulduktan sonra dershaneler kapatılmalı. Bu sefer özel derslere olan talep artacak bu da velileri zorlayacak.
- 30- Devletin her kurumu sağlamaştırıldı, eskiye göre yenilendi ancak Milli Eğitim nedense hep değişikliklere maruz kalıyor ve ben bir veli olarak bu kuruma güvenmiyorum.
- 31- Okullarda kılık kıyafet konusunda bir tutarsızlık yaşanıyor, her okul ya serbest yada üniformalı olmalı kimi farklı kimi farklı, çocuklarda da bu konuda tutarsızlık oluştu.
- 32- Üniformanın çok daha doğru bir seçim olduğunu düşünüyorum çünkü çocuklar arasında marka takıntısı oluyor, alabilen veli var alamayan veli var. Bu da velileri zor duruma sokar, çocuklar alınması için baskı yapacaklardır.
- 33- Okullarda güvenlik sıkıntısı var, herkes dilediği gibi okula girip çıkabiliyor, kimin girdiği kimin çıktığı belli değil.
- 34- Çocuklarımız 12 yıl okuyor ancak bir yabancı dil öğrenemiyorlar, bunu da eğitim sistemimizde büyük bir sorun olarak görüyorum.
- 35- Öğretmenler öğrencilere sorumluluk vermeli, aktif olarak öğrenci derse katılmalı, projeksiyonun kullanımının yanı sıra öğrenciler derse hazırlanıp gelmeli ve derse katılmalı.
- 36- Yeni binaya taşınacaksa ilkokul ve ortaokulun birlikte taşınmasını istiyoruz.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 022

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 5 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Bolu genelinde aynı eğitim verilmesine rağmen bazı merkez okulların popülerliğinden rahatsız olduklarını ifade ettiler. Okullardaki eğitimin yetersiz kaldığını bu nedenle çocuklarını dershanelere gönderme ihtiyacı hissettiklerini, kapanmasını istemediklerini ifade ettiler. 4+4+4 eğitim sistemine geçişle birlikte sınıflarındaki ve okuldaki öğrenci sayısının fazlalığından rahatsız olduklarını ifade ettiler. Çok sık öğretmen değişikliği olduğu zaman öğrencileri olumsuz etkilediğini ifade ettiler.
- 2- “3 aylık bebekle 6 aylık bebek arasında ciddi fark var, erken okula başlayan çocukla yaşından başlayan çocuk arasında nasıl fark olmasın. Okula erken başlayan çocuklar çok sıkıntı çekti.”
- 3- “Çocuk eğitiminde yük annelerin üzerinde babalar pek ilgilenmiyor, babaların eğitim işinin içine katılması iyi olur.”
- 4- “Çocuklarımız gününü kurtarmak için ders çalışıyor, daima yazılı akşamları ders çalışıyorlar, düzenli, disiplinli ders çalışma alışkanlığı kazandırılmalı.”
- 5- Medyanın çocuklarının gelişimi ve eğitimi üzerinde olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorlar.
- 6- Yeni sınav sistemini daha az kaygı, stres içerdiğini düşündükleri için beğeniyorlarmış.
- 7- “Eğitim sistemiyle 10 yılda çok oynandı, yenilik yapacağız diye çocuklarımızın geleceğiyle oynuyorlar. Meb bakanı değişince sistem de değişiyor.”
- 8- Okullarının fiziksel olarak yeterli olmadığını düşünüyorlar, okullarındaki güvenliği de yeterli bulmuyorlar. Trafik sorunundan ve okullarının yanındaki pazaryerinden memnun olmadıklarını ifade ettiler.
- 9- Okullarda çeşitli kurslar açılmasını istediklerini ifade ettiler.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 023

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-4
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Mahallelerinin göç nedeniyle nüfus yapısı ve aile yapısının değiştiğini bu durumun çocuklarının eğitiminde zaman zaman sıkıntılara yol açtığını ifade ettiler. Okullarındaki veli ilgisizliğinin eğitim sorunu olduğunu bunun giderilmesi gerektiğini düşünüyorlar. öğretmenlerin yaptığı alan değişikliklerinin öğrencilerin başarısını olumsuz etkilediğini söylediler. Okullarında ki sosyoekonomik farklılığın öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ifade ediyorlar. Eğitim de disiplinin kalmadığını öğretmenin öğrenciye her söylediğinin veliler tarafından yanlış anlaşıldığını, öğretmenin öğrenci üzerinde otoritesinin bulunması gerektiğini düşünüyorlar. Öğretmenlere bazı yaptırım güçlerinin verilmesi gerektiğini düşünüyorlar. Öğrencilerdeki marka takıntısı nedeniyle serbest kıyafet uygulaması istemediklerini ifade ettiler.
- 2- Öğrencilerin teknolojiyi sadece eğlence amaçlı kullandıklarını ders çalışmalarına engel olduğunu söylüyorlar.
- 3- Ergenlik döneminde olmaları nedeniyle iletişim çatışması yaşadıklarını, öğrencilerin öfke kontrolü sağlayamadıklarını söylüyorlar.
- 4- Eğitim de denetimin sıklaştırılması gerektiğini söylüyorlar.
- 5- Ailelere yönelik eğitimlerin artırılmasını istiyorlar.
- 6- Sosyal etkinliklerin artırılması gerektiğini düşünüyorlar.
- 7- Güvenlik önlemlerinin artırılmasını, pazaryerindeki tanımadıkları kişilerin öğrenciler için tehlikeli olduğunu düşünüyorlar.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 024

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (5. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ **(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ**

- 1- O kadar çok ki bence artık eğitim diye bir şey kalmadı. Eğitim konusunda oturmuş hiçbir şey yok. Öğrencilerimiz hep sınav içerisinde sınavdan sonra ne oluyoruz hiçbir şey. SBS sınavı yapıldı şimdi iptali söz konusu öğrenciler yerleşti şimdi ne olacak başka bir okula mı gidecek sınavın sonunda ne olacağını kimse bilmiyor.
- 2- İlkokul ve ortaokul da o kadar sorun olmasa da liselerde sorunlar daha da artıyor.
- 3- Temel eğitimimizde sıkıntı var ilk 4 yıllık iyi güzel olursa gerisi de daha iyi gelir.
- 4- Şimdi çocuklar her şeyi daha çabuk kavıyor daha çabuk öğreniyor. İlkokul 1 den beri bizim öğrenciler çok disiplinli eğitim aldılar o öğretmenin disiplini daha iyiydi şimdi ortaokulda olunca çocuklar da biz de bocaladık bu sisteme ayak uyduramadık. Sınıflarda tekrar yapılırsa sınavlarda çıkacak sorulara yönelik tekrarlar yapıp sorular verilse daha iyi olur ben bunu eksik görüyorum. Yeni eğitim sisteminde test kalkacak diyorlar ben illa test olsun demiyorum bir şekilde tekrarlar yapılsın. Konu anlatılıp geçilmesin çünkü çabuk unutuluyor. Öğretmen ödev verse onu saydığı için gelir gelmez ödev yapıyor bizim yaptığımız öğretmen kadar etkili olmuyor.
- 5- Çocuklarımız işlemediği yerden sorularla karşılaşılıyor. İşledikleri yerden sormuyorlar galiba.
- 6- Öğrencilere verilen ödev kaliteli olsun. 20 soru vereceğine 10 soru versin ama kaliteli olsun. 1 den 4 e kadar ödevler çok iyiydi.
- 7- Konuyu iyi anlamasına yönelik ödevler verilmiyor.
- 8- Çocuklar sabah evden bir çıkıyor akşam 16.30 da geliyor oynamaya vakitleri kalmıyor.
- 9- Okulumuz iyi öğretmenlerimiz iyi bir telefon ettiğinde hemen konuşuyor anlaşıyoruz.
- 10- İngilizce dersinde çocuklarımız zorlanıyor ona ne yapabiliriz?
- 11- Okullar arası seviyeler aynı olsun. Şehir içindeki okulların başarısı daha iyi oluyor kenar mahallelerde başarı düşük oluyor. Oralara yazdırmak da bizim için zor oluyor.
- 12- Her okulda eğitim aynı seviyede olması gerekiyor.
- 13- Öğrencileri okulun amacının farkında değil oyun gibi görüyorlar. Öğretmenler amaçları fark ettirseler daha iyi olur.
- 14- Okulda güvenlik görevlisi yok okula elini kolunu sallayan girebiliyor. Dersler konusunda da tekrar amaçlı uygulamalar olsa çok iyi olur.
- 15- Yaşlı öğretmenler öğretmenlik yapmasınlar adamın kulağı duymuyor gözü görmüyor çocuklar çok geride kalıyor. Yaşlı öğretmenler emekli olsunlar.
- 16- Din kültürü dersi haftada bir defa oluyor ben bu dersin artırılmasını istiyorum haftada bir gün yetersiz kalıyor (1 ders saati) bir matematik ingilizce gibi olabilir.
- 17- Oyun amaçlı dikkat çekici dersler daha etkili oluyor dersler öyle işlenebilir.
- 18- Öğretmenin anlatım tarzı çok etkili oluyor. Sert öğretmenleri çocuklar sevmiyor. Komik ders anlatan öğretmenleri çocuklar daha çok seviyor.
- 19- Rehberlik dersi bulunmalı.
- 20- Sistemin her an değişme tehlikesi var. Eğitim konusunda bu kadar oyun oynanmasın bugün düşündüğünün yarın uygulanması diye bir şey olmasın.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 025

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (6 ve 7. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI :10 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Özel okullarla bizim okullarımız farklı aynı sınava tabi tutulacak bir tutulmamalı özel okulun öğretmenleri daha çok ilgileniyor bizim öğretmenlerimiz sınavlardan ne alırsa alsın diyor. Bu konuda her şey ortak olsun eşit şekilde davranılsın. Bizimkiler de aynı seviyede olsun şartlar aynı olsun. Ya da sınavlar ayrı yapılsın. Öğretmenlere de dile getirdim. Bizim çocuklarımıza da daha güzel bir eğitim verilsin.
- 2- Çocuklar öğretmenlerle bir şey konuşmaktan kaçınıyor çekiniyorlar.
- 3- Sınıf mevcutları azaltınsın. Sınıflar çok kalabalık öğretmen sınıfı susturmakta güçlük çekiyor. Öğrenci sınıftaki gürültüden kendini anlatamıyor.
- 4- Dershaneler kapatılsın zenginlerin çocuğuyla ayırım kalksın ama okuldaki eğitim yetmiyor. Okul kitaplarındaki konular sınavlarda çıkmıyor. Okullarda etüt tekniği kullanılsın.
- 5- İngilizce derslerine daha çok önem verilmesini istiyoruz. Öğretmen izne ayrıldı uzun bir süre okula gelmedi çocuğumun alt yapısı iyi değil . İngilizce ders saatleri artırılmalı. İngilizcede daha güzel bir eğitim verilsin.
- 6- Arkadaşlar çocukları çok etkiliyor gruplaşmalar var. Okulda öğretmenler yeterince çocukları uyarıyor. O bizim çocuklarımızın sorunu. Bu konuda sıkıntılı çocukların ailelerine eğitim verilebilir.
- 7- Ergenlik konusunda sıkıntı var. Çocuğumla anlaşamıyorum. Papaz oluyorum. Bu sorunların çözümünde aileye yardımcı olunsun. Öğretmen rehber öğretmeni yardımcı olsun. Okulda hem veliye hem öğrenciye bu konuda seminer verilsin.
- 8- Velilerdede sıkıntı var toplantıya gelmiyorlar. Velilerin de kaynaşması önemli. Sınıfta veli dayanışması olsa sınıf çok güzel ilerliyor. Veliler eğitilmeli, kaynaşmalı.
- 9- Çocuklarımıza davranış açısından bilmediğimiz çok şey var veli bilinçlenmesi çok önemli. Şimdiki gençler çok bilinçli ama veliler bilinçsiz olunca bizi ayakta uyutuyorlar.
- 10- Okul güvenliği hakkında bir şey yapılmalı. Yabancılar içeri girmemeli. Güvenlik görevlisi her okulda olmalı bence.
- 11- Okulların birleşeceğini duyduk. Atatürk ortaokuluyla birleşme olabilir. Biz birleşmek istemiyoruz. Çocuğumuzun orada dışlanacağını düşünüyoruz. Uyum problemlerinden çocuğun başarısı düşebilir. Biz öğretmenlerimizden memnunuz birleşmesini istemiyoruz.
- 12- Bizim sınıf sorunumuz var. Çocuk dersten çıkıp sınıf sınıf geziyor. Okulda iki sınıf daha olsa bu sıkıntı olmayacak. Biz bodrumu sınıf olarak kullanıyoruz. Çocuğun çantasını koyacak sınıfı yok. Çantasını hep yanında taşıyor. Belli bir sınıfı olsa dolabı olsa bu sıkıntı yaşanmaz. Sınıf istiyoruz.
- 13- Müzik derslerinde bir enstrüman aleti çalmasını istiyoruz.halk eğitim dolu oluyor. Çocuğumun bir etkinliği olsun istiyorum. Seçmeli derslerde bu etkinliği de seçebilsin istiyorum.
- 14- Temizliğinden memnunuz. Velilerin desteğiyle biz karşılıyoruz. Biz kanaatkar bir okuluz.
- 15- En büyük sorunumuz sınıf sorunu . Çocuklarımız koşturarak sınıfa gidiyorlar. Bize bu konuda yardımcı olun.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 026

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Ortaokul-5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (8. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Okulun yoluna trafik ışıkları koyulmalı. Burada hem ilk okul hem orta okul var. Sıkıntı olabilir.
- 2- Etütler fazlaştırılmalı. Daha çok etüt olsa çocuklarımız deshaneye gitmek zorunda kalmaz. Deshaneye okul örtüşmüyor. Dershane sınavları ayrı oluyor okul sınavları ayrı oluyor. Dershaneye gitmese okuldaki öğretmenlerimiz daha çok ilgilenirse etüt sayısı artırılrsa daha iyi olur.
- 3- Okulda ana derslere daha çok önem verilsin. Daha çok ana dersleri görsünler.
- 4- Okuldaki kütüphane yetersiz. Daha çok kitap olsa çocuğum okuldaki kütüphaneyi kullansa daha iyi olur. Halk kütüphanesi uzak oluyor.
- 5- Kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalı. Okuma saatleri yapılsın.
- 6- Öğretmenlerimiz sorunlu çocuklara daha çok önem versin daha çok ilgilensin. Öğretmen de ilgilenmeyince çocuk kendini daha çok geri atıyor. Öğretmen ilgilenmeyince çocuk okulu umursamıyor.
- 7- Branş öğretmenleri çocuğuma karşı önyargılı davranıyor. Çocuğum daha önce sorunluydu. Ama şimdi iyi. Öğretmenleri hala çocuğuma önyargılı davranıyor. Öğretmenle bu konuyu konuşsam nasıl olur bilemiyorum. Daha kötüye gitmesinden korkuyorum. Daha negatif mi olur daha pozitif mi olur bilemiyorum.
- 8- Çocuğum sınava girerken çok heyecanlanıyor. Sınavın tekrar yapılma ihtimali var. Çocuğumu olumsuz etkiliyor bu durum. Sınav tekrarlanmasın istiyoruz.(teog) sürekli stres içindeler. Bu sene veli olarak çok sıkı bi sene. Böyle kaygılar yaşandığında çocuklarımız toplanıp sınavlar konusunda bilgilendirilebilir. Çocuklarımız bu şekilde rahatlayabilir.
- 9- Bazılarımız çalışan anne çocuklarımızla tam ilgilenemiyoruz.
- 10- Okulumuza rehber öğretmeni istiyoruz. Çocuklarımız büyüme çağında. İlgiye ve bilgilenmeye ihtiyacı var. Tam ergenlik çağları. Okulumuzda rehber öğretmen olmamalı.
- 11- Çocukların soyunma odaları yok. Beden dersine giyinip geliyorlar diğer derslerde de serbest kıyafetle duruyorlar.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 027

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-1
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (Tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Taşınmalı eğitim eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.
- 2- Performans ödevleri öğrencilere velilere yük oluşturmaktadır ve faydalı olmamaktadır. Yeni sistemde bu durum bir sorun olarak doğmuştur. Ödevleri öğrenciler yapmıyor, farklı yol ve yöntemlerle yapıp okula getiriyorlar. Bu durumda ödevin amacından sapmasına neden oluyor.
- 3- Ortaöğretim başarı puanının genel başarıyı sınavda olumsuz etkilemesi sorunu kaldırılmalıdır.
- 4- Eğitim sisteminin sürekli değişmesi, eğitimcilerin eğitimi yönetememesi.
- 5- Okullara taşıma yapan özel servislerin öğrenciler okula gelmediği zamanda servis ücreti alıyorlar. Bu haksız durum kaldırılmalıdır.
- 6- Okullardaki derslerin, konuların ağır olması, ağır işlenmesi öğrencinin dersi sevmemesine neden oluyor.
- 7- Sınıflarda öğretmenlerin dersleri öğrenciyi zorlayarak anlatmaları, özellikle sayısal dersler böyle sorunlar görüyoruz, karşılaşıyoruz.
- 8- Hayvan barınağındaki başıboş köpekler öğrenciler için tehlike oluşturuyor. Bu durumu sürekli belediyeye bildirdiğimiz halde çözülmedi.
- 9- Öğretmen liselerine, Anadolu liselerine deneyimsiz öğretmen gelmesin, başarıyı düşürüyor.
- 10- Geometri öğretmeni çocukları 11.sınıf çok zorluyor, öğrencinin okulu sevmemesine neden oluyor, motivasyonun bozulmasına neden oluyor.
- 11- Sık değişen müfredatlar, sınav sisteminin değişmesi problem, müfredata sürekli ekleme yapılıyor, çok bilgi yüklenmesi ezber dayalı olmasına ve öğretmen merkezli olmasına neden oluyor.
- 12- bilgisayar, telefon vb. şeyler öğrencinin derse odaklanmasını zorlaştırıyor. Okullara dijital ortamların girmesi öğrenciyi okumadan, araştırmadan uzaklaştırıyor.
- 13- akıllı tahtalar konulan programlar yeterli olmuyor, akıllı tahtaların internet kullanımı sınırlı olduğu için kullanım sınırlanıyor. EBA ya yeterli bilgi konulsun.
- 14- Öğrencilere tablet dağıtılmasını gereksiz görüyorum,
- 15- öğrenciler ders çalışma metodunu bilmiyorlar,
- 16- çocukların çoğunda hedef eksikliği var, ezber dayalı eğitim sorumluluk kazandırmıyor, öğrenciler anı kurtarmak, not alma peşinde.
- 17- Öğrenciler yılgınlıktan dolayı not kaygısı ile çalışıyorlar, öğrenme kaygısı ve öğrenme amacı zevki öğrencilerde yok.

Sebepler:

- 18- Eğitim sistemi sorunların kaynağını oluşturuyor, cümle kuramayan çocuğa test çözdürülüyor.
- 19- Davranış kazandırmaya yönelik çalışma yok, tek tip öğrenci yetiştirilmek isteniyor,
- 20- eğitim öğrencilere özgüven kazandırıyor ama ahlak olmadan, sınırları bilmeden eğitim olmuyor.

- 21- ailelerde çocuk yetişirme yöntemlerinden kaynaklanan sorunlar var. Ailelerin sınırları çizmemesinden kaynaklanan sorunlar çocukların davranışlarını olumsuz yönde etkiliyor, davranış bozuklukları çoğalıyor.
  - 22- veliler çocukları ile vakit geçiremiyor, çalışan ebeveynler çocuğa zaman ayıramıyor.
  - 23- okullarda cep telefonu kullanımı hiç iyi değil,
  - 24- eğitim sistemimde yapılan değişiklikler öğretmenlere eğitimcilerle sorulmadan yapılıyor.
  - 25- Öğrenciler çalışmadan kısa yoldan çok para kazanan bir mesleğe sahip olmak istiyor.
  - 26- Öğrencilerde sorumluluk bilinci zayıf, sorumluluk kazandırmıyor.
  - 27- Müfredatta gereksiz dersler var, öğrencinin araştırma yapmasına imkân tanınmıyor.
  - 28- Seçmeli derslerde zorunlu seçmeli olmamalı, öğrencinin isteğine göre ilgi ve yeteneğine göre öğrenciye ders seçme imkanı tanınmalı, öğrenci bir üst sınıfta seçmeli dersini değiştirebilmeli.
  - 29- Öğrenciler sınava endekli çalışıyorlar, sınavda çıkmayan, ağırlığı olmayan dersleri istemiyorlar. Okuldaki dersleri gereksiz görüyorlar.
  - 30- Bedava kitap ihtiyacı olana verilmeli. Öğrencinin tamamına bedava verilmemeli.
  - 31- Kitaplar yazılırken öğrencinin seviyesi göz önüne alınmalı,
  - 32- Kılık kıyafet konusunda gerekli düzenlemeler yapılmalı daha sonra öğrencilere bildirilmeli, öğrencilerin kıyafet serbestliği davranışlarının da rahatlamasına, davranış sorunları oluşmasına neden oluyor.
- Çözüm:**
- 33- Eğitimi eğitim alanında deneyimli kişiler yönetmeli, tepeden inme kararlar alınmamalı. Pilot bölgelerde uygulandıktan ve eksikler giderildikten sonra genele uygulamaya geçilmeli.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 028

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (9. ve 12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Veli: Öğrencilerin kendilerini geliştirmek için staj imkanları yok. Stajlar amacına uygun yapılmıyor.

- Bilişim bölümünde okuyana bilişimle ilgili staj imkanı verilmeli.
- Dışarıdan, başka okuldan bir görevli ya da öğretmen denetim yapabilir.

Veli: Ortaokulda özellikle sınıf mevcutları kalabalık. 35 kişilik sınıflar var.

- Derslik sayıları arttırılsın.

Veli: Ders kitaplarının içeriği yetersiz. Yardımcı kitap aldirmamız gerekiyor.

- Kitaplara testler eklensin. Alıştırma testler çoğaltılsın.

Veli: Dershaneler başarılı öğrencilerle daha fazla ilgileniyor. Başarısızlarla hiç ilgilenmiyor.

- Etüt ve okul kursları açılsın.

Veli: Okullarda donanım, araç gereç ve temizlik hizmetleri yetersiz. Engelli rampası ve engelli tuvaleti olmayan okullar var.

- Okullar engellilere uygun hale getirilsin. Rampa ve engelli tuvaleti yapılsın.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 029

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-2
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (10. ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 3 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Veli: Sınıfların başarılı başarısız olarak düzenlenmesi

- Veliler öğretmen seçebilsin.

Veli: Velilerin öğrencilerle iletişimde problemler var.

- Aile eğitimleri, seminerler yapılsın.

Veli: Sınıf içerisinde bireysel farklılıklara dikkat edilmiyor.

- Konuyu anlamayanlar için konular tekrar anlatılsın.

Veli: Öğretmenlerin alanında yetersiz olması, alan dışı atamalar.

- Alandan atamalar yapılsın.

Veli: Okul aidatlarının ödenememesi durumunda öğrenciler sıkıştırılabiliyor.

- Maddi durumu iyi olmayanlardan aidat alınmasın.
- Çocuklardan istenmesin, velilerden istensin.

Veli: Veli toplantıları çok az yapıyor. Kalitesiz oluyor.

- Bireysel veli toplantıları yapılsın.

Veli: Sınıf mevcutlarının yüksek olması.

- Sınıf mevcutları düşürülsün.

Veli: Başarısız öğrenciler meslek liselerine gönderiliyor.

- Yetenekli öğrenciler meslek liselerine gitsin.
- Meslek lisesi mezunlarının çalışma alanları genişletilsin.
- Meslek liselerinin tanıtımı iyi yapılsın, ceza aracı olarak korkutma malzemesi olarak kullanılsın.

Veli: Bolu'da sosyo-ekonomik düzeyin yüksek olması, çocukların şımarık büyütülmesi, Özel üniversitede okuturum düşüncesi

- Çocuklara sorumluluklar verilmeli.

Veli: Velilerin eğitimin her aşamasıyla ilgili farkındalıklarının düşük olması, babaların eğitimle ilgili ilgisizliği.

- Özellikle annelere veli seminerleri yapılsın.
- Babaların da aktif olarak çocuklarının eğitimiyle ilgilenmesi.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 030

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar:

- 1- Okullarda şiddet vb. sorunların önüne geçecek tedbirlerin alınmasını istiyorum. Öğrenciler de davranış sorunlarını önlemeye yönelik tedbirlerin alınmasını istiyorum.
- 2- Öğrencilerin bir takım değerlerden yoksun yetiştirilmesi.
- 3- Kitle iletişim araçlarını olumsuz etkileri şiddet vb olumsuz durumlara yönlendirmede olumsuz etkisi oluyor.
- 4- Üniversiteye girişte yapılan sınavlar test yapılıyor, okullarda klasik sınavlar yapılıyor.
- 5- Öğretmenlerin Farklı ders anlatmaları, farklı değerlendirme yapmaları, öğrencilerin ve sınıfın genel durumu göz önüne alınarak ders anlatılmıyor.
- 6- Sınav sisteminin öğrenciler üzerinde olumsuz etkisi var.
- 7- Yoğun çalışma temposu öğrencilerin sosyalleşmesini olumsuz etkiliyor kısıtlıyor ve engelliyor.
- 8- Sınıfların kalabalık olması.
- 9- çocuklar iyi yönlendirilmiyorlar, yönlendirmede çocukların ilgi ve yetenekleri göz önüne alınmıyor
- 10- Çocukların hedefi-amacı yok farkındalık düzeyi düşük çocuklara kendilerini tanıma fırsatı verilmiyor.
- 11- Okul bittikten sonra oluşan istihdam sorunu çocukların azmini kırıyor.
- 12- Öğretmenlerin öğretim programlarından eksik olması, bilgi düzeylerinin düşük olması, öğrenci karşısında yetersiz kalmaları

Sebepler:

- 13- Eğitim sisteminin sürekli değişmesi, yapılan her değişikliğin öğrencilerin yükünü artırması.(performans ödevleri)
- 14- Eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması.
- 15- Öğretmen yetiştirme sisteminde sıkıntılar var, sistemin yeniden yapılandırılması, değişmesi gerek.
- 16- Ortaokul sonunda meslek tanıtımına yönelik çalışmaların yapılmaması,
- 17- Öğrencilerin ilgi yeteneklerini tanıyamamaları.

Çözümler:

- 18- Ciddi bir proje dahilinde; okulda-öğrenci-öğretmen-veli üçlü bir şekilde sorunların tesbit edilip çözüm önerilerinin sunulması.
- 19- Yöneticilerin duyarlı olması.
- 20- Öğretmenlerin derste uygulama sıkıntısı uygulamada kuralların değiştirilmesi.

- 21- Çocukların psikolojisi açısından sistemin hafifletilmesi gerekir, okulların fiziki ortamlarının yeterli hale getirilmesi, genişletilmesi(spor salonu vb)
- 22- Öğretmenlerin performanslarında ara ara değerlendirmeye alınmalı
- 23- Fen lisesi öğrencilerine sınavlarda farklı haklar tanınmalı, başarılarının desteklenmesi.

Beklentiler:

- 24- Konuşulan sorunlar hakkında çözüme doğru gidilmesi, sorunların göz önüne alınması. Saha çalışmalarının yapılması.
- 25- Eğitim sorunlarının tespit edilerek çözüme yönelik çalışmaların yapılması.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 031

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar:

- 1- Eğitim sisteminde ve sınav sisteminde çok sık değişiklik yaşanması.
- 2- Sınavlarda kopya çekilmesi ve öğretmenlerin sınav esnasında kopya olayına karşı sert ve net tavır almaması. Bu sebepten Sınav sonuçlarında haksızlıkların yaşanması.
- 3- Öğrencilerin yoğun ders programları sebebiyle bir robot gibi yetişmesi, sosyal aktivitelere yeterli önemin verilmemesi. Bu sebeple öğrencilerin başka dallardaki yeteneklerinin ortaya çıkarmada sıkıntıların yaşanması.
- 4- Öğretmenlerin sadece derse odaklanması, bu sebeple öğrencilerin kişisel sorunlarıyla ilgilenememesi. Öğrencilerin yaşadığı sorunların farkına varılamadığından dolayı, sorunların daha da büyüyerek ileri yaşlara aktarılması.
- 5- Okul yemekhanelerinde çıkan yemeklerin düzenli olarak kontrol edilmemesi ve çıkan yemeklerin öğrencilerin tarafından yenilememesi. Kullanılan malzemelerin kaliteli olmaması.
- 6- Seçmeli dersler sebebiyle, öğrencilerin okuldan geç çıkması ve bunun verimli olmadığı. Öğrenciler için boşa vakit kaybı olduğu.
- 7- İdarecilerin girmeleri gereken derslerin genelde boş geçtiği, çeşitli bahaneler üretilerek derslere girilmemesi.
- 8- Okullarda dersten kaçma olayının tam olarak denetlenememesi.
- 9- Öğretmenlerin öğrencilerin onurunu kırarak şekilde davranmaları ve önceki dönemlerle sürekli kıyaslama içinde olmaları.
- 10- Okul önlerinde öğretmenlerin sigara içmesi, bunun öğrenciler tarafından görülmesi ve kötü örnek teşkil etmesi.

Sebepleri:

- 11- Okullarda ki kat sayı etkisinin fazla olması
- 12- Aile korkusu, baskısı.
- 13- Okulların ekonomik durumu, sosyal aktivitelere yeterli ödenek ve destek sağlanmaması.
- 14- Öğrenci ve öğretmenlerin okul ismi etkisinde kalarak sadece derse odaklanması.
- 15- Yemekhanelerin yeterli ve özenli denetleme yapılmaması.
- 16- İdarecilerin ek ders almak için, kendilerine ders yazdırmaları.
- 17- Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde egolarını tatmin etmesi.
- 18- Sigara içmek için öğretmenlere ayrılmış alanın olmaması.
- 19- Bazı öğretmenlerin öğretmenlik vasfının sadece ders öğretmekten ibaret sanması.

Çözümleri:

- 20- Okullardaki tüm ders sınavları merkezi sistemle yapılsın ve kontrolü sağlansın.
- 21- Milli Eğitim Müdürlüklerinin okullardaki sosyal etkinlikler için ödenek ayırması.
- 22- Okullarda yıllık aktivite planlarının hazırlanması.
- 23- Sosyalleşme projeleri düzenlenmeli.
- 24- Okullardaki fiziki denetlemenin yetkili merciler tarafından sık sık ve etkili biçimde yapılması.
- 25- Okullarda sigara için personele oda ayrılması.
- 26- Öğretmenlere düzenli olarak seminerler verilmesi.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 032

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-3
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar:

- 1- Okullarda seçme öğrencilerle seçme sınıfların yapılması,
- 2- SBS ve YGS' de Bolu'nun alt sınıflarda başarısız olması bir sorundur.
- 3- Öğretmenlerin maddi imkânsızlıkları yarı bir sorundur.
- 4- Sınavların çok fazla oluşu, bazı öğretmenlerin özel sınıflar oluşturması.
- 5- Çocuklara yeterince sosyal etkinlik yaptırabilecek ortamların olmaması (spor salonu, kütüphane, müzik ve resim atölyeleri vb.)
- 6- Matematik dersinden öğrencilerin, çok ders çalışmalarına rağmen başarısız olmaları, düşük notlar almaları öğrencilerin motivasyonunu düşürmektedir. Öğrencilerin genel başarı not ortalamasını düşürmektedir.
- 7- Okulların sınıfların kalabalık olması, öğrencilerin öğrencilerle yeterince ilgilenememesi
- 8- Öğrencilerin yetersiz bilgi ile liseye gelmesi
- 9- Öğretmenliğin idealist insanların seçtiği melek olmaktan çıkması
- 10- Öğretmenlere rahat çalışma imkân ve ortamının sağlanmaması.
- 11- Liselerde müfredat çok ağır, daha çok bilgi verme amaçlı
- 12- Liselerde sınavlar klasik yapılıyor, üniversite sınavında test yapılıyor.
- 13- Gençlerin farkındalık düzeyi düşük, ilgi ve yeteneklerinin farkında değiller.
- 14- Fen lisesinin eğitiminin ağır olmasına rağmen, öğrencilerin çalıştığı kadar başarı elde edememesi.

Sebepler:

- 15- Genel olarak ekonomik sebepler.
- 16- Ailenin eğitimsizliği, ailenin çocuğuyla ilgilenmemesi
- 17- Sınava odaklı bir eğitim sisteminin olması, çocukların sosyal yönden ve yeteneklerinin gelişimi yönünden gelişmesini engelliyor.
- 18- Eğitim sisteminin durumu sorunları doğuran bir sebeptir.
- 19- Sınavlar, sınava endeksli bir sistemin olması.
- 20- İlgi ve yeteneklerine göre yönlendirme yapılması gerekir.
- 21- Sınav sisteminin durumu.
- 22- Okullarda kural ve disiplinin olmaması.

Çözüm:

- 23- Sınav sisteminin yeniden yapılandırılması, yönlendirmelerin zamanında yapılması.
- 24- Eğitim sisteminin öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin göz önüne alınması

- 25- Ortaokul çağında yönlendirme başlamalı, çocuklar ilgi ve yeteneklerini tanımalı
- 26- Çocuklara ergenlik dönemleri hakkında bilgi verilmeli, bilgilendirilmeli
- 27- Okullarda eğitim kaliteli olursa, dershaneye gerek kalmaz, her şey sınavlara endeksli olmamalı.
- 28- Çocukların sosyal alanda da gelişmesi yetişmesi gerekir.

Beklentiler:

- 29- 12.sınıflara motivasyon çalışması yapılması
- 30- Sistemdeki sorunların giderilmesi, meslek liselerinin özendirilmesi, kısa yoldan meslek sahibi yapan okulların açılması ve özendirilmesi.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 033

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-4 ve 5
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (tüm sınıflardan)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 4 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

Sorunlar :

- 1- Ders öğretmenlerinin ilgisizliği
- 2- Velilerin öğrencilerle yeterince ilgilenmemesi
- 3- İdarecilerin ailelere mesafeli davranması sorunlarımızı iletme konusunda sıkıntıya neden oluyor
- 4- Okullardaki çeteleşmeler, kavgalar
- 5- Sigara kullanımının hızla artması

Çözüm Önerileri :

- 1- Öğretmenlerin yetkileri artırılmalı
- 2- Disiplin yönetmeliği uygulanmalı
- 3- Sıkıntılı öğrenciler için ev ziyaretleri yapılabilir
- 4- Son sınıflara sınav stresi konusunda yardımcı olunmalı

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 034

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 9 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Kıyafet meselesi çok önemli sorun.Serbest kıyafet olmasın. Benim çocuğum kız. Benim için bayağı bir sıkıntı.
- 2- Kıyafet konusunda okul yönetiminin genel yaklaşımı bir kıyafet belirleyelim düşüncesi hakim. Bana göre de lise öğrencisi serbest kıyafet giymeli. Çocukları sıkmamak lazım. Bence bu yaşta çocuğu bir kalıba sokmak doğru değil.(1 veli)
- 3- Bende katılıyorum. Fakat kim öğrenci kim değil bunu tespit etmek zor.
- 4- Biz bolu olarak 50. sıradayız. Ben öğretmene kabahat buluyorum.
- 5- Çocuklara hedef belirlemeye yönelik eğitimde verilmeli
- 6- Çocuklar seçmeli derslerde istediği dersi seçemiyor.Zorunlu yönlendirme yapılıyor.
- 7- Telefonlar belli saatte okullarda yasak olmalı. Çocuklar arsında da uçurum doğuruyor. Çocuklar telefonlarını yarıştıyor.
- 8- Bana göre de çocuğun telefonu olmalı. Fakat derste açmamalı.
- 9- Öğretmenler sınıf toplantısı yapsınlar. Aile eğitimi versinler.
- 10- Dershaneler kapatılmasın. Şu anki okulların eğitim seviyesi ile çocuklarımız sınav kazanması mümkün değil.
- 11- Öğretmenlerle görüşme saatleri belli olsun Öğretmenler veli görüşme saati belirlesinler okulun sitesine konulsun.
- 12- Okullar arasında sorular çok farklı. Fen lisesindeki soru ile bizim okulun soruları farklı. Öğrenci diyor ki bu fen lisesi sorusu. Ben bunu anlamıyorum. Sorular aynı seviyede olmalı. Madem ortak sınav bütün okullar ortak sınav olsun.Bir öğretmen işlemiş konuyu, diğer öğretmen konuyu işlememiş oluyor
- 13- Çocuklar öğretmenle paylaşamıyor. Öğretmen bana takar korkusu yaşıyor çocuklarımız.
- 14- Öğretmen kişilik olarak yaklaşımı önemli
- 15- Ortak sınavlar hep aynı saate denk geliyor. Derslerden geri kalıyorlar. Sınav saatleri daha iyi ayarlanmalı.
- 16- Ortak sınavlar yapılıncaya öğretmenler geriye dönmeli başarısız olunan konularda öğretmen tekrar anlatmalı. Fakat başarısız konular tekrar işlenmiyor.Müfredatlar çok yoğun Sınav tekrarlamak yerine eksik konular anlatılmalı. Sınav sayıları çok fazla Müfredatlar çok yoğun.
- 17- Öğretmenlere rotasyon olmalı.Okullar arasında. Fen lisesi öğretmen gelsin Anadolu lisesinde ders anlatsın.Ayda bir olabilir.
- 18- Öğretmenlerin performansına göre değerlendirilsin. Öğretmenin performansı da çok önemli Yüksek olan ödüllendirip düşük olana da yaptırım olalı. Bazı öğretmenlerde zor soruyum bir görünüm yaklaşımı var. Özellikle 9.Sınıfta. 9. sınıfta 50-60 alsam yeter mantığı oluşuyor. İlköğretimde 85-90 alan çocuk 9. sınıfta bu düşüyor. Öğretmenler öğrencileri olumlu yönde motive etmeli.
- 19- Öğretmenin yaklaşımı çok önemli Öğretmen öğrenciyi derse küstürüyor. Belli yaşa gelen öğretmenler emekli olmalı. Çocuklarla arasında kuşak farkı oluşuyor.Öğretmenler YGS LYS sorularını derslerde işlemeliler.

- 20- Proje ödevleri var öğretmen ikinci proje ödevini vermiyor. Proje ödevini istediği dersten alamıyor.
- 21- Eğitim sitemindeki sürekli değişim öğretmenide öğrencide zor duruma sokuyor
- 22- Bana göre ilköğretimde sıkıntı var. Özel sınıflar oluşturuyorlar. Bu durum çok Öğretmene sıkıntı. Benim çocuğumun sınıfı hareketli bir sınıftı. Çok sıkıntı çektik
- 23- Ben Boluya 3. sınıfta geldik çocuğum seçme sınıftaydı. Fakat öğretmenler bu sınıftan çok şikayetçi. Sınıflar oluştururken başışa bakılıyordu. Bu durum öğrenciler içinde öğretmenler içinde çok sıkıntı.
- 24- Ailelerde çok iş düşüyor. Çocuklarına nasıl davranacaklarını bilmiyorlar.
- 25- Sayıları azda olsa bazı öğretmenler rencide edici konuşuyorlar. Bu tutumlar öğrencilerimizi olumsuz etkiliyor. Benim babam eskiden bir sorun olsa bana kızardı.
- 26- İş aileye düşüyor. Ailelere yönelik eğitim olabilir.Aile içinde de ikilem oluyor. Ben farklı söylüyorum Baba farklı söylüyor. Önce aile olarak kendimize düşen görevler var. Aile okul ve çevresel faktörleri düşünerek milli eğitim bir plan yapmalı. Aile mutlaka işin içinde olmalı Veli toplantılarına 1000 kişiden 40 kişi geliyor. Çok ilgisiz veliler var İlgili aileler zaten ilgileniyor. İlgisiz aileler hiç ilgilenmiyor

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 035

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 7 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Bolunun eğitim sorununu milli eğitimin sorunu. Bana göre en önemli sorun öğretmen kalitesi ile ilgili. Öğretmenler belki mezun olurken yeterli mezun oluyor. Fakat yaşadığı sıkıntıdan dolayı öğretilerde motivasyon eksikliği oluyor. Maddi olanakları eksik .Ek iş arayışına giriyorlar.Buda öğretmenin motivasyonunu ekiliyor. Öğretmenlerimiz kendini yenilemiyorlar. Yöntemlerini geliştirmeliler. Öğretmenler yeni çağdaş yaklaşımlarla hareket etmeli Sistemi sürekli değiştiriyorlar. Öğretmen ona yetişemiyor. Öğretmenler çocuklara psikolojik yaklaşımı da önemli. Öğretmenlerin bu durumun farkında olması da önemli. Öğretmenler kendi düşüncelerini, kendi ideolojilerini dikte ettiriyorlar.
- 2- Bolu'daki okullarda okulların fiziki imkanları güçlendirilmeli. Laboratuvarlar geliştirilmeli. Ve mutlaka kullanılmalı. Mili eğitim buna bütçe ayrılmalı.
- 3- Müfredatlar çok yoğun. Ders sayıları çeşit olarak çok fazla. Öğrencinin kendine mutlaka zaman ayrılmalı. Dersler 15:30 bitmeli. 17 ye kadar telafi programları ve etütler olmalı. Seçmeli dersler çok fazla. Ders içerikleri çok geniş.Konular çok fazla. Çocukların bu konuları öğrenmesi mümkün değil. Çok yoğun.Bizim lisansta anlattığımız konuyu lisede olduğu gibi anlatıyor. Çocuk bunu alamıyor. Bu sefer çocuk bir şey öğrenemiyor.
- 4- Öğretmen çocuk üzerinden kendi egosunu tatmin ediyor. Burada bütün öğrencilerin matematiği dipte. Sınav soruları çok ağır. Eğer bir sınıfta tüm öğrenciler çok zayıf alıyorsa orada mutlaka sebepleri araştırılmalı. Öğretmen konuyu çok yüksekte anlatıyor yada anlatamıyor. Çocuk ya dershaneye gidiyor yada özel derse gidiyor. Çocukların sınıf seviyeleri önemli. Çocuklar sınıf seviyelerine göre ayrılmalı.
- 5- Çocuklar başarısına göre okullar arsında geçiş olmalı. Çocuk başarılı ise fen lisesine geçebilmeli. Sadece SBS bağlanmamalı.
- 6- Okullarda aidatlar kaldırılmalı. İsteyenler vermeli. Vermeyen veliler çocuklar rencide edilmemeli. Mili eğitim okullara verdiği bütçeyi artırmalı.
- 7- Ortak sınavlar çok sıkıntı. Ortak sınavlar derslerin işlenişini engelliyor. Bana göre eğitim sisteminde en önemli sorun kampus sistemine geçilmeli. Öğlene kadar ders olmalı öğleden sonra sosyal etkinliklere yönelik dersler olmalı.
- 8- Öğrenciler mutlaka sosyal etkinliklere yönlendirilmeli. Her çocuğun mutlaka katıldığı sosyal etkinlik olmalı. Hafta sonları okullar açık olmalı bu etkinlik hafta sonları yapılmalı. Okullarda yemek olayı çözümlenmeli. Çocuklar yemek içinde dışarı gitmemeli. Okullarda etkinlik odaları olabilir.
- 9- Çocuklarda okuma alışkanlığı çok önemli Bunun için bir il her gün 15 dakika kitap okuyor. Çocuklarımızda okuma alışkanlığı yok.
- 10- Kaynaklarımız çok fakat dengeli ve tasarruflu kullanılmıyor. Mili eğitim bütçesini düzenli kullanılmalı.
- 11- Öğretmenler sürekli aynı okulda kalmamalı.Rotasyon olmalı. Okullar arası yapılmalı.
- 12- Öğrenci başarısında öğretmenin tutumu davranış biçimi çok önemli. Bunun için hizmet içi eğitimler verilmeli öğretmene yönelik. Okullarda öğrencideki değişimler rehberlik olarak fark edilmeli ve bu soruna yönelik olarak çözümlenmeli.
- 13- Valilik internet kafeleri denetlemeli. Küçük yaş grubu çocukları özellikle alt katlara alıyorlar. Bu çocuklara alınmamalı. Emniyet denetlemeli.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 036

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-6
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 8 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ

(B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Benim gözlemlediğim bir şey var 3 çocuk okuttum Mili eğitimde uygulanan değişimler projeler sıkıntılı. Dayatılmış bir eğitim politikamız var. Bunu da değiştiremiyoruz. Mili eğitim bakanlığı en fazla değişen bakanlık. Toplum bu yaşanan problemlere çözüm üretmeye çalışıyor. ÖSYM ile Mili eğitim bakanlığı örtüşmüyor. Birlikte çalışmadığı sürece sorun çözülmez. Okullarda verilen eğitimle LYS sınavında sorularlar örtüşmüyor. Temelde çok büyük bir sıkıntı var. Bu problem bizden kaynaklanıyor.
- 2- Çocuklarımızı dershaneye gönderiyoruz. Dershaneler kaldırılmasın. Dershaneler kaldırılıyorsa okullar veösym sistemi gözden geçirilmeli. Dershaneler bir hastalığın sonucu ortaya çıktı.
- 3- Veli olarak bizde de sıkıntı var .Okul aيداتlarına gelince sorun çıkarıyoruz. Dershanelere gelince parayı veriyoruz.
- 4- Ortak sınavlar çok sıkıntı. Farklı öğretmenler derse giriyor.Konuları farklı işlemiş olabiliyor. Bazı öğretmenler konuyu işlememiş olabiliyor.
- 5- Mili eğitim bakanı eğitimci bir kişi olmalı. Mili eğitim bu kadar sık değişmemeli. Öğretmenlerimizin hiçbir yaptırım gücü yok. Öğretmenlerimizin boynu eğri. Öğrencilerimiz dimdik. Öğretmene saygı olmalı. Çocuklarda özgüven olmalı ama saygısızlık boyutunda olmamalı. Öğrenciye veliye bu kadar hak verilmemeli. Ailelere de çok iş düşüyor.
- 6- Öğretmelerimizde öğrencilerle olan diyaloglarını güçlendirmeli. Kendilerini geliştirmeli.
- 7- Benim çocuğumda biz lise son sınıf öğrencisiyiz bize öğretmen karışamaz düşüncesi var. Sorunun kaynağı fazla özgürlük. Çocuklarımız Bir sınava girecek fakat çocuklarımız bunun farkında değil. Çocuklarımız motive edilmeli. Biz bunu evde başaramıyoruz. Bunu okulla beraber başarmalıyız.
- 8- Öğrenciler bu hale gelince öğretmenlerde değişim var. Öğretmenlerde anlatma varda öğretme yok. Öğretmenlerimizde de motivasyon kaybı var.
- 9- Bolu da değişik kurslar var çocuklarımızı barınma ve ihtiyaçlarını biz karşılayalım bizim kursa gel. Yatılı kurslar yaygınlaştı.
- 10- 'Ayaklar baş, başlar ayak olduğu sürece bu sorunlar bitmez.' Mili eğitimdeki kişilerin yönetmelikler hakkında bilgisi yok. Ben bunu bizzat yaşadım. Çocuğumun geleceği ile ilgili bir konuda bizi çok zorladı.
- 11- Mili eğitimde de kendi içinde ihtisaslaşma yok bu gün bu bölüme bakıyor. Yarın başka bölüme bakıyor.Yönetmeliklerimizi mükemmel hazırlıyoruz fakat hayatın gerçekliği ile uyuşturamıyoruz.
- 12- Rehberlik servisleri okullarda çok güzel yakalayabiliyorlar. Biz anne baba olarak baş edemiyoruz. Çocuklarımız en kritik dönemde okullarda oluyor. Öğretmenlerimizin işi çok zor.
- 13- Çocuklarımızın disiplinsizliğini özgürlük olarak görüyor aileler.
- 14- Ders içerikleri çocuklarımıza ezberlettiriyorlar. Eğitimde muhakeme analiz kalmadı. Bilgi yükü çok fazla.
- 15- Çocuk anaokuluna başladığından itibaren veliler ile öğretmenler sürekli işbirliğinde olmalı.
- 16- Serbest kıyafet olmamalı. Kim öğrenci olduğunu bilmeliyiz.
- 17- Sanal ortam tehlikeli fakat yapacak da çok bir şey yok. Okulda verilen ödevler bile internetten yapılıyor.
- 18- Öğretmen geldi çocuğuma ben öttürürüm adamı lafi benim çocuğumu çok etkiledi.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 037

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (9. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Genel merkezi yapılan sınavlardan çok rahatsızım. Ben çocuklarımı dershaneye gönderemedim. Çocuklarda bizimle çatışıyorum. Dershaneler eşitsizlik yaratıyor. Dershanelere karşı değilim. Liselerde zorunlu etüt çalışmaları olsun. Dershaneye gidemeyen çocuklar var.
- 2- Çocuklar ders çalışmıyor. Çocuklarımız dış etkenlere çok açık. İmkanlarımız kısıtlı. Ekonomik yönden sıkıntı çekiyoruz. Çocuğumun biri üniversitede okuyor. Çocuklar interneti çok kullanıyorlar. Çocuklarımız taşınmalı. Sabah gönderiyoruz. Akşam geliyor. Çocuklarımızı takip edemiyoruz. Çocukların arkadaş ortamı önemli. Çocukların arkadaşlarını tanımıyoruz.
- 3- Veli gözetimi önemli. Çocuklarımızın arkadaşlarının ailelerini tanımalıyız.
- 4- Çocuklarımız işin kolayına kaçıyor. Çocuklarımız okumadan ödev hazırlıyor. İnterneti çok kullanıyor.
- 5- Benim evimde internet yok. Ödevleri internetten veriyorlar. Ben çok zorlanıyorum.
- 6- İnternet kafelere sınır getirilsin. Belli saatten sonra çocuklar internet kafeye alınmasın.
- 7- Okular da öğrencilerde telefon var. Benim çocuğum da telefona özeniyor. Alabilen var almayan var. Telefonları sınırlandırsınlar. 2 milyarlık telefon getiren var.
- 8- Performans ödevlerinin okullarda yapılmasını istiyorum. Çocuklarımız performans ödevleri yapmak için arkadaşlarına gitmek istiyor. Ben tanımadığım kişiye çocuğumu göndermek istemiyorum.
- 9- Çocuklarımız sigara kullanıyor. Sigara konusunda çocuklarımıza eğitim verilsin. Bizler bir şey yapamıyoruz.
- 10- Bakanlık önce tablet vereceğiz dedi. Daha sonra geri çekti. Çocuklarımıza tablet verilsin. Evimizde bilgisayar internet yok.(4 veli)
- 11- Benim çocuğum 9. sınıf . Üst sınıfların çocuklarımıza baskısı var. Ben okula kadar çocuğumu kendim getiriyorum.
- 12- Üniversite kazanıpta okuyamayan öğrenciler var. Benim tanıdığım öğrenci var. Baba okutamadı. Çocuk oldu tinerici. Ekonomik yönden sıkıntısı olan çocuklar farklı şeylere yöneliyorlar.
- 13- Benim çocuğum yurttta kalıyor. Çocuklara bazı şeyleri iyi anlatırsak anlıyorlar. Ailenin çocuğu ile iletişimi önemli.Çocuklarımızızagüvenmeliyiz.Çocuklarımızın kişilik yapıları farklı. Onlara göre davranmalıyız. Ben her ay rehberlik öğretmeni ile görüşmek isterim.
- 14- Çocuklarda serbest kıyafet olmasın. Alabilen var Alamayan var.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 038

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (10 ve 11. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 6 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Ben okuldan öğretmenlerimizden çok memnunum. Ben çocuğumu bu okula kaydettirmek için çok uğraşım. Ben çocuğumu bolu da başka okula bir gün gönderdim. Ve hemen almak istedim. Çocuklarımız ergenlik dönemindedir. Dönemleri gereği bazı sorunlar oluyor. Bunları da iletişim ile çözüyoruz. Okul aile ve öğrenci birlikte hareket ederse aşılmayacak sorun yoktur. Velinin okulla işbirliği önemli.
- 2- Okullardaki ailet paraları bizi zorluyor. Verebilen var veremeyen var. Bu durum bizi zorluyor. Öğretmenlerimiz vermeyince çocuklarımızı aşağılıyor. Öğretmen beni dışarıda görünce bile niye vermiyorsun diye uyardı.
- 3- İlk okullarda sınıf oluşturulurken ayrımcılık yapıyorlar. Çalışkan çocuklar bir sınıfta toplanıyor. Zengin çocukları bir sınıfta toplanıyorlar. Ayrıca sınıf içinde de bolu dışından gelenlere ayrımcılık yapıldı.
- 4- Kızımın kız arkadaşları biraz sıkıntılı. Ailevi sorunları varmış. Bu da benim kızımın psikolojisini bozuyor. Bolu da boşanma oranı fazla. Benim kızımın arkadaşlarından 5-6 kişi var. Buda çocukları etkiliyor.
- 5- Evde çocuklarımızı dinlerken tek taraflı düşünmemeliyiz. Çocuklarımız bir şey anlatıca sadece çocuğumuz açısından bakmamalıyız. Öğretmen veli işbirliği önemli .
- 6- Zararlı alışkanlıklar orta okula kadar indi. Bolu da esrar kullanan yapan varmış diye duydum. Benim oğlumu okula başlayınca hemen ocaklara almaya çalıştılar. Ben emniyetle irtibat kurdum. Önünü kestim. Okullarda bu tür sıkıntılarda var.
- 7- Yaşam şartları çok zorlaştı. Ekonomik yetersizlikler sonucu boşanmalarda artıyor.
- 8- Mili eğitim programlarında bir devamlılık süreklilik yok. Sistem sürekli değişiyor. Bizde hükümet değişiyor programlar değişiyor.
- 9- Okullarda rehber öğretmenlerin velilere yönelik
- 10- velilerle toplantı yapılması gerekir. Sorunları tespit
- 11- etmeleri gerekir.

VELİ GÖRÜŞME DOSYASI – 039

GÖRÜŞÜLEN OKUL : Lise-7
GÖRÜŞÜLEN GRUP : Velileri (12. sınıf)
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ SAYISI : 3 Veli

(A). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARI VE SEBEPLERİ (B). BOLU'DA YAŞANMAKTA OLAN EĞİTİM SORUNLARININ ÇÖZÜMLERİ

- 1- Taşımalı sistem getirildi liselerde. Sabah taşımalı sistemle gelen öğrenciyi akşam velisi almak zorunda kalıyor. Yada bir araba bütün okulları dolaşiyor buda öğrencilerde sıkıntı yaratıyor.
- 2- 12. sınıf öğrencisi. Bu performans ödevleri çocuklara zaman kaybı yaratıyor. Çocuklarımıza verimli olduğunu düşünmüyorum. Çocuklar internetten çıktı alıyor veya ele yazıyor. Özellikle 12. sınıf öğrencileri için daha fazla zaman kaybı yaratıyor.
- 3- Çocuklarımız okudukları bölüm gereği daha fazla yabancı dil görmeleri gerekiyor. Bunun yanında farklı bir dil daha görmeleri. Bolu da bunu verecek kimsede yok.
- 4- İngilizce dışında farklı bil dil kursu açılabilir. Halk eğitimde bunu milli eğitim organize edebilir. Özellikle Almanca.
- 5- Okulda alınan dil eğitimi pratiğe dönük olmuyor.
- 6- Dershaneler kapatılması çocukları olumsuz etkiliyor. Çocuklarımıza o takviyeyi kim yapacak. Dershaneler kapatılırsa eğitim seviyesi düşer. Herkesin ekonomik düzeyi yeterli değil ki özel okula gönderilsin. Dershaneler kapatılmaması gerektiğini düşünüyorum
- 7- SBS puanlarının yanlış hesaplanması çocuklarımızın durumunu nasıl etkileyecek? Merkezi sistem sınavlarına da güven kalmadı. Bu sınavların çok güvenli olması lazım.
- 8- Eğitim sistemine güvenmiyorum. Kardeşim polislik sınavına girdi yazılıdan 95 aldı. Mülakatta sorulan soru 'kandil gecelerinde annen baban ne yapar' Bu sorunun polislikle ne alakası var?
- 9- Çocuklarımız deneme tahtası oluyor. Alt yapı olmadan sistem sürekli değişiyor. Bu gün var olan bölüm yarın kapatılabiliyor.
- 10- Çocuklar 1. sınıfta el yazısına başlıyorlar. Zorlandıklarını düşünüyorum.
- 11- 12. sınıf öğrencilerimize yönlendirme yapılmalı. Nerelere gidebilecekleri konusunda.

EK-3:

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYALARI

ÖĞRETMENGÖRÜŞ DOSYASI – 01

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Okulumuzda teorik olarak derslerin gayet verimli islendiğini düşünüyorum. Yine uygulama alanlarının yeterli olduğunu ve mezun öğrencilerimizin iyi bir mesleki eğitim aldıklarını söyleyebilirim. Sahaya çıkan öğrencilerimizden aldığımız geri bildirimlerde okulumuz mezunlarının diğer iller de dahil olmak üzere tercih edildiklerini tespit edebiliyoruz.

2. Gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmek için tüm öğretmenlerin verilecek hizmet içi eğitimle bilgisayar kullanımı çok iyi öğrenmeleri gerekiyor.

3. İlimizde Tıp Fakültesi Hastanesinin olması çok önemli bir fırsat. Ancak bundan çok fazla yararlanabildiğimizi düşünmüyorum. Çünkü okulumuza verilen kontenjanı yeterli bulmuyorum. Elginkan Vakfı da önemli bir fırsat.

4. En önemli engel tabii ki ekonomik. Örneğin okulumuzdaki meslek eğitimi verilen laboratuvarlar donanım olarak oldukça yetersiz. Standart donanımın %5-10'u arasında bir donanıma sahibiz.

Bir diğer engel öğrencinin sınıf geçmesini kolaylaştıran sistem. Öğrenci, nasılsa sınıfımı geçirim diyerek kendini geliştirmiyor.

5. 1. Tüm okulların atölye olarak tanımlanan mesleki eğitim veren sınıflarının standart donanımının tek seferde sağlanmasını sağlayacak bir düzenleme yapılmalı. Her yıl belli bir miktar malzeme alınarak bunun yapılmaya çalışılması sağlıklı değil. Tek bir ihaleyle, tek bir firmayla anlaşma yapılarak standart donanım sağlanmalı.

2. Liselere getirilen performans sistemi kaldırılmalı. Örneğin; meslek okulunda 17 çeşit dersi olan bir öğrenci 17 performans yapıyor. Öğrenci üzerinde bu konuda bir yük oluşuyor. Bunun öğrenci gelişimine bir katkısı olduğunu da düşünmüyorum. Yine bununla birlikte, eğitim sistemimizin sahadaki öğretmenlerin de katılımıyla iyi bir reforma ihtiyacı var.

3. Öğretmenlerimizin bilgisayar kullanımı ile ilgili hizmet içi kurslara alınması. Elginkan Vakfı'nın yetkilileri ile görüşülerek öğretmenlerimizin belirlenecek gruplar halinde eğitim alması sağlanabilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 02

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Başkentimiz Ankara ile kültür başkentimiz İstanbul arasındaki kültür kavşağında yetişmiş öğrencilere ders vermek ilimiz için bir avantaj.

Okulumuzun öğrenci kalitesi yüksek, yerinde kararlar alan ve uygulayan idarecilerimizin yönlendirmesiyle üst kalitede ders işlemek mümkün. Bunlar okulumuz için ayrı bir zenginlik.

2. Öğretim faaliyetleri çok yoğun bunun yanında eğitim faaliyetleri için yeterli zaman yok. Eğitime daha fazla zaman ayırabilmeliyiz. Bu ülkemizin geleceği açısından önemli.

3. Temiz insanlara, temiz öğrencilere ve temi havaya sahibiz. Çok gelişmiş bir üniversitemiz ve her düzeyde derslik ihtiyacını karşılayan okullarımız var. Bunlar bizim için önemli fırsatlar.

4. Ölçme faaliyetlerinin doğrudan öğretim faaliyetlerini ölçmeye yönelik olması.

5.1. Tüm derslerde sınav sayılarının ve zamanlarının farklı olması ders işlenişini olumsuz etkiliyor.

Tüm dersler için iki sınav yapılmalı. Sınav dönemlerinde ders olmamalı. Vize-final sistemine geçilmeli. (Öğrencilerin bir derste diğer bir derse çalışmaya çalışarak motivasyonunun bozulmasının önüne geçilebilir.)

2. Okul idareleri, öğretmenler ve öğrenciler gereksiz evrak yükünden kurtarılmalı.

3. Öğretim faaliyetleri içinde eğitim faaliyetleri yer bulabilmeli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 03

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. İlde taşınmalı eğitim ve mevzuatın takibi iyi yapılmakta.

Okulumuzda; uygulamalı eğitim (staj) ve hastane personeli ile ilişkiler iyi yürütülmektedir.

Kendimi; öğrencilerle diyalog ve iletişimde iyi görüyorum.

2. İlde; velilere yönelik eğitim çalışmaları geliştirilmelidir.

Okulumuzda; veli toplantılarına katılım yetersiz. Velilerin eğitime katılımı geliştirilmelidir. Ayrıca idare ile öğrenciler ve öğretmenler arası ilişkiler geliştirilmeli.

Kendimi; sağlık alanındaki teknolojik yenilikleri takip etmede geliştirmem gerekiyor.

3. İlde üniversitenin varlığı bir fırsattır. Okulumuzun yeterli staj alanına sahip olması bir fırsattır. (Örneğin anestezi bölümü, diş protez bölümü gibi bölümler açılacak olsa yeterli uygulama alanı mevcuttur. Öğretmen normunun bir yılda dolacağını düşünüyorum).

Kendimi; (hizmet yılımın fazlalığı, 3 değişik ilde görev yapmam ve yedi yıllık idarecilik tecrübemden dolayı) tecrübeli olmamı bir fırsat olarak görüyorum.

4. ilde, velilerin eğitime bakışı bir engeldir. Ayrıca öğretmenlerin öğrencilere rehberlik yapmalarını yetersizlik, engel olarak görüyorum. (Öğretmenlerin mevzuat, kırtasiyecilik konusuna öncelik vermeleri).

Okulumuzda; öğrencilerde çok fonksiyonlu cep telefonlarının olmasını, bilgisayar ve internet düşkünlüklerini engel olarak görüyorum. Ayrıca, öğretmenlere ödül ve ceza yönteminin yetersiz uygulandığını (işini iyi yapan ile aksatanın bir görüldüğünü) bir engel olarak görüyorum.

Kendim için, evrak ve form doldurmak çok meşgul ediyor. Özellikle son yönetmeliklerden sonra daha da arttı.

5. a. Velilere yönelik eğitim verilmeli.

b. Motivasyon sağlanmalı. Öğretmenlere ödül-ceza yöntemi etkili uygulanabilir. Öğrencilerin motivasyonu için üniversite ile işbirliği yapılabilir.

c. yapılanlar kağıt üzerinde talep edildiğinde kırtasiyeye fazla önem veriliyor. Yapılanlar ve yapılmayanlar birebir yerinde takip edilmeli, okullar ziyaret edildiğinde öğretmenlerle de görüşülmeli.

Eğitim ile ilgili görüşlerimin alınmasından dolayı tüm ilgililere teşekkür ederim.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 04

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Okulumuzun merkezi bir yerde olması, velilerimizin bilinçli olması, teknolojik yönden donanımlı olmamız eğitimimizi olumlu etkiliyor. Özellikle ilkokul bölümünde öğretmenlerin öğrencilerle ve velilerle bir bütün olarak ilgilenmeleri, konu takipleri ve düzenli çalışmaları eğitimimizi olumlu bir biçimde geliştirmektedir.
2. Eğitimimiz açısından verilen çalışmalarda veli desteğinin en aza indirilmesi, okuma alışkanlığının geliştirilmesi, Resim-İş, Müzik, Beden Eğitimi gibi beceri derslerinin branş öğretmenleri tarafından işlenmesi çocukların erken yaşta yeteneklerinin fark edilmelerini sağlar.
3. Eğitimimizin niteliğini artırmak için mevcutları istenilen seviyeye (25) indirebiliriz. Okulumuz teknolojik açıdan oldukça iyidir. Ancak velilerin sorumsuz bir şekilde öğrenciler üzerinde etkili olması eğitimi olumsuz etkiliyor. Öğrenci çalışmalarını sınıfta yaptırmak çocuğun başarısını gözlemlemek yönünden objektiflik sağlıyor.
4. Sınıfların kalabalık olması, bölünmüş aile çocukları ile ilgili sorunları mevcut. Sosyo-kültürel yönden zayıf ailelerin, çocukları ile ilgilenmemeleri sorumluluk duygusunun gelişmesini engelliyor. Ailelerin, çocukların ödevlerini yaparak değil de kaynak bularak yok göstererek desteklemeleri sağlanmalıdır.
5. 1. Okuma alışkanlığının aileler düzeyinde artırılması. Çünkü okumayan anne-babanın çocuğuna okuma alışkanlığı kazandırmak imkansızdır. Yurt genelinde yetişkinler için okuma kampanyası düzenlenebilir.
2. Velilerin eğitime müdahalesi engellenmeli. Bu konuda samimi çaba gösterilmelidir. Çocukların sorumluluklarının artırılması ve geliştirilmesi için velinin desteği çocuktan çekilmeli. Okul bahçesine velilerin sokulmaması.
3. Okullarda sınıf mevcutlarının azaltılması sağlanmalı.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 05

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Diğer illere göre normal eğitim (tekli) yapılan okul sayısı daha fazla. Ulaşım imkanı, fiziksel imkanlar yeterli. Okulların donanımları yeterli. Teknolojiden yararlanma daha fazla. İzzet Baysal gibi yardımsever, değerli bir şahsın Bolu'ya eğitim konusunda destek olması, Bolu'nun konum itibarıyla Ankara ve İstanbul gibi iki büyük şehre yakın olması Bolu'yu diğer illerin çoğunluğundan avantajlı kılmaktadır.

Okulumuzun birçok okula göre köklü bir okul olmasından ve sınıflarında öğrenci mevcutlarının az olmasından dolayı eğitim öğretim daha iyi yapılabiliyor.

Sınıflarda teknolojik cihazların tam olması, her sınıfta internet ulaşımının olması, veli profilinin diğer okullara göre biraz daha eğitim açısından iyi olması, eğitime önem vermeleri bizi ayrıcalıklı yapmaktadır. Öğretmenlerimizin çevreyi iyi tanınması, uzun süredir bu okulda çalışmalarını ve başarı olmaları da okulumuzu seçkin yapmaktadır.

Tüm bu olanaklardan yararlandığımız için 3. sınıflarda da aynı başarı yakalanmaktadır.

Çeşitli kurumların (etüt, dersane gibi) yaptığı sınavlarda öğrencilerimizin başarı oranı yüksektir.

2. Çocuklarımızı bilgisayar ve internet bağımlılığından kurtarmak gerekmektedir. Günlük hayatımızın gereklerine daha çok yer verecek faaliyetlerde bulunulabilir.

Bunun için her okulun spor veya etkinlik salonu olmalı, ilimizde bu tip okul sayısı azdır. Sosyal faaliyetlere ağırlık verilebilecek şartlar oluşturulmalıdır.

Aynı sıkıntılar okulumuz için de geçerlidir.

3. İl olarak konumuzun iyi olması. Yeterli sayıda okulun bulunması, şu anda yapılanlarla birlikte. Velilerin eğitime önem vermesi.

4. Sadece ders kitaplarındaki eksiklikler giderilebilir, daha özenle hazırlanabilir. Okulların fotokopi, çoğaltma işlemlerinde okullara ödenek sağlanabilir.

İlkokullarda da her sınıfta özel yetenek gerektiren derslere (görsel sanatlar, beden eğitimi, müzik gibi) branş öğretmenlerinin girmesi çok yararlı olacaktır.

Çağımız çocuklarında sıkça görülen dinlememe, öğrenmeye karşı isteksizlik, dikkatsizlik gibi sorunların tespiti çözümü için öğrenci, veli, öğretmen bilgilendirmesi ve eğitimi yapılmalıdır.

5. Okullarımızda spor, etkinlik salonlarının eksikliği. Sosyal faaliyetlere az yer verilmesi.

Ders kitaplarındaki eksiklikler.

Çağımız rahatsızlıklarından, fazla teknolojinin eseri olan öğrenmede güçlük, dikkat eksikliği, dinlememe gibi problemlerin giderilmesi için çalışma yapılması.

İlkokullarda yetenek derslerine branş öğretmeni girmemesi.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 06

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. a. Okulumuzda veli-öğretmen işbirliği sağlanmaktadır. Zümremizde ve okulumuzda öğretmenler ellerinde bulunan eğitim-öğretim gereçlerini yeterince kullanmamaktadır. Zümre ve okulda öğretmenler işbirliği içinde çalışılmaktadır. İl zümrelerinde alınan kararlar uygulanmaktadır.

2. İfade ve beceri derslerine branş öğretmenlerinin girmesi başarıyı daha da artıracaktır. Eksik olan konularda eğitim içi seminerler verilebilir.

Yukarıda belirtilen hususlar okulumuzda da uygulanabilir. Okulda sık sık karşılaşılan veli müdahalesinin önüne geçilmelidir.

Uzmanlar tarafından velilere gerekli olan konuların eğitim semineri düzenlenebilir.

3. Okulumuz eğitim öğretim için gerekli ortama sahiptir. Herhangi bir eksiklik yoktur. Sınıf mevcutları uygundur.

4. Programın sık değişmesi. 147 hattının olur olmaz şekilde kullanılması. Öğretmene kendi kurumunun sahip çıkmaması, öğretmenin yalnız bırakılması. Ders kitapları öğrenciler için uygun hazırlanmamıştır.

Disiplin ile ilgili öğretmenin herhangi bir yaptırım gücünün olmaması.

5. 1. Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde herhangi bir yaptırımının bulunmaması (disiplin).

2. Programın sık sık değişmesi. Öğretmene bu değişiklikler konusunda görüş sorulmaması.

3. Velinin okula ve öğretmene gereksiz müdahale etmesi.

ÖNERİLER

1. Uygulayıcı olan öğretmene daha çok fikir sorulması.

2. Disiplin konusunda öğretmenin yetkisinin artması.

3. Velinin okula ve öğretmene bu kadar fala müdahalesinin engellenmesi.

4. Milli eğitim politikalarının sık sık değişmemesi.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 07

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Çevre şartlarına ve öğrenci hazırbulunuşluğuna uygun çalışmalar verimli bir şekilde yapılmaktadır.

Eğitim-öğretim alanında başarı çitasını yükseltecek tüm yöntem ve teknikler kullanılarak sonuçları en üst düzeyde gözlemlenmektedir.

Velilerin okulumuzu tercih etmeleri tüm çalışanların özverili çalışmasının ispatıdır.

2. Müfredat ve ders kitaplarının yeniden düzenlenmesinin öğrencinin yararına olacağı düşünülmüştür.

3. Birinci sınıf kayıtlarında yaş gruplarına göre sınıfların oluşturulmuş olması, diğer sınıfların da mevcutlarının daha önceki eğitim-öğretim yıllarına göre düşük tutulması başarıyı artırmada etken olmuştur.

4. İl genelinde sınıf mevcutlarının fazla olması ve bazı okullarda araç-gereç eksikliklerinin olması ve yine bazı okullarda yaş gruplarına göre sınıf oluşturulmaması eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkileyen birkaç unsurdur.

5. Velilerin sınıf ortamına yaptıkları olumsuz müdahaleler.

Öneri: Velilere bilinçlendirici eğitim seminerleri verilmesi.

Öğretmen maaşlarına yapılan zamların diğer meslek gruplarına göre gerekli iyileştirmelerin yapılmamasının motivasyonu düşürmesi mesleğe olan ilginin azalmasının sebebidir.

Öğretmenin eğitim-öğretim dışındaki prosedürlerine (evrak işleri vb.) çok fazla zaman ayırmak zorunda kalması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 08

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İlimizde rehberlik çalışmalarında gerekli olan tüm çalışmalar yapılmaktadır. Gerektiği zaman ilimizdeki rehber öğretmenler toplanıp görüş alışverişinde bulunabilmektedir. Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile işbirliği yapılmaktadır. Öğrencileri tanıma, yetenekleri belirleme açısından gerekli testler yapılmaktadır. Bu bilgiler öğretmen ve velilerle paylaşılıp öğrenci ile ilgili yapılması gereken çalışmalara ışık tutmaktadır.

Okul idaresi rehberlik servisimize her türlü desteği sağlamaktadır. Servisimizin uygun bir çalışma odası ve her türlü donanımı sağlanmıştır.

Okulumuzda velilerimizle görüşmeler, bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır. Öğrencilerimize gerektiğinde istekleri doğrultusunda gereken destekler sağlanmaktadır. Öğrencilerimize TKT 7-11 uygulanmış, sonuçları öğrencilerimiz, velilerimiz ve sınıf öğretmenlerimizle değerlendirilmiştir. Öğrencilerin sosyal yönlerini geliştirme çalışmalarına yönlendirme yapılmaktadır. Geçen öğretim yılı okulumuzda Spor Kulübü ile işbirliği yapılarak 2,3 ve. sınıflar arası futbol turnuvası düzenlenmiştir.

2. Tüm kurumlarımızla eğitim öğretim çalışmalarında işbirliği içinde olmamız gerekmektedir. Okul bahçelerimizin oyun alanı olarak daha elverişli duruma getirilmesi sağlanmalıdır. Uzman görüşlerine başvurularak öğrencilerimizin okul bahçesinden daha iyi yararlanabilmesi için öğrencilerin yaş gruplarına, ilgi ve ihtiyaçlarına göre düzenlemeler yapılması yararlı olacaktır. Okullarımızın fiziki yapıları öğrencilerimizin gelişim özellikleri dikkate alınarak düzenlenmelidir. Okulumuzda bu konu ile ilgili gereken çalışmalar yapılmaktadır. Rehber öğretmen olarak okulumdaki diğer eğitimci arkadaşlarımla daha fazla görüş alışverişinde bulunmalıyım.

3. İlimizin iki büyük şehir arasında olması istenilen kaynaklara çok kısa zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır. Ayrıca üniversitemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik programının olması da eğitim öğretim açısından önemli bir katkı sağlamaktadır. Okul ve öğretmen sayısının yeterli olması gibi önemli fırsatlara sahibiz. Ayrıca sağlık kuruluşları yönünden önemli bir sayıya sahip olmamız da ilimiz için çok önemli bir avantajdır. Spor alanları açısından da ilimiz çok gelişmiştir. Öğrencilerimiz ilimizde her türlü branşta spor yapma imkanına sahiptir.

Okulumuz il merkezindedir. Eğitim öğretim çalışmalarına çok duyarlı bir veli profilimiz vardır.

Okul idaresi rehberlik servisimize her türlü desteği sağlamaktadır. Uygun bir çalışma odası ve her türlü donanımı sağlanmıştır. İlimizdeki diğer rehber öğretmen arkadaşlarla sürekli işbirliği yapma şansına sahibiz. İstedğim kaynaklara en kısa sürede ulaşma imkanımız var.

4. İlimizde bazı bölgelere yeni okullar açılmalı. Okul öncesi eğitim yaygınlaştırılmalı.

Programların sık sık değişmesi, okul bahçelerinin öğrenciler için yetersiz olması. Okullarımızın fiziki yapıları.

5. Disiplin, sık program değişiklikleri, iletişim eksikliğinden kaynaklanan sorunlar.

İlimizde okul sayısının daha da artırılarak okul öğrenci sayıları 300-350'yi geçmemelidir. Bu durumda öğrencilerimiz için yeterli oyun alanları oluşacak, öğrencilerimiz oyun ihtiyaçlarını giderecektir. Öğrencilerimize olumlu davranış kazandırmada tüm kurumlarımız işbirliği içinde olmalıdır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 09

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Okullaşma oranı iyi fakat 4+4 nedeniyle yeterince okullar ayrılmamıştır.
2. Okullarda internet ve teknolojinin daha iyi geliştirilmesi. Uygulamalı eğitime daha fazla yer verilmelidir (üniversiteler için).
3. Okullarda 1. kademedeki uygulamalı derslere ağırlık verilmesi gerekir.
4. Atamaların liyakata uygun yapılmaması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 10

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. a. Okullaşma oranı Bolu'da çoğu ilden çok daha iyi durumdadır.
b. Okul olarak, veliler okula çok rahat bir şekilde gelip idareci ve öğretmenlerle görüşebilir. İstek ve görüşlerini söyleyebilirler.
c. Öğretmenler olarak öğrencilerle birebir ilgilenilmektedir.
2. a. Mesleki okullarla sanayicilerin buluşturulması. Okulların öğrencilere meslek edindirmesi.
b. Okulların eğitime ağırlık vermesi gerekir. İyi bir meslek sahibinden önce, iyi bir insan yetiştiren okullar olmalı ve ön plana çıkarılmalı. Öğretmenler de buna yönelmeli.
3. a. Büyük bir üniversite olması.
b. Okullaşmanın iyi bir durumda olması. Donanımın yeterli seviyede olması.
c. Sınıf mevcutlarının ideal seviyede olması.
4. a. Mesleki okulların ve bunlara giden öğrenci sayısının fazlalığı ilin başarısını etkilemektedir.
b. Okulumuzdaki sorun ise velilerin önceliklerinin geçim derdi olması.
c. Parçalanmış ailenin çok olması.
Öğrencilerin kahvaltı yapmadan gelmeleri.
Okulumuza ve sınıflarımıza çok fazla öğrenci geliş ve gidişinin olması. Yani öğrencilerin çok okul değiştirmek zorunda olmaları. Örneğin sınıfımda 20 öğrencinin sadece 8 tanesi 1. sınıftan gelen öğrencidir. Diğerleri nakil gelen öğrencilerdir.
5. Eğitimden çok öğretime ağırlık verilmesi eğitimin sorunudur. Çözüm eğitime ağırlık verilmesi.
Ailelerin, çocuklarına hayatı öğretme yerine hayatı çocukların yanına getirmeye çalışması. Mücadelesiz olmaları.
Teknolojinin yeni nesilleri hazırcı yapması.
Teknoloji eğitiminin kazandırılması. Yani kullanma eğitiminin kazandırılması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 11

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İl olarak eğitimde veli desteğini alarak daha kaliteli eğitim veriyoruz.
2. Eğitim açısından daha kaliteli kaynak kitaplar alınarak, velilere bilinçlendirici, eğitici seminerler verilerek, öğrencilere okul dışında dershanelerin yaptığı gibi ilave (ek) dersler verilebilir.
3. Öğrenci ve velilere toplantılar yaparak ulaşabiliriz. Eğitim ve maddi yönden velilerin desteğini alabiliriz.
4. Velilerin daha bilinçli olması gerekir. Psikolojik sorunlar ve aile içi çatışmalar, maddi imkansızlık, bilinçsizlik.
5. Ailevi sorunlar (psikolojik) rehberlik ve psikolojik danışman ihtiyacı. Manevi sorunlar: dini, ahlaki değerlerin yetersiz verilmesi. Maneviyat eksikliği giderilmesi gereken en önemli sorun.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 12

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Normal şartlarda bu okulu bitirip diploma alamayacak öğrencilere, bu okulu bitirtip diploma veriyor, meslek sahibi yapıyoruz.
2. Öğrenci problemlerinin çoğu aile kaynaklı, öncelikle aile bazında problemlerin çözülmesi gerekiyor.
3. Bolu'nun öğrenci profili, öğrenciler mülayim fakat maddi imkanları iyi, bunun verdiği rahavet var, dolayısıyla çalışmak istemiyorlar. Çalışmanın gereği ve önemi iyi anlatılmalı.
4. Çağımızın teknolojisi iyi kullanılmıyor, aksine öğrencilere zarar veriyor (internet, cep telefonları, iletişim).
5. İlgisiz aileler, isteksiz öğrenciler, rahatlığın getirdiği rahavet.

Çözümler

Aileler: Temelde aile olmanın önemi ve ebeveynlere getirdikleri sorumluluklar evlilik öncesi iyi anlatılıp bilinç kazandırılmalı.

İsteksizlik: Öğrencilerde bir şekilde öğrenme isteği uyandırılmalı, özellikle bu işin ilköğretim kısmında, çocuklara okuma bir şeyler başarma duygusu tattırılmalı.

Rehavet: Her şeyin öğrenmekten, çalışmaktan geçtiği, çalışılmadığı zaman bizim ve ülkemizin düşeceği durumlar iyi anlatılmalı. Bedavacılığın sonunun olmadığı, herşeyin bir bedeli olduğu anlatılmalı.

Öğrencilere hayatın eğlence ve internetten ibaret olmayıp mutlaka günümüzün ve hayatımızın gerçekleriyle yüzleştirilmeleri gerekiyor.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 13

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

Ben genel cevap vermek istiyorum. Problemler ve çözüm önerileri var ve bellidir. Çözüm isteniyorsa, birebir ilgili kişilerle gerekli görüşme zamanında yapılır ve tedbirler alınırsa problem ve çözümlerimiz kolaylaşır ve basitleşir. Hepinize iyi çalışmalar.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 14

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

3. Nicelik olarak bir çok imkana sahip olduğumuz halde (teknoloji, donanım), nitelik olarak istediğimiz maçlara ulaşmakta sorunlar bulunmaktadır.
4. Niteliğin az olmasının nedenleri ilköğretimden itibaren öğrencilerin bilgi, beceri ve niteliklerine uygun eğitim alacakları okullara yönlendirilmesinin zayıf ve eksik rehberlikten kaynaklanmaktadır.
2. Gerek bilgi ve beceri gerekse teknolojik donanım olarak öğretmenler gerekli donanıma sahiptir. Geliştirilmesi gereken öğrencinin motivasyonunun artması, hazır bulunuşluk seviyesinin yüksek olması, istediği ve becerisine uygun okulda okumaya yönlendirilmesi.
5. a. Öğrencilerin eğitimi ve öğretimi zorunlu veya ihtiyaç olarak görmemesi buna bağlı olarak isteksiz ve boşvermişliğin getirdiği başarısızlık.
- b. Disiplinsizlik, belirli uygulamalarda yaptırım ve caydırıcılığın olmaması.
- c. Öğretmenlerin konum ve itibarlarının giderek öğrenci ve toplum gözünde zayıflaması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 15

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Bolu'da eğitim alanında diğerlerinden daha iyi yapılan bir durum söz konusu değil. Eğitim sistemimiz çarpıklıklarla dolu. Analiz ve araştırmalar yapılmadan uygulamaya sokulan programlar, müfredatlar ve eğitim yaklaşımları çok yanlış. Diğer illerin eğitim sistemine çok bağlı kalmadığını görmekteyim. Bolu'da yıllardan beri süregelen pilot uygulama ve idari yaklaşımlardan dolayı eğitim sistemine bağlı bir il olması eğitimde de başarıyı düşürdüğüne inanmaktayım. Okullar, bilhassa ilkokul ve ortaokullar maddi anlamda sıkıntılar yaşamaktalar. Gereken altyapı ve düzenlemeler yapılamamakta. Sadece anaokullarının çalışması güzel. Ayrıca yeni okul binalarının yapılması güzel ama yetersiz.

Öğrencilerin ilkokuldan yönlendirme yanlışlıkları var. Her öğrenciyi yükseköğretime hazırlayacağız diye bir düşünce çok yanlış. Mesleki eğitim şu an hem üniversite hem de meslekteki başarıyı sağlamaya çalışıyor ve diğer Anadolu, fen vs... okullarla kıyaslamalar yapılıyor. Gereken mesleki istihdamlar ve altyapılar Bolu'da yetersiz kaldığından meslek lisesi öğrencileri için çalışma sağlanamıyor. İl olarak meslek liselerinin fazla olması da bunu destekliyor. Ayrıca eğitim sistemi, sınavlar ve yanlış seçimler yanlış okul ve bölümde okuma sebeplerinden dolayı başarı ve performans düşüklüğüne neden oluyor.

2. Eğitimde üniversiteden her şekilde yararlanabilmeliyiz. Yüksek lisans ve doktora ya da herhangi bir seminer, eğitim vs. almak isteyen personele kolaylıklar sağlanmalı. Üniversitedeki öğretim üyelerinden konferans, seminer ve benzeri etkinlikler düzenlenebilmeli. Okullardaki sosyal aktivite ve etkinlikler artırılmalı.

3. AİBÜ olması ilimiz, okulumuz ve personel için iyi bir fırsattır.

4. Eğitimcilere gerekli önem ve saygı verilmemektedir.

Öğrenci aileleri görevlerini tam olarak yerine getirmiyor.

Öğrencilerin geleceğe yönelik hedef ve anlayışlarının olmayışı.

Gerekli rehberlik ve yönlendirmelerinin yapılamaması veya yanlış yapılması.

Çocukların yarış atı gibi rekabet halinde tutulması ve gereksiz performans ödevleriyle öğrencilerin sosyal yaşantılarının azaltılması.

Öğrencilerin bireysel özelliklerini veya farklı zekalarını güçlendirmek yerine eğitim sistemimiz ile farklı bakış ve tutumlar öğrencileri özelliklerini azaltmakta veya köreltmektedir.

5. İlk ve en önemli sorun eğitim sisteminin bağımsız ve özerk hale getirilmeli.

Hükümet politikalarına bağlı kalmadan çalışabilecek bir MEB. Çalışan personelin eğitim altyapılı, akademisyen ve belli bir vizyona sahip kişilerden oluşması.

Devletin maddi desteği alabilen ama siyasete bulaştırılmayan bir eğitim sistemi ve kurum olabilmeli.

İkinci olarak eğitim sisteminin tamamıyla değiştirilmesi. Müfredat, program ve yaklaşımların ülke coğrafyası dikkate alınarak yeni analiz ve çalışmalar yapılarak gerekli kanun ve yönetmeliklerin değiştirilmesi.

Eğitimcilerin kamuoyunda düşürülmüş olan saygınlığının yeniden kazandırılması, gerekli değer ve önemin verilmesinin sağlanması. Eğitimcilerin hayat şartlarının iyileştirilmeli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 16

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1.Emniyet, Sağlık Müdürlüğü ve İŞKUR ile yapılan işbirliği doğrultusunda öğrenciler farkındalık kazanmakta ve seminerlerle bilinçlenmektedir.

- Spor, müzik ve sosyal faaliyet açısından okulumuz etkinlikler düzenlemektedir.
- Öğrencilerin giriş ve çıkışları kontrol edilmektedir.
- Devamsızlık durumları takip edilmektedir.
- Davranış bozukluğu olan öğrencilere yönelik işbirliği içinde çalışılmaktadır.
- Başarının artırılmasına yönelik program hazırlanıp sınıflara uygulanmaktadır.
- Akademik başarısı yüksek öğrencileri pekiştirmek için ailelere mektup gönderilmekte ve öğrenciler okulda ödüllendirilmektedir.
- Öğretmenler ve rehberlik servisi işbirliği içinde risk grubunda olan öğrencilere yönelik önlemler alınmaktadır.

2.Öğrencilerin kültürel faaliyetlere yönelmesi ve okulların kurslarla işbirliği içinde çalışıp öğrencileri ilgi ve yeteneklerine uygun çalışmalara yönlendirilebilir.

- Okulun fizik şartları iyileştirilebilir.
- Öğretmenlere mesleki beceri ve bilgilerini geliştirmelerine yönelik eğitimler verilebilir.
- Öğretmenlere öğretim ilke ve tekniklerindeki gelişmeler ve yeni yaklaşımlara yönelik seminer-eğitim verilebilir.

3.Organizasyonlar ve etkinlikler kolay düzenlenebilir.

- Üniversite ile işbirliği içinde olunabilir.
- Öğretmenler eğitime yönelik proje hazırlama imkanına ve yeterli desteğe sahip olması bu tür çalışmalar için bir fırsattır.

4. Boşanmış ailenin fazla olması.

- Okul personelinin motivasyonunun düşük olması.
- Ailelerin yeterli düzeyde bilinçli olmaması.

5.Devamsızlık

- Disiplin kurallarına uymama
- Okulların bilgi ve birlikte yaşam becerilerini kazandırmaması.

Öneriler:

1. Aileleri bilinçlendirmeye yönelik seminerler verilebilir.
2. Öğrencileri ilköğretimde meslek seçimi ve kendini tanımaya yönelik bilgilendirilmelidir.
3. Meslek lisesinin ortaokul kısmı açılabilir ve lise müfredatında yeni düzenlemelere gidilebilir.
4. Öğretmenleri motive edici seminerler düzenlenebilir.
5. Okulların fiziki şartları iyileştirilebilir.
6. Kütüphaneler yenilenebilir ve okuma saatleri zorunlu kılınabilir.
7. Devamsızlık ile ilgili velilerin dilekçe verme durumu kaldırılabilir.
8. Geç kalan öğrenciler ilk saat ve sonrasında yok yazılabilir.
9. Seçmeli derslere YGS dersleri konulabilir.
10. Meslek lisesinde kaliteyi artırmak için her bölümün Anadolu sınıfı açılabilir.
11. Okullardaki kemikleşmiş yapının kırılması ve öğretmenler ya da idare belirli sürelerde takas edilebilir.
12. 12. Özel öğrencilere yönelik öğretmenler bilgilendirilebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 17

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Okul

Öğretmen yetersizliği yok.

Öğrencilerin üniversite başarısı için öğretmenler tarafından yönlendirme yapılmaktadır.

Okulumuzda kültür dersi öğretmenlerimizin özel çabalarıyla deneme sınavları yapılmaktadır.

Teknolojik araç gereç yönünden eksikimiz yoktur.

Devamsızlık konusunda hassasiyet gösterilmektedir.

2. İl: Aşağıda yazdığımız sorunları nasıl giderebileceğimiz konusunda bizim yapabileceklerimiz ile ilgili seminerler düzenlenebilir.

Okul: Meslek derslerinin bugünkü koşullara uygun pratik uygulamalarının yapılacağı donanımları sağlayabilir.

Siz: Meslek derslerinin teorik yanında pratik uygulamalarının da okulda daha iyi yapılması için ortam hazırlayabiliriz.

3. İl: İlimizde Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin ilimizde bulunuşu bir fırsattır. İzzet Baysal Vakfı ve ilimizdeki diğer hayırseverlerin ilimize eğitim alanında yaptıkları bağışlar da eğitimlerin niteliğini artırmaktadır.

Okul: Meslek lisesi olmak, vasıflı bireyler yetiştirmek fırsatına sahibiz.

Siz:

4. İl: İlimizdeki meslek lisesi sayısının çok olması, üniversite başarısını düşük gösterdiği kanaatindeyim.

Okul: Okulumuzun fizik yapısı eğitimi niteliğinin arttırılmasını engellemektedir.

Okulumuza gelen öğrencilerin temel bilgilerinin yetersiz oluşu engeldir.

Okulumuzdaki temizlik faaliyetleri daha iyi olabilir.

Okulumuzdaki kantin hizmetleri daha iyi olabilir.

İnternet meslek liselerindeki programı çalıştırmak için yeterli değil.

5. Öncelikle eğitimin niteliğini nasıl ölçeceğiz, üniversite başarısı mı yoksa mezun öğrencilerin istihdamı mı? İkisinin de ayrı ayrı incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

SİSTEMDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1. DEVAMSIZLIK: Devamsızlık sorununa çözüm bulamıyoruz. Öğrencilerimiz çok rapor alıyor, devamsızlık başarısızlığı artırıyor. Mazeretsiz devamsızlıklar önlenmeli.

2. SINAVLAR

a. Sınav Tekrarı: Bu yıl uygulamaya başlanan sınavlarda %50'nin altında başarı olduğunda sınav tekrarı yapılması, motivasyonu zaten düşük olan öğrencilerimizin sınavları önemsememesine neden olmaktadır. Çoğu öğretmen arkadaşımız sınav tekrarında daha

kolay sorular sormakta yine başarı değişmemektedir. Öğrenciler öğretmenlerin sınav tekrarı yapmak zorunda olduklarını düşünerek ilk sınava hiç çalışmadan gelmekte, hatta sınav kağıdını boş veren bile olmaktadır. Bu da öğretmeni zor duruma düşürmektedir. Bu uygulama, öğrencisi iyi olan okullar için iyi bir uygulama olabilir ama meslek liselerinde öğrencilerin çalışmamasına neden olmuştur.

b. Ortak Sınavlar: Sınıf seviyesi aynı olmayan sınıflarda bütün sınavların ortak yapılması sorun olmaktadır.

3. SINIF GEÇME: Öğrenciler çalışmadan da bir şekilde geçebileceklerini düşünmektedirler. Başarılı olmak için hiçbir gayret göstermiyorlar. Öğrencileri zorlamadığımız için başarısızlığın arttığını düşünüyorum. Öğrenciler sınıfta kalmalıdır. Öğrenmeden geçemeyeceğini bilmelidir. Çalışmaya zorlayacak sistemler oluşturulmalıdır.

4. MÜFREDAT: Meslek liselerinde, LYS sınavına girmeyecek öğrenciler için seçmeli derslere YGS konuları yerleştirilmelidir. Seçmeli derslerin müfredatları LYS konularını içerdiğinden bu konuları gereksiz yere öğrenmektedirler.

Ayrıca meslek lisesindeki öğrencilere çok teorik ders yükleniyor. Teorik derslerden daha çok pratik ve el becerisine yönelik derslerin gösterilmesi başarıyı arttırabilir. Okulumuzdaki kültür derslerinin etkisinin azaltılıp, meslek derslerinin de daha çok pratik olarak uygulanması yapılabilir.

OKULUMUZDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1. Fiziki Yetersizlik: Okulumuzdaki fiziki yetersizlik eğitimin kalitesini düşürmektedir. Meslek dersleri gruplar şeklinde işlenmesi gerekirken fiziki yetersizlik nedeni ile bu çalışma yapılamamaktadır.

2. Öğrenci ve Veli Profili: İlimizde 38 tane okul puanla öğrenci almaktadır. Bu okulların aldığı öğrenci sayısı 2012-2013 öğretim yılında 2500' yakındır. Bu öğrenciler yerleştikten sonra sınavı kazanamayan öğrenciler bize gelmektedir. Akademik ve sosyal başarıları son derece düşüktür. 9. sınıf öğrencilerinde davranış bozuklukları çok fazladır. İlköğretimde alıştıkları rahatlığı lisede de devam ettirdiklerini görüyoruz. Öğrencilerimizin çoğunluğunun anne baba ayrı ya da yok, gelir seviyesi düşük, anne baba asgari ücretle fabrikada çalışmakta olan bilinçsiz velilerden oluşmaktadır. Çocuklarıyla ilgilenen vakitleri olmamakta, çocuklar evde yalnız kalmaktadırlar. Yalnız kaldıklarında kontrol olmadığında kendilerine daha eğlenceli faaliyetleri yapmaktadırlar.

3. Teknoloji: Öğrencilerde cep telefonu ve internet kullanımının çok olduğunu görüyoruz. Sosyal paylaşım sitelerinde vakit geçirmeleri ve bilgisayarda oyun oynamaları ders dinleme sırasında dikkatini toplayamamalarına neden olmaktadır. Okullarda cep telefonunun kullanımı ile ilgili önlem alınmalıdır.

4. Yönlendirme: Okulumuza gelen öğrencilerde ilköğretimde yapılan yönlendirmelerin iyi olmadığını düşünüyoruz. Örneğin spor lisesine, güzel sanatlar lisesine, çıraklığa gitmesi gereken öğrencilerimiz var. Velilerde öğrencilerinin durumlarını kabul etmiyorlar.

5. Üniversite Başarısı: Meslek liselerine gelen öğrencilerin üniversite hedefi olması doğru değil. Üniversiteyi kazanmaları için seçmeli kültür dersi konuluyor. Öğrencilerin %90'ı bu dersleri başaramıyor. Seçmeli kültür dersi almak bile istemiyorlar. Meslek liselerinde, LYS sınavına girmeyecek öğrenciler olduğu için seçmeli derslere YGS konuları yerleştirilmelidir.

6. Disiplin: Disiplin problemi de yaşanmaktadır. Okulumuzdaki öğrencilerde sigara içme alışkanlıkları çok fazladır. Kız erkek arkadaşlıkları eğitim ve öğretime çok engeldir. Disiplin cezalarının yaptırımının az olması disiplin olaylarının devam etmesine neden olmaktadır. Öğrencilerimiz kitap okumamaktadır. Kitap okuma saatlerini uygulayamıyoruz. Öğrencilere kitap okutamıyoruz.

7. Öğrenci Kazanımları: Okulumuza gelen öğrencilerin temel eğitim düzeyleri çok düşüktür. Okuma yazma güçlüğü yaşayan, 4 işlem yapmakta zorlanan öğrencilerle karşılaşırız. Bunların yanında BEP’li öğrencilerimiz de bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz bu öğrencilere eğitim verme konusunda kendilerini yeterli bulmadıklarını düşünmektedirler. BEP’li öğrencilerle ayrı ayrı ilgilenmek de zor olmaktadır.

Öğrencilerimizin çoğunluğunun başarısızlıklarının nedeni; nasıl, neden, ne zaman, nerede çalışacaklarını bilememelerinden kaynaklanmaktadır.

8. Kurallar: Okulumuzda öğrencilerin kurallara uymalarını sağlamakta tutarsızlıklar yaşıyoruz. Birimizin hayır dediğine diğeri evet demekte, bu durumu öğrenciler kullanmaktadırlar. Nitekim böyle davranan anne babaların çocukları bile problemlidir ki okuldaki öğrencilerin problemlidir normaldir.

9. Akran Zorbalığı: Öğrenciler birbirlerinden çok etkilenmektedirler. Olumsuz davranışlar bulaşıcı hastalık gibi birbirine geçmektedir.

10. Sosyal Etkinlikler: Öğrencilerimizin dersleri dinleyememelerinin bir nedeni de sosyal etkinliklere yeteri kadar önem verilmemesindedir. Öğrencilerin enerjilerini atabilecekleri sosyal çalışmalar yapılmalıdır. Bu alışkanlık yine ilköğretimden gelmelidir.

Çözüm Önerileri

1. Sınıf geçme çok kolay olmamalıdır. Sınıf geçme kolaylaştıkça öğrencilerin çalışmak için bir nedenleri de kalmamaktadır.

2. %50’nin altında bir başarı söz konusu olduğunda sınav tekrarı yapılması öğrencilerimizi olumsuz etkilemiştir.

3. Meslek lisesi seçmeli kültür dersi müfredatlarının değiştirilmesi gerekir. Konular YGS ağırlıklı olmalıdır.

4. Lise bitiremeyecek seviyede öğrenciler gelmektedir. Bu öğrenciler çıraklığa yönlendirilmeli meslek öğrenmelidirler.

5. İlköğretimlerde öğrencileri yeteneklerine göre mesleğe yönlendirme daha iyi yapılabilir. Yönlendirme çalışmaları veli ile birlikte yapılmalıdır.

6. Disiplin cezalarının yaptırımı farklı olabilir.

7. Okullarda cep telefonu kullanımının yasaklanması gerekir.

8. Kitap okuma saatleri zorunlu uygulamaya konulabilir ve herkesin okuması sağlanabilir.

9. Başarısız öğrencilerin başarısızlık nedenleri üzerinde birebir çalışılabilir. Motivasyon, konsantrasyon, hedef, öğrenme, ders; neden, nasıl, ne zaman, nerede çalışılmalıdır konularında bireysel ya da grup çalışmaları yapılabilir. Bu çalışmaların sınıf ya da seminer şeklinde çok faydası olamamaktadır. İlimizde gözlemlediğimiz başarılı olmak için yapılan pek çok bireysel çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların sistemli bir şekilde yapılmasının başarıyı arttıracaklarını düşünüyoruz.

10. Okulumuzda kurak konulup, bu kurallara uyulması konusunda bütün öğretmenlerin aynı hassasiyeti göstermesi gerekmektedir.

11. Bazı konularda öğrenciler üzerinde olumlu etkiler yaratabilecek seminerler verilebilir.

12. Sosyal etkinliklere daha fazla önem verilmelidir.

13. Eğitimin kalitesini arttırmak amaçlı başarılı illerin yaptıkları çalışmalar ve nasıl yaptıkları incelenebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 18

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Bolu Ticaret Meslek Lisesi'nde öğrenci profiline rağmen öğretmenlerimiz büyük bir özveriyle çalışmaktadır. Örneğin;

- Öğrencilerimize sosyal etkinlik derslerinde başarıyı arttırmak için çalışma sistemleri anlatılmaktadır.
- Ders içinde ilköğretim konularına yönelik sık sık geriye dönük ders tekrarları yapılmaktadır. Zira öğrencilerimizin çoğu dört işlemi bile yapamamaktadırlar. Bunlardan bilgisayar, muhasebe konularında ara eleman yetişmesi mümkün değildir.
- Devamsızlık ciddi bir şekilde takip edilmektedir.
- Sağlık problemi olan öğrencilerimizin velileri okula gelmeden gönderilmemektedir.
- Okul giriş çıkışlarında öğrenciler kontrol edilmekte, hatta veli izni olmayan öğrenciler öğle arası okul dışına çıkarılmamaktadır.
- Telafi sınavları eksiksiz uygulanmaktadır.
- 12. sınıflara deneme sınavları yapılmaktadır.
- Dershanelerle işbirliği içerisinde çalışılmakta, dershaneye giden öğrencilerimizin durumları takip edilmekte, başarı durumları izlenmektedir.

2.

- Okulumuza gelen kaynaştırma öğrencilerine yönelik BEP planlarının yapılması ve içerikler hakkında bilgilendirilmek için gerekli eğitimlerin verilmesi uygun olur.
- Öğretim ilke ve tekniklerindeki gelişmeler konusunda üniversite ile işbirliği yapılarak öğretmenlere gerekli eğitimler verilebilir.

3. İl: İlimizdeki Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin ilimizde bulunuşu bir fırsattır. İzzet Baysal Vakfı ve ilimizdeki diğer hayırseverlerin ilimize eğitim alanında yaptıkları bağışlar da eğitimlerin niteliğini arttırmaktadır.

Okul: Okulumuzdaki öğretmen kadrosu yeterlidir. Kültür ders saatleri az olduğundan kültür ders öğretmenlerimiz yeterlidir. Meslek dersi öğretmen sayısı da fazlaca yeterlidir. Hatta bir sınıfa bazen birkaç öğretmen aynı anda derse girmektedir.?????

Okulumuz bir ilköğretim binası boyutundadır. Bu nedenle fiziki yönden sıkıntı çekilmektedir. Hatta idare odaları, fen laboratuvarı ve kütüphane sınıf haline getirilmiş olup burada ders işlenmektedir. Bu nedenle sınıflarda yer alan teknik cihazların eksikliği, arızaları, lab. ortamları ders işlerken sorun olmaktadır. Kısacası niteliği arttırmak için pek fırsatımız yok diyebilirim

4. İl:

Okul: Okulumuzun fiziki yapısı eğitimin niteliğinin artırılmasını engellemektedir. Okulumuza gelen öğrencilerin temel bilgilerinin yetersiz oluşu engeldir.

Siz:

- Meslek liselerinde alan derslerine kültür derslerinden daha fazla önem verilmektedir. Fakat başarı gündeme geldiğinde nasıl muhasebeci, bilgisayar alanında öğrenci yetiştiriyoruz yerine YGS ve LYS sınavlarında başarılar sorgulanmaktadır.

• Diğer bir sorun da meslek liselerinde kültür branşından öğretmenlerin ek dersleriyle meslekçi öğretmenlerin ek dersi arasındaki uçurumdur. Örneğin; meslek lisesindeki bir matematik öğretmeni tam ek ders olsa haftada 18 saatten 4 hafta üzerinden 72 saat ek ders alır ve bu da ayda 570 TL'lik bir meblağa tekabül eder. Oysa aynı okuldaki meslek dersi öğretmeni haftada 49 saat ek ders alabilmekte bu da 4 hafta üzerinden ayda 196 saat etmektedir. Bu da ayda 1500 gibi bir rakam yapmaktadır. Kültür branşlarından öğretmenlerle meslekçi öğretmenler arasındaki bu uçurum eğitimi olumsuz etkilemekte ve öğretmenlerin motivasyonunu düşürmektedir.

5. Öncelikle eğitimin niteliğini nasıl ölçeceğiz, üniversite başarısı mı yoksa mezun öğrencilerin istihdamı mı? İkisinin de ayrı ayrı incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

SİSTEMDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1. DEVAMSIZLIK: Devamsızlık sorununa çözüm bulamıyoruz. Öğrencilerimiz çok rapor alıyor, devamsızlık başarısızlığı artırıyor. Mazeretsiz devamsızlıklar önlenmeli.

2. SINAVLAR

a. Sınav Tekrarı: Bu yıl uygulamaya başlanan sınavlarda %50'nin altında başarı olduğunda sınav tekrarı yapılması, motivasyonu zaten düşük olan öğrencilerimizin sınavları önemsememesine neden olmaktadır. Çoğu öğretmen arkadaşımız sınav tekrarında daha kolay sorular sormakta yine başarı değişmemektedir. Öğrenciler öğretmenlerin sınav tekrarı yapmak zorunda olduklarını düşünerek ilk sınava hiç çalışmadan gelmekte, hatta sınav kağıdını boş veren bile olmaktadır. Bu da öğretmeni zor duruma düşürmektedir. Bu uygulama, öğrencisi iyi olan okullar için iyi bir uygulama olabilir ama meslek liselerinde öğrencilerin çalışmamasına neden olmuştur.

b. Ortak Sınavlar: Sınıf seviyesi aynı olmayan sınıflarda bütün sınavların ortak yapılması sorun olmaktadır.

3. SINIF GEÇME: Öğrenciler çalışmadan da bir şekilde geçebileceklerini düşünmektedirler. Başarılı olmak için hiçbir gayret göstermiyorlar. Öğrencileri zorlamadığımız için başarısızlığın arttığını düşünüyorum. Öğrenciler sınıfta kalmalıdır. Öğrenmeden geçemeyeceğini bilmelidir. Çalışmaya zorlayacak sistemler oluşturulmalıdır.

4. MÜFREDAT: Meslek liselerinde, LYS sınavına girmeyecek öğrenciler için seçmeli derslere YGS konuları yerleştirilmelidir. Seçmeli derslerin müfredatları LYS konularını içerdiğinden bu konuları gereksiz yere öğrenmektedirler. Meslek liselerindeki öğrencilere kültür dersleri genel kültür bazında verilmelidir. Müfredatlar buna göre ayarlanmalıdır. Mesleğe yönelten teorik olmayan uygulamaya dayalı dersler daha fazla konulmalıdır. Müfredatlar kültür öğretmenlerini bu öğrenciler karşısında çok zorlamaktadır. Konulan seçmeli kültür derslerinde bir yandan LYS konuları bir taraftan da öğrencilerin YGS eksikleri tamamlanmaya çalışılmaktadır, ders saatleri yetersiz olduğundan YGS başarısı için çok faydalı olamamaktadır. Ders saatlerinin çok fazla oluşu öğrencilerin başarısını olumsuz etkilemektedir. 4+2 saat yeterlidir. Öğrenci öğleden sonraki ders saatlerinde tamamen dersten kopmaktadır. Ders saatlerinin düzenlenmesi uygun olur.

OKULUMUZDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

1. Fiziki Yetersizlik: Okulumuzdaki fiziki yetersizlik eğitimin kalitesini düşürmektedir. Meslek dersleri gruplar şeklinde işlenmesi gerekirken fiziki yetersizlik nedeni ile bu çalışma yapılamamaktadır.

2. Öğrenci ve Veli Profili: İlimizde 38 tane okul puanla öğrenci almaktadır. Bu okulların aldığı öğrenci sayısı 2012-2013 öğretim yılında 2500' yakındır. Bu öğrenciler yerleştikten sonra sınavı kazanamayan öğrenciler bize gelmektedir. Akademik ve sosyal başarıları son derece düşüktür. 9. sınıf öğrencilerinde davranış bozuklukları çok fazladır. İlköğretimde alıştıkları rahatlığı lisede de devam ettirdiklerini görüyoruz. Öğrencilerimizin çoğunluğunun anne baba ayrı ya da yok, gelir seviyesi düşük, anne baba asgari ücretle

fabrikada çalışmakta olan bilinçsiz velilerden oluşmaktadır. Çocuklarıyla ilgilenen vakitleri olmamakta, çocuklar evde yalnız kalmaktadırlar. Yalnız kaldıklarında kontrol olmadığında kendilerine daha eğlenceli faaliyetleri yapmaktadırlar.

3. Teknoloji: Öğrencilerde cep telefonu ve internet kullanımının çok olduğunu görüyoruz. Sosyal paylaşım sitelerinde vakit geçirmeleri ve bilgisayarda oyun oynamaları ders dinleme sırasında dikkatini toplayamamalarına neden olmaktadır. Okullarda cep telefonunun kullanımı ile ilgili önlem alınmalıdır.

4. Yönlendirme: Okulumuza gelen öğrencilerde ilköğretimde yapılan yönlendirmelerin iyi olmadığını düşünüyoruz. Örneğin spor lisesine, güzel sanatlar lisesine, çıraklığa gitmesi gereken öğrencilerimiz var. Velilerde öğrencilerinin durumlarını kabul etmiyorlar.

5. Üniversite Başarısı: Meslek liselerine gelen öğrencilerin üniversite hedefi olması doğru değil. Üniversiteyi kazanmaları için seçmeli kültür dersi konuluyor. Öğrencilerin %90'ı bu dersleri başaramıyor. Seçmeli kültür dersi almak bile istemiyorlar. Meslek liselerinde, LYS sınavına girmeyecek öğrenciler olduğu için seçmeli derslere YGS konuları yerleştirilmelidir.

6. Disiplin: Disiplin problemi de yaşanmaktadır. Okulumuzdaki öğrencilerde sigara içme alışkanlıkları çok fazladır. Kız erkek arkadaşlıkları eğitim ve öğretime çok engeldir. Disiplin cezalarının yaptırımının az olması disiplin olaylarının devam etmesine neden olmaktadır. Öğrencilerimiz kitap okumamaktadır. Kitap okuma saatlerini uygulayamıyoruz. Öğrencilere kitap okutamıyoruz.

Çözüm Önerileri

- Sınıf geçme çok kolay olmamalıdır. Sınıf geçme kolaylaştıkça öğrencilerin çalışmak için bir nedenleri de kalmamaktadır.
- %50'nin altında bir başarı söz konusu olduğunda sınav tekrarı yapılması öğrencilerimizi olumsuz etkilemiştir.
- Meslek lisesi seçmeli kültür dersi müfredatlarının değiştirilmesi gerekir. Konular YGS ağırlıklı olmalıdır.
- Lise bitiremeyecek seviyede öğrenciler gelmektedir. Bu öğrenciler çıraklığa yönlendirilmeli meslek öğrenmelidirler.
- İlköğretimlerde öğrencileri yeteneklerine göre mesleğe yönlendirme daha iyi yapılabilir. Yönlendirme çalışmaları veli ile birlikte yapılmalıdır.
- Disiplin cezalarının yaptırımı farklı olabilir.
- Okullarda cep telefonu kullanımının yasaklanması gerekir.
- Kitap okuma saatleri zorunlu uygulamaya konulabilir ve herkesin okuması sağlanabilir.
- Eğitimin kalitesini arttırmak amaçlı başarılı illerin yaptıkları çalışmalar ve nasıl yaptıkları incelenebilir.
- Devamsızlık konusunda dilekçe ile verilen veli izni kaldırılmalıdır.
- İlköğretimde öğrencilerin davranışlarına yönelik kazanımların üzerinde daha dikkatle durulmalıdır.
- Meslek lisesinin ortaokulları açılmalıdır.
- Ders saatlerinin azaltılması uygundur.
- Okulumuzda her bölümün Anadolu sınıfı olması başarılı öğrenci sayısını arttıracaktır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 19

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. İl genelinde yapılan ARGE çalışmalarını çok olumlu buluyoruz. İl genelinde düzenlenen yarışmalar öğrencileri farklı etkinliklere yönlendiriyor.

Okul olarak bizler öğrencilerimizin sosyal yaşamlarını göz önünde bulundurarak öğrencilerin eğitimleri üzerinde duruyoruz. Onlar için gerekli olan yaşam becerilerini kazandırmaya çalışıyoruz. Okulumuzda ayrıca Koç Öğretmenli ve Değerler Eğitimi projelerine yeterince önem verip okulumuzda bununla ilgili çalışma ve uygulamalar yapıyoruz.

2. Öğretmenler çağın gereklerine uygun, teknolojik donanıma sahip olmalı, bunun için gerekli eğitimler verilmelidir.

Eğitim ortamları yapılandırıcı bir eğitim anlayışına uygun olarak düzenlenmelidir. Okul binalarının donanımları artırılmalıdır.

3. Okulumuz birçok okula göre daha iyi teknolojik imkanlara sahip. İl olarak üretilen projelere destek veriliyor. Bizler de bu nedenle daha çok proje üretmek durumundayız. Ayrıca okulumuz bir çok okula göre daha genç bir kadroya sahip bu bizim en büyük avantajımız.

4. İl genelinde ailelerin çok çeşitli geçim kaynaklarının olması çocuğun eğitim konusunda motivesini azaltmaktadır.

Okul olarak veli potansiyelimizin çok düşük olması bizim en büyük engelimiz. Eğitim ortamlarının yeterli olanaklara sahip olmaması, teknolojik imkanların yeterli düzeyde olmaması en büyük engellerimizden biri. Anne ve babaların çalışması yani çalışma saatlerinin çok olması.

5.

- Veli potansiyelinin düşük olması. Öğrencilerin sosyal yaşam şartlarının düşük olması.

- Yeni eğitim sisteminin henüz tam olarak oturmamış olması.

- Öğretmenlerin gelir düzeylerinin birçok meslek grubuna göre daha düşük olması.

Bu öğretmenin kendini geliştirmesini kısıtlıyor.

Çözüm Önerileri

- Çeşitli proje ve etkinliklerle veliler okula çekilebilir ve eğitilebilir.

- Özellikle annelerin (velilerin) çalışma şartları düzenlenmeli belli bir saatten sonra çocuklarının yanında olmalılar.

Yeni eğitim sisteminin oturması için çeşitli çalışmalar yapılmalıdır. (Okul imkanları vb.)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 20

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İl:

Okul: TOEG sınavına hazırlanmada gereken titizlik gösterildi. Konuların yetiştirilmesi sağlandı. Sınav sonrasında değerlendirme yapıldı.

Öğretmen: Konular müfredata uygun olarak işlenmektedir. Kelime quizleri, worksheet gibi başarıyı artırmak için ek çalışmalar yapıldı.

2. İl: Okullarda müfettişler tarafından yapılan teftişlerde, İngilizce öğretmenlerini teftiş eden müfettişin en az orta derecede İngilizce bilmesi daha yerinde ve doğru olacaktır. Ayrıca müfettişler evrak kontrolü yerine öğrenci başarısı ve davranışları üzerine yoğunlaşmalıdır. Öğretmenlere çok lüzumlu olmayan anket çalışmaları verilerek verimleri düşürülmektedir.

Okul: İngilizce dersinde teknik donanım eksikliği giderilmelidir.

Öğretmen: Başarıyı artırmak için konu değerlendirmelerine ağırlık vermeliyiz.

3. İl ve okulda başarıyı ve eğitimin niteliğini artırmak için değerlendirebileceğimiz fırsatlarımızın olduğunu düşünüyorum.

4. İl: Görüş ve fikirlerimize gereken önem verilmiyor.

Okul: Okulumuzun çevre faktörleri, aile, maddi yetersizlik, eğitimsizlik, araç-gereç eksikliği.

Ayrıca Dyned programının derste uygulanması çok uygun değildir. Okulda teknik donanım eksikliği, ders saatinin yetersizliği ve programın düzgün çalışmaması gibi nedenlerden dolayı verim alınmıyor.

Dyned bireysel çalışılması gereken bir uygulamadır. Öğrenci evinde bilgisayar ortamında bireysel çalışmalıdır.

5. İl: Ders kitapları seçiminde öğretmenlerin görüşleri alınmıyor. Kitaplar çocukların seviyesine göre ya çok ağır ya da çok gereksiz etkinlikler bulunuyor. Ders kitaplarının seçiminde il zümreleri görev almalıdır her ders için. Öğretmen kendisi seçmeli okutacağı kitabı.

Öğretmenlere anket, evrak gibi angarya işler verilmemelidir. Bunlar öğretmenin verimini ve motivasyonunu düşürmektedir. Öğretmenlerin verimini düşürmek yerine, motive edici çalışmalar yapıp öğretmenler takdir görmelidir.

Okul: Okuldaki teknik donanım (bilgisayar, projeksiyon vb) eksikliği giderilmelidir. Başarıyı artırmak için öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonunu artıracak etkinliklere yer verilmelidir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 21 ve 22

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul / İlkokul

GÖRÜŞLER-21:

1. Problemleri belirleyip, çözüm noktasına odaklanmama. Çözümlerin kağıt üzerinde olması.
2. Aile işbirliğinin sağlanması.
3. Her fırsata sahibiz.
4. Sınavlar
5. 1. Aile işbirliğinin az olması.
  2. Aile eğitimi
  3. Davranış problemleri (madde kullanımı)

GÖRÜŞLER-22:

Ailelerin okul eğitimine katılması başarıyı arttırır.
Aile eğitimleri ile çözülebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 23

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Bolu'da eğitim alanında il olarak yapılan çalışmaları diğer illerle değerlendirme yapabilmek için diğer illerde çalışmış olmamız gerekiyor.

Fakat yanı başımızda bulunan Düzce ili ile ilgili araştırma yaptığımızda Bolu'da öğretmene ve öğrencilere daha değer verildiğini, idarecilerin daha anlayışlı davrandığından bahsedebilirim. Okul olarak değerlendirecek, güzel bir rehberlik çalışması yapıldığını öğrencilerin güzel yönlendirildiğini görmekteyim. Kişisel değerlendirmem ise görsellerden daha fazla yararlanıyorum ayrıca piyasadaki soruları analiz edip dersi anlatırken güncelleştirerek konuyu anlatıyorum.

2. Öncelikle müfredatların alelacele yetiştirilmesi için öğretmenin var gücüyle ders anlatmasını düzenlenmesi gerekir. Ayrıca merkezi yapılan sınavların daha ciddi hazırlanması yani daha ölçücü olması gerekmektedir.

3. Eğitimin niteliğini artırmak için; il olarak; bu ilin karakteristik yapısı, insan yapısı hepsi değerlendirilerek yerelde bazı yenilikler yapılmalı. Özellikle müfredatın illere göre sadeleştirilmesi ve güncelleştirilmesi gerekir. Okul olarak; vizyon, misyonun bir kere daha gözden geçirilip uzun süreli hedefler konulmalı ve bunlar uygulanmalıdır. Kişisel olarak; öğrencileri kendi çocuğumuz gibi düşünmeli, yapılacak bütün uygulamaların sanki çocuğumuza uygulandığını düşünerek yapmalı. İnsan hakkı, eğitim hakkı ve kul hakkını vicdanımızda duymalıyız. Ama daha önemlisi SEVGİ ve SEVME'yiönşart kabul etmeli ve her öğrenciyi sevmeliyiz.

4. Daha önceki sorularda cevapladığım gibi uzun süreli hedefler olmalı ve bunları uygulayacak bütün personelin kalıcılığı sağlanmalı veya tayin döneminde ehliyet sahibi insanların şahitliğinde güzel bir devir teslim yapılmalıdır. Ama böyle uygulamalar olmadığı için engeller karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca öğretmen olarak resmiyetin fazla olması, kağıt yükünün fazla olması neticesinde asli vazifelerin az da olsa sekteye uğradığını yaşıyoruz.

5. 1. Resmiyetin fazla olması.

2. Uzun süreli planların hayata geçirilmemesi.

3. Uzun süreli planların uygulanmasına ilişkin uygulayıcıların çokça değişmesi.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 24 ve 25

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise / Lise

GÖRÜŞLER-24:

1. Diğer illeri bilmem ama biz il olarak; okulları boşaltarak makamları doldurmasını iyi yapıyoruz. İnsanları ötekileştirmeyi, menfaat ve çıkar uğruna yapamayacağımız şey yok gibi. Rahmetli İzzet Baysal'ın (mekanı cennet olsun) ilimizde okullaşma adına eksik bir şey bırakmadı gibi. Varsa da arkadan gelenler eksikleri tamamlamayı sürdürüyorlar. Geriye bu okulların amacına uygun hizmet verme çalışmaları kalıyor.

Eğitim-öğretim yapan, yapmaya çalışan öğretmenleri sahipsiz bırakma, ötekileştirme ve bu insanlara güven bunalımı yaşatma, eften püften sebeplerle soruşturmaya alma, yer değiştirme vb. işlemleriyle eğitimde başarı artırılmaz.

On yılda on beşe yakın milli eğitim müdürü değiştiren, adeta milli eğitim müdürü dayanmayan ya da milli eğitim müdürü bulamayan bir il olarak buna son verilmeli. Gelen müdürlerin görev yapabilmeleri için destek olunmalı.

Eğitim-öğretim camiası siyasetin oyuncuğu yapılmamalı. Bolu sahipsiz görünüyor. Kar da yağıyor yağmur da. Bolulu iş adamlarının, bürokratların da bu ile sahip çıkmalarının zamanı çoktan geldi de geçiyor da. Bu güzelim belde bu kadar hor kullanılmamalı (milli eğitim olarak).

Biliyoruz ki, bizlerin eğitim-öğretimden beklentilerimiz kadar, eğitim öğretimin de bizlerden beklentileri var. Bu fırsat oluşturulmalı. Yeni bir sayfa açılarak eğitim camiasına güven verilerek başarıya adım adım yürünmeli.

Okullarda “açık okul” eğitim-öğretimi yapılıyor. Okullar o hale geldi ki, ülkemizin geleceği olan genç yavrularımıza eğitim adına bir şey veremez hale geldik. Sık değişen yönetmelikler, itibarsızlaştırılan ve hedef tahtasına konan eğitim camiası, “haftada onbeş saat” çalışıyorlar denerek maaşlarına zam yapılmayan, parmak sallanarak tehdit edilen, bölük pörçük edilen bir topluluktan hangi başarıyı bekliyorsunuz? Başarıyı adım adım soluklamanın yolu, bu camianın dik durmasına ve performansına bağlıdır. Bunu herkes biliyor, ama gel gör ki önceliklerimiz çok farklı.

2. İl olarak; itibarı zedelenen, güveni sarsılan eğitim camiasının yeniden onura edilmesi ve zedelenen itibarının, sarsılan güveninin tekrar iade edilmesinin sağlanması.

Okulların fiziki durumlarının geliştirilmesi, personel bakımından takviye edilmesi, okul aile birliklerinin çalışır hale getirilmesi ve bunların takip edilmesi.

Makamlar yerine okulların, sınıfların doldurulması, ortak amaca hizmet eden okullarla dershanelerin birbirlerinden haberdar olarak ortak çalışmalar yapmaları.

Öğretmenin okulda, sınıfta etkinliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin etkin olarak alınması.

Siyasetin, ideolojinin, taraf tutmanın okullarımızın bahçe duvarlarının yakınından bile geçmemesi gerekir. Başın baş gibi, vücudun vücut gibi çalışması, komutayı beynin gerçekleştirmesi gerekir. Bu hiyerarşi yer değiştirmemeli.

3. İl olarak çağa göre, imkanlarımız yetmez ama şu anda yeterli. Öğretmen açığı yok, ders araç-gereç yeterli. Sakin sessiz bir belde. Eğitim-öğretim için hazırlanmış sanki. Okullaşmanın bütün kademeleri var. İki büyük şehir arasında her istenilene

ulaşılabiliyor. AİBÜ gibi güçlü bir üniversitemiz var. Ne yazık ki mum dibine ışık vermiyor.

4. Yukarıdan aşağıya, istikrarsızlık, ötekileştirme, ideolojik bakma, eğitim-öğretimi önemsememe, bizden olsun da nasıl olursa olsun mantığının etkin olması, eğitim-öğretimin en son sıralamalarda yer alması, öğretmenler olarak bizlerin de inancımızı yitirmemiz, değişen yönetmelikteki sınav sistemi bugünkü durumumuzun sebeplerinden bazıları.

5. Önce sağlam, sağlıklı ve kalıcı bir milli eğitim müdürü bulunması. Milli eğitim müdürlüğünün istikrarlı, kararlı, hiyerarşik kurallara göre işlemesi, okulların ve bağılı birimlerinin denetlenmesi, eğitim camiasının branşlar nezdinde her yılın yaz tatilinde seminerlere alınarak bu yıl neyi yaptık neyi yapamadık, bir sonraki yılın hazırlıklarının yapılması. Öğretmenin diğer illerdeki branştaşları ile fikir teatisinde bulunarak kendini yenilemesinin sağlanması. Öğretmene güven verilerek destek olunmalı. Unutulmamalı ki “yeni nesil öğretmenlerin eseri olacaktır.”

GÖRÜŞLER-25:

1. İl: İhtiyaç sahibi öğrencilerin tespitinin hızlı yapılması. Yapılan şikayetlere hızlı ve sağlıklı bir şekilde geri dönülmesi.

Okul: meslek lisesi olduğumuzdan dolayı bunun avantajlarını iyi kullanıyoruz. Mesleki anlamda diğer denk liselerden kendimizi daha iyi geliştirdiğimizi düşünüyorum. Uygulama derslerimizi daha etkin görüyorum.

Ben: Bulduğum okulda eğitim adına öğrencilerle iletişimi iyi kurup onlara mesleği sevdirdiğimi düşünüyorum.

2. İl: Okullarla daha fazla birebir iletişim kurup okullarda kendini hissettirmelidir.

Okul: Meslek derslerinin yanında diğer kültür derslerinin de ehemmiyeti vurgulanmalıdır.

Ben: Alanımdaki gelişmeleri devamlı güncellemeli ve öğrencilerime aktarmalıyım.

3. İl: Bolu ili olarak öğrenci yapısı diğer yörelere göre daha problemsiz ve halim-selim. Bu Bolu halkının yapısından kaynaklanıyor. Bu fırsatı iyi değerlendirmeli, ailelerle etkin bir şekilde iletişime geçip öğrenci yapısını olumlu yönde değiştirmelidir.

Okul: Bolu Aşçılar Diyarı olarak bilinir. Bu fırsatı daha iyi değerlendirebiliriz.

Ben: Okulumuzun yapısı mesleğimiz açısından güzel imkanlara sahip. Bunu iyi değerlendirmeliyim.

4. İl: Ailelerin eğitime karşı duyarlılığı ve bilinçsizliği.

Okul: Okulumuzun tercih sıralamasında çok üst sıralarda olmaması.

Ben: Derslerde geçilen modüler sistemin tatmin edici olmaması.

5. Bence üç eğitim sorun başlığı Milli Eğitim-Okul-Veli. Bu üç başlığın iyi koordinesiyle bir çok problemin rahatlıkla hallolacağını düşünüyorum.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 26 ve 27

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise / Lise

GÖRÜŞLER-26:

1. Bolu'nun eğitim açısından şanslı bir il olduğunu düşünüyorum. Okul sayısı ve okulların donanımı oldukça iyi. Sınıf başına düşen öğrenci sayısı da, tekli eğitim yapılması da avantaj.
2. Eğitimdeki sıkıntıların kaynağının yüklü müfredat olduğunu düşünüyorum. Öğrenci motivasyonu, daha çok araştırma, pratik yapma imkanına sahip olmak.
3. İyi bir eğitim kadrosu, iyi donatılmış okullar, okul sayısı.
4. Belirli okulların veli tarafından öne çıkarılması.
Öğrencilerin çok zayıfla sınıf geçmesinin mümkün olması.
Öğrencilerin gelecek kaygısı taşımaması.
Yetersiz rehberlik
Yüklü müfredat
5. Öğrencilere rehberlik önemsenmeli.
Müfredat hafifletilmeli.
Ezbere değil araştırmaya yönelik çalışmalar yapılmalı.
Esneklikler biraz daha azaltılmalı.

GÖRÜŞLER-27:

1. Okulumuzun kökü bir okul olması, fiziki açıdan yeterli olması, gerekli donanıma sahip olması açısından iyi bir mesleki eğitim verildiğini düşünüyorum.
2. Mesleki eğitime daha çok ağırlık verilmeli, sektörle daha sıkı işbirliği yapılmalı. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri bir eğitim verilmeli.
3. Öğrenci, öğretmen ve personel olarak gerekli şartlara sahibiz.
4. Eğitim sisteminin kökten bir değişikliğe ihtiyacı var. Eğitim bir devlet politikası olmalı. İktidarlara ve kişilere göre değişmemeli. Yap-boz sistemine dönmemeli. Uygulamalı mesleki eğitime ağırlık verilmeli. Derslerin yanında değerler eğitimi de yer verilmelidir. Her öğrenci ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim alabilmelidir. Yeteneği olan bir alanda spor yapabilmeli. İlgi duyduğu bir alanda spor, müzik, resim vb. kendini geliştirebilmelidir.
Bireylere sorumluluk vermeyen, ezberci ve yararcı olmayan eğitim sistemi, sınava dayalı sistem önümüzdeki en büyük engellerden biridir.
5. –Ezberci eğitim sistemi.
  - Değerler eğitiminin verilemeyişi.
  - Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilemeyişi.Ezberleyip unutan, o bilgiyi kullanamayan değil, araştırıp öğrenen, sorgulayan, bilgiyi gerektiğinde kullanabilen bireylere ihtiyacımız var.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 28

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Kişisel çaba, öğretmen ve öğrenci olarak çalışma.
2. Öğrencilerin bilginin yanında uygulama ortamı sağlamak. Öğrencilerin sosyal faaliyet yapmasının ortamını hazırlamak.
Her öğrencinin bir spor dalı ya da sanat dalı ile ilgilenmesini şart koşmak.
3. Bina, öğretmen, öğrenci.
4. Sadece bilgi yüklemeye dayalı sistem, sadece yapılan test sınavlarına (SBS, LYS gibi) dayalı öğretim.
5. a. Çocukları geleceğini hazırlama konusunda bilgi deposu yapmak.
b. Gençleri, çocukları ders dışında da (dershane, özel ders vb.) bilgi deposu yapmaya çalışmak.
c. Sanat, spor, bilim gibi alanlardan uzak tutmak. Becerilerini ortaya çıkaramamak.
Çocuklar ilkokuldan sonra çocuk ve genç olamıyorlar. Okuldan geliyor, ödev yapıyor. Okuldan geliyor dershaneye gidiyor. Okuldan geliyor özel ders alıyor. Ders, ders, ders...
Çocuklar oyun ve eğlence ile öğrenir. Uygulama ile de pekiştirir.
Kişisel becerilerini ortaya koymak için hiçbir çaba ya da ortamımız yok.
Sadece parası olan öğrenci sanat ya da spor ile ilgili bir alanda kurs alabiliyor.
Okulda tümüyle bilgi olmamalı. Günün ya da haftanın belirli saatlerinde ilgisine göre sanat ya da spor dallarından ya da bilimsel alanlardan biri ile mutlaka ilgilenmeli. Bedensel ve zihinsel zevk ve becerilerine göre de bu konuda yönlendirilmeli. Ruhu, bedeni pozitif olan gencin öğrenmesi de mükemmel olur.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 29

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

Her okul amacına uygun olarak hizmet etmektedir. Fen liseleri her ilin güzide okullarıdır. öğrenciler büyük bir ders yükü altında olup “alan ortalaması”nın kalkması ile madur duruma düşmektedirler.

Bireysel başarının ön planda olması, öğrencileri öğrenmekten ziyade not almak için çalışmaya itmekte ve öğrenci kalitesini düşürmektedir.

Sürekli verilen performans ödevleri öğrencileri yıldırmaktadır.

Bolu’da belediye ya da diğer kurumlarca düzenlenen geziler sadece sosyal amaçlıdır. Bu gezilerin niteliğinin artırılması bakış açısını değiştirecektir (üniversiteler, TÜBİTAK).

Milli Eğitim Müdürlüğü öğretmen toplantılarına önem vermemektedir. Yapılması istenen zümre toplantıları ciddiyetsiz ve kalitesizdir. Verilen evraklar incelenmemektedir.

Öğretmen sorunları kesinlikle dikkate alınmamaktadır.

Ayrıca Milli Eğitim Müdürlüğü’nün lise öğretimine çok önem verdiğini düşünmüyorum. Çalışmalar ancak SBS düzeyindedir. Bu durum internet sayfasından da tespit edilebilir. Bolu’da önem verilen tek eğitim yurtdışı projeleridir.

Diğer başarılı illerin internet sayfalarında, lise öğretmenlerine yönelik olarak hazırlanmış örnek zümre planları, ders planları vb dokümanları bulmak mümkündür, ayrıca ders işlenişinde uygulanacak materyaller paylaşılmıştır.

İllerin fizik, kimya, biyoloji ve matematik öğretmenlerinden oluşan komisyonları olup bu kişiler öğretmenlere yardımcı olmaktadır.

Eksiklikleri çözmek için;

1. Öğretmenlere profesyonel yardım (evrak işinde bunalmadan).
2. Başarılı öğrenciyi daha başarılı yapmak için gereken çalışmalar yerine sürekli başarısız olan başarılı yapmak için öğretmene konulan engeller.
3. Üniversite ile işbirliğini artırmak gerekli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 30

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. İl: Binaların onarımı.

Okul: Fiziki ortamı hazırlanması, ders araç gereçlerinin zamanında temini, diğer kurumlarla işbirliği.

Kişisel: Yenilikleri, örnek uygulamaları öğrenci ve öğretmenlerimizle paylaşarak okula uygun şekle hızla dönüştürebiliyoruz. Bilgi birikimlerimizi kolaylıkla paylaşarak etkin kullanabiliyoruz.

2. İl: Milli Eğitim Müdürlüğü hiçbir konuda uyum içinde değil. Bu en öncelikli durum.

Okul: Eğitim açısından önemli bir eksiğimiz yok. Öğretmenler belli periyotlarla alanlarından sonuçları ölçülebilir hizmetiçi eğitime alınmalıdır.

Kişisel: Teknolojiyi etkin kullanabilir duruma gelmeli.

3. İl: Bina ve fiziki şartlar, öğretmen eksiğinin olmaması.

Okul: Bolu'daki en iyi şartlara sahip okuluz.

Kişisel: Yeniliklere açık, bilgi birikimli, sosyal etkin çevresi olan biri olmalı.

4. İl: Milli Eğitim Müdürlüğü yönetimindeki uyumsuzluk, sıklıkla sorumluların şube müdürü ve memurların değişmesi, belirsizlik.

Okul: Tek eksiğimiz bina yalıtımı, doğal gaz bağlantısı.

Kişisel: Program (eğitimdeki haftalık ders dağıtım çizelgesi müfredat) değişiklikleri uygulamaya ilişkin zamansız değişmeler, belirsizlikler.

5. 1. Milli Eğitim üst yönetiminde uyum.

2. Öğretmenlerin alanlarında bilgi paylaşımları, alan bilgilerinin hiç ölçülmemesi, büyük bir çoğunluğun kendini yenilememesi.

3. Maddi imkanların dengeli kullanılmaması ya da kullandırılmaması (Binaların fiziki durumunu düzeltme açısından).

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 31

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Benim illerde ve farklı ortamlarda çalışma deneyimim olmaması nedeniyle bu sorunuza sadece gözleme dayalı cevaplar verebilirim.

İl olarak fiziksel imkanlarının diğer illerden daha iyi olduğunu düşünüyorum. Sınıf mevcutlarının daha ortalamanın altında oluşu, bina yeterliliklerinin birçok ile göre avantajlı oluşu ve en önemlisi küçük bir il olmanı kolaylıklarını yaşamamız diğer birçok ilden bizleri ayırıyor kanısındayım.

Okul olarak teknik imkanlarının yeterliliği, öğretmen kadrosunun eksiksiz oluşu, geçmişinden getirdiği kültürünü yaşatmaya çalışması dolayısıyla mezunlarından aldığı destek diğer okullardan bizi farklı kılıyor düşüncesindeyim.

Kişisel olarak okul atmosferine çözüme yenilik ve geliştirici katkılarda bulunabildiğime inanıyorum. Gençlere açık ve destekleyici ortam sağlamaya çalışıyorum.

2 İlin kategorik olarak sıralamalara takılmadan daha yaratıcı ve özgün çalışmalarla farklılığını yansıtmamasını diliyorum.

Okulumuzun ise akademik başarısının daha yukarılarda olması gerektiğini ve bu konunun geliştirilmeye açık olduğunu düşünüyorum. Var olan potansiyelin daha iyi değerlendirilmesiyle bunun sağlanabileceğini düşünüyorum.

Kişisel olarak öğrencilerimizin yaşam becerilerini geliştirmeye yönelik daha sistematik çalışmalar yaparak katkı sağlamalıyım.

3. İl olarak fiziksel yeterliliklerimizin ve İzzet Baysal gibi değerli bir bağışçıya sahip olmanın en büyük fırsat olduğunu düşünüyorum.

Okul olarak demokratik bir çalışma alanına sahip olmanın ve gençlerin aktifliklerinin fırsat olduğunu düşünüyorum.

Kişisel olarak okulun anlayış, yaklaşım ve kültür olarak yapılacak her çalışmaya destek olmasının en önemli fırsatımız olduğunu düşünüyorum.

4. İl olarak sık sık değişen yöneticilerin, tayin furyalarının tüm ili etkilediğini düşünüyorum. İnsanların çalışma alanlarıyla ve görev biçimleriyle oynanması yukarıdan aşağıya doğru umutsuz bir bakış açısının yansımalarına neden oluyor kanısındayım.

Okul olarak en büyük engelimizin düşünce engelleri olduğunu düşünüyorum. Uzun yıllar yapılan işlerde rastlanabilecek bir motivasyon kaybının oluştuğunu düşünüyorum. Gençlerdeki çağın getirdiği değişimi anlamaya çalışmadan ve yenilenmeden bu engellerin kalkabileceğine umudum azalıyor.

Kişisel olarak teknolojiyi işimde daha aktif kullanmam gerektiğini ve bu eksikliğimi gücümün yettiğince tamamlamaya çalışıyorum. Mesleki olarak yeni yaklaşımların sunduğu akademik çalışmalara katılmak isterim.

5. Ben çok genel bakış açısıyla değerlendirdiğimde eğitim çalışanları ile hizmet alanlar arasında birbirlerini anlamak ve anlatmak konusunda farkın açıldığını düşünüyorum. Okula gelen hiçbir öğrenciyi beğenmeyen ve yeterli bulmayan bir bakış açısının gençleri yüreklendirerek daha iyiye yönlentilebileceğine inanmıyorum. Türkiye'deki tüm gelişmelerden etkilenen okul ortamları her gün başka bir yenilik adı altındaki karşılıklarla baş etmeye çalışmaktadır. Aynı sistemle iki farklı dönemden öğrenciyi mezun etmemiz mümkün olamıyor. Bu durum çalışanların çözüm üretmek yerine kızgınlıklarının artmasına, çalışma şevklerinin kaybolmasına neden oluyor.

Öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştiren çalışmaların yapılmasının katkı sağlayacağını düşünüyorum. Milli eğitimin sabahtan akşama değişen ve magazinleşen gündem olmaktan bakanlığın koruması gerektiğini düşünüyorum. Öğretmenlerin yetersizlikleri üzerine değil de yeterliliklerini artırıcı çalışmalar yapılması ve desteklenmesinin eğitime yapılacak en büyük katkıdır. Bolu özelinde her kurum ve kişi kendi sorumluluk alanlarındaki eksikliklerini telafi etmek yerine bir başkasına servis etmesi en büyük kayıptır diye düşünüyorum. Bu konuda amatör ruhunu dinamik yapısından kayıpları olduğunu düşünüyorum. Ama eğitim gibi sürece dayalı bir etkinliğin sonuçlarının hemen alınmasına dair beklentinin de haksızlık olacağı kanısındayım. Ancak sorunların çözümünün herkesin kendi sorumluluğunu en üst seviyede yerine getirmesidir diye düşünüyorum. Sistem değişiklikleri konusunda bir katkımız olmayacağı için az değişiklik, sürdürülebilir ve geliştirilebilir sistemler istemek dışında elimizde bir şey gelmiyor.

Umarım çalışmalarınıza katkı sağlamışızdır. İyi çalışmalar...

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 32

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Öğretimin herşeyden önemli olmadığından hareketle, okulumuz olarak sosyal faaliyetlerde daha başarılı olduğumuzu söyleyebilirim. Öğrencilerin kendilerini okula ait hissettiklerinde “okulum” duygusu geliştiğinde sorunların daha aza indiği bir gerçek.

Kendi adıma öğrencilerime dersimi sevdirdiğimi düşünüyorum. Onları kuru ezbere değil; yorumlamaya, düşünmeye, paylaşmaya yönlendiriyorum. Derslerime yüzleri gülerek girip, yine gülümseyerek çıkıyorlar.

2. Hep öğrencilere kızıyoruz ya: Eskiden böyle miydi diyerek, onları eleştiriyoruz ya. Değildir elbet; ama biz de değişmedik mi? Kılığımızla, disiplinli ders anlayışımızla, 45 dakikamızı (o bile 40 dakika oldu) dolu dolu eğitim öğretimle geçirmemizle, herşeyden önce mesleğimizi sevmekle biz de değişmedik mi?

Artık derse girer girmez öğrencilere ders anlatmaya başlamak mümkün değil. Onları önce derse almaya hazır hale getirmeliyiz. Önce bizi dinlemeye, bize bakmaya hazır olmalı. Onların dikkatini çekebilmeliyiz. Sadece kitaptaki konuları anlatmak yeterli değil artık. Çünkü öğrenci bilgiye pek çok yoldan ulaşabilir, biz öğrenciyi sınıfta bilginin çekiciliğiyle sarmalıyız. Genel kültürümüzle, görünüşümüzle, derse hakimiyetimizle öğrencide saygı uyandıramazsak, hani alleme-i cihan olsak da denir ya, ona bilgimizi ulaştırmamız mümkün değil. Öğrencilere bir anket yapılırsa, sevilen öğretmen kaç kişi çıkar acaba? Ve neden? Ve ne yapmak lazım?

Burada öğrenciyi koşulsuz sadece sevelim, destekleyelim demek yanlış olur. Biz onlar için model olmalıyız. Korktukları gelecek için bir destek, bir yol gösterici. Onlar sistemden bunalıp şikayet ettiklerinde onlara yanlış olanın şikayet etmek olduğunu, onun arkasına sığınmamalarını söylemeliyiz. Biz onların göremediğini görmeli ve onları inanca, güce yönlendirmeliyiz.

Sözün kısası, öğretmen kendini geliştirmeli, o öğrencinin güveneceği, inanacağı insan olmalı.

3. Öncelikle öğrencinin niteliğine uygun olarak yönlenebileceği her tür okula sahibiz. Okullarımızda öğretmen açığı yok. Teknik donanımlar yerinde. Akıllı tahtasız sınıf yok, bilgi parmaklarımızın ucunda. Ben bir edebiyat öğretmeniyim. Bir şairi tanıtırken onun sesinden şiirini dinletebiliyorum sınıfıma. Bunlar değerli imkanlar ama bunları ne kadar kullanıyoruz ya da ne için kullanıyoruz kısmı yine öğretmenlere bağlı.

4. Disiplinden bahsetmek istiyorum ve aileler ile diğer yardımcı eğitim kurumlarının okullara bakış açılarından.

Öğrencilerimize sağladığımız pek çok kolaylık, onların bunları suiistimal etmesine sebep oluyor. Lise son öğrencilerimiz rahat otursunlar deyip, eşofman giymelerine

izin verdik örneğin, onları bu rahatlamayı bütün davranışlarına yayıyorlar. Eşofman giyince uzanıp yatabilirim sanıyorlar. O gün sınavı varsa dersimizde çalışmasına izin verdik mesela, onlar bunu alışkanlık haline getiriyorlar. İstisnalar kural olmaya, anlayışlı davranışlar beklentiler doğurmaya başlıyor.

Bunun gibi pek çok yaşanmışlık, eğitimde disiplinden vazgeçilmemesi gerekliliğini doğurdu bence. Çünkü öğrencinin öncelikli amacı derslerine çalışmak ve başarılı olmak olmalı. Öğrenci rahat giyineyim derken süslenmeye başlarsa, bazı dersleri kendi kafasına göre gereksiz saymaya başlarsa bunun sonu gelmez.

Bir diğer konu ailelerin okula karşı olumsuz yaklaşımları, okula duyarsızlıkları. Lise sona geldiği halde velisini tanımadığımız öğrenci var. Çocuğun anlattıklarına bakıp tek taraflı bir yaklaşımla öğretmene tepki gösteren velimiz var. Halbuki “görgülü kuşlar gördüğünü işler” derler ya atalarımız. Çocuğunun öfkesinin önüne düşen veli, çocuğunun öğretmenine saygısını alır götürür. “Eti senin kemiği benim hocam” anlayışı öldü ama bir öğretmen daha çok değer ifade etmeli diye düşünüyorum. Öğrenciyi bu kadar haklı gören bir sistemde bir yanlış nasıl öğretilir öğrenciye düşünmek lazım. Bazen kızacak öğretmenine tabi ama içinden, diğer türüsünün saygısızlık olduğunu da düşünmeyi bilecek.

Sonra okullara destek olması gereken dershaneler okulları kötüleyerek prim yapmamalı, onlar öğretmenin işlediği konunun üzerine pratik yapmalı; okul gerekli dersler gerekli demeli. Okula gitmeyin burada öğrenirsiniz değil.

Bir diğer konu genç öğretmenlerin çoğunun bir rehber ihtiyacı duyuyor olmaları. Gerek öğrenci ile iletişimde, gerek akademik yeterlilikte... Abi-öğrenci ilişkisi görüyoruz. Bunlar yanlış çünkü öğrenci o yakınlığın sınırını koruyamaz, bunu öğretmen belirlemeli. Halbuki belli yılını doldurmuş öğretmenler baş öğretmen sıfatı alsa, daha az derse girse ve genç branştaşlarını denetleyebilse, yol gösterici olsa bir takım yanlışlar ortadan kalkar diye düşünüyorum.

5. En önemli üç sorunumuz:

1. Disiplin boşlukları: Kılık kıyafette serbestliğin engellenmesi, kız öğrencilerimizin saçlarını bağlaması (böylece dertleri saçlarının nasıl görüldüğü olmaz), derslerin boş geçmemesi.

2. Öğretmen yeterlilikleri: Öğretmenlerin gerekirse idarecileri tarafından denetlenmesi, sınavların merkezi sistemle yapılması, başarısızlıkların nedenlerinin incelenmesi, öğretmen yeterliliklerinin sorgulanması, başarısız olunan dersler için telafi programlarının uygulanması, öğrencilerin ders öğretmenlerini seçebilmesi, okullarda YGS ve LYS için hazırlık kurslarının açılması.

3. İletişimsizlik: İldeki branş öğretmenleri kendi aralarında iletişim halinde olmalı. İlginç ders işleme metodları paylaşılmalı. Hatta öğretmen dönemde 1-2 ders başka bir okula konuk öğretmen olarak katılıp orada bir etkinlik yapmalı.

Teşekkür ederim.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 33

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. İl olarak okul çeşitliliği, fiziki durum, olanaklar yönünden iyiyiz. Sosyal ve kültürel etkinlikler konusunda da faal durumdayız.

Aynı özelliklerin kendi okulum için de geçerli olduğunu ayrıca 30 yıllık köklü bir okul kültürü içerisinde eğitim çalışmalarının da başarıyla yürütüldüğüne inanıyorum.

Bireysel olarak baktığımda da eğitim-öğretim açısından okulumu ve meslektaşlarımı başarılı buluyorum.

2. İl olarak önemli bir imkan olarak gördüğüm AİBÜ ile birlikteliğin ve ortak çalışmaların daha yoğun ve akademik yapılmasına önem verilmeli. İlin eğitim başarısı konusunda akademik başarının yanı sıra mesleki eğitim kurumlarının çokluğu ve özellikleri de dikkate alınmalı. Özellikle türlerine göre okullar bazında eğitimi geliştirmeye dikkat edilmeli.

Mevcut imkanlar ve çalışanların gayretiyle okulumuzda eğitimi geliştirmeye yönelik yeterli çabanın gösterildiğine ve çalışanların da buna katkı sağladığına inanıyorum.

Çevre-veli-okul-üniversite işbirliğinin geliştirilmesi, eğitimle ilgili güncel yenilik ve değişimlerin uygulayıcılara tanıtımı ve gelişime daha çok katkı sağlanmalı.

3. İl: Öncelikle plânlı ve devamlılık arz eden programlar yapılmalı.

Başlatılan çalışmalar yarım kalmamalı.

Bolu ölçeğinde fakat Türkiye’de eğitimde daha başarılı illerin çalışmaları ve uygulamaları da takip edilip örnek alınmalı.

Okul: İmkanlar dahilinde yönetici ve öğretmenler gerekli özveriyi ve çabayı göstermelerine rağmen velilerin ve çevrenin bazen katkı ve destekleri eksik kalmakta. Bunların yoğun bir çaba ile geliştirilip iyileştirilmesini sağlamalıyız. Bunu yaparken de akademik ve uzman destek almalıyız.

4. Aslında sadece il olarak değil tüm ülke olarak baktığımızda; ülkemizde eğitimle ilgili değişim ve yenilikler çok sık yapılmakta, sistem ve uygulamalar çok sık değişmektedir. Bunun genel bir problem olduğuna ve eğitimin niteliği ve kalitesini olumsuz etkilediğine inanıyorum. İlde yöneticiler uygulayıcıların fikir ve görüşlerini dikkate alsa da, onların da çok sık yapılan değişikliklere kolay uyum sağlayamadıkları anlaşılmakta.

Aynı sorun okul bakımından da önemli bir engel. (Program, müfredat, yönetmelik, uygulama, vs) ile ilgili değişimler yöneticilerimiz tarafından gerekli şekilde personele ve öğrenciye aktarılıyor. Ancak kısa süre sonra öğrenilen bu değişimler de tekrar değişince; eğitim öğretimle ilgili faaliyetlerde önemli bir zaman kaybı

ortaya çıkıyor. Bir başka sorunun da çalıştığım kurum gibi pansiyonlu okullarda eğitim işlerinin ve pansiyonlardan kaynaklanan sorunların eğitimi ister istemez etkilemesi sanırım. Çünkü iş gücünün önemli bir kısmı eğitim dışı işlere ayrılıyor.

Diğer bir sorunun da zaman içerisinde okula alınan sınıf ve öğrenci sayılarının artırılmasıdır. Eğitimin kalite ve niteliğinin yükselmesi için öğrenci sayıları, okul türleri ve amaçlarına uygun programların hazırlanması gerektiğine inanıyorum.

5. 1. Eğitimle ilgili çok sık ve kapsamlı değişikliklerin ardı ardına ve bir bütünlük içerisinde yapılmaması.

2. Eğitim başarısı konusunda: (İlimizde çok farklı okul türlerinde eğitim imkanları olması ki, bu bence iyi. Ancak başarı ölçütünün hep akademik yönden ele alınması).

3. Bilimsel ve teknolojik gelişme metotlarının eğitim sistemimiz içerisine tam anlamıyla uygulanabilir nitelikte katılamamasıdır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 34

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İl zümre toplantıları

Deneme sınavları, törenler ve kutlamalar, okullar arası yarışmalar

Okulumuzda ders dağılımları, ortak sınavlar, zümre toplantıları, ders dışı etkinlikler, törenler ve öğretmenler arası iletişiminin daha iyi olduğunu düşünüyorum.

Kendi zümremizdeki arkadaşlarla iyi bir iletişim içindeyiz. Bilgi ve kaynak paylaşımını iyi yapıyoruz.

2. Yönetici ve öğretmenlerin hizmet içi kurslarda metodolojinin yanı sıra ilişkiler konusunda da eğitim görmesi.

Okullarda zümre odaları olmalı ve öğretmenler boş derslerde burada çalışma yapabilmeli. Öğretmenler odaları sadece dinlenme yeri olmalı.

Öğretmenler öğrencinin dersi sevmesi için, ilgi çekmek için çalışmalar yapmalı.

3. Bolu il olarak çok şanslı, teknoloji, personel, iletişim, ulaşım gibi her türlü fırsata sahibiz.

Okul olarak da aynı.

Kişisel olarak da aynı, bütün bunlar büyük şehirlerle karşılaştırılınca büyük bir avantaj.

4. En önemlisi sistemin çok sık değişmesi.

Okul olarak sınıfların kalabalık olması, yeni sistemde öğrenci sayısının artması.

Bireysel olarak baktığımda öğrencilerin ilgisinin az olması ve alan dersleri dışındaki derslere çok önem vermemesi.

5. Ders çeşitliliği çok fazla, öğrenciler alan derslerine yeterince zaman ayıramıyorlar.

Sabah 8, öğleden sonra 4 öğrenci okuldan soğuyor.

Sistemin çok sık değişmesi.

Çözüm önerim ise eğitimle ilgisi olmayan insanların bu işe karışmamaları yerinde olacaktır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 35

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. il bazında neleri daha iyi yapıyoruz bunu sayısal veriler gösterir herhalde, bu konuda bir fikrim yok.

Ama okul bazında değerlendirsem; öğrenciler okulumuza yüksek puanlarla geliyorlar, öğrenci başarısı yüksek. Öğretmen arkadaşlarımla da çalışmayı sevdiğimizi ve kendilerini sürekli geliştirdiklerini gözlemliyorum.

Kendimi değerlendirecek olursam ben yabancı dil öğretiyorum. Bu dilde kitaplar okuyarak ve yayınlar izleyerek kendini branşında geliştirmeye çalışıyorum. Öğretmek kadar öğrenmeyi de seviyorum. İşimi severek yapıyorum. Çünkü öğrencilerimi çok seviyorum.

2. İl bazında geliştirmemiz gereken bence, il zümrelerinde alınan kararların okunması, değerlendirilmesi ve eğitime katkı sağlayacak ne varsa bununla ilgili çalışmaların yapılması olabilir. İl zümresi iki ayrı bölge olarak yapılmamalı çünkü iki ayrı bölge olduğunda toplantıda ancak beş, altı okulun zümre başkanıyla görüşme imkanı buluyoruz, birleştirilirse sayı artacak ve öğretmenler il geneliyle ilgili daha güzel çözümler üretebileceklerdir. İl zümrelerinde alınan kararlar incelenmeli ve il milli eğitim müdürlükleri bu kararlarla ilgili hangi alanda destek gerekiyorsa, bu desteği sağlamalıdır. Kararlar kağıt üzerinde kalmamalı. Ast-üst ilişkileri geliştirmeli. Öğrenci, öğretmen ve veli arasındaki iletişim sağlıklı olmalı.

3. Teknolojik imkanlara sahibiz. Her sınıfımızda akıllı tahtamız var. Dersimizi görsellerle zenginleştirip daha anlaşılır hale getirebiliyoruz.

4. Eğitimin önündeki en önemli engellerden biri ast-üst ilişkilerinin istenen seviyede olmaması. Öğretmenler müdürleriyle, müdürler şube veya milli eğitim müdürleriyle rahat iletişim kuramıyorlar. Okul ya da öğrencilerimizle ilgili bir sorun paylaştığımızda sorun nasıl çözülebilir buna odaklanmak yerine, sizde mi sorun var şekline gelebiliyor durum. Ya da sorunu üstünüzdeki kişi profesyonel bir yaklaşımla algılamıyor, kendisini eleştiriyormuşsunuz da doğrudan savunmaya geçmesi gerekiyor gibi algılanıyor. Üstlerimiz bizi dikkatli bir şekilde dinlemeli, not almalı ve neler yapılabilir buna odaklanmalı, kendi kusurları konuşuluyormuş gibi düşünmemeliler. Bir il toplantısında, il milli eğitim müdürü, okulun ihtiyaçlarını anlatan okul müdürünü azarlamıştır. Bunun yerine biz bunları not alalım, yardımcı olabiliriz demeliydi. Üstümüz olan insanlar bize nazik davranmazlarsa kim sorunları tartışabilir. Sorunlar nasıl çözülebilir.

Bir öğretmen olarak öğrencimiz bir sorununu dillendirdiğinde nasıl kayıtsız kalmaz ve azarlayamazsak. Her kademedeki insan da o mevkilerde hizmet için bulunduğu farkında olmalı ve nasıl daha etkili, verimli ve nazik iletişim kurabileceğini düşünmelidir. İletişimi geliştiremezsek, kimse sorunlardan bahsetmez; kim azarlanmak ister ki; hem de arkadaşlarının yanında. Polyannacılık oynar, herşey yolundaymış gibi davranırız hiçbirşey de değişmez.

Şube müdürümüz, il milli eğitim müdürümüz, gerekirse daha üst makamlarda eğitim-öğretimle ilgili karar alan meslektaşlarımızın da zaman zaman işin mutfağına inmesi ve uygulamada çıka aksaklıkları yerine görmesi ve öğretmenlerle görüşmeler yapması,

öneriler alması yerinde olur. Ast-üst kaygısının olmadığı hoşgörülü tartışma ortamları oluşturulmalı. Çünkü masa başında alınan bazı kararlar uygulamada sorunlu olabiliyor.

Bunun dışında öğretmenliğe başladığımdan beri sürekli artan bir evrak yükü var, planlar, raporlar, zümreler, sınav analizi gibi. Bir öğretmenin sürekli her yaptığını ve yapacağını evrak haline getirmesindenense derse daha iyi hazırlanması ve aktarması önemli. Evrakların tabi ki gereksiz olduğunu düşünmüyorum fakat biraz daha esnek olmalı. Örneğin bir derste öğrenci başarısı sınıf genelinde yüzde doksanının üzerindeyse bu sınav için analiz yapmam çok da gerekli değil, zaten sınavları okurken öğretmen hangi konuda eksikler var görebilir. Gereksiz yere analiz yapmak yerine sorun yaşayan bir, iki öğrenci varsa onlar için bazı konular tekrar edilebilir. Öğretmen sürekli herşeyi evrak haline getirmekle meşgul olursa uygulama konusunda enerjisi azalacaktır. Ama gerçekten başarı ortalamasının düşük olduğu sınıflarda faydalı olacaktır, o zaman analiz istenmelidir. Gerekli olup olmadığını okul idaresi belirleyebilir.

Evrakların değil, uygulamadaki başarımız daha önemli. Öğretmenlerimiz derslerine hazırlıklı gelmeli ve anlatacağı konuya hakim olmalı. Herşeyden önce herke yaptığı işin öneminin farkında olmalı.

Kendi dersimle ilgili başka bir soruna değinirsem. Yabancı dil öğretmeni olduğumuz yazmıştım. Bizim dersimiz için Milli Eğitim Bakanlığının önerdiği sadece bir tane kitabımız var. Endüstri Meslek Liselerinde de, Anadolu veya Fen Lisesindeki öğrenci de aynı kitabı okuyacak. Aynı kitabın farklı türlerdeki liselerde okuyan tüm öğrencilere uygun olması ve öğrenci ihtiyaçlarını karşılaması mümkün değil, üstelik kitabımız çağımız çocuklarının ilgisini çekecek nitelikte de değil. Çok daha fazla seçeneğimiz olmalı ve öğretmen öğrencilerinin ihtiyaçlarına uygun olan kitabı seçebilmelidir.

Fiziki şartlar da her zaman daha iyi olabilir. Okulun temiz ve bakımlı olması herkesin motivasyonunu artıracaktır. Adapazarı'nda bir okulu gezdim, anki beş yıldızlı otele giriyor gibiydim. Her yer pırıl pırıl okul yeniydi ama temizlik de mükemmeldi, içerisi sabun kokuyordu, camları on beş günde bir siliyorlarmış, bizim okulumuzda bu, senede iki kezdir ancak.

Sadece öğretmenlerin değil okulda çalışan herkesin motivasyonu yüksek tutulmalı, performans ödüllendirilmeli ve teşvik edilmelidir. Başarı bir bütündür.

Okul kantinleri de daha kaliteli hizmet verebilirler. Bazen para alan kişiyle, ekmeğinize dokunan kişi aynı olabiliyor. Eldiven kullansalar da dikkatsiz davranabiliyorlar. Okulun her bölümünde çalışan insanlara hizmet içi eğitimler verilmeli. Kantinlerde taze sıkılmış meyve suları ve meyveler de satılmalı.

Öğretmenler odası dışında da öğretmenlerin sessiz çalışabilmelerine olanak sağlayan ayrı odalar olmalı fakat bunların okullar kurulurken planlanması gerekir. Her zümrenin ayrı bir çalışma odası olabilir.

Öğrencilerimizin sorunlarına değinirsek, artan ders saatleri onları çok yoruyor. Yetişkinler bile iki saati geçen toplantılarda sıkılırken ergenlik dönemindeki çocukların sekiz saat boyunca derste oturması biraz zor. Seçmeli derslerin zorunlu olmaması, sadece isteyen öğrencilerin bu derslere katılması gerekir, çünkü çocukların kendilerine ayırabilecekleri hiç vakitleri kalmıyor.

Bir başka sorunları ise her dersten performans hazırlamak zorunda olmaları. Ödevler, performanslar, projeler, sınavlar bazen çok bunaldıklarını gözlemliyorum. Bazı öğrenciler okuldan nefret ettiklerini söylüyorlar. Eskisi gibi performans ödevleri yerine sözlü notların devam etmesi ders içi performansın değerlendirilmesi öğrencileri için daha iyi olabilir.

Çok fazla yükleri var. 8. sınıfta okuyan bir çocuğum olduğu için öğrencilerle daha kolay empati kurabiliyorum. Çocuklarımızın en az on çeşit dersten, bazen daha fazlası başarılı olmasını bekliyoruz.

Liselerde alan derslerinin ortalamaya katkısı daha fazla olabilir. Alan derslerinde başarıyı teşvik etmek için alan ortalamasının belli bir puanın üstünde olması şartı getirilebilir. Öğrencilerimiz seçmeli derslerin puanları ve performans ödevleriyle ortalamalarını yükseltme şansı yakalıyorlar fakat bu onları tembelleştiriyor. Nasıl olsa performans notuyla geçer not alırım diye rahat davranabiliyorlar. Bu onların gerçek başarısını düşürebiliyor. Seçmeli dersler ve performans ödevleri birçok açıdan değerlendirilmesi artı ve eksilerinin iyi tespit edilmesi gerekir.

Eğer öğrencinin ders notuna katkı sağlaması gerekiyorsa proje ödevleri hazırlanabilir. Ama her dersten zorunlu performans hem öğrenciye hem de öğretmene artı yük getiriyor.

Sekiz saat ders çok fazla ilköğretimlerde altı saat, liselerde yedi saat ders yeterli, seçmeli derslere gerek yok. Bu dersler zorunlu olmamalı isteyen öğrenci katılmalı.

Bir de çocuğumla ilgili örnek vermek istiyorum. 6. sınıfa kadar 20 tane satranç madalyası aldı, basketbolda yarı finallere katıldılar ama 7. sınıftan itibaren tüm sportif faaliyetleri bıraktı çünkü hem ders başarısı hem de sportif başarı bir arada çok zor. Gençlerin ödev, performans yükü biraz hafifletilmeli, ders saatleri biraz azaltılmalı, çocukların spor ve sanatla ilgilenmeleri için ortam sağlanmalı. Çevremiz mutsuz çocuklarla dolu. Herkes onlardan başarı makinesi olmalarını bekliyor. Hâlbuki hayat sadece kitaplardan öğrenilmez.

Dershanelerin de tamamen ortadan kaldırılması başarıyı daha da olumsuz etkileyebilir. İhtiyaç duyan her öğrenci istediği her dersten takviye alabilmeli. Sınıf ortamında öğrenciler her konuyu pekiştirme fırsatı bulamayabilirler. Dershanelere her zaman ihtiyaç olabilir.

Fiziki mekanlar da öğrencilere uygun hale getirilmelidir. Öğle aralarında vakit geçirebilmeleri için hobi odaları oluşturulabilir. Öğrenciler bu sınıflarda resim, el sanatları ve müzik yapabilmeli.

5. En önemli eğitim sorunlarımızda üçü

- Başarıları olduğu kadar sorunları da rahatlıkla paylaşabilme ve beraber çözüm üretme konusunda eksiklerimiz, işin mutfağına ve uygulamasına inme sorunumuz var.

- Fiziki şartlarda ve maddi kaynaklarda eksiklikler var. Örneğin ben bir yabancı dil kütüphanesi kurmak istiyorum, bunun için okulun bana ayırabileceği bir kaynak yok.

- Öğrencilerimizin ihtiyaçlarını doğru tespit etme ve onları doğru motive etme konusunda eksiklerimiz olabilir. Eğitimde bazı şeyler öğrencilerin ihtiyaçlarına göre şekillenmeli çok katı kurallar olmamalı.

(Eğitimle ilgili sorunlarımız birkaç sayfada anlatılabilecek kadar az değil maalesef, ama ben aklıma gelen ilk şeyleri sizinle paylaştım, şu aralar çok yoğunuz dönem sonu yazılı, performans gibi değerlendirmeler bizi bekliyor. Bu sorular tatilde gelseydi size elli sayfalık bir kitapçık hazırlardım. Konuyla ilgili duyarlılığınız ve araştırmanız için sizlere teşekkür ediyorum.)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 36

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

Bolu aslında küçük bir şehir. Büyük şehirlerde yaşanan öğrenci güvenlik problemleri ilimizde daha az görülüyor. Ayrıca okula ulaşım büyük illere göre daha problemsiz. Sanırım sadece taşınmalı eğitim yapan okullar bu sorunu yaşıyorlardır. Okulumuz olarak artımız öğrenci sayımızın çok fazla olmaması ve öğrencilerimizin akademik anlamda daha donanımlı olması sayılabilir.

Eğitim sistemimizden kaynaklanan problemler özellikle sürekli birtakım şeylerin değişmesi tüm ülkemizi etkilediği gibi bizim okulumuzu da etkiliyor. Bu yıl için sınıf mevcutlarının artırılması bizim için olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmış, sınıfta işlenen derslerin verimini düşürmüştür. Ayrıca geçen yıl üniversite sınavında bizim öğrencilerimiz için avantaj olan puanların kaldırılması yine gelecek yıllarda sınavın kalkarak ortalama ile üniversiteye girileceği söylentileri-kararları öğrencilerimizi olumsuz yönde etkilemiş, motivasyonlarını düşürmüştür. Dersleri diğer okullara göre daha derinlemesine işlenmesi, sınavların diğer okullara göre daha zor olması öğrencilerimizin düşük not almasına neden olmaktadır. Yine öğretmenler bu konuda kendilerini revize edemedikleri için öğrenciyi çok zorlamaya devam etmektedirler. Daha önceki öğrenim hayatlarında hiç düşük almayan öğrencilerimiz bizim okulumuzda bu tür düşük notlarla karşılaştıkları zaman yoğun başarısızlık hissi ve peşinden depresif duygu durumları yaşamaktadırlar. Bu psikolojik problemlere bir de alınan bu notların üniversite sınavlarındaki olumsuz etkisi eklendiğinde çocuklarımız ümitsizliğe düşmekte ve okulu sevmeme-nefret etme gibi bir duygu durumu yaşamaktadırlar. Dershanelerde veya okul dışı arkadaşlık ortamlarında başarısı kendilerine göre daha düşük olan öğrencilerin daha yüksek notlar aldıklarını görmeleri öğrencilerimizi okuldan ve öğretmenlerinden soğutmaktadır.

Bu yıl değişen yönetmelikle sözlüler yerine getirilen performans ödevleri öğrencilerimizin çok vaktini almakta, yoğun sınav dönemlerinde ödevlerini layıkıyla yapmakta zorlanmaktadırlar. Bir de bu ödevlerden düşük notlar almaları motivasyonlarını oldukça düşürmektedir. Performans ödevlerinde öğretmenlerin daha çok ders içinde halledebilecekleri şekilde ödev vermeleri, ödev notlarını ortalamasını düşürecek şekilde vermemeleri belki bu problemi azaltabilir.

Öğrencilerimiz akşama kadar sekiz saat ders görmektedir. Bu sekiz saatlik ders onları oldukça yormakta, geç çıktıkları için de okul dışında çok fazla zamanları kalmamaktadır. Sınavlar, ödevler derken öğrenci kendine hiç zaman ayıramadan tekrar okula dönmektedir. Bu noktada seçmeli derslerin getirilmesi hiç doğru olmamıştır. Okulumuzda da bu derslerin verimli olarak işlendiği söylenemez. Yoğunluk içinde kendini köşeye sıkışmış hisseden öğrenci nasıl olsa toparlayamıyorum düşüncesiyle tümünden bırakabilmektedir.

Öğretmenlerimizim verdiği düşük notlar ve öğrencilere söyledikleri olumsuz ifadeler çocukların benlik algısını düşürmekte ve bunun sonucunda kendine inancını kaybeden öğrenci gerçekten başarısızlıkla yüz yüze gelmektedir.

Okulumuzda beden eğitimi dersi dışında öğrencilerimizi rahatlatan, yeteneklerini sergileyebilecekleri bir ders ve bu alanda bir branş öğretmeni yoktur. Aslında öğrencilerimiz arasında müzikle uğraşan, resim yapanlar var. Eğer böyle derslerimiz olsa çocuklarımız rahatlayacak ve okulda dersten farklı bir uğraş içinde olacaklardır. Geçen yıl okulumuza gelen Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gelen yetkililerce okulumuza bir müzik odası yapılması sözü verilmişti. Ama yapılmadı. Böyle bir hobi odası öğrencilerimizin sıkışık ders programı içinde rahatlamalarını sağlayacaktır.

Hem bir veli aynı zamanda öğretmen olarak serbest kıyafet uygulamasının hiç faydalı olmadığını düşünüyorum. Öğrenciler arasında ilişkilerini şekillendiren bir unsuru haline gelmiştir. Alabilen alamayan öğrenciler için her gün okula gelirken bu sorunla gelmeleri eğitim-öğretim yaşantılarını çok olumsuz etkilemektedir. Kim öğrencimiz kim değil anlamak güçleşmiştir. Her gün aynı kıyafetleri giymek zorunda kalan, belli markaları alamayan öğrenciler kendini ezik hissetmekte hatta okul devamını bile bu durum etkileyebilmektedir.

Milli Eğitim Müdürlüğündeki sürekli yönetici değişimleri işlerin devamlılığı ve güven oluşması anlamında hiç olumlu sonuçlar vermemektedir.

Sportif faaliyetler dışında diğer akademik alanda da okullar arası etkinliklerin düzenlenmesi, okullar arası ilişkileri olumlu etkileyecektir. Yine her alanda başarılı öğrenci, öğretmen ve okulların ödüllendirilmesi motivasyonu artıracak, diğer öğrenciler için de model oluşturacaktır.

Her öğrencinin ayrı bir birey olarak görülmesi, tanınmaya çalışılması, problemlerinin neler olduğu, neler yaşadığının anlaşılmasına çalışılması öğrencilerde öğretmene karşı bir güven oluşturacak ve onun dersi sevmesini daha çok gayret göstermesini sağlayacaktır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 37 ve 38

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise / Lise

GÖRÜŞLER-37:

1. Bolu genelinde okullarda bir sınıfta bulunan öğrenci sayısının az olması.
Neredeyse bütün okullarda tam gün öğretimin olması.
Bolulu velilerin büyük çoğunluğunun çocuklarının eğitimine önem vermesi.
Bizim okulumuzdaki öğrencilerin seçilmiş en iyi öğrenciler olması (Bolu Fen Lisesi).
Bir öğretmen olarak işimi severek yapıyor olmam.
2. Lise öğrencileri (9. ve 10. sınıflarda) bir günde sekiz saat görmektedir. Sekiz saat dersten sonra ortalama iki saat ders çalışan bir öğrencinin kendini geliştirmek için sosyal bir faaliyette bulunması mümkün değildir.
Öğrencilerin büyük bir kısmı öğrenmek için değil not almak için çalışmaktadır. Yapılan sınavlarda not ortalamasının bu kadar önemli hale gelmesi öğrencilerde kaygı düzeyini normalden fazla artırmakta öğrenmekten çok not almak için çalışmaktadır.
Maalesef ki bazı okullarda not konusundaki adaletsizlik öğrenciyi daha da bunalıma sokmaktadır. Bu yüzden her okul kendi türündeki okulların not ortalamasına göre sıralamaya tutulmalıdır. Örneğin Fen Lisesinde matematik dersinden 70 alan bir öğrenci meslek lisesinde matematik dersinden 70 alan bir öğrenci ile bir tutulmamalıdır. Her okul kendi türündeki okullarla karşılaştırılması gerekir. Bu yüzden not ortalamaları da buna göre değerlendirilmelidir.
Okullar arasında sportif faaliyetlere yapılan yarışmalardan başka Matematik, Fen Bilimleri, Edebiyat ve Sosyal Bilimler alanında da yarışmalar yapılmalıdır. Bu yarışmalar hem okulların hem de öğrencilerin bireysel başarılarını artırmalarını sağlayacaktır.
4. Eğitim alanında sık sık yapılan değişiklikler hem öğrenciyi, hem veliyi hem de öğretmenleri kaygılandırmaktadır. Sık sık sınav sistemlerinin değiştirilmesi öğrencinin gelecek konusundaki kaygısını artırmaktadır.
5. İl genelinde akademik başarısı iyi olan öğrenciler okul bazlarında tespit edilmelidir. Bu öğrencilerin başarılarının daha da artması için Milli Eğitim özel çalışmalar yapmalıdır. Bu öğrencilerin başarılarının artması için bütün tedbirleri almalıdır. Böylece Türkiye genelinde derece yapan öğrenci sayısında artma olacaktır.
Akademik başarısı düşük olan öğrenciler de okul bazlarında tespit edilmelidir. Bu öğrenciler her okulun Rehberlik Servisi tarafından yakından takibi sağlanarak, başarısızlık nedenleri tespit edilmeli ve çözüm yolları aranmalıdır. Böylece başarısız öğrenci sayısı azalacak ve Bolu'nun genel başarısı artacaktır.

İl genelinde ortaokul ve liselerde deneme sınavları yapılmalıdır. Bu sınavlar uygulanmasında tüm okulların titiz davranması konusunda tedbirler alınmalıdır. Bu denemelerde dereceye giren öğrenciler Milli Eğitim tarafından ödüllendirilmelidir.

Okullardaki ortak sınavların yapılması konusunda bazı pürüzler vardır. Özellikle bu pürüzler kaldırılmalı, böylece notlar kendiliğinden yükselecektir.

Liselere gelen performans ödevleri kağıt israfına dönüşmüştür. Öğrenci ne kadar güzel yaparsa yapsın yazılı notu kadar (en fazla) puan alabiliyorsa bu ödevler amacından sapmıştır. (Hatta maalesef bazı öğrencilerin yazılı notundan bile aşağı puan aldıkları görülmüştür.)

Özellikle Anadolu ve Fen liselerinde sınıflardaki öğrenci sayılarının artması başarıyı olumsuz olarak etkilemiştir.

Kıyafetin serbest olması öğrenci üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır.

GÖRÜŞLER-38:

1. Okul bahçemi öğrencilerimizin gelişimleri için yeterli. Oyun ve fiziki etk. derslerini en iyi şekilde yaptığımızı düşünüyoruz.
  2. Fiziki şartlarımız daha iyi bir hale getirilebilir. Öğrencilerimizin yaş sınırının düşürülmesi sonucu ortaya çıkan güvenlik önlemlerini almalıyız.
  3. Sınıfımıza bu yıl taktırdığımız projeksiyon makinesi sayesinde eğitimin kalitesini artırdığımızı düşünüyorum. Fatih Projesi ile yapılacaklardan çok umutluyum.
  4. En büyük engeli ekonomik sorunlar olarak görüyorum.
  5. Öğrenci psikolojisini tam olarak bilemiyorum. Bu konuda bize de yol gösterecek rehber öğretmenler olmalı.
- 60-66 ay ve üzeri 72 aya kadar olan okula başlayan öğrencilerimizi anlamakta, dikkatlerini derse çekmekte çok zorlanıyorum. Bu konuyla ilgili seminere katılmayı isterim.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 39 ve 40

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul / İlkokul

GÖRÜŞLER-39:

1. Okulda oyun alanımız çok geniş olduğu için oyun oynama problemimiz yok.
2. Fiziki şartlar daha iyi olabilir.
3. Ben okulun ve çevresinin şartlarını düşünürsem, fazla bir imkanımız yok. Parasal problemler çok fazla.
4. Birinci engel maddiyat, ikincisi okulun merkeze uzaklığı.
5. Birincisi öğrenci psikolojisini tam bilmiyoruz. Okullarda mutlaka rehber öğretmen olması gerekiyor. Maddi durumlarının düzelmesi için annelerinin de çalışması gerektiğini anlatabilmeliyiz. Küçük çocuklara (60-66ay) yönelik fiziki şartların iyileştirilmesini istiyorum.

GÖRÜŞLER-40:

1. Bilemedim.
2. Atamalarda adil olunmalı. Öğretmenlerin tavsiyeleri dikkate alınmalı. Sınav görevi dağıtımında adil olunmalı. Okulların maddi ihtiyaçları giderilip veliden dilencilik yaptırılmamalı.
3. Sınıfa, sıralara, tahtaya, panolara, eskide olsa bir fotokopi makinesine, bilgisayarlara sahibiz.
4. Maddi imkanlar yetersiz. Veliler yoksul ve eğitimsiz. Parası olan adres gösterip zengin okullarda çocuklarını okutuyor.
5. Okullardaki maddi imkansızlıklar, velilerin yetersiz oluşu, öğretmenlere bir sürü angarya yük (şu komisyonu, bu komisyonu, internetten şunları doldur, bunları yaz, vs.) yüklenmiş. Öğretmen dersiyle ilgilenmeye zaman bulamıyor. Okulların ihtiyaçlarını uğraştırmadan milli eğitim sağlamalı. Veliler eğitilmeli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 41

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Bilgileri davranışlara göre yürütmeye başarılı bir eğitim sarmalı içinde uğraşı veriliyor. Farklı veli potansiyeli olması dolayısıyla farklı algılamalar sergileyen öğrencilerimiz var. Bunlara yönelik çalışmalar yapılması gereklidir.
  2. Öğrencilerimizin evlerinde internet ağı ile buluşmalarının sağlanması. Öğrendikleri ile ilgili egzersiz çalışmalarını yapmaları yararlı olacaktır.
  3. Eğitiminin niteliğini artırmak için veli öğretmen işbirliğine sıkı bir şekilde gidilerek, teknolojik imkanlardan yararlanılmalıdır.
  4. Öndeki engeller çevre şartları, velilerin imkanları ve bakanlığın imkandan yoksun olanlara maddi destekleri verilmelidir.
  5. Üç önemli sorunumuz: sağlık, eğitim ve beslenmedir. Sağlıktan yoksun olarak yetişen öğrenciler algılamada başarılı olamazlar. Eğitim evde, okulda, çevrede aynı hedefleri gerçekleştirecek biçimde uygulanmalıdır.
- Çocuklara kaynaklardan yararlanma fırsatı verilmelidir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 42

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Bolu'da sınavlarda görevlendirme çok iyi bir şekilde yapılıyor. Bilgisayar ataması çok güzel, tebrikler.
2. Eğitimde sıkıntı yerelden ziyade merkez teşkilatında vardır. Ankara bakanlık yaptığı çalışmaları bir düzene sokamamıştır. 8 senedir yap-boz tahtası gibi bir çok sistem denenmiş ve bir sonuç alınamamıştır. Öğretmenlerin düşünce ve deneyimlerine göre milli bir sistem kurulmalıdır. Avrupa'dan kopyalanan sistemle bu iş yürümez. Öğrencinin, velinin, öğretmenin durumunu iyi tespit edip ona göre sistem kurulmalıdır. Sosyo ve ekonomik durum çok önemli.
3. Az öğrenci olması bir avantajdır. Sınıflar kalabalık değil ve maddi durumu kötü öğrenci fazla yok Bolu'da.
4. İş yükünün fazla olması sadece ders anlatmak olsa öğretimde iyi ama bunun yanında veli problemleri teneffüste, ulaşan telefonda yazılı ve not sonuçlarında peşini bırakmazlar, 5 dakika rahat edemezsin. Bunun yanında nöbet çocuk kavga etti, kafası mı yarıldı, sigara mı içiyor, küfür mü etti, sarkıntılık mı yaptı bunlarla uğraş, sonra çözüm bir yaptırım yok ettiler. Öğretmen yüksek sesle bağırırsa okumuş, cahil veli çocuğun psikolojisi bozuldu diye rapor alır başına iş, bırakıp karışmasan idareci niye ilgilenmiyorsunuz halleri buna ne akıl ne de ruh dayanır. En problemlisi varlık insandır. Onunla uğraşması en zor iştir. Okul servisleri bakımı, seminerler cabasıdır.
5. 1. Öğrenci: Artık zaman gençliği ahlaki erozyona uğramış, sistemin isteğiyle çocukların istekleri örtüşmüyor. Bir çatışma var, arada kalan öğretmen. Zorla 12 yıl eğitim olmaz. Eskinin ilkokulu şimdi lise mezunuyla aynı kapasitede.
2. Veli: Veliler öğrenciyi fazla sevgiyle düzeltteğini zannediyor. Her ailenin evlenmeden önce zorunlu çocuk eğitimi ve bakımı konularında eğitim alması şart ve bununla ilgili TV'lerin akşamları 1 saat zorunlu eğitim yapması gerekir. Bu en büyük eğitim seferberliği olur. Çocuklar şefkat zehirlenmesi yaşıyorlar.
3. Eğitim sistemi: İlkokul ve ortaokul zorunlu olsun. İlkokulda okuma, yazma, dört işlem, ahlaki ve insani dersler okutulmalı. Ortaokulda branşlaşma şart. Sözel, sayısal, bedensel, müzik zeka yeteneğine göre ayrılmalı. Lise çok geç. Lisede iş ve iş bulma yönünde eğitim ve üniversitede teorik değil uygulamalı Argeye dayalı eğitim.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 43 ve 44

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul / Ortaokul

GÖRÜŞLER-43:

1. Bolu'dan başka bir ilde görev yapmadığım için Bolu ili ile diğer illeri kıyaslayamasam da diğer okullardan daha iyi yaptığımızı düşündüğüm konu okul aile iletişimi ve işbirliği.
2. İl olarak hizmet içi eğitimin konu bakımından çeşitliliğini ve kalitesini artırmak öğretmen gelişimi açısından önemli olacaktır. Öğretmenleri gelişim için teşvik edici çalışmalar yapılabilir. Çünkü gelişmekten hoşlanmayan bir öğretmen bile sistemin işleminin önünde ciddi bir engel olarak durabiliyor. Ayrıca eğitim ailede başlar fakat bir çok aile çocuğuna doğru eğitim veremiyor, bu yüzden ailelerin de eğitilmesi gerekiyor.
3. Eğitimin niteliğini artırmak eğitimin içinde bulunan her bireyin niteliğini artırmakla mümkündür. Bunun için öğretmene ulaşmak kolay Bolu küçük bir il bu da yapılacak çalışmaları kolaylaştırır.
4. Not odaklı eğitimin niteliğini artırmanın önündeki en büyük engel. Ayrıca sendikalaşma ve torpil de eğitimi olumsuz etkiliyor.
5. Ailelerin birçoğunun bilinçsiz ve eğitimsiz olması. Bu sorun aile eğitimi programlarının yaygınlaştırılması ile çözülebilir. Ancak bu eğitimi nitelikli eğitimcilerin vermesi önemli.

GÖRÜŞLER-44:

1. Küçük şehir olmasının avantajından dolayı öğrencileri tanımak ve takip etmek, veli ile iletişime geçmek daha kolaydır. Okul olarak üstümüze düşen görevleri layıkıyla yapıyoruz.
2. İl genelinde sosyalleşme anlamında fiziki şartlardan dolayı eksik kaldığımız düşünüyorum. Okul olarak spor, resim, müzik, laboratuvar ve bahçe açısından sıkıntı yaşıyor.
3. İlimizde genel olarak eğitime önem verilmektedir. Diğer illerle kıyasladığımızda devlet okulları şartların yetersizliğine rağmen özel okulların gerisinde değiller. Okulumuzda eğitim niteliğinin olması gereken seviyede olduğunu düşünüyorum.
4. İl genelinde İnternet kafeler ve oyun salonlarının çocuklar için uyarıcı olduğunu ve denetlenmesi gerektiğini düşünülüyor. Çocukların devamsızlık sebeplerinden biri budur.
5. 1. Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde eskisi kadar yaptırımının ve duyulması gereken saygının kalmadığının farkındayız.
2. Yeni sınav sistemindeki okul puanının etkisinin artması ile öğretmenlerin üzerindeki not baskısının artması.
3. Bazı derslerde müfredatın yoğunluğu (örneğin matematik, İngilizce) ve MEB kaynaklarının yetersiz ve özensizliği.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 45

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Öğretmenler ve okul idarecileri üzerine düşen görevleri sonuna kadar yaptığına inanıyorum. Ancak il yönetiminin böyle olduğunu tam olarak düşünmüyorum. Çünkü sadece yardımcı kaynaklar konusunda bile il bizi desteklemiyor. Diğer illerde böyle bir şey yok.
2. Öncelikle samimiyet ve güven. İl okullara, okullar öğretmenlere karşı samimi ve güven vermeli.
3. Bolu'daki en büyük fırsat İzzet Baysal. Eğitim ile ilgili tüm açıklarımızı kapatıyor. Ancak bizler bu fırsatı sonuca dökemiyoruz. Nedenlerini de yukarıda belirttim.
4. a. Öğretmenlerin kendilerini değerlendirememeleri.
  - b. Öğrencilerin kendilerini tanımamaları.
  - c. Rehberlik servislerinin etkin olmaması.
  - d. Veli-okul işbirliğinin yetersizliği.
5. a. Öğrencilerin kendilerini tanımamaları
  - b. Veli-okul-öğrenci birlikteliğinin sağlanamaması.
  - c. Öğretmen yeterlilikleri.
- a. Kendi değerlerinin, yetenek ve potansiyelinin farkına vararak, bunlardan faydalanmak için kendimizi tanımalıyız. Bunun için öğretmen, rehber öğretmen ve aileye yük düşer.
- b. Veli-okul-öğrenci birlikteliğini sağlarsak sorunlar büyük ölçüde çözülür. Buradaki en önemli sorun veliyi eğitimin bir parçası yapamamak. Çünkü veliyi okula çağırdığımız zaman ya bir olumsuzluk olduğunu zannediyor ya da eğitime katkı payı konusunda çağırıldığını zannediyor.
- c. Bazı öğretmenler kendilerini geliştirmiyor, okumuyor, araştırmıyor. Çok eski bilgileri ile öğrencileri yetiştirmeye çalışıyor. Bunun için seminer dönemleri çok daha faydalı değerlendirilebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 46

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. a. Eğitimde kaliteyi önemsiyoruz.
  - b. Teknolojiyi üst düzeyde kullanabiliyoruz.
  - c. Okul olarak; OGYE, TKY, Değerler Eğitimi uygulamalarımı etkili yürütüyoruz.
  - d. Okul, öğretmen, veli, öğrenci ilişkilerini önemsiyoruz.
  - e. Okulda; okul idaresi, öğretmen, hizmetli işbirliğini önemsiyoruz.
2. a. İlkokul ve ortaokul binalarının birbirinden bağımsız olması gerekir.
  - b. Her okulun kendi bünyesinde spor salonu olması ve sosyal etkinliklerin verimini artıracaktır.
  - c. Teknolojik gelişmelere ayak uydurmak gerekir.
  - d. Kişisel gelişim seminerleri, alanında yeterli kişiler tarafından düzenlenmeli, eğitimcilerin katılımı önemsenmelidir.
  - e. Eğitimcilerin pedagojik anlamda yeterliliklerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
3. İl, okul ve birey olarak eğitimin niteliğini artırmaya yönelik her türlü imkana sahip olduğumuzu düşünüyorum.
4. a. İl bazında eğitimde fırsat eşitliğinin sunulmaması bir engeldir.
  - b. Velinin okula, öğretmene fazla müdahaleci tutumu eğitime engeldir.
5. a. Eğitime veli engeli; bazı velilerin, okul idaresine, sınıfa müdahil olması, her türlü problemlerini üst makamlara şikayet olarak bildirmesi, amacının destek değil şikayetçi düşünceyi benimsemiş olması.
  - b. Öğretmenlik mesleğinin zaman içinde itibar kaybetmesi, mesleğini suiistimal edenlerle, iyi yapanların ayrıştırılmadan değerlendirilmesi.
  - c. Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullara ihtiyaçları dahilinde ödenek ayırmaması, okulların kendi başlarının çaresine bakmak zorunda bırakılması ve veli ile karşı karşıya kalınması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 47

ÖĞRETMENİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. Küçük bir il, bu artı bir durum, tabi bu durumu hakkıyla kullanmak lazım. Güvenli okullar ve okul önleri yaratabilmek adına şanslıyız.
2. O kadar çok ki... İl düzeyinde siyasal baskılardan, adam kayırmaktan ve şahsi menfaatlerden uzak bir yönetim anlayışı geliştirecek en azından buna gayret edersek zaten bu iş biter.
3. Büyük illere yakınız, üniversite iyi bir kaynak, İ.B. Vakfı, STK'lar iyi birer fırsat.
4. Aile eğitimi ciddi sorun, bilinçli vatandaş kavramının ilacı yine eğitim ...Sosyo-kültürel seviye de en az eğitim kadar önemli.
5. Bağımsız otorite eksikliği (yönetim)

Bilinç düzeyinin düşük olması (hem yönetim-hem de aile-öğrenci)

Yeniliğe kapalı bir toplum varlığı (önyargı ve isteksizlik, genel kabul problemi)

ÇÖZÜM: Her kurumun, her insanın gönüllü-istekli olması, bu da olumlu örnekleri ve faydalı sonuçları gördüğümüzde oluyor.

İnandırıcı olmak, insanları ikna eder. Tek bir okul örneği bile yeter, tüm Bolu'yu inandırmaya.

Kalitesi yükselen bir eğitim, önce insanı donatmakla başlar.

Saygılar.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 48

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Bolu’da sınıf mevcutları öğrencilerin iyi eğitim alabilmeleri açısından yeterli sayıdadır. Büyük illere göre öğrencilerle birebir ilgilenme açısından öğrenci sayılarını şanslı buluyorum.

Rehberlik hizmetleri okul öncesinden başlanarak eğitimin her kademesinde etkin bir şekilde uygulanmaktadır. Okulumuzda rehberlik hizmetleri uygulanmaktadır.

2. Veli eğitiminin önemi olduğunu düşünüyorum. Veli nereye kadar çocuğuna yardımcı olacağını farkında değil. Ev etkinliklerinde öğrenciden çok velinin çalışmasını görüyoruz.

Veli-öğretmen-idareci arasındaki diyalog pozitif olmalıdır. Velinin öğretmen ve okul yönetimine güvensizliği olmamalıdır.

Veli öğretmen karşısında sınırsız haklara sahip olmamalıdır. Sınıfta-okulda nereye kadar söz sahibi olduğunu öğrenmelidir.

Disiplin yönetmelikleri kağıt üzerinde kalmamalı, uygulanmalıdır.

3. Her türlü eğitimin niteliğini artırmak için her fırsat değerlendirilmelidir.

Okul olarak maddi-manevi desteği her zaman hissediyoruz. Okulumuzun fiziki şartları eğitiminin kaliteliliğini artırma yönünde bize her zaman destek veriyor.

Öğretmen istekli olmalıdır. Öğrenci öğrenmeye istekli olmalıdır.

4. Eğitimin niteliğini artırmanın önünde engel yoktur. Sadece öğretmenlere güvenilmelidir.

5. Eğitimin üç sorunu:

- Öğretmenine çok güvenmiyormuş görünen veli (seminerler, broşürler hazırlanabilir).

- Amacını bilen öğrenci (Öğrenci hedefini bilmeli).

- M.E. Bakanlığının öğretmen şikayet hatları

(Veli bilinçsizce istemediği ya da kendine göre yanlış bulduğu her şey için şikayet etmemeli.)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 49 ve 50

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul / Ortaokul

GÖRÜŞLER-49:

1. İl genelinde eğitim alanında yapılması gerekenler yapılıyor. Ancak veli buna engel.
2. Ülkemizin her yerleşim biriminde ayrı kültürler yaşamaktadır. Eğitim-öğretim işlevleri bu kültürlerin ışığında hazırlanması başarıyı artıracaktır.
3. Öğrenci-veli-öğretmen-okul iletişimine önem verilmeli, bu iletişimi alabildiğine canlı tutmalıyız.
4. Veli profili, kaynak eksikliği ve iletişimsizlik eğitimin başarısını engelleyen en büyük engeldir.
5. Veli bilinçlendirilmeli, eğitim ve öğretimin kalitesi artırılmalı, yaparak-yaşayarak öğretime önem verilmeli.

GÖRÜŞLER-50:

1. Okul olarak, eve verilen çalışmaların kontrol ve takibinin yapıldığını söyleyebilirim.
2. Ezbercilikten uzak, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayacak eğitim ortamlarının ve araçlarının olması gerekiyor.
3. Fiziksel ortam eğitim için yeterli. Ancak laboratuvar, akıllı tahta, her öğrenciye tablet gibi avantajlarımız olursa eğitimin kalitesi de artacaktır.
4. Veli işbirliği açısından velilerin eğitim ve çocukların gelişim basamakları hakkında bilinçlendirilmesi gerekiyor.
5. Ailenin (velinin) bilinçsiz olması.
Ekonomik sıkıntılar.
Öğretmenlerin yetkilerinin kısıtlanması ve engellenmesi.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 51 ve 52

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul / Ortaokul

GÖRÜŞLER-51:

- 1- Okulumuzda sınıflardaki öğrenci mevcudunun uygun olması öğrencilerle iletişimi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca okul personelinin birbiriyle uyum içinde yardımlaşarak çalışabilmesi genel olarak motivasyonu arttırmada olumlu etki yapmaktadır.
- 2- Okulumuzda teknolojik imkanların geliştirilmesi gerekiyor. (projeksiyon ve internet bağlantısının olmaması gibi)
Velilerinde eğitim konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- 3- Okulumuzda personel eksikliği yok. Öğrenciler için BT sınıfı ve kütüphane mevcut. Personelinin birbiriyle uyum içinde yardımlaşarak çalışabilmesi genel olarak motivasyonu arttırmada olumlu etki yapmaktadır.
- 4- Velilerin ilgisizliği, eğitim konusunda bilinçli olmaması, aile içi problemlerin çocuğa yansımaları, teknolojik imkanların yetersizliği, öğrenci disiplininin sağlanmasında yaptırımların olmaması, okulumuzun taşınması velilerle iletişim kurmayı zorlaştırmaktadır.
- 5- -Teknolojik imkanların yetersizliği , - velilerin eğitim konusunda bilinçli olmaması, - öğrenci davranışlarında disiplini sağlamada ki zorluklar.

Çözüm Önerileri:

- Teknolojik imkanlar artırılmalı
- Velilere eğitim konusunda seminerler verilebilir
- Disiplini bozan öğrencilerle ilgili rehberlik çalışmaları yapılmalı, gerektiğinde ceza sistemi uygulanmalı
- Öğrencilerde başarıyı arttırmaya yardımcı olmak adına seminerler düzenlenebilir.

GÖRÜŞLER-52:

- 1- Sınıf mevcutlarının az olması iyi. Yapılan seminerler, projelere katılımlar fazla.
- 2- Ders kitapları her yıl değişiyor. Kadroda, öğretmen ve milli eğitim çalışanları sürekli değişiyor. Dershane ve okul iş birliğini sağlamak gerekiyor. Öğretmenlerle iletişim yok.
- 3- Bolu ili çok iyi bir yere sahip. Öğrencilerin çoğunluğunda çok büyük ahlaki sorunlar yok.
- 4- Veli-öğretmen işbirliğinin olması gerekiyor. Öğretmenlere karşı saygının artması gerekiyor. Öğrenci kadar öğretmeninde değerli olduğu anlaşılmalı. Öğretmenlerin disiplini sağlamalarında yardımcı olmak gerekiyor. Okulda disiplin sağlanmalı.
- 5- Öğrencilerin kötü davranışlarını caydırmak için disiplin sağlanması gerekiyor. Gerekli teknolojik araç gereçler ve matematik araç gereçleri eksik. Sınıflarda internet yok. İnternette bazı sitelere girilemediğinden mesela gerekli bir video açılmıyor. Öğrencileri okumaya itmek gerekli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 53

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu’da eğitim alanında yapılan çalışmalarını gözlemlediğimde daha disiplinli çalışmalar yapıldığını fark ettim. Gerek seminerler, gerekse yarışmalar eğitim faaliyetleri açısından çok aktif bir il. Okul bazında düşündüğümde ise diğer okullara nazaran çok sosyal bir okul. Projelere katılma oranı yüksek, alınan dereceler iyi. Bireysel açıdan düşündüğümde ise kendimi anlatabilme imkanı bulduğum bir yer. Öğrenciler sıkıntılı olmadığı için eğitim-öğretim alanında kendimi daha iyi ifade edebiliyorum.
- 2- Bu çok önemli bir soru bana göre. Sistemle eğitim alanında yapılan çalışmaların çatıştığını düşünüyorum. Bu durum Bolu’ya has bir durum değil tabi ki, diğer okullarda da aynı sorunla karşılaştım. Öncelikle; “sistem benden ne istiyor? Ben ne yapıyorum?” sorusunu cevaplamak lazım.

- ✓ Sistem teste yönelik ama ben okullarda kaynak kitap alınmaması için üst yazı gönderiyorum.
- ✓ Sistem teste yönelik ama benim okullarda öğrencilere gönderdiğim çalışma kitapları klasik, boşluk doldurma vs.

İşte tüm bu zıtlıkların içinde devlet okullarındaki öğrencilerin soru çözme sayısı bakımından diğer özel okulların gerisinde kaldığını düşünüyorum.

Öncelikle sınava yönelik soruların derlendiği bir test kitabı oluşturulmasını tavsiye ederim. Çıkmış sorulardan veya benzeri sorulardan oluşabilir. Bunun her bir öğrenciye verilmesi için çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Okulumda, sınıfımda gördüğüm en büyük sorunlardan biri bu. Öğrenciler konuyu anlayabiliyor ama test üzerinde yorumlayamıyor.

- 3- Öncelikle ekonomik bakımdan zengin bir il. Daha önce çalıştığım kurumlarda böylesine refah seviyesiyle karşılaşmamıştım. Okulum açısından düşündüğümde de durum değişmiyor. Veliler ekonomik anlamda destek veriyor. Kaynak alma, dershaneye gönderme vs. konularda istekli. Bence bu durum çok önemli.
- 4- Eğitimin niteliğinin arttırmanın önündeki en büyük engelin MEB’deki değişmeyen, değişemeyen eğitim anlayışı olduğunu düşünüyorum. Öncelikle ne istediğimizi bilmeliyiz. Sürekli değişen sınav sistemleri, atanamayan öğretmenler, derslere ücretli giren (devamlılıkları olmadığı için) öğretmenler eğitimin önündeki engellerden yalnızca bir kaç. Ama en önemlisi disiplinsiz öğrencilere imkanlar sunan yönetmelikler. Öğrenciler maalesef öğretmenin yaptırım gücünün olmadığını düşünüyorlar. Sınıfta bırakamayacağımızı veya herhangi olumsuz bir tepki verdiğimizde MEB’in kendilerini haklı bulacağını bilen zihniyetler yetiştiriyoruz. Disiplini sağlamak için eğitsel olan yeni yaptırımlar keşfedilmeli. 30 kişilik bir sınıfta problemlili tek bir öğrencinin varlığı bile dersin verimini düşürmeye yetiyor. Ben hümanist bir öğretmenim. Bu öğrencileri okuldan atalım sokaklarda birer canavara dönüşsünler demiyorum. Ancak bunlar için çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyorum.

5-

- disiplin
- sınav sistemiyle uyuşmayan ders ve çalışma kitapları
- teknolojik alt yapıdaki eksiklikler

bu sorunların çözümüyle ilgili kendimce bir şeyler sıraladım yukarıda. Üzülüğüm noktalarından biri şu eğitimle ilgili alınacak kararlarda maalesef bizim fikrimiz alınmıyor. Alınsa bile çok fazla etkili olmuyor. Keşke düşüncelerimizi adımızın-soyadımızın yazılmadığı anketlerde değilde direkt söyleyebilseydik...

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 54 ve 55

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul / Ortaokul

GÖRÜŞLER-54:

- 1- Eğitim hayatımda ilk yılım olduğu için ve başka bir ilde çalışmadığım için iller arası mukayese yapamayacağım. Okul, öğretmenlerin öz verili çalışması, genel olarak kuralına uygun hareket etmeleri öz disipline sahip olması. Okulun, öğrencilerin sadece ders alanında değil karakter gelişimine de önem vermeleri. Eğitim hayatında yeni olduğum için henüz heyecanımı yitirmemiş olmam. Meslek alanda güncel bilgilere sahip olmam.
- 2- Kültürel faaliyetlerin eğitimde ağırlıklı bir rolü olması gerektiğini düşünüyorum. Genel olarak öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasına yönelik çalışmaların, planların hazırlandığını düşünüyorum. Öğrencilerin diğer yeteneklerini artıracak önde eğitim alanları oluşturulmalı. Okullarda kulüp çalışmalarına ağırlık verilmeli. Seminerler, sempozyumlar, öğrenci panelleri, kurslar gibi.... Kendi açımdan donanımımı arttırmalıyım. Yeni öğretmen olmak idealist ve heyecanlı olma açısından önemli. Ama tecrübenin yetersizliği açısından eğitimin kalitesini sekteye uğratan bir durum. Tecrübe de hem zaman ile hem de mevcut zamanı verimli, dolu dolu geçirmekle inşa edilen bir süreç.
- 3- Metropol şehirlere yakın olmasından dolayı “görerek/yaşayarak öğrenme” imkanına da öğrencilerin daha yakın olması.
  - Şehirde köklü bir üniversitenin olması.Okul yeterli teknolojik donanıma sahip ama öğrenciler için rekreasyon alanları oluşturmak gerekiyor.
- 4- Devletin yeni eğitim politikalarının tabana inememesi. Okullardaki kemikleşmiş öğretmen kadroları. Ön yargılar, öğrenciye karşı tepkili bakışı. Öğretmenlerin yeni nesile karşı ümitsizliğe ve bunun neticesinde gönüllü hizmetlere karşı isteksizlikleri.
- 5- Öğrencilerin tabandan daha iyi yetiştirilmesi önemli. Öğretmenlerin yeniliğe açık olması gerekiyor.
  - Velilerin olumsuz tutumları, velilerin bilgilendirilmesi öğretmenle iş birliği halinde olması gerekiyor.
  - Müfredatın gerçek hayata hitap etmemesi. Verilen bilgilerin pratikte bir karşılığının olmaması.
  - Yönetmeliklerin sık değişmesi ve her yönetmeliği uygularken yaşanan aksaklıkların öğrencilerin eğitim hayatını etkilemesi.

GÖRÜŞLER-55:

- 1- Öğrenciyi dinleme işini.
- 2- Teknoloji, alan bilgisi.
- 3- Hiçbirşey
- 4- Siyaset
- 5- a) Milli eğitim sisteminin baştan yazılması
b) Milli eğitim sisteminin baştan yazılması
c) eğitim sisteminin baştan yazılması

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 56, 57 ve 58

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise / Lise / Lise

GÖRÜŞLER-56:

- 1- Veli diyalogu iyi, okullardaki ortam iyi, eğitim kadroları arasındaki ilişkiler iyi.
- 2- Öğrencilerin kitap okumaya teşvik edilmeli. Planlı çalışma. Öğrencinin eğitimi ciddiye alması şımarıklıktan kurtulması. Cep telefonu ve internet hastalığından kurtulması.
- 3- Okulların maddi olanakları iyi. Velilerin maddi olanakları iyi.
- 4- Eğitimi basite alma. Öğrenciye sorumluluk yüklememe aşırı şımartma. Sorumluluğu sürekli öğretmenlere yıkmak.
- 5- Velilerin ve öğrencilerin eğitimin ana okulundan başlayarak sürekli çalışma gerektiren süreç olduğunu anlamamaları. Başarının sürekli düzenli çalışmadan geldiğini anlatmamız gerek.

GÖRÜŞLER-57:

- 1- Okul olarak öğrencilerin problemleri dinleniyor çözüm arayışına gidiliyor. Temizlik daha iyi yapılıyor.
- 2- Milli ve manevi değerlerimiz devamlı hatırlatılmalı.
- 3- Her türlü imkana sahibiz. Okulumuzda bilgisayar, akıllı tahtalar. İlimizde kendisinden istifade edebileceğimiz sahasında uzman öğretim elemanları vardır.
- 4- Bazı teknolojik aletlerin yanlış kullanımı olumsuz çevre engelleyebilir.
- 5- Bu seneki yönetmelikle öğrencilere verilen telafi imtihan hakkıyla öğretmenlerin işi imtihan yapmak oldu. Bir dönemde 3 imtihan olunacak dersten 6 imtihan yapmak zorunda kaldık. Önceki yönetmelik daha iyiydi.

GÖRÜŞLER-58:

- 1- İlk olarak Eğitim çağında olan öğrencilerin takibi ve bir okula yerleştirmeyi, okul olarak hiçbir öğrenciyi okul dışında bırakmamayı, öğretmenler olarak da kalabalık sınıflara katlanmayı
- 2- Eğitim alanında rehber olucu, geliştirici seminerlerin bütün öğretmenleri kapsayacak şekilde geliştirilmesi gerekir.
- 3- Her türlü imkana sahibiz.
- 4- Bürokratik ve resmi yazışmalar.
- 5- Öğretmenliği saygın bir meslek haline getirmek. En kaliteli öğrencilerin öğretmen yetiştiren fakülteleri tercih etmelerini sağlamak.
  - Toplum ve öğrencilere örnek olabilecek ahlak ve dürüstlükteki adaylardan öğretmen seçimi.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 59

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Fiziki mekan bakımından diğer illere ve okullara göre nispeten daha iyi bir konumdayız diyebilirim.
- 2- Öğrenciye yaklaşım tarzlarımızın ciddi anlamda gözden geçirmemiz gerekmektedir.
- 3- Yeterli sayıda öğretmen kadrosuna sahibiz.
- 4- Eğitimcilerdeki motivasyon eksikliği yaptığım işin daha iyisini nasıl yapabilirim diyen eğitimcilerin sayısı oldukça azdır diyebilirim.
- 5-
  - öğretmenlerdeki motivasyon eksikliği
  - ölçme değerlendirme sisteminin perişanlığı
  - velileri okulca eğitici çalışmanın azlığıçözüm önerileri:
  - 1- sahasında ün yapmış eğitimciler tarafından öğretmenlere kısa süreli periyodik seminerler verilmesi.
  - 2- Soru tekniği ve sınav güvenliği bakımından okulların kendi içinde yaptığı sınavlar kesinlikle eğitim-öğretimin amacına hizmet etmektedir. Teorik derslerin ölçme değerlendirilmesi bakanlık tarafından merkezi yöntemli yapılmalı. Pratiğe dayalı derslerin ölçme değerlendirmesi ise okulda branş öğretmenlerinden oluşacak komisyon tarafından yapılmalı. Öğretmenler sadece performans çalışmalarını değerlendirmeli.
  - 3- Velileri bilgilendirme eğitime amaçlı toplantılar yapılmalı.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 60

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1- Bolu'da eğitim alanında;

İl: okul bina yapımı ve okulların donanımı açısından diğer illere göre daha iyi olduğumuz söylenebilir.

Okul: okul olarak farklı bölgelerden öğrenci profili oluşturabilmemiz, okulumuzu ilimizin eğitim öğretim açısından cazip okullardan biri haline getirebilmemiz. Okulda tüm öğretmenlerin özveriyle ve ekip çalışmasıyla hareket edebilmeleri, öğrenci ve veliyle karşı olumlu tutum ve davranışlarda bulunmaları.

Kendim: uzun yıllardır aynı okulda çalışıyor olmamın verdiği avantajla öğrenci-veli-öğretmen ve okul çalışanları ile olumlu diyaloglar kurabiliyorum, bu çalışmalarım ve alanımın etkinliğini artırmada önemli katkı sağlamaktadır. Okulu ve çevreyi iyi tanıyor olmamdan dolayı okulun eğitim sorunlarını doğru tespit etmekte ve sorunlara çözüm üretmede daha etkin rol alabilmekteyim.

2- **İlin:** eğitim yöneticileri görevlerini etkili ve verimli bir şekilde yerine getirebilmek için bir takım yeterliliklere sahip olmalıdır. Temel girdi ve çıktı insan olduğu için eğitim yöneticilerinin sorumlulukları diğer kurumlara göre daha fazladır. Bunun için yöneticilerin (İl Milli Eğitim) daha donanımlı bilgili ve yenilikçi olmaları gerekir. Eğitim-öğretim ve yönetimin verimliliğini artırıp, eğitim kalitesini yükseltmek ve bu konuda sürekli gelişimi sağlamak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Eğitimde en önemli unsurlardan biriside farklı görüş düşünce ve açılımlara açık olmaktır. Milli Eğitim siyasal çizgiler doğrultusunda çalışan bir kurum olmaktan çıkmalıdır.

Okulumuzun: okul yönetimi lider özelliklere sahip olmalı ve lider özelliklerini gösterip personelinin geliştirmelidir. Kendisini geliştirmeyen bir yöneticinin personelinin geliştirmesi mümkün değildir. Okulda öğrenen birey ve organizasyon felsefesini yerleştirmelidir. Okulda ekip çalışması ruhunun yerleşmesini sağlamalıdır. Bu okulda birlikte hareket edilmesini sağlayarak personelin bütünleşmesini sağlayabilir. Okulda sinerjik yönetim davranışları göstermelidir. Bu kavuş öğrenciye de yansiyacak dolayısıyla öğrencilerin başarısı da artacaktır. Gerektiğinde okul çalışanlarına yetki devrederek işlerin daha iyi yürütülmesini sağlamalıdır. Yeni teknolojik gelişmeleri okula kazandırmalıdır. Bunları kazandırdıktan sonra personelin bunlardan rahatlıkla yararlanabilmesi için gerekli tedbirleri almalıdır. Okulun çevreyle bütünleşmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

Kendim: Mesleğimizdeki ve eğitim sistemimizdeki yenilikleri ve gelişmeleri takip etmek, çeşitli seminerler, kurslar toplantılar yoluyla mesleki olarak kendimi geliştirmek, daha çok aile eğitimleri ve veli bilgilendirme çalışmaları yapmak.

3- **İlin:** Sosyal-ekonomik- kültürel faktörler açısından ilimiz ülkemizin önde gelen merkezlerinden bir tanesidir. Okullaşma oranı, sınıflara düşen ortalama öğrenci sayısı ve öğretmen yeterliliği açısından ülke standartlarının üzerindeyiz. Bu özelliklerimizi doğru yönde kullanabilirsek eğitimin niteliğini arttırabiliriz.

Okulumuzun: Okulumuz eğitim ve öğretim açısından ilimizin tercih edilen ve önde gelen eğitim kurumlarından bir tanesidir. Okulun bulunduğu konum, farklı çevrelerden yoğun talep görmesi okulumuz için bir dezavantaj olsa da; okulumuzdaki öğretmenlerin

birlikteliği, dayanışma ruhu velilerimizin okula olan ilgisi sorunların çözümünde kolaylık sağlamaktadır.

Kendim: Bolu'yu, okulumu (yönetim-öğretmenler- öğrenci ve veli) tanımam ve sevmem okuldaki çalışmalarını yürütmek için kolaylıklar sağlamaktadır.

- 4- **İlin:** Ülkemizin en önemli sorunu olan eğitim de bir devlet politikamızın olmayışı, eğitim politikalarının hükümetlerce belirlenmesi eğitimin önündeki en önemli engeldir. Sürekli değişen eğitim sistemi toplumda huzursuzluk güvensizlik ve gelecek korkusu yaratmaktadır. İlimizdeki soruna baktığımızda da İl Milli Eğitim yönetiminde belli siyasal görüşün ön planda olması ve giderek siyasallaşması, İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bulunan çalışma alanlarında görevli personelin sürekli görev değişiklikleri (müdür-şube müdürü- personel). Mesleki kurslar, eğitim çalışmalarının yetersizliği. İl yöneticilerinin öğretmenlere olan bakış açısı.

Okulumuzun: Okul idaresindeki değişiklikler, okul idaresinin adil ve eşit olmaması, ayrıca yenilikçi gelişmeye açık demokratik tutum içerisinde bulunmaması okulumuz için engel oluşturmaktadır. Okulun ikili öğretim yapması, öğrenci sayısının fazlalığı, okul binasının ve donanımının yetersiz oluşu niteliğin artmasına engel olmaktadır.

Kendim: Çalışma ortamının yetersizliği, iş yükümün fazla olması (gereğinden fazla bürokrasi işleri, evrak işlerinin olması okulun ikili öğretim yapması, öğrenci sayısının fazla oluşu.)

- 5- **1.Sorunlar:** İl Milli Eğitim Müdürlüğünde siyasallaşma, personelin sürekli görev değişikliklerin olması (şube müdürlerinin kurum içerisinde değişmesi) ve çalışan personelin bu anlamda yetkin ve yeterli donanıma sahip olamaması.

Çözüm Önerileri:

- İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görev değişikliklerinin en aza indirilmesi
- Personelin hizmet içi eğitim alması
- Siyasallaşmanın önüne geçilmesi; eşit ve demokratik bir yönetim anlayışının oluşturulması
- İl Milli Eğitim Müdürlüğünün okulların sorunlarıyla daha yakından ilgilenmesi ve sivil toplum örgütleriyle ve il merkez yönetimleriyle ortak çalışması
- Alanında yeterli ve yetkin amirlerin yönetim kadrosuna gelmesi

2.sorun: Okul yönetimlerindeki aksaklıklar; eşit, adil ve demokratik olmamak. Mesleki yeterlilik ve yeniliklere ve mesleki gelişimlere açık olmamak

Çözüm Önerileri:

- okul yönetimi lider özelliklere sahip olmalı ve lider özelliklerini gösterip personelini geliştirmelidir.
- Kendisini geliştirmeyen bir yöneticinin personelini geliştirmesi mümkün değildir.
- Okulda katılımcı ve demokratik bir yönetim anlayışı benimsemelidir.
- Okul yönetiminde görev alanların insan ilişkileri-iletişim becerileri ve yönetim bilgileri açısından donanımlı olması sağlanmalıdır.

3.sorun: Merkez ve ilçelerdeki eğitim olanaklarının farklı olması ve eğitimdeki niteliksel ve niceliksel farklılıklar.

Çözüm Önerileri:

- Eğitim olanaklarının ilimizdeki tüm ilçelere ulaştırılması ve ilçelerden ile olan göçün önüne geçilmesi
- İlçelerdeki okullaşma oranının artırılması çalışmalarının yürütülmesi
- Öğretmen yetersizliklerinin ve öğretmen sorunlarının üzerine gidilmesi
- İldeki ve ilçedeki öğrenciler arasındaki fırsat ve imkan eşitliğinin sağlanması yönünde tedbirler alınması

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 61

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Sosyal faaliyetler Bolu genelinde ve okulumuzda planlı ve düzenli olarak yapılmaktadır. Özellikle belirli günlerin etkinlikleri etkileyici ve özenli yapılmaktadır.
- 2- Bütün öğretmenler için en ciddi sorun (bende dahil) kendimizi güncel bilgilerden mahrum bırakmamızdır. Ancak yapılan seminerlerin çoğu ya gereksiz konulardan ya da ehil olmayan eğitimciler tarafından verildiğinden yeterince verimli olmamaktadır. Bu sebeple “yenileşme” ve “yeni kalabilme” en büyük eksikliklerdir.
- 3- Ben eğitime açığım, okulumun idarecileri buna izin verecektir ve Bolu’da üniversite var. Bunlar bence iyi fırsatlardır.
- 4- Ön yargılarımız, “ama sende” yaklaşımları, alınacak eğitimlerin maddi boyutu, zaman sıkıntısı. Ayrıca Bolu’nun sosyal yapısı eğitime ciddi anlamda tesir etmektedir
- 5- A- bizim en önemli sorunumuz öğrenci motivasyonunun düşük olmasıdır. Sistem hangi yeniliği getirirse getirsin, öğretmen ne kadar bilgili olursa olsun, okul ne kadar yeterli olursa olsun öğrenci motivasyonu düşükse başarıyı elde etmek imkansızdır. Motivasyonun düşük olmasının sebepleri:
  - Öğrencilerin aile yapısı ve bunun öğrenciye yansımaları (özellikle ayrı ebeveyn)
  - Eğitim sisteminin çalışmayan, devamsızlık yapan, saygısızlık yapan öğrencileri korur nitelikte olması,
  - Velilerimizin eğitimsiz ve duyarsız olması,
  - İnternet, televizyon ve diğer bağımlılık türleri.
- B- öğrencilerin gelecekle ilgili bir planlarının olmayışı, Buda geçmişi yeterince bilmemekten vatanını, milletini, devletini yeterince sevmemekten (sevdirememekten) kaynaklanıyor. Bence öğrenciler ikinci kademenin başında yani 5. Sınıfta bir şok yaşamalıdır. Biz öğrencilere ilk hafta ortaokul sistemini anlatmak yerine sistematik bir şekilde ülkesini neden sevmesi gerektiğini işlemeliyiz. Ancak bu öyle materyallerle desteklenmeli ki öğrenci kim olduğunu ve ne yapması gerektiğini kendi bulmalı.
- C- öğretmeni öğrenciye ve veliye karşı koruyacak kanuni düzenlemeler yapılmalı. Bir veli gelip öğretmene ağzına geleni söyleyememeli. Öğretmenlerin yasal olarak belirli yetkilerinin güçlendirilmesi gerekli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 62

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Eğitim alanındaki planlamalarda, öğretmenlerin görüşlerinin dikkate alınması konularında oldukça başarılıyız. Okul yönetimi ve öğretmenler arası iletişim sağlam temellere oturmuş, ayrıca okul yönetimimiz öğretmenlerine öğrencilerin eğitiminde her türlü desteği sağlamaya çalışmaktadır.
- 2- Eitim açısından geliştirmemiz gereken yönler konusunda eğitimin genelinde ve alt disiplinlerde her bir madde için kurallar ve ölçekler oluşturmak yerine öğretmenlere alanlarında geniş yetkiler verilerek, verdikleri eğitim ve değerlendirmelerde kendilerine güven duygusu kazandırılabilir.

Ayrıca il olarak her bir disiplin için eğitim materyalleri (görsel, işitsel, hareketsetel videolar vb.) geliştirmek, geliştirilemediği durumlarda satın almak ve okullara tedarik etmek.

Öğretmenler olarak bizlerde her türlü yeniliğe açık olmak, alanımızda kendimizi geliştirmek, okulun sağladığı materyalleri kullanabilmek, işimizi bir hobi olarak görebilmeliyiz.

- 3- Eğitimin niteliğini arttırmak için il, okul ve öğretmenler olarak büyük bir sinerji oluşturulabilir, fikir alışverişinin devamlılığı esastır.
- 4- Eğitimin önündeki engellerden birisi, il çapında okullar arasında öğrencile ve öğretmenler olarak yeterli iletişimin olmayışı. Ayrıca her ders için yukarıda da değindiğim gibi etkili materyallerin geliştirilip öğrencilerin eğitiminde kullanılamaması
- 5- En önemli 3 eğitim sorunu:
  - 1- Dersler için projeksiyon cihazlarında kullanılacak görsel, hareketsetel videoların olmayışı ve ya çok eksik olmasından dolayı öğrenciler konu ile gerçek hayat ilişkilendirmesinde zorluk çekebiliyor.
  - 2- Okullar arası iletişim
  - 3- Eğitimde aşırı kurallaşma yeni fikirleri oluşturma heyecanını engelleyebilir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 63

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- İl: üniversite tarafından hazırlanan projelere, kongrelere ildeki öğretmenlerin ücretsiz katılımının sağlanması.
Okul: idare-öğretmen arasındaki iletişimin iyi olması, okul idaresinin her türlü projede öğretmenleri desteklemesi, malzeme teleplerinin geri çevrilmemesi.
Siz: kendimi geliştirmek için çeşitli proje, seminer, kongre ve kurslara katılmaya çalışıyor, öğrendiklerimi derslerime uyarlamaya çalışıyorum.
- 2- İl: AİBÜ ve MEM arasındaki iletişim kuvvetlenmeli, MEM aracılığıyla bazı öğretmenlerin bazı seminerlere katılımı hususundaki prosedür azaltılmalı. Üniversitedeki çalışmalardan daha çok haberdar edilmeliyiz.
Okul: okul-veli iletişimin arttırılması.
Siz: alanımla ilgili daha fazla kitap okumalı, daha girişimci olmalıyım.
- 3- İl: nüfusun az olması. Ankara ve İstanbul'a yakın olması nedeniyle günü birlik gezilerin mümkün olması.
Okul: öğrenci sayısı çok az. Çok fazla disiplin sorunu yaşanmıyor. Teknolojik imkanlarımız iyi.
Siz: küçük bir okulda çalışmak, projelere destek veren bir idareye sahip olmak.
- 4- İl: MEM' deki işlerin çok yavaş yürümesi. MEM' in okullarda kullanılmasını zorunlu tuttuğu internet bağlantısının filtreli olması.
Okul: derslik sayısının azlığı nedeniyle sınıf mevcutlarının çok olması.
Siz: okulda internet erişiminin kısıtlı olması nedeniyle dersle ilgili videolarının izletilememesi büyük bir engel.
- 5-
  - 1- MEM' deki işlerin çok yavaş yürümesi.
Çözüm: MEM' de daha genç, dinamik kişilerin çalıştırılması.
  - 2- Velilerin eğitime ve okula bakış açılarının değiştirilmesi ve geliştirilmesi.
  - 3- Derslik sayısının arttırılarak sınıf mevcutlarının azaltılması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 64

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu'da eğitim alanında yapılan en önemli şey okullarda öğretmen açığının bulunmamasıdır. Ayrıca okulların genelinin her türlü donanıma sahip olması ve öğrencilerin istedikleri bilgilere kolayca ulaşabilmesi bizim açımızdan büyük şanstır.
- 2- Eğitimde yaşadığımız en büyük sıkıntı çocukların davranış problemlerinden kaynaklanmaktadır. Bence, insan davranışı akademik başarıdan önde gelir. Bu nedenle hem ilköğretim hem de lise öğrencilerine belirli aralıklarla davranış seminerleri düzenlenebilir. Bu seminerlere veli katılımı da sağlanırsa daha yararlı olacağına inanıyorum. Ayrıca çocuklara nasıl ders çalışacakları konusunda da bilgilendirmeler yapılırsa, kendi öğretim ve çalışma tekniklerini keşfetmeleri kolaylaşabilir.
- 3- Eğitim niteliğini arttırmak için aslında her türlü imkana sahibiz. İstedığımız her türlü bilgiye anında ulaşabiliyoruz. Ama önemli olan bunun ne derece doğru kullanıldığıdır. Çocukları bilgi ile doldurmak yerine, onların gerçekten ihtiyacı olan bilgileri onlara aşılacak daha doğru olacaktır. Bunun için öğretim programları sorgulanmalı ve ihtiyaç analizi de dikkate alınarak yeniden yapılandırılmalıdır.
- 4- Programların çoğunluğu ve içeriği önemli bir engeldir. Ne yazık ki öğretim programları ve özellikle ders kitaplarında çok fazla ayrıntı ya da önemsiz nokta yer almaktadır. Bu durum hem öğretmeni hem de öğrenciyi zor durumda bırakmaktadır. Özellikle ders kitapları öğrencinin ilgisini çekecek düzeyde hazırlanmamıştır.
- 5- Davranış Problemleri:
  - veli-öğretmen-öğrenci işbirliği içinde giderilebilir. Düzenli aralıklarla seminerler verilebilir.
  - Öğrencinin nasıl ders çalışacağını bilmemesi
Bunun için öğrencilere ders çalışma teknikleri öğretmeli ve çocuğun hangi teknik ya da tekniklere sahip olması gerektiğini fark etmesi sağlanmalıdır.
  - Öğretim programları ve ders kitapları
Programlar ihtiyaç analizi yapılarak yeniden yapılandırılmalı. Ders kitapları öğrencinin ilgisini çekecek ve ihtiyacını karşılayacak şekilde yeniden düzenlemelidir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 65

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Çalıştığım okullara teknik destek tam. Bu okulda da teknik destek bazı aksaklıklara rağmen iyi. Bu konuda iyi olduğumuzu düşünüyorum. Daha önceki yıllarda yapılan deneme sınavları iyi bir uygulamaydı. Benim ve arkadaşlarımda bilgisayar, projeksiyon gibi aletleri kullanması öğrencilerin derse ilgilerini artırıyor.
- 2- Daha iyi bir eğitim için sınıf mevcutları azaltılmalıdır. Çoğu öğretmenimizin donanım olarak yeterli olduğunu düşünüyorum.
- 3- Okullarımızdaki eğitimin niteliğini arttırmak için üniversite bir fırsattır. Bolu' nun sakin bir şehir olması, okullarda suç oranının bu nedenle az olması, hatta hiç olmaması, eğitilebilir öğrencilerin olması bir fırsattır. Tabii bunun gerçekleşmesi için ailelerin de eğitilmesi gerekir.
- 4- Eğitimin niteliğinin artırılmasında en büyük engel okullardaki disiplin yönetmeliğinin yetersiz olmasıdır. Bir diğeri de eğitimsiz ailelerdir. Eğitim kalitesinin artması için gerekli maddi destek de yetersizdir. (okullara yapılan harcamalar)
- 5- En önemli üç eğitim sorunuz!
  - 1- Sınıf mevcutlarının kalabalık olması. Sınıflar en fazla 25 öğrenciden oluşmalıdır. Yeni okullar yapılırken bu dikkate alınmalıdır. Kalabalık sınıflarda eğitim eğitimi kalitesi düşmekte, dikkat dağınıklığı sebebiyle öğrencilerimiz kendilerini tamamen derse verememektedir. Öğrencilerle tek tek ilgilenmek çoğu zaman imkansız olmaktadır. Sınıf mevcutlarını azaltmaya çalışan bazı okullarda laboratuvar, görsel sanatlar dersi için ayrılan sınıflar v.s sınıf olarak değerlendirilmekte, bu tür imkanlardan yararlanılmamaktadır.
  - 2- Ailelerin eğitimsizliği. Çoğu aile bir çocuk nasıl yetiştirilir, okula başladığında ona nasıl destek olunur, bilmemektedir. Milli Eğitim Müdürlüğümüzün ve okulların bu konuda çalışmalar yapması gerekir. Yanlış yetişen çocuklar okul hayatında başarısız oluyorlar. Aileler çocuk üç yaşına geldiği zaman eğitim almaya başlamalı, çocuk eğitimi konusunda kendilerini geliştirmelidir.
  - 3- Okullarda uygulanan disiplin kuralları gözden geçirilmeli. Saç ve kıyafet önemli değildir belki ama saç kıyafetlerde aynı düzenin sağlanması disiplinin başlangıcıdır. Okul içinde, ders içinde kurallara uymayanlar hemen cezalandırılmalı, örnek öğrenciler ise sık sık ödüllendirilmelidir. Cezalar daha caydırıcı, ödüller ise daha teşvik edici olmalı. Bütün bunlar bütün okulun öğrencileri önünde gerçekleştirilmelidir.
Not: ülke genelinde yapılan şiir, resim ve kompozisyon yarışmalarına katılan öğrencilerden il birincisi, ikincisi ve üçüncüsü olan öğrencilere ödül verilmelidir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 66

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Okul olarak öğrencilerimizi sınavlara hazırlarken daha titiz davranıyoruz. Bu süreçte veli işbirliğimiz oldukça iyi. Okul idaresi ve öğretmenler, okulumuzda bir ekip olmuştur. Ve her türlü eğitim etkinliğinde birlikte hareket edebilmektedir. Okul olarak öğrenci başarımızın iyi olduğunu düşünüyorum. Daha iyiye ulaşmak için tüm ekip hırsıyla çalışmaktadır. Öğretmen olarak işimi severek yapıyorum. Öğretmen-öğrenci-veli diyalogunu oluşturmada iyi olduğumu düşünüyorum. Öğrencilerime karşı sevgi ile yaklaştığımdan, onların dersime olan ilgisinin arttığını düşünüyorum. Bu durum dersimde de başarıyı getiriyor.
- 2- İlde deneme sınavlarının daha sık yapılması öğretim açısından gelişmemize katkı sağlayacaktır. Yapılan sınavların analizlerinin daha gerçekçi yapılarak, okullar arasındaki farkların ortaya çıkması, sorunların çözümünde kolaylık sağlayacaktır. Okul olarak ders dışı zamanlarda okul kursları açılabilir. Dershaneye gidemeyen ama eksiği olan öğrencilerin eksiklikleri böylece giderilecektir. Ayrıca öğrencilerimize ödev yapma alışkanlığı kazandırmalıyız.
- 3- Büyük şehirlere nazaran sınıf mevcutlarımız daha az. Bizim için bu büyük bir avantaj. Ayrıca ilimizde velilere kolaylıkla ulaşabiliyoruz. Okul idaremize ve daha üst yöneticilerimize ulaşabiliyor ve sorunlarımızı rahatlıkla dile getirebiliyoruz. Okul olarak teknolojik imkanlarımızın oldukça iyi olduğunu bununda bir fırsat olduğunu düşünüyorum. Okulumuzun maddi sıkıntısının olmadığını düşünüyorum. Bizim için bu da bir fırsat. Her ne kadar veli desteği az olsa da pek çok okuldan daha iyi durumdayız.
- 4- Ortak sınavların eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum. Sınav kaygısıyla büyüyen nesiller yetiştiriyoruz. Öğrencilerimiz bu kaygıyı taşıyorsa verilen eğitimden hem onlar keyif alacak hem de bizler. Böylelikle kalite de artacaktır diye düşünüyorum. Ancak liselere giriş için farklı bir sistemin getirilemiyor olması bizi bir şekilde sınavlarla karşı karşıya getiriyor.
Bolu'daki diğer okullarla karşılaştırdığımda okulumuzun fiziki şartlarının daha geride olduğunu düşünüyorum. Bu durum başarımızı olumsuz etkiliyor. Sınıf mevcutları diğer okullara göre bizde fazla. Bu durum öğrencinin derse olan ilgisini düşürüyor. Öğretmen olarak biz de bu durumdan etkileniyoruz. Günümüzde oldukça yaygınlaşan bilişim teknolojisi, beraberinde yeni bağımlılıkları da getirdi. Bunun sonucunda öğrencilerimiz ödev yapmaz oldu. Her geçen gün velilerimizin eğitime verdiği önem artarken, öğrencilerimizin de ilgisi azalmakta. Bu durum benim eğitim alanındaki en önemli engelim diyebilirim.
- (5) Öğrencilerimizin ders çalışma alışkanlıklarının giderek azalması
Velilerin çocuklarına daha uygun ortamlar hazırlaması, gerektiğinde bazı yasaklar koymas. Ayrıca velilerimizin öğrencilerin ödevlerini yapmaları, öğrencileri kolaya alıştırılmaktadır. Veliler bundan vazgeçmelidir.
- Öğrencilerin okula ve derslere karşı takındığı olumsuz tutum.
Öğretmen olarak bizlerin öncelikle dersimizi sevdirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Dersini seven öğrenci daha başarılı oluyor. Bu noktada öğretmenlere büyük yük düşmekte. Dolayısıyla öğretmenlerin hem mesleki hem de kişilik gelişimleri için uygun hizmet içi eğitimlerinin verilmesi. Bununla zorunlu olması.
- Okullarda kırtasiye işlerinin işlerinin çokluğu
Öğretmenler sürekli olarak evrak hazırlamakta. Bu durum verimimizi düşürmektedir. Daha az evrak işi öğretmenin dersine ve dersine ilgili faaliyetlere daha fazla zaman ayırmasını sağlayacaktır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 67

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu sürekli göç alan bir yöre olmasına rağmen öğretmen ve yöneticilerin özverili çalışmaları eğitim ve öğretimde yetersiz kalmaktadır. Bana göre Bolu’ da eğitim alanında diğerlerinden daha fazla bir şey yaptığımızı sanmıyorum. Diğerleri de aynı şekilde özveriyle çalıştığını düşünüyorum.
- 2- Eğitimde daha fazla teknoloji kullanımı, bunlarla ilgili kurs ve seminerlerin düzenlenmesi gerekmektedir. Bütün arkadaşların yeniliklere açık olması ve yenilikleri takip etmeleri gerekmektedir. Üst sınıflardaki (ortaokul-lise) öğretmenlerin yeni nesil gençliği tanımaları için yetiştirme seminer ve kursları almaları gerekmektedir. Gördüğüm kadarı ile ilkokuldaki iyi bir öğrenci 5’te 6’da da iyi denirken 8’de kötü denilmeye başlanması, öğretmenlerin yeni nesil çocuklara karşı kendilerini geliştiremediklerini fark ediyorum.
- 3- Bolu’da her türlü eğitimin niteliğini arttırmak için fırsatlar var. Eğitim Fakülteleri, Fatih Projesi, okulların fazlalığı, öğretmen yönünden sıkıntının olmaması Bolu’da eğitimin niteliğinin artırılması için bence çok yeterlidir. Bunların fayda sağlaması için Eğitim Fakültelerinin okullardaki eğitimde daha fazla yer almalıdır. Okul fazlalılığı olmasına rağmen öğrencilerin belli başlı okullara yığılmalarının önlenmesi için ikametgah adreslerinin daha iyi kontrollerinin sağlanması, böylelikle bir okulda 35-40 kişilik sınıflar, diğer okullarda 15-20 kişilik sınıfların oluşmasının önüne geçilmelidir. Yeni sitemler yönünden öğretmenlerin yetiştirilmeleri gerekmektedir.
- 4- Bolu’da başarının az görülmesinde mesleki okulların Bolu’da olması üniversite sınavlarında başarı azaltmaktadır. Mesleki okullarımızın haricinde yeni dönemde fazlaştıkça başarımızın artacağını düşünüyorum.
- 5-
  - a- Eğitimden çok öğretime önem verilmesi eğitimin en önde gelen sorunudur. Bunun için öğretimden önce eğitime daha çok önem verilmelidir. Bunun içinde sınav sistemlerinin değişmesi gerekmektedir.
  - b- Eğitimin önündeki diğer bir engel eğitim-öğretim sistemimizin kalıcı ve süreklilik göstermesi gerekmektedir. Her gelen veya gidenle eğitim sisteminin değişmemesi, eğitimin olması gerektiği gibi Milli bir Eğitim sisteminin olması gerekmektedir.
  - c- Eğitim-öğretim sistemine ailelerin katılımı gerekli hale gelmesine rağmen ailelerin bunun için yetiştirilmediği, ailelerin bu sisteme hazır olmadığı görülmektedir. Bunun için ailelerin neler yapmaları gerektiği gibi anlatılıp, seminerler verilip, tv programları yapılmalıdır. Bunun için 1.sınıfa başlayan öğrencilerin velilerinin bilinçlendirilmeleri sağlanmalıdır. Her okula büyük bir çalışam(etüt) salonları açılmalı, gerekli çalışma ortamları hazırlanıp, yol gösterici eğitimcilerle bu salonlar desteklenmelidir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 68

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- Yeni nesil öğretmenlerde uygulama eksik olarak gidiyor, donanamıyorlar.
- Öğretmenlere eksik oldukları konularda uygulamalı hizmet içi eğitimler verilmeli
- Eğitim sınav odaklı, öğrenme odaklı olmalı. Çocuklar müthiş bir sınav tüneli içinde.
- Bizim eğitim sistemimiz sık sık değişiyor, denem-yap-boz tahtası gibi çocuklarımız kobay gibi oluyor.
- Hırslı, heyecanlı öğretmenler olmalı (görev aşkıyla yanan) çoğu öğretmen bankamatik öğretmeni öğrensede olur, öğrenmesede diyebiliyor. Çocuk tekrar etmesini istediğinde öğrenseydin, dersaneye git diyebiliyor. Bu zihniyet değiştirilmeli.
- Öğretmenin hiç garantisi, savunması yok gibi, veliler ufak bir sıkıntıda şikayete gidiyor, soruşturma açılıyor, bunun çok doğru olduğunu düşünmüyorum. Okulumuzda herkes işini iyi yapar, velilerimiz olumlu iyi bu tarz sıkıntılar yaşanmamaktadır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 69

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Okul adına güzel şeyler kazandırdığımızı inanıyorum çocuklara. Yalnız her okul ve her kademe anaokulları gibi çocuklar, gençler üzerine eğilemiyor. Müfredat genişledikçe yeni uygulamalar (uygulanamazlar!) çıktıkça, sadece sınav odaklı bir eğitim verildikçe çocuklarımıza öğrenme isteği, idealizm veremiyoruz.
  - İl hakkında nelerin daha iyi yapıldığı konusunda fikrim yok. Ama bu çalışmayı iyi sonuçlanırsa bu sorunun cevabı olarak verebilirim.
  - Ben ailelerle iyi bir diyalog kurduğumu düşünüyorum ki bu mesleğim için çok önemli. Birde neler yapabileceğim konusunda net fikirlerim ve bir donanımım olsun isterdim. Kendimi iğne ile kuyu kazıyor gibi hissediyorum. Yerine oturmamış bir branş ve okul kademesinde yeniyiz. Bu da mesleki doyum sağlamamı engelliyor. Elimden geleni yaptığımı düşünüyorum.
- 2- Ben okullarımızda ahlaki davranış eğitiminin eksik olduğunu düşünüyorum. Bu belki sistemden kaynaklanıyor. Bu eksikliğin doğrudan ya da dolaylı yollardan eğitimi engellediğini düşünüyorum. Kapsamlı bir sosyo-kültürel-ekonomik araştırma gerekiyor.
  - Okulumuzun yeni olmasına rağmen iyi bir eğitim verdiğini düşünüyorum
  - Mesleki bilgi olarak kendimi geliştirmem gerektiğini düşünüyorum
- 3- İl olarak ekonomisinin iyi olduğunu düşünüyorum. Çalışmayan aile (anne baba yok) en azından ekonomik yetersizlik yüzünden eğitim aksadı diyemeyiz. Ulaşamayacak yetemeyecek bir nüfusu yoktur.
- 4- Aile yapısını bir engel görüyorum. Babalar çalışıyor, annelerin de çoğu çalışıyor. Çocuklar küçüklükten itibaren annesiz yetişiyor. İlk terbiyeyi verecek olan anne-babadır. Böylece yanlış şeylerle beslenmiş çocuklar yetiştiriyoruz. Gençlerimizin akli fikri eğlencede, ya da sınavda. Çalışmak, sebat etmek, emek harcamak bunlar bir milletin eğitiminin şartıdır ve biz bunu çocuklarımıza veremiyoruz.
- 5-
  - 1- Eğitim sistemi bozuk (klasik cümle)
  - 2- Çağın getirdikleri ve kültürümüz arasında bocalayan bir ülkeyiz, iliz. Teknolojiyi, yenilikleri ve kültürümüzü ve dinimizi birbirine kattık. Nasıl kullanacağımızı, nasıl yaşayacağımızı bilemez hale geldik.
  - 3- Hala eğitim bir ideolojinin kucağında. Eğitim sınırlar içinde özgür bırakılmalı. Eğitim her gelen hükümete göre şekillenmemeli.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 70 ve 71

ÖĞRETMENİN OKULU :İlkokul / İlkokul

GÖRÜŞLER-70:

- 1- Bolu'da eğitim alanında iyi yaptığımız bir şeyler olsaydı başarı seviyesi yükseklerde olurdu. Demek ki iyi bir şey yok.
- 2- Geliştirmemiz gereken yönler deyince ilk akla öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri geliyor. Eğitim alanında kendimizi geliştirelim dediğimde de seminerler düzenleniyor. Bütün öğretmenler toplanıyor ve sinevizyondan videolar izletiliyor. Bunlar ne kadar sağlıklı. Küçük gruplarla uygulamalı eğitimler daha verimli olur. Eğitimin gelişmesi açısından insanların farklı görüşleri olabilir. Ama bu farklı görüşteki insanlar hep cezalandırılıyorlar. Fikirimizi savunma özgürlüğümüz yok. Kurumlarımız eleştiriye açık değil.
- 3- Eğitimin niteliğini artırmak için öğretmenlerin bir çoğu hazır bekleyen istekleri ve şevkleri kırılmazsa daha rahat olabilirlerse başarılı olabileceklerini düşünüyorum.
- 4- Eğitimin niteliğini artırılmasında ki en büyük engel bakanlığımız personeline sahip çıkıyor. Personelin hakları elinden alıyor. Öğretmenlerin hiçbir yaptırım kalmadı. Öğretmen sesini yükseltse veli hemen bizim haklarımız var deyip şikayet ediyor. Öğretmenin hiç hakkı yok mu? Öncelikle veliler eğitilmeli. Eğitimde öğretmenlerin de xxx hakkı olmalı. Şikayet edilme korkusuyla yaşanmaz. Böyle olunca da kimse etliye sütlüye karışmaz. Eğitimin niteliğini gelişmesindeki en büyük sorunlardan biri de kalabalık sınıflar. Bütün çocuklara hitap etmek çok zor. Öncelikle sınıf mevcutları düzenlenmeli.
- 5- Sürekli değişen eğitim sistemi. Düşüncesiz ve plansız bir şekilde okullara gelen her şey yapılıyor. Eğitimde feda edilecek kimse yoktur denir fakat eğitim sistemi kurbanı bir sürü öğrenci var. Başka ülkeler önce düşünür sonra değişiklik yapılıyor. Bizim ülke ise önce değiştirir sonra üzerinde düşünür. Hala oturmuş bir eğitim sistemimiz yok.

GÖRÜŞLER-71:

- 2- Çocuklar okula gönderilmeden önce veliler muhakkak bir eğitim almalı diye düşünüyorum. Velilerle uğraşmak öğrencilerle uğraşmaktan daha güç bir iş. Velilere çok fazla hak veriliyor. Sınıfa gelip eğitime bile karışıyor. Okul açılmadan önce, öncelikle velilere bir eğitim isterim.
- 4-Nitelikli bir eğitim için sınıfların bu kadar kalabalık olmaması gerektiğini düşünüyorum. Sınıf mevcudunun orta düzeyde tutulması daha kaliteli ve nitelikli eğitim ortamı oluşturabilir. Veli okula öğrenci getirip alınmadığı zaman soluğu milli eğitim müd. buluyor şikayetle torpille birilerinin aracılığı ile kaydını zorla yaptırabilmekte. Kalabalıklaşması eğitimin niteliğini düşürmekte. Okul olarakta dönem ortasında dahi öğrenci kaydı alınması sınıf ortamını olumsuz etkilemekte.
- 3-Bolu ili doğa yönünden zengin bir il fakat öğrencilerle okul dışına çıkabilmek bir çok resmi prosedür gerektirmekte. Okul dışında doğa gezileri, piknik, orman gezileri yapılabilecek eğitimi fırsat eğitimine dönüştürülebileceğimiz bir çok olanak mevcut. Liseler arası, orta okullar arası ve ilk okullar arası bilgi yarışmaları düzenlenebilir. Kazanan okul veya öğrenciler ödüllendirilebilir.
- 5-Birincisi sınıfların kalabalık olması
İkincisi velilere çok fazla hak tanınması
Üçüncüsü

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 72 ve 73

ÖĞRETMENİN OKULU :Lise / Lise

GÖRÜŞLER-72:

- 1- Doğu illerimize göre işleyiş olarak daha iyiyiz fakat batı, İç Anadolu, Akdeniz vb. bölgelere göre aynı, farklı değiliz.
- 2- Daha çok uygulamalı eğitim, nitelikli seminer. Eğitim'i gösteriştan uzak tutup, çocuklar için eğitim yapmak.
- 3- 4- okul idaresi olduğu müddetçe yapılan bir çok şey geride kalmaktadır. Öğretmenler monoton ders yapılarından çıkamamaktadır.
- 5) Eğitim anlayışımızda değişim olmadığı müddetçe idarenin klasikleşmiş anlayışı, gençlerin önünün açılmayışı ve öğretmenlere yeterli desteğin sağlanmaması.

GÖRÜŞLER-73:

- 1- Teftiz sistemi oldukça iyi, bazı illerde hiç müfettiş görmeyen arkadaşlarım var. Her eğitim kademesinde okullaşmaya önem veriliyor.
- 2- Sadece il genelinde değil ülke genelinde öğretmenlik mesleği değersizleşmekte, velinin her isteği, şikayeti çözüm için üstün çabalar gösterilirken, öğretmenlerinde şikayet, memnuniyetsizliklerinin olduğu ihmal ediliyor. Öğretmen, veli,, öğrenci, idarecinin kişisel & mesleki anlamda gelişimini sağlayarak eğitim fırsatlarına daha fazla önem verilebilir.
- 3- İstanbul, Ankara'ya yakın olması hem bilimsel hem bürokratik eğitim yeniliklerini takip etmesini sağlıyor. Ayrıca iyi örneklerle ulaşımı kolaylaştırıyor.
- 4- Öğretmenlerin gelişimi, gelişimi için yapılan şeylere isteksizliği, eğitim niteliğini artıracak şeylere duyulan heyecan ve önemin eğitimin her xxxxxxxxxxxx tarafından hissedilmemesi.
- 5- 1- öğretmen-veli-okul-il yönetim ilişkilerinin denge içinde yürütülmesi
2- yapılacak eğitim faaliyetlerinde herkesin görev bilincinde olması
3-çalışma anlamında huzur, motivasyon ve birlikteliğin artırılması çünkü istediğinde insan her şeyin en iyisini yapar ancak öğretmenlik mesleğini yapan meslektaşlarımız birlik ve beraberlik içinde olmaktan çoğu zaman uzak.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 74

ÖĞRETMENİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

- 1- İl olarak; doğal (tabii) kaynaklara ulaşmak daha kolay, ulaşım açısından sıkıntı yok.
Çocuklara yerinde örnekler gösterebilme fırsatı var.
Okul olarak; fiziki ve çevresel imkanlar bir nebze daha iyi. Öğretmen sıkıntısı daha az.
Kendim: çocuklara yaparak-yaşayarak öğretme imkanımız var.
- 2- Erken yaşta eğitimin önemini yaymak
Ailenin eğitimini önemsemek
Aileleri bilinçlendirmek
Öğretmenlere programın aslında neyi istediğini benimsetmek
Alandaki yeniliklerden haberdar olmak
- 3- Ailelerle görüşebilme imkanı
Öğretmen arkadaşlarla iletişime geçme imkanı
Okulun fiziki ve çevresel imkanları
İlin doğal yapısı
- 4- Eski tip eğitim görüşlerinden sıyrılıp kendimizi yenilemede eksikliklerimiz var.
Modern imkanlardan yararlanmada eksiklerimiz var. Oyuncak, kırtasiye, doküman, kitap, cd vb. yeni kaynaklardan haberdar olamama.
İlin çevresel zenginliklerinden yeterince yararlanmadığımızı düşünüyorum. (orman, doğa vb.)
- 5- Okul öncesinde sınıflarda 15'den fazla çocuğun olması,
Alandaki fuar vb. etkinliklerle kendimizi yenileyemememiz çocuklara ayrı tip kaynakları sunmamız,
Eğitim seviyesinin yüksek olmasına rağmen ailelerin çocuk yetiştirmede yaptıkları yanlışlar.
Öneriler:
  - müdürler öğretmenleriyle fuarlara katılıp okul ya da sınıflarını yeni araç-gereçlerle (kitap-cd-oyuncak) yenileyebilirler.
  - Ebebeynlerin 0-3 yaş arası çocuk yetiştirme kursalarına katılmalarının zorunlu hale gelmesi.
  - Doğa ile iç içe okulların yapılması (köy enstitülerine benzer)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 75

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- İL: Bolu'da özellikle merkezdeki okullar fiziksel koşullar açısından, görev yaptığım illere göre oldukça iyi.
OKUL: çalıştığım okul; idari personel ve öğretmen kalitesi açısından devlet okullarında daha önce rastlamadığım yüksek bir standarda sahip. Kişiler arası iletişim oldukça iyi, problemlere yaklaşım her zaman çözüm odaklı. Öğretim yöntem ve tekniklerinin, yapılacak etkinliklerin paylaşımı eğitim öğretimin kalitesini artırıyor.
BEN: Rehber öğretmen olarak alanla ilgili bilgi ve tecrübemi okula çok iyi adapte edebildiğimi düşünüyorum. Öğrenci, veli ve öğretmenlerin ihtiyaç tespitlerini zamanında ve yerinde yaparak, olası durumlara doğru zamanında müdahale edebiliyorum.
- 2- İL: Türkiye'nin genelinde olduğu gibi öğretmen ve idarecilerin gereksiz miktarda evrak işine boğulmasının önüne geçilmeli. Öğretmen-idare-ram- Mem arasındaki bağın iyileştirilmesi gerekiyor. Öğretmenlerin moral ve motivasyonu ciddiye alınmalı bunun için sosyal ortamlar oluşturulmalıdır. Öğretmenlerin bilgilerini tazelemek ve yeni yöntemleri tartışmak üzere gönüllülük esas alınarak eğitimler düzenlenmelidir.
OKUL: öğretmen ve veli iletişimini geliştirmek için aktiviteler düzenlenmeli, veli ile ilişkiler şansa bırakılmamalıdır.
BEN: alanla ilgili ileriye dönük projeler üretmeliyim.
- 3- İL: Bolu halkı çocuklarının eğitimine önem veriyor. Bolu Ankara ve İstanbul'a çok yakın, bu büyük şehirlerdeki okullara gezi düzenlenerek çocukların bakış açısı genişletilebilir.
OKUL: Velilerimizin sosyo kültürel düzeyi genel olarak iyi.
BEN: Çalıştığım okulun ve ilin saydığım olanaklarına sahibim.
- 4- İL: MEM ve RAM öğretmenlerle iletişim kurma konusunda zayıf.
OKUL: Fiziksel koşullarımız oldukça zayıf. Çocukların nitelikli eğitimi için daha geniş ve nitelikli bir eğitim ortamı gerekiyor.
BEN: Devlet memuru olmanın getirdiği rehavete zaman zaman fazlaca kapılmam.
- 5-
  - 1-MEM-RAM-ÖĞRETMEN iletişiminin zayıf olması.
Bu durum öğretmene değersizlik duyguları yaşatmaktadır. Emrivaki olmayan çeşitli toplantı ve aktivitelerle bu mesafe aşılabılır.
  - 2- velilerin okula bakış açısı.
Veli öğretmen ilişkisini destekleyen, çocukları da kapsayan projeler üzerinde çalışılmalı.
  - 3-okulların mali sıkıntıları.
Okullardaki materyal eksiklikleri de öğrenci ve öğretmenin motivasyonunu düşürmektedir. Okulları mali kaynak sağlanmalıdır.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 76, 77 ve 78

ÖĞRETMENİN OKULU :Okul Öncesi (Ortak Görüş)

GÖRÜŞLER-76:

- 1- A) il olarak:
- Okul sayısının diğer illere göre Bolu’da biraz daha fazla olması
  - Sınıf mevcutlarının diğer illere göre biraz daha az olması
  - Eğitim için gerekli olan araç ve gereçlerin yeterli sayıda olması ve ihtiyaca cevap vermesi
- B) Okul olarak:
- Öğretmen-veli-okul işbirliği yeterli düzeyde sağlanabiliyor
  - Öğretmen veli işbirliği çok kolay sağlandığından problemler ve sorunlar anında çözüme ulaşıyor.
- C) Sizin:
- Çocuklarla ve velilerle çok kolay ve etkili iletişim kurabiliyoruz
  - Çocuklar plan ve program doğrultusunda kazanım ve göstergelerle en iyi şekilde yetiştirilmeye çalışılıyor.
  - Bolu’nun en eski ve en köklü okulu olduğu için eğitim kalitesi düşürülmeden eğitim en iyi ve en kapsamlı şekilde devam ettiriliyor.
- 2- A) il olarak:
- İlimiz açısından okulların bulunduğu fiziksel ortamların daha da geliştirilmesi
- B) Okul olarak:
- Fiziksel yetersizlik
  - Çocukların sadece sınıflarda bulunması ve oyun alanlarının olmaması
- C) Sizin:
- Öğretmenlerin ilgi alanlarına yönelik farklı branşlarda (müzik aleti çalma, drama eğitimi, orf eğitim, resim vb.) yetiştirilmesi
- 3- A) il olarak:
- Bolu’da okul sayısının ve öğretmen sayısının yeterli sayıda olması
- B) Okul olarak:
- Yönetici ve öğretmenlerin kadrolu ve kendi alanlarından gelmiş olması
- C) Sizin:
- Okul öncesi branşından olmamız ve yeterli tecrübeye sahip olmamız
  - İstedığımız anda eğitim materyalleri vb. taleplerimiz doğrultusunda ulaşabilmemiz
  - İdarecilerimizin öğretmenlerin isteklerini göz önünde bulundurmaları
- 4- A) il olarak:
- Branş öğretmenlerini çocuklarla ve sorunlarıyla daha fazla ilgilenmeleri
  - Öğretmenin yaptırım gücünün olmaması
  - Veli bazında öğretmen saygınlığının azalması
  - Problem çözmede öğretmenin olayların çözümü aşamasında çekinik kalması
- B) Okul olarak:
- Sorunlarda velinin yeterince samimi olmaması
  - Okulda verilen eğitimin evde devam ettirilmemesi
- C) Sizin:
- Oklu öncesi eğitimin daha çok öz bakıma yönelik görülmesi
  - Oklu öncesi eğitimin öneminin ve amaçlarının veliler tarafından bilinmemesi
  - Oklu öncesi eğitimin zorunlu olmaması
  - Oklu öncesi eğitimin aralıksız olması ve ders saatlerinin uzun olması

5-

- Okul öncesi eğitim programlarının sık sık değiştirilerek karışıklığa neden olması
- Okulda sınıf mevcutlarının kalabalık olması
- Oklu öncesi kırtasiye malzemelerinin (boya, kitap, oyuncak, kağıt vs.) çok pahalı satılması
- Temel eğitim genel müdürlüğünce (okul öncesi eğitim) her yıl okullara gerekli araç gereçlerin sağlanmaması
- Okul öncesinde eğitimin sürekli ve aralıksız, ders saatlerinin uzun olması

Yukarıdaki cevaplar .... Anaokulu okul öncesi öğretmenlerinin ortak düşünceleridir.

GÖRÜŞLER-77:

- 1- Bizim okulumuzda öğrenci sayısı çok fazla olmadığı için öğrenciye ulaşmak daha rahat oluyor.
- 2- Eğitim açısından geliştirmemiz gereken yönlerimiz öncelikle not odaklı değerlendirmek yerine öğrencinin psikososyal gelişimine yönelik bir değerlendirme yapılmalıdır. Bunun için aile eğitimleri çok etkili olacaktır. Çünkü ailelerin çocuklarının sosyal etkinliklerle uğraşmasının gereksiz görmelerine ve çocukların kendi istedikleri alanlara değilde toplumda daha prestijli alanlara yönlendirmeye çalışıyorlar. Aile eğitimi sayesinde bunun gibi bir çok sorun çözüme ulaştırılabilir.
- 3- Bolu'da nüfusa göre okul sayısının yeterli olması, ulaşım sorununun olmaması eğitimin niteliğini arttırmak için bir fırsattır. Bizim okulumuzda ise öğrenci sayısının çok fazla olmaması öğrencilerle daha bireysel ilgilenilme olanağının olması bir avantajdır.
- 4- Eğitim önündeki en önemli engel başarı denilince sınavlardan yüksek öğrenci profili algısının olmasıdır. Öğrenenin her anlamda potansiyellerinin farkına varıp her yönüyle gelişime açık olan bir düzen olması gerekir. Özellikle ilköğretimlerde okullar başarılı okul başarısız okul şeklinde ayrılmış. İnsanların zihninde böyle bir algı var. Sosyoekonomik durumu iyi olanlar başarılı okullara kötü olanlar da başarısız okullara çocuklarını gönderiyor. Durum böyle olunca da iyi olan daha da iyi olmaya çalışırken kötü olan daha da kötü oluyor. Öğrenciler de ister istemez başarısız okulda olduğum için çok iyi yerleri kazanamam diye düşünüyor. Bşta kaybediliyor yani.
- 5- En önemli üç sorun:
  - Velilerin bilinçsiz olması= aile eğitimleri yapılabilir
  - Öğretmenlerin insiyatif kullanmaması= bu konuda denetim yapılmalı
  - Sosyal aktivitelere daha fazla önem verilmeli teşvik edici çalışmalar yapılmalıdır.

GÖRÜŞLER-78:

- 1- Bolu küçük bir şehir olduğu için velilere velilere ulaşmak kolay oluyor. Okul-aile birliği ve velilerle iletişim açısından iyi durumda olduğumuzu düşünüyorum.
- 2- Okulların bazıları fiziki imkan olarak iyi olanaklara sahipken, bazı okullarda bu imkanlar yarı yarıya bile karşılanmıyor. Buda eğitimde fırsat eşitliği açısından önemli bir sorun.
- 3- Bolu ili olarak eğitime önem veren bilinçli ailelere sahibiz. Velilerle işbirliği açısından kullanabiliriz.
- 4- Eğitim ve öğretim aynı şekilde kullanılmamalı. Eğitim ve öğretimi birbirinden ayırabilir ve her ikisine de aynı derecede önem verirsek ve velileri de bilinçlendirirsek başarılarımızı arttırabiliriz.
- 5- Okullarda maddi kaynakların yetersizliği.
Fiziki yetersizlik
Eğitim sisteminde sınıf geçme, devam devamsızlık gibi konularda kuralların eğitimi baltalayıcı şekilde olması.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 79 ve 80

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul / Ortaokul

GÖRÜŞLER-79:

- 1- Bakanlıktan gelen değişiklikler çok hızlı bir şekilde ilde ve okulda uygulanabilmektedir.
- 2- Deneme sınavlarının artırılması, eğitim araç ve gereçlerinin eksikliklerinin giderilmesi ve güncellenmesi, okula daha fazla mali kaynak sağlanması, kitapların daha işlevsel ve görsel yayınevlerinden seçilmesi, veli-okul işbirliğinin artırılması gerekmektedir.
- 3- İyi bir veli-öğrenci potansiyelimiz var.
- 4- Eğitim teknolojisindeki gelişmelerden daha fazla yararlanmak kaliteyi ve kalıcılığı artıracaktır.
- 5- Öğrenci disiplin ve davranışı yönetmeliğinin değiştirilerek daha etkili ve işlevsel hale getirilmesi gerekmektedir. Sınıf tekrarının tekrar getirilmesi düşünülebilir. Eğitim teknolojisindeki yenilik ve gelişmelerin hızlı bir şekilde okullara yansıtılması gerekmektedir.
Ahlaki yönden gelişmeleri için olanaklar sağlanmalı ve velilerin bu konuda desteği alınmalıdır.
Yaparak ve yaşayarak öğrenme desteklenmeli, ders saatleri içine gezi ve gözlem eylem olarak kazanımlarda yer almalıdır.
Sosyal bilgiler ve T.C İnk. İçinde Tarihi ders saatlerinin artırılması yada kazanımların azalması gerekmektedir.

GÖRÜŞLER-80:

- 1- Bolu'da eğitimde okul ve veli ilişkilerini, öğretmen veli ilişkilerini ve öğrenci öğretmen ilişkileri diğerlerine göre daha iyi yapıyor.
- 2- Eğitimde sosyal faaliyetlere daha çok önem verilmelidir. Öğrenci ve velilerin eğitimin sadece öğrenmekle olduğunu düşünüyorlar. Aslında eğitim-öğretim aynı anda olmalıdır. Velilerin bilinçlendirilmesi gerekir. Çocuklarının ev ortamındaki davranışlarının öğretmenleriyle gerçekçi şekilde, davranışlarını paylaşmalıdır. Kısaca veliler öğrencilerinin daima haklıdır ifadesinden kurtarılması gerekir.
- 3- Eğitim niteliği artırılabilir, çünkü artık veliler bilinçli hale geliyor. Önceki yıllara göre veliler daha bilinçli olduğu için eğitimde faaliyetleri gerçekleştirmek daha kolay oluyor. Eğitimde teknoloji kullanmak daha rahat ve imkanlarımız daha da iyi oluyor. Eğitimin niteliği artırmak daha da rahat oluyor.
- 4- Eğitimin niteliğini arttırmak isteriz, çünkü değişen teknolojiye göre yeniden yapılandırmalar yapmamız gerekmektedir. Ancak bu yapılandırmalara öğrenci ve velilerin tamamı buna uymuyor. Öğrencilerle yapmak istediğim bir çok sosyal faaliyete öğrenciye sosyal ortamından destek gelmiyor. Özellikle aile ortamının öğrenciye değer vermemiz gerekir. Bazı öğrencilerimizde bu durum söz konusu değildir.
- 5-
-eğitim planlamalarla yapılması gerekir. Çünkü planlamaya göre yapılmıyor. Eğer veli bilinçli olursa be sorun çözülür.
-eğitim ortamının yetersizliği: Okullardaki eğitim alanları yeterli değildir. Halen ikili öğretim yapılıyorsa öğrenci zaman kavramını düzenli kullanamıyor. Eğitim alanları genişletilirse bu sorun çözülebilir.
- eğitimde aile bilinçli değildir. Aile sadece öğrenmekle her şeyin bittiğini zanneder. Aslında bizler velileri eğitim alanında bilinçlendirirsek bu sorunu da çözebiliriz. Aile kendini bilinçli olduğunu düşünür, fakat eğitimle alakalı hiçbir bilince sahip olmadığı görülüyor.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞ DOSYASI – 81

ÖĞRETMENİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu'da eğitim alanında okul-veli, veli-öğretmen, öğrenci-öğretmen ilişkilerinin iyi yapıldığını düşünmekteyim. Veli ev ziyaretleri, öğrencilerin değerli olduklarını anlamaları bakımından önemli, ancak tüm öğrenci velilerini değil de ihtiyacı olan veya okul içinde-dışında sosyal etkinliklerde başarı gösteren öğrencilere yapılmalı.
- 2- Sosyal faaliyetlere daha çok önem verilmeli, velileri eğitim öğretimin içine çekmeliyiz. Eğitimin sadece okulda değil, okul dışında da devam ettiğini velilere hissettirmemiz gerekir.
- 3- Velilerin bilinçlenmesi en önemli niteliğimiz. Öğrencileri dışında takip eden veliler, çocuklarının başarılı olmasını sağlayacaklardır. Eğitimde teknolojinin kullanılmaya başlaması ve velilerinde bu konuda destek vermesi ile başarı artar.
- 4- Aile ortamında öğrenciye değer verilmesi gereklidir. Onun istekleri ön plana çıkarılmalı, ailenin, okulun, öğretmenin istekleri ile öğrenci istekleri paralel olmalıdır. Öğrencilerimiz teknoloji ile iç içe olduklarından bilgi görsel olarak da öğrencilere sunulmalı, onların ilgi ve istekleri ön plana çıkarılmalıdır. Eğitimin önündeki en önemli engel bütün öğrencilerin akademik eğitim almak istemesi (öğrenci mi veli mi istiyor!) ve bu alanda yoğunlaşmasıdır. Ama önemli olan öğrencinin ilgi-yetenekleri doğrultusunda bir eğitim almasının sağlanmasını aileye, çevreye anlatılmalıdır.
- 5-
  - a) Eğitim planlama ile yapılmalıdır. Bugün Bolu iline baktığımızda 4+4+4 eğitim sistemine ne kadar uyum sağlamıştır. Okulların içine duvar örerek ilkokul ortaokul ayrılmaz. Bu eğitim ortamının yetersizleşmesine yol açmaktadır.
  - b) Ailenin bilinçli olması gerekir. Aile sadece notla her şeyin bittiğini zannediyor. Öğrencilerimiz sosyal etkinlik sosyal etkinliklere not kaygısı yüzünden (tiyatro, spor v.b) katılmıyor.
  - c) Okulların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak maddi gelirinin olmaması ve velilerden yardım istenmek zorunda kalınması önemli bir sorundur. Buna en güzel çözüm kitapların öğrencilere bedava verilmemesi, sadece maddi durumu yetersiz alanlara verilmesi, maddi durumu iyi olan öğrencilere ise belirli bir ücret karşılığı verilmesi daha sağlıklı olur.

EK-4:

İDARECİ GÖRÜŞ DOSYALARI

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 01

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Diğer illere nazaran öğretmen kadrosu yeterlidir. Özellikle eğitim kurumlarının fiziki donanımları ve olanakları iyidir.
- 2- Eğitim kadrosunun ve fiziki donanımlarının yeterli olmasına rağmen SBS ve ÖSYM'nin yaptığı sınavlarda bir başarısızlık söz konusudur. Başarısızlıktaki en büyük sebeplerden biri motive olamayan öğretmen ve idarecilerdir. Belki mevzuatta, yönetmelikte, kanunlarda olmayan, öğrenci yararına düşünülen uygulamaların bile soruşturma konusu olması ve bu konularda Milli Eğitim Müdürlüğü Makamı ve Teftiş Kurulunun ceza yağdırmaları (Milli Eğitim Müdürlüğü Makamı ve Teftiş Kuruluna öğretmenlerde bir güvensizlik hakim) öğretmenlerin yapacağı uygulamalarda bir adım geri atmasına sebep olmaktadır.

Başarısızlığın en büyük bahanesi olarak Mesleki ve Teknik Eğitim okullarının fazlalığına bağlanıp, Bolu'nun başarılı olduğu söylemleri de eğitimde atılacak adımları yavaşlatmaktadır.

Türkiye'nin çoğu il ve ilçelerinde Halk Eğitim Merkezlerine bağlı olarak sınavlara hazırlık kursları açılmakta; ancak Bolu'da kurs açmak istendiğinde bütün engellemelerin olduğu görülmektedir.

- 3- Öğretmen kadrosu ve fiziki donanımları okullarımızın iyidir.
- 4- Alan değişikliği yapılan öğretmenlerin ve alanlarında yetersiz olan eğitimcilerin ciddi bir hizmet içi eğitimden geçmesi gerekir.
- 5- Sınava hazırlık kurslarının açılması. Açılan kursların da dershanelerdeki mantık gibi çalışması gerekir. Ancak Bolu Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün ve Milli Eğitim Müdürlüğü'nün kurs açılmasına iş yükü getireceği mantığıyla işi zora sokması.
Milli Eğitim Müdürlüğü Makamı ve Teftiş Kuruluna güvensizlik.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 02

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Okulumuzun Sağlık Meslek Lisesi olması nedeniyle il genelinde yeterli sayıda hastanenin olmasından dolayı öğrencilerimiz Lise 3. Ve 4. Sınıflarda işletmelerde meslek eğitimi kapsamında uygulamalı olarak kendilerini mesleki yönden iyi derecede yetiştirmektedirler. İşletmelerden öğrencilerimizle ilgili iyi dönütler almaktayız.
- 2- Gelişen teknoloji ile birlikte öğrencilere daha faydalı olma açısından amacına uygun Hizmet içi Eğitim programları düzenlenmelidir. Ancak bu planlamalar yapılırken dersler aksatılmadan yarıyıl ve yaz tatillerinde planlanmalıdır.
- 3- Gün geçtikçe tüm okullar donanım açısından daha ileriye gitmektedir. Ancak bazı okullarda Fatih projesinin henüz uygulamaya sokulmaması fırsat eşitliği açısından farklılıklar oluşturmaktadır. Bu da tamamlandığında okullarımız genel anlamda donanım açısından iyi denebilecek durumda olacaktır.
- 4- Genel anlamda okullarda öğretim dışında eğitim açısından çok fazla bir şey yapılabildiğini veya yapıldığını düşünmüyorum. Eğitim öğretmenin öğrencisine doğruyu yanlış ayırt etmeyi öğrettiği öğrencinin bütün sorunları ile ilgilendiği bir sistemdir. Günümüz öğrencisi teknolojinin esiri olmuş ve doğruyu da yanlış da teknolojiden öğrenmektedir. Bu konuda veliler de durumdan şikâyetçiler ve çaresiz durumdalar. Okullarda idareciler ve öğretmenler deyim yerindeyse etliye sütlüye çok fazla karışmıyorlar. Çünkü doğruyu söylese suçlu, görse suçlu, görmese suçlu. Okullarda soruşturma geçirmeyen ceza almayan idareci yok denecek kadar az. Bu şartlarda bir okul müdürü, müdür yardımcısı görevini yaparken bile düşünerek yapıyor. Okul idarecileri görevini yapmayan personele bile bir şey diyemez hale geldi. Bu nedenlerle okullarda öğretim dışında eğitim alanında fazla bir şey yapılamıyor.
- 5- A) öğrenciler üzerinde teknolojinin olumsuz etkileri
B) Sınıf geçmenin kolay olması
C) Öğretmenlerin öğrenciler üzerinde etkisinin azalması
D) İdareciler üzerinde soruşturmalar nedeniyle oluşturulan baskı
E) Aynı personelin (öğretmen, hizmetli vb) yıllarca aynı kurumlarda görev yapması (rotasyona tabi tutulmaması).

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 03

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- İlimizde eğitim imkanları yerinde olmasına rağmen başarıda istenilen düzeyde değiliz. Kendi açımdan ele aldığımızda öğretim her alanda yapılabilirken eğitimin ailede başlayıp mahalle, sokak ve okulda olabilmektedir.
- 2- Eğitim yönünden geliştirmemiz gereken yönlerimize bakacak olursak, eğitimciler olarak liyakat esasına göre hoşgörülü olmak gerekir. Herkese karşı aynı mesafede ve hoşgörü ile çözülmeyecek sorun kalmaz.
- 3- İl merkezi olarak imkanlarımız hiç de küçümsenecek düzeyde değildir. Okul sayısı, derslik sayısı, öğretmen sayısı yeterli düzeydedir. Fakat bu imkanlarda öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri ile (teknolojik altyapı) başarılarımız daha da artacaktır.
- 4- En önemli engel eğitimin içindeki yöneticilerin liyakat esasına göre gelmemeleridir. Sık sık görev değişiklikleri işlerin yürümesini aksatmaktadır. Eğitim sürecinde ödüllendirme olayı da gerektiği şekilde yürümektedir. Herhangi bir alanda il ya da ülke bazında yapılmış başarılı çalışmalar desteklenmeyip ödüllendirme olmamaktadır.
- 5- Okullarda eğitimciler olarak kopukluk olmamalıdır. Farklı branşlardaki öğretmenlerin birbirlerinden, öğretmenlerin idareden, idarecilerin birbirlerinden kopuk olması ister istemez öğrencilere de yansımaktadır.

Daha önce görev yaptığım kurumda Türkiye dereceleri ile başarı sağlanmasına ve bu başarıların Milli Eğitimce de ödüllendirme sağlanması yönünde bilgi verilmesine rağmen, maalesef idareci ve öğretmenlerimiz ödüllendirilmemiştir. Bunun adilane yapılması gerekmektedir.

Bilgi çağında olmamız münasebetiyle okullarda cep telefonlarının bulunması eğitimi ve öğretimi olumsuz etkilemektedir. Telefonların toplanıp akşam öğrenciye verileceği bir sistemin geliştirilmesi faydalı olacaktır.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 04

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Fiziki ortam diğerlerinden iyidir.
- 2- Motivasyona gereksinim vardır. (okul ve il) Özellikle ilin motivasyonu artabilir.
- 3- E- konferansla tanıdığım girişken ve değerli bir vali yardımcımız var. Bir dinamizm getiriyor izlenimi edindim. Başarılı öğretmenlerimiz var. Her şey sınıfta başlar. Başarı da sınıfta başlar. Öğretmenlerimize güvenilmelidir.
- 4- Eğitimin önündeki engeller açısından en önemli iki engelden biri ödül ikincisi cezadır. Adaletsiz ödüllendirme ve ceza öğretmenlerin motivasyonunu ve çalışma azmini olumsuz etkilemektedir. Bu konuda “hakeden hakettiği ödül de ceza da verilmelidir ” diye düşünüyorum.
- 5- Üç eğitim sorunumuz
  - 1- Nitelikli ve etkin hizmet içi eğitim sayısı artmalı.
  - 2- Adaletli bir ödül sistemi olmalı.
  - 3- Güvene dayalı bir eğitim ortamı kurularak, cezaların azaldığı motivasyonun arttığı, sorunların insan ilişkileriyle çözüldüğü ve liyakat sahibi yöneticilerin adaletle ve hoşgörülle yaklaşım sağladığı ortamlar yaratılarak sorunların çözülebileceğini düşünüyorum.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 05

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Okulumuzda sınıf mevcutları eğitim standartlarında olması eğitim alanında iyi durumda olmamızı sağlıyor.
- 2- Tecrübeli öğretmenlerle çalışmamız
Veli eğitim seminerleri olmalıdır.
Veli-okul işbirliği sağlanmalıdır.
- 3- Okulumuz donanımlıdır, velilerimiz ilgilidir.
- 4- Sınıfların kalabalık olması en önemli engeldir. Branş dersleri ne branş öğretmenlerinin girmemesi verimli olmayı engelliyor.
- 5- Sınıfların kalabalıklığı, velilerin sosyo-kültürel durumları en önemli sorunlardır. Branş derslerinin branş öğretmenleri tarafından işlenmemesi.

Sınıf mevcutları azaltılabilir. Branş dersleri ilgili öğretmenler tarafından işlenebilir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 06

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- İl Zümre Başkanları toplantıları düzenli olarak yapılmakta ve bu toplantılarda alınan kararlar uygulanmaktadır.
Öğretmen-veli ilişkileri olumlu yönde olup zümreler işbirliği içinde çalışmalar devam etmektedir.
Okul müdürü olarak Öğretmen-veli-öğrenci-idare aralarındaki iletişimi birlik ve beraberliği olumlu bir şekilde sürdürülmektedir.
- 2- İfade ve beceri derslerine branş öğretmenlerinin girmesi halinde başarı artacaktır.
Öğretmen ve velilere yönelik istekleri doğrultusunda seminerler verilmelidir.
Okulların personel ve mali sıkıntıları sona erdirilirse eğitim-öğretim faaliyetlerine daha fazla zaman ayrılacaktır.
- 3- Gerek il, gerekse okul olarak fiziki anlamda ve eğitim materyalleri olarak herhangi bir eksiklik bulunmamaktadır. Öğrenci mevcutları uygundur.
- 4- Programların sık sık değişmesi BİMER ve 147 telefon hattının gereksiz olarak kullanılması, açılan inceleme ve soruşturmalar motivasyonu düşürmektedir. Ders kitaplarının tabanın görüşlerinin alınmadan hazırlanması sonucunda öğrencilerin seviyelerinin altında kalması. Disiplin olarak idare ve öğretmenlerin herhangi bir yetkisinin bulunmaması (yaptırım)
- 5- A) Okulların personel ve maddi durumları
ÇÖZÜM: personel ve maddi destek MEB tarafından sağlanmalıdır.
B) okullardaki disiplin olayları
ÇÖZÜM: yaptırım anlamında idare ve öğretmenlere yetki verilmesi
C) BİMER ve ALO147 şikayet hatlarının kullanımı
ÇÖZÜM: Yapılan şikayetlerin değerlendirilmesi esnasında lüzumsuz inceleme ve soruşturmaların yapılmaması. Şikayetleri asılsız olduğu tespit edildiğinde şikayet edene yaptırım uygulanması.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 07

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- A) Diğer iller hakkında çok fazla bilgi sahibi değilim. Bolu il olarak Türkiye genelinde sınıf başına düşen öğrenci açısından diğer illere göre daha avantajlı durumdadır.
B) Okul olarak ise Bolu’da daha iyi olduğumuz durumlar şu şekildedir: Okulumuzun bahçe, oyun alanı birçok okula göre daha iyi durumdadır. Okulumuzda “Çocuklarla Sanata Yolculuk” projesi kapsamında öğrencilere piyano, keman kursları verilmektedir. Ayrıca voleybol takımımızla yıldız gençlerde okulumuzun sportif çalışmaları yapılmaktadır.
C) Okulumuzda idare olarak insani değerleri ön planda tutan eğitim anlayışı kazandırmaya çalışıyorum. Her öğrencinin kendini değerli hissettiği belirli sorumlulukları alabilen, sorumluluk sahibi, birtakım değerlere sahip olmasına yardımcı olabilecek bir idari anlayış bulunmaktadır.
- 2- İl, okul, ve birey olarak eğitimde bilişsel başarıyı ve değerler bazında milli ve manevi değerlerimizi daha da geliştirmemiz gerekiyor.
- 3- Okul olarak bu konuda öğretmenlerimiz gerekli hazırbulunuşluluğa sahiptir. Daha nitelikli bir eğitim için okulumuz gerekli fiziki donanımlara sahiptir. (kütüphane, bilişim sınıfı, laboratuvar, resim atölyesi, spor salonu, müzik sınıfı vb.)
- 4- Alışkanlıklarımızdan vazgeçemememiz. (Böyle gelmiş böyle gider düşüncesi) değişimin bize olan ihtiyacının farkında olmamız.
- 5- * öğrencilerin başarıya ilgisizliği
*Öğrencilerin aile problemleri
* Eğitim sınıfının (idareci, öğretmen, öğrenci ve veli) amaç ve hedef eksikliği
* Veli-öğrenci / öğretmen-öğrenci iletişim bozukluğu, okullarda, halk eğitim merkezleri vs. aile eğitimi verilmeli, öğrencilere okul derslerinin yanında değerler eğitimi verilmeli
Toplumla çalışmanın önemi anlatılarak bu konuda farkındalık oluşturulmalı.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 08

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Fiziki donanım, sınıf başına düşen öğrenci sayısı, okullaşma oranı çok iyi durumda. İletişim iyi durumda
- 2- Meslek liselerinin imajının düzeltilmesi. Sosyal faaliyetlerin arttırılması.
- 3- İstatistiki ve fiziki değerler çok iyi. Öğretmen motivasyonları yükseltmek. Rehberlik servislerinin işbirliğini artırmak. Problemlı öğrencilere en kısa yoldan ulaşılmalı. Problemlı öğrencilerin disiplin suçu işlemeden hayata kazandırılması. Bu konularda psikolog, pedagog destekli araştırmalar yapılmalı
- 4- Problemlı öğrenciler için erken uyarı sistemi olmalı, böyle öğrenciler için özel okullar açılmalıdır. Suça yönelimin önüne geçilmelidir.
- 5- Bizce en önemli eğitim sorunlarımız:
Öğretmenlerin saygınlığının artırılması. Bu sayede öğrenciye daha kolay ulaşılabilir.
Eğitimde elle tutulan hedeflerin ortaya konulması.
Okullarda rehberlik servislerinin etkinliğinin artırılması.
Sosyal faaliyetlerin çoğaltılması. Birebir hedef kazandırılması gerekir.
Eğitim araçlarının modernizasyonuna devam edilmesi gerekmektedir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 09

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu'da okulların fiziki yapıları, araç gereçleri iyi. Okulumuzda bölümlerimizin güçlü olması.
- 2- Ders dışı etkinliklerin güçlü olması gerekiyor. Mesleki ve kültürel gezi ve incelemelerin yetersizliği.
- 3- Alanlarımız ve öğretim kadromuz çok iyi durumda.
- 4- Ailelerin yeterli desteği verememesi.
- 5- Ailenin maddi ve manevi olarak güçlendirilmesi.
Rehberlik çalışmalarının daha etkin olması.
Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere destek verilmemeli.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 10

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Eğitim-öğretim fiziki alanlarının geliştirilmesi
Yönetişimde orta öğretim okulları arasında diyalog ve değerlendirme
Öğrenciyi desteklemede velilerin fedakarlıktan kaçınmaması
- 2- Öğrenci kapasitesinin yükseltilmesi
Öğrenci çalışma düzeylerinin yükseltilmesi
Öğrenci motivasyonlarının yükseltilmesi
Veli desteğinin yükseltilmesi
Ortaöğretim öğrencilerinin hedef belirlemesinin etkinleştirilmesi
- 3- Eğitim-öğretim altyapımız bizi destekler durumdadır.
Üniversite ilgilileri yardıma hazırdır.
Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğü destekliyor.
Okul Yönetimleri istekli
- 4- Ana eleman hazırlayacak Meslek Liselerine düşük kapasiteli öğrenci gelmesi,
Bir kısım gençlerin temel bilgileri ilk öğretimde alamaması,
Eğitim- öğretim sisteminde uzun dönem gerçekçi istikrar sağlanamaması.
- 5- Devamsızlık:
Öneriler: Velilerin devamsızlık hususunda daha çok desteği sağlanmalı,
Sağlık kuruluşları rapor konusunda daha hassas olmalı,
Öğrenciler devamsızlığın zararı konusunda sürekli uyarılmalı,
Olumsuz arkadaşta takılanları veliler iyi izlemeli
Kitap Okumama:
Öneriler: Okumamanın zararları sürekli anlatılmalı,
Kütüphane ortamları rahatlatıcı hale getirilmeli,
Kitap çeşidi artırılmalı,
Okumada teşvik verilmeli
Eğitim sisteminin çok değiştirilmesi
Öneriler: Son 10 yılda eğitim- öğretim sistemi çok değiştirildi. Burada iyi değerlendirilerek sistem kurulmalı ve devamlılık sağlanmalı,
Sınıf geçme kolaylaştırıldıkça kalite düşüyor, önlenmeli.
Başarıya teşvik uygulanmalı
İstihdam arttırılmalı, başarıyla alakalandırılmalı

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 11

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Yurt imkanı çok fazla. Diğer illerle kıyaslarsak parasız yatılı yurtların çok fazla olduğu aşıkardır.
- 2- Ailelerin bilinçlendirilmesi, fiziki ortamların iyileştirilmesi
- 3- Sınıftaki öğrenci sayıları ideal bir sayıdır.
- 4- Bolu halkının eğitime bakış açısı değiştirilmelidir. Maddi durumu iyi olsa bile eğitim alması gerektiğini kavraması gerekir.
- 5- Parçalanmış aile yapısı olumsuz etkiliyor.
Davranış bozuklukları
Devamsızlık

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 12

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

Aile eğitimlerinin artırılması en büyük problem. O problemin anlatılmasıyla atlatılmasıyla iyi sonuçlar elde edilebilir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 13

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Her öğretmenin kendi branşında görev yapması okulumuz açısından bir fırsattır. Diğer taraftan spor faaliyeti açısından okulumuz önem vermekte ve öğrenciler başarı sağlamaktadır.
- 2- En büyük sıkıntımız başarının okul aile ve öğretmen üçlüsünün birlikte hareket edebilmesini sağlayamamaktır. Bu konuda özellikle velilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- 3- Merkezi bir okul olmamız sebebiyle gerek öğretmen kadromuz gerekse materyal bakımından (teknolojik aletlerin bir kısmı hariç) donanımlı bir okul oluşumuz fırsattır.
- 4- Veli potansiyelimizin okulumuzun bulunduğu mevki itibariyle sürekli göç alması nedeniyle velilerimizin bilinçsiz olması. Eğitim için sadece öğretmenin yeterli olduğunu düşünmeleri sebebiyle okul veli öğrenci işbirliğinin yeterince sağlanamaması
- 5- Sistemin sürekli değişmesi ve bu değişimden öğretmen öğrenci ve velilerin yeterince bilgilendirilmemeleri
Öğretmenlerin toplum karşısında sürekli değersizleştirilmesi
Eğitimde temel olarak alınan ders kitaplarının yeterli olmaması ve bu konuda yapılan önerilerin dikkate alınmaması.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 14

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu'nun diğer illere göre eğitim alanında daha şanslı olduğunu düşünüyorum. Okul olarak da olumlu yönlerimizin fazla olması gelecek için umut verici. Okul başarımızın bir yükseliş çizgisinde olması önemli
- 2- İmkanların bol olmasına karşılık yeterli başarının ilimizde yakalanamamasını öğrenci veli ve öğretmen yetersizliklerine bağlıyorum. Daha bilinçli yaklaşılması gerektiğini düşünüyorum.
- 3- İl olarak metropol şehirlere ve okul olaraktan Milli Eğitim Müdürlüğüne yakın olmamızı fırsat olarak görmekteyim.
- 4- Eğitimin niteliğinin artmasında öncelikle eğitimi ve eğitimin önemini kavramış nesiller yetiştirmekten geçtiğine inanıyorum. Ancak ondan sonra niceliklerinizi niteliğe dönüştürebilirsiniz.
- 5- Bence en önemli sorun uzun vadeli bir eğitim ve öğretim planımızın olmayışı, siyasilerce değiştirilen kısa vadeli planlar eğitimin önünü tıkamaktadır. En azından oturup, bir nesli yetiştirebilecek sürede geçerli olabilecek bir eğitim planının kaleme alınması gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta en kötü plan bile plansızlıktan daha iyidir. Eğitimin önündeki ikinci bir sorun da ödeneği olmayan Temel eğitim kurumlarıdır. Hizmetli sıkıntısı yaşayan, yardımcı personel çalıştırmak için velilere muhtaç olan kurumlar sorunudur.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 15

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Öğretmen- veli işbirliği iyi bir şekilde sağlanabiliyor. Büyük şehirlere göre sınıf mevcutlarının az olması başarıyı artırma ve öğrencileri daha yakından tanıma konusunda avantaj sağlıyor. Okulların çoğunluğunun tam gün eğitim vermesi, öğretme ve öğrenme açısından verimliliği artırıyor. Okul olarak sene içinde yaptığımız faaliyetler (bilgi yarışması, performans görevi sergileri, spor müsabakaları vb.) öğrencilerin motivasyonunu artırıcı etki yapıyor.
- 2- İl çapında her dönem tüm okulların katıldığı ortak deneme sınavları yapılabilir. Okullar arası bilgi yarışması düzenlenebilir. Ayrıca veliler öğrencileri başarıya yönlendirme açısından yetersiz ve bilinçsizler. Velileri başarıyı artıracak yöntemler konusunda eğitecek seminerler düzenlenebilir. Ortaokul döneminde öğrencilere ve velilere ergenlik dönemi ile ilgili seminerler verilerek bu dönemin daha kontrollü geçişi sağlanabilir.
- 3- Okulumuzda bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde faydalanılmaktadır. Bu da eğitimin niteliğini artırmaktadır. Ders araç gereçleri sınıflarımızda mevcuttur. Okulumuzda çalışan öğretmen kadrosu genç ve dinamik olduğundan yeniliklere ve gelişmelere daha çabuk adapte olunmaktadır. Sınıf mevcutlarımızın az olması eğitimin niteliğini artırmaktadır.
- 4- Bolu'daki eğitimin niteliğinin artırılmasının önündeki en önemli engellerden biri velilerin eğitime gerekli önemi vermemesi ve öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmemeleri, özellikle öğrencilerin kısa yoldan meslek sahibi olabilecekleri mesleki liselere yönlendirmeleri, dolayısıyla da ortaokul kısmında öğrencilerin başarılı olmalarının veliler tarafından çok fazla önemsenmemesi öğretimin niteliğini artırmadaki en büyük engellerden biridir. Ergenlik döneminin ortaokulda başlaması ve en bunalımlı dönemlerin bu yıllara denk gelmesi öğrencilerdeki başarıyı düşürmektedir.
- 5- En büyük sorun; eğitim sisteminin sürekli değişikliğe uğramasıdır. Bir sistem oturmadan yerine yeni bir sistemin getirilmesinden dolayı, hem öğretmen hem de öğrencinin eğitim-öğretim sistemine adapte olmasını zorlaştırmaktadır. Bu da başarıyı düşürmektedir. Diğer bir sorun; ülkemizde öğretmenlere gereken önemin verilmemesi, saygı ve takdir görmemeleri ayrıca emeklilikte oluşabilecek maddi kaygılardan dolayı emeklilik yaşı gelen ve verimliliği düşen öğretmenlerin emekli olmak istememeleri eğitim-öğretim kalitesini düşürmektedir. Öğretmen kadrosunun gençleşmesi bu anlamda zorlaşmaktadır. Eğitim fakültelerinin sayı ve kontenjanlarının artmasından dolayı eğitim fakültelerinden donanımsız şekilde mezun olan öğretmenler yetişmektedir. Bu durum öğretmenlik mesleğinin itibar kaybetmesine sebep olmaktadır. Eğitim fakültelerinde eğitim veren öğretim görevlilerinin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki sınıflarda mesleklerini icra etmedikleri halde ilköğretim ve ortaöğretimde görev alacak öğretmen adaylarını yetiştiriyor olmaları öğretmen adaylarının donanımsız ve tecrübesiz şekilde göreve başlamalarına dolayısıyla hayal kırıklığı ve başarısızlığa uğramalarına neden olmaktadır.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 16

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Yönetim-öğrenci-veli ilişkileri, sorunlara çözüm arama bulma konularında eğitimin diğer alanlarına göre daha başarılıyız. Eğitim donanımı, öğrencilerin uygulama imkanları bakımından özellikle atölyeler yeterli, sektörle işbirliği iyi. Sorumluluk almada okul ve yönetim olarak iyiyiz.
- 2- Eğitim açısından günümüz insanının davranışları ve çözüm yolları, rehberlik, zaman yönetimi konularında kendimizi geliştirmemiz, planlı çalışmamız, çalışma alanlarımızı ve görevlerimizi somut olarak bilmemiz, görev dağılımının iyi yapılması görevlerimizle ilgili eğitim almamız gerekir.
- 3- Eğitimin niteliğini arttırmak için gerekli maddi imkanlara ilin sahip olduğunu düşünüyorum. Fiziki imkan, sınıf başına düşen öğrenci sayısı, öğretmen sayısı konusunda sorun olmadığını düşünüyorum. Okul olarak sektörde genelde mezunlarımız çalışıyor. Öğrencilerimizin çoğu da sektörde çalışanların çocukları. Sınavla öğrenci almamız avantajımız. Öğrencilerimizin geniş imkanlara sahip olması avantajımız.
- 4- Eğitimin niteliğini artırmanın önündeki engeller

İL	OKUL	BEN
Mevzuatın değişmesi	Mevzuatın değişmesi	Mevzuat bilgisi
Öğrencilerin eğitim sorunu	Fazla özgürlük	Düşünce dünyası
Rehberlik yapma değil	Özgüven fazlalığı	İnsan hakları algısı
Hesap sorma anlayışı		Hak ve hoşgörü çatışması
Görev alanlarının bilinmemesi		Konsantrasyon
		Dikkat dağılması
		Motivasyon eksikliği

- 5- Öğrencilerin hak ve sorumlulukları konusunda şımartılmış olmaları, sınırsız hakka sahip olduklarını düşünmeleri. Okula, devlete, aileye, öğretmene tüm sorumluluk verildiğinden eğitim büyük sıkıntı içinde. Öğretmenler sadece öğretim yapmaya yöneldi.
ÇÖZÜM: Sağlam kurallar konulmalı ve “bir defaya mahsus” genelge, yazı çıkartılmamalı. Alınan kararlarda protokollerde ilgili herkes zamanında bilgilendirilmeli, herkes yapacağı işi, görevini bilmeli.
Ödüllendirmenin adil olması, kayırmacı ve toplum barışını zedeleyici olmamalı, danışılan kişi baştan savmamalı, iş azmini kırmamalı
Öğretmenlerin, öğrencinin eğitim-öğretimi için çalışmaktan başka bir niyetinin olmadığını herkes bilmeli. GÜVEN

Türk, Övün, Çalış, Güven

ATATÜRK

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 17

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- İlde toplantıları düzenli yapabiliyoruz. Okullara yansması istenildiği gibi olmuyor.
Okulumuzda öğrencilerin iyi yetişmeleri için samimi bir gayret var.
Öğrencilerin iyi-kötü hallerini anlamada, onlara yardımcı olmada, hoşgörülü olmada gayet iyiyim/iyiyiz.
- 2- Öğrenci ve veli bilinçlenmeli. Öğretmenlerimiz daha fedakar çalışma içinde olmalı.
- 3- Okul- öğrenci sayısı olarak kontrol edilebilir bir durumdayız. Eğitime yatkın bir çevre içindeyiz.
- 4- Velilerimizin öğrencilerle ve eğitimleriyle ilgilerinin zayıflığı
Öğrencilerimizin eğitim ve gelecek ile ilgili vurdumduymaz halleri
Öğretmenlerimizin "olduğu kadar" noktasında hareket etmeleri
- 5- Veli duyarlılığı ve ilgisi artırılmalı. Öğrencilerin okula, derslere, mesleğe ilgi ve sevgileri mutlaka artırılmalı. Okul idareci ve öğretmenleri mevcut halden daha ileri bir gayret içinde olmalı

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 18

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Sınıfların donanımı, ulaşım sıkıntısının fazla olmaması ve nüfus sayısına oranla sınıf mevcutlarının standartlara uygun olması eğitim ve öğretim kalitesini artırmaktadır. Ayrıca okullardaki derslik sayısı ve öğretmen sayısı bakımından sıkıntıların olmaması kaliteyi artırmaktadır.
Fen Lisesi olarak öğrencilerimizin sınav sistemi sonucunda seçilerek gelmesi ve başarılı öğrencilerle eğitim ve öğretim yapmak okulumuzu diğer okullardan bir adım daha ön plana çıkarmaktadır. Okulumuzda müfredata uygun olarak bilimsel tutum ve becerilerin kullanılmasına ağırlık verilmesi, araştırma, proje ve inceleme konularının yapılmasının yanı sıra LYS ve YGS sınavlarına da hazırlık yapılması öğrencilerimizi okulumuzu ve velilerimizi memnun etmektedir.
- 2- Sınav sistemi ve müfredat programlarının yoğunluğundan dolayı, öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmeleri için laboratuvar imkanlarının daha da geliştirilmesi gerekir. Derslerin laboratuvarlarla yapılması sağlanmalıdır. Öğretmenlerin kendi alanlarıyla ilgili en az iki yılda bir hizmet içi eğitimden geçirilmesi gerekir.
- 3- İlimizde üniversitenin bulunması, yeterli derslik ve öğretmen sayısının olması fırsat olup, araştırma konularında üniversiteden fazlasıyla yararlanılabilir. Ayrıca ilimizdeki İzzet Baysal Vakfı'nın eğitime ve öğretime katkısı unutulmamalıdır.
Okulumuz için ise, okulun teknolojik yönden yeterli donanımına, laboratuvarların ve kütüphanenin yeterli düzeyde olması, sportif faaliyetler için spor salonunun bulunması bence büyük bir fırsattır.
- 4- Eğitim niteliğini artırmadaki engellerin en büyüğü sınav sistemidir. Sınav sistemli işlenen dersler öğrencileri laboratuvar ortamından uzaklaştırmaktadır. Öğrenciler hocam bu YGS ve LYS'de çıkacak mı? sorusunu sormaktadır.
- 5- Sınav sistemi
Dershaneler (Öğrenciler boş zaman bulamamaktan yakınmakta)
Velilerimizin okula bakış açıları (Zira öğrencilerimizin sınavlardaki başarısı dershanelere bağlanmaktadır.)

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 19

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- Veli bazında yüksek notu, okul aile birliği ve okulu, öğretmene güvenmemeyi, her şeyi devletten beklemeyi, baskı unsurlarını karşıya yansıtmayı, kendi çocuğuna güvenip ara sıra çocuğu olduğunu hatırlamayı çocuğun davranışlarına göre okula ve öğretmenlere tavır almayı iyi biliyor.
Veli çocuğunu dershaneye ve özel derse göndermediğinde her şeyin kötü olacağını düşünüyor. Öğretmenler velileri ve çocukları %30 anlamıyor çocukların psikolojilerini onlarla iletişimde zorlanıyor, anladığında öğretmenliğine leke sürüleceğini zannediyor bu da çocukları okuldan eğitimden uzaklaştırıyor.
Sosyal etkinlikleri bir grup öğrenci ile yapıyoruz. Yapan öğretmen ve öğrenciler sadece alkışlanıyor. İl tarafından bazen zorunlu tehdit bazıları ediliyor.
Okulların olmazsa olmazları artık okul aile birlikleri tarafından kısmen yürütülüyor. Aynı kişilerle rica minnet gidiyor. Okul kantin gelirleri kırpıla kırpıla işe yaramaz hale geliyor. İlde yapılan denemelerin sene başında ilan edilebilmesi performans ödevlerinin verilmesi kaynak gösterilmesi gerekirse değiştirilmesi mümkünse okulda yapılması yazılı notlarını dikkate alırken çocuğun başarabileceği alanın konunun bulunması dikkate alınmalı.
İl danışma kurulu çalıştırılmıyor. Katılımlarda birinci sorumlular değil 17nci sorumlular geliyor ya da gelmiyor.
İl zümre kararlarını bir önceki yıl ne alınmışsa o devam ediyor. Müdürler kurulunda aynı şekilde devam ediyor. Okullarda yapılan kurul toplantıları da alınan kararlarda unutuluyor ya da dönütler uygulanmıyor.
- 2- İlin eğitim dışındaki kurumlar başta belediye olmak üzere okulların ihtiyaçlarına daha ciddi ve olumlu bakmak en azından desteklenmeli; ilin ve okulun eli güçlenmeli okulumuzda aynı bence Ankara bu problemi aşmış Bolu da aşabilir. Başarı grupları, tabela grupları, desteklenirken yetersiz olanlarında tespit edilip yeterli hale getirmeli. Üniversite ile de iletişim kurulup gerekli onaylarla okullarla iç içe çalışılmalı.
- 3- Bakanlığımızın yatılı, taşınmalı sistemlerinin kıymeti bilinmeli okulun artıları unutulmamalı öğretmen yeterlilikleri + hale getirilmeli.
- 4- Okulun ihtiyaçlarının karşılanması konusunda ilin birlik içinde olması, ihtiyaçların il geneli karşılanmasının önceliklerinin benimsenmesi diğerlerinin unutulmaması
Eğitimin niteliği unsurlarının güçlenmesi ile ilgili bir günlük bir haftalık hizmet içi yeterli değil. Eğitim fakültelerinin formasyon derslerine ağırlık vermeleri, engeller aile içi eğitimin ailenin farkına varması, sosyal medyada, yerel basında TV programlarında evlilik, yemek, spor programlarına verilen önemin 40/1 de çocuklarımıza yönelik 4+4+4 ve yüksek okul bazında çalışmalar artırılmalı.
Okul çeşitliliğinin azaltılması daha da hissettirilmeli. Problemlerin çözümlerinin hızlandırılması
Eğitimin niteliği öğrenciye kolaylıklar dilerken başı boşluğa da meydan verilmemeli ya da tamamen serbest düşünmek bence doğru değil.

Okulun kalitesini arttırmak için öğrenci veli il ve ildeki devlet kurumlarını ve özel sektörle olan münasebetlerinin sağlam temellere oturması okulları kurumlarla eşleştirip kardeş kurumlar haline getirip birlikte problemlerin düşünülüp çözümlerin üretilmesi Eğitimin niteliğinde güvenilirlik esas alınmalı çözümler geç kalmamalı. Bir öğretmen çocuğun kaderi olmamalı ders geçme kredi sisteminde olduğu gibi başka okullardan da % oranlarında ders alınabilmeli hatta açık liseden de % 30 oranında ders alınabilmeli. Müfredat programları kazanımların anlaşılır olduğu ilgili problemlerin yazılılarda kaynak kitaplardan rastgele sorularak sorgulanmadan güvenilirliği anlatımlarımızla kontrol edilmeden sorulması başarıyı düşürüyor.

- 5- Öğretmen açısından soru sorma teknikleri ölçme değerlendirme ve kazanımların dikkate alınmadan baskıcı bir zihniyetle çocuğun psikolojisi düşünülmeden rastgele kaynaklardan soru sorarak düşük not alan çocukların eğitimden uzaklaşması performans ödevlerinde öğretmenin insiyatifi doğrultusunda verilip değerlendirilmesi, veliyi de germekte umutsuzluk, sevgisizliğin dolayısı ile okul ikliminin oluşmamasına dayanmamanın yerine çatışmanın olması birinci derecede olumlu etkiliyor. Okulların ihtiyaçları dikkate alınmalı karşılanması yönünde planlama yapılır. Bakanlık ve yerelden teminleri hızlandırılmalı. İlin başarısı çok önemli olduğundan ilk 100'e ya da 1000' e öğrenci kazandırma formülleri bulunup uygulanmalı üniversite ile iletişim kurulmalı; yatılı okullarda saat 5 ile 23 arası ihtiyaç doğrultusunda öğretmen görevlendirilerek çocukların ölçmeler neticesinde noksanları tamamlanarak ilin eğitim seviyesi artırılmalıdır.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 20

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- Bolu'daki okullar olarak yapılan deneme sınavlarında araç-gereç, öğretim-yöntem ve teknikleri konularında başarılıyız. Okul olarak verilen eğitimin kalitesi bakımından başarılıyız.
- 2- Fiziki olarak, araç-gereç bakımından ve okulların maddi bakımdan eksikliği vardır. Okulumuz olarak da durum aynıdır.
- 3- İl ve okul olarak öğretmenlerimiz donanımlı. Öğretmenlerimizin sorunlarını öğrenip bunlara çözüm üretebiliriz.
- 4- Maddi olanaklar, disiplin cezalarının caydırıcı olmaması.
- 5- Maddi, fiziki ve öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar gerekli çalışma yapıp çözülebilir il düzeyinde.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 21

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

- 1- İlk olarak sınavlarda (seçme sınavlarında) iyiyiz. Okul olarak öğretim olarak çok iyiyiz ama eğitimsel eksikler fazla.
İletişim becerileri olarak iyiyim ama sorun ve kriz yönetimi konusunda eksikliklerim var.
- 2- Sosyal ve kültürel faaliyetler ile eğitimsel fiziki imkan sıkıntıları ilimizde söz konusu. Okulumuz açısından da fiziksel imkanlar eğitim öğretim yapmaya uygun olmadığı düşünülüyor. Bunların geliştirilmesi gerekiyor. Benim açımdan ise okumaya fırsat bulup okumamı arttırmam lazım.
- 3- Genç bir nesile sahibiz. İyi bir öğrenci ve veli profiline oturmuş bir öğretmen kadrosuna sahibiz.
- 4- Para, para, para, internet, telefon, televizyon, olumsuz yönlendiren her türlü çevre etkisi
- 5- Para, ahlak problemi, mesleki yön tespitlerinin daha önce yapılması
Eğitime daha çok kaynak ayrılmalı, ahlak eğitimine daha çok önem verilmeli, çocukların ilgi kabiliyetlerinin daha erken tespit edilmeleri gerekmektedir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 22

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

- 1- İletişim kolaylığı yaşıyoruz, çevresel faktörler bizi olumlu etkiliyor. Kayı düzeyimiz düşük, kalite ve insan bizim için önemli. Dürüstlük ve fayda odaklı çalışıyoruz.
- 2- Önyargılı ve bencil olmamız çok büyük bir engel, veli olma bilinci doğru yerleşmeli. Öğretmene destek olan veliler görmek bizi eder. Bu konuda çalışmalar yararlı olur diye düşünüyorum.
- 3- Çevresel değişimler var elbette; ama bizler okul olarak öğrenci kapasitesi bakımından şanslıyız. Motivasyonu yüksek, ilgi alanları geniş öğrenci potansiyeline sahibiz. Nitel olarak temel bir konudur. Öğrenci potansiyeli en belirleyici etkidir.
- 4- İnsanların yanlış tutumları, farklı niyetler, farklı menfaatler, ego tatminleri, insan ilişkisi yerine iş ilişkisi geliştirme çabaları çok büyük engel teşkil ediyor.
- 5- Bina yetersizliği (4+4+4'ten sonra binaların yetersizliği daha çok gün yüzüne çıktı) Takdir edilme-takdir etme destekleme-işbirliği kavramlarının değer görmemesi Kurumlar arası işbirliğinin zayıf olması.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 23

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Bolu'da eğitim ortamlarının diğer illere göre daha ileri düzeyde olduğu, derslik başına düşen öğrenci sayılarının 25 kişilik sınıflar düzeyinde olduğu görülebilir.
2. Eğitim açısından geliştirilmesi gereken önceliğin okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, sportif aktivite merkezlerinin her okul düzeyinde çoğaltılması, rekabet ortamlarının artırılması, öğretmenlerin sık sık eğitim seminerlerinden geçirilmesi gerekmektedir.
3. Özellikle üniversite şehri olması dolayısıyla işbirliğine gidilmesi, çeşitli staj imkânlarının sağlanabileceği sanayi tesislerinin olması bir avantajdır.
4. Eğitimin önündeki en önemli engel olarak okullardaki öğretmenlerin uzun yıllar bir okulda görev yapmaları rekabet sisteminin geliştirememesinin en önemli faktörü
5.
  - a. En önemli sorun olarak öğretmen yetersizliği (yetmişlik açısından)
  - b. Velilerin eğitim düzeyi
  - c. Maddi imkansızlıklar

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 24

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Sınıf mevcutları 25'in üstüne çıkarmamaya,
Okul stratejik planına
Okulda başarıyı artırma planına göre çalışmalarımız planlayıp tüm çalışanlar ile birlikte okulumuzun eğitim ve öğretimini daha iyi seviyelere çıkarmayı planlıyoruz. Takip ediyorum.
2. Tüm okullarda teknolojik donanımın yeterli derecede olması. Geliri iyi okullarla aynı seviyede olalım ki aynı şartlarda yarışabilelim
İlde ise aylık toplantılar yapılarak karşılıklı hoşgörü içinde bunlar gözden geçirilmeli
İlimizde derslik sayısına düşen öğrenci ortalaması normal.
Tek binalarda iki tane okulun eğitim öğretim görmesi olumsuz yönde etkilemekte.
Taşınmalı okulların öğrencilerinin çevre imkânlarından (dershane, kütüphane, araç-gereç) yararlanması sınırlı
Velilerle işbirliğinde öğrencilerle motive edici çalışmalar yönünden sıkıntı çekilmekte.
Veliler okula sık sık gelmemekte (taşınmalı öğrencilerin velileri)
5.
  - a. Teknolojik bakımdan okullar eşit konuma getirilebilir.
  - b. Öğrencileri destekleyi kurslara okullarda daha çok yer verilmeli. Kırsal kesimden gelen öğrencilerle desteklenmeli.
  - c. Çalışanların da görüşleri alınarak bunlar imkanlar ölçüsünde desteklenmeli, motive edici çalışmalar yapılmalı.
  - d. Öğretmenlik mesleğinin eski yıllardaki gibi saygınlığı arttırılmalı.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 25

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. Bolu'da, derslik başına düşen öğrenci sayısı az. Okulların fiziki problemleri az. Kulumuzda, derslik başına düşen öğrenci sayısı az.
2. FATİH projesinin en kısa sürede ilkokul ve ilkokul ve ortaokullarda gerçekleşmesi. FATİH projesi okullara gelecek diye 3 senedir okullara teknolojik aletler alınmıyor. Okul kütüphanelerinin güncel kitaplarla geliştirilmesi. Okul kütüphanelerinin tasarımlarının yenilenmesi
3. Genç bir kadroya sahibiz. Sınıf mevcutlarımız az. Okulumuzda disiplin sorunu yok. Ailelerde eğitim ve öğretimin içine çekildiğinde başarı artacaktır.
4. En büyük engel, öğrencilerde gelecek kaygısının olmaması. Taşınmalı eğitim olmasından kaynaklanan velilerin yeterince ilgi göstermemeleri.
5. 4+4+4 eğitim sisteminden dolayı okullardaki dönüşümlerin tam olarak yapılamaması. Teknolojik imkanların tüm okullarda eşit olmaması. Okullarda hizmetli sayısının az olması. Okullara hizmet alım yolu ile hizmetli görevlendirilmesi. Maddi olarak okullara destekte bulunulması.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 26

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Hiç farkı olduğunu düşünmüyorum.
2. Sistemdeki yanlışlıklar giderilmeli yapay başarı, başarı olarak gösterilmemeli
3. Eğitim niteliğinin artması için öğretmenlik mesleği eski durumunda olmalı. Gelen giden öğretmene vurmamalı
4. Öğretmen üstlerine ve durumunun güven vermemesi. Bir dilekçede soruşturma açılmamalı
5. Öğretmenin konumu, öğrencilerin beleş geçirilmesi düzeltilmeli

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 27

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Veliler ve öğretmenlerden gelen istek ve talepler anında dikkate alınıyor.
2. Planlama ve örgütlenme zaafiyetimiz var. Yeniliğe ve yeni kişilere açık olunmalı. Özellikle Milli Eğitim Müdürlüğünde eğitimin sorunları ile ilgilenen ve bunların giderilmesi için görevlendirilen elemanlar rutin sürelerde değiştirilmeli. Sistem sürekli dinamik tutulmalı.
3. Eğitimin niteliğini arttırmak için Türkiye standartları üzerinde fırsatlara sahibiz. Ama o fırsatları kazanıma dönüştürecek özverili elemana ihtiyaç var. Personele sahip olunan imkanları kullanabileceği eğitim verilmesi şart.
4. En büyük engel eğitimcilerin birinci meselesi eğitim değil. Yıllardır aynı okullarda görev yapan öğretmenler sistemi hantallaştırıyor. Eğitimcilerin empati kabiliyeti kazanmaları ve yeniliğe açık olmaları gerekiyor.
5. Sorunlara kısmen de olsa yukarıda değindim. Ama ben farklı bir bakış açısıyla üç soruna değineceğim.
  1. Son zamanlarda öğretmenler ciddi manada itibarsızlaştırıldı. Tabi bu durum sınıflara da yansıdı. Öğretmenlere tekrar üst kademelerden itibaren iadei itibar gerekiyor.
  2. Birde öğretmen kaynaklı sorunlar var. Öğretmenler belki yüksek puanlarla üniversite sınavını kazanıp, yine yüksek KPSS sınavı puanıyla memur oluyorlar. Tabi bu noktada ideal de bitiyor. İşinin hakkını vermeden hak aramaya çıkan eğitim camiasıyla muasır medeniyetler seviyesinde bir eğitime kavuşabiliriz.
  3. Her ne kadar eğitimde fırsat eşitliğinden bahsediliyor olsa da şuan ki eğitim sistemi zengine hizmet ediyor. Yüksek gayretle Türkiye'nin önemli üniversitelerinde okuyabilen bireylerin aksine zenginler kendilerini çokta yormayan(!) neblağlar paralarıyla okudukları okullardan mezun olup öne geçebiliyorlar. Saygılarımla...

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 28

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Eğitim alanında eğitimden çok atamalar, okula göre öğretmenlerden çok, öğretmene göre atama...
2. Müfredatta çok sık yönetmelik değişiklikleri öğrenciye ders çalışmadan sınıf geçirme.
3. 4. Kaliteli eğitim, kaliteli öğretmen
5. Hepsinden öte öğretmen ve öğrencinin imkanlarını iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalı idareciler okulları basamak olarak görmemeli ve idarecinin lider vasfında olmalı.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 29

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İl: ....
Okul: Eğitim-öğretim ihtiyaçlarının zamanında karşılanmasını iyi yapıyoruz.
Siz: Problemleri zamanında çözmeyi iyi yapıyorum.
2. İl: Etili iletişim
Okul: Öğretime daha ağırlık vermeliyiz.
Siz: Etkili ve adil bir iş bölümü taraftarıyım.
3. İl: Bütün şartlara (Eğitim-öğretim adına) sahip.
Okul: Bütün şartlara (Eğitim-öğretim adına) sahip.
Siz: Bütün şartlara (Eğitim-öğretim adına) sahip.
4. İl: Rehberlik yerine farklı amaçlarla okullara ziyaret.
Okul: Öğrenci yoğunluğu, düşük öğrenci profili
Siz: Bürokratik işlermi
5. Yönetim risk demektir. Risk aldığımızda inisiyatif kullandığımızda Bolu MEM yanımızda olmasını istiyorum. Eğitim yönetimi dünyanın en zor işidir. Bu konuda soruşturma geçireceğiz korkusuyla iş yapma şevkimiz ve heyecanımız kalmamaktadır.
Teşekkürler!

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 30

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Okulun nizam-intizam-temizlik ve disiplin konuları
2. Görevini yapanlarla-yapmayanların ayırt edilmesi
3. İl ve ildeki okullar olarak fiziki imkanlar bir fırsattır
4. Takipsizlik-sorumluluk duygularının kazandırılmaması
5. – İlköğretimlerden daha altyapısı oluşmuş öğrencilerin gelmesi gerekir
  - Takipsizlik
  - Hedef verememek

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 31

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Diğerlerinden daha iyi yaptığımız bir şey yok.
2. Otorite
3. Fiziksel imkanlar, öğretmenlerimizin yeterliliği
- 4.
5. Eğitim yönünden zayıf öğrencilerimizin olması

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 32

YÖNETİCİNİN OKULU :Lise

GÖRÜŞLER:

1. Öğrenci devam takibinde diğer illere nazaran daha başarılıyız. Öğretmenlerin ortalama olarak daha tecrübeli olması avantajımız.
Okul olarak öğretmenler arasındaki birlik, beraberlik eğitimde fayda sağlıyor.
İletişime açık, sorun değil çözüm odaklı, empati kurabilen bir yöneticiyim.
2. Toplantıların ve sportif faaliyetlerin zamanlaması çoğu zaman sıkıntı oluşturuyor.
Velilere eğitimin önemini anlatmalı ve eğitimin içine çekmeliyiz.
Okul açıldığında okulla ilgili planlamaları yapmış olmamız gerekirdi.
3. Veli eğitimleri verilebilir.
Davranış eğitimleri konusunda velilerle işbirliğine gidilebilir.
4. Gençlik sorunları, kuşaklar arası kültür farkı, iletişim araçlarının hızla gelişmesi sonucu çocukların iletişim araçlarını bilinçsiz kullanması.
5. Disiplinsizlik
Tüm öğrencileri, öğretmenleri ve velileri kapsayan yurt sathında geçerli kurallar olmalı, herkes hangi harekete hangi cezanın verileceğini, hangi davranışların ödüllendirileceğini bilmeli.
Ödül disiplin yönetmeliği uygulanabilir olmalı. Ayrıca ödüller, akademik yaşantıda artılar getirmelidir.
Programsızlık
Hizmetiçi eğitimin yaz aylarında verilmesi, yıl başlamadan hangi faaliyetin ne zaman yapılacağını bilinmesi gerekir.
Fırsat eşitliği
Fırsat eşitliğinden sadece maddi durum anlaşılmalıdır. Aile içi huzursuzluk olan bir evdeki çocuk da fırsat eşitliğinden mahrumdur.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 33

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. İl olarak okuma-yazma oranımız yüksek. Ayrıca öğrencilerin okullaşma oranı fazla. Devam takip konusunda il olarak başarılıyız. İldeki öğretmen sayımız yeterli. Okullarda boş geçen ders sayısı oldukça az. Öğretmenlerimiz yeterli tecrübeye sahip. Ayrıca ilimizde yeterli sayıda okul var. Çeşitli olarak Sosyal Bilimler ve Spor Lisesinin olmaması belki dezavantajlarımızdan bir tanesi.
* Okulumuzun küçük bir okul olması sebebiyle birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularımız gelişmiş. Öğrenci ve velilerimize çok çabuk ulaşabilmekte ve sorunları daha hızlı çözmeye becerisine sahibiz. Öğrencilerimiz okulumuzu benimsemiş ve aidiyet duygusu içerisindedir.
* İnsan ilişkilerim iyi olduğu için hem öğrencilerle, hem iş arkadaşlarımla hem de velilerimizle etkili iletişim kurabiliyorum.
2. Öncelikle eğitim-öğretimi kağıt üstünde planlamamalı ve uygulamamalıyız. En büyük sorunumuz uygulama. Her şey plan üzerinde kalıyor. Planlıyoruz, planlarımız mükemmel oluyor. Ancak kağıt üzerinde kalıyor. Fayda göremiyoruz maalesef. Bunun için öncelikle uygulanabilir planlar yapılmalı ve uygulanmalı. Benimsenmeli
- Okul olarak velilerimizi sürecin içine katabilmeliyiz. İlkokuldan sonra azalan veli ilgisini ortaokul ve liseye kaydırabilmemiz lazım.
- Kendimizi sürekli güncellemeliyiz. Bilgiye açık olmalı araştırmalıyız.
3. Fırsatlarımız
İl
- Nüfus az
- Okul çeşidi fazla
- Üniversite olması
- Kütüphaneler
- Teknolojik imkanlar
- Öğretmen sayımız
Okul
- Öğrenci sayımız az
- Öğrencilerin okulu benimsemesi
- Öğretmenlerimiz genç
- Teknolojik imkanlarımız
Siz
- Genç olmamız
- Eğitime açık
4. Milli Eğitim Müdürlüğünün okullarımızın sorunlarına çözüm bulamaması, koordinasyonsuzluk, internet bağımlılığı, sigara-uyuşturucu gibi zararlı alışkanlıklar, kültürel farklılıklar ilimizin sürekli göç alması, üniversite ile işbirliğinin istenilen seviyede gerçekleştirilmemesi, iletişim araçlarının bilinçsiz kullanımı
Okul
Derslik sayısının yetersiz olması

Velilerin ilgisizliği
Parçalanmış ailelerin fazlalığı
Aile içi çatışmalar
Ergenlik problemleri

Siz

Eğitim-öğretim ya da sosyal faaliyetlere daha fazla zaman ayırmak yerine daha çok bürokratik işlerle uğraşmak

Okulda tüm işlerin tek kişi üzerinden yapılması (ya müdür ya müdür yardımcısı)

5. 1. Öğrenci motivasyonunun sağlanamaması

Öğrencilerin gelecek kaygısı taşımamaları, düşünmemeleri, okumamaları sadece günü yaşamaları, planlı programlı çalışmamaları

2. Veli İlgisizliği

Ortaokul ve liselerin en büyük sorunları velilerin okula çağrıldıklarında acaba yine ne isteyecekler diye düşünmeleri

3. Planlamanın Eksik ya da Yanlış Yapılması

Örneğin okul dönüşümleri. Bolu'da henüz hangi okulun ilkokul hangi okulun ortaokul olacağı netleşmedi. Her eğitim öğretim yılı başında proje bolluğu yaşıyoruz. Ama sürdürülebilirlik yok. Örneğin Gezen Yazılar Projesi. Örnekleri arttırmak mümkün.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 34

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Diğerlerine göre daha iyi yaptığımız bir özelliğimizin olduğunu düşünmüyom.
2. İl için: Merkeze sadece öğrenciyi deyiilöğretmenide koyma.
Okul için –
Kendi adıma: Eğitim alanındaki yeni gelişmelerden haberdar edilerek kendi gelişimimin sağlanması
- 3.
4. İl:
Okul:
Kendi:
5. 1. Milli eğitim bakanlığının aldığı kararların eğitimin önemli unsurlarından biri olan öğretmenin bir araç olarak kabul edilmesi
2. Öğrenci merkezli öğrenci anlayışının öğrenciye sınırsız özgürlük anlamına geleceğinin bilinmemesi
3. Öğrenci yetiştirilirken (ister eğitim ister aile için olsun) serbestlik ile kargaşa disiplin ile otoriter düzen arasındaki ince çizginin bir türlü sağlanamamış olması.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 35

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

Okulumuzda idareci ve öğretmenler arasında dayanışma ve işbirliği, eğitim-öğretimin daha kaliteli duruma gelebilmesi için gerekli disiplin sağlıklı bir şekilde yürütülmektedir.

Öğrencilerimizin davranışları konusunda zaman zaman sıkıntılar yaşayabiliyoruz. Bunun sebeplerinde velilerin tutumları olduğunu düşünüyorum. Çocuklarına karşı aşırı korumacı ve sorumluluk vermekten kaçınan bir tutum içinde olmaları çocukların davranışlarını olumsuz etkilemektedir. Okul olarak bütün öğrencilerimizin velilerine ulaşamıyoruz. Okul-aile işbirliğine ve velileri bilinçlendirici eğitimlere ağırlık verilmelidir. Eğitim sistemimizde henüz tam anlamıyla oturmayan bir düzen olduğu için ve birtakım şeyler sürekli değiştiği için, bu değişen eğitim sistemine göre öğretmenlerimize ve idarecilerimize daha donanımlı olmaları için hizmetiçi eğitimle daha kaliteli verilmelidir.

İlimizin en büyük fırsatı; üniversitenin olması ve gerektiğinde işbirliği yapılabilmesi. Bolu, ülkemizin en büyük iki şehri arasında olması ve bu şehirlerle olan mesafenin azlığı nedeniyle kültürel faaliyetlerin çeşitli ve yoğun yapılması etkilidir.

Okullarımızın fiziksel yapılarının yetersiz oluşu da eğitimin önündeki en büyük engellerden birisidir. Okullarda farklı sosyal aktivitelerin yapılabileceği ortam ve koşullar olmadığı için çocuklarımızın okul dışında farklı yerlere gitmelerine, gidip oralarda zaman harcamalarına neden olmaktadır. (Örn: Kütüphane olmaması).

Çocukların koşulsuz şartsız her isteklerinin yerine getirilmesi, disiplinsiz ve kuralsız yetişmeleri okulda hem idarecileri, hem de sınıf içinde davranışları ile öğretmenlerimizi sıkıntıya düşürmektedir. Ayrıca toplumumuzda öğretmenlerimize verilen değer ve saygı gittikçe azalmaktadır. Anne-baba eğitimlerine ağırlık verilmeli, hatta Halk eğitim merkezlerinde de anne baba eğitimlerine öncelik tanınmalıdır, okullarda da benzer faaliyetler yapılmalıdır.

Bütün bunların değişmesi için toplum kurallarımız alışmalı ve bu kurallara uyma zorunluluğu getirmelidir. Öğrencilerimiz okul ve ders dışında da farklı sosyal faaliyetlere de yönlendirilerek birşeyleri başarabildiğini farketmeleri sağlanmalıdır.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 36

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Öğrencilere yönelik akademik sınav değerlendirmeleri konusunda son yıllarda yapılan çalışmalar olumludur. Okul olarak (Gazipaşa Ortaokulu) öğrenci devam takibinde başarılıyız. Öğrencilerin okla devamı sağlıklı yürütülmektedir.
2. Öğrenci davranış eğitimi konusunda genel olarak sıkıntılar mevcuttur. Bu sorunda en büyük etken velilerdir. Çocuklarına karşı savunmacı ve aşırı korumacı yaklaşım çocukları olumsuz etkilemektedir. Okul olarak zaman zaman veliden yeterli desteği alamamaktayız. Bunun çözümü için veliyi bilinçlendirici eğitimlere ağırlık verilmelidir.
3. En önemli fırsatımız coğrafyamızdır; Bolu ilinin ikliminin eğitimi çok fazla olumsuz etkilememesi, ısınma durumunun iyi olması eğitimin sürekliliğini sağlamaktadır. Halkın alım gücünün yüksek olması ve eğitim materyallerine ulaşmadaki kolaylık rahatlık sağlamaktadır. Bolu şehrinin ülkemizin en büyük iki şehri arasında olması ve bu şehirlere olan mesafenin azlığı nedeniyle kültürel faaliyetlerin çeşitli ve yoğun yapılması etkilidir. Okul dışı, dersane, kurs, etüd merkezi vb. fazla oluşu ve eğitimi desteklemesi olumlu etkenlerdir.
4. Toplumun genel yapısı; parçalanmış ailelerin fazlalığı, tarıma dayalı zenginlik ve bunun sonucu olarak ailelerin eğitim faaliyetine sadece ekonomik kolay iş bulma veya getiri olarak bakması nedeniyle eğitimi desteklememesi. Yine “çocuk okumasa da bir şey olmaz nasıl olsa tarla, bağ, bahçe var” düşüncesi işimizi zorlaştırıyor.
Çocuğun koşulsuz şartsız her isteğinin anında yerine getirilmesi disiplinsiz ve kuralsız yetiştirmek önemlidir. Başboş bırakacak kadar serbest yetiştirerek toplumu meydana getiren ana unsurlar göz ardı edilmektedir.
Öğretmenlere verilen değer gittikçe azalmakta ve öğretmenlerimiz her yönüyle kendini değersiz hissetmektedir.
5. – Disiplin ve kurallara uymadaki sorunlar
– Okul fiziki imkanlarındaki eksiklikler ki bunlar okul sonrası çocuğun başboş kalarak internet kafelerde uygunsuz alışkanlıklar kazanmasına sebep olmaktadır.
– Anne-baba eğitimleri ile velilerin geliştirilmesi

Bu sorunlar için öncelikle yaşam kuralları düzenlenmeli ve kesinlikle kurallara uyma zorunluluğu getirilmeli. Aksi davranışa müeyyide uygulanmalı. Doğasından faydalanılacak şekilde izci kampları, spor aktiviteleri ile çocuğun okul sonrası zamanını iyi değerlendirme imkanı sunulmalı. Halk eğitim merkezlerinde anne-baba eğitimlerine öncelik tanınmalı. Okullarda da benzer faaliyetler yapılmalı.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 37

YÖNETİCİNİN OKULU :İlkokul

GÖRÜŞLER:

1. İl olarak; eğitim-öğretimin sorunlarını çözecek, niteliğini artıracak diğer illerden farklı bir çalışma görmedim.

Okul olarak; hitap ettiğimiz öğrencilerin değil aynı zamanda velilerimizin de sosyal, duygusal, psikolojik gelişimlerini desteklemeye çalışıyoruz. İlk basamak olarak velileri iyi yetiştirmeye çalışıyoruz.

Öğrencilerimize yakışır temiz, düzenli ve donanımlı bir fiziki ortam sunduğumuzu, idareci-öğretmen-personel olarak öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri ve rahat hissedecekleri güler yüzlü ve anlayışlı rol modeller olduğumuzu düşünüyorum.

2. İl olarak; eğitim çalışanlarını kendilerinin ve yaptıkları işin değerli bir iş olduğuna inandırılarak başlanabilir.

İlde başarılı birkaç okul var gibi göstermek yerine bütün okulların aynı şekilde başarılı olabilmeleri için desteklenmelidir. Birkaç okul ve bu okullardaki öğretmenler dışında da başarılı okul ve öğretmenlerin var olduğu MEM tarafından halka bazı yol ve yöntemlerle anlatılmalıdır.

Yapılan çalışmalar, etkinlikler ve projeler kişi ve kurumların yararı düşünülerek değil, öğrenci yararı düşünülerek yapılmalıdır.

Ev ödevleri, performans ödevleri ve sınavlar unutulmuş bilgiler ile değil, hayata geçirilecek bilgiler üzerinden olmalı.

Okul olarak; anaokullarımızın farklı branşlarda öğretmenlere sahip olması gerekir. (Müzik, resim, beden eğitimi gibi) Bu branşlar sayesinde küçük yaşta çocuklarımızın ilgi alanlarını ve kabiliyetlerini belirleyip, yönlendirebiliriz. Spor, sanat ve insanın sevdiği bir alanda uğraş vermesi kötü alışkanlıklara karşı da alınabilecek önleyici bir tedbirdir.

Şahsım adına; yönetmelik ve mevzuat olarak kendimi geliştirmeliyim.

3. İl olarak; yapılacak çalışmalara katılım açısından ilimizdeki ailelerin ekonomik durumlarının iyi olmasını ve ailedeki çocuk sayılarının az olmasını bir fırsat olarak görüyorum.

Nüfusa göre okul, sınıf ve öğretmen sayımızda bir fırsat olduğunu düşünüyorum.

Bolu'da varoş kültürü dediğimiz kültür yok denecek kadar az olması, sosyal hayatta birbirden farklı ve uç yaşantıların olmaması, her kesimin birbirine ulaşabiliyor olması ve iç içe yaşamasını fırsat olarak görüyorum.

Okul olarak; öğrencilerimizden okul aidatı almamış bizim için bir fırsat. Hedeflerimizi gerçekleştirebilmek için istediğimiz zaman kullanabileceğimiz bir ekonomik kaynağın olması bizi hedefe daha hızlı ulaştırıyor.

4. İl olarak; bir eğitim felsefesine sahip olmamız. Her gelen yöneticiye göre yenden yapılan bir teşkilat olmamız.

Yazılı kurullarla belirlenmiş olan işlemlere bile güvenmeyip, nasıl olsa bir yolunu bulurlar düşüncesi.

Yaptıklarımız ve yapacağımız çalışmaların sonuçlarına tek başına katlanmak zorunda kalmamız ve destek görmemiz. Kurumumuza güvenmiyor oluşumuz.

Okul olarak; fiziki alanlarımızın kısıtlı olması ve genişletebilecek alanlara sahip olmamız.

Şahsım adına; eşimden dolayı sık sık yer değiştirmek zorunda kaldığım için, tam ortamı ve insanları tanıyıp en verimli olabileceğim zaman yer değiştirmek zorunda kalmam.

5. 1. Her gelen hükümetin kendi görüşüne göre MEB ve eğitimi dizayn etmeye çalışması.
- Kişiye ve hükümete göre değişmeyecek bir eğitim felsefemiz olması gerekir.
2. Eğitimin olmazsa olmazları öğrenci ve öğretmen. Bu nedenle öğretmenlerin toplum ve öğrenci gözünde kaybetmekte, ya da kaybettirilmekte olan değerinin yeniden kazandırılması ve öğretmenlerin saygınlığının iade edilmesi.
3. Bu maddeyi Bolu'yu düşünerek yazmıyorum. Daha ziyade büyük şehirleri ve okulları düşünerek yazıyorum.

Bence okullar mevcut olarak belli bir sayıyı geçmemeli. 1000 kişilik 2000 kişilik okullarımız var. Bu sayılardaki okullardaki öğretmenlerin, öğrencilerin, sorunların ve çözümlerinin hepsinin kayıp olduğunu düşünüyorum.

Bu tarz kalabalık okullarda yönetici öğretmenini, öğretmen öğrencisini, öğrenci arkadaşını tanımıyor, daha doğrusu tanıyamıyor. Kalabalığın içinde yokluk yaşıyorlar. Bir öğrenci varlığını ortaya koyamıyor, kendini ifade edemiyor. Kendini ifade etse bile kalabalıktan sesini duyuramıyor. Kaybolup gidiyor.

Her öğretmenin, her öğrenciyi tanıyabileceği büyüklükte okullar ve sınıflar oluşturulmalı diye düşünüyorum. Buna kendi yaşantımdan örnek vermek istiyorum. Ortaokuldaki tarih öğretmenimle tam 12 yıl sonra telefonda konuştum. Kendimi tanıttım öğretmenim beni ve benimle beraber okuttuğu herkesi hatırladı. Şimdi ben öğretmenim, bırakın yıllar önceki öğrencimi hatırlamayı, şu an okuttuğum öğrenciyi hatırlar mıyım bilmem. Bu sadece benim kusurum mu? Hayır, çünkü diğer arkadaşlarda da bunu görebiliyorum. Bu da bizim öğrenci ile kalıcı, izli iletişim kurmamızı engelliyor. Biz öğretmen olarak dokunduğumuz her öğrencide bir iz bırakamazsak, başkaları bizim yerimize geri dönüşü olmayan izler bırakabilir.

Son söz; aynı zamanda bir anne olarak çocuklarımı bu eğitim sistemine emanet etmeye korkuyorum.

Çocuklarımın, çocukluk yıllarını oyunla, gençlik yıllarını kaygıyla değil keyifle geçirmelerini istiyorum.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 38

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Okulumuz, Öğretmen-Aile-Öğrenci üçgeninde Eğitim-Öğretim sürecini iyi yöneten bir kurumdur. Öğretmenlerimizin çalışma isteklerini Okul idaresine ve Velilere hissettirdikleri bir ortamda çocuklarımızın da mutlu olduğu bir okul ortamına sahibiz. Ufak tefek eksiklerimiz olsa da yardıma ihtiyaç duyduğumuzda (hem maddi hem manevi) kurumumuz tarafından okula yardımlar yapılmaktadır.

Okulumuzda nezaket sözcükleri ve güler yüz çok önemlidir. Hiçbir çocuğumuzun hiçbir velimizin idarece, öğretmen yada yardımcı personel tarafından gösterilen bir olumsuz tavır yüzünden gününün kötü geçmesi hiçbir zaman istenmez. Bir bardak çay muhabbetin başlangıcına vesiledir cümlesi tüm personele içselleştirilmiştir. Sevgi, saygı ve hoşgörünün olduğu tüm kurumlarda uyumlu çalışmanın da olacağını düşünüyorum.

2. İlimizde eğitim veren tüm eğitim kurumları okullarının başarısı için ellerinden gelen çabayı göstermektedirler.

Eğitim açısından geliştirmemiz gereken yönlerimiz;

- a) Yeniliğe açık öğretmen olmalı.
  - b) Seminer ihtiyaçlarının giderilmesi.
  - c) Üniversite ile Milli Eğitim arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi.
  - d) Üniversite ile yetiştirilecek öğretmenlerin değişen mevzuat ve konumlara göre eğitim verilmesi.
  - e) Aile eğitimlerinin uzman kişilerce yapılması.
  - f) Çocukların ahlaki değerlerini geliştirici projeler yapılması.
  - g) Çocuklarımıza sosyal faaliyet alanları sağlayabilmeliyiz.
  - h) Unutulan gelenek ve göreneklerimizi çocuklarımıza yaşatmalıyız.
  - i) Saygı-Sevgi ve hoşgörünün hakim olduğu sağlam yapı üzerine kurulu aile çatılarının oluşturulması için her kurum üzerine düşeni yapmalı.
3. Eğitimin niteliğini arttırmak için öncelikle nitelikli yönetici, öğretmene veliye sahip olmamız gerekiyor. Eğer bunlardan biri eksik kalırsa sorunlarla karşılaşabilir. Öğrenci bu unsurlardan olumsuz etkilenebilir. Sosyo-ekonomik yapının çok farkındalık gösterdiği ülkemizde sosyo-ekonomik yapının düşük olduğu yerlerde eğitimin niteliğinde düşmeler yaşandığı gözlenmektedir. Eğitimin çok boyutlu bir süreç olması gerektiği tezinden yola çıkarak tüm kurumsal ve insani yönlerin düşünülmesi gerekir. Ücretli öğretmenlik sisteminin sonlandırılması gerekmektedir matematik vb. derslere başka bir branştan öğretmenler girmemelidir. Beden Eğitimi, Resim ve Müzik vb. derslere çocuklarımızın çok ihtiyacı olduğunu unutmayıp sosyal becerilerini artırabilecekleri derslerin saat sayıları artırılmalı bu derslerde, sınav dersleri konuları işlenmemelidir.
  4. Öncelikle emekliliği gelen öğretmenlerimize ikramiye teşviği verilerek emekli olmaları sağlanmalıdır. İlimizdeki tüm Milli Eğitim Müdürlüğü idari yapısı gençleştirilmelidir. Yöneticiliklerde partiye yakın sendika üyeleri işi bilen işin içinden gelen öğretmenliğinde yapmış olduğu çalışmalarla okuluna katkı sağlayan kişiler seçilmelidir.

Kalitenin artırılması yandaşlardan ziyade nitelikli insanların sorumluluk almaları ile olur.

Okullarda kalite anlayışı ancak grup çalışması ile gerçekleştirilebilir. Bu bilinci oluşturmak için tüm çalışanların kaliteli bir okulda yapılması gerekenleri çok iyi bilmeli ve uygulamalıdır. Herkesin aynı amaca motive olması gerekir. Bir personelde dahi sorun yaşansa aksaklıklarla karşılaşabiliyor.

5. Üç önemli eğitim sorunumuz;

1. Yandaş sendika üyelerinin kollanıp diğerlerinin dışlanması.
2. Siyaset ve ailelerin içişlerine karışmak istemeleri.
3. Sevgi, Saygı ve Hoşgörü eksikliği konusunda Toplumsal yapılar.
4. Aile yapısındaki bozulmalar (boşanma ve ahlaki)

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 39

YÖNETİCİNİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. İl:

- Bolu İl’inde 48-66 ay dönemindeki çocukların okulöncesi eğitim kapsamına alınması oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olması ilimizin bu açıdan iyi bir durumda olduğumuzu göstermektedir.

Okul:

- Okul içerisinde yöneticiler-öğretmenler ve diğer personel arasında etkili iletişim becerilerinin kullanılması ve sorunların bu beceriler sayesinde etkili çözüme kavuşturulması eğitim öğretimi olumlu yönde etkilemektedir.

Siz:

- Okul Müdürü olarak “Psikolojik Danışma ve Rehberlik” branşında olmam; okul içerisinde ve veliler ile iletişimde etkili iletişim becerilerini kullanabilmem; işbirliğini sağlamada olumlu etki sağlamak ve durum velilerimiz ile çalışan personelimiz tarafından da ifade edilmektedir.

2. İl:

Eğitimin her kademesinde okul-aile işbirliğini geliştirmemizi velilerin eğitim öğretim faaliyetlerindeki görev ve sorumluluklarını daha etkili bir şekilde yerine getirmelerini sağlamamız gerekmektedir.

Okul:

Sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere daha fazla zaman ayırmak, bunula ilgili projeler üretmek.

Siz:

Okulöncesi eğitimin niteliğini artırmaya yönelik projeler üretmek, Avrupa Birliği Projeleri hazırlamak.

3. İl: Bolu’da İzzet Baysal Vakfının olması ve eğitim-öğretime olan katkılarından dolayı ilimizde derslik başına düşen öğrenci sayısının normal sınırlarda olması ve derslik yetersizliğinin yaşanmaması. Ayrıca İlimizde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde birçok öğretmen yetiştirme programının bulunması

Okul: Okulumuzun Bolu’da hatta Türkiye’de ilk anaokullarından birisi olması ve öğretmenlerimizin hepsinin kadrolu olmaları, alanla ilgili yeterli tecrübeye sahip olmaları.

Siz: Okulumuzdaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin tüm aşamalarında Rehberlik ve Psikolojik Danışma İlke ve tekniklerini uygulayabiliyor oluşum.

4. İl: Genel olarak Bolu’daki ailelerin eğitim öğretime bakış açıları. Bolunun ekonomik yapısının iyi durumda olması. Bu durum aslında fırsat olarak değerlendirilmesi gerekirken; ailelerin ekonomik durumlarının iyi olması, çocukların da gelecek kaygısı çekmemelerine neden olmakta ve bu durumda etkili eğitsel hedefler oluşturamamaktadırlar. Ailelerin ekonomik yönden iyi olmaları çocuklar açısından “okumazsa da ailemizin durumu iyi, bizim işimizi devam ettirir” anlayışının oluşmasına sebep olmaktadır.

Okul: Okulumuzun fiziksel olarak yetersiz oluşu. Okulumuzdaki derslikler dışında kullanabileceğimiz farklı alanların bulunmaması. Ayrıca derslik sayımızda yetersiz oluşu nedeniyle okulumuza gelen kayıt taleplerinin tamamını karşılayamamız.

Siz: Okulumuzun fiziksel yetersizliğinden kaynaklanan sorunlara çözüm üretmede yetersiz kalmam.

5.

- Bolu’da boşanmış-parçalanmış aile sayısının fazla oluşu. Bu yapıdaki ailelerin çocuklarının eğitimin her kademesinde davranış problemleri yaşıyor olmaları.
- Bolunun sosyal ve ekonomik yapısından kaynaklı olarak öğrencilerin etkili hedefler oluşturmamaları “okumasa da ailemizin durumu iyi, bizim işimizi devam ettirir” anlayışının yaygın oluşu.
- Bolu’da velileri kul-aile işbirliğini sağlama konusunda yetersiz oluşu. Velilerin eğitim-öğretim etkinliklerine etkili katılımlarının sağlanamaması

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 40

YÖNETİCİNİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. Bolu il olarak okul öncesi çağındaki çocukların okullaşma açısından düşünülürse birçok ile göre ileri durumda.
Okulumuz okul-aile işbirliğini ön planda tutup her öğrencinin problemleriyle ilgilenmektedir. Eğitim açısından yeterli donanıma sahiptir.
İzzet Baysal Anaokulu idarecileri olarak okulun işleyişi konusunda bir problem yaşamamakla birlikte resmi işlemleri de titizlikle yerine getirmekteyiz.
2. Bolu'da aile eğitimi seminerleri ve kurslarına yer verilmeli. Bu eğitimlerde okul öncesi çağındaki çocukların velileri dışında 0-3 yaş grubu çocuk anne ve babalarınınadaimkan tanınmalı. Bu sayede daha bilinçli bir veli ve daha donanımlı bir çocukla okul öncesi eğitime başlanmış olur.
Okulumuzdaki öğretmenlerinde mesleki yeterliliklerini geliştirmek için teknolojiyi kullanmaları ve ihtiyaç duydukları HİE seminerlerine katılmaları için zemin hazırlamalıyız. Ancak bunu gerçekleştirmek için MEM'de desteği gerekmektedir. Okuldaki işleyişi aksatmayacak şekilde bir plan doğrultusunda çalışmalar yapılabilir.
Bir idareci her yönden ve her zaman kendini geliştirmeleri yeniliklere açık olup vizyo sahibi olmalıdır.
3. İl, okul ve kendi açımdan düşündüğüm zaman Türkiye birçok açıdan imkan yetersizliği yaşamakta. İstemekle yetmiyor. Bence en önemli sorunlarımızdan biri okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması, olması içinde gerekli donanıma sahip olmamamız. Bu konu üzerinde çalışılıp gerekli düzenlemeler yapılarak en azından okul öncesi açısından eğitimin niteliği artırılabilir. Fırsatları verecek olan MEB'dir.
4. Türkiye genel olarak çok okumamakta ve bu sebeple eğitimle ilgili de ciddi çalışmalar yapmamaktadır. Batının eğitim sistemi alınıp olduğu gibi ülkemizde uygulanmaya çalışılmaktadır. Tabi yaşam standartlarımızda farklı olduğu için yapılan bütün çalışmalar olumsuz sonuç vermektedir. Bunun için taklitçiliği bırakıp biraz daha geniş odaklı düşünmeliyiz. Bence her bakımdan eğitim engelimiz bu.
5. – Ders saatlerinin çok fazla olması ve çocukların yeteri kadar oynama imkanına sahip olmaması sorunlarımızdan biri. Çocuklar oyunla enerjisini atmaya fırsat bulamadan sınav, not derdine düşüyor. Ancak onlar çocuk ve oyunla öğrenip, uygulama yapabilirler. Ders saatlerinin kısaltılıp buna imkan sağlanması gerekli.
– Okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması ve aile eğitimine önem verilmemesi. Çocuk okul hayatına ne kadar iyi başlarsa o derece iyi tamamlayacaktır. Bunun içinde zorunlu OÖE ve planlı bir aile eğitimi yapılmalı.
– Ülkemizin eğitim sorunlarına yönelik yanlış tedbirler alınmaktadır. Öncelikle doğru tespitler yapıp ona göre uygun önlemler alınması gerekmektedir. Ve herşeyden önemlisi en büyük yatırımların ve zamanın eğitime harcanması başarı için şarttır.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 41

YÖNETİCİNİN OKULU :Ortaokul

GÖRÜŞLER:

1. Hizmetiçi eğitim planlama ve uygulamada il olarak iyi planlanıp ve uygulanmadığı söylenebilir.
Okul olarak, öğrenci ve velilere yönelik çalışmaları iyi yaptığımız söylenebilir. Rehberlik konusunda iyiyiz.
2. Okullarımızın fiziki durumlarının kapasite olarak iyileştirilmesi gerekiyor. Seçmeli derslerin iyi planlanması gerekiyor.
3. İlimizin okur-yazarlık oranının yüksek olduğunu biliyorum. Eğitim seviyesi ve sosyo ekonomik durumları iyi olan veliler bizim için bir artı değerdir.
4. Eğitimin niteliğini arttırmak için en önemli engellerden bir tanesi okula devamsızlık, parçalanmış aileler, ailelerin ve bazı öğrenci ve öğretmenlerin ilgisizliğidir.
5. – Okul ile Ailenin işbirliğinin tam sağlanamamış olması
– Mevzuatın çok ani ve sık sık değişmesi. Seçmeli derslerin fazla olması ve değerlendirme yapılması
– Personel sirkülasyonunun sık sık yapılması
Milli Eğitim Bakanlığının kurumsallaşması her iktidar ya da bakan değişikliği olduğu zaman eğitim politikalarının da değişmemesi gerekmektedir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 42

YÖNETİCİNİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. Kendi adıma okul öncesi eğitimin önemine inandığım için ilimizde sayısal ve nitelik olarak mem ve stklarla işbirliği yaparak gelişimine katkı sağladığıma inanıyorum. İlimizde 5-6 yaş grubunda okul öncesi okullaşma oranının iyi olduğu en önemlisi de ebeveynlerin okul öncesi eğitimi anne çalıştığı için değil önemseydiği için göndermesidir. Okulumuzun fiziki ortam ve kapasitesine uygun olması dolayısıyla 3-4 yaş grubu çocuklarında eğitim alması eğitim standartlarının üstün olmasıdır. Aynı zamanda ilimizde İzzet Baysal ailesinin sürekli olarak eğitimin iyileştirme ve gelişimine katkıları olması diğer illere göre fiziki ortam yönünden daha iyi durumda olmamızı sağlamaktadır.
2. İlimizde eğitim açısından geliştirilmesi gereken okullarımızda eğitim-öğretim standardının aynı seviyede olmasıdır. Bu okulda da öğretmenler arasında bu standardın tutturulması herhangi bir öğretmene olan çok talebi engelleyecektir. Tüm okulların idareci ve eğitimcilerin nitelik ve fiziki ortam olarak geliştirilmesi bazı okullara yoğun talebi ve taşınmalı olmadığı halde evin yakınına gitmeyip uzak okullara gitmeyi engelleyecektir. Meslek liselerinin önemine önce yönetici ve eğitimciler sonra genç ve ebeveynlerin kaliteli ara eleman ihtiyacına dikkate alınarak inandırılması Kız Meslek Lisesi ihtiyacının olması gibi Okulumuzun eğitim açısından eğitim ortamlarının çok iyi olmasına rağmen (tatillerde de) daha verimli kullanılmasının sağlanması. Çocukların aktif katılımı doğa, atölye ve çevre imkanlarının eğitim ortamına taşınması yaparak yaşayarak öğrenim süreçlerinin geliştirilmesi.
3. İlimizde eğitimin niteliğini artırmak için ilimiz üniversitesi stklarla işbirliği yapılması. Doğamızın eğitim ortamlarında kullanılması okul dışı sosyal etkinliklerle de eğitimin sürdürülmesi örneğin okulların müzik, izci, kayak topluluklarının olması gibi. Okulumuzun imkanları ilimiz A.İ.B.Ü. Eğt. Fak. Okul Öncesi Bölümünün ve Okul Öncesi Eğitim Ve Araştırma Merkezinin olması, okulumuz çevresinin okulumuza larşı olumlu bakış olması ve çevre imkanlarımızdır. Kendi adıma eğitimle ilgili yapacağım proje ve çalışmalarda İzzet Baysal Vakfı, İl Milli eğitim Müdürlüğümüz, Bolu Bağışçılar Vakfı, Belediyemizin A.İ.B.Ü ve velilerimizin destek vermesidir.
4. İlin ve okulun Eğitimin niteliğinin artırılmasında en önemli engel eğitim programlarının hazır ve ruhsuz olması, idareci ve öğretmenlerin tutumları ve sınavlardır.
5. En önemli eğitim sorunlarımız
  1. Hazır program ve sınav sistemi,
  2. Öğretmen yeterlilikleri, mesleki gelişimlerini kendilerinin gönüllü istememeleri,
  3. Okul idarecilerin eğitim liderliği görevini yerine getirmeleri, öğretmenlerle ilişkilerinde ahbap ilişkisi şeklinde değil hepsine eşit, rehber ve lider olmaları ve kendilerinin her alanda kendilerini geliştirmeleri gibi özellikleri önemsememeleri.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 43

YÖNETİCİNİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. Okul Öncesi Eğitimin çocuklar, aileler ve toplum açısından birçok faydası vardır.
0-5 yaş arası kapsayan erken çocukluk dönemi çocuğun en hızlı geliştiği dönemdir. Beyin yapısı ve fonksiyonlarının gelişiminin 3 de 2 li bölümü 0-4 yaş arasında tamamlanmaktadır. Erken çocukluk dönemindeki deneyimler beyin çalışma biçimi için belirleyicidir.
Yapılan çalışmalar okul öncesi eğitim alan çocuklarda okul başarısının yüksek olduğunu göstermektedir.
Erken Eğitim Çağındaki bütün çocuklarımızın (3-4) yaş nitelikli erken eğitim imkanlarından yararlanmalarını sağlamak. Eğitime erken çocukluk çağında başlayan bir nesil zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmiş çocuklar yetiştirmektedir.
Bizler okulumuzda bu yönde çocuklarımıza eğitim vermekteyiz. İlimizde okullaşma oranı 5 yaşta iyidir. Fakat 3-4 yaş grubunda okullaşma oranı düşüktür.
2. Okul Öncesi Eğitimi öğretmenlerine ve yöneticilerine yönelik olarak yeterliliklerinin artırılması amacıyla Aktif öğrenme yöntemleri, okul öncesinde Aile eğitimi, proje geliştirme teknikleri, çocuklarda iletişim yöntemleri, Okul Öncesinde Kaynaştırma Eğitimi, Çocuklarda ritm duygusunu geliştirme, orff eğitimi, bütçe eğitimi gibi. Konularda hizmetiçi eğitimine ağırlık verilmesi.
Bütün okullarda fiziki imkanların aynı olması. Bazı Okullarda sınıfların çok kalabalık olması.
Okulların sorunlarının bizzat yerinde tespit edilmesi, çözüm üretilmesi.
3. İlimizde A.İ.B.Ü. okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğretmenlik uygulamalarına yönelik dersler kapsamında Okulumuzda staj ve okul deneyimi uygulamaları yapılmaktadır. Bu da bizim için bir fırsattır. Hocalarımız tarafından velilerimize bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır.
4. Okul öncesi hızla gelişen bir alandır. Bayanın çalışma hayatına atılması ve okul öncesi eğitiminin öneminin giderek artması anaokulu, anasınıfı gibi kurumlara talebi artırmaktadır. Bu kurumlarda görev yapacak nitelikli, iyi yetişmiş öğretmenlerimize ihtiyaç vardır. Öğretmenlerimizin eğitim programlarını yeterli okumadıkları ve planlarında hazır plan kullandıkları gözlemlenmiştir. Bu da eğitimde başarıyı düşürmektedir.
5. – Öğretmen yeterliliklerine önem verilmesi,
– İdarecilerin kendilerini iyi yetiştirmeleri,
– Eğitim programlarının öğretmenler tarafından çok iyi okunarak planlarını ona göre yapmaları gerekir.

YÖNETİCİ GÖRÜŞ DOSYASI – 44

YÖNETİCİNİN OKULU :Okulöncesi

GÖRÜŞLER:

1. a) Okullaşma oranı
b) İhtiyaca cevap verebilecek farklı okul türleri
c) Pansiyon imkanları
2. a) Fiziki mekanların genişletilmesi
b) Sağlam yapıların yapılması
c) Hizmetiçi eğitimlerin zenginleştirilmesi
3. a) İyi bir veli profiline sahibiz.
b) Öğrenciler çok istekli, heyecanlı
c) Teknolojik imkanlara sahibiz.
4. Mevzuatın çok sık değişmesi en büyük engel
5. – Değişmeyen eğitim politikası olması lazım.
– Aile eğitimlerine çok önem verilmelidir.
– Eğitim araç-gereçleri açısından sıkıntı yaşanmaması gerekmektedir.